Forelobigt

Udkaft

til

Lov om Forbrydelser.

Trykt hos J. H. Schultz.

1778

Første Deel.

Capitel 1.

Indledende Bestemmelser.

§ 1.

Kun de Handlinger blive at straffe efter denne Lov, som falde ind under Straffebestemmelserne i samme. Under Handlinger indbefattes strafbare Undladelser.

§ 2.

De danske Straffelove ere anvendelige paa alle her i Riget begaaede strafbare Handlinger, uden Hensyn til hvor Gjerningsmanden har hjemme.

§ 3.

Strafbare Handlinger, der begaaes i danske Farvoier af nogen til Skibsmandskabet eller Skibet henhørende Person, straffes uden Hensyn til, hvor Skibet opholder sig, som om de vare begaaede her i Riget.

§ 4.

Danske Undersaatter, som i Udlandet gjøre sig skyldige i strafbare Handlinger med den danske Stat eller danske Undersaatter, blive at straffe efter de danske Love. Er det imod fremmed Stat eller dennes Undersaatter, at Handlingen er begaaet, vil Justitsministeriet have at afgjøre, hvorvidt Paatale for samme her kan finde Sted.

Saafremt den Paagjældende for saadan Handling har udstaaet Straf i den fremmede Stat, kan han ikke paany straffes derfor her i Riget, med mindre han har gjort sig skyldig i Statsforræderi, Majestætsforbrydelse og Mynforfalskning, i hvilke Tilfælde det beroer paa Justitsministeriets Afgjørelse, om han her skal tiltales til en Tillægsstraf.

§ 5.

Danske Domstole kunne ikke idømme Straf uden efter danske Love. Undtagelse herfra finder kun Sted i Hensende til de i en anden Stats Tjeneste ansatte Personer, som her i Riget overtræde de dem med Hensyn til denne Tjeneste paahvilende Pligter, naar dette har Hjemmel i conventionsmæssige Bestemmelser.

§ 6.

Med Hensyn til fremmede Magters Gesandtskaber komme Folkerettens almindelige Grundsætninger til Anvendelse.

§ 7.

Naar Udlændinge, som i Udlandet have forbrudt sig mod den danske Stat eller dens Undersaatter, senere maatte komme tilstede her i Riget, vil Justitsministeriet have at afgjøre, om de her skulle tiltales til Straf efter de danske Love. Ere de allerede straffede efter den fremmede Stats Love, kan ingen yderligere Straf her paalægges dem.

Med Hensyn til Forholdet mellem Kongeriget og Hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg gjælde, indtil anderledes bestemmes, de samme Regler som i Forholdet mellem Kongeriget og Udlandet.

§ 8.

Paa de til Krigsmagten hørende Personer finde de almindelige Straffelove Anvendelse, forsaavidt ikke anderledes er bestemt i de militaire Love.

Capitel 2.

Om Straffene.

§ 9.

Livsstraf fuldbyrdes offentlig ved Halshugning med Øxe, hvorefter den Henrettedes Legeme begraves i Stilhed. Skulle Flere udstaae Livsstraf, bør Ingen af dem overvære de Andres Henrettelse.

§ 10.

Strafarbeide er:

Tugthusarbeide og

Forbedringshusarbeide.

Tugthusarbeide idømmes enten paa visse Aar, ikke under 5 og ikke over 16 Aar, eller for Livstid.

Forbedringshusarbeide idømmes ikke under 6 Maaneder og ikke over 4 Aar.

Begge Arter af Strafarbeide udholdes i de dertil indrettede Straffeanstalter, overensstemmende med de i Loven om disse givne Forskrifter.

Arbeide i Tvangsarbeidsanstalter finder Sted for de Forseelser, hvorfor dette Arbeide særligen er foreskrevet.

§ 11.

Som Fængselsstraffe anvendes:

Simpelt Fængsel,

Fængsel paa sædvanlig Fangekost,

Fængsel paa Vand og Brød,

Statsfængsel.

Al Fængselsstraf udstaaes i offentligt Fængsel overensstemmende med Forskrifterne i Loven om Arrestvæsenet.

§ 12.

Simpelt Fængsel tilkjendes ikke i kortere Tid end 4 Dage og ikke i længere Tid end 2 Aar. Den Fængslede er kun forsaavidt indskrænket med Hensyn til sin Kost, at det maa paasees, at Ordenen i Arresten ikke forstyrres.

§ 13.

Fængsel paa sædvanlig Fangekost tilkjendes ikke under 2 Dage og ikke over 6 Maaneder. Den Fængslede maa ikke nyde anden Kost end den, han overensstemmende med Loven om Arrestvæsenet erholder eller kan forskaffe sig for de lovbestemte Underholdningspenge.

§ 14.

Fængsel paa Vand og Brod er enten simpelt eller strængt Fængsel paa Vand og Brod. Den korteste Tid for denne Straf er 1 Dag og den længste Tid 30 Dage. I begge Tilfælde maa den Fængslede ikke nyde Andet end Vand og Brod og dertil Salt. Der gives ham dagligt 2 Pd. Brod. Brugen af Tobak tilstedes ikke.

Straf af strængt Fængsel paa Vand og Brod udholdes i mørkt Fængsel og er stedse forbunden med Ensomhed. Den Fængslede erholder ikke Matras eller Andet at ligge paa end den blotte Brix, men der gives ham om Natten Tæppe til at bede over sig og en Straapude til at lægge under Hovedet.

§ 15.

Er Nogen, som er over 18 Aar gammel, dømt til simpelt Fængsel paa Vand og Brod i 5 Dage eller kortere Tid, bør Straffen fuldbyrdes uden Afbrydelse, men hvor Straffetiden er 2 eller flere Gange 5 Dage, gives der 2 Dages Mellemfrist efter den femte og den tiende, 3 Dages Mellemfrist efter den femtende og tyvende og 4 Dages Mellemfrist efter den femogtyvende Dag. Er Straffetiden 6 Dage, bør Straffen efter de 3 Dages Forløb afbrydes 1 Dag, men hvor den er 7, 8 eller 12 Dage, faaer den Skyldige, efter i 4 Dage at have udstaaet samme, den femte Dag fri. Disse Mellemfrister kunne dog efter den Dømtes Ønske og naar Lægen finder, at hans Sundhed ikke derved udsættes for Fare, forkortes, eller, hvor Straffetiden ei er over 8 Dage, aldeles bortfalde.

I de Dage, hvori Straffen afbrydes, holdes den Paagjældende i simpel Arrest, med mindre der haves Sikkerhed for hans Tilstedeblivelse, da han i saa Fald kan stilles paa fri Fod.

Straf af strængt Fængsel paa Vand og Brod paa Personer, der ere over 18 Aar gamle, fuldbyrdes, naar den ikke varer mere end 5 Dage, uden Afbrydelse. For længere Tid tilkjendes den kun i 2 eller flere Gange 5 Dage, og der tilstaaes da efter hver Gang, inden den igjen fortsættes, en Mellemfrist af 5 Dage, i hvilke den Paagjældende vel forbliver i ensomt Fængsel, men dette gjøres lyst og forsønes med det for Fængsler sædvanlige Leie. I Mellemfristen nyder den Fængslede sædvanlig Fangekost.

§ 16.

Naar unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar skulle sættes i Fængsel paa Vand og Brod, maa Straffen ikke vare uafbrudt længere end

3 Dage og ingensinde overstige 6 Gange 3 Dage. Efterat Straffen har varet 3 Dage, gives en Mellemfrist af 2 Dage, i hvilken den Paagjældende, enten simpelt eller strængt Fængsel paa Vand og Brød er ham tilkjendt, holdes i almindeligt simpelt Fængsel. Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 3 Dage for unge Mennesker, som paa den Tid, Straffens Fuldbyrdelse begynder, ere mellem 15 og 18 Aar gamle, ansees lige med samme Straf i 5 Dage for ældre Personer. Naar Lægen erklærer, at deslige unge Mennesker ikke uden Fare for deres Helbred kunne udholde Fængsel paa Vand og Brød, bliver Straffen at forandre enten til Nottingslag eller til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i dobbelt saa lang Tid, hvis det er simpelt, og i firdobbelt saa lang Tid, hvis det er strængt Fængsel paa Vand og Brød, de skulde have udstaaet.

§ 17.

Personer, der paa den Tid, Straffens Fuldbyrdelse begynder, ere over 60 Aar, skulle, istedetfor Fængsel paa Vand og Brød, benyttes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i firdobbelt saa lang Tid som den, hvori de skulde have udstaaet hiin Straf. Dog hvis de selv foretrække at underkaste sig den dem idømte Straf af Fængsel paa Vand og Brød, skal dette være dem tilladt, naar Lægen finder, at deres Sundhed ikke derved udsættes for Fare.

Personer under 15 Aar maae aldrig benyttes i Fængsel paa Vand og Brød, men ansees istedet derfor, forsaavidt Fængselsstraf skal anvendes, med simpelt Fængsel i dobbelt saa lang Tid uden Hensyn til, om hiin Straf er simpelt eller strængt Fængsel paa Vand og Brød.

I alle andre Tilfælde, hvor Nogen efter sin særegne Legemsbeskaffenhed enten aldeles ikke kan udholde Vand- og Brød-Straffen, eller dog ikke i den hele Tid, bliver Straffen at forvandle til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i firdobbelt saa lang Tid, hvilket ogsaa finder Anvendelse paa Kvindekjønnet, der ere frugtsommelige eller give Die, dog at disse i Tillæg til den sædvanlige Forpleining erholde det Halve af samme saavel i Brød som i Penge.

§ 18.

Skal Nogen paa samme Tid formedelst flere ham overgaaede Domme udstaae Fængsel paa Vand og Brød i længere Tid end 30 Dage benyttes han for den øvrige Tid i Fængsel paa sædvanlig Fangekost efter det i § 19 bestemte Forhold.

Naar Nogen, der har henlidet i Fængsel paa Vand og Brød kort efter ifølge en ny Dom skal benyttes i lige Fængsel, bør Lægens Erklæring indhentes, om Straffen strax eller først efter et vist Mellemrum kan bringes til Anvendelse paa ham. Erklærer Lægen, at den Paagjældende først efter længere Tids Forløb kan udstaae ny Straf af Fængsel paa Vand og Brød, bliver Straffen at forandre til Fængsel paa sædvanlig Fangekost.

§ 19.

Naar der i denne Lov forekommer Straf af Fængsel uden nærmere Tilføielse, have Domstolene Valget imellem de tre ovennævnte Arter af denne Straf.

Til 1 Dags simpelt Fængsel paa Vand og Brød svarer for Personer, der ere over 18 Aar gamle, 3 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost og 6 Dages simpelt Fængsel, og til 1 Dags strængt Fængsel paa Vand og Brød 6 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost og 12 Dages simpelt Fængsel.

§ 20.

Ved Anvendelsen af Fængselsstraf forstaaes ved en Dag et Døgn eller 24 Timer og ved en Maaned en Kalendermaaned. Det bliver derhos at iagttage, at Løsladelsen af Fængslet skeer til en til Indsættelsen svarende Tid.

§ 21.

Statsfængsel er enten paa en vis Tid, ikke under 1 og ikke over 10 Aar, eller for Livstid. Denne Straf udstaaes i de dertil indrettede Statsfængsler.

§ 22.

Landsforvisning er enten paa visse Aar, ikke under 5 og ikke over 10 Aar, eller paa Livstid. De, som ere idømte denne Straf, maae ikke opholde sig i nogen Deel af det danske Monarchie.

§ 23.

Legemlige Straffe ere to Slags: Rottingstraf og Riis.

Rottingstraf, som bestaaer i Slag af et Spanskrør, $1\frac{1}{2}$ Tomme i Omkreds og ikke længere end $1\frac{1}{2}$ Alen, anvendes paa Mandspersoner mellem 15 og 18 Aar, ikke under 10 og ikke over 25 Slag, og bestemmes Slagenes Antal i Dommen.

Riis tildeles under Fogdens Opsyn Børn mellem 10 og 15 Aar, da bestemmes Slagenes Antal, der ikke maae være under 10 og ikke over 25, ligeledes i Dommen. For særdeles vanartige Børn kan Straffen fastsættes til 2 Gange 25 Slag Riis, fordeelte paa 2 Dage.

Paa Straffanger anvendes de i Loven om Straffeanstalterne fastsatte legemlige Straffe.

§ 24.

Bøder efter denne Lov tilfalde Statskassen og idømmes fra 1 til 2000 Rdlr.

Ere Boderne ikke hos den Skyldige at erholde, afsones de med simpelt Fængsel paa Vand og Brød efter følgende Forhold:

1. For et Beløb indtil 10 Rdlr. indbegrebet: 1 Dag for hver Gang 2 Rdlr.
2. For det Beløb, som er mellem 10 og 25 Rdlr. indbegrebet: 1 Dag for hver Gang 3 Rdlr.
3. For det Beløb, som er mellem 25 og 50 Rdlr. indbegrebet: 1 Dag for hver Gang 5 Rdlr.
4. For det Beløb, som er mellem 50 og 100 Rdlr. indbegrebet: 1 Dag for hver Gang 10 Rdlr.
5. For det Beløb, som er mellem 100 og 200 Rdlr. indbegrebet: 1 Dag for hver Gang 20 Rdlr.
6. For det Beløb, som er mellem 200 og 400 Rdlr. indbegrebet: 1 Dag for hver Gang 40 Rdlr.

Bøder paa 1 Rdlr. affones med 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød, men iøvrigt tages der ved Affoningen af Bøder kun Hensyn til den Deel af sammes Beløb, hvortil der efter ovenstaaende Scala svarer fulde Dages Straf.

Naar de Bøder, som den Skyldige ikke kan udrede, overstige 400 Rdlr., affones det Overskydende med simpelt Fængsel, saaledes at den Paagjældende for hvert 100 Rdlr., som den ham idømte Straffebød overstiger 400 Rdlr, hensættes een Maaned i simpelt Fængsel.

Skulle Bøder, som ved flere Domme ere Nogen paalagte, paa samme Tid affones, overgaae Bødernes samlede Beløb til Fængselsstraf efter det ovennævnte Forhold.

Naar den Paagjældende ifølge Lægens Erklæring ikke kan udholde Vand- og Brød-Straffen, træder istedet derfor Fængsel paa sædvanlig Fangekost i det i § 19 nævnte Forhold.

§ 25.

Embeds- og Bestillings-Fortabelse er to Slags, eftersom den Skyldige enten alene fradømmes det Embede eller den Bestilling, hvoraf han er i Besiddelse, eller tillige kjendes uværdig til at bekkæde noget andet Embede eller offentlig Bestilling.

§ 26.

Gjenstande, der ere frembragte ved en Forbrydelse eller have været brugte eller bestemte til dennes Udførelse, kunne, naar det i det Offentliges Interesse findes nødvendigt, ved Dom confiskeres.

Capitel 3.

Om Tilregnelighed.

§ 27.

Handlinger, foretagne af Børn, som ikke endnu have opnaaet det 10de Aar, straffes ikke. Dog kan der, naar det findes fornødent, af det Offentlige anvendes Forbedrings- eller Sikkerhedsmidler med saadanne Børn.

Heller ikke anvendes Straf for Handlinger, som ere begaaede af dem, der have fuldt 10, men ikke 15 Aar, undtagen i de Tilfælde, som omhandles i Capitel 6 § 50.

§ 28.

De Handlinger ere ligeledes straffrie, som foretages af Personer, der ere aandssvage, eller hvis Forstandsevner ere enten saa mangelfuldt udviklede eller saa svækkede og forstyrrede, at de ikke kunne antages at være sig Handlingens Strafbarhed bevidst, eller som i Gjerningens Øieblik uden egen Skyld manglede deres fulde Bevidsthed.

Forsaavidt der i saadan Anledning anlægges Sag, bliver det ved Dommen at bestemme, om der mod den Paagjældende skal træffes Sikkerhedsforanstaltninger, hvilke dog igjen ad Øvrighedsveien kunne

ophæves, naar de efter indhentet Lægeerklæring ikke længer findes nødvendige.

§ 29.

Naar en Handling er fremkaldt ved uimodstaaelig Tvang eller Trudsler, der udelukke Handlingens Frihed, bliver den ikke at straffe.

§ 30.

Handlinger, foretagne af Nødværge, ere straffrie, naar og forsaavidt de af Domstolene erkjendes at have været nødvendige for at modstaae eller afværge et paabegyndt eller overhængende, uretmæssigt, ikke selvforskyldt Angreb paa egen eller Andens Person eller Gods.

Har Nogen overskredet Grændserne for den tilladte Nødværge afgjør Dommeren, om Overskridelsen efter Omstændighederne skal tilregnes ham som forsætlig eller blot som uagtsom, eller om den, som foretagen under en ved Skræk og Bestyrtelse fremkaldt Mangel paa behørig Besindelse, aldeles ikke kan tilregnes ham som strafbar.

§ 31.

Den, som for at redde sig eller Andre fra en overhængende Fare for Liv eller Helbred bemægtiger sig fremmed Eiendom, skal ikke straffes for denne Handling, forsaavidt ingen anden Redningsmaade stod til hans Raadighed.

§ 32.

Ukyndighed om Straffeloven, Uvidenhed eller Vildfarelse i Henseende til Straffens Art og Størrelse, den urigtige Formening, at den ved Loven forbudne Handling efter Samvittighedens eller Religionens Bud er tilladt eller endog befalet, eller omvendt, at en lovbefalet Virksomhed af samme Grund er utilstedelig, saavelsom Beskaffenheden af Gjerningsmandens Bevæggrund og Diemed udelukker ikke Straffens Anvendelse.

§ 33.

En strafbar Handling er at ansee som forsætlig, naar den Handlende har villet det, som udgjør det Retstridige i Handlingen.

§ 34.

Har en Handling havt en Retskrænkelse til Følge, som den Handlende ikke har villet, men som han dog efter almindelig Erfaring eller efter sin særegne Kundskab ved Anvendelse af sædvanlig Opmærksomhed eller Forsigtighed var istand til at forudsee, eller han, vagter han har forudseet denne Følges Indtræden som mulig, letsindigen har stolet paa, at den ikke vilde indtræde eller vilde blive forebygget, bliver den indtraadte Retskrænkelse ham at tilregne som uagtsom.

Uagtsomme Handlinger straffes ikke uden udtrykkelig Hjemmel i Straffeloven.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Capitel 4.

Forsøg paa Forbrydelser.

§ 35.

Den fulde Straf for en Forbrydelse er anvendelig, naar Gjerningen er fuldbyrdet, hvortil hører, at den Følge, der udkræves til Forbrydelsen, tillige er indtraadt.

§ 36.

Forsøg paa en Forbrydelse straffes, naar det har viist sig i Gjerninger, der indeholde en Paabegyndelse af Forbrydelsens Udførelse. Dog hvis Forsøget ikke er fuldt tilendebragt, og Gjerningsmanden af egen fri Villie og ikke paa Grund af ydre Hindringer eller andre tilfældige Omstændigheder opgiver sin forbryderske Plan, og, hvor det er nødvendigt, sørger for, at den tidligere tilsigtede skadelige Virkning ikke kan indtræde, er han straffri.

Forsaavidt de foretagne Handlinger imidlertid udgjøre selvstændige Forbrydelser, indtræder den for disse forskyldte Straf.

§ 37.

Naar ikke anderledes med Hensyn til enkelte Forbrydelser er bestemt, bliver Forsøg paa en Forbrydelse at belægge med en ringere Straf end den fuldbyrdede Forbrydelse, og Straffen at bestemme i Forhold til, som Forsøget meer eller mindre nærmer sig Forbrydelsens Fuldbyrdelse. Er der for den fuldbyrdede Forbrydelse bestemt Livsstraf, kan Straffen for Forsøget stige til Strafarbeide paa Livstid, og hvor denne Straf er den høieste for den fuldbyrdede Forbrydelse, kan Straffen for Forsøget stige til Strafarbeide i 16 Aar.

§ 38.

En Forening mellem Flere om at begaae en Forbrydelse (Complot) bliver, om det end ikke er kommet til en Paabegyndelse af Udførelsen, at straffe som Forsøg, forsaavidt ingen anden særlig Straf derfor er bestemt.

Capitel 5.

Om Deelagtigheden i Forbrydelser.

§ 39.

Naar en Forbrydelse er forsøgt eller fuldbyrdet, straffes den, der har befalet, truet, leiet, overtalt eller paa anden Maade forledet Gjerningsmanden til at begaae samme (Anstifteren), som om han selv var Gjerningsmand, med den for den forsøgte eller fuldbyrdede Forbrydelse bestemte Straf. Er Forbrydelsen ikke paabegyndt, belægges han med en forholdsmæssig mindre Straf, end om dette var Tilfældet.

Har han af egen fri Villie og ikke dertil bestemt af ydre Hin-

bringer eller andre tilfældige Omstændigheder forebygget Forbrydelsens Paabegyndelse, er han straffri.

§ 40.

Den, som forsætligen har været behjælpelig under Udførelsen af en Forbrydelse (den Medskyldige), straffes, som om han selv var Gjerningsmand. Dog kan han under særdeles formildende Omstændigheder ansees med en Straf, der gaaer ned under Minimum af den Straf, som Gjerningsmanden har forskyldt.

§ 41.

Har Nogen, uden at have gjort sig skyldig til høiere Straf efter § 39, forsætligen deeltaget i en paabegyndt eller fuldbyrdet Forbrydelse for dens Udførelse (Medhjælperen), ansees han med en forholdsmæssig ringere Straf end den, der vilde have rammt ham som Gjerningsmand.

§ 42.

Den, som først efter Forbrydelsens Udførelse har ydet den Skyldige Bistand, saasom for at forskaffe ham Fordelen af hans Gjerning eller for at unddrage ham Straffen (Understotteren), ansees med en forholdsmæssig ringere Straf end den, der vilde have rammt ham efter § 41.

Den Skyldiges Ægtefælle, Sodskende og Slægtninge i op- og nedstigende Linie blive ikke at straffe for de Handlinger, der, uden at indeholde nogen selvstændig Forbrydelse, alene tilsigte at unddrage ham for Straf.

§ 43.

Den, som, uden at høre til nogen af de i Slutningen af foregaaende Paragraph nævnte Personer, har erholdt sikker Kundskab om noget forestaaende Høiforræderi eller Landsforræderi af den Art, som omhandles i denne Lovs 2den Deel, Capitel 1 §§ 1, 4, 7, 9 og 10, eller om Falskmyntneri, Mordbrand, Mord, Roveri eller nogen Forbrydelse, hvorved Menneskers Liv udsættes for Fare, paa en Tid, da han maa antage, at Forbrydelsen endnu kan forebygges, og som ikke itide derom underretter enten Øvrigheden eller den Person, der ved Forbrydelsen udsættes for Fare, skal, naar Forbrydelsen forsøges eller begaaes, ansees med Straf af Fængsel eller Forbedringshusarbeide i Forhold til Forbrydelsens Beskaffenhed.

§ 44.

Den, som ifølge sit Embede eller sin offentlige Stilling eller paa Grund af en ham af hans Foresatte given Befaling eller Paalæg er pligtig at angive forestaaende eller udførte strafbare Handlinger, skal, naar han forsætlig undlader dette, ansees med Straf, hvis Gjerningen udføres, efter § 41, og i modsat Fald efter § 42.

Capitel 6.

Om Straffens Udmaaling og Nedsættelse i visse Tilfælde samt om Forbrydelsens Gjentagelse.

§ 45.

Ved Straffens Udmaaling indenfor de i Loven fastsatte Grændser skal fornemmelig tages Hensyn deels til Gjerningens større eller mindre Farlighed med særligt Hensyn til Tid, Sted og Udførelsesmaade, Gjenstandens Vigtighed og Helligheds og Skadens Omfang og Storrelse, deels til den større eller mindre Styrke og Fasthed i Gjerningsmandens Villie, Bevæggrundene til Handlingen, hans Opdragelse, Alder og foregaaende Vandel, hans særegne Stilling til den Forurettede og hans efter Gjerningens Udførelse udviste Forhold.

§ 46.

Naar der for Gjentagelsen af en Forbrydelse er i Loven fastsat en høiere Straf end den i Almindelighed foreskrevne, kan Gjerningsmanden dog ikke idømmes denne høiere Straf, medmindre han for den tidligere Forbrydelse er her i Riget kjendt skyldig, forinden han igjen forbrød sig, og hiin Forbrydelse derhos er forøvet, efterat han har opnaaet sit 15de Aar.

Er Nogen for Deelagtighed i en Forbrydelse dømt til Straf, som om han selv var Gjerningsmand, bliver han ogsaa at behandle som saadan med Hensyn til den for Gjentagelsestilfælde fastsatte høiere Straf.

Naar der, efterat den tidligere Straf er udstaaet, er forløbet en Tid af 10 Aar, forend den nye Handling er begaaet, komme istedetfor Bestemmelserne om Gjentagelse de almindelige Regler om Straffens Udmaaling i § 45 til Anvendelse.

§ 47.

Har den Skyldige været underkastet en langvarig Varetægtsarrest, uden at dette maa tilskrives hans eget Forhold under Sagen, skal dette ved Straffens Udmaaling komme i Betragtning som en formildende Omstændighed.

§ 48.

Ved Fastsættelsen af Bøders Størrelse bliver særligen at tage Hensyn til den Skyldiges Formuesforhold.

§ 49.

Forsaavidt Straffen er afhængig af Værdien af Noget, ansættes denne efter Priserne paa den Tid, Gjerningen blev foretagen, forsaavidt disse ere oplyste.

§ 50.

Den, som, efter at have fyldt 10, men endnu ikke 15 Aar, begaaer en Forbrydelse, bliver at straffe, naar det efter Forbrydelsens Art, saasom naar det er Mord, Drab, betydelig Beskadigelse paa Legeme eller

Helbred, Tyveri, Roveri eller Ildspaasættelse, eller ifølge den Paagjældendes Forstandsudvikling og Opdragelse maa antages, at han har indseet Handlingens Strafbarhed, og derhos høiere Straf end Bøder vilde have ramt ham, hvis han havde fyldt det 15de Aar. Dog bliver i dette Tilfælde en mindre Straf end den lovbestemte at idømme, og maa Livsstraf og Straf af Tugthuusarbeide ingensinde anvendes paa Personer i denne Alder.

§ 51.

En forholdsmæssig ringere Straf end den lovbestemte bliver ligeledes at anvende, naar en af de i Capitel 3 § 28 omhandlede Tilstande, uden at udelukke al Tilregnelighed, er tilstede i en saadan Grad, at selv Minimum af den lovbestemte Straf vilde være uforholdsmæssig høi.

§ 52.

En lignende Nedsættelse af Straffen skal kunne finde Sted med Hensyn til den, der har begaaet en Forbrydelse mellem 15 og 18 Aar, naar hans Forstandsevner, uagtet han ikke mangler al Tilregnelighed, skjønnes at være af Naturen svage eller at staae langt tilbage i Udvikling. Livsstraf bliver altid for Personer i denne Alder at forandre til Tugthuusarbeide paa Livstid eller paa visse Aar.

Capitel 7.

Om Sammenstød af Forbrydelser og Straffens Forandring i visse Tilfælde.

§ 53.

Har Nogen ved een Handling begaaet flere Forbrydelser, bliver kun Straffen for den ene og, hvis de ere af forskjellig Størrelse, kun Straffen for den største at anvende, og de øvrige Forbrydelser komme alene i Betragtning som skjærpende Omstændigheder.

§ 54.

Naar forskjellige Handlinger, som hver for sig indeholde Overtrædelse af samme Straffelov, maae betragtes som sammenhængende, idet de enten ere en gjentagen eller en fremskridende Udførelse af samme forbryderske Forsæt, eller som Led og Dele af een fortsat Forbrydelse, blive de kun at straffe som en enkelt Forbrydelse, hvorved dog Gjentagelsen eller Fortsættelsen kommer i Betragtning som Grund til forhøiet Straf indenfor det lovbestemte Maximum.

§ 55.

Har Nogen ved forskjellige Handlinger begaaet flere Forbrydelser, bliver kun Straffen for den største at anvende. Dog hvis disse Forbrydelser ere saa mange eller betydelige, at selv den høieste Grad af Straf, som kan anvendes for den største Forbrydelse, maa ansees at være for ringe, kan den, saafremt dens Natur tilsteder det, forøges med

et Tillæg, som dog ikke maa overstige det Halve af denne høieste Straffegrad.

§ 56.

Naar efter Bestemmelsen i § 55 en Tillægsstraf skal idømmes, eller der iøvrigt bliver Spørgsmaal om Forening af forskjellige Straffe, blive følgende Regler at iagttage:

1. De lovbestemte Grændser for visse Straffearter maae ikke overskrides.
2. Naar Forbedringshusarbeide skal idømmes i Forbindelse med Tugthusarbeide, eller naar den forstnævnte Straf skal tilkjendes for længere Tid end 4 Aar, bliver Forbedringshusarbeide at forandre til Tugthusarbeide i ligesaa lang Tid.
3. Naar ved Foreningen af flere Fængselsstraffe det for hver enkelt af disse Straffe bestemte Maximum vilde overskrides, bliver det Overskydende at forandre til Fængsel af den næste ringere Art, efter det i Capitel 2 § 19 angivne Forhold, indtil det for denne Art fastsatte Maximum, hvorved iagttages, at i saadanne Tilfælde den strængere Fængselsstraf altid bliver at udstaae først.
4. Bøder kunne ikke forenes med Livsstraf eller Strafarbeide.
5. Confiskation kan finde Sted i Forbindelse med alle andre Straffe.

§ 57.

Befindes den, som er dømt for en Forbrydelse, forhen at have begaaet andre Forbrydelser, som, hvis de dengang havde været oplyste, vilde have medført høiere Straf, bliver han at anseе med en saadan Tillægsstraf, som han med Hensyn til disse ikke tidligere oplyste Forbrydelser vilde have forskyldt.

§ 58.

Begaaer den, som er dømt til Tugthusarbeide paa Livstid og ikke er benaadet, udenfor Straffeanstalten en ny Forbrydelse, for hvilken ikke er bestemt Dødsstraf, anseеs han derfor efter de i Loven om Straffeanstalterne for Forbrydelser, begaaede i samme, fastsatte Regler.

§ 59.

Naar det er utvivlsomt, at den, der har gjort sig skyldig til Dødsstraf, har begaaet Forbrydelsen i den Hensigt at miste Livet, skal han istedetfor paa Livet dømmes til Tugthusarbeide paa Livstid.

Capitel 8.

Om Strafskyldens Forældelse.

§ 60.

Efter Udløbet af den i § 61 fastsatte Tid finder ingen Forfølgning af en Forbrydelse til Strafslidelse Sted.

Idømte Straffe forældes ikke.

§ 61.

Med Hensyn til Forbrydelser, for hvilke der ubetinget er fastsat Dødsstraf eller Straf af Tugthusarbeide paa Livstid, finder ingen Forældelse af Strafskylden Sted.

Strafskylden for Forbrydelser, for hvilke Maximum af Straffen er Tugthusarbeide enten paa Livstid eller paa 10 Aar eller derover, forældes efter 20 Aars Forløb.

Strafskylden for Forbrydelser, for hvilke Maximum af Straffen er enten Tugthusarbeide under 10 Aar eller Forbedringshusarbeide, forældes efter 10 Aars Forløb.

Ved alle andre strafbare Handlinger indtræder Strafskyldens Forældelse efter 5, og, forsaavidt de alene kunne ansees med Bøder eller simpelt Fængsel, efter 2 Aars Forløb.

§ 62.

Strafskyldens Forældelse tager sin Begyndelse med den Dag, paa hvilken den strafbare Handling er fuldbyrdet eller Forseget paa samme foretaget, og ved fortsatte strafbare Handlinger med den Dag, da disse er ophørte. Den standses ved enhver mod Gjerningsmanden paabegyndt Undersøgelse eller Paatale, begynder paany at løbe fra den sidste mod ham foretagne Behandling, og ender med Udløbet af den sidste Dag af Forældelsestiden.

§ 63.

Straf for en Handling, der kun kan paatales af Enkeltmand eller af det Offentlige paa hans Forlangende, bortfalder endvidere, naar den til saadan Paatale berettigede Person i en Tid af 6 Maaneder fra det Tidspunkt, da han beviisligen er kommen til Kundskab om Gjerningen og Gjerningsmandens Person, Intet foretager til sammes Paatale, eller i ligesaa lang Tid ikke fortsætter den af ham begyndte Paatale.

Anden Deel.

Capitel 1.

Høiforræderi og Landsforræderi.

§ 1.

Enhver Handling, som umiddelbart gaaer ud paa:

1. at skille Kongen ved Livet, berøve ham Friheden eller Thronen[1]);
2. paa en ulovlig Maade forandre Statsforfatningen for det hele Monarchie eller for Kongeriget Danmark, Thronfølgeloven derunder indbefattet;
3. paa lige Maade at unddrage nogen Deel af Kongeriget Danmark fra Kongens Herredømme, eller nogen Deel af Monarchiet fra den danske Krones Høihedsret, —

skal som Høiforræderi straffes paa Livet.

[1]) al.: gjøre ham ufikket til Regjeringen;

§ 2.

Den, som gjør sig skyldig i Høiforræderi efter Grundlovens § 47, ved at foretage Handlinger, der gaae ud paa at sprænge Rigsdagen eller at tvinge den til at fatte eller undlade at fatte Beslutninger, eller voldsomt at fjerne Medlemmer af samme, straffes med Statsfængsel eller Strafarbeide indtil paa Livstid, og ikke under 5 Aar[1]).

[1]) istedetfor: „ved at foretage Handlinger, der .... Medlemmer af samme" sættes: „ved at antaste Rigsdagens Sikkerhed og Frihed ved at udstede eller adlyde nogen dertil sigtende Befaling", — eller omtrent de samme Udtryk som i den norske Straffelov Capitel 9 § 24.

§ 3.

Have to eller flere Personer truffet Aftale om Udførelsen af et saadant Høiforræderi, der omtales i § 1, uden at det er bleven fuldført efter denne §, ansees de samtlige med Straf af Tugthusarbeide.

Er det om Udførelsen af et saadant Høiforræderi, der omtales i § 2, at der er truffet Aftale, uden at der endnu er foretaget nogen af de der nævnte Handlinger, bliver Straf af Statsfængsel eller Strafarbeide indtil 8 Aar at anvende.

§ 4.

De samme Straffe (§ 3) komme til Anvendelse paa den, som til Forberedelse af et Høiforræderi efter §§ 1 og 2 fremkalder Forsamlinger, hverver Mandskab eller indøver det i Vaaben, eller paa andre Maader tilbereder Angrebsmidler, eller misbruger den ham betroede Embedsmyndighed, dog at under særdeles formildende Omstændigheder ogsaa Statsfængsel i lige Tid kan anvendes ved Siden af den i § 3 1ste Membrum fastsatte Straf af Tugthusarbeide.

§ 5.

Den, som i Tale eller Skrift offentlig opfordrer til Høiforræderi efter § 1 eller § 2, ansees med Statsfængsel eller Strafarbeide indtil 8 Aar.

§ 6.

Enhver anden Handling, der gaaer ud paa at forberede et Høiforræderi, ansees med Statsfængsel eller Strafarbeide indtil 5 Aar[1]).

[1]) al.: at denne § udgaaer.

§ 7.

Den, der sætter sig i Forbindelse med en fremmed Regjering for at fremkalde fjendtlige Forholdsregler eller endog Krig mod den danske Stat, straffes, naar de fjendtlige Forholdsregler ere paabegyndte eller Krigen udbrudt, paa Livet, men i modsat Fald med Straf af Tugthusarbeide ikke under 10 Aar.

Naar Nogen ellers, til Fornærmelse eller Skade for den danske Stat, træder i Forbindelse med en fremmed Regjering for at formaae den til at indblande sig i Statens Anliggender eller optræde med Forbringer paa samme, ansees han med offentligt Arbeide eller under formildende Omstændigheder med Statsfængsel indtil 10 Aar.

§ 8.

En dansk Undersaat, som under en mod Staten udbrudt Krig bærer Vaaben imod Staten eller dennes Bundsforvandte, skal straffes paa Livet; dog kan Straffen, naar han tidligere stod i den fremmede Krigstjeneste, nedsættes til Tugthusarbeide eller endog under særdeles formildende Omstændigheder til Statsfængsel i en tilsvarende Tid.

§ 9.

Den, der under en mod Staten udbrudt Krig:

a. til Fjenden forraader Fæstninger eller andre Forsvarsposter, Krigsskibe eller Tropper, Kasser (Krigskasser), Tøihuse, Magaziner eller andre Forraad af Vaaben, Munition eller andre Krigsfornødenheder,
b. giver Fjenden Underretning om Operationsplaner eller om Fæstningers eller andre Forsvarsposters Beskaffenhed eller Tilstand, eller til Fjenden aabenbarer Løsen eller Signaler,
c. forleder det tjenstgjørende Mandskab til Oprør, Overgang til Fjenden eller til at forlade en betroet Post, hverver Mandskab til Fjenden eller spionerer for samme, —

bliver ordentligviis at straffe paa Livet, dog kan under særdeles formildende Omstændigheder anvendes Tugthusarbeide ikke under 10 Aar.

Naar Nogen i Krigstid paa anden Maade med Raad eller Daad bistaaer Fjenden, ansees han med Tugthusarbeide [1]).

[1]) § 9 gives noget amplere i den første Hovedde el og Straffen fastsættes da alternativt til Livsstraf eller Tugthusarbeide ikke under 10 Aar, ligesom der da i Stedet for den 2den Hovedde el sættes et noget lavere Straffe-Maximum.

§ 10.

Hvis udenfor Krigstilfælde Nogen, som ifølge sin offentlige Stilling har Adgang til at kjende Statens hemmelige Underhandlinger, Raadslagninger eller Beslutninger, i Sager, hvorpaa Statens Sikkerhed eller Rettigheder i Forhold til fremmede Magter beroer, aabenbarer samme, eller bekjendtgjør eller meddeler Vedkommende de Documenter, som han burde holde hemmelige eller bevare; saa og hvis Nogen udenfor Krigstilfælde til Skade for Staten i Forhold til en fremmed Regjering forfalsker, tilintetgjør eller paa anden Maade forvansker Beviisligheder eller andre Documenter, eller ved Udførelsen af et ham overdraget offentligt Hverv handler mod Statens Tarv, — straffes han med Tugthusarbeide indtil 16 Aar.

Faaer nogen anden Person Kundskab om de ovenomtalte Underhandlinger, Raadslagninger eller Beslutninger, eller kommer han i Besiddelse af deslige Beviisligheder eller andre Documenter, som ovenfor omtalt, og han, uagtet det var ham vitterligt, at Sagen burde holdes hemmelig, aabenbarer de første eller bekjendtgjør eller forvansker de sidste, ansees han med offentligt Arbeide eller under formildende Omstændigheder med Statsfængsel indtil 8 Aar.

§ 11.

Den Deeltager i et forræderisk (høi- eller landsforræderisk) Foretagende, der gjør Anmeldelse derom til Øvrigheden, førend det paa

anden Maade opdages, og medens Udførelsen endnu kan forhindres, bliver ikke at straffe, medmindre det er ham, fra hvem Planen til det forræderiske Forehavende er udgaaet, eller som stod i Spidsen for samme, i hvilket dog en forholdsmæssig Nedsættelse af de i de foregaaende §§ foreskrevne Straffe kan finde Sted indtil det Halve af disse.

Capitel 2.

Majestætsforbrydelse.

§ 12.

Den, som gjør sig skyldig i Fornærmelse mod Kongens Majestæt anses:

1. naar han forgriber sig paa Kongens Person — med Livsstraf;
2. naar han truer Kongen med personligt Anfald — med Tugthuusarbeide paa Livstid eller under formildende Omstændigheder paa visse Aar;
3. naar han overfalder Kongen med Skjældsord eller paa anden fornærmelig Maade tiltaler ham — med Forbedringshuusarbeide eller under (særdeles) formildende Omstændigheder med Fængsel;
4. naar han ellers ved Ord, Tegn eller billedlig Fremstilling fornærmer Kongen, eller paa anden lignende Maade tilsidesætter den skyldige Ærefrygt mod Kongen — med Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel eller andet Fængsel i tilsvarende Tid.

De samme Straffe anvendes, naar disse Forbrydelser forøves mod Dronningen.

§ 13.

Ere de i foregaaende Paragraph nævnte Forbrydelser udøvede mod Enkedronningen, Thronarvingen eller Rigsforstanderen, anvendes:

1. i det under Nr. 1 omhandlede Tilfælde offentligt Arbeide indtil 10 Aar eller endog efter Omstændighederne paa Livstid;
2. i det under Nr. 2 nævnte Tilfælde Forbedringshuusarbeide eller endog efter Omstændighederne Tugthuusarbeide indtil 6 Aar; dog kan under formildende Omstændigheder Straffen nedsættes til Fængsel;
3. i de under Nr. 3 og 4 nævnte Tilfælde de der bestemte Straffe.

Capitel 3.

Forbrydelser begaaede mod fremmede venskabelige Magter.

§ 14.

Foretager Nogen en Handling, som, hvis den var begaaet imod den danske Stat, vilde have været at straffe efter §§ne 1, 3—6, anses han, under Forudsætning af Reciprocitet fra den fremmede Magts Side, hvor Livsstraf derfor er fastsat, med offentligt Arbeide eller under formildende Omstændigheder Statsfængsel, begge Dele dog ikke over 10 Aar, og hvor offentligt Arbeide eller Statsfængsel er bestemt, med de

samme Straffe i en forholdsmæssig kortere Tid eller under formildende Omstændigheder med andet Fængsel.

§ 15.

Den, som personlig angriber en fremmed, i Venskab med Kongen levende Regent eller truer ham med personligt Anfald, ansees efter Forbrydelsens Beskaffenhed med offentligt Arbeide eller Statsfængsel eller under formildende Omstændigheder med andet Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel eller andet Fængsel i tilsvarende Tid.

Den, som med Skjældsord overfalder eller paa anden fornærmelig Maade tiltaler saadanne fremmede Regenter, ansees med simpelt Fængsel fra 3 Maaneder til 1 Aar eller andet Fængsel i tilsvarende Tid.

Naar Nogen ellers ved Ord, Tegn eller billedlig Fremstilling fornærmer fremmede i Venskab med Kongen staaende Magter, navnlig ved i trykte Skrifter at laste og forhaane de regjerende Personer eller ved uden at nævne sin Hjemmel at tillægge saadanne Regjeringer uretfærdige og skammelige Handlinger, straffes han med simpelt Fængsel fra 3 Maaneder til 1 Aar eller under formildende Omstændigheder med Bøder fra 50 til 500 Rd.

§ 16.

Den, som personlig angriber en fremmed Magts Befuldmægtigede ved Kongens Hof eller truer ham med personligt Overfald, ansees med Forbedringshusarbeide eller Statsfængsel indtil 2 Aar eller med andet Fængsel.

Den, som overfalder en saadan Gesandt med Skjældsord eller paa anden fornærmelig Maade tiltaler ham, ansees med simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder eller med andet Fængsel i tilsvarende Tid. Naar Nogen ellers ved Ord, Tegn eller billedlig Fremstilling fornærmer ham, straffes han med simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder eller under formildende Omstændigheder med Bøder fra 50 til 200 Rd.

§ 17.

I de i §§ne 14—16 nævnte Tilfælde, med Undtagelse af det i § 15 1ste Membrum omhandlede, finder Tiltale kun Sted, naar det af vedkommende fremmede Regjering eller Gesandt forlanges.

Capitel 4.

Forbrydelser mod Statens Ro og Sikkerhed, mod den offentlige Orden og forskjellige andre Statsformaal.

§ 18.

Den, som ved Vold eller Trudsel om Vold mod en Embedsmand modsætter sig Fuldbyrdelsen af Lovens Forskrifter eller Udførelsen af de af en offentlig Autoritet i Embedsmedfør[1]) udstedte Befalinger, den, som forgriber sig paa en Embedsmand under Udførelsen af hans Embede eller i Anledning af (paa Grund af) en af ham foretagen Embedshandling, saavelsom den, der ved Vold eller Trudsel om Vold søger at

twinge en Embedsmand til at foretage en Embedshandling eller at afholde ham fra dens Udførelse, skal,

1. naar Vold eller Trudsel om Vold er øvet med Vaaben eller har været forbunden med en Mishandling af Embedsmanden, straffes med Forbedringshusarbeide;
2. i andre Tilfælde med Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel eller andet Fængsel i tilsvarende Tid eller med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar.

Lægger ellers Nogen[2]) en Embedsmand Hindringer i Veien for Udførelsen af hans Embedsforretninger, straffes han med Fængsel eller Bøder.

Lige med Embedsmænd ansees i den omhandlede Henseende communale Ombudsmænd, saasom Sogneforstandere og Amtsraadsmedlemmer eller andre lignende valgte Ihændehavere af offentlig Myndighed.

[1]) al.: indenfor Embedsmyndighedens Grændser.

[2]) al.: paa ulovlig Maade.

§ 19.

Modstand, Vold eller Trudsel om Vold mod Skildvagter, Militairpatrouiller eller andre udcommanderede Militairpersoner straffes efter Forskrifterne i § 18.

§ 20.

De, som foretager de i § 18 betegnede Handlinger mod underordnede Rets- eller Politibetjente, Toldassistenter, Sognefogder eller andre lignende offentlige Bestillingsmænd og Betjente, ansees, naar Tilfældet henhører under Nr. 1 i den nævnte §, med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar og under formildende Omstændigheder med Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel eller andet Fængsel i tilsvarende Tid, og, naar det henhører under Nr. 2, med Straf af Fængsel eller Bøder, og under skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar.

Hindrer Nogen ellers uden Vold eller Trudsel om Vold deslige Betjente i deres Forretningers Udførelse, ansees han med Fængsel eller Bøder.

Lige med disse Betjente ansees i den heromhandlede Henseende de Personer, som af Retten eller Øvrigheden i Embedsmedfør[1]) ere kaldte til Bistand ved Udførelsen af offentlige Forretninger.

[1]) istedetfor: „i Embedsmedfør" — „paa lovlig Maade".

§ 21.

Ved Udmaalingen af de i §§ 18—20 fastsatte Straffe bliver den Omstændighed, at vedkommende Embedsmand eller Bestillingsmand selv ved sin urigtige Adfærd under den offentlige Forretnings Udførelse har givet Anledning til Gjerningen, at tage i Betragtning som en Formildelsesgrund, og kan endog under denne Forudsætning Straf af Forbedringshusarbeide nedsættes til Straf af Fængsel og Fængsel til Bøder.

§ 22.

Har en samlet Mængde offentlig ved Ord eller Handlinger tilkjende-

givet den Hensigt i Forening at tvinge Øvrigheden til at foretage eller undlade en Handling, eller i Forening at vise voldsom Modstand imod Udførelsen af en af Øvrigheden truffen Bestemmelse, da skulle, saafremt den forsamlede Mængde uden at have forøvet nogen Vold mod Person eller Gods enten af egen Tilskyndelse eller paa Opfordring af Øvrigheden igjen er gaaet fra hinanden, kun Hovedmændene anses med Straf enten af Fængsel eller af Forbedringshusarbeide indtil et Aar[1]).

Har den saaledes forsamlede Mænde ikke strax efterkommet Øvrighedens Opfordring til at gaae fra hinanden, uden at dog nogen Vold mod Person eller Gods forøves, anses Hovedmændene med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar, de bevæbnede Deeltagere med Fængsel, ikke under 3 (2) Maaneders simpelt Fængsel eller andet Fængsel i tilsvarende Tid, eller med Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar, og de øvrige Deeltagere med Fængselsstraf indtil 6 (4) Maaneders simpelt Fængsel eller andet Fængsel i tilsvarende Tid.

Er der derimod øvet Vold mod Person eller Gods, anses Hovedmændene med Strafarbeide fra 2 til 8 Aar, de bevæbnede Deeltagere med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar og de øvrige Deeltagere med Fængsel, ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel eller andet Fængsel i tilsvarende Tid, eller med Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar. Dog kan Straffen for dem, der overbevises om at have forøvet selve de forbryderiske Gjerninger, forsaavidt Straffen for disse efter deres egen Beskaffenhed ikke er større, stige med et Tillæg af indtil ½ (⅓) af de nævnte Straffemaxima.

[1]) al.: At Straffealternativet af Forbedringshusarbeide udgaaer, eller ogsaa, at Slutningen af dette Stens første Stykke fra „Vold mod Person eller Gods" affattes saaledes: — „paa Opfordring af Øvrigheden igjen er gaaet fra hinanden, kun Hovedmændene anses med Straf enten af Fængsel eller af Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar. Er Forsamlingen uden saadan Opfordring gaaet fra hinanden, bliver kun Straf af Fængsel at anvende".

§ 23.

Naar en paa offentligt Sted forsamlet Folkemængde, efter 3 Gange af Øvrigheden i Lovens Medfør at være opfordret til at skilles ad, ikke efterkommer denne Befaling, anses Deeltagerne med Straf af Bøder eller Fængsel[1]).

[1]) al.: At Forudsætningen for Forsamlingens Forpligtelse til at gaae fra hinanden nærmere bestemmes navnligen med Hensyn til Forsamlinger i Huus, der efter Grundlovens § 93 formeentligen ikke af Øvrigheden kunne forbydes eller hæves som saadanne.

§ 24.

Den, som offentlig ved Tale eller Skrift opfordrer til i Forening at modsætte sig Øvrigheden efter § 22, skal, naar denne Opfordring er bleven uden Virkning, anses med Straf af Fængsel.

§ 25.

Den, som ulovligen borttager eller beskadiger en efter offentlig Foranstaltning opslagen Bekjendtgjørelse, straffes med Bøder eller Fængsel.

§ 26.

Med samme Straf ansees den, som uden Befoielse forsætligen aftager eller beskadiger de af en offentlig Autoritet (Myndighed) i Embedsmedfor anbragte Segl eller Mærker, forsaavidt Handlingen ikke udgjør en anden selvstændig Forbrydelse.

§ 27.

Tager Nogen udenfor de Tilfælde, for hvilke det ved Lov maatte være tilladt, sig selv til Rette, skal han for saadan Selvtægt straffes med Bøder, forsaavidt ikke Gjerningen efter den øvrige Lovgivning maatte medføre strængere Straf.

§ 28.

Den, som befrier en Fange ud af Øvrighedens eller Rettens Magt, eller skaffer ham Midler og Leilighed til hans Undvigelse, ansees med Fængsel, ikke under 1 Maaneds simpelt Fængsel eller andet Fængsel i tilsvarende Tid, eller med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar. Saafremt imidlertid Befrieren enten selv ved Opbrydelse af Straffeanstalten eller Fængslet eller ved anvendt Vold eller Trudsel om Vold mod Bevogterne eller paa anden voldelig Maade har bevirket Undvigelsen, eller har forsynet Fangen med Redskaber til paa slig voldelig Maade at iværksætte Undvigelsen, ansees han med Straf af Fængsel, ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel eller andet Fængsel i tilsvarende Tid, eller med offentligt Arbeide indtil 6 Aar[1]). Paa den, som uden Vold befrier en Gjældsfange, bliver ikke høiere Straf end Fængsel at anvende[2]).

Naar den, der befrier en Fange ud af Øvrighedens eller Rettens Magt, er Fangens Ægtefælle, Broder eller Søster, eller beslægtet eller besvogret med Fangen i op- og nedstigende Linie, og der ikke er bleven anvendt Vold, bliver istedetfor Strafarbeide Straf af Fængsel og istedetfor Fængsel Straf af Bøder at anvende.

[1]) al. At Ordene: „ved Opbrydelsen af Straffeanstalten eller Fængslet eller" udgaae; eller ogsaa at Sens 2den Punktum, fra „Saafremt imidlertid" — til — „offentligt Arbeide indtil 6 Aar" — heelt udgaaer og derimod Maximum af Straffen i Sens 1ste Punktum sættes til 4 Aars Forbedringshusarbeide ved at udelade „indtil 2 Aar".

[2]) al.: At der tilføies: „eller en Fange, der kun er sigtet eller dømt for en Forbrydelse, som ikke medfører Strafarbeide."

§ 29.

Den, som skjuler en Person, om hvem han veed, at han er en undvegen Fange, eller at han paa Grund af Forbrydelser forfølges af det Offentlige, eller som understøtter hans Flugt, ansees, forsaavidt ikke de almindelige Regler om Deeltagelse i en Forbrydelse medføre høiere Straf, med Bøder eller Fængsel.

Ægtefæller, Sødskende og Slægtninge eller Besvogrede i op- og nedstigende Linie blive dog ikke at straffe for denne Handling.

§ 30.

Har en Fangevogter eller en anden i offentlig Tieneste ansat Per-

ſon, hvem Fangens Bevogtning er paalagt, forſætlig ladet Fangen undvige eller befordret hans Undvigelſe, anſees han, foruden at afſættes fra ſin Beſtilling, med Straf af Fængſel, ikke under 3 Maaneders ſimpelt Fængſel eller andet Fængſel i tilſvarende Tid, eller med offentligt Arbeide indtil 6 Aar. Er det ſkeet af Uagtſomhed eller Forſømmelſe, anſees han med Bøder, Fængſel eller Affættelſe, hvilken ſidſte Straf enten kan anvendes alene eller efter Omſtændighederne i Forbindelſe med en af de andre nævnte Straffe.

Er ſaadan Uagtſomhed eller Forſømmelſe udviiſt af Nogen, hvem en Fanges Bevogtning eller Bevaring ellers paalaa, anſees han med Bøder eller Fængſel.

§ 31.

Undvigelſer og Sammenrottelſer af de til Strafarbeide henſatte Fanger ſaavelſom Forbrydelſer af dem mod de ved Straffeanſtalten anſatte Embedsmænd eller Betjente anſees med Straf i Overeensſtemmelſe med Loven om Strafarbeidsanſtalterne.

Have andre Fanger indgaaet Forening om fælleds Undvigelſe, anſees de herfor, om end ingen Handling af dem er begaaet, ſom ellers efter Lovgivningen medfører høiere Straf, med Straf af ſimpelt Fængſel indtil 2 Maaneder eller andet Fængſel i tilſvarende Tid.

§ 32.

Den, ſom, uden derved at gjøre ſig ſkyldig i Landsforræderi, uden Kongens Tilladelſe hverver danſke Underſaatter til fremmed Krigstjeneſte, ſtraffes, naar Landet er i Krig, med offentligt Arbeide indtil 6 Aar og ellers med Fængſel, ikke under 3 Maaneders ſimpelt Fængſel eller andet Fængſel i tilſvarende Tid, eller med Forbedringshuusarbeide indtil 2 Aar[1]).

Forbrydelſen (Hvervingen) er fuldendt, ſaaſnart Nogen er antaget til fremmed Krigstjeneſte.

[1]) Henſtillet ſom Gjenſtand for nærmere Overveielſe, om der maatte være Anledning til at optage en Straffebeſtemmelſe om den danſke Underſaat, der lader ſig hverve til fremmed Krigstjeneſte i Krigstid.

§ 33.

Den, ſom, ligeledes uden at gjøre ſig ſkyldig i Landsforræderi, — jfr. § 9 litra c — forleder Nogen af det tjenſtgjørende Mandſkab i Hæren eller paa Flaaden til at deſertere[1]) eller underſtøtter ſaadan Deſertion, ſtraffes, naar Landet er i Krig, med Forbedringshuusarbeide, og ellers med Fængſel eller med Forbedringshuusarbeide indtil 1 Aar.

[2]) al.: „romme".

§ 34.

Den, ſom tilegner ſig en ham ikke tilkommende offentlig Myndighed, der kun kan udøves i Kraft af et offentligt Embede, Beſtilling eller Ombud, eller ſom uden Adkomſt foretager Handlinger, der retteligen kun tør udøves i Kraft af ſaadan offentlig Myndighed, ſtraffes, forſaavidt Handlingen ikke efter ſin Beſkaffenhed medfører en ſtørre Straf, med Bøder eller med Fængſel indtil 1 Aar.

§ 35.

Deeltagelse i Foreninger, som have et ulovligt Øiemed, ansees, forsaavidt ikke den øvrige Straffelovgivning maatte medføre høiere Straf, med Straf af Bøder eller Fængsel.

§ 36.

Den, som ved Vold eller Trudsel om Vold forhindrer eller søger at forhindre Nogen i at udøve sin Ret til at deeltage i Rigsdagsvalg, straffes med Fængsel.

§ 37.

Den, som ved navnlig Afstemning, være sig til Folkethingsvalg eller ved Valg af Valgmænd, forsætligen undlader i Valgprotocollen at indføre de opgivne Navne eller indfører andre Navne end de af Vælgerne opgivne eller forvanskер Optællingen, saavelsom den, der ved Afstemning ved Stemmesedler forvanskер Stemmegivningen, straffes ligeledes med Fængsel.

§ 38.

Med lige Straf ansees den, som ved Valg til Rigsdagen sælger sin egen eller kjøber nogen Andens Stemme[1]).

[1]) Henstillet til Overveielse, om ikke Forbrydelse af Valgret, i al Fald for nogen Tid, maatte være en passende Straf, — forudsat at den kan forenes med Grundlovens Bestemmelser om Valgret —, for den, der sælger sin Stemme.

§ 39.

Naar Nogen ved Communalvalg gjør sig skyldig i nogen af de i §§ 36—38 nævnte Handlinger, bliver han at ansee med Bøder eller forholdsmæssig mindre Straf af Fængsel.

Capitel 5.

Eftergjøren eller Forfalskning af Mynt og Pengerepræsentativer.

§ 40.

Den, som eftergjør dansk Mynt eller Nationalbankens Sedler eller Tegn[1]), ansees med Strafarbeide fra 3 til 16 Aar. Forbrydelsen er fuldendt, saasnart Mynten eller Repræsentativet er bleven forfærdiget, om den end ikke er udgiven.

[1]) al.: „eller lovlige Pengerepræsentativer" istedetfor: „eller Nationalbankens Sedler eller Tegn."

§ 41.

Den, som forfalsker dansk Mynt eller Nationalbankens Sedler eller Tegn, ansees med Forbedringshusarbeide.

§ 42.

Den, som eftergjør fremmed Mynt eller fremmede Pengesedler, skal, om de end ei ere bestemte til Udgivelse her i Riget, ansees med Straf-

arbeide indtil 8 Aar, og den, som forfalsker dem, med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar.

§ 43.

Den, som deeltager i Falskmyntneri ved at udgive Penge, om hvilke det er ham vitterligt, at de ere eftergjorte eller forfalskede[1]), straffes som om han selv var Gjerningsmanden, naar han forud har forenet sig med Falskneren om at afsætte de falske Penge, eller naar Forfærdigelsen af disse er foregaaet i Udlandet, saa at Ingen derfor kan drages til Ansvar som Hovedmand her i Landet. Udenfor disse Tilfælde ansees han med en forholdsmæssig mindre Straf.

[1]) al.: „eller som udgiver falske Penge, hvilke han har sat sig i Besiddelse af eller modtaget med den Hensigt at udgive dem, skjøndt han vidste, at de vare falske —"

§ 44.

Hvis Nogen, der har modtaget falske Penge som ægte, udgiver dem efter at være kommen til Kundskab om, at de vare falske, straffes han med Fængsel[1]). Havde han blot Formodning om, at Pengene vare falske, ansees han med Straf af Bøder[2]).

[1]) al.: „eller under særdeles mod ham talende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar".

[2]) al.: „eller Fængsel."

Capitel 6.

Meened og andre dermed beslægtede Forbrydelser.

§ 45.

Det Vidne, der for Retten edeligen aflægger falsk Forklaring, hvad enten Edsfæstelsen følger efter Forklaringen eller denne afgives i Henhold til en foregaaende Edsfæstelse, ansees med Strafarbeide fra 2 (3) til 10 Aar. Dersom det falske Vidne har tilsigtet at paafore Nogen Straf af offentligt Arbeide eller Livsstraf, eller dersom Nogen paa Grund af et saadant falsk Vidnesbyrd er dømt til en slig Straf, kan Straffen stige til livsvarigt Tugthusarbeide, og, skulde Livsstraf være bleven fuldbyrdet paa Grund af det falske Vidnesbyrd, kan endog Livsstraf anvendes.

§ 46.

Dersom Vidnet af egen fri Villie tilbagekalder sin falske Forklaring, kan en ringere Grad af Strafarbeide anvendes, og under særdeles formildende Omstændigheder kan Straffen endog bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød, dog ikke under 4 Gange 5 Dage.

§ 47.

Naar Nogen uden at være bleven taget i Ed har aflagt falsk Forklaring for Retten, ansees han med Straf af Fængsel paa Vand og Brød, dog ikke under 2 Gange 5 Dage, eller med Forbedringshusarbeide[1]). Dersom han af egen fri Villie tilbagekalder sin falske

Forklaring, kan Straffen nedsættes, under særdeles for ham talende Omstændigheder endog til simpelt Fængsel [2]).

[1]) al.: „ansees han med Straf af Forbedringshusarbeide, Fængsel paa Vand og Brod eller, under særdeles for ham talende Omstændigheder, simpelt Fængsel, dog ikke under 3 Maaneder".

[2]) al.: „endog til Boder".

§ 48.

Har Nogen aflagt falsk Forklaring for Retten i Tilfælde, i hvilke Forklaring paa Grund af hans Forhold til Sagen eller Parterne ikke burde have været ham affordret, ere de foregaaende Straffebestemmelser uanvendelige; dog skal, naar Edsfæstelse har fundet Sted, den Paagjældende ansees [1]) med Straf af Fængsel.

[1]) al.: „kunne ansees".

§ 49.

Naar Mænd, som af Retten, Øvrigheden eller anden offentlig Myndighed ere udnævnte til at afholde Syns-, Skjøns- eller Taxationsforretninger, under Ed eller i udtrykkeligt Henhold til en forhen aflagt Ed mod bedre Overbeviisning afgive saadant Syn, Skjøn eller Taxation, blive de at straffe som falske Vidner [1]).

[1]) al.: Til § 49 knyttes en Tillægsbestemmelse omtrent af følgende Indhold: „Gjøre deslige Mænd sig skyldige i mindre betydelige Misligheder, ansees de med Straf af Fængsel eller, under særdeles formildende Omstændigheder, af Boder",
hvorhos da § 55 udgaaer.

§ 50.

Hvor en Part har Adgang til for Retten at bekræfte sit Udsagn med Ed, bliver han, saafremt Eden befindes falsk, at straffe lige med et falsk Vidne. Har imidlertid Nogen i de Tilfælde, hvor Benægtelsesed anvendes i Lovovertrædelsessager, kun villet frie sig selv ved saadan falsk Ed, kan Straffen efter Omstændighederne gaae ned endog til den laveste Grad af Forbedringshusarbeide.

§ 51.

Har Nogen, udenfor de ovenfor nævnte Tilfælde, for en offentlig Myndighed at bekræfte Noget med sin Ed og gjør sig skyldig i Meened, bliver han at ansee med Straf af Forbedringshusarbeide.

§ 52.

De ovenfor givne Bestemmelser gjælde ogsaa med Hensyn til falsk skriftlig Bekræftelse under Ed eller i Henhold til en tidligere aflagt Ed i de Tilfælde, hvor Lovene hjemle, at en saadan Bekræftelse træder istedetfor mundtlig Ed.

§ 53.

Ligeledes ere de ovennævnte Straffe ogsaa anvendelige paa dem, der ifølge Lovgivningen enten aflægge Ed paa anden end den sædvanlig foreskrevne Maade eller afgive en Forsikkring, der træder i Eds Sted.

§ 54.

Den, som søger at forlede Nogen til en af de forannævnte Forbrydelser, skal, uagtet denne ikke dertil har ladet sig bestemme, straffes, dog med en forholdsmæssig mindre Straf, end om han havde opnaaet denne sin Hensigt, uden at Forbrydelsen endnu var bleven paabegyndt[1]).

[1]) Henstillet, om Gen ikke burde indskrænkes til Forsøg paa at forlede Nogen til falsk Ed, eller i alt Fald til falsk Forklaring for Retten. — al.: istedetfor „straffes, dog med en forholdsmæssig mindre Straf end om han havde ꝛc." sættes: „straffes paa samme Maade, som om han havde ꝛc."

§ 55.

Den, som af grov Uagtsomhed edeligen bekræfter Usandhed eller iøvrigt ved en Forretning, der beediges, gjør sig skyldig i mindre betydelige Misligheder, ansees med Straf af Fængsel eller under særdeles formildende Omstændigheder af Bøder[1]).

[1]) al.: § 55 udelades og istedetfor optages en Tillægsbestemmelse til § 49, saaledes som der er anmyndet.

§ 56.

Den, som i de Tilfælde, hvor Loven paabyder eller tilsteder saadant, afgiver en Erklæring under Tilbud af Ed eller paa Tro og Love, ansees, naar Erklæringen befindes at være falsk, med Straf af Fængsel eller under formildende Omstændigheder af Bøder[1]).

[1]) Denne § vil muligen kunne gives Plads i et følgende Capitel om Besvigelse af de offentlige Afgifter og deslige, hvilket, naar dette Capitel er forhandlet, nærmere vil blive Gjenstand for Overveielse

Capitel 7.

Forbrydelser med Hensyn til Religionen.

§ 57.

Den, der driver Spot med[1]) noget her i Riget bestaaende Religionssamfunds Troeslærdomme eller Gudsdyrkelse, straffes med (simpelt) Fængsel fra 1 til 6 Maaneder.

[1]) al.: „Guds hellige Ord eller med"

§ 58.

Den, som i Kirker eller andre Steder, hvor her i Riget bestaaende Religionssamfund holde deres Gudstjeneste, ved at opvække Larm og Uorden forhindrer eller forstyrrer Gudstjenesten eller de enkelte religiøse Handlinger, straffes med Bøder eller Fængsel.

§ 59.

Den, der gjør sig skyldig i Krænkelse af Gravfreden eller iøvrigt behandler et Lig paa anstødelig Maade[1]), ansees, forsaavidt Handlingen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører en større Straf, med Fængsel.

[1]) al.: istedetfor: „eller iøvrigt behandler et Lig paa anstødelig Maade" sættes: „eller borttager eller mishandler Lig, der befinde sig under offentlig eller privat Varetægt".

§ 60.

Overtrædelse af de Forskrifter, der ere givne med Hensyn til Søn- og Helligdagenes vedbørlige Helligholdelse, straffes med Bøder, første Gang fra 1 til 20 Rdlr., anden Gang fra 2 til 40 Rdlr., tredie Gang og oftere fra 10 til 100 Rdlr.. Er Forseelsen forbunden med særdeles Trods eller aabenbar Ringeagt for christelig Orden, kunne enten høiere Bøder eller Straf af Fængsel anvendes [1]).

[1]) al.: Sidste Membrum af § 60 udelades.

Capitel 8.

Forbrydelser mod Sædeligheden.

§ 61.

Den, som gjør sig skyldig i Ægteskabsbrud (Hoer), straffes, naar det skeer med en ugift Person, med Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder. Den Ugifte, som vidende har Omgang med en gift Person, straffes med Bøder [1]). Naar den uskyldige Ægtefælle inden Sags Anlæg eller, inden Dom i Sagen er falden, udtrykkeligen derom andrager, bortfalder Tiltale eller Straf for den skyldige Ægtefælle, i hvilket Fald den Ugifte tillige bliver at fritage for Straf [2]).

[1]) al.: 2den Passus om Straf for den Ugifte, saa og den sidste Passus i Sæt fra: „i hvilket Fald" udgaaer

[2]) al.: „hvortil der bør gives den Paagjældende Leilighed".

§ 62.

Gjør en Person sig skyldig i Ægteskabsbrud [1]) med en anden gift Person, blive de begge at ansee med Straf af Fængsel.

[1]) „Hoer" istedetfor „Ægteskabsbrud".

§ 63.

En gift Person, som indgaaer Ægteskab, ansees med Strafarbeide fra 2 indtil 6 Aar; dog kan Straffen under særdeles formildende Omstændigheder, navnligen naar den Paagjældende havde rimelig Grund til at ansee det tidligere Ægteskab for hævet ved den anden Ægtefælles Død, skjøndt formelig Skilsmissedom ikke var erhvervet, eller naar det tidligere Ægteskab var hævet ved Dom, som imidlertid senere forandres ved høiere Ret, eller det i længere Tid factisk har været hævet ved Separationsbevilling og den Paagjældende kan antages at have staaet i den Formening, at det var fuldstændig opløst, — nedsættes, endog til den laveste Grad af Forbedringshusarbeide. Ugift Person, som indgaaer Ægteskab med en gift Person, vidende, at denne er en Andens Ægtefælle, ansees med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar eller, under de ovenfor nævnte særdeles formildende Omstændigheder, med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 2 Gange 5 Dage. Er den forhen ugifte Person ved Ægteskabets Indgaaelse herom uvidende,

men fortsætter Samlivet efter at være kommen til Kundskab derom, ansees den med Fængsel[1]).

[1]) al.: Gjenstand for nærmere Overveielse, om ikke det 3die Membrum af § 63 kan, om ikke ganske udelades, saa dog muligen nærmere begrændses. Frembeles, om der her, eller maaskee ved § 62 i Udkastet til Straffelovens almindelige Deel, skal tilføies en Bestemmelse omtrent af følgende Indhold:

„Ved de her omhandlede Forbrydelser bliver den for Straffskylds Forældelse bestemte Termin, jfr. almindelig Deel § 61, at regne fra den Tid, da det ene af de 2 Ægteskaber fuldstændig er hævet ved Død eller Skilsmisse".

Endelig, om der skal optages en ny Paragraph (§ 63 b.), saalydende:

„Den, som ved at indgaae Ægteskab krænker en af en Qvinde ved Dom erhvervet Ret til Ægteskab, straffes med Fængsel eller Bøder".

§ 64.

Finder legemlig Omgang[1]) Sted mellem Slægtninge i op- og nedstigende Linie, straffes Forældrene med Tugthusarbeide indtil 10 Aar og Børnene med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar eller under formildende Omstændigheder med Fængsel.

[1]) al. ad §§ 64—68: istedetfor Udtrykket „finder legemlig Omgang Sted" sættes „øves Utugt".

§ 65.

Den, som har legemlig Omgang med sit Stedbarn eller med Nogen af dets Afkom eller med sit Svigerbarn eller med sin i ret nedstigende Linie Beslægtedes Svigerbarn, ansees med Strafarbeide indtil 6 Aar, og skal den, som har legemlig Omgang med sin Stedfader eller Stedmoder eller med sin i ret opstigende Linie Beslægtedes Stedfader eller Stedmoder eller med sin Svigerfader eller Svigermoder eller med den, fra hvem nogen af disse Sidste nedstammer, straffes med Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar, istedetfor hvilken Straf dog, hvad Stedbørn eller disses Afkom angaaer, under formildende Omstændigheder kan træde Fængsel.

§ 66.

Hvo, som har legemlig Omgang med en Person, med hvem han eller hun staaer i en paa legemlig Omgjængelse udenfor Ægteskab grundet Svogerskabsforbindelse af den i foregaaende Paragraph omhandlede Art, straffes med Fængsel.

§ 67.

Legemlig Omgang mellem Heel- eller Halvsødskende ansees med Strafarbeide indtil 6 Aar, dog at Straffen, hvis Slægtskabsforbindelsen ikke grunder sig paa lovligt Ægteskab, kan gaae ned til Fængsel.

§ 68.

Have de, som ere saaledes beslægtede eller besvogrede, at de ikke uden særlig Bevilling maae indgaae Ægteskab sammen, legemlig Omgang med hinanden, ansees de med Straf af Fængsel eller Bøder. Lige Straf finder Anvendelse paa saadanne Beslægtede eller Besvogrede, naar de indgaae Ægteskab med hinanden uden dertil forinden at have erhvervet den fornødne Dispensation.

§ 69.

Den, der misbruger sin Stilling til at forføre sit Fosterbarn, sin Myndling eller et ham til Underviisning eller Opdragelse betroet Fruentimmer[1]) til Samleie (legemlig Omgang med sig), ansees med Strafarbeide indtil 6 Aar eller under formildende Omstændigheder med Fængsel. Dog bortfalder al Straf, hvis de komme i Ægteskab sammen[2]).

[1]) al.: istedetfor „Fruentimmer" Ordet „Pigebarn" eller „Qvinde".

[2]) al.: Sidste Pasfus udgaaer.

§ 70.

Samme Straf kommer til Anvendelse, naar Utugt øves af Bestyrer, Forstander eller Opsynsmand ved Fængsel, Straffeanstalt, Fattighuus, Opfostringshuus, Helbredelsesanstalt eller anden saadan Indretning, med et under hans Opsyn staaende Fruentimmer, eller af en ved et Hospital eller anden offentlig Anstalt ansat Læge med et i samme til Cuur og Pleie indlagt Fruentimmer, eller af en Forhørsdommer med et Fruentimmer, mod hvem han leder en criminel Undersøgelse[1]).

[1]) al.: Sidste Pasfus udelades.

§ 71.

Den, som ved Anvendelse af Vold eller ved Trudsler, der medføre overhængende Fare for Liv eller Helbred, tvinger[1]) et Fruentimmer (en Qvinde) til legemlig Omgang, ansees med Straf af Tugthusarbeide, der, naar Fruentimmeret har lidt betydelig Skade paa Legeme eller Helbred, bør være paa Livstid. Omkommer hun derved, skal han have sit Liv forbrudt[2]).

[1]) al.: „Den, som ved Anvendelse af Vold eller ved Trudsler om øieblikkelig Vold tvinger" ꝛc.

[2]) Gjenstand for Overveielse, om ikke Strafansvar bør bortfalde, naar Voldsmanden ægter den krænkede Qvinde inden Sags Anlæg eller dog, før Dom er falden.

§ 72.

Det Samme gjælder, hvis Nogen forskaffer sig legemlig Omgang med et Fruentimmer, der befinder sig i en Tilstand, hvori Brugen af hendes fri Villie er hende betagen eller hun er sat ud af Stand til at modsætte sig Gjerningen[1]).

[1]) Henstillet, om ikke Sen kunde gives en Tilføining af omtrent saadant Indhold:

„Dog kan Straffen, naar Gjerningsmanden ikke selv i forbryderisk Hensigt havde fremkaldt saadan Tilstand, nedsættes efter Omstændighederne indtil 1 Aars Forbedringshuusarbeide".

Indtil Capitlet om Vold (Angreb paa Friheden) er gjennemgaaet, beroer det, om i dette eller her, som § 72 b, skal optages en Bestemmelse om Bortførelse (crimen raptus), jfr. norske Straffelov Cap. 18. § 4.

§ 73.

Den, som forleder et Fruentimmer til at tilstaae sig Samleie ved at faae hende til at antage, at et gyldigt Ægteskab er indgaaet, eller ved at benytte sig af en anden Vildfarelse hos hende, i hvis Følge

hun anseer Samleiet som ægteskabeligt, straffes med Strafarbeide indtil 6 Aar.

§ 74.

Den, som bedriver Utugt med et Pigebarn under 12 Aar, ansees, forsaavidt Gjerningen ikke medfører høiere Straf, med Strafarbeide indtil 6 Aar.

§ 75.

Den, som til Utugt forfører et Pigebarn i en Alder af 12, men under 15 Aar, skal paa hendes Forældres eller Værges Forlangende straffes med Fængsel eller under skjærpende Omstændigheder med Forbedringshuusarbeide indtil 2 Aar.

§ 76.

Den, som i de i §§ 64—72, 74—75 omhandlede Tilfælde gjør sig skyldig i uteerligt Forhold, uden at legemlig Omgang finder Sted, ansees med en forholdsmæssig mindre Straf end de i de nævnte §§er under denne Forudsætning foreskrevne Straffe.

§ 77.

Omgjængelse mod Naturen ansees med Straf af Forbedringshuusarbeide.

§ 78.

Den, som besvangrer 3 forskjellige Fruentimmer uden at ægte noget af dem, ansees med Straf af Fængsel. Det Samme gjælder, hvis han paany besvangrer et andet Fruentimmer. Paa lige Maade ansees det Fruentimmer, der saaledes lader sig besvangre af 3 eller flere forskjellige Mandspersoner[1]).

[1]) al.: § 78 udgaaer.

§ 79.

Naar Personer af forskjelligt Kjøn, der føre et forargeligt Samliv, sidde Øvrighedens Befaling om at fjerne sig fra hinanden overhørige, ansees de med Straf af Fængsel[1]).

[1]) al.: „Naar Personer af forskjelligt Kjøn føre et forargeligt Samliv og ikke agtet Øvrighedens Advarsel fjerne sig fra hinanden, ansees de med Straf af Fængsel".

§ 80.

Fruentimmer, som imod Politiets Advarsel søge Erhverv ved Utugt, ansees med Straf af Fængsel eller Tvangsarbeide.

§ 81.

Den, som, vidende om at være behæftet med venerisk Smitte, øver Utugt med en Anden, ansees med Straf af Fængsel.

§ 82.

De, som imod Politiets Forbud have Fruentimmer tilhuse, som ernære sig ved Losagtighed, saavelsom de, der gjøre sig skyldige i Rufferi eller for Betaling tilstede Personer af forskjelligt Kjøn Adgang til deres Boliger for der at øve Utugt, straffes med Fængsel paa Vand og Brød eller Forbedringshuusarbeide.

§ 83.

Forældre, Formyndere (Værger), Lærere eller Andre, der forføre deres Børn, Myndlinge eller de til deres Varetægt eller Opdragelse betroede Personer til Losagtighed, ansees med Strafarbeide indtil 6 Aar.

Det Samme gjælder om den Ægtemand, der i egennyttig Hensigt formaaer sin Hustru til utugtig Omgang med en Anden[1]).

[1]) al.: Sidste Passus af § 83 udgaaer.

§ 84.

Den, som offentliggjør et utugtigt Skrift, straffes med Fængsel fra 1 til 6 Maaneder eller med Bøder fra 100 til 500 Rdlr. Den samme Straf er anvendelig paa den, som sælger, uddeler eller paa anden Maade udbreder eller som offentligen udstiller utugtige Afbildninger. Dommen skal tillige gaae ud paa Confiskation af de til Salg eller Udbredelse i Behold værende Skrifter eller Afbildninger.

§ 85.

Den, som ved Krænkelse af Sædeligheden giver offentlig Forargelse, ansees med Straf af Fængsel paa Vand og Brød eller med Forbedringshusarbeide.

Capitel 9.

Om Manddrab.

§ 86.

Den, som med Overlæg skiller[1]) et andet Menneske ved Livet, skal som skyldig i Mord have sit Liv forbrudt.

[1]) al.: „Den, som forsætligt skiller ꝛc." — som § 87.

§ 87[1]).

Den, som forsætligt, dog ikke med Overlæg, skiller et andet Menneske ved Livet, skal som skyldig i Drab straffes med Tugthusarbeide fra 8 Aar indtil paa Livstid; dog bliver den sidstnævnte Straf ubetinget at anvende, hvor Gjerningsmanden har havt det bestemte Forsæt at dræbe.

[1]) al.:

§ 87.

„Den, som med Overlæg eller beraad Hu (et med Overlæg fattet Forsæt) skiller et andet Menneske ved Livet, skal ꝛc." — som § 86.

§ 88.

Er Drabsmanden[1]) ved en ham selv eller hans Nærmeste tilføiet Mishandling eller grov Fornærmelse af den Dræbteægget til Vrede, og har (han) i denne oprørte Stemning udøvet Gjerningen, kan Straffen gaae ned til 1 Aars Forbedringshusarbeide eller under særdeles formildende Omstændigheder til Fængsel, dog ikke under 1 Aar.

[1]) al.: „Er den, som har gjort sig skyldig i Drab, ved en ꝛc." — som § 88.

§ 89.

Den, som dræber en Anden paa dennes udtrykkelige og alvorlige Forlangende, straffes med Forbedringshuusarbeide [1]) eller under særdeles formildende Omstændigheder med Fængsel [2]).

[1]) al.: „straffes med Fængsel".

[2]) al.: at der efter Fængsel tilføies: „dog ikke under 3 Maaneder".

§ 90.

Dræber Nogen forsætligt sin Slægtning i opstigende Linie eller Ægtefælle, med hvem han lever i Samliv, skal han have sit Liv forbrudt [1]).

[1]) al.: 1) „kan Livsstraf blive at anvende".

2) istedetfor saaledes at give den en facultativ Form, blev subsidiairt henstillet at tilføie: „dog kan Straffen under de i § 88 indeholdte formildende Omstændigheder gaae ned til 8 Aars Tugthuusarbeide".

§ 91.

Ligeledes skal den, der ved Udførelsen af en Forbrydelse enten for at fjerne de Hindringer, der stille sig iveien for samme, eller for at unddrage sig Paagribelse eller Opdagelse forsætligt dræber Nogen, ansees med Dødsstraf [1]).

[1]) al.: principaliter: at denne § udgaaer, subsidiairt: at der gives den en facultativ Form, samt at Ordene „eller Opdagelse" udgaae.

§ 92.

En Moder, som forsætligt dræber sit ægte Barn under eller strax efter Fødselen, ansees med Strafarbeide fra 2 til 12 Aar. Er Gjerningen udført med Overlæg, kan Straffen stige til Tugthuusarbeide paa Livstid.

§ 93.

Et frugtsommeligt Fruentimmer, der ved Midler, som hun anvender eller lader anvende paa sig [1]), forsætligt fordriver sit Foster eller dræber det i Moders Liv, ansees med Strafarbeide indtil 6 Aar [2]).

Samme Straf er anvendelig paa den, som med Moderens Samtykke i saadan Hensigt anvender Midler paa hende med den anførte Virkning.

Skeer det uden hendes Vidende og Villie, ansees Gjerningsmanden med Tugthuusarbeide indtil 16 Aar og under særdeles skjærpende Omstændigheder paa Livstid.

[1]) al.: at Ordene: „ved Midler — paa sig" udgaae.

[2]) al.: at 1ste Membrum forandres til:

„Naar et frugtsommeligt Fruentimmer i den Hensigt at fordrive sit Foster eller dræbe det i Moders Liv, anvender dertil sigtende Midler, og Fosteret kommer dødt til Verden, uden at det oplyses, at dets Død er bevirket ved andre Omstændigheder, bliver hun at ansee med Strafarbeide indtil 6 Aar."

§ 94.

Føder et udenfor Ægteskab besvangret Fruentimmer i Dølgsmaal [1]), og Barnet paa Grund af hendes hjælpeløse Tilstand omkommer under

eller efter Fødselen[2]), bliver hun, forsaavidt hendes Forhold ikke iøvrigt medfører høiere Straf, at anſee med Forbedringshuusarbeide. Er det derimod uviſt, om Fosterets Død ikke allerede var indtraadt forinden Fødselen, eller om Barnet under eller efter Fødselen omkom paa Grund af Moderens hjælpeløſe Tilſtand[3]), anſees hun med Forbedringshuusarbeide indtil 2 Aar eller under formildende Omſtændigheder med Fængſel, dog ikke under 3 Maaneder[4]).

Fødselen anſees ſom ſkeet i Dølgsmaal, ſaavel naar Fruentimmeret[5]) har ſøgt Eenrum for der at føde, ſom naar hun forſætligt har undladt under Fødselen at tilkalde Hjælp, ſkjøndt hun dertil havde Leilighed[6]).

[1]) al.: „Naar et udenfor Ægteſkab beſvangret Fruentimmer med Forſæt føder hemmeligt —".

[2]) al.: „og Barnets Død under eller efter Fødſlen derved bevirkes —".

[3]) al.: „eller om Barnets Død under eller efter Fødſelen er foraarſaget derved, at Moderen fødte i Dølgsmaal".

[4]) al.: at 2det Membrum udgaaer.

[5]) al.: „Fruentimmeret anſees for med Forſæt at have født hemmeligt, ſaavel naar hun —"

[6]) al.: — „ſkjøndt det havde været hende muligt".

§ 95.

Har et udenfor Ægteſkab beſvangret Fruentimmer ikke beviisligen født i Dølgsmaal, men ved uforſvarlig Omgang med ſit nyfødte Barn foraarſaget dettes Død, anſees hun, forſaavidt hendes Forhold ikke iøvrigt egner ſig til ſtørre Straf, med Forbedringshuusarbeide indtil 2 Aar eller under formildende Omſtændigheder med Fængſel, dog ikke under 3 Maaneder. Samme Straf bliver at anvende, naar Barnet paaſkjønnes at være dødfødt eller efter Fødſelen at være omkommet, og det paa Grund af, at Moderen har ſkaffet Liget tilſide, ikke kan oplyſes, om Barnet har levet efter Fødſelen, eller hvorledes det er omkommet[1]).

[1]) al.: 1. at § 95 udgaaer, mod at der gives § 103 et Tillæg, ſom gjør det utvivlſomt, at § 95 1ſte Membrum gaaer ind under hiin §;
2. at § 95 1ſte Membrum omredigeres derhen: „Har et — oſv. — men viiſt uforſvarlig Omgang med Henſyn til ſin Barnefødſel, og Barnet er omkommet, anſees hun ꝛc." —;
3. at der efter § 95 1ſte Membrum tilføies: „Saafremt det ikke kan beviſes at Barnet er omkommet ved en ſaadan Adfærd, anſees hun med den nævnte Fængſelsſtraf", hvorefter §ens 2det Membrum forandres derhen: „Paaſkjønnes Barnet at være dødfødt eller — oſv. — bliver den i §ens første Deel foreſkrevne Straf at anvende".

§ 96.

Den, ſom dræber en Anden i Tvekamp eller Slagsmaal, hvori de efter Overeenskomſt have indladt ſig, anſees med Fængſel, dog kan Straffen ſtige indtil 1 Aars Forbedringshuusarbeide, naar det mellem Parterne har været vedtaget, at Tvekampen eller Slagsmaalet ſkal fortſættes, indtil den Enes Død er indtraadt. Secundanter, der have været vidende om en ſaadan Overeenskomſt og ikke modſat ſig dens Udførelſe, anſees med Fængſel.

Har Nogen under Tvekampen eller Slagsmaalet ved Lumſk, mod Vedtægt eller Aftale ſtridende Fremgangsmaade bevirket den Andens

Død, bliver efter Tilfældets Beskaffenhed den for Mord eller Drab i Almindelighed foreskrevne Straf at anvende.

Naar Secundanter undlade at opfylde eller forsætligt overtræde de Pligter, der ifølge almindelig Vedtægt eller særlig Aftale paahvile dem som saadanne, ansees de, hvis Tvekampen har havt Nogens Død til Følge, med Fængsel og under skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar.

§ 97.

Har en forsætligt udøvet Legemsfornærmelse havt Døden til Følge, ansees den Skyldige med Tugthusarbeide indtil 16 Aar, dog kan Straffen, hvis Døden maa tilskrives saadanne tilfældige Omstændigheder, at Gjerningsmanden ikke har kunnet forudsee samme som en rimelig Følge af Gjerningen, gaae ned til Fængsel ikke under 1 (2) Aar.

§ 98.

Naar under et af Flere i Forening udøvet Angreb et Menneskes Død forvoldes af en af Angriberne, straffes enhver Deeltager i Angrebet, forsaavidt hans Forhold ikke iøvrigt medfører høiere Straf, med Fængsel, dog ikke under 3 Maaneder.

§ 99.

Naar Voldsgjerninger, som ikke hver for sig, men kun i deres Forening have medført Døden, maae tilregnes flere Deeltagere, bliver Enhver af dem at ansee med Strafarbeide indtil 8 Aar.

Naar det ved en Voldsgjerning, hvori Flere have deeltaget, og som har havt Nogens Død tilfølge, ikke kan udfindes, hvo der har forvoldet hans Død, bliver enhver af Deeltagerne at ansee med Forbedringshusarbeide eller Fængsel[1]).

[1]) al.: „Fængsel" alene.

§ 100.

Er den, hvem en Andens Død maa tilregnes efter §§ 97 og 99 1ste Membrum, ved en ham selv eller hans Nærmeste tilføiet Mishandling eller grov Fornærmelse af den Dræbteægget til Vrede, og har han i denne oprørte Stemning udøvet Gjerningen, kan Straffen, naar Gjerningen ikke er forøvet mod Slægtninge i opstigende Linie (eller Ægtefælle, med hvem han lever i Samliv), gaae ned til Fængsel, dog ikke under 6 Maaneder.

§ 101.

Den, som for at skade, dog uden Hensigt at dræbe, bibringer en Anden Gift eller andre livsfarlige Stoffer, straffes, naar Døden deraf er bleven en Følge, med Tugthusarbeide paa Livstid.

§ 102.

Den, som udsætter eller forsætligt efterlader i hjælpeløs Tilstand en under hans Varetægt staaende Person i en Alder eller Forfatning, hvori denne ikke formaaer at hjælpe sig selv, ansees med Forbedringshusarbeide[1]). Har Handlingen medført den udsatte eller forladte Persons Død eller en betydelig Legemsbeskadigelse (§ 109), uden at

dette dog har været tilsigtet, kan Straffen stige til Tugthusarbeide i 8 Aar[2]). Hvis Gjerningen ikke har været forbunden med nogen Fare for den Paagjældendes Liv eller Helbred, bliver den Skyldige at anse med Fængsel eller under skjærpende Omstændigheder Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar[3]).

[1]) al.: „eller under formildende Omstændigheder med Fængsel," dog ikke under 6 Maaneder."

[2]) al.: 12 Aar, jfr. §§ 97 og 109.

[3]) al.: Ordene „eller—Aar" udgaaer.

§ 103.

Den, som ved Uagtsomhed bliver Aarsag til en Andens Død, ansees, forsaavidt Handlingen ikke efter sin Natur medfører en større Straf, med Fængsel eller ved ringere Uagtsomhed med Bøder, dog ikke under 20 Rdlr. Under særdeles skjærpende Omstændigheder kan Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar anvendes.

§ 104.

Undlader Nogen at komme den, som er stedt i Livsfare, til Hjælp, naar det var ham muligt uden Fare for Liv eller Helbred, straffes han, hvis den Anden omkommer[1]), med Fængsel eller Bøder. Samme Straf rammer den, der ikke sørger for de efter Omstændighederne mulige Redningsmidlers Anvendelse paa den, der som Hængt, Druknet eller paa anden saadan Maade befinder sig i tilsyneladende skindød Tilstand, med mindre det kan skjønnes, at saadan Hjælp vilde have været frugteslos[2]).

[1]) al.: at der efter „omkommer" tilføies: „eller lider betydelig Skade paa Legeme eller Helbred."

[2]) al.: istedetfor „medmindre—frugteslos": „og det kan skjønnes at han er omkommet paa Grund af saadan Forsømmelse".

§ 105.

Den, som hjælper en Anden til at begaae Selvmord, ansees med Fængsel.

(§ 105,

der optages under Forudsætning af, at den ovennævnte § 95 maatte falde bort.

Den, som uden Øvrighedens Vidende jorder et Lig eller skaffer det tilside, straffes med Bøder indtil 100 Rdlr. eller med Fængsel indtil 6 Maaneder. Er det en Moder, der saaledes jorder eller skaffer tilside Liget af det nyfødte ægte Barn, ansees hun, forsaavidt hun iøvrigt ikke har paadraget sig høiere Straf, med Fængsel eller under skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar).

Capitel 10.

Om Legemsbeskadigelser.

Forslag litr. A.

§ 106.

Den, som forsætligt, men uden Overlæg tilfoier en Anden Hug og Slag eller anden personlig Vold, ansees med Straf af Fængsel eller Bøder.

§ 107.

Den, som med Overlæg udøver nogen af de i foregaaende § omhandlede Legemsfornærmelser, ansees med Fængsel eller under skjærpende Omstændigheder med Forbedringshuusarbeide indtil 1 Aar.

§ 108.

Øves de i § 106 omhandlede Legemsfornærmelser mod Slægtninge i opstigende Linie[1]), ansees den Skyldige med Fængsel ikke under 6 Maaneder eller Forbedringshuusarbeide indtil 2 Aar.

[1]) al.: at der efter „Linie" sættes: „eller mod Ægtefælle, med hvem den Skyldige lever i Samliv, bliver Straf af Fængsel ikke under 6 Maaneder eller Forbedringshuusarbeide indtil 2 Aar at anvende".

§ 109.

Har den Angrebne ved den mod ham forsætligt udøvede Vold mistet Haand, Fod, Øie eller andet Lem af lige Vigtighed, eller er et saadant Lem derved blevet ubrugbart, eller hans Sjels- eller Legemskræfter iøvrigt ere blevne i den Grad svækkede, at han er bleven uskikket til at udføre sine Kaldspligter eller det daglige Livs Sysler enten for bestandigt eller for en længere ubestemt Tid, bliver den Skyldige at ansee med Strafarbeide indtil 10 (8) Aar.

§ 110.

Er Gjerningsmanden ved en ham selv eller hans Nærmeste tilfoiet Mishandling eller grov Fornærmelse af den Angrebne ægget til Vrede, og har (han) i denne oprørte Stemning udøvet Gjerningen, kan Straffen, naar Gjerningen ikke er forøvet mod Slægtninge i opstigende Linie, gaae ned til Fængsel, dog ikke under 6 Maaneder.

§ 111.

Er der ved den forsætligt udøvede Vold bleven tilfoiet mindre Skade end i § 109 forudsat, eller maa Skaden tilskrives saadanne tilfældige Omstændigheder, at Gjerningsmanden ei har kunnet forudsee samme som en rimelig Følge af Gjerningen, kan Straffen gaae ned til Fængsel, dog ikke under 3 Maaneder.

§ 112.

Udøves nogen af de i §§ 109 og 111 omhandlede Legemsfornærmelser under Slagsmaal, kan en forholdsmæssig Nedsættelse af Straffen finde Sted, saa at der under iøvrigt formildende Omstændigheder istedetfor Straf efter § 109 kan anvendes Fængsel, dog ikke under 3 Maaneder, og Bøder istedetfor Straf efter § 111, ligesom al Straf kan bortfalde, naar den i § 106 ommeldte Forseelse er forøvet under Slagsmaal.

Forslag litr. B. og C.

§ 106.

Den, som forsætligt tilfoier en Anden Hug og Slag eller anden personlig Vold, uden at saadanne Omstændigheder dermed ere forbundne, som medfore større Straf, ansees med Bøder fra 5 til 200 Rd.

§ 107.

Er der ved slig voldelig Behandling tilfoiet den Angrebne Skade paa Legeme eller Helbred, som dog er af mindre Betydenhed, end i § 109 forudsat, ansees den Skyldige med Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder fra 20 til 500 Rdlr.

§ 106.

Den, som forsætligt har tilfoiet en Anden Hug og Slag eller anden personlig Vold, hvorved ikke er bevirket nogen Legemsbeskadigelse eller dog kun en saadan lidet betydende Skade, som i Almindelighed helbredes af sig selv, ansees med Fængsel eller Bøder fra 5 til 200 Rdlr.

§ 107

(vil da komme til at indeholde en mere positiv Angivelse af de Legemsbeskadigelser, som hverken falde ind under § 106 eller den efterfølgende § 110.)

§ 108.

Den, som med Overlæg udøver nogen af de i §§ 106 og 107 omhandlede Legemsfornærmelser, ansees med Fængsel, dog kan Straffen, hvis der ikke er tilfoiet noget større Onde, end i § 106 ommeldt, under iovrigt formildende Omstændigheder gaae ned til Bøder ikke under 20 Rdlr. Er derimod Skade indtraadt efter § 107, kan Straffen under skjærpende Omstændigheder stige til Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar.

§ 109.

Øves de i §§ 106 og 107 omhandlede Legemsfornærmelser mod Slægtninge i opstigende Linie, ansees den Skyldige med Fængsel ikke under 6 Maaneder eller Forbedringshusarbeide.

§ 110.

Har den Angrebne ved den mod ham forsætligt udøvede Vold mistet Haand, Fod, Øie eller andet Lem af lige Vigtighed, eller er et saadant Lem derved blevet ubrugbart, eller hans Sjels eller Legemskræfter iovrigt ere blevne i den Grad svækkede, at han er bleven uskikket til at udføre sine Kaldspligter eller det daglige Livs Sysler enten for bestandigt eller for en længere ubestemt Tid, bliver den Skyldige at ansee med Strafarbeide indtil 10 (8 Aar)[1].

[1] al.: at der tilfoies „dog kan Straffen under særdeles formildende Omstændigheder gaae ned til 1 Aars Fængsel".

§ 111.

Er Gjerningsmanden ved en ham selv eller hans Nærmeste tilfoiet Mishandling eller grov Fornærmelse af den Angrebne ægget til Vrede, og har (han) i denne oprørte Stemning udøvet Gjerningen, kan Straffen, naar Gjerningen ikke er forøvet mod Slægtninge i opstigende Linie, gaae ned til Fængsel, dog ikke under 6 Maaneder.

§ 112.

Naar den indtraadte Skade maa tilskrives saadanne tilfældige Omstændigheder, at Gjerningsmanden ei har kunnet forudsee samme som en rimelig Følge af Gjerningen, kan Straffen gaae ned til Fængsel, dog ikke under 3 Maaneder[1]).

[1]) al.: at Begyndelsen af denne § forandres til: „Har Gjerningsmanden ikke havt bestemt Hensigt til at skade, eller maa den indtraadte Skade tilskrives saadanne tilfældige Omstændigheder, at den Skyldige ei har osv. —"

§ 113.

Udøves de i § 110 omhandlede Beskadigelser under Slagsmaal, kan Straffen under iøvrigt formildende Omstændigheder gaae ned til Fængsel, dog ikke under 3 Maaneder, ligesom Straffen forholdsmæssigt kan nedsættes og efter Omstændighederne aldeles bortfalde, naar de i §§ 106 og 107 ommeldte Fornærmelser ere forøvede under Slagsmaal.

---

§ 113.

Tilføier Nogen en Anden i Tvekamp eller Slagsmaal, hvori de efter Overeenskomst have indladt sig, en af de i §§ 109 og 111 omhandlede Legemsbeskadigelser, ansees han med Fængsel eller Bøder; dog bliver den første Straf altid at anvende, naar det mellem Parterne har været vedtaget, at Tvekampen eller Slagsmaalet skulde fortsættes, indtil den Enes Død var indtraadt. Have Secundanterne været vidende om en saadan Overeenskomst, og ikke modsat sig Tvekampen, ansees de med Fængsel eller Bøder.

Er saadan Legemsbeskadigelse tilføiet ved lumsk mod Vedtægt eller Aftale stridende Fremgangsmaade, komme de i §§ 109 og 111 givne Bestemmelser ligefrem til Anvendelse. Naar Secundanter undlade at opfylde eller forsætligt overtræde de Pligter, der ifølge almindelig Vedtægt eller særlig Aftale paahvile dem som saadanne, ansees de, hvis Tvekampen har havt en af de i de 2 ovenanførte §§'er omhandlede Legemsbeskadigelser til Følge, med Bøder eller Fængsel.

§ 114.

Naar under et af Flere i Forening udøvet Angreb en af de i § 109 omhandlede Legemsbeskadigelser tilføies af en af Angriberne, straffes enhver Deeltager i Angrebet, forsaavidt hans Forhold ikke iøvrigt medfører større Straf, med Fængsel eller under særdeles formildende Omstændigheder med Bøder.

§ 115.

Naar Voldsgjerninger, som ikke hver for sig, men kun i deres Forening have medført en af de i § 109 omhandlede Legemsbeskadigelser, maae tilregnes flere Deeltagere, bliver Enhver af dem at ansee med Forbedringshusarbeide eller under de i §§ 110, 111 og 112 nævnte formildende Omstændigheder med Fængsel. Er mindre Skade indtraadt, bliver Straf af Fængsel eller Bøder at anvende[1]).

Naar det ved en Voldsgjerning, hvori Flere have deeltaget, og som har havt en af de i § 109 og 111[2]) omhandlede Legemsbeskadi-

gelser til Følge, ikke kan udfindes, hvo der har forvoldet denne, bliver Enhver af Deeltagerne at anſee med Fængſel eller Bøder.

[1]) al.: at Ordene „Er mindre—anvende" udgaae.
[2]) al.: at Ordene „og 111" udgaae.

§ 116.

Den, ſom for at ſkade, dog uden Hensigt at dræbe, bibringer en Anden Gift eller andre livsfarlige Stoffer, anſees med Tugthuusarbeide indtil 8 Aar[1]). Har Handlingen medført betydelig Skade paa Legeme eller Helbred (betydelig Svækkelſe paa Sjels- eller Legemskræfter [§ 109]), kan Straffen ſtige til 16 Aars Tugthuusarbeide[2]).

[1]) al.: at for „eller—8 Aar" ſættes: „andre for Sundheden farlige Stoffer, anſees med Strafarbeide indtil 8 Aar." Hvis denne Redaction vedtages, henſtilles ſubſidiairt, at Slutningen af 2det Membrum forandres til „bliver Tugthuusarbeide indtil 16 Aar at anvende."
[2]) al.: at 2det Membrum udgaaer.

§ 117.

Den, ſom ved Uagtſomhed bliver Aarſag til, at en Legemsbeſkadigelſe af den i § 109 omhandlede Art tilføies en Anden, anſees[1]) med Straf af Fængſel eller under formildende Omſtændigheder med Bøder indtil 100 Rdlr.

[1]) al.: at efter „anſees" tilføies: „forſaavidt Handlingen ikke efter ſin øvrige Beſkaffenhed medfører høiere Straf.

Capitel 11.

Om Krænkelſe af Andres Frihed.

§ 118.

Den, ſom ved Vold eller Trudſel om Vold uberettiget tvinger en Anden til at gjøre, taale eller undlade Noget, anſees, forſaavidt Gjerningen ikke efter ſin øvrige Beſkaffenhed medfører en høiere Straf, med Bøder eller Fængſel eller under ſærdeles ſkjærpende Omſtændigheder med Forbedringshuusarbeide indtil 2 Aar.

§ 119.

Den, ſom uberettiget binder eller indeſpærrer Nogen eller paa anden Maade betager ham hans perſonlige Frihed, anſees, naar Gjerningen ikke efter ſin øvrige Beſkaffenhed medfører en høiere Straf, med Fængſel[1]) eller under ſkjærpende Omſtændigheder med Forbedringshuusarbeide indtil 2 Aar. Har Handlingen medført længere Tids Frihedsberøvelſe eller havt ſkadelig Indflydelſe paa den Fornærmedes Sjæls- eller Legems-Tilſtand, kan Straffen ſtige indtil Strafarbeide i 6 Aar. Er Forbrydelſen begaaet mod Slægtninge i opſtigende Linie, bliver den Skyldige altid at anſee med Strafarbeide indtil 6 Aar.

[1]) al.: iſtedetfor „med Fængſel" „med Fængſel eller Bøder".

§ 120.

Den, som uberettiget ved List eller Magt bringer en Anden i sin Vold i den Hensigt at bortføre ham til fremmede Lande, udsætte ham i hjælpeløs Forfatning eller undergive ham uberettigede Personers Magt og Myndighed[1]), ansees med Strafarbeide ikke under 3 Aar.

[1]) al.: istedetfor: „undergive—Myndighed" — „bringe ham i Skibstjeneste eller fremmed Krigstjeneste".

§ 121.

Hvis Nogen ved List eller Magt unddrager Forældre eller andre rette Vedkommende et Barn under 15 Aar, ansees han med Fængsel ikke under 6 Maaneder. Under skjærpende Omstændigheder, navnlig naar det er skeet i egennyttigt eller usædeligt Øiemed, og Gjerningen heller ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører en høiere Straf, ansees han med Strafarbeide indtil 6 Aar.

§ 122.

Bringer Nogen et Fruentimmer ved List eller Magt i sin Vold for at formaae hende til Utugt, ansees han med Strafarbeide indtil 6 Aar. Skeer det for at formaae hende til Ægteskab, ansees han med Strafarbeide indtil 3 Aar og under særdeles formildende Omstændigheder med Fængsel paa Vand og Brød[1]).

[1]) Med Hensyn til denne § bliver senere at overveie:

1. om den ligesom § 123 bør optages i dette Capitel eller i Capitel 8 om Forbrydelser imod Sædelighed;
2. om Straffen i 1ste Membrum skal nedsættes eller en Forhøielse af Straffen i §§ 69 og 70 finde Sted;
3. om der, jfr. §§ 69, 71 og 61, skal tilføies en Bestemmelse om, at Straffeansvaret kan bortfalde, naar den Skyldige forinden Sagens Anlæg eller forinden Dom er falden, ægter Fruentimmeret med Forældres eller Værges Minde, forsaavidt disses Samtykke er fornødent til Ægteskabet.

§ 123.

Den, som bortfører et ugift Fruentimmer under 18 Aar med hendes Samtykke, men uden hendes Forældres eller Værges Minde, for med hende at øve Utugt eller at indgaae Ægteskab med hende, ansees med Straf af Fængsel indtil 1 Aar[1]). Dog skal, hvis han har ægtet hende, Paatale kun finde Sted, saafremt hendes Forældre eller Værge derpaa gjøre Fordring.

[1]) al.: 1. at der tilføies: „og under særdeles skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide i samme Tid".
2. at der tilføies: „dog kan Straffen, hvor Hensigten har været at øve Utugt, under ievrigt skjærpende Omstændigheder stige til Forbedringshusarbeide i 1 Aar.

§ 124.

Enhver, som tager Deel i Udrustningen af et Skib til Negerhandel, gaaer en Slavehandler tilhaande i at forskaffe Negere til Udførsel og Forhandling som Slaver, i nogensomhelst Egenskab tager Tjeneste paa et til Negerhandel udrustet Skib, eller ved at give Forstrækninger til et Skibs Udredelse til Negerhandel, ved at forskaffe

Mandskab til samme, ved at tegne Assurance paa Skib eller Ladning, eller paa nogensomhelst anden Maade vidende understøtter et saadant Foretagende, ansees efter Brodens Beskaffenhed med Strafarbeide indtil 16 Aar, hvorhos Skibet skal være forbrudt saavelsom Ladningen, forsaavidt dennes Eier ikke maatte vidende om, at Skibet er bestemt til Negerhandel. Hvis Skibet undkommer eller iøvrigt nogen Omstændighed foraarsager, at Confiskation ei kan anvendes, bør Alle, der have understøttet et saadant Foretagende, med Undtagelse af Skibets Besætning udrede en Mulct af lige Beløb med Værdien af det, der ellers skulde være confiskeret.

Capitel 12.

Om Tyveri, Ran og Hæleri [1]).

[1]) al.: Om Tyveri og Hæleri.

§ 125.

Den, som gjør sig skyldig i simpelt Tyveri, uden at nogen af de i § 126 nævnte Omstændigheder dermed er forbunden [1]), straffes 1ste Gang med Fængsel paa Vand og Brød fra 2 Gange 5 til 6 Gange 5 Dage [2]) og anden Gang med lige Fængsel ikke under 4 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar.

[1]) al.: „ringe Leilighedstyveri eller andet mindre betydeligt Tyveri, som ikke er forbunden med nogen af de i § 126 nævnte Omstændigheder".

[2]) al.: fra 5 til 6 Gange 5 Dage.

§ 126.

Den, som under nogen af de efterfølgende Omstændigheder gjør sig skyldig [1]) i simpelt Tyveri, straffes 1ste Gang med Fængsel paa Vand og Brød ikke under 4 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar og 2den Gang med Forbedringshusarbeide [2]):

1. Naar det ved et eller flere Tyverier Stjaalne er af en Værdi af 50 Rdl. eller derover [3]);
2. Naar Nogen med Vold eller ved Hjælp af Diriker, falske eller tillistede Nøgler eller ved at bryde Segl har aabnet Skab, Kiste eller andet Gjemmested;
3. Naar Skibbrud, Ildebrand eller anden saadan Ulykke benyttes til at bestjæle dem, hvem Ulykken er overgaaet, eller hvis Gods derved er blevet udsat for Fare;
4. Naar den Skyldige stod i den Bestjaalnes Tjeneste eller af anden Aarsag skyldte denne særdeles Troskab, eller hans Forhold til den Bestjaalne iøvrigt har givet ham en særdeles Leilighed til det af ham udøvede Tyveri;
5. Naar Forbrydelsen uden ganske at kunne henregnes til noget af de i § 128 nævnte grove Tyverier dog staaer et saadant meget nær;
6. Naar Forbrydelsen har været forbunden med særdeles Overlæg, Snedighed eller Dumdristighed.

[1]) al.: „I følgende Tilfælde skal den, som gjør sig skyldig o. s. v."

[2]) al.: „3 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar og anden Gang med lige Fængsel ikke under 6 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide".

[3]) al.: at Nr. 1 udgaaer.

§ 127.

Den, der efter eengang at være dømt for Tyveri efter § 125, gjør sig skyldig i et Tyveri, der falder ind under § 126, straffes for første Gang begaaet Tyveri efter denne sidste Paragraph, hvorimod den, der efter eengang at være dømt for Tyveri efter § 126, gjør sig skyldig i Tyveri efter § 125, ansees som for anden Gang begaaet Tyveri efter denne Paragraph.

§ 128.

Følgende Tyverier betragtes som grove og ansees med Strafarbeide fra 1 til 8 Aar[1]):

1. Naar Tyveriets Gjenstand er af en Værdi af 1000 Rdl. eller derover[2]);
2. Naar Nogen paa Marken stjæler Hefte eller stort Qvæg, hvortil et Dyr kun bliver at henregne, naar det er 1 Aar gammelt;
3. Naar Nogen i Kirken stjæler Ting, som høre til Kirken eller ere bestemte til at bruges til (ved) en kirkelig Handling[3]);
4. Naar Nogen stjæler Noget, der forsendes med Posten, medens samme endnu er under Postvæsenets Varetægt, hvortil ogsaa henregnes Borttagelsen af Breve;
5. Naar Tyven paa en voldsom Maade eller ved Hjælp af Dirker, falske eller tillistede Nøgler har skaffet sig Indgang i Huus eller den dertil hørende Gaard eller i Værelser, beboede eller ubeboede[4]), eller i Skib (Skibsrum), eller det er skeet ved at stige over Huus, Mure eller andet saadant Lukke eller ved at stige ind igjennem Vinduer, Skorstene eller andre saadanne Aabninger, som ikke ere bestemte til Indgang[5]).

Er det om Natteti, at Tyven paa en af de i Nr. 5 anførte Maader har skaffet sig Indgang i et beboet Sted eller beboede Leiligheder i samme[6]), eller dersom han har indsneget sig sammesteds for at kunne udøve Tyveri til hiin Tid, ansees han med Strafarbeide fra 3 (2) til 12 Aar[7]).

Samme Straf er anvendelig, naar Tyven har været beredt paa til sit Forsvar at gjøre Brug af Vaaben eller andet sligt farligt Redskab.

[1]) al.: fra 2 til 8 Aar.

[2]) al.: at Nr. 1 udgaaer.

[3]) al.: „til (ved) Gudstjenesten".

[4]) al.: „Værelser eller aflukkede Losts- og Kjælderrum".

[5]) al.: at det hele Indbrudstyveri, hvad enten det er forøvet om Dagen eller ved Natteti, samt det med væbnet Haand udøvede Tyveri samles under een Straffebestemmelse med det almindelige grove Tyveri i alt Fald med Tilføiende af, at det er en aggraverende Omstændighed, at det er udført ved Natteti.

[6]) al.: 1. „beboede Dele af samme".
2. „i beboet Huus med tilhørende Gaard eller i beboede Dele af Huset eller i bebeboet Skibsrum".

[7]) al.: 4 til 12 Aar.

§ 129.

Den, som efter to Gange at være dømt for simpelt Tyveri

(§§ 125 og 126), atter gjør sig skyldig i et Tyveri af denne Art, ansees med Strafarbeide fra 1 til 6 Aar, og skeer det oftere, med lige Arbeide fra 2 til 12 Aar, hvilken Straf ogsaa skal anvendes, naar Nogen efter to Gange at være dømt for simpelt Tyveri, gjør sig skyldig i et grovt Tyveri[1]).

[1]) al.: at dens Straffesatser enten sættes til: 1 til 8 Aar — 4 (2) til 12 Aar, eller til: 2 til 8 Aar — 4 til 16 Aar.

§ 130.

Den, som efter engang at være dømt for grovt Tyveri atter gjør sig skyldig i Tyveri, ansees, hvis det er et simpelt Tyveri (§§ 125 og 126), med Strafarbeide fra 1 til 6 Aar, og hvis det er et grovt Tyveri (§ 128), med Strafarbeide fra 2 til 12 Aar[1]).

Skeer det oftere, straffes han, hvis det er et simpelt Tyveri, med Strafarbeide fra 4 til 12 Aar[2]), og hvis det er et grovt Tyveri, med Tugthusarbeide[3]).

[1]) al.: 2 til 8 Aar — 4 til 12 Aar.

[2]) al.: 4 til 16.

[3]) al.: Tugthusarbeide ikke under 8 Aar.

§ 131.

Stjæler Barn mellem 10 og 15 Aar, straffes det med Riis eller med Fængsel og efter Omstændighederne med begge de nævnte Straffe i Forening.

Hvis iøvrigt Forhold og Omstændigheder gjøre det antageligt, at det Barn, der første Gang befindes i Tyveri, ved anden Foranstaltning kan rettes og forbedres, skal Justitsministeriet være bemyndiget til at frafalde Paatale.

§ 132.

Borttagelse af paa Roden staaende Træer eller Dele af samme ansees som andet Tyveri.

§ 133.

Naar Frugter i anden Mands Have eller paa dennes Mark eller Føde- eller Drikkevarer borttages til umiddelbar Fortæring eller dog af ubetydelig Værdi, uden at der i den Maade, hvorpaa den Paagjældende har banet sig Adgang til de Steder, hvor Frugterne eller Varerne fandtes, er Noget, som udelukker Handlingen fra den mildere Bedømmelse, eller naar iøvrigt den borttagne Gjenstands Ubetydelighed i Forbindelse med de særdeles Omstændigheder[1]), hvorunder Borttagelsen har fundet Sted, medfører, at Handlingen ikke i den almindelige Forestilling fremtræder som et Tyveri[2]), bliver Gjerningen heller ikke at behandle som et saadant. Men naar den, som derved er forurettet, andrager paa Undersøgelse og Paatale, bliver den Skyldige at ansee enten med Bøder indtil 20 Rdl. eller med Fængsel indtil 14 Dage[3]).

[1]) al.: „i Forbindelse med dens øvrige Beskaffenhed og de særdeles Omstændigheder".

[2]) al.: „medfører, at Handlingen ikke vidner om en paa Tilvendelse af Andres Gods rettet Villie eller i den almindelige Forestilling fremtræder som et Tyveri".

[3]) jfr. § 155.

§ 134.

Borttages rørlige Ting paa en saadan Maade, at Handlingen maa betragtes som Ran[1]), hvortil ogsaa bliver at henføre, naar Borttagelsen er skeet ved Magt eller Trudsel, men der dog ingen Anledning har været til at befrygte nogen Mishandling[2]), bliver Gjerningen at behandle efter de ovenfor om Tyveri givne Bestemmelser.

[1]) al.: at Ransforbrydelsen udsondres af Capitlet om Tyveri og stilles sammen med Roveri.

[2]) Ytret Tvivl med Hensyn til Ordet „Mishandling", der ikke her saaledes som i Forordningen af 11te April 1840 § 33, jfr. § 34, er givet en nærmere Forklaring.

§ 135.

Den, som uden foregaaende derom truffen Aftale tilforhandler sig eller paa anden Maade modtager eller fordølger Koster, om hvilke han vidste eller formodede, at de vare Nogen frastjaalne, straffes 1ste Gang med Fængsel paa Vand og Brød ikke under 5 Dage eller Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar; 2den Gang med Fængsel paa Vand og Brød ikke under 2 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar; 3die Gang med lige Fængsel ikke under 6 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide, og skeer det oftere, med offentligt Arbeide indtil 8 Aar[1]).

[1]) al.: fra 1 til 8 Aar.

§ 136.

Den, som gjør Vane eller Næringsvei af at tilforhandle sig eller paa anden lignende Maade at modtage stjaalne Koster, ansees 1ste Gang med Fængsel paa Vand og Brød ikke under 6 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide, og skeer det oftere, med offentligt Arbeide indtil 8 Aar[1]).

[1]) al.: fra 1 til 8 Aar.

§ 137.

De Domme, som forhen ere Nogen overgaaede for Tyveri eller anden Meddeelagtighed deri end Hæleri, blive, naar han derefter gjør sig skyldig i sidstnævnte Forbrydelse, at tage i Betragtning til Straffens Skjærpelse paa samme Maade, som om han derved var befunden i Hæleri.

Er Nogen, som nu skal dømmes for Tyveri eller Meddeelagtighed deri, forhen dømt for Hæleri, kan han i intet Tilfælde dømmes mildere, end om den nye Forbrydelse blot bestod i Hæleri.

§ 138.

Dersom Nogen, som redelig er kommen i Besiddelse af stjaalne Koster, lægger Dølgsmaal paa samme, naar de efterlyses, men det efter Omstændighederne maa antages, at han derved kun har ladet sig bestemme af øieblikkelig Forlegenhed eller Frygt, bliver han ikke at ansee som Hæler, men kun at straffe med Bøder eller nogen Tids Fængsel, og han kan endog forskaanes for al Straf, dersom han selv siden af egen Drift kommer frem med Kosterne.

Capitel 13.

Om Roveri.

§ 139.

Naar Nogen ved personlig Overlast eller ved Trudsel om øieblikkelig personlig Vold af anden Beskaffenhed end den i § 134 forudsatte sætter sig i Besiddelse[1]) af anden Mands Penge eller Gods, ansees han med Strafarbeide fra 2 til 8 Aar. Samme Straf kommer ogsaa til Anvendelse, naar den, der tilvender sig en Andens Gods, bruger saadan Vold eller Trudsel for at fuldbyrde Borttagelsen eller bringe det tagne Gods i Sikkerhed.

[1]) al.: „fratager anden Mand eller skiller anden Mand ved hans —" jfr. Anm. ved § 142.

§ 140.[1])

Dersom Forbryderen ved Indbrud eller paa nogen anden af de i § 128 Nr. 5 nævnte Maader har skaffet sig Indgang i anden Mands Bolig, eller hvis iøvrigt Tiden eller Stedet, naar og hvor det roveriske Anfald foregaaer, Fleerheden af de Personer, som deri tage Deel, de Vaaben, hvormed den eller de Skyldige ere forsynede, eller som endog til Handlingens Udførelse ere benyttede, eller andre Omstændigheder give Forbrydelsen en særdeles Grad af Farlighed, eller dersom en betydelig Mishandling er udøvet, ansees han med Tugthusarbeide indtil 16 Aar eller under særdeles skjærpende Omstændigheder paa Livstid. Det Samme gjælder, naar Nogen efter eengang at være dømt efter § 139 atter gjør sig skyldig i Roveri[2]).

[1]) al.: at § 140 udelades og Straffen i § 139 fastsattes 1ste Gang til offentligt Arbeide fra 2 til 12 Aar, og skeer det oftere, fra 4 til 16 Aar eller paa Livstid.

[2]) al.: at sidste Passus udelades.

§ 141.

Enhver, som tager Deel i Udrustningen af et Sørøverfartøi eller gjør Tjeneste paa et saadant, saa og Enhver, der anviser Sørøverne et Bytte eller paa anden lignende Maade væsentligen befordrer eller søger at befordre Sørøveri[1]), skal have sit Liv forbrudt. De, der paa en mindre virksom Maade have gjort sig medskyldige i en saadan Forbrydelse, ansees med offentligt Arbeide ikke under 2 Aar.

[1]) al.: „Enhver, som befindes at have indladt sig i en Forbindelse, der har Udrustningen af et Sørøverfartøi til Gjenstand eller at have gjort Tjeneste paa et saadant — har anvist — befordret o. s. v."

§ 142.

Den, som med Vold eller Trudsel om Vold afpresser Nogen en Forskrivning, Qvittering eller andet Document, som kan paadrage ham eller Andre Forpligtelser eller skille ham eller Andre ved Rettigheder[1]), straffes paa samme Maade, som om han umiddelbart havde berøvet en Anden Penge eller Gods.

[1]) al.: at der tilføies: „saavelsom den, der paa lige Maade tvinger en Anden til at udlevere et Document, der begrunder Rettigheder" — eller at der i § 139 gjøres en Tilføining om, at der under Penge og Gods ogsaa indbefattes Documenter, der begrunde Rettigheder.

§ 143.

Den, som, uden at Handlingen iøvrigt falder ind under Bestemmelserne i §§ 139 og 141, for at forskaffe sig eller Andre Fordeel truer Nogen med Skade paa Liv, Lemmer, Frihed, Ære eller Ombømme eller paa Gods, anseés med Forbedringshusarbeide eller under særdeles formildende Omstændigheder med Fængsel dog ikke under 3 Maaneder.

Capitel 14.

Om Bedrageri.

§ 144.

Den, som svigagtig fravender en Anden Penge eller Gods, saasom ved at udgive sig for en anden Person end den, han er, eller ved falskelig at foregive sig at gaae en Andens Ærinde[1]) eller gjennem Fremsættelse af opdigtede Fordringer eller af Fordringer, der allerede ere afgjorte, idet han svigagtig nægter den Tilbagegivelse eller Betaling, som har fundet Sted, anseés med Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 til 6 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar.

Det Samme gjælder om den, der svigagtig modtager Penge eller Gods, som en Anden paa Grund af urigtig Kundskab til Omstændighederne troer sig pligtig til at betale eller afgive til ham.

[1]) al.: „foregive af en Anden at være bemyndiget til at modtage Varer, Penge og deslige".

§ 145.

Samme Straf anvendes paa den, som underslaaer eller fordølger noget et Dødsbo tilhørende Gods eller en samme tilkommende Fordring[1]), som han er pligtig at opgive, samt paa den, som for at forholde en Anden, hvad der lovlig tilkommer denne, fragaaer Modtagelsen af, hvad der er ham betroet til Laan, være sig Penge eller Andet til Leie, Forvaring, Pant eller paa anden saadan Maade, saavelsom paa den, der i bedragerisk Hensigt berøver en Anden Midlerne til at gjøre en lovlig Fordring gjældende eller til at værge sig imod en urigtig Fordring ved at fravende ham Documenter eller tilintetgjøre disse eller gjøre dem ubrugelige.

[1]) al.: „underslaaer noget et Dødsbo tilhørende Gods eller dølger en samme tilkommende Fordring".

In subsidium: at der dannes en særegen Paragraph i Lighed med § 41 i Forordningen af 11te April 1840 ved at udsondre den første Deel af § 144 (om den, der udgiver sig for en anden Person eller foregiver at gaae en Andens Ærinde.)

---

al.: 1.

§ 144.

Den, som ved at udgive sig for en anden Person end den, han er, eller ved falskelig at foregive sig at gaae en Andens Ærinde (al.: fore-

al.: 2.

§ 144.

Den, som ved at udgive sig for en anden Person end den, han er, eller ved falskelig at foregive sig at gaae en Andens Ærinde (al.: fore-

give af en Anden at være bemyndiget til at modtage Varer, Penge eller deslige) fravender en Anden Penge eller Gods;

Den, som underslaaer eller fordølger noget et Dødsbo tilhørende Gods eller en samme tilkommende Fordring (al.: underslaaer noget et Dødsbo tilhørende Gods eller fordølger en samme tilkommende Fordring), som han er pligtig at opgive;

Den, som for at forholde en Anden hvad der lovlig tilkommer denne, fragaaer Modtagelsen af, hvad der er ham betroet til Laan, være sig Penge eller Andet, til Leie, Forvaring, Pant eller paa anden saadan Maade;

Den, der svigagtig nægter den Tilbagegivelse eller Betaling, som har fundet Sted;

Den, der fremfører opdigtede Fordringer i et Dødsbo eller ved anden Leilighed, hvor de paa Grund af Vedkommendes Mangel paa Kundskab om Omstændighederne kunne ventes at sættes igjennem;

Den, der svigagtig modtager Penge eller Gods, som en Anden paa Grund af urigtig Kundskab til Omstændighederne troer sig pligtig til at betale eller afgive til ham;

Den, der i bedragerisk Hensigt berøver en Anden Midlerne til at gjøre en lovlig Fordring gjældende eller til at værge sig imod en urigtig Fordring ved at fravende ham Documenter eller tilintetgjøre disse eller gjøre dem ubrugelige; — ansees med Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 til 6 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar.

give af en Anden at være bemyndiget til at modtage Varer, Penge eller deslige) fravender en Anden Penge eller Gods;

Den, der svigagtig modtager Penge eller Gods, som en Anden paa Grund af urigtig Kundskab til Omstændighederne troer sig pligtig til at betale eller afgive til ham;

Den, som for at forholde en Anden, hvad der lovlig tilkommer denne, fragaaer Modtagelsen af, hvad der er ham betroet til Laan, være sig Penge eller Andet, til Leie, Forvaring, Pant eller paa anden saadan Maade;

Den, der svigagtig nægter den Tilbagegivelse eller Betaling, som har fundet Sted;

Den, der fremfører opdigtede Fordringer i et Dødsbo eller ved anden Leilighed, hvor de paa Grund af Vedkommendes Mangel paa Kundskab om Omstændighederne kunne ventes at sættes igjennem;

Den, som underslaaer eller fordølger noget et Dødsbo tilhørende Gods eller en samme tilkommende Fordring (al.: underslaaer noget et Dødsbo tilhørende Gods eller fordølger en samme tilkommende Fordring), som han pligtig at opgive;

Den, der i bedragerisk Hensigt berøve en Anden Midlerne til at gjøre en lovlig Fordring gjældende eller til at værge sig imod en urigtig Fordring ved at fravende ham Documenter eller tilintetgjøre disse eller gjøre dem ubrugelige; — ansees med Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 til 6 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar.

§ 146[1]).

Samme Straf anvendes paa den, der i bedragerisk Hensigt afhænder eller pantsætter Gods, der ikke tilhører ham, eller hvorover Trediemand har erhvervet en Rettighed, med hvilken den, der ved hiin Handling skulde stiftes, er uforenelig, eller som paa anden svigagtig Maade, hvorved rette Eiers Eiendomsret kunde gaae tabt, tilegner sig, hvad der er ham betroet til Laan, Leie, Forvaring, Bestyrelse, Pant, saa og paa den, der svigagtig bortflytter eller forstikker arresteret eller udlagt Gods[2]).

[1]) al.: § 145, nemlig forsaavidt efter en af de foranstaaende Redactioner §§ 144 og 145 samles i een Paragraph.

[2]) al.: at sidste Passus: „saa og paa den osv." udelades.

§ 147.

Uagtet den i § 146 indeholdte Straffebestemmelse ogsaa er anvendelig paa den, der til eget Brug anvender Penge[1]), som han for Andre har modtaget, eller som ere ham overgivne til Forvaring eller til en bestemt Anvendelse, skal dog, dersom det ikke er ved at bryde Segl eller Laas for de fremmede Penge, at han har sat sig istand til at benytte dem, og han heller ikke svigagtig har fragaaet Modtagelsen, alt Strafansvar bortfalde, hvis han, inden Dom i første Instans overgaaer ham, erstatter, hvad han saaledes har forbrugt. Naar Forholdet af anden Mands Midler ikke har været forenet med de nysnævnte skjærpende Omstændigheder, beroer det paa den Forurettede, om han vil have Sagen forfulgt, ligesom han og, indtil Dom er afsagt, kan frafalde Sagens fortsatte Forfølgning[2]).

[1]) al.: „Penge, Korn eller andre Varer."

[2]) Det henstaaer, om Slutningen, „ligesom han osv." skal udelades, da Spørgsmaalet herom neppe vil komme for i større Almindelighed.

§ 148.

Med den i § 144 fastsatte Straf bliver ligeledes den at see, som i bedragerisk Hensigt flytter, sætter eller borttager Skjælsteen eller forvansker andet Mærke, som betegner de forskjellige Eiendommes Grændser eller de dermed forbundne Rettigheder.

§ 149.

Straffebestemmelsen i § 144 kommer ligeledes til Anvendelse paa den, der ved falske Tærninger, Kort eller i andre Maader forover Bedrageri i Spil, saa og paa den, der ved Signen, Maalen, Manen, Spaaen eller ved Hjælp af andre overtroiske Kunster bedrager Nogen.

§ 150.

Den, der i svigagtig Hensigt forfærdiger urigtige Maal eller Vægtredskaber eller forandrer rette Maal eller Vægtredskaber, saavel som den, der benytter saadanne falske eller forfalskede Redskaber til dermed at bedrage Andre, ansees med Straf efter § 144. Det Samme gjælder om den, der ved Brugen af rigtig Vægt og Maal foruretter dem, med hvem han handler.

Den, der i Handel og Vandel benytter Vægt eller Maal, som ikke lovlig er justeret eller som ved Tid eller Brug er bleven forandret, ansees første Gang med Bøder indtil 100 Rd. og i Gjentagelsestilfælde med høiere Bøder eller Fængsel.

§ 151.

Den, som falskelig forsyner Varer eller andre Gjenstande med et offentligt Stempel eller Mærke, der skal afgive Borgen for sammes Ægthed eller Godhed, saavelsom den, der svigagtig tilvender sig sligt Stempel eller Præg paa Gjenstande, som ikke dertil egne sig, ansees med Straf efter § 144.

§ 152.

Med samme Straf bliver og den at ansee, der sælger falske eller forfalskede Varer, naar dette skeer i et meget betydeligt Omfang. Med Hensyn til andre i Smaahandelen forefaldende Vareforfalskninger, ved hvilke kun ubetydeligt Tab tilføies Nogen, kommer Slutningsbestemmelsen i § 150 til Anvendelse.

Hvis Nogen uhjemlet anbringer Andres Mærke eller Stempel paa Varer, der falholdes, eller vitterlig forhandler saadanne, bliver han, naar Varerne ikke ere af kjendelig ringere Beskaffenhed end den, som Stemplet eller Mærket antyder, ligeledes at ansee efter sidstnævnte Bestemmelse.

§ 153.

Ethvert andet Bedrageri, der paa lignende Maade som de Handlinger, der i det Foregaaende ere belagte med den almindelige Straf for Bedrageri, gaaer ud paa at bedrage Andre, ansees geledes, forsaavidt det ikke falder ind under andre Straffebestemmelser, med Straf efter § 144.

§ 154.

Naar et Bedrageri, paa hvilket den almindelige Straf efter § 144 vilde være anvendelig, er udøvet i en saa lidet betydende Grad og under saadanne særdeles Omstændigheder, at samme baade med Hensyn til dets Følger og til det Sindelag, som den Paagjældende derved har lagt for Dagen, har en mærkelig ringere Grad af Strafværdighed end den, Forbrydelsen efter sin almindelige Natur fører med sig, kan Straffen nedsættes til en ringere Grad af Fængsel paa Vand og Brød eller andet Fængsel eller under særdeles formildende Omstændigheder endog til Bøder.

§ 155.

Bedragerier, der ere beslægtede med de i det Foregaaende omhandlede, men dog ikke fuldkommen kunne sættes ved Siden af disse, ansees med Bøder eller Fængsel[1]).

[1]) al.: „straffes, naar den Forurettede derpaa andrager, med Bøder eller Fængsel;" eller, at den tilsvarende Bestemmelse i § 133 om Paatale efter den Forurettedes Begjæring udelades og optages i en almindelig Slutningsbestemmelse i Straffeloven.

§ 156.

Den, som ikke oplyser, hvad han har fundet, ansees med Fængsel eller under særdeles skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar. I Gjentagelsestilfælde kan Straffen stige til Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar. Er den fundne Gjenstand af ubetydelig Værdi og Omstændighederne iøvrigt tale til Fordeel for den Paagjældende, kan Straffen nedsættes til Bøder eller endog aldeles bortfalde.

§ 157.

Med samme Straf ansees den, der fordølger eller ulovlig tilegner sig, hvad han paa anden Maade tilfældig er kommen i Besiddelse af.

§ 158.

Naar Nogen underslaaer eller paa anden Maade uredelig omgaaes med strandet Gods, bliver han derfor at ansee med Fængsel paa Vand og Brød og under formildende Omstændigheder med Fængsel (eller Bøder), hvorimod Straffen under skjærpende Omstændigheder kan stige til Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar og i Gjentagelsestilfælde til lige Arbeide indtil 4 Aar[1]).

[1]) al.: at Paragraphen, forsaavidt den ikke aldeles kan udelades, affattes saaledes: „Naar Nogen underslaaer eller paa anden Maade uredelig omgaaes med strandet Gods, kommer ligeledes § 156 til Anvendelse, dog at Straffen under skjærpende Omstændigheder kan stige til Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar og i Gjentagelsestilfælde til lige Arbeide indtil 4 Aar".

§ 159.

Den, som ved at benytte Sø- eller Brandassurance gjør sig skyldig i svigagtig Omgang, hvad enten han har taget Forsikkring her i Riget eller i et fremmed Land, ansees med Strafarbeide indtil 8 Aar, dog at Straffen under formildende Omstændigheder navnlig, naar det maa ansees oplyst, at han ikke allerede ved at lade tegne Assurance har paatænkt Bedrageri, kan gaae ned til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage.

§ 160.

Med samme Straf ansees den Skibs- eller Baadfører eller Styrmand, som svigagtig tilvender sig, hvad der er hans Varetægt eller Tilsyn betroet, saavel som den, der paa lige Maade tilvender sig Noget af det, der forsendes med Posten, medens dette er under Postvæsenets Varetægt.

[Capitel 15.

Om svigagtig eller paa anden Maade tilregnelig Fallit].

§ 161.

Naar Nogen[1]), efterat hans Bo er taget under Behandling som Opbuds- eller Fallitbo, eller paa en Tid, da han maatte forudsee, at saadant vilde skee[2]), i egennyttig Hensigt foretager Noget, der gaaer ud paa, at Boets lovlige Eiendele eller Fordringer ikke komme samme tilgode, eller at urigtige Fordringer paa Boet gjøres gjældende, saasom ved at forstikke Noget af sin Formue eller til Skade for Boet afhænde noget af sit Gods, hemmelig inddrive sine Fordringer eller skaffe Beviserne for samme tilside eller i anden Maade fordølge disse, eller meddele Gjældsbreve for Summer, som han ikke er skyldig, eller Qvitteringer for, hvad der ei er betalt, ansees han med Strafarbeide indtil 8 Aar,

[1]) Ytret Tvivl, om der ikke bør gjøres en Adskillelse mellem Handlende og Andre.

[2]) al.: „forudsee sit forestaaende Opbud eller Fallit."

dog at under formildende[3]) Omstændigheder Straffen kan gaae ned til Fængsel paa Vand og Brød ikke under 2 Gange 5 Dage[4]).

[3]) al.: efter „formildende Omstændigheder" indskydes, „især naar det ikke er en Handlende, Fabrikant eller anden lignende Næringsdrivende".

[4]) al.: at istedetfor Slutningen af Paragraphen fra „saasom" alene sættes: „eller forstikker Noget af sin Formue," eller at dog Angivelsen af Exempler indskrænkes noget.

§ 162.

Den, som til en af de ovennævnte Tidspunkter paa en retsstridig Maade, dog uden derved at søge nogen Fordeel, begunstiger enkelte Creditorer paa de Andres Bekostning, saavelsom den, der paa en Tid, da han maatte forudsee sit forestaaende Opbud eller Fallit, optager nye Forstrækninger[1]), ansees med Straf af Fængsel paa Vand og Brød eller Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar eller under særdeles formildende Omstændigheder med simpelt Fængsel dog ikke under 3 Maaneder.

[1]) al.: at „saavelsom osv. — Forstrækninger" udgaaer.

§ 163.

Befindes det, at Nogen, som er pligtig til at føre Handelsbøger, og hvis Bo er kommet under Opbuds- eller Fallitbehandling, har forvanskет, bortskaffet eller tilintetgjort disse Bøger eller har ført dem paa en uredelig Maade eller i svigagtig Hensigt undladt at føre dem, bliver han at ansee med den i § 161 bestemte Straf.

Befindes Fallenten derimod ikkun at have gjort sig skyldig i grove Uordener i Henseende til Førelsen af sine Handelsbøger, ansees han med Straf af Fængsel indtil 6 Maaneder[1]).

[1]) al.: indtil 1 Aar.

§ 164.

Naar Nogen[1]), hvis Bo er kommet under Opbuds- eller Fallitbehandling, befindes ved ødsel Levemaade, ved høit Spil, ved ovelige Foretagender, der ikke staae i Forhold til hans Formue, eller ved anden saadan letsindig Adfærd at have paafort sine Creditorer betydelige Tab, ansees han, naar nogen af Boets Creditorer derpaa andrager, med Straf af Fængsel.

[1]) al.: „Naar en Handlende, Fabrikant eller anden lignende Næringsdrivende osv."

[Capitel 16.

Om Efterskriven og Forfalskning af Documenter].

§ 165.

Den, som falskelig skriver anden Mands Navn under Testament, Contract, Gjældsbrev, Transport, Anvisning, Caution, Fuldmagt, Qvittering eller noget andet privat Document, som sigter til at stifte Rettigheder eller hæve Forpligtelser, ansees med Strafarbeide fra 2 til 8 Aar. Er det en Statsforskrivning eller en Veksel eller andre saadanne til almindeligt Omløb bestemte Papirer, med Hensyn til hvilke Forbrydelsen er begaaet, kan Straffen stige til Tugthusarbeide indtil 12 Aar.

§ 166.

Dersom Nogen paa lige Maade falskelig udfærdiger en Ministerial- eller Øvrighedsresolution, en Retsact eller noget andet offentligt Docu-

ment, der skal indeholde en Afgjørelse af de Vedkommendes Anliggender eller en anden bindende Regel for deres Handlinger eller og udgjøre et juridisk Bevis[1]), ansees han med Strafarbeide fra 2 til 12 Aar.

[1]) al.: „der skal indeholde en bindende Regel eller Afgjørelse eller og udgjøre et juridisk Bevis."

§ 167.

Den, der efterskriver Kongens Haand, straffes med Tugthusarbeide.

§ 168.

Dersom Nogen falskelig skriver anden Mands Navn under Documenter af mindre Betydenhed end de i §§ 165 og 166 nævnte, eller dersom Documentet vel kan henføres under en af disse Paragrapher, men enten formedelst Gjenstandens særdeles Beskaffenhed eller paa Grund af Documentets øiensynlige Mangler har været mindre farligt, kan offentligt Arbeide i kortere Tid end 2 Aar anvendes og under særdeles formildende Omstændigheder endog Fængsel paa Vand og Brød, dog ikke under 4 Gange 5 Dage[1]).

[1]) al.: 3 Gange 5 Dage.

§ 169.

Den, som falskelig udfylder et i en Andens Navn udstedt og af denne underskrevet, men til at udgives endnu ikke bestemt Document eller forsyner det med Segl, hvor dette udfordres til at give Documentet fuld Gyldighed[1]), ansees, som om han falskelig havde underskrevet det.

[1]) al.: Fuldstændighed.

§ 170.

Den, som svigagtig forandrer Indholdet af et Document, ansees med samme Straf, som om han falskelig havde forfattet Documentet. Er Forfalskningen saa kjendelig, at Ingen uden aabenbar Uforsigtighed derved kan skuffes, kan Straffen nedsættes og under særdeles formildende Omstændigheder endog gaae ned til Fængsel paa Vand og Brød.

§ 171.

Naar Nogen i svigagtig Hensigt skriver opdigtede Navne under et Document, ansees han med en forholdsmæssig mindre Straf, end om han falskelig havde underskrevet en Andens Navn.

§ 172.

De ovennævnte Forbrydelser ansees som fuldbyrdede, saasnart Falsk-neren har givet Documentet fra sig uden Hensyn til, om Nogen derved er bleven skuffet[1]).

[1]) al.: 1. at § 172 udelades;
2. at §'en affattes saaledes: „De i §§ 165—170 foreskrevne Straffe ere dog ikke i deres fulde Omfang anvendelige, saalænge der ikke er gjort det tilsigtede Brug af det falske Document, men Forbrydelsen ansees som fuldbyrdet, naar Falskneren har givet ofv." om § 172.

§ 173.

Naar Nogen, som tidligere er ansect for Bedrageri med den almindelige i § 144 fastsatte eller en høiere Straf, atter gjør sig skyl-

dig i et ligesaa strafbart Bedrageri, ansees han, forsaavidt ikke efter de foregaaende Bestemmelser en høiere Straf er anvendelig, med Fængsel paa Vand og Brød ikke under 4 Gange 5 Dage eller Forbedringshusarbeide. Skeer det oftere, ansees han under samme Forudsætning med offentligt Arbeide ikke under 1 Aar[1]).

[1]) al.: 1. at der dannes en almindelig Paragraph om Virkningen af Gjentagelse i Lighed med § 79 i Forordningen af 11te April 1840, saaledes at alle de i dette Afsnit af Straffeloven omhandlede Eiendomsindgreb computeres imod hverandre;
2. at Iterationsprincipets Anvendelse opgives med Hensyn til Bedrageri og alene gjøres gjældende med Hensyn til Tyveri og Hæleri.

Capitel 15 [17].

Almeenfarlige Forbrydelser[1]).

[1]) Det er forbeholdt den endelige Redaction at afgjøre, om der enten skal gives Capitlet en mere omfattende Overskrift, eller de Paragrapher i Slutningen af samme, der omhandle Forbrydelser, som ikke kunne kaldes almeenfarlige, udelades her og optages paa et andet Sted i Straffeloven.

§ 174.

Sætter Nogen Ild paa Huus eller Skib, enten det er hans eget eller en Andens, under saadanne Omstændigheder, at han maatte indsee, at Andres Liv derved udsættes for aabenbar Fare, eller det skeer for at befordre Oprør, Plyndring eller andre saadanne Samfundsfreden forstyrrende Uordener eller for at forvolde en udstrakt Ødelæggelse, ansees den Skyldige med Tugthusarbeide ikke under 8 Aar; dog kan Straffen, hvis Nogen ved Ildebranden omkommer, stige til Livsstraf[1]).

Til Huus bliver at henføre ikke blot de ganske eller tildeels beboede eller til Beboelse indrettede Bygninger med de dertil hørende Udhuse, men ogsaa Kirker, Møller, Fabrikker, Magazinbygninger og alle andre, som med dem kunne sættes i Klasse.

[1]) al.: at der tilføies: „saafremt Handlingen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed egner sig til at belægges med en større Straf".

§ 175.

Den, som udenfor de i § 174 nævnte Tilfælde sætter Ild paa anden Mands Huus eller Skib, ansees med Strafarbeide fra 2 til 12 Aar[1]).

Er det paa eget Huus eller Skib, at Ildspaasættelsen skeer for at bedrage Brandassurancen eller i anden retsstridig Hensigt, eller sættes der Ild paa anden Mands Huus eller Skib efter Eierens Begjæring eller med hans Samtykke, ansees den Skyldige med Strafarbeide fra 1 til 8 Aar[2]).

[1]) al.: fra 1 til 12 Aar.

[2]) al.: Strafarbeide indtil 8 Aar.

§ 176.

Sætter Nogen Ild paa saadanne en Anden tilhørende Hytter eller Skure, der ikke kunne betragtes som Huse, eller paa anden Mands Skov, Tørvemose, Hede eller Ager, eller paa Tømmer- eller Brænde-

forraad, Korn- eller Høstakke eller andre lignende Gjenstande, ansees den Skyldige med Strafarbeide indtil 8 Aar; dog at Straffen, hvis Gjenstanden er af sær ringe Betydenhed og iøvrigt under formildende Omstændigheder kan gaae ned til Fængsel paa Vand og Brød ikke under 3 Gange 5 Dage[1]).

Skeer Ildspaasættelsen for at bedrage Brandassurancen eller i anden retsstridig Hensigt paa Gjerningsmanden selv tilhørende Gjenstande af den nævnte Art, eller sættes der Ild paa saadanne anden Mand tilhørende Gjenstande efter Eierens Begjæring eller med hans Samtykke, ansees den Skyldige med Forbedringshusarbeide eller under særdeles formildende Omstændigheder med Fængsel paa Vand og Brød[2]).

Saafremt Ildspaasættelsen er skeet i den Hensigt, at Ilden derfra skulde forplante sig til Huus eller Skib, og denne Følge er indtraadt, saavelsom naar Ildspaasættelsen har medført aabenbar Fare for Andres Liv, komme Straffebestemmelserne i §§ 174 og 175 til Anvendelse.

[1]) al.: 2 Gange 5 Dage eller Fængsel.

[2]) al.: eller med simpelt Fængsel i en tilsvarende Tid.

§ 177.

Den, som ved Overtrædelse af Brandpoliti-Anordningerne eller iøvrigt ved Tilsidesættelse af almindelige Forsigtighedsregler afstedkommer Ildsvaade, bør, forsaavidt han ikke erstatter Skaden, ansees med Straf af Fængsel (eller Bøder)[1]).

[1]) al.: „eller under særdeles skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar".

§ 178.

Under de i §§ 174—177 nævnte Forudsætninger komme de der fastsatte Straffe ogsaa til Anvendelse paa den, som ved Hjælp af Krudt eller andre explouderende (sprængende) Stoffer tilintetgjør eller ødelægger nogen af de der omhandlede Gjenstande.

§ 179.

Den, som forsætlig sænker Fartøi eller forvolder Skibbrud eller anden Søskade under Omstændigheder, hvorved Menneskers Liv udsættes for aabenbar Fare, ansees med Tugthusarbeide ikke under 8 Aar; dog at Straffen, hvis Nogen derved omkommer, kan stige til Livsstraf.

§ 180.

Den, som under andre Omstændigheder retsstridigen sænker Fartøi eller forvolder Skibbrud eller anden Søskade, ansees med Strafarbeide indtil 8 Aar; dog at Straffen, hvis Gjenstanden er af sær ringe Betydenhed og iøvrigt under formildende Omstændigheder kan gaae ned til Fængsel paa Vand og Brød ikke under 3 Gange 5 Dage[1]).

[1]) al.: 1. 2 Gange 5 Dage.
2. Fængsel alene.

§ 181.

Den, som i den Hensigt at vildlede eller skade Søfarende ødelægger, bortskaffer eller beskadiger Fyrindretning, Sølygte eller andet til de Søfarendes Veiledning anbragt Tegn eller Mærke, slukker Fyr eller Sølygte,

anbringer falsk Tegn eller Mærke eller opfylder eller stopper det rette Farvand i Sø eller Strøm, ansees, forsaavidt ikke en høiere Straf efter § 179 paa ham er anvendelig, med Tugthusarbeide.

§ 182.

Den, som forsætligen foretager nogen af de i § 181 ommeldte Handlinger, uden at det skeer i den der nævnte Hensigt, ansees, forsaavidt Gjerningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører en høiere Straf, med Fængsel eller under særdeles skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar.

Skeer det af Uagtsomhed, ansees den Paagjældende med Straf af Fængsel eller Bøder[1]).

[1]) al.: at der dannes en almindelig Slutningsparagraph om den, der af Uagtsomhed foretager nogen af de i nærværende Capitel ommeldte almeenfarlige Handlinger.

§ 183.

Den, som for at bevirke Oversvømmelse ødelægger eller beskadiger Vandledninger eller aabner Kanal, Dæmning, Sluse eller anden saadan Vandbygning, ansees med Strafarbeide indtil 10 Aar, dog at Straffen, hvis betydelig Skade skeer, kan stige høiere og, dersom noget Menneske derved omkommer, endog til Livsstraf.

Skeer det med Forsæt, men uden den Hensigt at bevirke Oversvømmelse, ansees Gjerningsmanden med Fængsel eller under særdeles skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar.

Foraarsager Nogen Oversvømmelse af Uagtsomhed, ansees han med Straf af Fængsel eller Bøder.

§ 184.

Den, som forsætlig tilsætter Varer, som ere bestemte til Forhandling eller Benyttelse[1]) af Andre, Stoffer, der ham vitterligt ere egnede til at skade Menneskers Sundhed, saavelsom den, der vidende om denne Varernes Beskaffenhed falholder samme, ansees med Straf af Fængsel paa Vand og Brød eller under skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide.

Foretages saadanne Handlinger af Uagtsomhed, ansees Vedkommende med Straf af Bøder (eller Fængsel)[2]).

[1]) al.: „til Forhandling eller Forbrug".

[2]) al.: at Straf for Uagtsomhed alene bør komme til Anvendelse paa Næringsdrivende og i det Tilfælde, at Skade er skeet.

§ 185.

Den, som ved forsætlig at beskadige en Jernbane, Transportmidlerne eller Banens øvrige Tilbehør, henlægge eller henkaste Noget paa Banen, forrykke Skinnerne, efterligne Signalerne, uberettiget bringe Damp- eller andre Banevogne i Bevægelse, eller paa anden Maade sætter Transporten paa Banen i Fare, ansees med Strafarbeide indtil 10 Aar, dog at Straffen, hvis betydelig Skade skeer, kan stige høiere og, dersom noget Menneske derved omkommer, endog til Livsstraf.

Men hvis Handlingen efter sin Beskaffenhed ikke kunde bringe Transporten i nogen virkelig Fare, bliver den Skyldige at ansee med

Fængsel, med mindre han har havt den Hensigt at bevirke en Ulykke, i hvilket Tilfælde den ovenfor nævnte Straf kommer til Anvendelse, forsaavidt Handlingen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører en høiere Straf.

§ 186.

Uagtsomme Handlinger af den i foregaaende Paragraph betegnede Art ansees med Straf af Fængsel eller Bøder; dog kan Straffen, hvis betydelig Skade anstiftes og Omstændighederne iøvrigt i høi Grad tale imod den Paagjældende, stige til Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar.

§ 187.

Med den i § 185 nævnte Straf ansees Jernbanebetjente, som forsætligen undlade at foretage nogen til Sikkerhed for Banens Benyttelse foreskreven Handling. Er det ved uagtsom Tilsidesættelse af de dem paahvilende Pligter, at Jernbanebetjente bringe Transporten paa Banen i Fare, ansees de med Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder ikke under 50 Rdlr.; dog at Straffen, hvis betydelig Skade anstiftes og Omstændighederne iøvrigt i høi Grad tale imod den Paagjældende, kan stige indtil Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar.

§ 188.

Den, som forsætligen enten beskadiger en electrisk Telegraph eller de til samme hørende Apparater eller iøvrigt foretager nogen Handling, hvorved Telegraphledningen afbrydes eller svækkes eller Apparaternes Afbenyttelse forhindres, ansees, forsaavidt Handlingen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører en høiere Straf[1]), med Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder, dog ikke under 50 Rdlr.

Skeer det af Uagtsomhed, anvendes Bøder indtil 100 Rdlr. eller simpelt Fængsel indtil 1 Maaned; dog kan Straffen bortfalde, hvis Gjerningsmanden uopholdelig anmelder det Skete for den nærmeste Politiøvrighed eller en af de ved Vei- eller Telegraphvæsenet ansatte Embedsmænd og Betjente.

[1]) al.: at den Passus „forsaavidt Handlingen osv." udelades saavel i denne som flere af de øvrige Paragrapher, imod at Bestemmelsen i almindelig Deel Capitel 7 § 53 gives en skarpere Affattelse og det Fornødne om dens Anvendelse i de enkelte Tilfælde anthdes i Motiverne til samme.

§ 189.

Den, som overtræder de Forskrifter, der ere givne, eller de Forholdsregler, der i Medfør af Lovgivningen anordnes til Forebyggelse af smitsom Sygdom eller sammes videre Udbredelse, ansees med Straf af Fængsel eller Bøder. Dog kan Straffen, hvis Nogen som Følge af sig Overtrædelse bliver smittet, stige indtil Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar[1]).

[1]) Yttret Tvivl, om man ikke til Anvendelsen af den strængere Straf maa forudsætte Udbredelsen af en mere almindelig Smitte og derfor sætte Forbedringshusarbeide alene med Udeladelse af Ordene „indtil 2 Aar".

§ 190.

Overtrædelse af de Forskrifter, der ere givne, eller de Forholdsregler, der i Medfør af Lovgivningen anordnes til Forebyggelse af eller mod Udbredelse af Ovægsyge eller anden farlig Sygdom hos Kreature, ansees med Fængsel eller Bøder.

§ 191.

Overtrædelse af de til Sandflugtens Dæmpning givne Bestemmelser ansees med Straf af Fængsel eller Bøder[1]).

[1]) al.: at § 191 gives en anden Plads t. Ex. efter § 183.

§ 192.

Hvo, som gjør sig skyldig i Dyrplageri, navnlig ved raa Mishandling eller anden grusom og oprørende Behandling af Huusdyr, bliver, hvad enten Dyret tilhører ham selv eller Andre, at ansee med Bøder eller Fængsel.

§ 193.

Den, som forsætligen borttager, ødelægger eller beskadiger Mærke, Rækværk eller Andet, som er anbragt for at afværge eller advare imod Fare paa Vei, Gade eller andet almeentilgængeligt Sted, ansees med Bøder eller Fængsel[1]).

Med samme Straf ansees den, som forsætligen borttager, ødelægger eller beskadiger andre til offentlig Sikkerhed eller til almindelig Nytte bestemte Ting saasom Træplantning, Hegn, Lygte til Gaders og Veies Belysning, Veivisер eller Milepæl.

[1]) al.: at denne og de flere Paragrapher i nærværende Capitel, der omhandle Forbrydelser, som ikke kunne kaldes almeenfarlige, udsondres i et særeget Capitel, eller at Capitlet gives en mere omfattende Overskrift.

§ 194.

Den, som udenfor de i det Foregaaende anførte Tilfælde forsætligen ødelægger eller beskadiger nogen det Offentlige eller Enkeltmand tilhørende Gjenstand, straffes, forsaavidt Gjerningen ikke efter sin Beskaffenhed medfører en høiere Straf, med Bøder eller Fængsel[1]).

[1]) al.: at der ikke dannes nogen ny Paragraph, men blot gjøres en lignende Tilføining til § 193.

Capitel 16 [18].

Om Forbrydelser i Embedsforhold.

§ 195.

En Embedsmand, som i Anledning af[1]) sine Embedshandlinger, uden iøvrigt derved at krænke nogen Embedspligt, fordrer, modtager eller lader sig tilsige Gaver eller andre Fordele, til hvilke han er uberettiget, ansees med Fængsel eller Embedsfortabelse eller under særdeles formildende Omstændigheder med Bøder.

[1]) al.: „med Hensyn til".

§ 196.

Naar en Embedsmand i Anledning af[1]) en Krænkelse af Embedspligt fordrer, modtager eller lader sig tilsige Gaver eller andre Fordele, anseés han med Fængsel ikke under 6 Maaneder og Embedsfortabelse eller med Forbedringshuusarbeide[2]).

[1]) al.: „med Hensyn til".

[2]) al.: eller under skjærpende Omstændigheder med Forbedringshuusarbeide.

§ 197.

Den, som yder, lover eller tilbyder en Embedsmand Gaver eller andre Fordele for at formaae ham til at foretage eller undlade Noget, hvorved han gjør sig skyldig i en Krænkelse af sin Embedspligt, anseés med Straf af Fængsel eller Bøder.

§ 198.

En Dommer, som med Hensyn til sin Dommervirksomhed fordrer, modtager eller lader sig tilsige Gaver eller andre Fordele, til hvilke han er uberettiget, anseés med Embedsfortabelse eller under skjærpende Omstændigheder med Forbedringshuusarbeide. Den, som har bestukket eller søgt at bestikke Dommeren, anseés med Fængsel eller Bøder eller under særdeles skjærpende Omstændigheder med Forbedringshuusarbeide indtil 2 Aar.

§ 199.

I de i §§ 195—198 omhandlede Tilfælde blive de ydede Gaver eller Fordele eller sammes Værdi at tilkjende Statskassen.

§ 200.

En Dommer, som i sin Dommervirksomhed forsætlig gjør sig skyldig i nogen Uretfærdighed, anseés med Strafarbeide indtil 10 Aar eller under særdeles formildende Omstændigheder med Fængsel ikke under 1 Aar og Embedsfortabelse.

§ 201.

En Embedsmand, som forsætlig misbruger sin Embedsmyndighed til at tvinge[1]) Nogen til at foretage, taale eller undlade Noget, anseés, forsaavidt Gjerningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører en større Straf, med Fængsel[2]) ikke under en Maaned eller under skjærpende Omstændigheder med Embedsfortabelse.

[1]) al.: „som forsætlig benytter sin Embedsmyndighed til retsstridigen at tvinge —".

[2]) al.: „med Bøder ikke under 100 Rdlr., med Fængsel osv."

§ 202.

En Embedsmand, som under Udførelsen af sit Embede ulovlig anvender Hug og Slag eller endog udøver eller lader øvove Mishandlinger eller Legemsbeskadigelser, anseés med Bøder eller Fængsel eller Embedsfortabelse.

§ 203.

En Embedsmand, som forsætlig enten foretager eller lader foretage en lovstridig Fængsling eller lovstridigen forlænger en Fængslings

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Varighed, anſees, forſaavidt Gjerningen ikke efter ſin øvrige Beſkaffenhed medfører en ſtørre Straf, med Fængſel ikke under 3 Maaneder.

Er en ulovlig Anholdelſe foretaget under de ſamme Betingelſer, anſees Embedsmanden med Straf af Bøder ikke under 100 Rdlr. eller Fængſel ikke under 1 Maaned.

§ 204.

En Embedsmand, ſom med Forſæt retsſtridigen foretager Huusunderſøgelſe eller Beſlaglæggelſe og Underſøgelſe af Breve og andre Papirer, anſees med Bøder ikke under 100 Rdlr. eller med Fængſel ikke under en Maaned eller under ſærdeles ſkjærpende Omſtændigheder med Embedsfortabelſe.

§ 205.

For Overtrædelſe af de i Grundlovens §§ 85 og 86 indeholdte Beſtemmelſer, at Enhver, der anholdes, inden 24 Timer ſkal ſtilles for en Dommer, at en af Grunde ledſaget Kjendelſe ſkal affiges ſnareſt mulig og ſeneſt inden 3 Dage, at Ingen kan underkaſtes Varetægtsarreſt for en Forſeelſe, ſom kun kan medføre Straf af Pengebod eller ſimpelt Fængſel, og at der til Huusunderſøgelſe eller Beſlaglæggelſe ſamt Underſøgelſe af Breve og andre Papirer udfordres en Retskjendelſe, anſees Vedkommende, forſaavidt Handlingen ikke efter ſin øvrige Beſkaffenhed medfører en ſtørre Straf, med Bøder.

§ 206.

Naar en Underſøgelſesdommer i en Strafferetsſag anvender ulovlige Tvangsmidler for at udpreſſe Tilſtaaelſer, anſees han med Straf af Embedsfortabelſe, Fængſel eller under formildende Omſtændigheder med Bøder, dog ikke under 100 Rdlr.

§ 207.

En Embedsmand, ſom forſætlig foranlediger, beſlutter eller fortſætter en criminel Underſøgelſe mod Nogen, hvis Uſkyldighed en ham bekjendt, anſees med Fængſel, Embedsfortabelſe eller under ſkjærpende Omſtændigheder med Forbedringshuusarbeide.

Samme Straf rammer den Embedsmand, der forſætlig lader en ikjendt Straf fuldbyrde med Tilſideſættelſe af de med Hensyn til Dommens Prøvelſe ved høiere Ret eller Benaadning gjældende Beſtemmelſer.

Begaaes Handlingen i ſidſtnævnte Tilfælde af Uagtſomhed, anſees han med Straf af Bøder eller Fængſel.

§ 208.

En Embedsmand, ſom ifølge ſit Embede ſkal virke til Straffemagtens Haandhævelſe, anſees, forſaavidt Gjerningen ikke efter ſin øvrige Beſkaffenhed medfører en ſtørre Straf, med Fængſel, Embedsfortabelſe eller under formildende Omſtændigheder med Bøder, naar han i den Hensigt at unddrage Nogen den forſkyldte Straf, retsſtridigen undlader at forfølge en ſtrafbar Handling, foretager eller efterlader Noget ſigtende til at bevirke enten Frifindelſe eller en mindre Strafs Idømmelſe end

den forskyldte eller til at forskaane Nogen for at udstaae den ham paalagte Straf.

§ 209.

Har en Embedsmand, hvem en Fanges Bevogtning paaligger, forsætlig ladet Fangen undvige eller befordret hans Undvigelse, ansees han med Straf af Fængsel ikke under 3 Maaneder, Embedsfortabelse eller under skjærpende Omstændigheden med Forbedringshusarbeide.

Er det skeet af Uagtsomhed eller Forsømmelse, ansees han med Bøder, Fængsel eller Embedsfortabelse.

§ 210.

Hvis nogen Embedsmand, for at tilvende sig eller Andre en Fordeel eller for at skade Andre [1]), i de til hans Embede hørende Protocoller falskeligen anfører, hvad der ikke er foregaaet, eller anfører Noget anderledes, end det er foregaaet, udstæder Documenter, som han har at udfærdige efter sine Embedsbøger, af et falsk Indhold, forfalsker, tilintetgjør eller paa anden Maade forvansker ægte Documenter, som ifølge hans Embede ere ham betroede eller tilgængelige for ham, ansees han, forsaavidt Gjerningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører større Straf, med offentligt Arbeide indtil 10 Aar [2]).

[1]) al.: „i den Hensigt at paafore Nogen et Retstab".

[2]) al.: eller under særdeles formildende Omstændigheder med Embedsfortabelse.

§ 211.

Har Nogen, uden at Gjerningen kan henføres under Bestemmelserne i § 210, ellers i Embedsmedfør afgivet en falsk Attest eller Forklaring eller foretaget nogen af de andre i den nysnævnte § ommeldte Handlinger eller forsætlig undladt i Attesten eller Forklaringen at oplyse Omstændigheder, der maae ansees væsentligen at henhøre til den omhandlede Sag, ansees han med Embedsfortabelse, Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder.

§ 212.

Har Nogen for at skjule en Forseelse i Embedet ved Tilførsel til Embedsprotocollen, ved Udstedelse af Attest eller paa anden Maade i Embedsmedfør afgivet en urigtig Forklaring, uden at Nogen derved har lidt eller været udsat for Skade, ansees han med Bøder. I Gjentagelsestilfælde kan Embedsfortabelse derpaa komme til Anvendelse.

§ 213.

Enhver Embedsmand, der har offentlige Midler under Hænder og derfor staaer til Regnskab, og som befindes at have Kassemangel, skal have sit Embede forbrudt eller endog under skjærpende Omstændigheder ansees med Forbedringshusarbeide, dog at den Adgang til en mildere Behandling, som den bestaaende Lovgivning om disse Forhold under særegne Omstændigheder hjemler, bliver staaende aaben, hvorhos det skal have sit Forblivende ved Lovgivningens Bestemmelser om Virkningen af, at han ikke kan dække den manglende Sum.

Er han undvegen med nogen Deel af de ham betroede Midler,

eller har forsøgt herpaa, bliver han at ansee med Strafarbeide indtil 8 Aar.

Den samme Straf er anvendelig paa ham, naar han paa svigagtig Maade har søgt at skjule Kassemangelen, saasom naar de til Indførelse af Indtægterne eller Udgifterne eller til Control med samme bestemte Bøger, Registre eller Regninger forsætlig ere urigtig førte, forfalskede eller skaffede til Side, eller naar falske Regnskaber eller Regnskabsuddrag eller andre Bilag til samme ere fremlagte, eller Indholdet falskelig er angivet paa Foustager, Poser eller Pakker.

Hvad ovenfor er anført om Mangler med Hensyn til betroede Penge og Pengeeffecter, finder ogsaa Anvendelse i Henseende til Korn, Fourage, Materialier og andre lignende Gjenstande.

§ 214.

Den Bogholder, Revisor, Kassecontrolleur eller anden Embedsmand, der er sat til at controllere en Oppebørselsbetjent, og som befindes at have colluderet med denne, er lige Ansvar og Straf med ham undergiven.

§ 215.

Med Hensyn til Uordener i Bogføringen og andre Overtrædelser af de i Henseende til Regnskabsvæsenet eller Controllen med samme givne Forskrifter, Ansvaret for Regnskabers og Extracters Udeblivelse til den befalede Tid og Anvendelse af de derfor fastsatte Tvangsmidler m. m., har det sit Forblivende ved den bestaaende Lovgivnings Forskrifter herom.

§ 216.

En Embedsmand, hvem det paaligger at hæve Skatter eller andre offentlige Afgifter, skal, naar han til egen Fordeel hæver deslige Skatter eller Afgifter, om hvilke han veed, at den Betalende enten aldeles ikke er dem skyldig eller kun med et ringere Beløb, ansees med Embedsfortabelse eller under skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide.

§ 217.

Fordrer eller modtager Nogen imod bedre Vidende Betaling for offentlig Forretning over eller udenfor, hvad der tilkommer ham, bliver han derfor at ansee med Bøder eller under skjærpende Omstændigheder med Embedsfortabelse.

§ 218.

Undlader nogen Embedsmand at iagttage de til Betryggelse med Hensyn til Gebyrers og andre Afgifters rigtige Beregning og Erlæggelse givne Forskrifter, bliver i saa Henseende at forholde efter de derom gjældende Lovbud.

§ 219.

Hvis nogen ved Postvæsenet ansat Embedsmand ulovligen aabner, tilintetgjør eller underslaaer de til Forsendelse med Posten indleverede Breve eller Pakker eller vidende understøtter en Anden i saadan Færd, skal han, forsaavidt Gjerningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed med-

fører større Straf, ansees med Embedsfortabelse eller under skjærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide.

§ 220.

Den Embedsmand, der aabenbarer, hvad der enten efter Lov eller anden bindende Forskrift eller ifølge Forholdets egen Beskaffenhed hemmeligt bør at holdes, straffes, forsaavidt Gjerningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører større Straf, med Bøder eller Embedsfortabelse[1]).

[1]) al.: „Den Embedsmand, der aabenbarer, hvad der hans Embede vedkommende hemmeligt bør at holdes, straffes osv.

§ 221.

En Embedsmand, som forsætlig forleder eller søger at forlede de ham underordnede Embedsmænd til Embedsovertrædelser, ansees med den for disse Overtrædelser bestemte Straf, og kan derhos efter Omstændighederne dømmes til at have sit Embede forbrudt, hvor ikke denne Straf efter selve Forbrydelsens Beskaffenhed er paabudt[1]).

[1]) al.: at denne § udgaaer som overflødig paa Grund af Bestemmelsen i Straffelovens almindelige Deel om Forlokkelse.

§ 222.

Dersom en Embedsmand i andre Tilfælde, end de ovenfor nævnte ved sine Embedshandlinger forsætlig krænker Privates eller det Offentliges Ret eller udsætter den for Fare, ansees han, forsaavidt Gjerningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører en større Straf, med Bøder eller Fængsel eller under skjærpende Omstændigheder med Embedsfortabelse.

§ 223.

Den, som foretager nogen Handling, der paa Grund af hans Embedsstilling er ham forbuden, eller som iøvrigt kommer i Strid med de ham som Embedsmand paahvilende Pligter, ansees, forsaavidt Straf derfor ikke særskilt er foreskreven i Lovgivningen, med Bøder eller Fængsel eller under skjærpende Omstændigheder med Embedsfortabelse.

§ 224.

Forsømmelse eller Skjødesløshed i Embedsførelse, hvorfor Straf ei særskilt i Lovgivningen er fastsat, straffes, naar Nogen oftere deri gjør sig skyldig, eller naar grov Forsømmelse eller Skjødesløshed er udviist, med Bøder eller under skjærpende Omstændigheder med Embedsfortabelse.

§ 225.

Hvad, som ovenfor om Embedsmænd og Embeder er fastsat, gjælder og med Hensyn til Bestillingsmænd saavelsom de dem betroede Bestillinger, dog saaledes at, forsaavidt Embedsmænd vilde være at ansee med Embedsfortabelse, kan paa Bestillingsmænd istedetfor Bestillingens Fortabelse efter Omstændighederne anvendes Fængsel eller Bøder.

Saa er og, hvad i det Foregaaende er fastsat, ikke alene gjældende med Hensyn til dem, der ere fast ansatte i Embede eller Bestilling, men ogsaa med Hensyn til dem, hvem det er overdraget midlertidigen at

forestaae et Embede eller en Bestilling eller at udføre nogen dertil hørende Forretning, dog saaledes at, hvor Embeds- eller Bestillingsmanden skulde fradømmes sit Embede, vil istedetfor denne Straf træde Bøder eller Fængsel.

Capitel 17 [19].

Om Æreforncermelser.

§ 226.

Krænker Nogen en Andens Ære ved ubefoiet at tillægge ham enten en Handlemaade[1]), der vilde gjøre ham uværdig til Medborgeres Agtelse, eller Benævnelser, som alene kunde hjemles ved en saadan Handlemaade[2]), og det ikke skeer paa en af de i § 227 nævnte Maader, ansees han med Bøder fra 20 Rdlr. indtil 500 Rdlr. eller med Fængsel fra 14 Dage indtil 6 Maaneder.

[1]) al: „Handlinger".
[2]) al.: „saadanne Handlinger".

§ 227

Skeer det i et trykt Skrift eller paa anden Maade, hvorved Æreforncermelsen erholder en særdeles Udbredelse, eller paa Steder eller til Tider, der i høi Grad forøge det Krænkende i Ytringen, straffes den Skyldige med Fængsel fra 3 Maaneder til eet Aar eller med Bøder fra 100 Rdlr. til 500 Rdlr[1]).

[1]) al.: til 1000 Rdlr.

§ 228.

For andre ubefoiede Sigtelser, der maae nedsætte den Angrebnes borgerlige Agtelse, samt for Uqvemsord eller Skjeldsord, saavelsom for enhver ved Lader eller Fagter eller anden Gjerning, der tilkjendegiver Ringeagt eller krænker Nogens Ærbarhed, udviist Fornærmelse, anvendes Bøder indtil 500 Rdlr. eller Fængsel indtil 3 Maaneder.

§ 229.

I de i §§ 226—228 omhandlede Tilfælde blive derhos de ubefoiede Udladelser efter den Fornærmedes Paastand at kjende døde o. magtesløse.

§ 230.

Naar Fornærmelsen øieblikkelig tilbagegives Fornærmeren, kunne Domstolene enten for begge Personer eller for den ene af dem anvende ringere Straf eller efter Omstændigheberne endog lade Straffen aldeles bortfalde.

§ 231.

For saadanne offentlige Meddelelser om personlige eller huuslige Forhold, hvorved Privatlivets Fred krænkes, bødes fra 10 Rdlr. til 200 Rdlr.

§ 232

De i dette Capitel nævnte Handlinger kunne alene paatales af den Fornærmede eller af den, som ifølge Lovgivningen er berettiget til at handle paa hans Vegne. Er den, om hvem de fornærmende Udtryk ere brugte, afgaaet ved Døden, trædes, enten Fornærmelsen er fremført i hans levende Live eller efter hans Død, hans Ægtefælle, Forældre eller Børn i hans Sted med Hensyn til Ret til Paatale.

Henstillet til Overveielse, om der imellem Capitlerne 17 (19) og 18 (20) skal optages et Capitel: „Om Pressefornærmelser."

Capitel 18 [20].

Om Betleri og Løsgængeri.

§ 233.

Den, som gjør sig skyldig i Betleri, eller som udsender sine Børn eller Plejebørn for at bede, eller, vidende derom, ikke afholder dem derfra, straffes første Gang med Fængsel paa Vand og Brød indtil 10 Dage, anden Gang indtil 20 Dage og tredie Gang indtil 30 Dage. Gjentages Forseelsen atter, ansees den Skyldige enten med Fængsel paa Vand og Brød fra 20 til 30 Dage eller efter Omstændighederne med Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar. Paa de Steder, hvor Tvangsarbeidshuse ere indrettede, trædes 1 Maaneds Arbeide i samme istedetfor hver Gang 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød eller for hver Maaneds Forbedringshusarbeide.

§ 234.

Den, som gjør sig skyldig i Løsgængeri ved, naar han ikke har Formue, fast Næringsvei eller anden saadan Stilling, hvorved han kan finde sit lovlige Udkomme, enten ikke at søge fast Tjeneste eller andet lovligt Erhverv eller modtvilligen at tilsidesætte det ham af Politiet til Protocollen givne Tilhold sigtende til at betrygge for, at han ernærer sig paa lovlig Maade, ansees første Gang med Fængsel paa Vand og Brød indtil 15 Dage og anden Gang med lige Fængsel indtil 30 Dage. Gjentages Forseelsen atter, ansees den Skyldige enten med Fængsel paa Vand og Brød fra 20 til 30 Dage eller med Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar. Hvor Tvangsarbeidshuse ere indrettede, trædes Arbeide i samme istedetfor Fængsel paa Vand og Brød eller Forbedringshusarbeide efter det i § 233 bestemte Forhold.

§ 235.

Naar Nogen, der er dømt for Løsgængeri, gjør sig skyldig i Betleri, skulle de tidligere Domme medføre samme Virkning til Straffens Forhøielse, som om han var dømt for Betleri. Saa skal og den Dom, hvorved Nogen er tilfunden Straf for anden Gang begaaet Betleri, i Tilfælde af senere forøvet Løsgængeri drage Straf efter sig som for denne Forbrydelses Gjentagelse.

Capitel 19 [21].

Forskjellige andre strafbare Lovovertrædelser.

§ 236.

Den, der gjør sig skyldig i Ovakselveri, ansees med Bøder indtil 100 Rdlr. eller med simpelt Fængsel og i Gjentagelsestilfælde enten med disse Straffe eller under skjærpende Omstændigheder med Fængsel paa Vand og Brød.

§ 237.

Den, der paa offentlige Forsamlingssteder over eller hos sig lader afholde Hazardspil, ansees med Bøder eller Fængsel.

§ 238.

Med samme Straf ansees den, der uberettiget over Lotterispil her i Riget, saavelsom den, der colligerer for fremmede Lotterier eller her udbreder Lotteriplaner.

§ 239.

Den, der gjør sig skyldig i Aager, ansees med Bøder af det Fire- til det Tyvedobbelte af den ulovligt oppebaarne Fordeel, saafremt dennes Størrelse nøiagtigt lader sig oplyse, og i modsat Fald med en efter samtlige Sagens Omstændigheder lempet Mulct.

§ 240.

Den, som gjør sig skyldig i uberettiget Næringsbrug, ansees, forsaavidt Lovgivningen ikke derfor fastsætter høiere Straf, med Bøder, første Gang fra 5 Rdlr. til 30 Rdlr., anden Gang fra 10 Rdlr. til 60 Rdlr., og saaledes i hvert Gjentagelsestilfælde dobbelt, hvorhos han desuden skal lide efter vedkommende Laugsartikler, forsaavidt samme tillige maatte være overtraadte og dette af Lauget paatales.

§ 241.

For Besvigelse af Skatter og Afgifter til det Offentlige komme de i de derom udgivne Anordninger fastsatte Straffe til Anvendelse.

§ 242.

For andre end de i de foregaaende §§'er omhandlede Overtrædelser af de om Sundhedspolitiet, Sikkerhedspolitiet, Velfærdspolitiet og de øvrige Grene af Politiet udgivne Love og Anordninger komme de i disse indeholdte Straffe til Anvendelse[1]).

[1]) Henstillet til Overveielse, hvorvidt (i alt Fald med nogen Modification i Udtrykkene i § 242) §§ 236—240 kunne udelades.

Til Jagttagelse

ved

Forhandlingerne over foranstaaende Lovudkast.

Ved Gjennemgaaelsen af de forskjellige Capitler i nærværende Lovudkasts anden Deel ere følgende Forandringer i og Tillæg til tidligere gjennemgaaede Afsnit af Udkastet komne under Omhandling.

Paa Grund af Affattelsen af det sidste Stykke i Udkastets 2den Deel § 33 er det blevet vedtaget i Udkastet til den almindelige Deel § 42 sidste Stykke istedetfor: „og Slægtninge i op- og nedstigende Linie" at sætte: „samt Slægtninge og Besvogrede i op- og nedstigende Linie".

Paa Grund af Udeladelsen af § 34 i det oprindelige Udkast til de 4 første Capitler af den specielle Deel er det besluttet i Udkastet til Lovens almindelige Deel:

a) efter § 10 at indskyde en ny § saalydende:

„Naar en Udlænding, der ikke ved Ophold i 5 Aar her i Riget (Monarchiet) har vundet Forsørgelsesberettigelse her, skal ansees med Strafarbeide, bliver han tillige at domme til efter udstaaet Straffetid ved Politiets Foranstaltning at bringes ud af Landet.

Udlændinge, som efter at være ifølge Dom udviste af Riget uden Tilladelse igjen begive sig ind i Riget, ansees med Fængsel eller Forbedringshusarbeide fra 1 til 2 Aar, hvorefter de igjen blive at udvise af Riget. Naar Nogen saaledes udvises af Riget, bliver han til Retsprotocollen at advare om Virkningerne af hans ulovlige Tilbagevenden" — og

b) til dens § 22 at føie en Tillægsbestemmelse saalydende:

„Den, som er straffet med Landsforviisning og uden Tilladelse vender her tilbage, forinden Straffen er udstaaet, ansees med simpelt Fængsel eller Statsfængsel fra 1 til 2 Aar[1]), hvorefter han igjen bliver at udvise af Landet for den tilbagestaaende Deel af Straffetiden".

[1]) Gjenstand for nærmere Overveielse, om der ikke maatte bestemmes en Straf, hvis Storrelse mere traadte i Forhold til Storrelsen af den tilbagestaaende Deel af Landsforviisningsstraffen.

Det er blevet henstillet til nærmere Overveielse ved en senere Gjennemgaaelse af Udkastet til Straffelovens almindelige Deel § 30, om det ikke i Tilfælde af Excess i Nødværge kunde overlades Domstolene, foruden at vælge mellem Straffen for enten forsætlig eller uagtsom Forbrydelse, at nedsætte Straffen under Minimum af den for den forsætlige Forbrydelse fastsatte.

Forsaavidt § 91 maatte falde bort, vil det ved en senere Behandling af Forbrydelser som Røveri, Mordbrand og desl. komme under Overveielse, om der ikke bør fastsættes Livsstraf, hvor et forsætligt Manddrab er begaaet under Udførelsen af en saadan Forbrydelse.

Det er henstillet, om der ikke et eller andet Sted i Straffeloven kunde optages en Bestemmelse om, at den, der under Udførelsen af sit Embede eller Næringsvei, f. Ex. som Læge eller Apotheker, ved Uagtsomhed bliver Aarsag til en anden Persons Død, skal kunne forbryde Retten til at udøve sin Bestilling enten i en vis Tid eller for bestandig.

Ved en senere Gjennemgaaelse af Udkastets 2den Deel Cap. 4 §§ 18—20 og Cap. 3 § 16 vil det komme under nærmere Overveielse, om der ikke af Hensyn til, at de i disse §§er omtalte Legemsangreb kunne have medført en Ende, for hvilket § 109 eller § 111 indeholder større Straf end hine Bestemmelser, kunde være Anledning til i de nævnte §§er at optage en Tilkjendegivelse om, at forsaavidt Forbrydelsen efter sin Natur medfører større Straf, bliver denne at anvende.

Det vil være at afgjøre, om der ikke i Capitlet om almeenfarlige Forbrydelser bør optages Straffebestemmelser for dem, der uden at tilsigte at skade bestemte enkelte Personer sætte et ubestemt Antal af Individer i Fare, f. Ex. ved at forgifte Brønde, Vandledninger, flytte Sømærker o. s. v.

Det vil komme under Overveielse, om ikke Straffebestemmelser for Dyrlæger, Læger, som ikke yde Hjælp, Jordemødre, som ikke tilkalde Læger o. s. v., kunne optages i forevrige Capitler om disse Forhold.

Det er blevet henstillet i Straffeloven at optage et særeget Capitel om Skadeserstatning og muligviis ogsaa Bestemmelser om, i hvilke Tilfælde Forseelser kunne være Gjenstand for privat Forfølgning.

Det vil komme under Overveielse, om der er Anledning til i Udkastet til Straffeloven at optage en til D. L. 1—23—1 svarende Bestemmelse om Præventionstvang, og har Commissionen foreløbig udtalt sig om de Principer, hvorfra en saadan eventuel Bestemmelse formeentlig burde gaae ud (jfr. Motiverne).

I Udkastet til Straffelovens almindelige Deel bliver at optage den i Frd. af 3die Juli 1835 § 26 indeholdte Regel for Afsoningen af en Mulkt, der paahviler Flere in solidum.

Egenmægtig Behandling af Andres urørlige Ting, jfr. § 32 i Frd. af 11te April 1840, er antaget at maatte finde sin Plads i et særeget Capitel om strafbar Egennytte og Vold paa Andres Eiendele m. v.

Det vil være at afgjøre, om man ganske kan undvære en Bestemmelse svarende til D. L. 6—16—3 om Valrov, hvilken da maatte optages ikke i Capitlet om Tyveri, men paa et andet Sted i Straffeloven.

Bestemmelser, svarende til §§ 39 og 40 i Frd. af 11te April 1840 om Besiddelsestyveri og Brugstyveri, hvilke ere udeladte af

Capitlet om Tyveri, ere antagne at høre hjemme, den første i en almindelig Paragraph om Selvtægt og den anden i et særeget Capitel om strafbar Egennytte og ulovlig Brug af Andres Eiendele, saafremt det maatte findes nødvendigt at optage et saadant.

Det henstaaer til nærmere Afgjørelse ved en senere Behandling af Udkastet, om man skal optage en Bestemmelse svarende til Pl. af 24de Septbr. 1841.

Det vil komme under Overveielse, om der paa et eller andet Sted i Straffeloven, nærmest i Capitlet om Embedsforbrydelser, skal optages en Bestemmelse svarende til § 69 i Frd. af 11te April 1840 om Svig af Embedsmænd m. Fl.

Ved en senere Gjennemgaaelse af Udkastets 2den Deel Cap. 5 § 41 bliver det at overveie, om der maatte være Anledning til at optage en Tillægsbestemmelse om at forringe Landets Mønt ved at file af den eller beskjære den, jfr. den preussiske Straffelov § 243 Nr. 3 og 4.

Det er henstillet, om der ikke i Lighed med den norske Criminallovs Cap. 27 bør optages en almindelig Slutningsbestemmelse i Straffeloven om Forbrydelsers Paatale.

Ved en senere Behandling af Udkastet vil det være at afgjøre, hvorledes der vil være at give en almindelig Bestemmelse om Fortabelse af Næringsret, der da rettest kunde finde Plads i Slutningen af Cap. 14 [16].

Forsaavidt den preussiske Straffelovs Tit. 28 § 311 handler om at indvirke paa den bevæbnede Magt, hvilket er forskjelligt fra det i Udkastets 2den Deel Cap. 3 § 33 omhandlede Tilfælde, at forlede nogen af det tjenstgjørende Mandskab til Desertion, vil det ved en senere Behandling komme under Overveielse, om en saadan Bestemmelse skal optages i Slutningen af Cap. 16 [18].

Som Følge af den Affatning, der er givet § 209, jfr. § 225, vil Bestemmelsen i Udkastets 2den Deel Cap. 4 § 30 udgaae.

Ved Affattelsen af Slutningsbestemmelsen i Straffeloven om de ældre Lovbud, der ere ophævede ved denne, bliver det at bemærke, at D. L. 2—5—20, jfr. 2—9—26, ikkun, forsaavidt Straffen angaaer, er ophævet ved § 219 i foranstaaende Udkast.

I Anledning af, at Commissionen vedtog at udelade en i det oprindelige Udkasts 2den Deel Cap. 19 optagen § om Straf for den, der ubefeiet aabenbarer Privathemmeligheder, som ifølge Embedsstilling eller Næringsvei ere komne til hans Kundskab — blev det henstillet til Overveielse, hvorvidt ved den endelige Redaktion af Udkastet det i sammes § 220 forekommende Ord „Embedsmand" kunde ombyttes med et mere omfattende Udtryk.

Rettelse.

S. 49 § 148 L. 1 „fee“ læs: „anfee“.

Motiver

til

det forelobige Udkaſt

til

Lov om Forbrydelſer.

Forſte Deel.

Trykt hos J. H. Schultz.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Commissionen er ved Udførelsen af det den overdragne Hverv, at udarbeide Udkast til en almindelig Straffelovbog for Kongeriget Danmark, gaaet ud fra den Forudsætning, at de særegne Straffebestemmelser, som skulle komme til Anvendelse paa Overtrædelser i visse specielle, navnlig administrative Forhold, saasom hvad der vedrører Skatte- og Postvæsenet, Skov- og Jagtvæsenet, Udskrivningsvæsenet m. m., ligesaavel som de med Hensyn til de Paagjældendes særegne Stand, Stilling og øvrige Forhold motiverede, fra de almindelige afvigende Straffebestemmelser for de af visse Statsborgere, navnlig Militaire, begaaede Forbrydelser — ikke høre ind under Gjenstanden for en almindelig Straffelov, hvilket ogsaa gjælder med Hensyn til Overtrædelser af rene Politiforskrifter, forsaavidt disse ikke staae i saa nøie Forbindelse med de Straffebestemmelser, som skulle være imod egentlige Retskrænkelser, at det for Fuldstændigheds og Tydeligheds Skyld maa anses hensigtsmæssigt og rigtigt ved Fremstillingen af disse ogsaa at medtage hine. De for deslige specielle Forhold saavelsom for den militaire Stand tidligere givne Love og Anordninger ligesom de forskjellige egentlige Politianordninger ville saaledes blive i Kraft ogsaa efter den almindelige Straffelovs Emanation, indtil de ved nye særegne Love maatte blive ophævede eller forandrede, selvfølgeligen dog med de Lempelser, som Straffelovens almindelige Bestemmelser og Grundsætninger maatte medføre. Commissionen har forøvrigt tænkt sig, at det fornødne herom rigtigst vilde være at optage i en samtidigen med Straffeloven udkommende Lov om Indførelsen af Straffeloven, der da formeentligen ogsaa maatte indeholde nærmere Bestemmelser om, hvilke af de ældre Love der ved den nye Straffelovbog ere ophævede, forsaavidt dette ikke udtales i selve Straffeloven, saavelsom om Tiden, naar denne skal træde i Kraft, dens Anvendelse paa tidligere begaaede strafbare Handlinger m. m.

I Henseende til den systematiske Anordning har man anseet det rigtigst i Lighed med, hvad der er sædvanligt i nyere Straffelovbøger, at dele Straffeloven i 2 Dele, af hvilke den første Deel skulde indeholde deels indledende Bestemmelser om Straffelovens Omraade i Henseende til, hvilke Handlinger og Personer der falde ind under den (1ste Capitel), deels en Fremstilling af de Straffe, som efter Straffeloven kunne komme til Anvendelse, saavelsom de forskjellige Straffes indbyrdes Forhold og nærmere Regler for deres Fuldbyrdelse (2det Capitel), og deels almindelige Regler om, hvad der hører til en Forbrydelses Begreb, de forskjellige Maader, hvorpaa man kan gjøre sig skyldig i en saadan, de forskjellige Momenter, som have Indflydelse paa dens større eller mindre Strafbarhed, om flere Forbrydelsers Sammenstød og endelig om Straffskyldens Forældelse (3die Capitel: „Om Tilregneligheed," 4de Capitel: „Om Forsøg paa Forbrydelser," 5te Capitel: „Om Deelagtigheden i Forbrydelser," 6te Capitel: „Om Straffens Udmaaling og Nedsættelse i visse Tilfælde samt om Forbrydelsens Gjentagelse," 7de Capitel: „Om Sammenstød af Forbrydelser og Straffens Forandring i visse Tilfælde," 8de Capitel: „Om Straffskyldens Forældelse"). Ved saaledes i et særskilt Afsnit af Straffeloven at samle og fremstille de almindelige Bestemmelser om Straffene og Forudsætningerne for deres Anvendelse saavelsom de almindelige Begreber og ledende Grundsætninger, der gjøre sig gjældende ved alle eller dog de fleste af de enkelte i den anden Deel af Straffeloven særligt omhandlede Forbrydelser, vil deels megen Gjentagelse i Straffelovens specielle Deel kunne undgaaes, deels vil derved Oversigten lettes og de almindelige Regler komme til at træde klarere og bestemtere frem for dem, der skulle bringe Straffelovens Bestemmelser i Anvendelse, hvilket bliver af saameget desto større Vigtighed, naar der hensees til den forestaaende Omordning af Retspleien, hvorefter et folkeligt ikke egentlig retskyndigt Element vil faae Andeel i dennes Udøvelse.

Det har i Commissionen været forudsat, at den nye almindelige Straffelov i alt Fald ikke skulde træde i Kraft, forinden den i Grundloven bebudede Omordning af den criminelle Retspleie har fundet Sted, og Commissionen har med Hensyn

hertil rettet sin særdeles Opmærksomhed derpaa, at Straffeloven affattes paa en saadan Maade, at den paa en simpel og let Maade passer til denne nye Retsforfatning. Det har navnlig været Gjenstand for den omhyggeligste Overveielse, om det ikke vilde være rigtigst, ligesom man har tænkt sig, at der vilde blive en Tredeling af de criminelle Domstole — Nævningeretter, de egentlige criminelle Domstole og Politiretter — saaledes ogsaa at opstille og i Straffeloven at gjennemføre en Tredeling af de strafbare Handlinger eller en saadan Classification af disse efter deres forskjellige større eller mindre Strafbarhed, at de groveste Lovovertrædelser, der henførtes til den første Classe, (som efter Grundlovens § 79 maaskee da rettest benævnedes Misgjerninger), tillige bleve de, der skulde paadømmes af Nævningeretterne, medens den anden Classe (Forbrydelser) kom til at omfatte dem, der skulde paakjendes af de egentlige Crimineldomstole, og den tredie Classe de mindre Forseelser, der skulde afgjøres af Politiretterne. Commissionens fleste Medlemmer have oprindeligen været stemte for en saadan Tredeling af de strafbare Handlinger, og et af dens Medlemmer har endog vedblivende troet at burde holde fast ved denne Anskuelse. Om det imidlertid end maa anseés for rigtigt med Hensyn til den eventuelle Omordning af Retspleien og Indførelse af Nævninger ved Affattelsen af Straffelovens specielle Deel at have en Classification af de strafbare Handlinger i 3 Classer for Øie, turde det derfor neppe være nødvendigt udtrykkeligen at opstille denne Tredeling i den almindelige Deel. Det kan vistnok fremdeles omtvivles, hvorvidt den gjennem hiin Adskillelse af de strafbare Handlinger i 3 Classer tilsigtede Betegnelse af, hvilke Forbrydelsessager der skulle afgjøres paa den ene eller paa den anden Maade, ikke nærmest maa være Gjenstand for de Love, hvorved Strafferetspleien bliver at ordne, ligesom i hvert Fald flere Spørgsmaal vilde opstaae angaaende Begrændsningen af de 3 forskjellige Classer af Forbrydelser, som deels først ville kunne besvares paa en fyldestgjørende Maade, naar de forskjellige Domstoles Organisation er given og Reglerne for Appellation, navnligen fra Politiretterne, ligge for, deels staae i Forbindelse med Spørgsmaalet om Ordningen af Anklagemagten, saa at en fuldstændig og klar Regel først kan gives, naar ogsaa i denne Henseende den nye Retsforfatning er ordnet. Saaledes som det har vist sig ved den første Gjennemgaaelse af Straffelovens almindelige Deel, hvorved man forudsatte Optagelsen af den omhandlede Tredeling af Forbrydelser, vil derhos Affattelsen af flere Bestemmelser i Straffelovens almindelige Deel i høi Grad simplificeres ved at udelade denne Classification, og Flertallet af Commissionens Medlemmer er derfor ved de gjentagne Overveielser angaaende dette Punkt kommen til den Erkjendelse, at det vil være hensigtsmæssigt ikke udtrykkeligen at dele de strafbare Lovovertrædelser i 3 forskjellige Classer efter Strafskyldens Storrelse.

Ved de enkelte Capitler i Udkastet til den almindelige Deel af Straffeloven skal Commissionen tillade sig at gjøre følgende Bemærkninger.

Første Capitel.

ad § 1.

Det synes rigtigt, om det end maaskee turde være ikke egentlig nødvendigt, i Spidsen af Straffeloven at optage en Regel angaaende, hvilke Handlinger der blive at straffe efter den. Hvad Indholdet af denne Regel angaaer, da er det ikke Meningen af Udkastets § 1 at udelukke den udvidende Fortolkning, hvorefter det, som ved klare og sikkre Slutninger kan udledes af Ordene, inddrages under Lovens Bestemmelser, eller hvorved det uadægvate Lovudtryk kun tilsidesættes for at finde Lovens virkelige Tanke og Villie; de Handlinger, som omfattes af Lovens Tanke, maae ogsaa siges at falde ind under Lovens Bestemmelser. Derimod udelukker § 1 Analogiseren saavel fra en enkelt bestemt Lovbestemmelse (Lovanalogi) som fra Lovens Aand og Grundsætninger i Almindelighed (Lovgivnings- eller Retsanalogi), hvorved man støttende sig paa Raisonnement om, hvad Lovgiveren maatte have tænkt og villet, dersom han havde været consequent, gaaer ud ikke blot over Lovens Ord, men over dens Tanke og altsaa over dens virkelige Indhold. Den saaledes i § 1 givne Regel maa uden Tvivl erkjendes at være rigtig; thi det synes at være en billig Fordring, naar der gives en almindelig Lov angaaende Forbrydelser og Straffe, at den da ogsaa fuldstændigen udtommer sit Stof, saa at Borgerne ikke skulle udsættes for, at det skal komme til at beroe paa den enkelte Dommers subjective og derfor altid mere eller mindre vilkaarlige Anskuelse om, hvad der vil være en consequent videre Anvendelse af Loven og dens Aand paa Tilfælde, som Loven selv ikke har havt for Øie, om de for en begaaet Handling skulle straffes og hvorledes de skulle straffes. Naar man hidtil, og vistnok med Føie, i denne Henseende har opstillet en anden Regel i dansk Ret, da finder dette en tilstrækkelig Grund i den hidtilværende danske Strafferets eiendommelige usystematiske Beskaffenhed; men denne Grund vil netop bortfalde, naar der gives en almindelig systematisk Straffelov. At det stundom i et enkelt Tilfælde kan have nogen Vanskelighed at trække en skarp Grændse mellem en udvidende Fortolkning og Lovanalogien, maa vistnok indrømmes, men i Virkeligheden er der dog, saaledes som ovenfor antydet, en grundvæsentlig Forskjel mellem disse to Ting.

For Fuldstændigheds Skyld har man meent, at det vilde være hensigtsmæssigt at tilføie den i Slutningen af § 1 optagne Sætning, at under Handlinger indbefattes strafbare Undladelser.

ad § 2.

Udkastets § 2 udtaler den almindelige med Strafferettens Væsen saavelsom med Folkerettens Grundsætninger stemmende Regel, at Statens Straffelovs Herredomme omfatter alle paa dens Territorium begaaede Handlinger, ligemeget om Gjerningsmanden er en af Statens faste Undersaatter eller har sit egentlige Hjem i en anden Stat, med de ganske enkeltstaaende Undtagelser, som omhandles i §§ 5 og 6 nedenfor. Der har i Commissionen med Hensyn til det sidste Tilfælde været reist det Spørgsmaal, om der ikke maatte være nogen Anledning til at gjøre en Undtagelse fra hiin almindelige Regel, naar det er en Politilovbestemmelse, som Udlændingen har overtraadt; man har imidlertid fundet, at der ikke var tilstrækkelig Grund til en saadan Undtagelse, fordi deels Politilovenes Indhold dog i Almindelighed ikke er ganske vilkaarligt, deels Udlændingen er opfordret til at gjøre sig bekjendt med saadanne paa det Sted, hvor han tager Ophold, gjældende Regler, deels endelig Straffen for Overtrædelse af rene Politiforskrifter næsten altid vil være af mindre Betydenhed. Forsaavidt der i S'en er brugt Udtrykket „Riget", henvises til den nærmere Bestemmelse i det andet Stykke af § 7.

ad § 3.

Efter den positive Folkeret saavel som efter dansk Ret udstrækkes Statens Strafferets Territorium udover Landets Grændser, forsaavidt dens Straffelove komme til Anvendelse paa Forbrydelser begaaede ombord i Skibe, der ere udrustede fra en af dens Havne og seile under dens Flag. Saavel efter den positive danske Rets Bestemmelser, (see D. L. 4—1—8, 9, 11, 12 og 15, jfr. Pl. af 11. Marts 1818 §§ 1 og 2, D. L. 4—2—12 og 13 samt Frd. 5. Febr. 1751, jfr. Frd. 11. April 1840 § 10, D. L. 4—5—3, jfr. Frd. 30. Marts 1827 § 3, Frd. 10. Jan. 1840 § 7, Resol. 4. Marts 1818, jfr. Regl. 8. Jan. 1781 § 9, Cstr. 28. Juli 1818) som efter Sagens Natur er det imidlertid særdeles tvivlsomt, om denne Udvidelse af Omraadet for Statens Strafferet bør strække sig til andre end saadanne Forbrydelser, der krænke de særegne Forpligtelsesforhold, der stiftes eller opstaae ved og i Anledning af Skibsexpeditionen, og som navnligen ombord paa Skibet begaaes af Personer, som staae i Forhold til Skibet og Skibsexpeditionen, der paadrage dem særegne Forpligtelser. Der synes i Særdeleshed ikke at være tilstrækkelig Foie til, at Udlændinge, der ikke staae i nogensomhelst Forbindelse med Skibet, med Hensyn til de af dem ombord i et dansk Skib begaaede Forbrydelser, medens dette befinder sig i et fremmed Lands Havn eller paa fremmed Soterritorium, skulde være den danske Straffelovgivning undergivne under andre Forudsætninger eller Betingelser end dem, der indeholdes i Udkastets § 7 med Hensyn til de af Udlændinge i Udlandet begaaede Forbrydelser. I Henhold hertil udtaler § 3 den Regel, at de ombord i et dansk Skib paa fremmed Soterritorium begaaede strafbare Handlinger kun da skulle straffes, som om de vare begaaede her i Riget, naar de udøves af Personer, der høre til Skibsmandskabet eller Skibet, hvorunder naturligviis Passagerer ogsaa ere indbefattede. Forsaavidt danske Undersaatter, der ikke saaledes høre til Skibet, ombord paa dette paa fremmed Soterritorium maatte begaae nogen Forbrydelse, ville de imidlertid kunne blive at straffe efter den danske Straffelov overeensstemmende med Udkastets § 4. De særegne Bestemmelser i Frd. 3. Juli 1835 og Frd. 20. April 1825 ville naturligviis vedblive at bestaae, men nogen Bemærkning herom vil neppe være nødvendig.

ad § 4.

Consequentsen af den i § 2 udtalte Regel synes at føre til, at de paa en fremmed Stats Territorium ogsaa af danske Undersaatter udøvede Forbrydelser maae være undergivne denne Stats og saaledes ikke den danske Strafferet. Det er imidlertid for det Første klart, ligesom det stemmer med den nuværende danske Ret, jfr. Frd. 30. Marts 1827 § 2, at den danske Straffelovgivning maa komme til Anvendelse paa Handlinger, som de Paagjældende netop for at eludere denne have foretaget udenfor Landets Grændser. Forsaavidt derhos danske Borgere kun temporairt tage Ophold i Udlandet og vedblive at staae i undersaatligt Forhold til den danske Stat, ville de naturligviis i Henseende til dette deres Forhold fremdeles være den danske Straffelovgivnings Herredomme undergivne, saa at de maae blive at drage til Ansvar herhjemme efter dens Bestemmelser for Handlinger, hvorved de under deres temporaire Ophold i Udlandet have krænket deres statsborgerlige Forpligtelser, see D. L. 6—4—3 og 6, Pat. 12. Mai 1726 og 31. August 1807. Det Samme maa uden Tvivl gjælde med Hensyn til danske Borgere, der under deres temporaire Ophold i Udlandet forbryde sig imod særegne offentlige eller private Forpligtelsesforhold, der ere stiftede her under de danske Love's Beskyttelse, og som de vedblivende staae i under deres Fraværelse. Men det maa desforuden ganske i Almindelighed gjøres gjældende, at den gjensidige indbyrdes Indskrænkning af de forskjellige Staters Strafferet naturligen hviler paa Forudsætningen om, deels at den Stat, paa hvis Gebeet andre Staters Undersaatter begaae Forbrydelser, vil og kan drage dem til Ansvar herfor og navnligen vil yde fremmede Staters Undersaatter samme Beskyttelse som sine egne, deels at den Stats Straffelovgivning, hvor Forbrydelsen begaaes, overhovedet nogenlunde staaer paa det samme Trin i Henseende til Dannelse og Udvikling,

som vedkommende Lands egen Lovgivning, og at den derhos navnligen for den specielle Forbrydelse foreskriver Straffe, der nogenlunde svare til de Straffebestemmelser, som gjælde i Forbryderens Hjem. Fornemmelig hvor det er mod Staten selv eller Medundersaatter, at dens Borgere i Udlandet have forbrudt sig, er der Anledning til kun da at opgive Statens Strafferet over dem, naar de alt for deres Forbrydelser ere straffede i Udlandet, og dette dog med den Indskrænkning, at hvor Forbrydelsen er af en særegen Beskaffenhed, saa at det ikke tor antages, at den fremmede Stats Lovgivning vil indeholde Straffebestemmelser tilsvarende til de danske — og navnlig da, hvor den er af en politisk Charakteer —, der forbeholdes det i hvert enkelt Tilfælde en nærmere Afgjørelse af den øverste Autoritet for Justitsvæsenet, hvorvidt den Paagjældende herhjemme skal tiltales til en Tillægsstraf. Mindre Opfordring turde der derimod være for Staten til at gjøre sin Strafferet gjældende mod de af dens Undersaatter, som i Udlandet have forbrudt sig mod fremmede Stater eller disses Undersaatter, navnligen naar det er mindre betydelige Forbrydelser, hvori de der have gjort sig skyldige; den enkelte Forbrydelses særegne Beskaffenhed og de samme ledsagende Omstændigheder og Forhold maae uden Tvivl herved saaledes tages i Betragtning, at det synes rigtigst at lade det i ethvert enkelt Tilfælde beroe paa Justitsministeriets Afgjørelse, om Sag herhjemme skal anlægges imod Forbryderen. At Sagen maa kunne forfølges her i Landet, vil vistnok være nødvendigt, om ikke af anden Grund saa dog for at kunne imødegaae Udleveringspaastande fra vedkommende fremmede Stats Side.

I Overeensstemmelse med det ovenfor Anførte giver S'en med Hensyn til de af danske Undersaatter i Udlandet begaaede strafbare Handlinger den Regel, at naar det er mod den danske Stat eller danske Undersaatter, at Forbrydelsen er begaaet, skulle de straffes her efter de danske Love, hvorimod de, naar Forbrydelsen er begaaet imod fremmed Stat eller dennes Undersaatter, efter Justitsministeriets Afgjørelse kunne tiltales til Straf her. I begge Tilfælde bortfalder Straffeansvar her, naar den Paagjældende alt er straffet i Udlandet, dog saaledes at han efter Justitsministeriets Afgjørelse kan tiltales til en Tillægsstraf, hvis den Forbrydelse, hvori han har gjort sig skyldig imod sit eget Land, bestod i Statsforræderi, Majestætsforbrydelse eller Myntforfalskning. Det kan slutteligen erindres, at de fleste nyere Straffelovgivninger (saasom den norske, franske, preussiske, østerrigske, bayerske) gaae i det Mindste ligesaavidt, som foreslaaet i Udkastets § 4, i Udvidelsen af Statens Strafferet over de af dens Undersaatter i Udlandet begaaede Forbrydelser; nogle gaae videre, f. Ex. den norske, der ubetinget sige, at Indlændinge straffes efter Norges Love for Forbrydelser, hvori de i eller udenfor Riget gjøre sig skyldige, medmindre Vedkommende for en Forbrydelse, begaaet udenfor Riget, har udstaaet Straf i fremmed Stat, see den norske Lov om Forbrydelser af 20. Aug. 1842 1ste Cap. §§ 1 og 3. Og Hensynet til andre Landes Love maa ved Afgjørelsen af et Spørgsmaal som det foreliggende, der spiller ind paa det folkeretlige Gebeet, naturligviis være af en sær Betydning.

ad §§ 5 og 6.

Man har fundet det hensigtsmæssigst i Straffeloven, og da naturligen i sammes 1ste Capitel, at optage en almindelig Bestemmelse om, at danske Domstole kun kunne idømme Straf efter danske Love. Forsaavidt den Gjerning, om hvis Paakjendelse der bliver Spørgsmaal, maatte være begaaet i Udlandet, har det vel været nogen Tvivl undergivet, om ikke de danske Domstole burde tage Hensyn til de paa Gjerningsstedet gjældende Straffelovs Bestemmelser om den begaaede Forbrydelse; det er imidlertid uden Tvivl meest stemmende med Domstolenes hele Stilling som Organer for Loven ved dens Anvendelse paa de enkelte Tilfælde, at de kun kunne domme efter den Stats Love, af hvilken de have modtaget deres Autorisation som Domstole. Det har iøvrigt i Commissionen været under Omhandling, hvorvidt der maatte være Anledning til ogsaa at optage en Bestemmelse lig Slutningen af § 8 i den norske Straffelovs 1ste Capitel („Straffe kunne ikke fuldbyrdes, medmindre de ere Forbryderen paalagte ved norske Domstole"); en saadan almindelig Bestemmelse findes imidlertid ikke egentlig at høre hjemme i Criminalretten, men snarere i Criminalprocessen.

Fra den Regel, at danske Domstole altid kun idømme Straf efter danske Love, maa dog gjøres en Undtagelse i Hensseende til de i en anden Stats Tjeneste ansatte Personer, som her i Riget overtræde de dem med Hensyn til denne Tjeneste paahvilende Pligter. Deslige Tjenesteforseelser ville i Regelen slet ikke høre ind under den danske Straffemagt, da det hele Forhold er stiftet under og i det Hele maa blive at bedømme efter andre Love end de danske. Vedkommende Stat vil fremdeles være i Besiddelse af andre Midler, saasom Paamindelse og i yderste Fald Afskedigelse, hvorved den kan ramme saadanne blotte Tjenesteforseelser, — og saasnart Forseelsen gaaer ind paa det criminelle Gebeet, vil den jo blive strafbar efter Landets Love —, og der vil derfor neppe blive Spørgsmaal om at reise nogen Sag i Anledning af deslige Tjenesteforseelser her i Landet, undtagen hvor Saadant maatte være grundet i conventionsmæssige Bestemmelser; men naar Sag herefter maatte blive anlagt, vil det ogsaa være rigtigt, at den fremmede Stats og ikke de danske Love komme til Anvendelse ved Sagens Afgjørelse, saameget mere som de danske Love meget vel ganske kunne mangle Bestemmelser med Hensyn til det foreliggende Tilfælde.

En paa almindelig Folkeret grundet Undtagelse fra de i det Foregaaende, navnlig § 2, omhandlede Regler for den danske Strafferets Omraade indeholdes i Udkastets § 6, hvorved iøvrigt ikke findes Noget at bemærke.

ad § 7.

For de af Udlændinge i Udlandet begaaede Forbrydelser, hvorved hverken den danske Stat eller dens Undersaatter krænkes, kan der formeentligen aldrig blive Tale om at drage dem til Strafansvar her efter de danske Straffelove. Ei heller er det undgaaet Commissionens Opmærksomhed, at der kan reises megen Tvivl om Rigtigheden og Hensigtsmæssigheden af en Bestemmelse, der gaaer ud paa at underkaste Udlændinge Straf efter de danske Love for Forbrydelser, begaaede i Udlandet mod den danske Stat eller danske Undersaatter, i de enkelte Tilfælde, hvor der gives Leilighed til at bringe de danske Straffelove til Anvendelse imod dem derved, at de, maaskee tilfældigviis, komme tilstede her i Landet. Paa den anden Side synes det dog at være i sin Orden, at Udlændinge, som have forbrudt sig imod den danske Stat eller dens Undersaatter udenfor dens Territorium, efter Omstændighederne, navnlig naar Forbrydelsen er grov, idetmindste kunne drages til Strafansvar her efter de danske Love, naar Gjerningen enten ikke er begaaet paa nogen civiliseret Stats Gebeet eller vedkommende Stat nægter at forfølge Sagen og yde den danske Stat og dens Undersaatter den tilbørlige Beskyttelse og Opreisning, eller Forbryderen ved at flygte bort fra Gjerningsstedet unddrager sig Sagens Forfølgning der, — naturligviis under Forudsætning af, at Gjerningsmanden senere selv begiver sig til Danmark eller paa anden Maade kommer hertil. Fremdeles maa det erindres, at forskjellige fremmede Love (den franske, norske og flere tydske) under deslige Omstændigheder inddrage Udlændingen for de i Udlandet begaaede Forbrydelser under deres Straffebestemmelser. Det vil derefter formeentligen være hensigtsmæssigt, at det bestemmes, at Justitsministeriet skal afgjøre — efter samtlige Omstændigheder og derunder navnligen ogsaa Forbrydelsens Grovhed —, om en Udlænding, der i Udlandet har begaaet en Forbrydelse mod den danske Stat eller dens Undersaatter, hvorfor han ikke allerede er straffet i Udlandet, skal tiltales til Straf her i Riget efter de danske Love, naar han senere maatte komme tilstede her.

Forsaavidt S'en handler om de af Udlændinge i Udlandet begaaede Forbrydelser, synes det passende her at optage en Bestemmelse angaaende Forholdet mellem det egentlige Kongerige Danmark og Hertugdømmet Slesvig saavelsom de to tydske Hertugdømmer Holsteen og Lauenborg. Da en heel anden Strafferet fortiden gjelder i de nævnte Dele af Monarchiet end i Kongeriget, og nærværende Straffelov (idetmindste nærmest) kun er tilsigtet at skulle gjøres gjeldende i dette, synes Forholdet mellem Kongeriget Danmark og hine andre Landsdele i criminalretlig Henseende indtil videre væsentligen at maatte blive det samme som mellem Danmark og Udlandet, og en dermed stemmende Regel er optagen i Slutningen af S'en.

ad § 8.

Med Hensyn til den i denne § ved Henviisningen til de militaire Love gjorte Undtagelse fra Straffelovens Anvendelse paa de til Krigstjenesten hørende Personer tillader man sig at bringe de ovenfor angaaende Straffelovens Gjenstand i Almindelighed gjorte Bemærkninger i Erindring. Hvilke Personer der skulle ansees at henhøre til Krigsmagten, saavg hvilke Forbrydelser der, begaaede af disse Personer, skulle bedømmes efter de militaire Love, vil det være disses Opgave nærmere at bestemme, — en Forudsætning, hvorfra man ogsaa er gaaet ud i det Rigsdagen i sin Tid forelagte Udkast til en Straffelov for den danske Krigsmagt, see dets 1ste Capitel.

Det bemærkes slutteligen, at det (i Anledning af § 6 i den preussiske Criminallov af 14. April 1851 og Cap. 26 i den norske Lov om Forbrydelser af 20. Aug. 1842) har været under Overveielse i Commissionen, om der ikke i dette Capitel af Straffeloven burde optages Bestemmelser om den Fornærmedes Ret til Skadeserstatning, men at man ikke har fundet, at hertil var nogen Foie, da Materien om Erstatning neppe hører hjemme i Criminalloven, da det ikke er paa Forbrydelsens Characteer som saadan, at det Erstatningsansvar, der ved flere Forbrydelser bliver Spørgsmaal om, støtter sig.

Andet Capitel.

De Straffe, som efter Commissionens Formening egne sig til at bringes til Anvendelse i den nye Straffelov, ere, som det af selve Capitlet vil sees, følgende: Livsstraf (§ 9), Strafarbeide og for visse Forbrydelser Arbeide i Tvangsarbeidsanstalter (§ 10), Fængselsstraffe (§§ 11—21), Landsforviisning, men ikke den i danske Lov forekommende partielle Forviisning fra Sogn, By, Herred eller Provinds (§ 22), Rottingstraf for unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar

og Riis for Born mellem 10 og 15 Aar (§ 23), Bøder, men ikke andre Formueſtraffe hvorved bemærkes, at Confiſkation vel tilſigtes at ſkulle komme til Anvendelſe (§ 26), men ikke egentlig er at betragte ſom Straf (§ 24), Embeds- og Beſtillingsfortabelſe (§ 25), men ikke Fortabelſe af Retten til at øve borgerlige Næringsveie, eller Suſpenſion og Jrettſættelſe i Embedsforhold.

De nærmere Regler for Udøvelſen af de ovennævnte Straffe ſaavelſom de Modificationer i Henſeende til de hidtil beſangaaende gjeldende Beſtemmelſer, ſom man har anſeet ønſkelige og henſigtsmæſſige, ſkulle nedenfor yderligere blive omhandlede ved Gjennemgaaelſen af de enkelte §§'er i nærværende Capitel. Forſaavidt det derimod ved at ſammenholde Udkaſtet med den ældre danſke Strafferet vil viſe ſig, at enkelte af de efter denne forekommende Straffe ikke ere optagne i Udkaſtet, tillader Commiſſionen ſig at bemærke Følgende. Ligeſom de lemlæſtende Straffe, ſom flere Steder faſtſættes i danſke Lov, ved nyere Anordninger, navnlig Frd. af 4. Octbr. 1833, 11. April 1840 og 15. April 1840, ſaagodtſom ganſke ere bortfaldne i den civile Straffelovgivning ſom ſelvſtændige Straffe (om deres Forbindelſe med Livsſtraf ſee nedenfor), ſaaledes turde det være overflødigt videre at udvikle, hvorfor Commiſſionen ikke blandt de Straffe, ſom i Fremtiden ſkulle bringes i Anvendelſe, har optaget hine den menneſkelige Følelſe i ſaa høi Grad ſaarende Straffe. Det trænger viſtnok heller ikke til nogen Forklaring, at egentlige corporlige (legemlige) Straffe ere anſete at være mindre paſſende og henſigtsmæſſige, ſaa at de ikke bør optages i den nye Straffelov udenfor deres Anvendelſe ſom Revſelsesmiddel mod Straffanger og mod Børn eller umodne Perſoner, lige ſaa lidt ſom, at man har meent, at kun Rottingſlag og Riis — for Straffanger desuden efter Lov af 3. Decbr. 1850 § 1 Kat og Tamp — burde komme til Anvendelſe ſom ſaadanne, og at navnligen ſelvfølgeligen Anvendelſe af Kagſtrygning og Brændemærke for Fremtiden aldeles ſkulde bortfalde. Særlige Æreſtraffe (totale og partielle) forekomme ſom bekjendt meget hyppigt i den ældre Strafferet, navnligen i Chriſtian den Femtes danſke Lov; ved nyere Love, navnligen Frd. 11. April 1840 og Lov 3. Jan. 1851, er deres Anvendelſe imidlertid bleven betydelig indſkrænket, og Commiſſionen feiler neppe, naar den antager, at der ikke om nogen anden Straf er en ſaa eenſtemmig Mening om dens Uhenſigtsmæſſighed og Forkaſtelighed ſom netop om Æreſtraffenes, ſaa at der turde være al Grund til at gribe Leilighedeu til ganſke at afſkaffe dem i den nye Straffelov. Hvad der gjelder om de egentlige Æreſtraffe, gjelder tildeels ogſaa om de beſkæmmende Straffe ſaavelſom om Afbigt og Jrettſættelſe udenfor Embedsforhold, hvorfor Commiſſionen heller ikke har optaget dem blandt de i Udkaſtet forekommende Straffe.

Det bemærkes ſlutteligen, at det i Commiſſionen har været bragt under Omhandling, hvorvidt det maatte være rigtigt i Straffeloven at optage Noget om, at de, der ere kjendte ſkyldige til viſſe Straffe, ſkulle ſtilles under Politiets Opſigt, om Nødvendigheden heraf og Virkningerne af ſamme. Man har imidlertid maattet holde for, at dette Punkt henſigtsmæſſigſt gjøres til Gjenſtand for en ſæregen Lov, ſom navnligen i det Hele maatte beſtemme Politiets Myndighed ligeoverfor Borgerne i den her antydede Henſeende.

ad § 9.

Der har i Commiſſionen ikke været deelte Meninger om, at, hvorvidt og hvorledes end Livsſtraffen lader ſig theoretiſk forſvare, maa det anſees for practiſk umuligt ganſke at opgive dens Anvendelſe. Paa den anden Side maa det erkjendes, at den kun tør anſees ſom berettiget ſom et yderſte Nødmiddel, og at dens Anvendelſe derfor ſaavidt muligt bør indſkrænkes, ſaavelſom at man heller ikke tør gaae videre end til at berøve Forbryderen, der har gjort ſig uværdig til at leve i det borgerlige Samfund, Livet, ſaa at alle qvalificerede Livsſtraffe — ſaavel de indvortes, ved Aſtivelſesmaaden, ſom de udvortes, ved foregaaende eller efterfølgende Behandling, qvalificerede — for Fremtiden ganſke bortfalde.

I Forbindelſe hermed ſtaaer, at den fra Livet Dømte formeentligen heller ikke i noget Tilfælde ſpecielt bør frabømmes Æren, og heller ikke ærlig Begravelſe forenes med Livsſtraffen. At den Henrettedes Lig derimod begraves i Stilhed uden Høitidelighed eller Optog ſynes at være abſolut paſſende. Nærmere Regler om Fremgangsmaaden ved Begravelſen, at den kan ſkee paa Kirkegaarden, med Jordspaakaſtelſe og deslige, er det anſeet retteſt ikke at optage i §'en for ikke paa nogen Maade at røre ved Noget, der kunde ſynes at høre ind under det kirkelige Omraade. Som §'en er affattet, vil det i Reglen være ved offentlig Foranſtaltning, at den Henrettedes Lig bliver begravet; derved er imidlertid Familien dog ikke beſtemt afſkaaret Adgang til efter Omſtændighederne at kunne faae Liget udleveret til Begravelſe ved egen Foranſtaltning, dog at den i ethvert Tilfælde foregaaer i al Stilhed.

Hvad ſelve Executionen af Livsſtraffen angaaer, formenes det, at der ikke er tilſtrækkelig Grund til at opgive den hos os hidtil brugelige Henrettelſe med Øxe for Anvendelſe af Guillotinen. Det anſees rigtigt, at Henrettelſen foregaaer offentlig, og at, naar Flere paa een Gang ſkulle henrettes, ikke Nogen af dem ſkal overvære den Anders Henrettelſe; men iøvrigt formenes det, at det maa overlades vedkommende Autoriteter at træffe de videre Beſtemmelſer i Henſeende til Executionen, Tiden naar og Stedet hvor Livsſtraffen ſkal fuldbyrdes, hvo der ſkal være tilſtede ved Henrettelſen, ſaa og om den Dømtes Beredelſe til Døden. Man

antager, at de underordnede Autoriteter i saa Fald i denne Henseende indtil videre ville anse sig forpligtede til at iagttage de hidtil fulgte Regler. Bestemmelser om, at Livsstraf ikke maa fuldbyrdes paa frugtsommelige Fruentimmer, og om at Livsstraffe ikke maae exequeres, forend Kongen har bestemt, om Benaadning skal finde Sted, høre uden Tvivl rettest ind under Lovgivningen om Criminalprocessen, hvor det ogsaa synes passende, at der optages en Bestemmelse om, at Spørgsmaalet angaaende, hvorledes der skal forholdes, naar en Domfældt efter Dommens Affigelse bliver affindig og saaledes ikke fortiden bør henrettes, bliver at afgjøre ved Domstolene (jfr. nedenfor Bemærkningerne ad 8de Capitel 2det Stykke).

ad § 10.[1])

Overeensstemmende med Lov af 29. December 1850 er Strafarbeide indskrænket til de 2 Slags: Tugthusarbeide og Forbedringshusarbeide. Hvad Strafarbeidets Beskaffenhed angaaer, er Commissionen gaaet ud fra den Forudsætning, at de nye Tugt- og Forbedringshuse ville være indrettede til den Tid, da Straffelovbogen træder i Kraft, saaledes at i Overeensstemmelse med de kgl. Resolutioner af 25. Juni 1842 og 22. Jan. 1845 Tugthusene ere indrettede med fælleds Arbeidsværelser for i det høieste 20 Personer og eenlige Celler til Ophold for Fangerne om Natten og Forbedringshusene indrettede efter det fuldstændige Isoleringssystem, dog med den Modification, at der i samme indrettes enkelte Værelser, i hvilke der kan anvises Forbrydere, hvis Sinds- og Legemsforfatning maatte gjøre det betænkeligt at underkaste dem den strænge Isolering, fælleds Arbeide.

Man har, for i denne Henseende at komme til en klarere og bestemtere Anskuelse om Forholdene, confereret med Overinspecteuren for Fængselsvæsenet i Danmark. Som Resultat af denne Conference fremgaaer, at det er Planen, naar det nye Tugthuus ved Horsens for 400 Fanger i Foraaret 1853 er fuldført, at skride til Opførelsen af et Forbedringshuus i Nærheden af Kjøbenhavn, der forventes at kunne blive færdigt i Løbet af 2—3 Aar; Tugt- og Forbedringshuset i Kjøbenhavn skulde da ombannes til et Tugthuus efter nyt Mønster og endelig et andet Forbedringshuus opføres et Sted i Jylland, saaledes at Fuldførelsen af de nye Straffeanstalter for Mandsfanger, 2 Tugthuse og 2 Forbedringshuse, i Overeensstemmelse med Resolutionen af 25. Juni 1842 kunde naaes i et Tidsrum af 6—7 Aar fra 1853 at regne, — Alt under Forudsætning af, at de dertil fornødne Pengemidler maatte blive bevilgede. For Qvindefanger, med Hensyn til hvilke Bestemmelserne i Resol. af 25. Juni 1842 siges foreløbigen ikke at skulle bringes til Anvendelse, — hvilket har sin Grund i, at der i sin Tid i den ved. Resol. af 8. April 1840 nedsatte Fængselscommission havde været nogen Tvivl tilstede om Anvendelsen af det nye Fængselssystem paa Fruentimmer —, er det derefter paatænkt at opføre en 5te Straffeanstalt, hvilken imidlertid fornemes navnlig af Hensyn til det ringere Antal Qvindefanger ($^1/_4$ eller $^1/_5$ mod Mandsfolkefangerne) at kunne omfatte begge Arter Strafarbeide, dog naturligviis adskilte fra hinanden. Indtil Opførelsen af denne Straffeanstalt antages Qvindefangerne at kunne blive placerede deels i den til den qvindelige Afdeling indrettede Soqvæsthusbygning paa Christianshavn deels i Viborg Tugthuus, der i dette Øiemed kan gives en noget forandret Indretning, naar Mandsfolkefangerne derfra overflyttes til de nye Straffeanstalter.

Forsaavidt de nye Straffeanstalter ikke maatte være færdige til den Tid, Straffeloven udkommer, vil en nærmere Bestemmelse i saa Henseende være at tilføie denne.

Hvad dernæst Begrændsningen af de 2 Slags Strafarbeide i deres indbyrdes Forhold angaaer, navnligen forsaavidt Strafarbeidets forskjellige Character i denne Henseende turde komme i Betragtning, da er det oplyst, at Arbeidet i Forbedringshusene vel kan antages at ville blive forskjelligt fra Arbeidet i Tugthusene med Hensyn til den hele Disciplin og Orden, men ikke i Art. Skjelnemærket mellem de 2 Straffearter vil saaledes nærmest blive den forskjellige Tid, for hvilken Strafarbeidet kan idømmes, og med Hensyn hertil blev det ogsaa af den i sin Tid nedsatte Fængselscommission foreslaaet, at Forbedringshusstraf kun skulde være anvendelig paa Personer, der ikke idømmes over 5 Aars Strafarbeide, og at derimod, naar de nye Forbedringshuse blive færdige, Alle, der dømmes til Strafarbeide for en længere Tid, uden Hensyn til Forbrydelsens Art og Beskaffenhed skulde idømmes Tugthusarbeide. Forsaavidt derhos Arbeidet i de nye efter Isoleringssystemet indrettede Forbedringshuse anseés at være en noget haardere Straf end den nuværende Forbedringshusstraf, var det paatænkt, at høist 4 Aar skulde være Maximum for Strafarbeidet i de nye Forbedringshuse. Det bemærkes herved, at det vel overhovedet har sin Vanskelighed at bestemme Noget om Forholdet imellem det ældre og det nye Strafarbeide, da Isoleringen efter de forskjellige Individualiteter snart vil synes en Lettelse snart en Skjærpelse; hvad Forbedringshusarbeidet særligt angaaer, turde man imidlertid vistnok gaae ud fra, at det nye er strængere end det ældre, saa at 3 Aar af dette kan anseés at svare til 2 Aar af hiint. Naar de nye Straffeanstalter tages i Brug, turde derfor en Lov, som nærmere bestemmer Forholdet imellem Strafarbeide i de ældre og i de nye Straffeanstalter være nødvendig.

I Overeensstemmelse med det Ovenanførte er det i Udkastets § 10 foreslaaet, at Tugthusarbeide skal kunne idømmes livsvarigt eller paa Tid, dog ikke kortere end 5 Aar, og Forbedringshusarbeide paa Tid ikke længere end 4 Aar. Vel har det

[1]) Jfr. ved denne § den senere udkomne „Lov ang. nærmere Bestemmelser med Hensyn til Straf af Forbedringshusarbeide" af 30. Nov. 1857.

fyneladende er et Misforhold, at Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 8 eller 12 Dage skal fuldbyrdes i respective 2 og 3 Gange 4 Dage med ikkun 1 Dags Mellemfrist, medens der ved Fængsel paa Vand og Brød i 2 eller flere Gange 5 Dage hver Gang gives 5 Dages Mellemfrist, saaledes turde det ogsaa, baade for at Straffen kan blive saa meget virksommere og for at det hele Tidsrum, hvori den Paagjældende ordentligviis maa holdes i Forvaring, kan forkortes, være hensigtsmæssigt at indskrænke Mellemfristerne i det sidst omhandlede Tilfælde, forsaavidt Saadant kan lade sig gjøre, uden at man behøver at frygte for, at en saadan Forandring i Henseende til Fuldbyrdelsen af Vand- og Brødstraffen skulde medføre skadelige Følger for den Paagjældendes Helbredstilstand. Det er herved ikke uden Interesse, at man i Norge, hvor Forholdene i denne Henseende vel ere de samme som her i Danmark, ikke har taget i Betænkning at bestemme kortere Mellemfrister imellem de flere Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød, see Lov om Forbrydelser af 20. Aug. 1842 Cap. 2 § 20. Commissionen har imidlertid ikke villet bringe nogen hertil sigtende Forandring i Forslag, forend den desangaaende havde indhentet Erklæring fra Landets høieste lægevidenskabelige Autoritet. Det er derfor i Medhold af Sundhedscollegiets Skrivelse til Commissionen af 20. Septbr. 1852, at det i Udkastets § 15 indstilles, at der skal gives 2 Dages Mellemfrist efter den 5te og den 10de, 3 Dages Mellemfrist efter den 15de og den 20de og 4 Dages Mellemfrist efter den 25de Dag. Denne Afkortning af Mellemfristerne vil derimod vistnok neppe være tilraadelig med Hensyn til det strænge Fængsel paa Vand og Brød, og man har derfor ved dette holdt sig til den ældre Regel om 5 Dages Mellemfrist efter hver 5te Dag, naar Straffetiden er 2 eller flere Gange 5 Dage. Saavel i denne Henseende, som hvad angaaer den Paagjældendes Behandling i Mellemfristerne, er Udkastet iøvrigt overeensstemmende med Udkastet til den militaire Straffelov, see fammes 2det Cap. § 23.

De andre i § 15 givne Regler angaaende Fuldbyrdelsen af Straf af Fængsel paa Vand og Brød ere ganske stemmende med de hidtil gjældende.

ad § 16.

Efter den gjældende Straffelovgivning — see Frd. 12. Juni 1816 § 7, Pl. 23. Mai 1840 § 1, jfr. Frd. 11. April 1840 §§ 29 og 81 — kunne unge Mennesker under 18 Aar ikke straffes med Fængsel paa Vand og Brød, men skulle i dets Sted enten ansees med Rottingstraf fra 10 til 15 Slag eller hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i dobbelt saa lang Tid som den, hvori Straf af Fængsel paa Vand og Brød skulde have fundet Sted for den begaaede Forbrydelse, hvis Gjerningsmanden havde været over 18 Aar gammel. Man har imidlertid troet, at det vilde være hensigtsmæssigt, om man blandt de Straffe, der skulle kunne komme til Anvendelse paa unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar, ogsaa kunde med noget nærmere Begrændsning i Henseende til Varigheden osv. optage Straf af Fængsel paa Vand og Brød. Sundhedscollegiet havde nu vel i Skrivelse af 23. Octbr. 1847 til Generalauditeuren for Landetaten udtalt sig for, at den omhandlede Straf med nogen Modification kunde anvendes paa deslige unge Mennesker; men da det kgl. danske Cancelli havde fundet Betænkelighed ved, at dette bragtes til Udførelse i den civile Lovgivning, medens der ikke fra bemeldte Collegiums Side havdes Noget imod, at hiin Straf optoges i den militaire Straffelovgivning for unge Mennesker i den nævnte Alder, saa ansaae Commissionen, der, efterat Værnepligten er bleven almindelig for Alle, maatte finde det saa meget mindre begrundet at fastholde en Forskjel i den omhandlede Henseende mellem den militaire og civile Straffelovgivning, det dog for at være rigtigst yderligere at indhente Sundhedscollegiets Erklæring angaaende, hvorvidt der turde være Noget imod overhovedet at optage Fængsel paa Vand og Brød som Straf for unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar i den civile Lovgivning, og i Tilfælde af, at dette besvares benægtende, inden hvilke Grændser og med hvilke Modificationer det kan ansees tilraadeligt at bringe denne Straffeart til Anvendelse paa slige unge Mennesker. I sin Skrivelse til Commissionen af 20. Septbr. 1852 henholder Sundhedscollegiet sig imidlertid ganske til sin Erklæring i den fornævnte Skrivelse af 23. Octbr. 1847, og man har derfor ikke taget i Betænkning i Overeensstemmelse med Udkastet til en Straffelov for den danske Krigsmagt Cap. 2 § 24 i Udkastets § 16 at foreslaae, at Straf af Fængsel paa Vand og Brød skal kunne anvendes paa unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar, saaledes at 3 Dages Fængsel svarer til 5 Dages Fængsel for Personer over 18 Aar, saa at Maximum af Straffen altsaa bliver 6 Gange 3 Dage, og at der efter hver Gang 3 Dages Fængsel skal gives den Paagjeldende 2 Dages Mellemfrist, dette hvad enten det er simpelt eller strængt Fængsel paa Vand og Brød. Det er derhos en Selvfølge, at hvor det i det enkelte Tilfælde efter Lægens Erklæring maa antages, at hiin Straf ikke uden Fare for Helbred kan anvendes paa det unge Menneske i den omtalte Alder, vil Straffen være at forandre enten til Rottingstraf eller til Fængsel paa sædvanlig Fangekost overeensstemmende med de nugjældende Regler, hvorom Sen er givet den fornødne Tilføining. Man har i denne Henseende ogsaa bibeholdt det i Pl. 23. Mai 1840 § 1 bestemte Omskrivningsforhold, hvorefter 2 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost svarer til 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød, og kun tilføiet en Norm for Substitutionen af Fængsel paa sædvanlig Fangekost istedetfor strængt Fængsel paa Vand og Brød, der er sat til den 4dobbelte Tid overeensstemmende med den almindelige Regel i Udkastets § 19.

ad § 17.

Det 1ste og 3die Stykke af denne § indeholder Bestemmelser om Forandring af Fængsel paa Vand og Brod til Fængsel paa sædvanlig Fangekost for Personer over 60 Aar og for dem, der ikke kunne udholde Vand- og Brodstraffen paa Grund af deres særegne Legemsbeskaffenhed, hvortil Fruentimmer, som ere frugtsommelige eller give Die, ogsaa blive at henregne, i Lighed med de derom efter Frd. 12. Juni 1816 § 7, sammenholdt med Pl. 23. Mai 1840 § 2 og 4, gjældende Regler, kun at Omskrivningsforholdet er sat noget anderledes i Overensstemmelse med den almindelige Regel i Udkastets § 19. Det andet Stykke i Sen udtaler derhos den almindelige Sætning, at Straf af Fængsel paa Vand og Brod aldrig maa komme til Anvendelse paa Born under 15 Aar, men at disse, forsaavidt der ikke i den specielle Deel af Straffeloven maatte være givet særegne Bestemmelser om den Straf, som de skulle idommes for saadanne Forseelser, hvorfor Borne vilde være at tilsinde Straf af Fængsel paa Vand og Brod, ville være at ansee med simpelt Fængsel i dobbelt eller firedobbelt saa lang Tid, eftersom det er simpelt eller strængt Fængsel paa Vand og Brod, hvorom der er Tale. Det bemærkes herved iovrigt, at, forsaavidt der efter denne saavelsom den foregaaende § bliver Spørgsmaal om forandrede Bestemmelser i Henseende til Anvendelse af Vand- og Brodstraffen, er det den Alder, som den Paagjældende har paa den Tid, Straffen skal fuldbyrdes, uden Hensyn til hans Alder paa den Tid, da Forbrydelsen blev begaaet eller Dommen blev affagt, hvortil der bliver at tage Hensyn, saaledes som det ogsaa vil fremgaae af den brugte Redaction.

ad § 18.

Naar Nogen ved flere Domme er tilfunden Straf af Fængsel paa Vand og Brod, vil efter de nugjældende Bestemmelser enhver enkelt af disse Fængselsstraffe for sig være at fuldbyrde uden Hensyn til, om den samlede Straffetid efter de flere forskjellige Straffedomme overskyder Maximum af Tiden for Fængsel paa Vand og Brod; der vil alene efter Frd. 12. Juni 1816 § 8 kunne blive Spørgsmaal om, at Fuldbyrdelsen af den ene eller flere af disse Straffedomme udsættes paa Grund af, at den Paagjældende som Følge af de allerede udstaaede Fængselsstraffe for Tiden ikke er istand til at taale yderligere Fængsel paa Vand og Brod, jfr. Canc.-Skr. 25. Octbr. 1828 om Affoningen af flere ved forskjellige Domme paalagte Mulkter. Det vil efter Commissionens Formening være hensigtsmæssigere, at i slige Tilfælde den Deel af den samlede Straf efter alle de enkelte Straffedomme, som overskrider 30 Dages Fængsel paa Vand og Brod, omsættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost efter det i Udkastets § 19 bestemte Forhold, og en dertil sigtende Regel, — der iovrigt er ganske stemmende med den almindelige Bestemmelse i Udkastets Cap. 7 § 56 om Forandring af Straffe paa Grund af Tillægsstraffe —, er derfor optaget i Udkastets § 18 1ste Stykke.

I Forbindelse hermed har det Spørgsmaal været under Omhandling i Commissionen, om der ikke kunde gives en Bestemmelse for, hvor lang Tid der maa hengaae, esterat en Person har udstaaet en ham idømt Straf af Fængsel paa Vand og Brod, inden han atter kan hensættes i saadant Fængsel efter senere ham overgaaede Domme, hvorved der navnligen turde være at hensee saavel til den tidligere udstaaede som den senere ham tilfundne Fængselsstraffs Størrelse, ligesom muligen forskjellige Terminer burde opstilles, eftersom den Paagjældende kort Tid i Forveien paa den Tid, der bliver Spørgsmaal om Affoning af den seneft idømte Fængselsstraf, har udstaaet denne samme Straf kun een eller flere Gange efter forskjellige Straffedomme. Sundhedscollegiet, hvis Erklæring man ogsaa over dette Punkt fandt sig foranlediget til at udbede sig, har imidlertid i den ovenfor anførte Skrivelse af 20. Septbr. 1852 udtalt den Formening, at der ved Afgjørelsen af det fremsatte Spørgsmaal i det enkelte Tilfælde vilde være at tage saa mange forskjellige Hensyn ikke blot til det enkelte Individs særegne Legemsbeskaffenhed, men ogsaa til hans Færd og Levemaade efter Straffens Udstaaelse, at det neppe vil være gjørligt desangaaende at give almindeligere Bestemmelser, hvorimod det vilde være bedre at bestemme, at i ethvert enkelt Tilfælde Lægens Skjøn bør indhentes over, hvorvidt den Paagjældende er tilstrækkelig restitueret efter den foregaaende Straf, saa at denne Fængselsstraf paany kan komme til Anvendelse uden Fare for hans fremtidige Helbred. I Henhold hertil er det sidste Stykke af Udkastets § 18 affattet saaledes, som det foreligger. Der er derhos tilføiet den Bestemmelse, som vistnok vil findes rigtig, at naar Lægens Erklæring gaaer ud paa, at den Domte først efter længere Tids Forløb kan udstaae ny Straf af Fængsel paa Vand og Brød, bliver Straffen at forandre til Fængsel paa sædvanlig Fangekaft, jfr. Frd. 12. Juni 1816 § 8.

ad §§ 19 og 20.

Disse §§er indeholde nogle almindelige Bestemmelser angaaende Anvendelsen af Fængselsstraf og om Forholdet mellem de forskjellige Arter af Fængsel. Det vil i sidstnævnte Henseende bemærkes, at Udkastet er noget afvigende fra Bestemmelserne i Frd. 12. Juni 1816 § 7 og Pl. 23. Mai 1840, hvor een Dags Fængsel paa Vand og Brød er sat lig med 4 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekoft og 8 Dages simpelt Fængsel. I enhver saadan Bestemmelse vil der altid blive noget Vilkaarligt,

Noget, som beroer paa et Skjøn; efter Commissionens Formening vil det rette Forhold mellem disse Fængselsstraffe rammes bedre ved at sætte Forholdet, saaledes som skeet er i Udkastets § 19. Ogsaa det, at Fængsel paa Vand og Brød i Udkastet er deelt i 2 Slags, det simple og det strænge, turde maaskee i denne Henseende ikke være uden en vis Indskydelse, naar nemlig Forholdet mellem disse to Slags Fængsel paa Vand og Brød sættes som 1 til 2, synes det strænge Fængsel paa Vand og Brød dog neppe at evaluere Fængsel paa sædvanlig Fangekost i den ottedobbelte Tid.

ad § 21.

Det har oprindelig været paatænkt, om ikke Statsfængsel kunde udgaae blandt de i Straffeloven optagne civile Straffe. Da det imidlertid findes foreskrevet som Straf i en nyere Lov, nemlig Lov 3. Jan. 1851 § 5, jfr. Frd. 30. Marts 1827 § 7, ligesom det efter Omstændighederne formenes at være en ret passende Straf for visse navnlig politiske Forbrydelser, har man dog anseet det rettest at optage det i Straffeloven. Efter Beskaffenheden saavel af selve Straffen som af de Forbrydelser, hvorfor den nærmest tænkes anvendt, synes Statsfængsel at maatte kunne idømmes baade paa Tid — dog ikke under 1 Aar — og for Livstid.

ad § 22.

Hvad ovenfor med Hensyn til Statsfængsel er anført, gjælder tildeels ogsaa om Landsforvisningsstraffen. At Minimum sættes til 5 Aar, er en naturlig Følge af, at Landsforvisningen overhovedet først i Længden vil blive følelig som Straf. Paa Grund af den nære Forbindelse mellem de forskjellige Dele af Monarchiet, synes det derhos saavel passende som naturligt for ikke at svække Straffens Betydning, at den Landsforviste ikke maa opholde sig i nogen Deel af det danske Monarchie, selv ikke der, hvor den danske Strafferet iøvrigt ikke er gjældende. Det er overflødigt at sige, at Fremmedes Bortvisning af Riget, der er at anseе som en Politiforanstaltning og ikke som Straf, fremdeles vedbliver overeensstemmende med de derom gjældende Lovbestemmelser, jfr. Pl. 19. April 1805, Frd. 30. Marts 1827 § 9, Pl. 23. Mai 1840 § 3.

ad § 23.

Legemlige Straffe ere efter de Anskuelser i Commissionen, som ovenfor ere berørte, indskrænkede til Rottingstraf og Riis, og disse Straffe skulle udenfor Straffeanstalterne kun kunne komme til Anvendelse, hiin paa unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar, denne paa Børn mellem 10 og 15 Aar. Iøvrigt vil Rottingstraffens Anvendelse paa unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar lide en yderligere Indskrænkning, hvis Commissionens ovenomhandlede Forslag betræffende Anvendelse af Fængsel paa Vand og Brød mod deslige unge Personer maatte vinde Billigelse. Den nærmere Detail i Henseende til Executionen af de 2 nævnte Legemsstraffe er det anseet rigtigst ikke at optage i Straffeloven. Det kan blot erindres, at det er med Overlæg, at der ikke i det andet Stykke er udtalt Noget om, af hvem Riis skal tildeles det paagjældende Barn, man har navnligen ikke villet tilføie de Ord „af Slutteren" — jfr. Frd. 11. April 1840 § 26 — da Straf af Riis for Pigebørn helst burde exeqveres af Fruentimmer under tilbørlig Control.

ad § 24.

Som bekjendt tilfalde efter de nugjældende Bestemmelser de fleste Bøder — udenfor Politisager, i hvilke Bøderne tilfalde vedkommende Jurisdictions Politikasse, see Pl. 19. Februar 1819, jfr. Pl. 4. Juni 1845 — Fattigvæsenet, nemlig i Kjøbenhavn og i Kjøbstæderne Stadens Fattigvæsen og paa Landet Amtsfattigkassen, jfr. Pl. 1. Juli 1799 § 184, Regl. for Kjøbst. 5. Juli 1803 § 42 Nr. 4 og Regl. for Landet 5. Juli 1803 § 47, jfr. § 46, Canc.-Skr. 5. Marts 1803, 17. April 1821, 21. Juni 1828, 4. Jan. 1831 og 14. April 1835. Det maa imidlertid uden Tvivl erkjendes at være principrigtigt, at Bøder, der idømmes efter Straffeloven for almindelige borgerlige Forbrydelser, der ikke staae i nogen Forbindelse med særegne stedlige Forhold, tilfalde Statskassen, og Commissionen har derfor opstillet dette som Regel i Udkastets § 24, skjøndt der vistnok kan reises Tvivl om, hvorvidt det maatte være rigtigt at forandre den hidtil bestaaende Regel navnlig med Hensyn til, at Delinqvent-Omkostningerne lignes paa Amtet og Kjøbstæderne, — Noget der iøvrigt neppe turde være ganske princippmæssigt.

Efterat de ældre Bestemmelser i Priv. 25. Mai 1671 § 31 for Greverne og § 27 for Friherrerne, Priv. 11. Febr. 1679 § 1, Regl. 1. Mai 1747 § 10 og Frd. 16. Juni 1797 § 44, have tabt deres Betydning, kunne Bøder indtil 2,000 Rdlr. nu kun idømmes efter Pl. 7. Marts 1787 § 7 og Frd. 11. Septbr. 1816 § 16, jfr. Tractat mod Genua 30 Juli 1789 § 11. Ellers er 1,000 Rdlr. at anseе som Maximum af Bødestraffen, jfr. Frd. 6. Decbr. 1743 § 22, og, efterat 5—10—35 og Frd. 18. April 1732 § 28 ere ophævede ved Frd. 20. Mai 1840 § 27, 6—1—13 ved Frd. 11. April 1840 § 46, 3—20—1 ved Lov af 5. April 1850, Frd. 27. Septbr. 1799 § 12, jfr. 6—21—4, ved Lov af 3. Jan. 1851 § 9 og Regl. 23. Februar 1803 § 12

er bleven upractisk, forekommer 1,000 Rdlr. Boder kun lovbestemt i Octroi 11. Mai 1778 § 18 og Octroi 24. Mai 1843 § 18, jfr. Frd. 8. Februar 1805 § 39 Nr. 5 og 6. Commissionen har imidlertid anseet det hensigtsmæssigt, tildeels af lignende Grunde, som de der ovenfor ved Udkastets § 12 ere anførte, at der gives Domstolene Adgang til at kunne idømme en ret alvorlig Bod, og man har derfor sat Maximum for denne Straf til 2,000 Rdlr. Det bemærkes herved, at det oprindeligen i Commissionen har været paatænkt at sætte Maximum til 1,000 Rdlr., men dette stod væsentlig i Forbindelse med, at det har været under Overveielse i Commissionen, om ikke Systemet for Boders Afsoning kunde indrettes saaledes, at det hele Beløb af disse, selv om det naaede Maximum, kunde blive afsonet i Mangel af Betaling; da dette imidlertid senere er opgivet, er derved ogsaa denne Grund til at begrændse Bodestraffen med et Maximum af 1,000 Rdlr. bortfalden.

Forsaavidt Boderne ikke ere at erholde hos den Skyldige, har det været Gjenstand for Overveielse, hvorvidt det overhovedet maatte være rigtigt at opstille som den almindelige Regel, at de skulle afsones med Fængsel paa Vand og Brød. Det er navnligen som en Betænkelighed herved bleven fremhævet, at denne Straf i Opinionen har noget Vanærende ved sig, ligesom ogsaa Bodestraffe efter flere fremmede Straffelovgivninger, navnligen den preussiske og Udkastet til den svenske, substitueres ved simpelt Fængsel. Man har imidlertid meent, at denne Indvending taber en stor Deel af sin Vægt derved, at Anvendelsen af Fængsel paa Vand og Brød som subsidiair Straf istedetfor Boder er saa gammel i den danske Criminalret, ligesom en saadan Afsoningsmaade for Mængden af de Individer, der ikke kunne betale de dem idømte Boder, ikke vil have noget synderligt Afskrækkende, og paa den anden Side har man anseet det at være af overveiende Betydning, at en Substitution af Bodestraffen med simpelt Fængsel vil have den Ulempe, at den Paagjældende da i saa meget længere Tid maa berøves sin Frihed. Man er derfor bleven staaende ved den hidtil gjældende Regel, at Boder i Mangel af Betaling skulle afsones med Fængsel paa Vand og Brød, og man har fremdeles i Henhold til de nyere Begreber og Forestillinger meent, at denne Regel maatte gjælde uden alt Hensyn til den Paagjældendes personlige Stand og Stilling, jfr. Frd. 16. Novbr. 1836 § 3, saa at det kun er, hvor den Skyldige efter Lægens Erklæring ikke kan udholde Vand- og Brødstraffen, at denne kan substitueres med andet Fængsel, men dette da paa sædvanlig Fangekost overeensstemmende med den almindelige Regel i Udkastets § 19.

Hvad de nærmere Regler om Afsoningsforholdet angaaer, da har det, som ovenfor antydet, været under Overveielse i Commissionen, om de ikke kunde gives saaledes, at hele Beløbet selv af den største Bøde kunde komme til Afsoning, idet det synes mindre rigtigt, saaledes som det efter § 2 i Frd. 16. Novbr. 1836 practisk har stillet sig, at den Skyldige, der ikke har Evne til at betale, bliver reent fri for den Deel af Straffeboden, som overskyder 400 Rdlr., der efter den nævnte Forordning er det høieste Beløb, der kan afsones med Fængsel paa Vand og Brød. Denne Betænkelighed fjernes imidlertid, naar det opstilles som ubetinget Regel, at den Deel af Boden, som efter Bestemmelserne for Bodestraffens Omsætning til Fængsel paa Vand og Brød ikke kan afsones med dette Fængsel, skal afsones med simpelt Fængsel; og naar Afsoningssystemet efter Frd. 16. Novbr. 1836 gives en Modification i denne Retning, turde det vistnok have meest for sig at blive staaende ved dette System, der altid vil have det Fortrin fremfor en anden Scala for Afsoningen, at det i længere Tid practisk har været bragt til Anvendelse.

Foruden den berørte Modification, at det 400 Rdlr. overskydende Beløb af Boden ikke skal behandles som en simpel paa den Skyldige hæftende Gjæld, der senere kan inddrives og hvorfor han *kan* hensættes i Gjældsfængsel med visse nærmere Indskrænkninger, men derimod altid *skal* afsones med 1 Maaneds simpelt Fængsel for hver 100 Rdlr., har man iøvrigt kun fundet Anledning til noget at simplificere Reglen for det Tilfælde, at der efter den opstillede Scala for Afsoningen ikke svarer fulde Dages Fængselsstraf til en Deel af Boden, saaledes nemlig at denne Deel altid bortfalder, undtagen forsaavidt Boder paa 1 Rd. blive at afsone med 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød som den mindste Tid, hvori Nogen kan hensættes i dette Fængsel.

Man har derhos anseet det rigtigst i Lighed med Reglen i 1ste Stykke af § 18 at tilføie en Bestemmelse om, at naar Boder, som ved flere Domme ere Nogen paalagte, skulle afsones paa samme Tid, disses samlede Beløb da skal overgaae til Fængselsstraf efter det ovennævnte Forhold, ligesom selvfølgelig ogsaa den i § 18 2det Stykke indeholdte Regel om, hvorledes der skal forholdes i det Tilfælde, at den, der efter en ny Dom skal hensættes i Fængsel paa Vand og Brød, kort Tid i Forveien har hensiddet i saadant Fængsel, analogisk vil komme til Anvendelse, hvor det Fængsel paa Vand og Brød, hvorom der bliver Spørgsmaal, er substitueret for en Bodestraf.

Det tør vistnok forudsættes, at der neppe nogensinde vil blive Spørgsmaal om at idømme unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar Straf Bøder efter den almindelige Straffelov. Forsaavidt dette imidlertid dog i et enkelt Tilfælde skulde ske, ligesom det vel er muligt, at Boder kunne blive idømte deslige unge Personer efter specielle Love og Anordninger, der blive staaende i Kraft ved Siden af Straffeloven, opstaaer det Spørgsmaal, hvorledes der bliver at forholde, naar den Skyldige ikke har Midler til at betale den idømte Bøde. Skjøndt man nu har fundet det hensigtsmæssigt i Udkastets § 16 at opstille Fængsel paa Vand og Brød som en Straf, der med visse nærmere Begrændsninger ogsaa skulde kunne komme til Anvendelse paa unge Mennesker

mellem 15 og 18 Aar, turde det dog vistnok neppe være anbefalelsesværdigt at bestemme, at denne Strafart ogsaa skulde anvendes som subsidiair Straf for disse Personer, naar de ikke kunne betale idomte Bøder, selv ikke efter det Forhold, hvori Fængsel paa Vand og Brød for dem er sat til Fængsel paa Vand og Brød for Personer over 18 Aar, ligesom det ogsaa vilde være forbunden med uovervindelige Vanskeligheder efter den opstillede Scala for Afsoningen at gjennemføre dette Forhold saaledes, at et ungt Menneske mellem 15 og 18 Aar kom til at afsone en Bøde med 3 Dages Fængsel paa Vand og Brød for hver 5 Dages Fængsel, som den Vorne vilde have at affone den med, idet nemlig Antallet af de for Bødestraffen substituerede Dages Fængsel paa Vand og Brød ikke altid vil gaae op med 5. Bødestraffen synes fremdeles ikke i noget Tilfælde at burde overgaae til Rottingstraf, ligesaalidt som dette hidtil har været antaget at kunne skee, jfr. Canc. Skr. 16de Februar 1841. Der bliver herefter kun Valget imellem enten at fastsætte, at Bøder for unge Mennesker imellem 15 og 18 Aar i Mangel af Betaling skulle overgaae til simpelt Fængsel i et Forhold, der efter § 16 vel nærmest maatte blive saaledes, at 4 Dages simpelt Fængsel for det unge Menneske kom til at svare til 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød som subsidiair Straf for den Vorne over 18 Aar, — eller at bestemme, at deslige unge Mennesker altid skulle affone Bøder med Fængsel paa simpel Fangekost istedetfor med Fængsel paa Vand og Brød. Dette Sidste vil formeentlig være bedst stemmende med det hele System i Udkastets § 24, ligesom det ogsaa har det Fortrin, at derved den Tid, hvori den Skyldige beroves sin Frihed, bliver kortere, og man har derfor bestemt sig herfor. Naar der hensees til, at 3 Dages Fængsel paa Vand og Brød for et ungt Menneske mellem 15 og 18 Aar i § 16 er sat lig med 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød for Personer over 18 Aar, og at fremdeles 2 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost træder istedet for 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød for deslige unge Mennesker, vilde heraf fremgaae, at disse skulde affone en Bøde, hvorfor Personer over 18 Aar hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, med 6 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost. Da dette Forhold, 6 til 5, imidlertid ikke vel vil lade sig gjennemføre, hvor Tiden for den substituerede Fængselstraf ikke gaaer op med 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød, har man troet, at det, — da man dog hellere end at forhøie den subsidiaire Straf for de omhandlede unge Mennesker maa nedsætte den noget, — vilde være naturligst og simplest at sætte Forholdet mellem Fængsel paa sædvanlig Fangekost for unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar og Fængsel paa Vand og Brød for Personer over 18 Aar, som subsidiaire Straffe for Bøder, eens, saa at hine skulle affone Bøder med 1 Dags Fængsel paa sædvanlig Fangekost for hver Dags Fængsel paa Vand og Brød for disse, dog saaledes, at alle Bøder indtil 4 Rd. blive at affone med 2 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost som den korteste Tid, hvori dette Fængsel kan komme til Anvendelse.

ad § 25.

Det har været under Overveielse i Commissionen, hvorvidt det maatte være nødvendigt at optage Embedsfortabelse blandt Straffene i den almindelige Straffelov, da denne Straf vel nærmest vil komme til Anvendelse for Forseelser i Embedsforhold, der i det Hele rigtigst maatte gjøres til Gjenstand for en speciel Lov (Tjenestepragmatik), som da forudsættes given og holdt i Kraft ved Loven om Indførelsen af Straffeloven. Om imidlertid ogsaa den Deel af de Embedsmændenes Forhold vedkommende Bestemmelser, som nærmest angaaer Forholdet mellem dem og Regjeringen, optages i en saadan særegen Lov, vil det dog neppe kunne undgaaes i den almindelige Straffelov at omhandle de Forbrydelser mod Embedspligten, som vise sig i Embedsmændenes Forhold ligeoverfor Borgerne som Misbrug af Embedsmyndigheden og have en mere almindelig criminel Character. Og da det maa erkjendes, at Forbrydelse af Embede for flere saadanne Forbrydelser vil kunne være den meest passende Straf — naturligviis som særlig Straf, ikke som Følge af en anden Embedsmanden for den begaaede Forseelse idømt Straf —, turde det forsaavidt ogsaa være rigtigt blandt Straffene i den almindelige Straffelov at optage Embedsforbrydelse. Denne Straf kan forøvrigt, saaledes som det er udtalt i Udkastets § 25, være 2 Slags, enten blot Forbrydelse af det Embede, Vedkommende har, eller tillige Udelukkelse fra ethvert andet Embede. Beslægtet med Embedsforbrydelse er tildeels Bestillings Fortabelse og Ret til at øve visse offentlige Forretninger, som derfor ogsaa er optaget i § 25.

ad § 26.

Confiskation er vel ikke at betragte som egentlig Straf for nogen af de i den almindelige Straffelov omhandlede Forbrydelser, men forsaavidt det stundom maa anses at være rigtigt i det Offentliges Interesse, at Gjenstande, der ere frembragte ved en Forbrydelse eller have været brugte eller bestemte til dennes Udførelse, fratages den Skyldige eller Andre, maa Loven dog desangaaende indeholde en Bestemmelse, som hjemler deres Confiskation ved Dommen. I saa Henseende har man ikke fundet Føie til, saaledes som i den preussiske Straffelov, at indskrænke Confiskationen til Gjenstande, der tilhøre Forbryderen eller Medskyldige; ogsaa hvor Gjenstanden tilhører en Uskyldig, kan det nemlig være af Interesse for det Offentlige, at Redskabet til eller Productet af en Forbrydelse tilintetgjøres. Om og hvorledes Eiermanden i saa Fald skal holdes skadesløs, er et andet Spørgsmaal, som der formeentligen ikke er Anledning til at gaae ind paa i Straffeloven.

Tredie Capitel.

Det er fundet rigtigst i den almindelige Deel af Straffeloven efter de i de to første Capitler givne Regler angaaende Lovens Omraade og de Straffeonder, som skulle kunne komme til Anvendelse for dens Overtrædelse, i et eget Capitel at fremstille Betingelserne for, at den ved et Menneskes Gjerning bevirkede Krænkelse af Retsordenen kan blive at tilregne ham til Straf. Det herhen Hørende er i den norske Lov om Forbrydelser optaget i det 7de Capitel, der imidlertid, som ogsaa dets Overskrift („Om de Omstændigheder, der udelukke eller ophæve Strafskyld") viser, omfatter Mere, navnligen Materien om Strafskyldens Ophør, hvilken man har anseet det rettest at udsondre til et eget Capitel, det 8de, idet der dog er en væsentlig Forskjel imellem en virkelig Udelukkelse af Skyld paa Grund af Omstændigheder, der gjøre at Gjerningen ikke retlig kan tilregnes den Paagjældende, og de Tilfælde, hvor der ikke bliver Spørgsmaal om Strafs Anvendelse paa Grund af, at Sagens Forfølgning bortfalder eller den forskyldte Straf eftergives. Med Hensyn til, at dette Capitel vil komme til at omhandle Begreberne Forsæt og Uagtsomhed — de to Hovedmaader, det sidste dog kun undtagelsesviis, hvorpaa en Retskrænkelse kan blive at tilregne Gjerningsmanden — synes det derhos mindre correct at udtrykke Capitlets Indhold ved: „Omstændigheder, der udelukke Strafskylden;" man har istedet derfor valgt den almindelige, men vistnok ogsaa tilstrækkeligt betegnende Overskrift „Om Tilregnelighed."

Hvad Ordningen af §§'erne i Capitlet angaaer, har det været under Omhandling i Commissionen om det ikke med Hensyn til, at Uagtsomhed efter Udkastets § 34 kun i de enkelte bestemte Undtagelsestilfælde skulde medføre Strafansvar, og Forsætlighed saaledes formeentlig vilde være den egentlige Betingelse for Strafs Anvendelse, maatte være rigtigere, saaledes som det er skeet i flere fremmede Straffelove (f. Ex. Sachsens af 1838, den hannoverske og brunsvigske af 1840, jfr. Udkast til en Straffelov for Bayern af 1851) at opstille Forsætlighed istedetfor Friheds i Spidsen af Capitlet til Betegnelse af den almindelige Betingelse for Straffelovens Anvendelse udenfor de undtagne Tilfælde.

Hertil er imidlertid ikke fundet at være Foie, da Tilregneligheden dog er den første almindelige Betingelse for Strafansvar, der ligesaavel kommer til Anvendelse paa de uagtsomme Lovovertrædelser i de Tilfælde, hvori de skulle kunne straffes, som paa de forsætlige.

Da Tilfælde, hvor det skete Retsbrud ikke kan tilregnes Gjerningsmanden til Straf, ere af et dobbelt Slags, som det er anseet rigtigst at sondre i forskjellige §§'er, det ene, hvor Gjerningen ikke kan tilregnes Personen paa Grund af den i hele hans Personlighed grundede Mangel paa Indsigt om Gjerningens retlige Betydning (Udkastets §§ 27 og 28), det andet, hvor de særegne Omstændigheder, under hvilke Gjerningen udøves, maae ophæve Gjerningsmandens Strafskyld (Udkastets § 29). Af de til det første Slags henhørende Tilfælde har vistnok det i Slutningen af det 1ste Stykke af § 28 omtalte, at Gjerningsmanden i Gjerningens Øieblik uden egen Skyld har manglet den rette Bevidsthed om Gjerningens retlige Betydning, en vis Lighed med de i Udkastets § 29 omtalte Tilfælde; men ligesom der dog altid er en principmæssig Forskjel imellem hiint Tilfælde og de i § 29 omhandlede, hvor det er ydre Omstændigheder, der ophæve Strafskylden for den Handling, hvis retskrænkende Characteer dog forudsættes at staae Gjerningsmanden klart, saaledes er der ogsaa et saa nært Slægtskab mellem alle de i § 28 omhandlede Tilfælde, i hvilke Personen lider under en indre Ufrihed, at de formeentligen bør behandles under Eet. At Udkastet iøvrigt i særskilte §§ handler om den Utilregnelighed, som er grundet i, at Personen efter Menneskets normale Udvikling endnu ikke er modnet til fuld Retsbevidsthed, og den Utilregnelighed, som er en Følge af, at Personen mangler Retsbevidsthed paa Grund af en abnorm Sjælstilstand, vedvarende, forbigaaende eller blot momentan — vil vistnok findes at være ganske i sin Orden. Det andet Slags Utilregnelighedstilfælde, som omtales i Udkastets § 29, hvor de særegne Omstændigheder, under hvilke den enkelte Gjerning udøves, ophæve Gjerningsmandens Strafskyld, nærme sig fremdeles paa en vis Maade til de i Udkastets §§ 30 og 31, om Nødværge og Nødstilstand, omhandlede, men ere dog væsentligen forskjellige fra disse, idet det her er Omstændigheder, der have Indflydelse paa Gjerningens hele objective Character, medens det i hine er en i og for sig retskrænkende Handling, der paa Grund af subjective Momenter ikke bliver at tilregne denne Gjerningsmand til Strafansvar. I Medfør heraf ere, som antydet, disse Tilfælde gjorte til Gjenstand for særskilte §§.

Som en almindelig Bemærkning gjælder det, at man har troet saavidt muligt i Straffeloven at burde undgaae Definitioner og Bestemmelser af almindelige Begreber, som det deels stundom ikke vil være let at give fuldkommen correct, og som deels neppe vil være tjenlige med Hensyn til Lovens practiske Anvendelse navnlig i sin Tid af Nævningerne, og indskrænke sig til de enkelte Regler, som ere Udforelser af de almindelige Begrebsfætninger. I Overeensstemmelse hermed er der ikke i Udkastet som almindelig Regel opstillet Tilregnelighed som Betingelse for Strafskyld og derefter Tilregnelighedsbegrebet nærmere bestemt; §§ 27 og 29 nævner blot, hvilke Personer, der enten overhovedet ikke kunne straffes paa Grund af, at der ikke med Hensyn til dem kan være Spørgsmaal om Tilregnelighed, eller dog ikke kunne straffes for en vis bestemt Retskrænkelse paa Grund af de særegne Omstændigheder, under hvilke den er udøvet. Ligeledes har det været Gjenstand for omhyggelig Overveielse i Commissionen,

om det ikke vilde være hensigtsmæssigt saaledes som i flere andre Straffelove, f. Ex. den norske og den preussiske, ikke at fastsætte Begreberne om den forsætlige og om den uagtsomme Lovovertrædelse, men gaae ud fra dem som fra noget Givet og kun opstille de positive Bestemmelser om Straffen for Uagtsomhed i de Tilfælde, hvor den vil være at straffe. For saaledes at indskrænke sig til den sidste Passus af Udkastets § 34 med Udeladelse af den i dens 1ste Deel indeholdte Begrebsbestemmelse er frembeles bleven gjort gjældende, deels at der til en Handlings Tilregnelighed til Straf som uagtsom maa fordres Andet og Mere end til dens Tilregnelighed som uagtsom overhovedet, navnlig til Skadeserstatningsansvar, uden at det dog skjønnes let gjørligt herom at give en almindelig for de forskjellige Retskrænkelser, hvor Uagtsomhed efter Loven skal kunne medføre Straf-ansvar, passende Regel, deels at en heel Klasse af Forbrydelser, nemlig de, der bestaae i Undladelsen af at opfylde visse efter Loven eller særlige Forhold paahvilende positive Pligter, kunde synes udelukket ved den, som Begrebet udtømmende, i Udkastets §§ 33 og 34 opstillede Modsætning imellem forsætlige og uagtsomme Forbrydelser, idet hine strafbare Undladelser netop have det Særegne ved sig, at det til deres Begreb er ligegyldigt, om Forsømmelsen er uagtsom eller forsætlig, hvilket naturligviis ikke udelukker, at Undladelsen, naar den er begrundet i en bestemt ond Hensigt og fremtræder som Middel for en anden Forbrydelse, kan medføre en anden og ofte meget større Straf end den, der er foreskreven for Pligtundladelsen i og for sig. Ikkedestomindre har man dog, da en almindelig Bestemmelse om uagtsomme Lovovertrædelsers Strafbarhed ikke bør savnes i Straffelovens almindelige Deel, formeent, at det turde være rigtigst ogsaa at optage en kort Angivelse af Begrebet om en uagtsom Forbrydelse, og forsaavidt Bestemmelsen af Uagtsomhedsbegrebet forudsætter en lignende af Forsætlighedsbegrebet, har man da tillige i § 33 givet en saadan nærmest for at danne Overgangen til § 34, der handler om Uagtsomhedsforbrydelser. Man har imidlertid ogsaa troet, at man burde indskrænke sig til en ganske kort Angivelse af Begreberne om Forsætlighed og Uagtsomhed uden at give yderligere detaillerede Bestemmelser til Afgjørelse af Spørgsmaalet, om Handlingen i det foreliggende Tilfælde ganske eller tildeels skal betragtes som forsætlig, som uagtsom eller blot som hændelig, da en saadan theoretisk Udvikling formeentligen har sin rette Plads i Systemerne, men ikke hører hjemme i en Lovbog.

Det er navnligen anseet uhensigtsmæssigt i Loudkastet at optage systematiske Bestemmelser om de paa mangfoldige Maader ved Sammenstød mellem dolus, culpa og casus nuancerede Tilregnelighedsforhold, saaledes som det tildeels er gjort i Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne §§ 51—55, hvis Regler i saa Henseende iøvrigt neppe ere aldeles udtømmende. Om der i Straffeloven skal optages Noget om hine Combinationer af dolus og culpa og de forskjellige Nuancer af dolus, synes i det Hele at maatte beroe paa, om der i de almindelige Sætninger, som i saa Henseende opstilles, indeholdes Andet eller Mere, end der ved en sund og fornuftig Analyse kan udledes af de almindelige Begreber om dolus og culpa, eller om hine Sætninger indeholde noget Positivt, som ikke ligefrem kan udledes af disse Begrebsbestemmelser, eller dog forsaavidt noget Positivt, som de fixere Afgjørelsen af Spørgsmaal, hvis Besvarelse dog kunde omtvivles.

Det er i saa Henseende vistnok klart, at Begrebet om dolus ikke udelukkes derved, at Gjerningsmanden ikke udelukkende har villet den indtrufne, men denne eller en anden Følge af sin Handling (dolus alternativus), og ligeledes synes Begrebet om dolus at være tilstede, om Gjerningsmanden vel ikke nærmest har tilsigtet den indtrufne Følge, naar han dog ikke har udelukket den af sin Hensigt, eller med andre Ord, har villet Gjerningen selv under den af ham forudsatte Eventualitet, at denne Følge vilde indtræde (dolus eventualis). Naar den til en Forbrydelses Begreb hørende Følge bevirkes ved en anden af de af Forbryderen under Gjerningens Udførelse foretagne Handlinger end den, hvorved han egentlig troede eller tilsigtede at bevirke denne Følge, synes denne ligefrem at maatte tilregnes ham som forsætlig, og ligeledes synes den, der for at begaae en Forbrydelse ved Beruselse eller paa anden Maade har sat sig i en ophidset eller sindsforvirret Tilstand og under samme fuldfører den tidligere besluttede Gjerning, at maatte straffes som forsætlig Forbryder, idet den bevidstløse Tilstand da ligefrem maa betragtes som Middel til at opnaae den forbryderiske Hensigt, forudsat naturligviis, at der under saadanne Omstændigheder virkelig kan siges at være en sand Causalforbindelse tilstede imellem Gjerningen og den Virksomhed, hvorved den Paagjældende sætter sig i den bevidstløse Tilstand. At en Handling, hvoraf der foruden den tilsigtede Følge tillige er opstaaet en Følge, som Gjerningsmanden ikke har villet, med Hensyn til hiin maa betragtes som forsætlig og med Hensyn til denne efter Omstændighederne saa uagtsom eller hændelig, følger ligefrem af de almindelige Begreber om dolus og culpa, hvorved imidlertid selvfølgeligen ikke er udelukket, at der i den specielle Deel af Straffeloven kan ved enkelte Forbrydelser bestemmes meget strænge Strafferegler for den med dolus concurrerende culpa, saaledes som i den nugjældende Strafferet navnlig Frd. 4. Octbr. 1833 (som det tydeligst fremgaaer af dens § 10) indeholder ganske særegne Regler i denne Retning. Derimod kunde det vel være Tvivl undergivet, om den Sætning ganske i Almindelighed maatte holde Stik, at naar Følgen af en forsætlig Forbrydelse formedelst Vildfarelse, Forveksling eller af en anden Grund har ramt en anden Person eller Ting end Gjerningsmanden tilsigtede, bliver Gjerningen med den indtraadte Følge ham at tilregne som en fuldbyrdet forsætlig Forbrydelse, dog saaledes, at hvis der i de særegne Egenskaber hos den Person eller Ting, mod hvem Forbrydelsen imod Gjerningsmandens Hensigt er kommen til Udførelse, ligger Grund til en forhøiet

Strafbarhed, tilregnes Gjerningen ham kun som forsætlig foretagen efter hans virkelige Hensigt (jfr. den preussiske Straffelovs § 44). Der turde muligen kunne være Spørgsmaal, om ikke i nogle af de herhenhørende Tilfælde rettere et Attentat i Forbindelse med en Vaadesgjerning eller en tilfældig Skade maa siges at være tilstede, hvorved imidlertid kan erindres, at det i de fleste Tilfælde neppe vil være af nogen practisk Betydning, om det Ene eller det Andet antages, da Straffen for et saadant nært Attentat vel kunde være omtrent den samme som for den fuldbyrdede Forbrydelse. Men forsaavidt det dog altsaa maa erkjendes, at der kan reises Tvivl om hiin Sætnings Rigtighed i dens hele Almindelighed, kunde det da ogsaa synes at være hensigtsmæssigt i Loven at optage en positiv Regel om deslige Tilfælde, hvad Indhold det nu end iøvrigt maatte findes rigtigt at give en saadan Regel. Det maa imidlertid i ethvert Tilfælde beroe paa en sund og rigtig Opfattelse af alle de concrete Omstændigheder, om den indtraadte Følge kan siges at staae i en saa fjern og tilfældig Forbindelse med den Handling, hvis tilsigtede Følge er forfeilet, at den ikke i criminel Henseende kan sættes i noget Causalforhold til denne Handling, og at Gjerningsmanden saaledes maa siges ikke at have faaet fuldbyrdet Forbrydelsen, og det synes derfor rigtigst ikke i denne Henseende at opstille nogen almindelig Regel, som dog ikke vilde kunne udtomme de concrete Tilfældes Mangfoldighed.

Ved de enkelte §§'er i dette Capitel, der ere affattede i Henhold til de ovenfor fremstillede almindelige Anskuelser, bemærkes Følgende.

ad § 27.

Commissionen har formeent, at der i Straffeloven bør sættes en ubetinget Aldersgrændse som Betingelse for Børns Strafbarhed uden Hensyn til det enkelte Barns Udviklingsgrad, jfr. den preussiske Straffelovs § 43, og ligesaalidt har man fundet, at der var Anledning til at fravige de nugjældende Alderstermine for Børns Strafbarhed, 10 og 15 Aar, og substituere dem med 12 og 16 Aar, jfr. Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne § 81, preussiske Straffelov § 43.

Skjøndt det maaskee ikke turde være nødvendigt, har man dog anseet det hensigtsmæssigt, at der i Loven udtales, at der mod de Børn, som ikke kunne straffes for de af dem begaaede Retskrænkelser, dog vel kunne anvendes Forbedrings- og Sikkerhedsmidler, ligesom disse sidste kunne anvendes mod Aandssvage, jfr. § 28. Man har med Flid benyttet det mere omfattende Udtryk „af det Offentlige" (ikke „af Politiet"), da det vel kunde tænkes, at de heromhandlede Foranstaltninger kunde udgaae fra en anden offentlig Autoritet.

ad § 28.

I denne § omhandles, som alt ovenfor antydet, de Personer, der paa Grund af en abnorm Sjælstilstand ikke have fuld Retsbevidsthed og navnligen mangle Bevidstheden om deres Handlingers eller dog visse Handlingers retlige Betydning og dermed om deres Strafbarhed. Herunder indbefattes for det Første de egentlig Aandssvage, hvad enten Aandssvageheden er en Følge af Naturfeil eller Sygdom og deslige, om den er periodisk eller vedvarende, om den yttrer sin Indflydelse paa alle eller kun paa visse Forstillinger. Frembeles Personer, hvis Forstandsevner enten paa Grund af en abnorm mangelfuld Udvikling eller paa Grund af Sygdom, Alderdom osv. ere saa slovede og deres Bevidsthed saa omtaaget, at de ikke kunne indsee idetmindste visse Handlingers Strafbarhed; til denne Cathegori hører naturligviis de saakaldte Fjantede, Fjollede eller Taaber og efter Omstændighederne kunne ogsaa Døvstumme blive at henføre hertil. Endelig omfatter §'en de Personer, hvis mentale Tilstand vel overhovedet er i god Orden, idet de hverken for bestandigt eller dog for en længere eller kortere Tid i Almindelighed ere berøvede Forstandens Brug, men som dog af en eller anden Grund — saasom Beruselse, Søvndrukkenskab, en voldsom legemlig Smerte, den høieste Grad af Affect, men naturligviis ikke enhver Affect, om den end maatte være nok saa berettiget — i Gjerningens Øieblik befinde sig i en bevidstløs Tilstand, eller hvis Sind dog er saa forstyrret, at de ikke ret vide, hvad de foretage sig, eller have ret Bevidsthed om deres Gjerningers Betydning, uden at de dog derfor kunne siges at være i en fuldkommen Bevidstløshed eller fuldstændigen berøvede deres Bevidsthed. Med Hensyn til denne sidste Classe af Personer er den fuldstændige Straffrihed betinget af, at det er uden deres egen Skyld, at de ere komne i den Tilstand, at de ikke have den rette Bevidsthed om deres Gjerningers Betydning; herved vil imidlertid en Person, der selv har foranlediget eller været Aarsag til den bevidstløse Tilstand, i hvilken han begaaer Retskrænkelser, ingenlunde være udelukket fra Straffrihed med Hensyn til disse, naar han ved at bringe sig selv i hiin Tilstand slet ikke har tænkt paa at begaae dem eller overhovedet nogen lovstridig Handling og heller ikke derved har tilsidesat nogen særegen Pligt eller tilborlig Forsigtighed.

Det er anseet rigtigst i §'en at optage en udtrykkelig Bestemmelse om, at det, naar der er bleven reist Sag mod en af de omhandlede Personer, bliver at bestemme i Dommen, om der mod den Paagjældende skal træffes Sikkerhedsforanstaltninger. Forsaavidt det maa erkjendes ønskeligt og rigtigt, at disse igjen kunne hæves ad Øvrighedsveien, naar de ikke længere findes nødvendige, turde det derhos vistnok være correctest udtrykkelig i Loven at give Øvrigheden en saadan Myndighed og saaledes sanctionere, hvad der vel i Praxis uden en saadan udtrykkelig Lovhjemmel finder Sted.

ad § 29.

At en Person, som kun har været det passive Redskab til en Retskrænkelses eller Skades Tilfoielse, et Object for en Naturkraft eller et andet Menneske, og hvis Villie eller Selvbestemmelse saaledes slet ikke staaer i Forbindelse med det frembragte Resultat, ikke kan drages til Ansvar for dette, er aldeles klart. Dette er i §'en udtrykt ved, at en Handling, der er fremkaldt ved uimodstaaelig Tvang, ikke bliver at straffe, hvorved kun skal bemærkes, at, skjøndt der ved „uimodstaaelig Tvang" vel nærmest er tænkt paa en ydre mekanisk eller positiv Tvang, er det dog ikke tvivlsomt, at det Menneske, hvis Legeme, Haand eller Fod uden nogen Selvbestemmelse fra hans Side ved en indre organisk Tvang, f. Ex. i Krampetilfælde, uimodstaaeligt føres hen mod andre Mennesker eller Ting, saa at derved afstedkommes Skade, heller ikke kan blive ansvarlig for denne.

Det maa fremdeles indrommes, at Trudsler (den saakaldte compulsive eller moralske Tvang) kunne være af den Beskaffenhed, at det vilde overstige de Fordringer der med Billighed kunne stilles til den menneskelige Villieskraft, at forlange, at de ikke skulde kunne ove nogen Indflydelse paa den Paagjældendes Beslutning, at de med andre Ord kunne være af den Beskaffenhed, at den Beslutning, som et Menneske tager under deres Tryk, efter den menneskelige Natur maa erkjendes ikke at være en fri Beslutning, hans Gjerning altsaa ikke er fri Handling. Det kan derfor, skjøndt det ikke oversees, at det vel kan have sine Betænkeligheder at proclamere Straffrihed for den ved Trudsler fremkaldte lovstridige Handling, neppe undgaaes i Straffeloven at optage en saadan Bestemmelse som den, der findes i den sidste Deel af Udkastets § 29, medens det iøvrigt findes hensigtsmæssigt ikke at anføre noget Nærmere om Beskaffenheden af det Onde, hvorpaa Trudsler, der skulle kunne disculpere den Paagjældende, maae gaae ud, da Afgjørelsen heraf saavelsom af det Spørgsmaal, om Faren for det Onde, hvormed der trues, skal være overhængende, saavelsom om den Indflydelse, den Truedes egen Skyld bør tillægges paa hans Ansvar for Gjerningen, retteſt overlades til Domstolene i de concrete Tilfælde.

Commissionen har derimod maattet holde for, at det vilde have overveiende Betænkeligheder i Loven at optage nogen Bestemmelse om, at i visse Afhængighedsforhold, f. Ex. Børns ligeoverfor Forældrene, Konens ligeoverfor Manden, endog Trudsler, som ikke i og for sig vare uimodstaaelige, skulde kunne frie den Paagjældende for Strafansvar, uagtet der vel under særegne Forhold og efter den lovstridige Handlings Beskaffenhed kunde tale Adskilligt herfor. Heller ikke har man anseet det tilraadeligt udtrykkeligt at fastsætte Noget om, at Befaling af Overordnede i visse Forhold kan fritage Gjerningsmanden for Strafansvar, — en Bestemmelse, der iøvrigt ikke vilde have sin rette Plads i denne §.

ad § 30.

At Strafskylden bortfalder, hvor et egentligt og sandt Nødværgestilfælde har været tilstede, er en almindelig baade med Sagens Natur og den danske Strafferet ligesom ogsaa med fremmede Lovgivninger stemmende Sætning. Derimod turde det være forbunden med særdeles Vanskelighed skarpt og bestemt at fastsætte Begrebet om Nødværge, navnligen fordi Grændsen for det sande og lovlige Nødværge paa flere Punkter neppe lader sig angive i en fast almindelig Regel, idet det i det enkelte Tilfælde maa beroe paa de concrete Omstændigheder, om Selvforsvaret har været tilborligt eller ikke.

Medens det saaledes ikke er tvivlsomt, at der, for at et Nødværgestilfælde kan siges at være tilstede, udfordres enten, at et Angreb allerede er paabegyndt, eller at der er overhængende Fare for et saadant (hvorunder ogsaa efter Omstændighederne indbefattes de Tilfælde, i hvilke der er gjort Forberedelse til eller truet med et Angreb, jfr. Norske Straffelovs Cap. 7 § 7), og at dette Angreb er uretmæssigt, hvorved bemærkes, at det ikke ansees fornødent, saaledes som i Norske Straffelov Cap. 7 § 8, at udtale, at Modstand mod den, som lovligen enten anholder en Anden eller søger at hindre ham i et forbryderisk Foretagende, ansees som uretmæssigt Angreb, da Domstolene i hvert enkelt Tilfælde maae afgjøre, om Angrebet er uretmæssigt, — er det paa den anden Side ikke let gjørligt at give en almindelig Regel for, naar Angrebet maa siges at være saaledes fuldbyrdet, at Magts Anvendelse af den Fornærmede bliver ikke Selvforsvar, men Selvtægt, eller om hvilken Skyld hos den Angrebne i det skete Angreb der skal gjøre ham uberettiget til at indskyde sig under Reglerne om Nødværge, naar han møder Angrebet med Magt. Det er navnligen i første Henseende vistnok klart, at det, for at et Angreb kan siges at være saaledes fuldbyrdet, at der ikke kan blive Spørgsmaal om Selvforsvar derimod, ingenlunde er tilstrækkeligt, at Angriberen har faaet udøvet saameget, som der efter Loven udfordres, for at han kan straffes for en fuldbyrdet Forbrydelse; uagtet saaledes f. Ex. den, der har sat sig i Besiddelse af nok saa lidt af en Andens Ting, straffes for fuldbyrdet Tyveri eller Røveri, er det dog aabenbart, at Eieren, der kommer tilstede, maa kunne med Magt forhindre ikke blot, at Tyven borttager det Andet og Mere, som han har i sinde at stjæle, men ogsaa at han virkelig endeligen bemægtiger sig det, som han foreløbigen har sat sig i Besiddelse af. Derimod kunde det synes, at naar Tyven har taget Alt, hvad han vil tage, og derefter kun søger at fjerne sig og bortføre Kosterne, saa er Angrebet paa Godset fuldbyrdet, og at derfor den Magt, den Bestjaalne udøver for at hindre Gjerningsmandens Flugt og Kosternes Bortførelse, gaaer over til at blive Selvtægt. Imidlertid turde det dog vistnok have Meest for sig, at de Handlinger fra den Fornærmedes Side,

der umiddelbart efter at Angrebet forsaavidt er tilendebragt, inden f. Ex. Tyven har faaet fort Kosterne bort, eller naar den Bestjaalne forfølger ham paa staaende Fod, inden han har faaet dem bragt i Sikkerhed, foretages for at hindre dette, opfattes som sigtende til at forebygge Retskrænkelsens Fuldbyrdelse i Relation til ham, idet det i det nævnte Tilfælde vel kan siges, at Kosterne ikke fuldkommen ere blevne unddragne hans Omraade, eller at han ikke fuldstændigt er bleven berøvet dem; men forsaavidt ville da ogsaa hine Handlinger fra den Forurettedes Side rettelig falde ind under Begrebet om Selvforsvar. Det maa iøvrigt vistnok erkjendes, at Anvendelse af egen Magt selv ud over dette Punkt, hvor den ligefrem antager Charakteren af Selvtægt, under visse Omstændigheder kan være tilladelig, f. Ex. naar man anvender Magt for at faae en Person, som uberettiget har trængt sig ind i Ens Bolig og ikke med det Gode er til at formaae til at forlade den; men herom vil det naturligviis ikke være Stedet at tale i denne §, hvorimod nærmere Regler om en undtagelsesviis lovlig Selvtægt maaskee rettest turde finde deres Plads i Straffelovens specielle Deel i Forbindelse med Læren om Vold ved Fastsættelsen af Straffen for ulovlig Selvtægt. Endelig har ogsaa Commissionens Opmærksomhed været henledet paa, hvorvidt det maatte være hensigtsmæssigt, at der i Loven optages Bestemmelser om Tilladeligheden af det præventive Nødværge eller saadanne Foranstaltninger for at sikre sig mod eventuelle Retskrænkelser eller Angreb, som kunne medføre Skade for Andre (Fodangler, løse Pladshunde. o. s. v.). Heller ikke om denne Materie, der er væsentlig forskjellig fra den om det egentlige Nødværge, vil der imidlertid kunne blive Tale i den den heromhandlede §, ligesom Bestemmelser desangaaende overhovedet snarere synes at høre hjemme i en Politilov, som nærmere begrænser og indskrænker Borgerne i Anvendelsen af i og for sig retmæssige Sikkerhedsforanstaltninger af Hensyn til disses Farlighed.

Det er fremdeles uomtvisteligt, at den Angrebne i Anvendelsen af egen Magt imod det uretmæssige Angreb ikke tør gaae videre, end der er nødvendigt for at afvende dette; derimod er det vanskeligere at besvare det Spørgsmaal, om denne Anvendelse af egen Magt er berettiget, naar den Paagjældende kunde have undgaaet den og det hele Angreb ved tidligere at bortfjerne sig eller søge Hjælp hos Politiet. I og for sig kan det vistnok ingenlunde opstilles som nogen almindelig Regel, at man for at undgaae et befrygtet blot muligt Angreb skulde enten forlade et Sted, hvor man er berettiget til at være og maaskee har Interesse af at være, eller reqvirere en Assistance hos Statsmagten, som der maaskee ikke vil blive Brug for, eller som i alt Fald kan synes overflødig, da den Paagjældende muligen med Føie kan antage, at han vil kunne faae Angriberen til at opgive Angrebet eller dog med Lethed uden derved at foraarsage nogen egentlig Skade kunne tilbagevise det. Paa den anden Side kunne Omstændighederne i det givne Tilfælde være saadanne, at det maa ansees for Pligt at undgaae Angrebet ved Bortfjernelse eller Anmeldelse for Politiet, saa at det ikke kan siges at være lovligt Nødværge, naar man desuagtet har oppebiet Angrebet og derefter med Magt og Vold modsat sig dette; dette vil saaledes være Tilfældet, naar det deels maa ansees for temmelig sikkert, at Angrebet vil ske, deels er sandsynligt, at det ikke vil kunne vises tilbage uden Anvendelsen af meget voldsomme Midler, der kunne udsætte Angriberens Liv eller Helbred for Fare; hvorhos der navnligen ogsaa synes at maatte tages et særligt Hensyn til Angriberens Personlighed og den Tilstand, hvori denne befinder sig, om han f. Ex. maaskee er affindig, beruset o. s. v.

Der kan endelig opkastes det Spørgsmaal, hvorvidt den Angrebne, naar overhovedet Betingelserne for Nødværge ere tilstede, er berettiget til at anvende det yderste Nødværge o: berøve Angriberen Livet, naar han ikke paa anden Maade kan afværge det uretmæssige Angreb. Det yderste Nødværge maa nu vistnok ansees berettiget, naar det er nødvendigt til Forsvar for Liv, Lemmer, den qvindelige Ære og efter Omstændighederne for Frihed og ogsaa for Godset, naar dette paa Grund af Forholdene har en særdeles Betydning eller der igjennem Angrebet paa Godset middelbart er Fare for Personen, jfr. D. L. 6—12—1, 2 og 7, Frd. 4. Marts 1690, Frd. 4. Octbr. 1833 § 5 in fine, sammenholdt med § 24, og ligesaa vist bør det yderste Nødværge ikke anvendes til Forsvar for et ganske ubetydeligt Retsgode, en ringe Eiendomsgjenstand; men nogen almindelig bestemt Regel for, naar det yderste Nødværge er tilladeligt, er det neppe muligt at give, da det i hvert Tilfælde maa beroe saa særdeles paa det angrebne Retsgodes Betydning under de concrete Forhold, Graden hvori og Maaden hvorpaa det angribes. Med Hensyn til, at det saaledes som ovenfor nærmere antydet ved Afgjørelsen af, om Nødværgetilfælde har været tilstede, og om Nødværgeretten er overskreden eller ikke, saa særdeles meget kommer an paa de concrete Omstændigheder, har det under den omhyggelige Overveielse, hvorfor dette hele Spørgsmaal har været Gjenstand i Commissionen, været bragt under Omhandling, om det muligen ikke turde være hensigtsmæssigt ikke at give nogen bestemt, almindelig og fast Lovregel om Nødværge og den deri begrundede Straffrihed, men derimod i Straffeloven blot udtale, at Handlingens Straffrihed saavelsom Nedsættelse af Strafansvaret kan hjemles i lovligt Nødværge, saaledes at Afgjørelsen af det concrete Tilfældes Betydning overlades til Domstolene. Man har imidlertid formeent, at Straffeloven maatte udtale den Sætning, at, naar Nødværge har været tilstede, skal (ikke blot kan) Straffrihed indtræde. Det ovenommeldte Hensyn maatte derimod føre til, at man uden at opstille nogen Definition af Begrebet Nødværge blot antyder de almindelige Betingelser herfor uden at binde Domstolene saaledes, at de concrete Omstændigheder ikke vilde kunne faae den behørige Betydning. Hvad man i denne Henseende har tilsigtet, har man troet nogenlunde at være

udtrykt i §'en, naar det hedder, at Handlinger foretagne af Nødværge ere straffri, „naar og forsaavidt de af Domstolene erkjendes at have været nødvendige o. s. v."

Forsaavidt der imidlertid, som oftere berørt, i mange Tilfælde ikke lader sig drage nogen skarp eller aldeles bestemt Grændse imellem det fuldkomment lovlige Nødværge og Exces i Nødværge, da det i det enkelte Tilfælde kan være tvivlsomt, deels om alle Betingelserne for et virkeligt Nødværgestilfælde have været tilstede, deels om ikke Grændserne for Nødværgeretten ved dennes Udøvelse ere blevne overskredne, hvortil kommer, at det i mange Tilfælde ikke tør antages, at den Angrebne har havt et saadant Overblik over de factiske Forhold eller saa klart har opfattet saavel hele Angrebets Charakteer som Beskaffenheden af de Midler, han valgte til at afværge det, og de andre mildere Udveie, der stode ham aabne, at Overskridelsen kan tilregnes ham som forsætlig, — saa har man troet, at Domstolene ikke burde indskrænkes til at vælge imellem at statuere Nødværge eller Ikke-Nødværge og dermed Straffrihed eller Straf efter Lovens Bestemmelser for den udførte Gjerning, men at der burde aabnes dem Adgang til i det enkelte Tilfælde at afgjøre ikke blot, om et virkeligt lovligt Nødværge var udøvet eller ikke, men ogsaa, hvor de maatte komme til det Resultat, at det Skete efter samtlige concrete Omstændigheder ikke i sin Heelhed kunde hjemles som lovligt efter Reglerne om Nødværge, om Gjerningen eller den Deel af samme, som overskrider det i Nødværge lovligt hjemlede Forsvar, skal tilregnes den Paagjældende til Straf som forsætlig eller blot som uagtsom. En dertil sigtende Regel er optagen i det andet Stykke af Udkastets § 30, hvorhos der med Hensyn til, at det vel er forklarligt, om den Angrebne ved et voldsomt eller uventet Overfald kan saaledes miste Besindelsen, at han ikke kan opfatte Forholdene saaledes, som han ellers maatte kunne og burde opfatte dem, er tilføiet en Bestemmelse om, at Excessen stundom endog kan kjendes aldeles ikke at burde tilregnes ham som strafbar, naar den er øvet under en ved Skræk og Bestyrtelse fremkaldt *Mangel paa behørig Besindelse*. Det er ved disse Ord tilkjendegivet, at ikke enhver Mangel paa Besindelse, men kun hvor denne er tilstede i høieste Grad, skal kunne hjemle Straffrihed. Paa den anden Side udtrykke disse Ord ikke det Samme som „Bevidstløshed"; skulde en saadan have været tilstede, vil den Paagjældendes Straffrihed ligefrem være en Følge af den foregaaende § 28.

Det bemærkes endelig, at det ved Ordene i Slutningen af §'ens 1ste Stykke er tilkjendegivet, at man kan udøve Nødværge ikke blot for sig selv, men ogsaa for Andre, hvilket stemmer med, hvad der hidtil er antaget saavel i dansk Ret som i fremmede Straffelove, uden at det er anseet nødvendigt nærmere at indlade sig paa det omtvistede, men vistnok lidet practiske Spørgsmaal, hvorvidt der udfordres den Angrebnes udtrykkelige eller stiltiende Samtykke, for at Tredjemand kan tage ham i Forsvar mod Angriberen. Naar det i §'en siges, at Nødværge forudsætter et uretmæssigt Angreb paa Person eller Gods, bemærkes det, at Ordet „Person" er taget i saa udvidet Betydning, at under de i §'en omhandlede Angreb ogsaa vil være indbefattet Angreb paa den qvindelige Blufærdighed (jfr. den norske Criminallov Cap. 7 § 7) ikke blot i Gjerning, men under særegne Forhold ogsaa ved Lader og Ord, ligesom derved formeentligen heller ikke Anvendelsen af Begrebet om Nødværge mod verbale Injurier vil være udelukket, forsaavidt der overhovedet kan blive Tale om egentligt Nødværge imod saadanne, — Noget, hvorom der iøvrigt har været deelte Meninger i Commissionen.

ad § 31.

Det er anseet rigtigt i Straffelovens almindelige Deel at optage en Bestemmelse som den, der er Gjenstand for nærværende §, og hvortil der findes tilsvarende i den norske Criminallov Cap. 7 § 5 saavelsom i Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne § 46 — medens den ikke er optaget i flere andre Straffelove, f. Ex. den preussiske — ligesom den heller ikke er ukjendt i den danske Strafferet, see Rescr. for Finmarken af 2. Mai 1776 § 7, jfr. Cstr. 8. Juni 1808 for Island samt Grundsætningerne i Frd. 4. Aug. 1819.

Med Hensyn til en saadan Bestemmelses nærmere Indhold har det været Gjenstand for Overveielse i Commissionen, *deels* om Nødrettens Begreb burde indskrænkes til Nødstilfælde for at redde Liv og Helbred, eller om Begrebet ikke skulde gives den Udstrækning, at det ogsaa kunde komme til Anvendelse, hvor et mindre Eiendomsindgreb begaaes for at redde egen eller Andres Eiendom af særdeles Betydning, *deels* om Nødstilstand aldrig tør berettige til Angreb paa Andres Person. Commissionen er imidlertid af den Formening, at der ikke desangaaende bør optages Noget i Loven navnlig af practiske Hensyn. Forsaavidt det ikke kan nægtes, at Indgreb i Andres Eiendomssphære for at undgaae betydelige Eiendomstab for sig eller Andre i mange Tilfælde kunde synes ei at burde straffes, kan herved bemærkes, deels at Disposition over fremmed Eiendom i slige Tilfælde, f. Ex. i Ildebrandstilfælde, ofte vil kunne disculperes som foretagen af Personer, der i det givne Tilfælde interimistisk træde i det Offentliges Sted, deels at det i alt Fald synes bedre i Capitlet om Eiendomsindgreb i den specielle Deel af Straffeloven at opstille de Modificationer af den almindelige Regel, hvortil der under saadanne særegne Omstændigheder maatte findes Anledning.

Man har iøvrigt ikke fundet tilstrækkelig Føie til saaledes som flere fremmede Love, f. Ex. den brunsvigske Criminallov § 34, den hannoverske § 84 Nr. 7, den sachsiske § 72 og den badenske § 81, antyde, at betinge Straffriheden for de i virkelige

Nødstilfælde foretagne Handlinger, som under andre Omstændigheder vilde være at straffe, af at Nøden ikke er selvforskyldt eller fremkaldt ved eget strafbart Forhold, og heller ikke til, saaledes som ogsaa er Tilfældet i flere fremmede Straffelove, at gjøre det til Pligt for den, der har handlet i Nødstilfælde, — hvorom der da ogsaa kunde være Spørgsmaal ved Anvendelse af Nødværgesretten —, bagefter at gjøre Anmeldelse til den Skadelidende eller til Øvrigheden, især da Undladelse heraf dog i hvert Fald kun vilde kunne medføre en ubetydelig Bødestraf, og da Vedkommende i sin egen Interesse i Regelen vil finde sig opfordret til at gjøre en saadan Anmeldelse for at vinde Præsumtionen for sig under en senere justitiel Undersøgelse. Ligesaalidt har man fundet Anledning til at indskrænke Anvendelsen af Nødretten til Fordeel for Andre til kun at gjælde Paarørende.

Naar det i Slutningen af §'en som Betingelse for Straffrihed opstilles, at ingen anden Redningsmaade maa have staaet til den Paagjældendes Raadighed, er herved udelukket, at det i Lighed med, hvad der bestemmes i den sidste Deel af § 30, vil være at tage i Betragtning, om det efter de foreliggende Omstændigheder kan regnes ham til Last, at han ikke har anvendt eller været opmærksom paa, at han kunde anvende saadanne andre Redningsmidler, uden at det imidlertid er anseet nødvendigt udtrykkeligen at optage Noget herom i §'en. Slutteligen bemærkes det blot, at det er med Flid, at man har brugt Udtrykket: „bemægtiger sig fremmed Eiendom eller derpaa gjør Skade", jfr. Norske Criminallov Cap. 7 § 5, og ikke det mere simple „krænker fremmed Eiendom", da det muligen i et Tilfælde, hvor Livets Ret colliderer med Eiendomsretten, ikke engang i Ordets objective Betydning er rigtigt at tale om, at denne krænkes for at redde hiint.

ad § 32.

Man har i det Hele næret nogen Tvivl om, hvorvidt en § som Udkastets § 32 maatte være egentlig nødvendig navnlig med Hensyn til dens negative Indhold, og det er derhos blevet fremhævet som en Betænkelighed ved at optage den, at den maaskee kunde lede til, at man gik for vidt i at udelukke Virkningen af Retsuvidenhed, og navnlig til at sætte en Begrændsning, som ikke ved den er tilsigtet, forsaavidt ogsaa Ukyndighed ved Henforelsen af de factiske Forhold under Loven kunde synes at skulle være uden Indflydelse paa Handlingens Strafbarhed. Man har imidlertid meent, at om den end maatte ansees for overflødig for retskyndige Dommere, turde det dog være hensigtsmæssigt at optage en saadan Bestemmelse i Straffeloven med Hensyn til Nævningernes Deeltagelse i Retspleien, navnligen hvad de i §'ens 2den og 3die Deel indeholdte Momenter angaaer. Ved §'ens Indhold findes der iøvrigt ikke Anledning til videre Bemærkninger.

ad §§ 33 og 34.

Som ovenfor i de til dette Capitel knyttede almindelige Bemærkninger viist, har man anseet det for hensigtsmæssigt blot ganske kort, saaledes som skeet er i Udkastets § 33, at anhyde det, som væsentligen betegner den forsætlige Handling, nemlig at Gjerningsmanden har været sig sin Handling tilligemed det i samme, hvorved den bliver til en Overtrædelse af Straffeloven, derunder ogsaa Følgen, forsaavidt en saadan hører til Forbrydelsens Væsen, bevidst, og hertil i den følgende §, Udkastets § 34, at knytte den almindelige Regel, at en Handling, hvorved den Handlende ikke har tilsigtet nogen Retskrænkelse, dog kan paadrage Strafansvar som uagtsom, skjøndt kun undtagelsesviis i de Tilfælde, hvor Straffeloven udtrykkelig hjemler det, naar Gjerningsmanden ved en utilbørlig Mangel paa Opmærksomhed, ved Skjødesløshed eller Letsindighed er bleven Aarsag til, at en Retskrænkelse er indtraadt. Grunden til, at en ved en ikke med retstridig Hensigt foretagen Handling bevirket Retskrænkelse saaledes kan medføre Straf, kan være en dobbelt, enten den, at Gjerningsmanden har undladt at vise den almindelige pligtskyldige Agtpaagivenhed, som enten efter almindelig Erfaring eller efter hans særegne Kundskab maatte have gjort ham opmærksom paa Handlingens Farlighed, eller den, at han, uagtet han har været opmærksom paa den Skade, som Gjerningen efter sin Beskaffenhed og de tilstedeværende Forhold let kunde afstedkomme, ikke desto mindre ikke har villet undlade den farlige Gjerning, letsindigen stolende paa, at den som mulig forudsete retskrænkende Følge ikke vilde indtræde eller vilde blive forebygget. At Gjerningsmanden i det sidste Tilfælde efter Omstændighederne bør kunne straffes, saa meget mere som hans Skyld endog som oftest vil være større end i det førstnævnte Tilfælde, er formeentligen ikke tvivlsomt, om det maaskee end kunde siges, at der strængt taget ikke er nogen egentlig Uagtsomhed tilstede. Snarere kunde det synes at være betænkeligt udtrykkeligt i Straffeloven at udtale, at den, der uagtet han har forudseet Retskrænkelsen som en mulig Følge af sin Handling, dog letsindigen har udøvet denne, kun skal straffes for den skete Retskrænkelse som uagtsom, idet en saadan Bestemmelse muligen ved Misforstaaelse kunde lede til en ikke tilsigtet Indskrænkning af Straffs Anvendelse for forsætlige Forbrydelser, ligesom Bestemmelsen kunde synes at være unødvendig, da det maa være klart, at naar den Paagjældende efter §'ens 1ste Bestemmelse kan straffes for den ved hans Handling bevirkede retstridige Følge, naar han havde været istand til at forudsee denne, vil han end mindre kunne undgaae Strafansvar, naar han virkelig har forudseet Retskrænkelsen som en mulig Følge af Handlingen. Hertil kan imidlertid bemærkes, at den anførte Betænkelighed formeentligen fjernes derved, at det er stillet i Spidsen af § som den første Betingelse for, at en

retskrænkende Handling kun skal tilregnes som uagtsom, at den Handlende ikke har villet den indtrufne retstridige Følge; hvorledes dette skal godtgjøres, hører naturligviis ind under Criminalprocessen. Og naar det maa erkjendes, at der er en principmæssig Forskjel imellem de 2 Tilfælde, at en Person har bevirket en Skade, som han ikke forudsaae, men som han burde og kunde have forudseet og undgaaet ved at anvende almindelig Opmærksomhed med Hensyn til sin Gjerning, og at han har bevirket en Skade, som han virkelig forudsaae som en mulig Følge af Handlingen, skjøndt han ikke vilde den, saa turde det ogsaa være rigtigt særligt at fremhæve disse 2 forskjellige Tilfælde i §'en.

Fjerde Capitel.

ad § 35.

Den Regel, der udtales i denne §, at den fulde Straf for en Forbrydelse er anvendelig, naar alle de til dens Begreb hørende objective og subjective Momenter ere tilstede, hvortil ogsaa hører, at naar der til Forbrydelsens Begreb udfordres en vis ydre Følge, denne da er indtraadt, — forstaaer sig egentlig af sig selv. Forsaavidt det derhos ansees hensigtsmæssigt ikke at opstille nogen egentlig Definition af en fuldbyrdet Forbrydelse, — saameget mindre, som denne kun kunde indeholde, at alle de til Begrebet hørende Betingelser maae være tilstede, medens det dog først er i den specielle Deel ved de enkelte Forbrydelser, at det, forsaavidt dette kan skee i Loven, kan fremsættes, hvad der hører til deres Begreb, — kunde det maaskee synes, at §'en ganske kunde udelades. Ligesom den imidlertid har sin Betydning som Modsætning og Indledning til de i de følgende §§ om Straffen for Forsøg givne Bestemmelser, saaledes turde det formeentligen være ret hensigtsmæssigt navnligen med Hensyn til §'ens eventuelle Anvendelse af Nævninger udtrykkeligen i Straffeloven, ikke som definerende, men som forklarende, at udtale hiin Sætning om, at Følgen maa være indtraadt, for at Forbrydelsen kan siges at være fuldbyrdet. Det bemærkes iøvrigt, at naar man efter det Anførte ikke har troet det rigtigt at optage Noget om den i Systemerne forekommende Adskillelse mellem den fuldbyrdede og den blot fra Gjerningsmandens Side fuldendte Forbrydelse, saa er det fremdeles netop i Modsætning til det fuldendte eller fuldt tilendebragte Forsøg, der omhandles i den følgende §, at man i denne § har brugt Udtrykket: „naar Gjerningen er fuldbyrdet."

ad § 36.

Der har i Commissionen — navnligen under Forudsætning af en saadan Tredeling af de strafbare Handlinger i Forbrydelser (Misgjerninger), Forseelser (Forbrydelser) og Overtrædelser, som Commissionen ved den første foreløbige Gjennemgaaelse af Straffelovens almindelige Deel havde lagt til Grund for sine Forhandlinger (see ovenfor) — været opkastet det Spørgsmaal, om detmaatte være rigtigt at opstille Reglen om Forsøgs Strafbarhed ganske i Almindelighed derhen at Forsøget paa en hvilkensomhelst strafbar Handling skal straffes, eller om der ikke maatte være Foie til fra denne Regel at undtage Forsøg paa den tredie Classe af strafbare Handlinger, paa Overtrædelser og navnlig da paa de egentlige Politiforseelser. Herfor turde vistnok ikke Lidet tale, og et af Commissionens Medlemmer har endog vedblivende fastholdt den Mening, at Forsøg paa Overtrædelser, navnlig Politiforseelser, ikke bør paadrage Straf. Flertallet af Commissionens Medlemmer har imidlertid fundet overveiende Grund til at opstille Reglen som almindelig — hvorved ogsaa Affattelsen af det hele Capitel endeel simplificeres — i den Betragtning, at, da de forskjellige Classer af strafbare Handlinger skulde indbyrdes begrændses efter Straffens Størrelse og ikke just efter Retskrænkelsens egen Beskaffenhed, og Forskjellen mellem en Overtrædelse og andre strafbare Handlinger saaledes kan være en blot quantitativ, f. Ex. ved Legemsangreb og Eiendomskrænkelser, vil det i mange Tilfælde være umuligt med Bestemthed at afgjøre, om Gjerningsmandens Hensigt blot gik ud paa det mindre Onde, der straffes som en Overtrædelse, eller paa et Onde af den Betydenhed, at det drager en større Straf efter sig, ligesom det ogsaa synes anstødeligt, at Domstolene, naar Sagen engang er bragt ind for dem til Afgjørelse, fordi det stillede sig tvivlsomt, om der foreligger et Forsøg paa den større eller mindre Retskrænkelse, skulde frifinde Gjerningsmanden, naar de komme til det Resultat, at den forsøgte strafbare Handling, der maaskee er en Green af en grovere Art Forbrydelse, i det enkelte Tilfælde qualificerer sig til en mindre Straf som Overtrædelse, men dog altid til Straf. Naar iøvrigt hiin almindelige Deling af de strafbare Handlinger i 3 bestemte Classer udelodes af Straffeloven, og det saaledes her i denne § vilde være nødvendigt nærmere at betegne de strafbare Lovovertrædelser, paa hvilke Forsøget ikke skulde straffes, vilde det jo vel være muligt at indskrænke disse saameget, at derved de ovenfor anførte Betænkeligheder ved i Loven at gjøre Undtagelser fra den almindelige Regel om Forsøgs Strafbarhed tildeels vilde tabe deres Vægt; men det kan hertil erindres, at jo mere Kredsen af de Lovovertrædelser, paa hvilke Forsøget ikke skulde straffes, saaledes indsnevres, desto mindre practisk Betydning vil den hele Undtagelse faae, og det tør vel navnligen antages, at ogsaa uden en udtrykkelig Bestemmelse derom i Loven vil det factisk blive Tilfældet, at der ikke vil blive reist Sag i Anledning af Forsøg paa saadanne mindre betydende Overtrædelser, fornemmelig Politiforseelser, med Hensyn til hvilke der vel nærmest maatte være Grund til at ønske noget Saadant, naar det virkelig fra Først af maa ansees givet, at der kun foreligger et Forsøg paa en saadan.

At give en almindelig Regel for, naar et strafbart Forsøg skal anses at være tilstede, er ikke uden en vis Vanskelighed navnlig med Hensyn til dets Begrændsning imod blot forberedende Handlinger. At der ikke kan blive Spørgsmaal om Straf for en Virksomhed, hvorved Nogen ganske i Almindelighed forbereder Udførelsen af en forbryderisk Tanke, han har givet Rum i i sit Sind, men uden at det endnu er kommen til en virkelig endelig Beslutning eller en bestemt Plan, er neppe tvivlsomt; saaledes naar den, der ruger over en Ulykke, som han ved en eller anden Leilighed under visse Eventualiteter muligen efter nærmere Overlæg kunde finde sig opfordret til at gjøre, for at have Alt paa rede Haand i paakommende Tilfælde ganske i Almindelighed forsyner sig med allehaande Vaaben, Forklædninger, Pas og andre Midler til hurtigt og ubemærket at slippe bort. Naar derimod den forberedende Virksomhed sigter til en bestemt forbryderisk Plans Udførelse og fornemmelig, naar den staaer i en nær, maaskee umiddelbar Forbindelse med selve den Gjerning, hvorved Forbrydelsen fuldbyrdes, kunde der vel synes at være Føie til ikke at unddrage en slig Virksomhed fra at kunne rammes af Straffeloven, ligesom det i alt Fald turde være betænkeligt i denne udtrykkeligen at udtale, at Forberedelser til strafbare Handlinger aldrig kunne straffes. Det skjønnes imidlertid ikke muligt i Loven at drage en bestemt Grændse imellem de fjernere *blot* forberedende Handlinger — f. Ex. Indkjøbet af det Papir, man om kortere eller længere Tid vil bruge til falske Documenter eller Penge, — og *de* forberedende Handlinger, der staae i en saa nær Forbindelse med selve Gjerningens Udførelse, at de antage en meget bestemt forbryderisk Characteer — f. Ex. Fabrikationen af de falske Stempler, man skal bruge til Frembringelsen af det falske Document eller Repræsentativ, — idet Overgangen fra hine til disse skeer fast umærkelig gjennem utallige Nuanceringer. Da man derhos paa den ene Side har været enig om, at blotte Forberedelser ikke burde medføre Strafansvar, og Loven paa den anden Side formeentligen bør udtale en bestemt Tanke og ikke kan lade det staae hen som noget uafgjort, beroende paa de concrete Omstændigheder, om Forberedelser til en strafbar Handling skulle straffes eller ikke, saa har man troet, at den almindelige Regel rigtigst gives saaledes, som skeet er i Udkastets § 36, at Forsøget skal straffes, naar det har vist sig i Gjerninger, der indeholde en *Paabegyndelse af Forbrydelsens Udførelse*, hvilket ogsaa stemmer med nyere fremmede Straffelove. Herved udelukkes *alle* Forberedelser lige til dette Tidspunkt, om de end staae i nok saa nær og bestemt Forbindelse med selve Gjerningens Udførelse. Den, der kjøber Gift eller Vaaben i den bestemte Hensigt dermed at ombringe en Person, eller den, der laver sig en Stige, ved hvis Hjælp han vil gjøre Indbrud i et bestemt Huus for at stjæle, er saaledes efter S'ens Bestemmelse ikke endnu falden ind under Straffeloven, ei heller derved, at han selv udkoger Giftstoffet af de giftsvangre Urter eller efterser og reparerer det Gevær, hvormed han vil skyde en Anden, ja vel end ikke derved, at han koger den Suppe, ved hvilken Giften skal indgives den Paagjældende, lader Geværet eller bærer Stigen hen til Huset. Naar han derimod sætter den forgiftede Suppe frem for sit bestemte Offer eller hensætter den paa et Sted, hvor han beregner, at den Paagjældende selv vil søge den for at spise den, naar han tager Bøssen og med den gaaer ud for at skyde den Anden, naar han sætter Stigen til Huset, *da* er han begyndt paa selve Forbrydelsens Udførelse, *da* foreligger der et Forsøg, der bringer ham ind under Straffeloven. Forsaavidt det imidlertid maa anses ønskeligt stundom at kunne ramme Forberedelser, der ikke gaae ind under dette Begreb om det strafbare Forsøg, som den paabegyndte Udførelse af Forbrydelsen, vil der i den specielle Deel af Straffeloven være Leilighed til at gjøre Undtagelse fra den almindelige Regel i denne § ved særegne Bestemmelser for enkelte Forbrydelsers Vedkommende.

Hvad angaaer Begrændsningen af Forsøget i den modsatte Retning, nemlig imod den fuldførte Forbrydelse, da omfatter Forsøget, som allerede ovenfor bemærket, ogsaa de Tilfælde, hvor Gjerningsmanden har udført Alt, hvad han fra sit Standpunkt kan gjøre for at naae det Tilsigtede, men hvor den ydre til Forbrydelsens Begreb hørende Følge ikke er indtraadt som Resultat af denne Virksomhed, eller, som det pleier at kaldes, det fuldendte Forsøg. Man har dog imidlertid troet, at der var Føie til at gjøre den Forskjel imellem det fuldendte og det ikke fuldendte Forsøg, at Gjerningsmanden ikke med Hensyn til det forstnævnte bør nyde Godt af den Straffriheds, som der efter S'en ellers skulde blive *den* tildeel, som af egen fri Villie opgiver sit forbryderiske Forehavende, forend det er blevet fuldført. Vel har det været under Omhandling i Commissionen, om der ikke maatte være Anledning til at aabne Adgang idetmindste til en Strafnedsættelse (under Minimum af den bestemte Straf) ogsaa for det fuldendte Forsøg, naar dette frivillig opgives og Følgen af samme tilintetgjøres; men ligesom en Bestemmelse i denne Retning i alt Fald ikke vilde have sin Plads i nærværende §, saaledes turde der ogsaa være mindre Trang til den, jo videre et Rum der aabnes for Gradationen af Straffen for Forsøg i Forhold til den fuldbragte Forbrydelse, see den følgende § 37 i Udkastet.

Det stemmer iøvrigt uden Tvivl med en rigtig Retfærdighedstheori, at den bliver straffri, der af egen fri Villie (jfr. Frd. 15. April 1840 § 5: „af egen Drift") og ikke paa Grund af ydre Hindringer og andre tilfældige Omstændigheder — uden at der iøvrigt derfor bliver Spørgsmaal om Motiverne til hans forandrede Villie, om denne er grundet i Anger, Frygt for Straf osv. — opgiver sin forbryderiske Plan og ved saaledes at forandre sin Tanke og Hensigt ophæver netop det, der qualificerede de udførte Handlinger som forbryderiske, forudsat naturligviis, at disse ikke i og for sig indeholde noget objectivt Retsbrud, for

hvilket han da selvfølgeligen bliver at straffe, ligesom der frembeles, naar dette vel ikke er Tilfældet, men de dog have medført, at den tidligere tilsigtede skadelige Følge uden ny Virksomhed fra Gjerningsmandens Side vil eller let kan indtræde, foruden en Forandring i Villien tillige udfordres, at han sørger for, at dette ikke skeer. Men ligesaa practisk hensigtsmæssigt er det formeentligen udtrykkelig at udtale denne Sætning om Straffrihed for det ufuldendte Forsøg, hvis Fuldførelse af egen fri Villie opgives, saaledes som skeet er i Udkastets § 36.

Den norske Straffelovs Capitel 3 § 4 udtaler, at Forsøg paa at udføre en Forbrydelse straffes, om end det, der tilsigtedes, formedelst Gjerningsmanden ubekjendte Omstændigheder var umuligt, og om end de Midler, som han har benyttet, i og for sig selv have være utjenlige eller enten formedelst de særegne Omstændigheder, der have fundet Sted, eller den Maade, hvorpaa Gjerningsmanden har benyttet dem, ikke have havt den sædvanlige Virkning. En saadan Begrebsbestemmelse har Commissionen troet at kunne udelade af Straffeloven, saameget mere som der, saa rigtig hiin Sætning overhovedet uden Tvivl er, dog vel kan opstilles, ligesom der alt af Theoretikerne er bleven opstillet, saadanne ganske særegne Tilfælde, hvor det vel kunde omtvistes, om den burde bringes til Anvendelse, skjøndt de opstillede Betingelser efter Ordene kunde siges at være tilstede, og ved at udelade den hele Bestemmelse undgaaes det da at binde Afgjørelsen af deslige Tilfælde, som neppe let ville forekomme i Praxis.

ad § 37.

At Forsøget paa en Forbrydelse bør straffes mindre end den fuldbyrdede Forbrydelse, stemmer vistnok med rigtige criminalistiske Grundsætninger ligesaavel som med den nugjældende danske Strafferet, jfr. navnlig Frd. af 4. October 1833 § 14, 11. April 1840 § 80, 26de Marts 1841 § 13, skjøndt der vel efter den danske Straffelovgivnings Beskaffenhed ikke i den findes nogen almindelig Regel derom, og de enkelte Loves Bestemmelser om, hvormeget Straffen for den fuldbyrdede Forbrydelse skal nedsættes for Forsøget paa denne, ikke ere aldeles de samme. Ved Udtalelsen af den almindelige Regel, som Udkastets § 37 indeholder, at Forsøget skal straffes mindre, kunde det imidlertid synes, at der burde gives nærmere Bestemmelser ikke blot for Maximum af den Straf, der kan idømmes for Forsøget i Forhold til den i Loven foreskrevne Straf for den fuldbyrdede Forbrydelse, men ogsaa for, hvor langt Domstolene kunne gaae i Nedsættelsen af denne Straf. Det har ogsaa i Commissionen været Gjenstand for omhyggelig Overveielse, hvorvidt saadanne Grændser maatte kunne fastsættes; man er imidlertid kommen til det Resultat, at den nærmere Udførelse af hiin almindelige Regel for, at Domstolene kunne faae den tilbørlige Frihed til at lade alle de skjærpende og formildende Omstændigheder i det concrete Tilfælde, ikke blot ved Forbrydelsen overhovedet, men navnligen ved selve Forsøget, faae deres rette Betydning ved Straffens Fastsættelse for et forbryderisk Forsøg, nødvendigen maa gives i saa almindelige Bestemmelser, at disse dog ikke vilde sige stort mere, end der allerede indeholdes i den almindelige Regel. Det er navnligen ikke fundet hensigtsmæssigt at bestemme Straffen for Forsøget, som i Forbn. 11. April 1840 § 80, fra $^1/_3$ til $^2/_3$ af den Straf, som den fuldendte Forbrydelse efter alle med samme forbundne Omstændigheder vilde have medført. Man er derfor forsaavidt bleven staaende ved den almindelige Regel, — hvortil man har anseet det hensigtsvarende at føie en Bestemmelse om det Hensyn, der væsentligt maa komme i Betragtning ved Fastsættelsen af Straffen for Forsøget i Forhold til den for den fuldførte Forbrydelse foreskrevne Straf, nemlig om Forsøget mere eller mindre nærmer sig Forbrydelsens Fuldbyrdelse, — at man har indskrænket S'en til kun at angive det Maximum, hvortil Straffen for Forsøget paa en Forbrydelse, der resp. vilde medføre Livsstraf eller Strafarbeide paa Livstid, kan naae, men uden at sætte nogen Grændse for, hvor langt Straffen kan nedsættes. S'en er herefter i det Væsentlige affattet i Overeensstemmelse med den tilsvarende § 63 i det Rigsdagen i sin Tid forelagte Udkast til en Straffelov for den danske Krigsmagt. Forsaavidt der iøvrigt ved enkelte Forbrydelser, f. Ex. Forræderi, turde være Grund til at fastsætte Forholdet imellem Forsøget og den fuldbyrdede Forbrydelse i Henseende til Straffen noget anderledes, end den almindelige Bestemmelse i S'en gjør det, er der fundet Anordning til i Begyndelsen af S'en at henvise til saadanne særegne Undtagelser.

ad § 38.

Den Omstændighed, at Flere forud i et virkeligt Samraad satte Beslutningen om og lægge Planen til at begaae en eller flere Forbrydelser, til hvis Begreb ikke allerede flere Personers Samvirken udkræves, indeholder noget saa Farligt og Qualificerende, at der vel synes at være Grund til i Straffeloven at give særegne strængere Regler angaaende et saadant Complot. Det har derfor oprindeligen i Commissionen været paatænkt i Lighed med den norske Straffelovs Cap. 5 §§ 6 og 7, jfr. Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne Tit. 5 §§ 62—68, at optage en særegen § angaaende Straffen for Deeltagelsen i forbryderiske Complotter, der navnlig skulde gaae ud paa, at enhver Person, som har taget Deel i Samraadet og derefter været nærværende ved Gjerningens Udførelse eller før, under eller efter denne bidraget til den forbryderiske Hensigts Opnaaelse, skulde straffes som Gjerningsmand. Man har imidlertid fundet Betænkelighed ved at optage en saadan Bestemmelse, hvorefter der for-

meentligen ikke vilde kunne blive taget tilborligt Hensyn til de Medskyldiges forskjellige Virksomhed eller det forskjellige Forhold, hvori de staae til den foreliggende Forbrydelse, hvortil kommer, at det i mange Tilfælde, hvor Flere i Fælledskab begaae en Forbrydelse, kan være tvivlsomt, om de kunne antages forud at have forenet sig om dens Iværksættelse, saa at det kan være saare vanskeligt at afgjøre, om Betingelserne for et Complot ere tilstede. Derimod ville disse Betænkeligheder ikke saaledes gjøre sig gjældende imod at optage en Bestemmelse i Lighed med, hvad der er skeet i Udkastet til en Straffelov for den danske Krigsmagt og tidligere i Udkastet for Hertugdømmerne, jfr. den norske Straffelov Cap. 9 § 30, om, at selv hvor det slet ikke er kommet til en Paabegyndelse af Forbrydelsens Fuldforelse, vil den imellem Flere stedfundne Forening om at begaae en Forbrydelse medføre Straf som for Forsøg. For en saadan Bestemmelse synes ogsaa den Betragtning at tale, at Retsordenen udsættes for langt større Fare derved, at Flere forene sig om at gjøre Brud paa den, og at enhver af de i Samraadet Deeltagende som oftest maa sige sig selv, at han ved at give sin Stemme til den i Fælledskab besluttede Forbrydelse og saaledes bidrage Sit til, at Beslutningen om at udøve den fattes af Flere, i Virkeligheden tildeels har sluppet Sagen ud af sin Haand og maa være belavet paa, at Forbrydelsen vil blive udført, om ogsaa han træder tilbage, saa at det paa en vis Maade kan siges, at der ved Foreningen mellem Flere om at begaae en Forbrydelse omtrent er skeet et ligesaastort Skridt henimod dennes Udførelse, som under andre Forudsætninger derved, at en Enkelt er skredet frem til Paabegyndelsen af Udførelsen.

Femte Capitel.

ad § 39.

I denne § omhandles Straffen for den saakaldte psychologiske Hovedaarsag til en Forbrydelse. I Lighed med Grundsætningerne i vore nyere mere systematiske criminelle Forordninger jfr. navnlig Frd. 4. Octbr. 1833 § 26, Frd. 15. April 1840 § 11 og 26. Marts 1841 § 9 samt Frd. 11. April 1840 § 21 og § 77, see og den norske Straffelov Cap. 5 §§ 1 og 2, synes denne at burde være den samme, som han vilde have forskyldt, hvis han selv havde udøvet den Forbrydelse, fuldbyrdet eller forsøgt, som efter hans Anstiftelse er bleven udøvet af en Anden. Dette er i Sⁿen udtrykt ved, at han straffes, som om han selv var Gjerningsmand, med den for den forsøgte eller fuldbyrdede Forbrydelse bestemte Straf, hvorved naturligviis ikke er udelukket, at han i det enkelte Tilfælde kan blive at straffe snart med en større snart med en mindre Straffegrad end Gjerningsmanden paa Grund af de muligen forsjellige Omstændigheder, der kunne have Indflydelse paa den personlige større eller mindre Strafskyld for enhver især af dem, f. Ex. Gjentagelse, ligesom det er en Selvfølge, at forsaavidt Gjerningsmanden har udført en større eller anden Forbrydelse end den, hvortil den psychologiske Hovedaarsag havde tilskyndet ham, kan den Sidste for denne Deel af Forbrydelsen ikke ansees eller straffes som Anstifter, og at omvendt Anstifteren i Overeensstemmelse med Sⁿens 2den Pasjus vil blive at idømme en yderligere Straf end Gjerningsmanden, naar den større Forbrydelse, som han havde tilsigtet og tillige fremkaldt Forsættet hos denne om at udøve, ikke er kommen til Udførelse eller bleven paabegyndt. Forsaavidt en Person ikke har faaet opvakt noget forbryderisk Forsæt hos den Anden, hvem han har søgt at indvirke paa, vil der efter Commissionens Formening ikke kunne blive Spørgsmaal om Strafs Idømmelse; derimod formenes Anstifteren at burde — i Analogi med Bestemmelserne om Forsøg, hvorved ogsaa kan jevnføres, hvad der ovenfor er anført til Udkastets § 38 — belægges med Straf, naar en forbryderisk Beslutning er fremkaldt hos den Anden, selv om det end ikke er kommen til en Paabegyndelse af Udførelsen, men Straffen synes dog i dette Tilfælde at burde være forholdsmæssig mindre, end om dette var Tilfældet.

Det er derhos i Overeensstemmelse med Bestemmelsen i Udkastets § 36 om Straffrihed for det af egen fri Villie opgivne, ikke fuldendte Forsøg, at der i sidste Pasjus af § 39 er tilføiet, at Anstifteren bliver straffri, naar han af egen fri Villie uden dertil at være bleven bestemt af ydre Hindringer eller andre tilfældige Omstændigheder har forebygget Forbrydelsens Paabegyndelse.

Der har i Commissionen herved været opkastet det Spørgsmaal, om der ikke ogsaa burde finde idetmindste nogen Strafnedsættelse Sted, naar Anstifteren af egen fri Villie har forebygget Forbrydelsens Fuldførelse, efterat den var paabegyndt, eller vel endog naar han, efterat Gjerningen var fuldendt fra Gjerningsmandens Side, har afværget dens retskrænkende Følger; man har imidlertid ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at opstille en dertil sigtende almindelig Bestemmelse i Loven navnlig med Hensyn til, at der ved Fastsættelsen af Straffen for Anstifteren i det Hele er aabnet et saa stort Spillerum for Domstolene i Henseende til Valget af Straffegraden, at en saadan Virksomhed fra Anstifterens Side formeentligen vil kunne blive tillagt tilborlig Betydning ogsaa indenfor Straffens lovbestemte Grændser, jfr. Bemærkningerne ovenfor ad Udkastets § 36 med Hensyn til det fuldendte, men derefter frivilligt opgivne Forsøg. Fremdeles har det været under Forhandling i Commissionen, om An-

stifteren ikke ogsaa burde vinde Straffrihed ved betimelig Angivelse for Øvrigheden om den forestaaende Forbrydelse, see Udkastet for Hertugdømmerne Tit. 5 § 61. Det bemærkes i saa Henseende, at Anvendelsen af Bestemmelsen i den sidste Passus af § 39 formeentligen ikke vil være udelukket i de enkelte Tilfælde, hvor betimelig Anmeldelse for Øvrigheden utvivlsomt maatte ansees som et tilstrækkeligt Middel til at forebygge Forbrydelsens Paabegyndelse, selv om den end paa Grund af særegne Omstændigheder, vedkommende Embedsmænds Forsømmelse, Forfald eller deslige, skulde være bleven uden den med Øie forventede Virkning, men man har dog anseet det for misligt udtrykkeligt i Loven at optage en saadan Bestemmelse som den antydede, der let kunde give Anledning til mangehaande Tvivl deels om Betimeligheden deels om, hvorvidt Angivelsen i Virkeligheden ikke maatte være fremkaldt derved, at Anstifteren frygtede for, at Gjerningen allerede var eller dog alligevel vilde blive opdaget.

Hvad Redactionen af §'en angaaer, da har man ved Betegnelsen af den tilsigtede psychologiske Meddeelagtighed troet det rigtigt saavidt muligt at benytte de i den danske Straffelovgivning allerede forekommende Udtryk, jfr. især Frd. 4. Octbr. 1833 § 26. At den Paagjældende forsætlig skal have forledet Gjerningsmanden til Forbrydelsen, jfr. den norske Straffelovs Cap. 5 § 1, for at han skal kunne straffes som Anstifter, har man anseet som selvfølgeligt, uden at det behøver særligen at fremhæves ved udtrykkeligt at tilføie det Ord „forsætligen" foran „forledet". Man har derhos meent, at det vilde være hensigtsmæssigt at vinde særegne af Loven selv som saadanne stemplede tekniske Udtryk for de forskjellige Arter af Meddeelagtighed i Forbrydelser, og man har derfor i denne saavelsom i de følgende §§'er efter den i §'en omhandlede Meddeelagtigheds Betegnelse i Parenthes forslagsviis tilføiet saadanne Benævnelser.

Slutteligen tilføies, at forsaavidt Opfordringer til en Forbrydelse, der fremsættes i trykte Skrifter, og under særegne Omstændigheder mundtlige Opraab til lovstridige Handlinger ved offentlige Sammenkomster og desl. tildeels have en anden og mere strafværdig Character end den simple Tilskyndelse af Enkeltmand til at begaae en Forbrydelse, kunde der synes at være nogen Anledning til i Udkastet at optage en Bestemmelse i Lighed med den preussiske Straffelovs § 36, jfr. det i Rigsdagens første Session af Regjeringen forelagte Udkast til en Pressefov § 8, om at en saadan Opfordring, selv naar den ikke hos Nogen har fremkaldt et forbryderisk Forsæt, dog vilde medføre Straf, skjøndt en forholdsmæssig mindre, end hvis Opfordringen havde havt nogen Virkning. Commissionen har imidlertid formeent, at det dog egentlig kun er ved enkelte Forbrydelser, saasom mod Statens Sikkerhed, mod Forfatningen, jfr. Lov 3. Jan. 1851 § 5, og deslige, at de ovenomhandlede Opfordringer eller Opraab fremtræde saaledes, at de qualificere sig til særegne Straffebestemmelser, og saadanne vilde derfor ikke have deres Plads i Straffelovens almindelige Deel, men paa de vedkommende Steder i dens specielle Deel.

ad § 40.

Ogsaa den i denne § udtalte Hovedsætning, at den, der under Udførelsen af en Forbrydelse har været Gjerningsmanden behjælpelig, skal straffes, som om han selv havde udøvet den foreliggende Forbrydelse, stemmer med den i nyere danske Straffelove opstillede Grundsætning, jfr. Frdn. 4. Oct. 1833 § 25, 11. April 1840 § 21, 26. Marts 1841 § 9. Derimod er det fundet rigtigt forsaavidt at bringe en Modification af denne almindelige Regel i Forslag, at der aabnes Domstolene Adgang til under særdeles formildende Omstændigheder at nedsætte den Medskyldiges Straf endog under Minimum af den for Gjerningen i Loven foreskrevne Straf — en Modification, som formeentligen vil findes at have sin Berettigelse, naar hensees deels til den særdeles store Udstrækning, som Begrebet om Medhjælp under Gjerningens Udførelse har, idet derunder ogsaa indbefattes den ubetydeligste Haandsrækning, Staaen paa Vagt osv., deels til de særegne personlige Forhold, der kunne finde Sted imellem Gjerningsmanden og den Medskyldige, som stundom i høi Grad kunne tale for en mildere Bedømmelse af dennes Virksomhed. Naar Loven saaledes giver Domstolene en facultativ Myndighed til under særdeles formildende Omstændigheder at nedsætte den Medskyldiges Straf, synes der da at være saa meget mindre Trang til i Loven at optage en Bestemmelse svarende til den norske Straffelov Capitel 5 § 5 om Strafnedsættelse for den Medskyldige, der som Hustru, Søn eller Datter, Tyende osv. staaer i et særeget Afhængighedsforhold til Gjerningsmanden — en Bestemmelse, der deels i og for sig turde være ikke uden en vis Betænkelighed, deels medfører nogen Vanskelighed i Henseende til Spørgsmaalet om, hvilke Afhængighedes- og Slægtskabsforhold der skulle tillægges den omhandlede Virkning, hvilket der i de concrete Tilfælde vel kunde være Grund til at undergive en forskjellig Afgjørelse.

ad § 41.

Den, der forinden en Forbrydelses Udførelse har havt Deel i den, det være sig nu ved at forstrække Gjerningsmanden med Midler eller Redskaber til dens Iværksættelse eller paa anden Maade lette ham denne, eller ved at veilede ham med Raad og Underretninger eller styrke ham i den allerede fattede forbryderiske Beslutning, maa vistnok erkjendes at have en ringere Skyld i den udførte Gjerning, end om han selv var Gjerningsmand, og det synes derfor at burde være Reglen — og ikke blot Noget, der under særdeles formildende Omstændigheder kan finde Sted — at han skal straffes mindre. Dette Princip er ogsaa kommet

til Udtalelse, hvad nyere danske Straffelove angaaer, i Frd. 4. Octbr. 1833 § 27 og Frd. 26. Marts 1841 § 11, og naar Frd 11. April 1840 § 21 indeholder en anden Regel, maa denne vistnok ansees at være extraordinair. Overeensstemmende hermed bestemmes det i Udkastets § 41, at den foregaaende Deelagtighed i en Forbrydelse skal belægges med en forholdsmæssig ringere Straf end den, der vilde have ramt den Paagjældende som Gjerningsmand, hvorved er at bemærke, at under den foregaaende Meddeelagtighed indbefattes saavel den foregaaende physiske som den saakaldte psychiske Biaarsags Meddeelagtighed, hvorimod det er en Selvfølge, at naar den, der for Forbrydelsens Udførelse har bidraget til dens Tilblivelse, er egentlig Ophavsmand til den, vil han blive at ansee med den for den psychologiske Hovedaarsag i § 39 foreskrevne større Straf. Det er forøvrigt utvivlsomt, at naar den, der ved Raad eller Daad har bidraget til at fremme et forbryderisk Forsæt, forinden det kommer til en Paabegyndelse af Forbrydelsens Udførelse, af egen fri Villie hindrer denne, vil han derved blive straffri; derimod er det ansect betænkeligt — tildeels af lignende Grunde som de, der ovenfor ved § 39 ere anførte imod at tilsige Straffrihed for Anstifteren, naar han forinden Forbrydelsens Udførelse gjør Anmeldelse desangaaende til Øvrigheden —, i Straffeloven at optage en Bestemmelse om, at den, der har indladt sig i Aftale om en Forbrydelse, ved at tilbagekalde sit Tilsagn eller gjøre sig Umage for at afholde de øvrige i Aftalen Deeltagende fra at udøve Gjerningen eller modvirke den ved Anmeldelse til Øvrigheden, skal kunne opnaae Straffrihed, jfr. Udkastet for Hertugdømmerne Tit. 5 § 70. Om der end i et saadant Tilfælde kunde synes at tale Udskilligt for en Strafnedsættelse, turde der dog heller ikke være tilstrækkelig Anledning til at optage en Bestemmelse i den Retning, navnlig naar Reglen om den foregaaende Meddeelagtighedś Straf saaledes som i Udkastets § 41 gives i en saadan Almindelighed, at der aabnes Domstolene tilstrækkelig Leilighed til ved Valget af Straffegraden at tillægge samtlige concrete Omstændigheder og derunder ogsaa det ovenfor berørte Hensyn tilbørlig Betydning. Netop for at dette kan skee, er det iøvrigt anseet hensigtsmæssigt at indskrænke sig til blot at udtale, at Medhjælperens Straf skal være forholdsmæssig mindre, end om han havde været Gjerningsmand, uden at binde Domstolenes Afgjørelse ved mere bestemte detaillerede Regler, skjøndt man vel paa den anden Side ikke har overseet, at det i andre Hensseender kunde være ønskeligt, om man dog kunde sætte nogen Begrændsning for denne Straffens Nedsættelse, der i de enkelte Tilfælde vil kunne finde Sted ikke blot i Grad indenfor den samme Art af Straf, men ogsaa fra en strængere til en mindre streng Straffeart.

Hvad Betegnelsen af den i Sen omhandlede foregaaende Medeelagtighed angaaer, har man anseet det unødvendigt nærmere at antyde de forskjellige Deelagtighedsmaader, saaledes som skeet er i den norske Straffelovs Cap. 5 § 4, saameget mere som en saadan Angivelse dog aldrig kan blive udtømmende. Naar det derimod i Sen som Betingelse for den mindre Strafs Anvendelse for Medhjælpen er anført, at Deeltagelsen har fundet Sted for Forbrydelsens Udførelse, er der i Commissionen blevet gjort opmærksom paa, at der dog vel kan tænkes en Medhjælp under o: samtidig med Gjerningens Udførelse, som ikke er en Medhjælp i eller til denne, („under" i en anden Forstand); men det vil dog i alt Fald være i den Grad vanskeligt at skjelne mellem den samtidige Medhjælp, som ikke er, og den, som er en Deelagtighed i (under) Udførelsen, at det formeentligen er rettest ikke i § 41 at henvide til en saadan Medhjælp under Udførelsen, der skulde blive at straffe efter denne §, saameget mere som der i § 40 aabnes Domstolene Adgang til under særegne Omstændigheder at nedsætte den deri for den, der har været behjælpelig under Udførelsen af en Forbrydelse, foreskrevne Straf.

ad § 42.

Den, som hjælper til, at en Forbrydelse kan blive udført i hele det tilsigtede Omfang, eller virker til, at det ved den foranledigede Onde bliver saa stort som muligt, f. Ex. hjælper til, at den antændte Ild kan gribe om sig, hindrer Slukningsforsøgene o. s. v., eller river Forbindingen om det Saar, som en Anden har tilføiet en Person, af denne, forat Saaret skal blive dødeligt, — vil naturligviis blive at straffe som Medskyldig efter § 40 eller efter Omstændighederne som egentlig Gjerningsmand, selv om Forbrydelsen forsaavidt var fuldført, som alle de til dens Begreb hørende Momenter vare tilstede, jfr. Frd. 26. Marts 1841 § 13. Væsentlig forskjellig fra og mindre strafbar end enhver egentlig Meddeelagtighed i en Forbrydelses Tilblivelse er derimod den Deeltagelse i Retslovens Krænkelse, som finder Sted derved, at Nogen, efterat en Forbrydelse er udført i sit fulde Omfang, uden nogen udtrykkelig eller stiltiende forudgaaet Aftale hjælper Gjerningsmanden til usforstyrret og fuld Nydelse af de ved Forbrydelsen vundne Frugter eller selv tager Deel i Nydelsen af disse eller dog ved sin Virksomhed forsætligen bidrager til, at det skete Retsbrud ikke bliver gjenoprettet. Naar den ydede Hjælp eller udviste Virksomhed uden Tanke om at continuere den forbryderiske Gjerning eller drage Fordeel af den kun gaaer ud paa at hjælpe Gjerningsmanden personlig, ikke til ret at komme i Besiddelse og Nydelse af Forbrydelsens Frugter, men til uden Hensyn til disse at slippe bort og unddrage sig Straffen, synes Forbindelsen mellem denne Hjælp og den bestemte foreliggende Forbrydelse — forudsat at den Paagjældende ved, hvilken denne er — endogsaa at være saa løs, at hans Virksomhed kun uegentligt kan henføres under Begrebet af efterfølgende Meddeelagtighed i denne enkelte bestemte Forbrydelse, hvorved naturligviis ikke er udelukket, at denne Virksomhed ansees

som strafbar og straffes med Hensyn til den Forbrydelses Størrelse, som den Person har begaaet, hvem man søger at unddrage for den fortjente Straf. Veed den Paagjældende ikke, hvilken Forbrydelse der er begaaet, veed eller aner han kun, at en Anden har begaaet noget Forbryderisk, uden at vide hvad, og han da hjælper denne Anden til at undflye, kan der fornuftigviis ikke være Tale om at betragte ham som deelagtig i den specielle Forbrydelse, som han slet ikke har tænkt paa, om han end efter Omstændighederne maaskee kunde drages til Ansvar for det Brud paa Retsordenen at unddrage en mistænkt Forbryder fra Justitiens Forfølgelse.

Overeensstemmende med, hvad der hidtil har været antaget i den danske Strafferet (jfr. navnlig Frd. 11. April 1840 § 22, hvilken er saa meget mærkeligere, som denne Forordning i sin § 21 iøvrigt ikke væsentligen skjelner imellem de forskjellige Arter af Meddeelagtighed), udtaler derfor Udkastets § 42, at den efterfølgende Meddeelagtighed skal ansees med en forholdsmæssig ringere Straf end selv den mindst strafbare af de andre Arter af Meddeelagtighed. Nærmere at begrændse Strafnedsættelsen turde navnligen efter den hele til Grund for nærværende Udkast liggende Ordning af selve Straffesystemet være forbundet med særdeles Vanskeligheder, ligesom det gjælder her saavelsom med Hensyn til de foregaaende Ser, at det ansees hensigtsmæssigt at give Domstolene tilbørlig Frihed til ved Valget af Straffegraden at kunne tage Hensyn til alle de concrete Omstændigheder, Understøttelsens Art og Maade, som maatte fortjene at komme i Betragtning. I Henhold til det, som ovenfor er anført om den særegne Beskaffenhed af den efterfølgende Understøttelse, som blot gaaer ud paa at unddrage Gjerningsmanden for Straf, har man derhos troet, at der turde være Anledning til ganske at fritage Gjerningsmandens nærmeste Familie for Straf for saadan Understøttelse, naar denne iøvrigt ikke indeholder nogen selvstændig Forbrydelse, saasom Meeneed, falsk Deposition for Retten, Falsk o. s. v. Hvorvidt man skal udstrække Kredsen af de Slægtninge, hvem denne Straffrihed tilstaaes, kan vistnok være Tvivl underkastet, det vil imidlertid formeentlig være rigtigt at være noget forsigtig i saa Henseende, og navnligen har man troet ikke at burde medtage Besvogrede (see den norske Straffelovs Cap. 5 § 10), som meget ofte ikke ville være saa inderligt knyttede til den Paagjældende, at de Grunde, hvorpaa hiin Straffrihed skulde være bygget, kunne gjøres gjældende med Hensyn til dem. I en anden Retning er derimod Bestemmelsen i Udkastets § 42 sidste Stykke mere omfattende end den nævnte § i den norske Straffelov, idet denne indskrænker Straffriheden til den Understøttelse, der bestaaer i at have skjult Gjerningsmanden eller befordret hans Undvigelse, medens ogsaa enhver anden Virksomhed, der uden at indeholde nogen selvstændig Forbrydelse vises for at unddrage ham for Straf, f. Ex. ved at tilintetgjøre Kosterne for at bortskaffe Beviset, gaaer ind under Udkastets Bestemmelse. At tilføie som en særlig Undtagelse, at den omhandlede Virksomhed ikke skal være straffri, naar den er skeet af Egennytte (see den norske Straffelov l. c), ansees ikke fornødent, da Understøttelsen under denne Forudsætning synes at antage Characteren af en egentlig efterfølgende Deelagtighed og ikke skeer blot for at frie Gjerningsmanden for Straf.

Det er iøvrigt en Selvfølge, at, naar den efterfølgende Understøttelse staaer i Forbindelse med en tidligere Aftale, vil ikke § 42, men § 41 eller efter Omstændighederne § 39 komme til Anvendelse, men det er formeentligen ikke nødvendigt udtrykkeligen at udtale dette, skjøndt der er hentydet dertil ved de Ord: „Den, som forst efter Forbrydelsens Udførelse o.s.v." Det er ligeledes en Selvfølge, at Begrebet om efterfølgende Understøttelse ligesaavel omfatter den Bistand, der ydes de Medskyldige, Medhjælperne eller de paa anden Maade i Forbrydelsen Deelagtige, f. Ex. naar der hæles med Hæleren, som den Bistand, der ydes selve Gjerningsmanden, og det er med Hensyn hertil, at der i Udkastets § 42 er brugt det omfattende Ord „den Skyldige".

Hvad angaaer Betegnelsen af den i Sen omhandlede saakaldte efterfølgende Meddeelagtighed, er det fundet tilstrækkeligt exempelviis at antyde de to Hovedretninger, i hvilke denne kan gaae, uden saaledes som den norske Straffelovs Cap. 5 § 9 at give en yderligere i Detail gaaende Udvikling heraf.

Meest Tvivl har det i Commissionen været undergivet, om der i Sen burde optages Noget angaaende den Kundskab om Gjerningen, som udfordres, forat Understotteren kan blive straffskyldig, og om der i saa Fald skulde skjelnes imellem Kundskaben i Understøttelsens Øieblik og den Kundskab om Gjerningen, som Understotteren først senere erholder. Naar man har bestemt sig for ikke desangaaende at optage nogen Bestemmelse i Lovudkastet, da er Grunden dertil den, at det vil være meget vanskeligt ja maaskee umuligt at give en almindelig Regel, som i bestemte Ord kunde betegne den Kundskabsgrad, der i det enkelte Tilfælde maa fordres hos Understotteren, netop fordi det i denne Henseende saameget kommer an paa de concrete Omstændigheder, den begaaede Forbrydelses og selve Understøttelsens forskjellige Beskaffenhed. Den sidste Betragtning turde navnligen gjøre det betænkeligt at opstille som en almindelig Regel for enhver efterfølgende Understøttelse, at denne skal straffes, naar den Paagjældende har havt „vis Formodning" (jfr. Frd. 11. April 1840 § 22) om Gjerningen, men paa den anden Side synes det ogsaa at være misligt, saaledes som i den tilsvarende § i den norske Straffelov, foran „har ydet den Skyldige Bistand" at indskyde „vidende om samme" (nemlig om Forbrydelsens Udførelse), da det herefter kunde synes tvivlsomt, om i intet Tilfælde „vis Formodning" skulde være tilstrækkelig, i hvilken Henseende iøvrigt bemærkes, at norske Høiesteretsdomme have antaget, at der uagtet Ordene i den norske Straffelovs Cap. 5 § 9 ikke udfordres, at den Paagjældende bevisligt har havt bestemt Kundskab

om det begaaede Tyveri, for at han kan straffes som Hæler, men at det er nok, at han har meent eller forudsat, at Kosterne vare stjaalne. Det kunde derhos ved en saadan Tilfoining synes afgjort, at den senere erholdte Kundskab om Gjerningen ikke skal paadrage den, der desuagtet vedbliver at nyde Frugterne af den, Strafansvar, skjondt det vel kan omtvivles, om han ikke derfor efter Omstændighederne bor kunne drages til Ansvar, om end hans Færd maaskee ikke egentlig kan betegnes som Deelagtighed i hiin maaskee endog forlængst paakjendte Forbrydelse, hvorom han fra Først af ingen Kundskab havde.

ad § 43.

Det er udentvivl en almindelig Borgerpligt, hvis Overtrædelse bor kunne paadrage Strafansvar, at angive særdeles grove og farlige foreſtaaende Forbrydelser, navnligen saadanne, hvorved Menneskeliv udsættes for Fare, og det synes i sin Orden at udtale denne almindelige Grundsætning i Straffelovens almindelige Deel. Derimod er der ikke fundet Anledning til udenfor de i § 44 omhandlede Forudsætninger at optage nogen Bestemmelse om en Forpligtelse til at anmelde allerede udforte Forbrydelser, hvilken heller ikke undtagen i ganske særegne og enkeltstaaende Tilfælde er tilstede efter den nugjældende danske Strafferet.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, til hvilke Forbrydelser Angivelsespligten skulde udstrækkes, bemærkes det, at, skjondt det ikke kan nægtes, at der lader sig indvende endeel imod under Strafansvar at paabyde Angivelse om politiske Forbrydelser, hvis særegne Natur desuden let vil gjøre et saadant Paabud practisk lidet betydningsfuldt, saa gaaer det dog formeentligen ikke an, naar der overhovedet opstilles en almindelig Regel om Forpligtelse til at angive visse grove Forbrydelser, herfra ganske at undtage Høiforræderi og Landsforræderi, medens der vistnok er Foie til at indskrænke Angivelsespligten med Hensyn til disse Forbrydelser til de groveste Slags af samme. Straffen for Undladelse af at opfylde den i Loven bestemte Angivelsespligt synes ikke at burde kunne stige høiere end til Forbedringshusarbeide, men paa den anden Side, naar hensees til de paagjældende Forbrydelsers store Grovhed, heller ikke at burde kunne blive mindre end Fængselsstraf; dens Storrelse vil iovrigt i hvert enkelt Tilfælde nærmest være at bestemme med Hensyn til den forduldte Forbrydelses Beskaffenhed.

Noget vanskeligere er det at fastsætte de nærmere Betingelser for den under Strafansvar paahvilende Angivelsespligt. At der i denne Henseende maa fordres, at den Paagjældende har havt sikker Kundskab om den foreſtaaende Forbrydelse, og at det ikke er nok, at han har havt Mistanke eller Formodning om den, vil vistnok findes naturligt, ligesaavel som, at der kun kan blive Spørgsmaal om at straffe Nogen for at have undladt en Angivelse, naar han efter samtlige tilstedeværende objective Data med Foie maatte antage, at hans Angivelse vilde kunne have nogen Virkning, men at han i saa Fald ogsaa bor gjøre sin Anmeldelse betimeligt uden at spilde det kostbare Øieblik. Derimod har det været Gjenstand for særdeles Overveielse i Commissionen, deels om ikke hiin Pligt til at hindre visse grove Forbrydelser kan fyldestgjøres paa anden Maade end ved Angivelse til Øvrigheden eller den Person, der ved Forbrydelsen udsættes for Fare, hvormed iovrigt efter Omstændighederne Anmeldelse til dennes Familie turde være at sætte i Klasse — navnligen ved selv at træffe Foranstaltninger imod dem —, deels om der ikke maatte være Foie til at gjøre det til Pligt, naar i det enkelte Tilfælde Anmeldelse til Øvrigheden eller den Faretruede ikke kan finde Sted eller i alt Fald ikke skeer med nogen Virkning, da at anvende andre til den Paagjældendes Raadighed staaende Midler til at forhindre Gjerningen. Ligesom det imidlertid vil være misligt under Strafansvar at paabyde en saadan subsidiair Forpligtelse til selv at træde handlende op (hvilket stundom kunde være forbundet med Fare eller dog store Ulemper for den Paagjældende) i alle de Tilfælde og med Hensyn til alle de Forbrydelser, med Hensyn til hvilken Angivelsespligten paabydes, hvorimod der maaskee vel med Hensyn til enkelte Forbrydelser under visse Omstændigheder kunde blive Spørgsmaal om Forpligtelse til uden Hensyn til mulig egen Fare eller Ubehageligheder at vise en slig positiv Virksomhed til det Heles Vel og til Afværgelse af store særdeles grove Brud paa Samfundsordenen, — saaledes synes det ogsaa betænkeligt i Almindelighed at udtale, at Ikke-Angivelse ikke skal medføre Straf, naar den Paagjældende paa anden Maade har virket til at forhindre Forbrydelsens Udforelse, navnligen fordi det ved saadanne store og farlige Forbrydelser, med Hensyn til hvilke Angivelsespligten jo alene finder Sted, neppe vil være tilraadeligt at overlade den enkelte Borger Valget imellem at stole paa sin egen Conduite og egne Kræfter og at overgive Sagen i Øvrighedens Hænder, hvorhos en saadan Bestemmelse ogsaa letteligen kunde bringe selve den Paagjældende i en uheldig og usikker Stilling.

Frembeles har det været under Omhandling i Commissionen, om der ikke maatte være Grund til at fritage de i § 42 nævnte nære Slægtninge for Straf for Forsømmelse af Angivelsespligten. Der er imidlertid ikke fundet at være tilstrækkelig Anledning til at optage en almindelig Bestemmelse herom navnligen med Hensyn til de i §en nævnte grove almindelig borgerlige Forbrydelser, hvorimod der vel kunde synes at være Foie til en saadan Straffrihed ved de politiske Forbrydelser.

Den norske Straffelov foreskriver i sit Cap. 1 § 8, at „naar Forældre, Fosterforældre, Formyndere, Husbonder eller Andre i lignende Stilling, uagtet det uden Angivelse for Øvrigheden kunde være skeet, ikke have afholdt eller efter Evne søgt at

afholde dem, der staae under deres Myndighed, fra at foretage Handlinger, hvorved Forbrydelser dem vitterligen forøves", blive de at belægge med Straf som for Medhjælp (dette Udkast § 41), dog at den aldrig maa overstige Fængsel, „medmindre det er skeet af Egennytte". En hertil svarende Bestemmelse har man troet, at der var saa meget mindre Opfordring til at optage i Straffelovudkastet, som en saadan (i sig selv noget synderlig) Bestemmelse vel nærmest kun vilde faae practisk Betydning med Hensyn til mindre betydelige Lovovertrædelser.

Der kunde endelig opkastes det Spørgsmaal, om det ikke, naar Faren for Menneskeliv gjøres til et af de fornemste Criterier for Angivelsespligten, vilde være i Consequents dermed under Strafansvar at gjøre det til Pligt, naar man uden Fare kan hindre, at en Uskyldig bliver dømt paa Livet for en Forbrydelse, hvis Ophavsmand man kjender, da at gjøre de fornødne Skridt dertil ved at fremkomme med Oplysninger o.s.v., jvfr. den brunsvigske Straffelov af 1840 § 48 samt „Das neue Criminalgesetzbuch Sachsens" af 1838 § 40. Heller ikke om et saadant særeget Tilfælde har man imidlertid fundet Anledning til at optage Noget ved Siden af den almindelige Angivelsespligt, der derhos ikke kan bindes til de samme Betingelser, hvoraf Straf for Undladelse af at fremkomme med Oplysninger under de antydede Omstændigheder maatte være afhængig.

ad § 44.

Som ovenfor ved den foregaaende § anført, turde det neppe være rigtigt at paalægge Borgerne i Almindelighed en Forpligtelse til at angive allerede begaaede Forbrydelser, hvorom de maatte have Kundskab. Anderledes stiller Sagen sig med Personer, der ifølge Embeds- eller anden Stilling eller et dem af Foresatte givet Paalæg have en særlig Forpligtelse i Henseende til Forbrydelsers Angivelse. At disse maae straffes, naar de forsætligen — uden at det derfor behøves at være grundet i Aftale med Gjerningsmanden — tilsidesætte denne Forpligtelse, hvad enten det er en allerede udført eller en forestaaende Forbrydelse der er Spørgsmaal om, er klart, ligesom deres Forseelse naturligviis bliver større eller mindre, eftersom den Forbrydelse med hvilken de connivere, er mere eller mindre strafbar. Efter de almindelige Grundsætninger vil det derhos have Indflydelse paa Størrelsen af deres Straf, om den Forbrydelse, med Hensyn til hvilken de have paadraget sig Strafskyld, virkelig kommer til Udførelse eller ikke, og har man herefter troet, at det vilde være passende at bestemme, at hvis Forbrydelsen paa den Tid, der bliver Spørgsmaal om deres Skyld, er udført eller forsøgt, hvad enten den saa allerede var udført eller forsøgt paa den Tid, Angivelsen burde have fundet Sted, eller først senere er bleven det, ansees de med Straf efter samme Maalestok som Medhjælperen efter § 41, d: med en forholdsmæssig mindre Straf end som Gjerningsmand, men at derimod en mindre Straf i samme Forhold, som i § 42 er bestemt for Understøtteren, vil blive at anvende, hvis Forbrydelsen hverken var eller senere bliver udført eller forsøgt. En saadan grov Tilsidesættelse af Embedspligt vil vel desforuden i Reglen have Embedets Forbrydelse til Følge, men nærmere Bestemmelse herom vil ikke have sin Plads paa dette Sted i den almindelige Deel af Straffeloven.

Sjette Capitel.

Efterat Straffene, de almindelige Betingelser for Strafskyld samt de forskjellige Maader, hvorpaa man kan staae i Forhold til en Forbrydelse, ere omhandlede i de foregaaende Capitler, gives der i det 6te Capitel nærmere Regler for Straffens Udmaaling eller Valget af Straffegraden indenfor de lovbestemte Grændser i det enkelte Tilfælde og i Forbindelse hermed angaaende Forbrydelsens Gjentagelse samt om de lovbestemte Straffes Nedsættelse i visse Tilfælde. Ved Straffens Udmaaling indenfor de lovbestemte Grændser vil deels blive at tage i Betragtning alle saavel objective som subjective Momenter, der have Indflydelse paa den enkelte Handlings større eller mindre Strafskyld (Udkastets § 45), hvortil naturligen knyttes Bestemmelser om Forbrydelsens Gjentagelse, der vel altid vil være et særdeles aggraverende subjectivt Moment ved Straffens Udmaaling, men derhos ved visse Forbrydelser endog synes at burde tillægges end større Vægt som qualificerende til en høiere end den ellers foreskrevne Straf (Udkastets § 46), — deels at see hen til forskjellige andre Forhold og Omstændigheder, som maae have deres Betydning ved Afveiningen af den for den saaledes med alle dens objective og subjective Momenter foreliggende Forbrydelse passende Straffs Størrelse (Udkastets §§ 47—49). I nær Sammenhæng med Materien om Straffens Udmaaling — navnlig med Hensyn til de subjective Momenter — staae derhos Bestemmelserne om Straffens Nedsættelse i visse Tilfælde paa Grund af Personens Tilregnelighedsstand, idet Forstandens og Retsbevidsthedens Umodenhed eller mangelfulde Udvikling eller Sindets Forstyrrelse i Gjerningens Øieblik, uden at udelukke eller ophæve al Tilregnelighed til Straf, kan give Handlingen en saadan Character, at der findes Anledning til at bedømme dens Strafbarhed efter en anden Maalestok end den, der indeholdes i de almindelige Straffebestemmelser. Herom handler Capitlets 3 sidste §§'er (50—52).

Det bemærkes slutteligen, at den norske Straffelovs 6te Capitel, der blandt Andet indeholder tilsvarende Bestemmelser til nærværende Capitels, — medens f. Ex. den preussiske Straffelov af 14. April 1851 ikke har optaget Noget af dettes Indhold med Undtagelse af Bestemmelserne om Forbrydelsens Gjentagelse — i § 4 har den Regel, at af twende for en Forbrydelse bestemte Straffearter bør Dommeren anvende den, som først er nævnt, forsaavidt ei særdeles formildende Omstændigheder forekomme, hvis hiin Straffeart er den strængere, eller særdeles skjærpende Omstændigheder, hvis den er den ringere, men at naar flere end to Straffearter ere bestemte, den Orden, hvori disse ere nævnte, ikke kommer i Betragtning. En saadan Regel har Commissionen imidlertid anseet det hverken nødvendigt eller hensigtsmæssigt at optage i Udkastet.

Til de enkelte §§'er i dette Capitel bemærkes Følgende.

ad § 45.

Man har troet at kunne sammentrænge de objectivt og subjectivt skjærpende og formildende Omstændigheder i en enkelt § ved at indskrænke sig til en kort Anhydning af de vigtigste Punkter i den dobbelte Retning, i hvilken Undersøgelsen om den enkelte Forbrydelses Strafbarhed skal føres, uden (som i Udkastet for Hertugdømmerne Tit. 6 §§ 76—79) i særskilte Ser under fortløbende Nummere og med en detailleret Udvikling af de enkelte Momenter at omhandle de saavel med Hensyn til Gjerningens Beskaffenhed som med Hensyn til Gjerningsmanden deels skjærpende og deels formildende Omstændigheder, en Udvikling, der dog aldrig kan blive udtømmende, medens den let vil komme til at indeholde Gjentagelser.

Hvad Realiteten af denne § angaaer, er det neppe nødvendigt at anføre Videre. Derimod har Sens Affattelse været Gjenstand for omhyggelig Prøvelse i Commissionen, der har søgt at gjøre den paa den ene Side saa kort og concis som muligt, men paa den anden Side ogsaa correct, saaledes at der ikke udelades noget Væsentligt og optages noget mindre Betydende i Anhydningen af de Regler, som Dommeren vil have at følge ved Straffens Udmaaling i det enkelte Tilfælde. Det bemærkes i denne Henseende, at de i Sen anførte Skjærpelses- og Formildelsesgrunde vel ved de to Ord „deels" — „deels" ere henførte under 2 Hovedcathegorier, den ene indeholdende de Momenter, som vedrøre Gjerningens objective Beskaffenhed, den anden de subjective Momenter, men uden at det derfor er anseet nødvendigt at stille systematiske Betegnelser som „Gjerningens Beskaffenhed" og „Tilregnelighed" i Spidsen for hver enkelt af disse S'ens Dele, saameget mindre som neppe alle de i dennes sidste Passus omhandlede Momenter, navnlig Gjerningsmandens Forhold efter Gjerningens Udførelse, ganske correct kunne henføres til dem, der have Indflydelse paa Gjerningens Tilregnelighed. Derimod er der ved det først i hver Classe nævnte Moment tilføiet Ordene „større eller mindre", forat det skarpere kan fremtræde, at de i Sen nævnte Momenter blive at tage i Betragtning i en dobbelt Retning snart som Skjærpelses- snart som Formildelses-Grunde. Under „den større eller mindre Fasthed i Gjerningsmandens Villie" indbefattes ogsaa Hensynet til Overlæget, hvorved naturligviis ikke udelukkes, at dette Moment muligen ved visse Forbrydelser i den specielle Deel turde være at tillægge en større Betydning. Overhovedet er det en Selvfølge, at ved enkelte Forbrydelser efter særlige Bestemmelser i den specielle Deel af Straffeloven deels andre end de i Udkastets § 45 omhandlede almindelige Momenter kunne blive at tillægge en ganske særlig Vægt, uden at det derfor er nødvendigt at gjøre nogen Henhydning hertil paa dette Sted i den almindelige Deel, til hvis almindelige Regler de særegne for enkelte Forbrydelser i Lovens specielle Deel slutte sig som udviklende og modificerende.

ad § 46.

Da det væsentligen afhænger af de enkelte Forbrydelsers forskjellige Character, hvorvidt der er Feie til at betragte Gjentagelsen som en Omstændighed, der qualificerer Forbrydelsen til at belægges med høiere Straf end den for samme i Almindelighed foreskrevne, vil det uden Tvivl ikke være rigtigt, saaledes som tildeels den preussiske Straffelov af 1851 gjør det, i Straffelovens almindelige Deel at optage en Regel, der i Almindelighed bestemmer, at Gjentagelsen af den samme eller dog en eensartet Forbrydelse skal have en saadan qualificerende Virkning, ligesom en saadan Regel heller ikke gjælder efter den nuværende danske Strafferet, og endmindre, som tildeels er Tilfældet i code pénal, at bestemme, at en høiere Straf skal indtræde, naar den, der nu skal dømmes, tidligere er funden skyldig i en Forbrydelse, ligemeget om af samme eller en anden Art, naar den kun har været af en vis Grovhed. Naar saaledes Gjentagelsen formeentligen kun bør tillægges en særegen Virkning til at forhøie Straffen ved visse Forbrydelser, synes det heller ikke at være paa sin Plads i den almindelige Deel af Straffeloven at angive disse specielle Forbrydelser, jfr. Entwurf eines Criminalgesetz-Buchs für die Herzogthümer Schleswig und Holstein §§ 82—86, men det turde være rigtigst at indskrænke sig til i denne at udtale de almindelige Sætninger, der skulle komme til Anvendelse i de Tilfælde, hvor Gjentagelse af en Forbrydelse efter de særlige Bestemmelser i Lovens specielle Deel medfører en høiere Straf.

Hvad Begrebet om Gjentagelse angaaer, da er det uden Tvivl stemmende med dette saavelsom med dansk Ret som Betingelser for, at der kan blive Spørgsmaal om Gjentagelse, at fordre, at den Paagjældende er kjendt skyldig, forinden han

igjen forbrod sig, medens det derimod ikke er nodvendigt, at Straffen for den tidligere Forbrydelse er udstaaet eller dog begyndt, og at den tidligere begaaede Forbrydelse er forovet, efter at den Paagjældende havde fyldt sit 15de Aar. I den første Henseende bemærkes det imidlertid, at en Afgjørelse ved Dorigheds-Resolution eller paa anden Maade ved den Paagjældendes egen Erkjendelse af Strafskyld og Underkastelse under den derfor lovbestemte Straf, hvor en saadan retlig kan finde Sted, maa være tilstrækkelig til Gjentagelsesbegrebets Tilstedeværelse, uden at det dog ansees nodvendigt at optage Noget derom i Loven, da det dog vil beroe paa, om den mindelige Afgjørelse i Loven udtrykkeligt er sat ved Siden af en Dom.

Fremdeles kan det erindres, at naar det fordres, at den Paagjældende forhen er kjendt skyldig, ligger deri, at han for senere at kunne dommes for 3die eller 4de Gang begaaet Forbrydelse o.s.v., maa tidligere være dømt for resp. 2den eller 3die Gang gjentaget Forbrydelse o.s.v. Den, der saaledes f. Ex. urigtigen for en 2den Gang begaaet Forbrydelse er dømt som for 1ste Gang skyldig i denne, vil, naar han 3die Gang forover den samme Forbrydelse ikke, kunne dommes som for 3die, men kun som for 2den Gang gjentaget Forbrydelse. Forsaavidt derhos Ordene i Sens første Stykke ved at binde Gjentagelsesbegrebets Tilstedeværelse til, om han tidligere er kjendt skyldig eller ikke, kunde synes at være til Hinder for Udovelsen af den i Praxis, navnlig af Høiesteret, anvendte Critik af den tidligere af en underordnet Ret afsagte upaaankede Straffedoms Rigtighed, har man formeent, at der dog neppe af Hensyn til denne Praxis, med hvis Rigtighed i Princippet der vel kunde fremføres nogen Tvivl, turde være tilstrækkelig Foie til at forandre Udtrykkene i Sen. Endelig kan det bemærkes, at naar det hedder, at Vedkommende skal være kjendt skyldig, forudsættes det naturligviis, at den tidligere afsagte Dom var en endelig Dom eller ikke senere ved høiere Ret underkjendes. At foregne Tilfælde kunne indtræffe, naar det paa den Tid, da den imod den Paagjældende paa Grund af en senere begaaet Lovovertrædelse anlagte Sag skal afgjøres, er uafgjort, om ikke den tidligere ved en underordnet Ret afsagte Dom kan blive forandret ved høiere Ret, er vistnok unægteligt; men der synes ikke at være nogen Opfordring til med Hensyn til deslige Tilfælde i Straffeloven at optage nærmere Bestemmelser om Anvendelsen af den i Sen givne almindelige Regel, da det formeentligen ikke vil være forbundet med særdeles Vanskelighed for Domstolene ogsaa uden saadanne at træffe den rette Afgjørelse i ethvert Tilfælde, ligesom saadanne Bestemmelser ogsaa nærmere turde høre hjemme i Criminalprocessen end i Straffeloven.

Det er iovrigt klart, at en den Paagjældende tidligere i Udlandet for samme Forbrydelse overgaaet Dom ikke kan bevirke Gjentagelses-Straffens Anvendelse, jfr. Rese. 20. Decbr. 1799, Frd. 13. Octbr. 1819 § 4. En ganske særlig Undtagelse i saa Henseende vil imidlertid finde Sted, naar den tidligere Dom er afsagt af en militair Ret ved en Afdeling af den danske Krigsmagt under dennes temporaire Ophold i Udlandet; at en saadan Dom maa komme i Betragtning i Gjentagelsestilfælde, er saa iovrigt indlysende, at det neppe er nodvendigt at gjøre nogen speciel Erindring derom i den almindelige Bestemmelse om Gjentagelse paa dette Sted i Straffeloven. Hvad derimod de over den Paagjældende i Slesvig saavelsom i Hertugdommerne Holsteen og Lauenborg tidligere afsagte Domme angaaer, da stiller Sagen sig mere tvivlsom. Det synes unægteligen at være en Consequents af den almindelige Regel i dette Udkast § 7 2det Stykke angaaende Forholdet mellem Kongeriget og Hertugdommerne ogsaa i den omhandlede Henseende at stille de i Slesvig saavelsom i Holsteen og Lauenborg afsagte Domme ved Siden af de i Udlandet den Paagjældende overgaaede Domme; imidlertid kan herved erindres, at uagtet ogsaa hidtil en anden Strafferet har været gjældende i Hertugdommerne end i Danmark, er det dog en alt i lang Tid stedfunden Høiesteretspraxis at tillægge en den Paagjældende i Hertugdommerne overgaaet Straffedom (navnligen for Tyveri, Hæleri og Løsgængeri) samme Virkning til Straffens Forhøielse som Domme afsagte i Kongeriget, naar han senere her dømmes for en i Kongeriget begaaet Forbrydelse af samme Art forsaavidt den ham i Hertugdommerne in concreto idømte Straffegrad falder indenfor Minimumsgrændsen for den i dansk Ret bestemte Straf. Commissionen har troet, at der under de tilstedeværende Forhold var al Anledning til heller ikke med Hensyn til det her berørte Punkt at foregribe Løsningen af det Spørgsmaal, hvorledes Kongeriget skal stilles til Hertugdommerne i criminalretlig Henseende, og med Hensyn hertil er der i Udkastets § 46 brugt det mere ubestemte Udtryk „i Riget".

Der opstaaer endvidere det Spørgsmaal, hvorvidt Straffen for Gjentagelsestilfælde skal være anvendelig, naar enten den tidligere eller den senere begaaede Forbrydelse kun var forsøgt, og naar den Paagjældende med Hensyn enten til den tidligere eller til den senere begaaede Lovovertrædelse kun har været meddeelagtig. Man har anseet det rigtigst her ved den almindelige Regel i § 46 at indskrænke sig til at udtale, at Gjentagelsesstraffen bliver at anvende, naar hans Meddeelagtighed har været af den Beskaffenhed, at han er dømt som Gjerningsmand, jfr. den norske Straffelov Cap. 6 § 22; ved de enkelte Forbrydelser i Straffelovens specielle Deel vil der da være Leilighed til, forsaavidt dertil maatte findes Anledning, særligt at give nærmere Regler om, hvorvidt den Gjentagelsen tillagte Virkning skal indtræde, naar en af de begaaede Forbrydelser eller begge kun har været forsøgt, eller naar den Paagjældende med Hensyn til en af dem kun har gjort sig skyldig i en mindre strafbar Meddeelagtighed, jfr. Udkastets §§ 41—44.

Forsaavidt Grunden til, at en gjentagen Forbrydelse belægges med en høiere Straf, fornemmelig er at søge i, at Gjentagelsen vidner om et mere forhærdet og rodfæstet forbryderisk Sind hos Forbryderen, synes der at være Anledning til at lade Gjentagelsens Virkning til Straffens Forhøielse bortfalde, naar der imellem den tidligere og den senere begaaede Forbrydelse ligger et saa langt Tidsrum, at hiin fra Gjentagelsen dragne Slutning om Gjerningsmandens Tænkemaade bliver usikker. Der viser sig imidlertid store Betænkeligheder mod en saadan Præscription af Gjentagelsesvirkningen. Deels modbevises Rigtigheden af den Formodning om, at den Paagjældende har forbedret sig efter den tidligere Forbrydelse, hvorpaa hiin Præscription fornemmeligen beroer, ved det Factum, at han paany har forbrudt sig; deels kan hans formeentlig ustraffelige Forhold i Mellemtiden ikke tillægges nogen særdeles Betydning, da det ikke blot er muligt, men endog jevnligen vil være Tilfældet, at han siden sin forrige Domfældelse flere Gange har været tiltalt og stærkt graveret, uden dog at kunne dømmes af Mangel paa fuldt juridisk Bevis, deels endelig bortfalder Formodningen for hans retskafne Levnet, hvis han i den hele Mellemtid har opholdt sig i Udlandet. Ikkedestomindre har Commissionens Flertal dog troet, at Udkastet maatte optage en Bestemmelse om, at Gjentagelsesvirkningen bortfalder, naar en længere Tid er hengaaet, siden den tidligere idømte Straf er udstaaet, inden den nye Forbrydelse er begaaet, hvorved man ogsaa har taget Hensyn til, at en saadan Bestemmelse synes ikke ret vel at kunne undgaaes, naar man vil indføre Forældelses-Princippet med Hensyn til Forbrydelsers Strafskyld overhovedet, hvorom nedenfor ved 8de Capitel. At gaae den Mellemvei at give Domstolene en facultativ Myndighed til under slige Omstændigheder at lade Gjentagelsesvirkningen bortfalde, synes ikke at ville være hensigtsmæssigt.

Den Tidsgrændse, der sættes for, naar Gjentagelsesstraffen ikke mere skal komme til Anvendelse, er naturligviis altid meget vilkaarlig; man har troet i Udkastets § 46 passende at kunne sætte den til 10 Aar, hvorimod jo rigtignok kan gjøres gjældende, at forsaavidt den ogsaa skal gjælde for mindre Forbrydelser, turde der muligen ikke være god Harmoni imellem denne § og Udkastets § 61 sidste Passus, hvorefter Strafskylden for saadanne forældes efter 5, ja for Sager, der gaae ud paa Bøder eller simpelt Fængsel, endog efter 2 Aars Forløb, skjøndt herved dog paa den anden Side kan erindres, at Spørgsmaalet om særlig Virkning af Gjentagelse idetmindste med Hensyn til Forseelser, der ville være at afsone med Bøder eller simpelt Fængsel, neppe vil blive af stor Betydning.

ad §§ 47—49.

I disse §§er omhandles nogle Punkter, som uden at henhøre til de subjective eller objective Momenter, der have Indflydelse paa Strafskyldens Storrelse for den concrete Forbrydelse, dog kunne komme i Betragtning ved Afveiningen af Straffens Storrelse. De i §§erne udtalte Regler ere vistnok stemmende med Billighed og Sagens Natur, saa at de ikke trænge til videre Udvikling.

Den norske Straffelovs Cap. 6 § 2, der svarer til Udkastets § 47, har Udtrykket: „hans Forhold under Sagens Forfølgning", i Udkastet er istedetfor sat det amplere: „hans Forhold under Sagen" med Hensyn til, at den Paagjældende ogsaa, efterat den egentlige Undersøgelse er sluttet, f. Ex. ved en aldeles temerair Appel, kan selv være Skyld i, at Varetægts-Arresten bliver langvarigere, uden at dette bør komme ham tilgode ved Straffens Fastsættelse. Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne § 80 nævner ogsaa som en formildende Omstændighed, at der under Undersøgelsen er tilføiet den Tiltalte uden hans Skyld andre uretlige Onder; til at optage en lignende Bestemmelse i det nærværende Udkast er der imidlertid ikke fundet Anledning. Det vil iøvrigt formeentlig klarligen fremgaae af de med Hensyn dertil brugte Ord: „komme i Betragtning som formildende Omstændighed ved Straffens Udmaaling" (ɔ: indenfor de lovbestemte Grændser), at man ikke har meent, at Straffen nogensinde paa Grund af en selv nok saa langvarig og uforskyldt Varetægtsarrest skulde kunne nedsættes under det lovbestemte Minimum.

I § 48 har man ved de Ord: „bliver særligen at tage Hensyn o.s.v." villet betegne, at den Skyldiges Formuesforfatning vel overhovedet kan komme i Betragtning som en skjærpende eller formildende Omstændighed ved Straffens Udmaaling ved alle andre Straffearter, men at der ved Udmaalingen af Bødestraffes Storrelse ved Siden af hiint for alle Straffearter almindelige bliver at tage et ganske særeget Hensyn til den Skyldiges pecuniaire Forhold, navnligen fordi disse have Indflydelse paa Bødens Følelighed.

Slutningsordene i § 49: „forsaavidt disse ere oplyste" ere nærmest tilføiede for at antyde, at det ikke just er Meningen af den i §en indeholdte Bestemmelse, at man i de enkelte Tilfælde skal anstille meget vidtgaaende og langvarige Undersøgelser om en maaskee langt tilbageværende Tids Priser for ved Beregning at udfinde en Tings Værdi paa Gjerningens Tid.

ad § 50.

Som ovenfor berørt, omhandles i Udkastets §§ 50—52 Tilfælde, hvor den lovbestemte Straf nedsættes paa Grund af, at Gjerningsmanden, skjøndt han ikke ganske manglede Retsbevidsthed, dog enten ifølge sin hele Forstandsudvikling eller som Følge af Sindsforstyrrelse i Gjerningens Øieblik antages ikke at have havt fuld Tilregnelighed. Disse Tilfælde ere imidlertid af meget forskjellig Slags. I § 50 omhandles saaledes Børn, der ikke have naaet den Alder, i hvilken først Retsbevidstheden i Almindelighed antages at være saaledes modnet, at de af Vedkommende begaaede Handlinger kunne tilregnes dem til Straf efter de almindelige Straffebestemmelser, om hvilke Reglen altsaa naturlig vil være den, at de ikke straffes, medmindre det særligen med Hensyn til den enkelte Handling kan ansees godtgjort, at dens Strafbarhed har været dem klar, og at selv i dette Tilfælde ikke de almindelige, men særegne mindre strænge Straffe komme til Anvendelse paa dem.

Efter den hidtil gjældende danske Strafferet er det, uagtet der for mange og forskjellige Lovovertrædelser foreskrives særegne Straffe for Børn imellem 10 og 15 Aar, dog vistnok meget tvivlsomt, om det kan opstilles som en almindelig Regel, at deslige Børn overhovedet kunne straffes, naar de maae antages at have været sig deres Handlingers Strafbarhed bevidst, eller om det ikke turde være rigtigere at statuere, at de kun kunne straffes i de Tilfælde, hvor det udtrykkeligen er foreskrevet, og i dermed analoge Tilfælde. Ligesom det imidlertid uden Tvivl er den almindelige ogsaa i Praxis antagne Mening, at Børn i alle Tilfælde, hvor der ikke er givet en anden særlig Regel, kunne straffes, naar de maae antages at have været sig Gjerningens Strafbarhed bevidst, saaledes synes der ogsaa at være Foie til at optage en saadan almindelig Regel i Straffelovens almindelige Deel, hvorved bemærkes, at der i Henseende til Aldersgrændsen formeentligen er al Anledning til at bibeholde 10 Aars Alderen som nødvendig Betingelse for, at der overhovedet kan blive Spørgsmaal om Straf for Børn, saa at der, naar Barnet ikke har havt denne Alder, slet ikke bliver Tale om at anstille nogen Undersøgelse om, hvorvidt det ikkedestomindre maatte have havt nogen Forestilling om, at det var en strafbar Handling, hvori det gjorde sig skyldig.

Ved Afgjørelsen af, om den af et Barn mellem 10 og 15 Aar begaaede Lovovertrædelse kan tilregnes det til Straf, vil iøvrigt deels Gjerningens egen Beskaffenhed eller Forbrydelsens Art komme i Betragtning, idet Bevidstheden om det Forbryderiske ved visse Handlinger maa antages at indtræde tidligere hos Barnet end ved andre Handlinger, deels vil der være at tage Hensyn til den Paagjældendes aandelige Udvikling — eller correctere hans Forstandsudvikling — og Opdragelse, hvorefter Tilregneligheden hos et Barn vil kunne indtræde i en meget tidligere Alder end hos et andet. I første Henseende kan det vel ikke nægtes, at det ikke blot er Forbrydelsens Art i Almindelighed, men tillige den enkelte Gjernings concrete Beskaffenhed, hvorefter det i Forbindelse med den Paagjældendes individuelle Udviklingstrin bliver at afgjøre, om han kan antages at have indseet Handlingens Strafbarhed; imidlertid turde det dog være hensigtsmæssigt særligt at fremhæve hiint Hensyn til Forbrydelsens Art paa den Maade, som skeet er i den norske Straffelov Cap. 6 § 8, ved navnligen at anføre visse grovere Forbrydelser, hvis Strafbarhed Barnet vistnok i Reglen vil kunne indsee, saaledes at det med Hensyn til disse under almindelige Omstændigheder, indtil der under Sagen fremkommer særegne Data, som tale derimod, antages, at den Paagjældende har været sig Handlingens Strafbarhed bevidst. Hvor den begaaede Lovovertrædelse derimod ikke henhører til de saaledes særligt nævnte Forbrydelser, hvis Strafbarhed det som Regel antages, at Barnet vil kunne indsee, bør Straf formeentligen kun da idømmes Barnet, naar det efter Gjerningens concrete Beskaffenhed og dets hele Forstandsudvikling efter tilbørlig Undersøgelse tør forudsættes, at det har indseet den enkelte Handlings retlige Betydning. Der turde derhos være Anledning til at indskrænke Anvendelsen af Straf for Børn, der dog har en noget særlig Character i Forhold til Straf for Voxne, til de nogenlunde betydelige Lovovertrædelser, og Udkastet indeholder derfor den Betingelse for, at Børn kunne straffes for en Lovovertrædelse, om de end indsee dens Strafbarhed, at den i det enkelte Tilfælde efter sin Beskaffenhed vilde have medført høiere Straf for en Voxen end Bøder — en Straf, der iøvrigt i og for sig ikke passende vilde kunne idømmes Børn.

Om Barnet end har kunnet indsee sin Gjernings Strafbarhed, vil det dog ikke kunne siges at have fuld Tilregnelighed, idet hverken dets Bevidsthed er saa udviklet, at Forestillingen om Gjerningens Betydning kan være saa klar som hos den Voxne, og der ei heller hos det kan fordres saa en stor Styrke i Villien til at modstaae Fristelsen til det Onde; Straffen bør derfor i alle Tilfælde være mindre, end hvis Handlingen var begaaet af En, der havde naaet den criminelle Lavalder. Livsstraf og Tugthusarbeide tør uden Tvivl ingensinde bringes i Anvendelse paa Børn mellem 15 og 18 Aar; naar disse to Straffearter undtages, hvortil kan føies, at Børn under 15 Aar efter Udkastets § 17 ingensinde maae hensættes i Fængsel paa Vand og Brød, vil Maximum af Straffen for Børn derved være givet, nemlig 4 Aars Forbedringshusarbeide, jfr. Udkastets § 10. Herved synes man ogsaa at kunne blive staaende, uagtet det vel er blevet gjort gjældende, at denne Straf som den høieste, hvortil et Barn nærved 15 Aars Alderen for det groveste Mord og under de meest skjærpende Omstændigheder kan dømmes, turde være temmelig ringe. Med de af det Anførte fremgaaende nærmere Bestemmelser, — hvortil bemærkes, at i Loven om Straffeanstalterne, som forudsættes given, ville nærmere Regler om Børns Behandling i Forbedringshusene kunne optages —

findes det iøvrigt hensigtsmæssigt at indskrænke sig til den almindelige Regel, at Børns Straf skal være mindre end den Voxnes, idet det navnligen neppe vilde være rigtigt at fætte et vist Forhold herfor.

ad § 51.

I Modsætning til § 50 omhandler § 51 Tilfælde, hvor den Lovovertrædelse, hvorom der er Spørgsmaal, er begaaet af en Person, der overhovedet har Tilregnelighed, men som undtagelsesvis paa Grund af ganske særdeles Omstændigheder, navnlig den abnorme Sindstilstand, hvori han paa den Tid, Gjerningen udøvedes, befandt sig, ikke synes at burde straffes med den almindelige lovbestemte Straf. Det kan i denne Henseende bemærkes, at ligesom det almindeligt erkjendes, at der imellem den fulde Mangel paa Bevidsthed og Indsigt om Handlingens retlige Betydning, som findes hos det ganske unge Barn, og den fulde Bevidsthed og Tilregnelighed hos den Voxne ligger et Tidsrum, hvor hverken fuld Tilregnelighed eller fuld Mangel af Tilregnelighed er tilstede, hvorfor mindre Straffe findes retfærdige for Forbrydelser, der begaaes af Personer i dette Tidsrum, — saaledes lader det sig neppe nægte, at der ved Grændsen af den fuldkomne Sindsforstyrrelse, hvor Bevidsthed om Gjerningens Betydning ganske mangler, staaer en Tilstand, hvor Gjerningens Strafbarhed vel ikke er ganske skjult for den Paagjældendes Bevidsthed, men hvor hans Tanker dog ere i den Grad omtaagede og hans Forestillinger i den Grad uklare, at han maa siges ikke at have fuld Bevidsthed om sin Gjerning. Jo mere svækkede og afkræftede Sjælsevnerne ere, jo mere uskikket en Person er til ret at fatte sine Handlingers sædelige og retlige Betydning, desto mindre er den Uværdighed, der aabenbarer sig igjennem hans retstridige Virksomhed, og desto mindre bør Straffen være. Men naar denne Forstandsevnernes Svækkelse, denne Sindets Forvirring og Bevidsthedens Omtaagethed er tilstede i en saadan Grad, at Personen efter den almindelige menneskelige Natur maa siges at være i en abnorm Tilstand, saa synes heller ikke de i en saadan Tilstand udøvede Handlinger at burde bedømmes efter de normale Straffebestemmelser, om end Bevidstheden om deres Strafbarhed ikke ganske har været den Paagjældende berøvet. Vel kunde herimod indvendes, at Grændsen mellem den mere eller mindre klare Bevidsthedstilstand er saa overordentlig vanskelig at drage, at det turde være hensigtsmæssigt at indskrænke sig til ved Straffens Ansættelse at give Dommeren tilbørligt Raaderum til at tage alle de forskjellige navnlig subjective formildende Omstændigheder i Betragtning og derunder da ogsaa den her omhandlede Tilstand; men herimod kan gjøres gjældende, at Straffebestemmelsen dog maa være beregnet paa at gjælde for Borgere, der ere i Besiddelse af de almindelige menneskelige Evner og Kræfter, og naar Minimum af den lovbestemte Straf altsaa maa kunne blive at ansee som en passende Straf efter de øvrige formildende Omstændigheder, som in casu kunne være tilstede, vil saaledes selv Minimumsstraffen være for høi under Forudsætning af, at disse formildende Omstændigheder ere tilstede, naar hertil kommer Gjerningsmandens abnorme Sindstilstand.

Uagtet den nugjældende danske Strafferet ikke indeholder nogen positiv Hjemmel for — udenfor egentlige Afsindighedseller Vildelsestilfælde, hvor den Paagjældende slet ikke har været sig sin Handlings Strafbarhed bevidst, og hvor han som Følge deraf heller ikke bliver at straffe — at tillægge den Sindstilstand, hvori Gjerningsmanden paa den Tid, Handlingen udøvedes, befandt sig, Virkning til at fravige Lovgivningens almindelige Straffebestemmelser, har man dog efter det Ovenanførte troet, at der var Anledning til at optage en Bestemmelse af den Art, som indeholdes i Udkastets § 51, hvorefter Straffen skal nedsættes, naar de i Udkastets Cap. 3 § 28 omhandlede Tilstande uden at udelukke Tilregnelighed dog efter Dommerens Skjøn — eller eventualiter efter Nævningernes Kjendelse — ere tilstede i en saadan Grad, at selv Minimum af den lovbestemte Straf vilde være uforholdsmæssig høi, jfr. Udkastet for Hertugdømmerne Tit. 6 § 81. Dette vil saaledes t. Ex. kunne være Tilfældet, naar den Paagjældende er fjollet, var i høi Grad berusет, i den yderste Grad af Affect, eller naar hans Sjælskræfter af Sygdom eller Alderdom i en ganske særegen Grad ere svækkede og hans Omdømme omtaaget. Mere imod sig kunde det synes at have at give Domstolene en Ret til i deslige Tilfælde at nedsætte Straffen uden nogen Begrændsning; efter det hele Straffesystem, der ligger til Grund for Udkastet, vilde det imidlertid være særdeles vanskeligt at sætte en bestemt Grændse for den omhandlede Strafnedsættelse. At denne imidlertid derfor ikke er vilkaarlig, har man søgt at antyde ved de Ord: „en forholdsmæssig ringere Straf osv.“

ad § 52.

Med det fyldte 15de Aar indtræder efter den nugjældende danske Strafferet de almindelige lovbestemte Straffe, og Udkastet gaaer ud fra den samme Forudsætning. Ligesom der imidlertid i Frd. 11. April 1840 § 29, jfr. Pl. 23. Mai 1840 § 1 findes Spor af en Tendents til igjennem den der paabudte Forandring af Straf af Fængsel paa Vand og Brød paa en vis Maade at gjøre Straffen noget lempeligere for unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar, saaledes turde Meget tale for at opstille en noget almindeligere Regel i den Retning, tildeels i Lighed med Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne Tit. 6 § 81 in fine, hvor Aldersterminen imidlertid er sat noget anderledes, nemlig mellem det 12te og 18de Aar, jfr. den norske Straffelovs

Cap. 6 § 9. Det vil uden Tvivl vinde Bifald, at man har foreslaaet, at Livsstraffen aldrig bør anvendes paa saadanne ganske unge Mennesker, men at de istedetfor skulle dømmes til Tugthusarbeide for Livstid eller paa visse Aar. Naar der imidlertid henses til, at Udviklingen af de aandelige Evner og i Forbindelse dermed af den sædelige Villies Kraft hos de forskjellige Individer kan indtræde til forskjellig Tid, og at det navnligen vel kan indtræffe, at Forstandsevnerne hos enkelte Personer enten paa Grund af deres medfødte naturlige Beskaffenhed eller paa Grund af de Forhold, hvorunder de have levet og ere blevne opdragne, ikke med det fyldte 15de Aar have naaet den Udvikling, som i Almindelighed kan forudsættes, og hvilken Forudsætning ligger til Grund for den criminelle Tilregnelighed's Indtræden med denne Alder, — synes der at være Anledning til, ogsaa hvor andre Straffe end Livsstraf ere foreskrevne i Loven for visse Forbrydelser, at aabne Adgang til en Nedsættelse af den almindelige Straf, naar det efter Dommerens eller i sin Tid Nævningernes Skjøn befindes, at den unge Forbryder paa Grund af de ovenfor paapegede Mangler i hans Forstandsevner eller disses Udvikling undtagelsesviis ikke kan siges at have den fulde Tilregnelighed, skjøndt han derfor ingenlunde er uden al Bevidstheb om sin Handlings Strafbarhed. Hertil sigter Udkastets § 52, hvorved erindres, at det ogsaa her er blevet gjort gjældende, at det i og for sig turde være ønskeligt noget nærmere at begrændse Dommerens Myndighed til at nedsætte Straffen under det lovbestemte Minimum, saaledes som det er skeet i den norske Straffelov l. c., men hvorom imidlertid det Samme gjælder, som ved § 51 er blevet bemærket, at det efter den Maade, hvorpaa Straffesystemet tænkes ordnet i nærværende Udkast, har sine særdeles store Vanskeligheder at opstille saadanne nærmere Bestemmelser, der virkelig ville være passende og egnede til at give det, som man ved dem maatte attraae at naae.

Syvende Capitel.

Det 7de Capitel i Udkastets almindelige Deel indeholder, foruden nogle Bestemmelser om de lovbestemte Straffes Forandring under særegne Omstændigheder, i dets sidste §§ 58—59 fornemmelig Regler om Forbrydelsers Concurrence og nogle dermed i Forbindelse staaende Forskrifter.

Hovedspørgsmaalet, som bliver at besvare i dette Capitel, og af hvis Besvarelse Affattelsen af dets 5 første §§'er er afhængig, er saaledes det, om man ved Afstraffelsen af en Person, der findes at have gjort sig skyldig i flere Lovovertrædelser, skal gaae ud fra det Princip, at hver enkelt Lovovertrædelse bør belægges med den derfor foreskrevne Straf (Cumulationsprincipet), om end dette Princip i Udførelsen undergives større eller mindre Modificationer, eller om det skal opstilles som Regel, at samtlige de begaaede Lovovertrædelser skulle straffes under Eet, saaledes at den samlede Straf ordentligviis ikke kommer til at overstige Maximum af den for den største af dem lovbestemte Straf. Det synes nu, hvad dette Spørgsmaal angaaer, ved første Diekast at være klart, at en Straffelov maa være anvendelig, saa ofte det deri bestemte Tilfælde er forhaanden, og at den Omstændighed, at den Tiltalte findes skyldig i flere Overtrædelser af Straffelovgivningen, det være sig nu en og den samme Straffelovbestemmelse eller forskjellige, ikke kan indeholde nogen Grund til Nedsættelse eller Eftergivelse af den Straf, som er forskyldt ved nogen af Overtrædelserne. Det kan imidlertid paa den anden Side ikke nægtes, at der imod en streng Gjennemførelse af Cumulationsprincipet gjør sig væsentlige Betragtninger gjældende. Ikke at tale om, at de forskjellige Straffes Beskaffenhed ofte vil gjøre deres Cumulation physisk eller juridisk umulig, kan det saaledes for det Første erindres, at denne i mange Tilfælde vil føre til uforholdsmæssig haarde Resultater navnlig paa Grund af, at Straffens Intensitet ofte stiger i et større Forhold end det arithmetiske — 2 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød er saaledes vistnok en mere end dobbelt saa haard Straf som 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød — ligesom det ogsaa synes haardt og uretfærdigt paa Grund af flere mindre Forbrydelser, der i og for sig ikke vidne om, at den Paagjældende er en for Samfundet i den Grad farlig Person, at han saa at sige for bestandigt bør udelukkes derfra, dog at berøve ham Friheden for Livstid eller saa godt som for hele Livet, hvortil imidlertid Sammenlægningen af flere kortvarige Frihedsstraffe unægteligt kan føre. En anden vigtig Betragtning er det dernæst, at det, hvor Straffen for de enkelte Lovovertrædelser ikke fornemmelig er bestemt ved Hensynet til Omfanget af det ved hver Gjerning bevirkede materielle Onde, men nærmest med Hensyn til den forbryderiske Villie, der aabenbarer sig igjennem de enkelte retstridige Handlinger, vel kan siges, at det vidner om et større Hang til Forbrydelser og en mere rodfæstet ond Villie, jo flere Gange den Paagjældende overtræder Retsloven, men uden at det derfor med Foie kan paastaaes, at det forbryderiske Sind er ligesaa mange Gange større hos Forbryderen, som han gjentager Lovovertrædelsen. Denne Betragtning faaer i Særdeleshed Betydning, hvor de flere Forbrydelser ere Overtrædelser af et og det samme Bud eller dog beslægtede med hinanden.

Ved Bedømmelsen af den Vægt, der bør tillægges de antydede Betragtninger, er der vistnok Anledning til at skjelne imellem, om det er en enkelt Handling, hvorved Gjerningsmanden gjør sig skyldig i flere Lovovertrædelser (concursus simultaneus),

eller om han har begaaet flere selvstændige i Tiden mere eller mindre adskilte retskrænkende Handlinger. I sidste Tilfælde, hvor den Paagjældende efter flere forskjellige Beslutninger flere Gange har sat sig op imod Loven, taler der unægtelig mere for Anvendelsen af Cumulationsprincipet end i det første, da det paa en Maade kan siges, at han for enhver Gjerning ikke blot har forskyldt sin Straf, men at det er tilfældigt, at han ikke er bleven den paalagt, da han jo vilde være bleven idømt den, hvis hver enkelt Forbrydelse af Justitien var bleven opdaget og forfulgt strax, efterat den var begaaet, forinden han fik Leilighed til at begaae nye Forbrydelser. Det er navnligen ogsaa med Hensyn til denne Concurrence af Forbrydelser (concursus successivus), at der i Commissionen har været Tvivl tilstede om, hvilken Regel for Straffens Fastsættelse der maatte være den rigtige. Paa den ene Side er det blevet fremhævet, at de ovenanførte Betragtninger dog ikke kunne føre til at nægte Principrigtigheden af Straffenes Cumulation, i alt Fald ikke hvor det er forskjellige og ikke de samme eller eensartede (beslægtede) Forbrydelser, hvori den Paagjældende har gjort sig skyldig, men kun til at modificere Udførelsen af dette Princip saaledes, at uforholdsmæssig haarde Resultater forebygges, hvilket vilde kunne ske igjennem nærmere Regler for Straffenes Forening (jfr. Udkastets § 56), hvortil maaske kunde føies en Bemyndigelse for Domstolene til, hvor ikke destomindre den ved Sammenlægningen udkommende samlede Straf maatte være altfor haard, at gjøre et Afslag i denne. Fra den anden Side kan herimod bemærkes, at naar Cumulationsprincipet opgives, hvor de flere begaaede Forbrydelser ere de samme eller dog eensartede, vil det ikke være uden Mislighed ikke desto mindre at gjøre dette Princip gjældende for ueensartede Forbrydelsers Vedkommende, navnlig fordi det har sin store Vanskelighed i den almindelige Deel af Straffeloven at fastholde et saadant Begreb om eensartede Forbrydelser, saaledes at det kan forenes med god Consequents for dette at opstille et andet Princip end for Concurrence af Forbrydelser overhovedet, i hvilken Henseende det navnlig er blevet fremhævet, at efter Frd. 11. April 1840 § 78 flere Forbrydelser, med Hensyn til hvilke det vistnok turde være tvivlsomt, om de kunne siges at være eensartede, ere stillede i Klasse sammen, forsaavidt der med Hensyn til dem ikke skal finde Cumulation af Straffe Sted. Forsaavidt det muligen kunde synes, at det dog egentlig kun er visse Forbrydelser, hvorom det gjælder, at Strafskylden ikke fordobbles ligesaa mange Gange, som de gjentages, idet det er den forbryderiske Tilbøielighed, den Maxime, der aabenbarer sig igjennem de forskjellige Gjentagelser, som væsentligen maae bestemme Straffen, navnligen f. Ex. Tyveri, med Hensyn til hvilke der da, naar Cumulationsprincipet opstilles som almindelig Regel i Straffelovens almindelige Deel, kunde gjøres særlig Undtagelse og henvises til andre og nærmere Regler i den specielle Deel, — da vilde ogsaa herved Vanskeligheder afstedkommes, idet enten Grændsen for de saaledes undtagne Forbrydelser maatte trækkes saa snevert, at derved flere Forbrydelser udelukkes, med Hensyn til hvilke der i alt Fald under visse Omstændigheder synes at være den samme Feie til at gjøre Undtagelsen gjældende, f. Ex. navnlig flere Bedragerier, der ikke blot efter Forbrydelsens Hovedcharacteer, men ogsaa ofte efter den Maade, hvorpaa de i enkelte Tilfælde kunne fremtræde, staae Tyveri meget nær, — eller ogsaa Begrebet om de saaledes undtagne Forbrydelser maatte opstilles med en saadan Vide, at deels i og for sig høist forskjelligartede Forbrydelser vilde falde ind derunder, deels Undtagelsen i den specielle Deel derved bliver uforholdsmæssig omfattende ligeover for Hovedreglen i den almindelige Deel.

Som ovenfor antydet turde Cumulationsprincipet fremdeles vistnok i hvert Fald kun bringes til Anvendelse med forskjellige Lempelser (see nærmere i denne Henseende Bemærkningerne til § 56 nedenfor) og med Adgang for Domstolene til end yderligere at nedsætte Straffen, paa det at det ikke i enkelte Tilfælde dog skulde føre til uforholdsmæssig haarde Straffe, men naar da det modsatte Princip, Ikke-Cumulationsprincipet, ved at optages i Straffeloven gives den nærmere Modification i en modsat Retning, at der gives Domstolene Myndighed til efter Omstændighederne, hvor Concurrence af Forbrydelser er tilstede, at forhøie Maximum af Straffen for den største Forbrydelse med indtil det Halve for saaledes at kunne ramme alle de begaaede Forbrydelser under Eet med den tilbørlige Straf, saa turde det vel være, at det i de fleste Tilfælde, hvad de practiske Resultater angaaer, vilde vise sig ikke at medføre nogen særdeles stor Forskjel, om det ene eller det andet af de saaledes lempede og modificerede forskjellige Principer lægges til Grund for Straffens Fastsættelse. Og heri har Commissionens Flertal fundet en yderligere Støtte for det Resultat, hvortil det efter nøie Overveielse af alle disse forskjellige Betragtninger er kommen, at det nemlig, om end Cumulationsprincipet erkjendes at være principrigtigere navnlig med Hensyn til ueensartede Forbrydelser, dog fornemtligen vil være practisk rigtigere at opgive dette Princip og i dets Sted at opstille en lignende Regel som den i Udkastet til en Straffelov for den danske Krigsmagt § 71, jfr. og Frd. 11. April 1840 § 78, hvorefter kun Straffen for den største Forbrydelse i Tilfælde af Concurrence bliver at idømme, dog saaledes at Dommeren efter Omstændighederne kan forhøie denne Straf indtil det Halve af dens Størrelse.

Naar saaledes Udkastet ikke har optaget Cumulationsprincipet, kan det vel ikke nægtes, at det noget afviger fra den nugjældende danske Strafferet, forsaavidt derefter vistnok Cumulation af Straffe maa opstilles som Regel i det Mindste for Concurrence af forskjellige, ikke eensartede Forbrydelser, jfr. Danske Lov 1—5—3, Frd. 13. Februar 1775 § 4, 1. Febr. 1797 § 91, 1 Juni 1832 § 4, 3. Juli 1835 § 25, 27. Novbr. 1839 § 1, 11. April 1840 § 75, jfr. § 59, Pl. 3 Juni 1846 § 1

m. fl. Men den nyere Lovgivning synes dog stærkt at tendere til et modsat Princip, og det netop ved de meest forekommende Forbrydelser, see saaledes, for ikke at nævne Frd. 11. April 1840 § 78, denne Frds. §§ 34, 49, 53 in fine og 67, Frd. 15. April 1840 §§ 3 og 5, jfr. § 8 2det Mbr., Frd. 26. Marts 1841 §§ 1, 5, 14 2det Mbr., jfr. Frd. 4 Octbr. 1833 § 29 3die Mbr., Frd. 5. Mai 1847 §§ 1 og 4, jfr. §§ 5 og 8, see og Frd. 3 Juli 1835 § 25, — skjønt det jo rigtignok gjælder med Hensyn til en stor Deel af disse Lovsteder, at der i de deri omhandlede Tilfælde ikke kunde blive Spørgsmaal om at cumulere Straffene paa Grund af disses Beskaffenhed.

Slutteligen bemærkes det, at de for Concurstilfælde givne Regler naturligviis ikke ville komme til Anvendelse, forsaavidt en enkelt eller flere af de begaaede Retskrænkelser ere private Sager, hvorover den Private er eneraadig, da det Offentlige ikke kan inddrage saadanne under en mod Fornærmeren paa Grund af andre Forbrydelser reist offentlig Sag, og Forudsætningen for Concurs, nemlig at de forskjellige Handlinger skulle afgjøres ved een Dom, saaledes ikke vil være tilstede. Naar den private Fornærmelsessag derimod kan være og er bleven Gjenstand for den af det Offentlige reiste Sag, vil den Private ogsaa være uberettiget til at fordre andre Regler for Straffens Fastsættelse end de almindelige for Concurstilfælde foreskrevne bragte til Anvendelse.

Ved Udkastets enkelte §§'er bemærkes Følgende.

ad § 53.

Denne § handler, saaledes som det vil fremgaae af dens Affattelse, der iøvrigt er overeensstemmende med § 70 i Udkastet til en Straffelov for den danske Krigsmagt, saavel om den saakaldte concursus simultaneus delictorum homogeneus — hvor de flere Forbrydelser, der indeholdes i Gjerningen, ere Overtrædelser af den samme Straffebestemmelse — som om den saakaldte concursus simultaneus delictorum heterogeneus — hvor en og den samme Gjerning indeholder Overtrædelser af forskjellige Straffebestemmelser. Den giver saaledes en og samme Regel for al samtidig Concurrence, at nemlig kun Straffen for den største Forbrydelse skal anvendes, hvortil det er anseet hensigtsmæssigt at føie den Sætning, at de øvrige Forbrydelser alene komme i Betragtning som skjærpende Omstændigheder.

Det har forøvrigt været under Omhandling i Commissionen, om det maatte være nødvendigt at optage en Bestemmelse i Lighed med den norske Straffelovs Cap. 6 § 11 om, at, hvor Embedsforbrydelse er foreskrevet som Straf for den mindre Forbrydelse der indeholdes i den begaaede Handling, dog ogsaa denne Straf skal komme til Anvendelse i Forbindelse med den større Straf. Hertil formenes imidlertid ikke at være tilstrækkelig Føie, saa meget mindre som Embedets Fortabelse vel som oftest vil være en middelbar Følge af den større Straf, som efter S'en i saa Tilfælde kommer til Anvendelse, ligesom en saadan Bestemmelse i hvert Fald maa anses at være bedre paa sin Plads i et særligt Capitel om Embedsforbrydelser i Straffelovens specielle Deel.

ad § 54.

Det er aabenbart og behøver neppe at udtales, at der ikke constitueres flere Forbrydelser ved de forskjellige Forsøg paa en Forbrydelse, som Gjerningsmanden foretager, inden han opnaaer Fuldbyrdelsen af sin forbryderiske Hensigt, ligesaalidt som ved den Virksomhed, han udøver, efterat han er kommen saa vidt med Forbrydelsens Iværksættelse, som der efter Loven fordres til dens Fuldbyrdelse, for fuldstændigen at frembringe den ved Forbrydelsen tilsigtede ydre Følge, f. Ex. naar den, der har sat Ild paa et Huus i det ene Hjørne, ogsaa antænder det andet Hjørne, for at Ilden bedre skal gribe om sig. Derimod turde det vel være rigtigt at gjøre opmærksom paa, at selv, hvor der foreligge flere adskildte Handlinger, der hver for sig indeholde de ydre Data, der udfordres til at constituere en Overtrædelse af Straffeloven, ville disse adskildte Handlinger i flere Tilfælde være at betragte ikke som lige saa mange selvstændige Forbrydelser, men som udgjørende een fortsat Forbrydelse paa Grund af det Continuitetsforhold, der finde Sted imellem de enkelte Handlinger. Hvorvidt dette er saa, vil vel i de fleste enkelte Tilfælde ikke være særdeles vanskeligt at afgjøre for et sundt Judicium; større Vanskelighed har det unægteligen derom at give almindelige Regler, og Affattelsen af Udkastets § 54, som sigter dertil, har derfor været Gjenstand for Commissionens omhyggelige Prøvelse.

Som en almindelig Betingelse for, at flere adskildte retstridige Handlinger saaledes ere at opfatte under Ét som een fortsat Forbrydelse, maa vistnok opstilles, at de alle ere Udførelse af eet og det samme forbryderiske Forsæt, hvorved imidlertid ikke udelukkes, at der foran hver enkelt Handling kan gaae en yderligere Overveielse og Beslutning, naar denne dog kun sigter til at udføre hiint almindelige forbryderiske Forsæt, hvormed ikke maa forveksles, at een forbryderisk Plan kan omfatte flere Forsætter. Naar saaledes en Stimand beslutter at lægge sig i Baghold og overfalde og plyndre de Forbireisende, ere de enkelte Overfald ikke at betragte som eet fortsat Roveri, men der ere ligesaa mange Roverier som Overfald, da der til hvert især hører et roverisk Forsæt; ligeledes naar et Tjenestetyende beslutter at føre sig sin Stilling til Nytte og stjæle, saa ofte Leiligheden dertil

frembyder sig, saa kunne ingenlunde de enkelte Gange, han stjæler, betragtes som eet fortsat Tyveri; hver enkelt Gang er der et Tyvsforsøt, og ligesaa mange Tyvsforbrydelser er der.

Den Continuitet imellem de enkelte Handlinger, som gjør, at de alle tilsammen maae betragtes som een fortsat Forbrydelse, kan imidlertid være af forskjellig Slags; den kan saaledes for det Første være begrundet deri, at det Forbryderiske ligger i det hele Forhold, hvoraf de enkelte Gjerninger kun ere Yttringer, saa at de egentlig ikke bevirke særegne Retskrænkelser, men kun gjentage den samme Retskrænkelse, som allerede er tilstede heelt ved den første Gjerning, uden at Forbrydelsens Gjenstand i nogen Maade forandres. Exempler herpaa afgive de enkelte Gange, den utro Ægtefælle forseer sig, de enkelte Gange, de samme Beslægtede have Omgang med hinanden, de flere Gange, man fremfører den samme Beskyldning mod det samme Individ, de flere Arbeider eller Handeler, der foretages af den, der har etableret en imod Næringslovgivningen stridende Virksomhed eller Bedrift, de flere Gange, en omstreifende Bettler anmoder Folk om Almisse o.s.v.; i alle disse Tilfælde er Forbrydelsen kun een, Krænkelsen af en og den samme ægteskabelige Troskabspligt, af et og det samme Slægtskabsbaand, af en og den samme Ære, af en og den samme Handelsret eller Politiorden; Forbrydelsen udøves ved Gjentagelsen af de enkelte Handlinger vel i større Omfang, men det er ikke nye eller gjentagne Forbrydelser, thi dertil udfordres nye objective Retsbrud, som der her ikke kan være Tale om, da Retsbrudet allerede foreligger efter den første Gjerning. Denne Slags Continuitet er i § 54 udtrykt ved, at de flere enkelte Handlinger maae betragtes som sammenhængende, idet de „— — ere en gjentagen — — Udførelse af samme forbryderiske Forsæt."

Naar fremdeles en Forbrydelse efter sit Begreb ikke har qvantitativt bestemte Grændser, f. Ex. Tyveri, hvor det bliver eet Tyveri, hvad enten Tyven tager Meget eller Lidet, er det aabenbart, at man ikke kan sige, at Forbrydelsen gjentages for hver Gang, Gjerningsmanden efter en kort Tid at have standset med dens Udførelse atter tager fat paa sin forbryderiske Virksomhed. Det maa komme an paa, om hele denne Virksomhed har været indbefattet i et og det samme Forsæt. Hvorvidt dette er Tilfældet, kan vel stundom som noget Subjectivt være vanskeligt at afgjøre, men det vil naturligviis komme an paa de concrete Omstændigheder, hvorvidt de enkelte Handlinger, som Udkastets § 54 udtrykker sig, „maae betragtes som sammenhængende, idet de — — ere en — — fremskridende Udførelse af samme forbryderiske Forsæt". Dette maa t. Ex. vistnok antages, naar en Tyv flere Gange gaaer ind i det samme Huus eller ind paa den samme Blegeplads for at hente Kosterne, som han ikke kan bortføre paa eengang; ja det kan neppe ubetinget nægtes, at Forbrydelsen maa betragtes som een fortsat, om han end henter Kosterne fra forskjellige Huse eller Blegepladse, naar disse f. Ex. staae i Forbindelse med eller ligge umiddelbart op til hinanden, saa at maaskee den Vogn, hvorpaa Kosterne skulle bortføres, holder ude paa Veien paa det samme Sted.

Endeligen kan Continuiteten mellem de forskjellige Handlinger begrundes derved, at de maae betragtes som Led og Dele af den samme Forbrydelse. Herved tænkes ikke paa, at en Forbrydelse kan være et blot Middel til Opnaaelsen af en Hovedforbrydelse, thi et saadant Middel vil i Reglen indeholde en anden Forbrydelse end Hovedforbrydelsen og kan saaledes ikke siges at være en Overtrædelse af samme Straffebestemmelse. At den derfor just ikke kan kaldes en selvstændig Forbrydelse, og at der, naar Hovedforbrydelsen efter sit Begreb netop forudsætter Anvendelsen af et saadant Middel, f. Ex. Indbrud til Indbrudstyveri, Vold til Voldtægt o.s.v., ikke kan være Tale om at tage dette Middel med i Beregningen af Straffen som en særskilt Forbrydelse, er en anden Sag. En Bemærkning herom kunde der maaskee være Anledning til at optage ved Udkastets § 55, hvis det ikke maatte ansees at være practisk ligegyldigt allerede af den Grund, at Cumulationsprincipet der er opgivet. Derimod tænkes der paa Tilfælde, som t. Ex. et omfattende Bedrageri, der skal sikkres og fremmes ved lognagtige Foregivender og falske Documenters Anbringelse paa forskjellige Steder, de flere Gange, der fabrikeres falske Penge paa den dertil indrettede Maskine, de flere Gange, man til forskjellige Personer fremfører det samme eller forskjellige ærerørige Udsagn om en Anden, sigtende til i det Hele at nedbryde dennes gode Navn og Rygte (6—21—7).

At det Omfang, hvori det samme forbryderiske Forsæt er kommet til Udførelse, maa komme i Betragtning som skjærpende Omstændighed ved Straffens Udmaaling, er udtalt i Lens Slutning.

ad § 55.

Indholdet af denne § finder sin Begrundelse i de ovenfor til Capitlet i Almindelighed fremsatte Bemærkninger. Den indbefatter under den samme Regel saavel flere eensartede som ueensartede Forbrydelser. Skjøndt det vel nærmest turde være de sidste, der skulde kunne medføre, at den for den største Forbrydelse lovbestemte Strafs Maximum overskrides, har man dog anseet det hensigtsmæssigt, ved at give Reglen i Lens 2den Pasus ganske almindelig, ikke at binde Domstolene, da ogsaa eensartede Forbrydelser kunne foreligge i et saadant Antal og Grovhed, at hiin Strafforhøielse maa erkjendes at være retfærdig, hvorved tillige kommer i Betragtning, hvad ovenfor er antydet, at det overhovedet er vanskeligt bestemt at betegne Begrebet om eensartede Forbrydelser. Naar det hedder, at Straffen kan forøges, saafremt dens Natur tilsteder det, saa er herved naturligviis,

saaledes som det fremgaaer af den følgende §, ikke tænkt paa de Tilfælde, hvor der efter den for den enkelte Straffeart lovbestemte Grændse ikke kan blive Spørgsmaal om at forhøie Straffen med et Tillæg af den samme Art, men vel af en anden Art, hvortil hiin Straffeart da forandres.

ad § 57 (56).

I nøieste Forbindelse med § 55 staaer Udkastets § 57. At en Person ikke bør kunne vinde Adgang til at slippe med en mindre Straf ved under en mod ham reist Sag at fordølge nogle af de af ham begaaede Forbrydelser, er utvivlsomt, ligesom en saadan Sætning ogsaa findes udtalt i den danske Straffelovgivning, jfr. Frd. 11. April 1840 § 19. Naar imidlertid som Følge heraf den Paagjældende senere, naar hans tidligere skjulte Forbrydelser opdages, tiltales, forat han kan blive idømt en Straf, der svarer til den Forhøielse af Straffen, som disse Forbrydelser vilde have medført under den tidligere paadømte Sag, hvis de dengang havde været oplyste, — saa sees det let, at det vil være af særdeles Indflydelse, hvorvidt man opstiller Princippet om Straffenes Forening for alle de enkelte begaaede Forbrydelser eller ikke, i Henseende til Forudsætningen for en saadan senere Sags Anlæg og Størrelsen af den Tillægsstraf, som der under denne vil være Spørgsmaal om at idømme Forbryderen. Naar Cumulationsprincipet opgives, saaledes som skeet er i Udkastets § 55, vil der kun blive Spørgsmaal om en Tillægsstrafs Idømmelse under en senere Sag, naar de under den tidligere Sag skjulte Forbrydelser enten vare grovere end de, for hvilke han dengang blev dømt, eller af saadan Betydning, at de i Forbindelse med de dengang oplyste vilde have medført enten en Forhøielse af Straffen udover Maximum af den for den største Forbrydelse lovbestemte Straf (jfr. § 55 in fine) eller dog Anvendelsen af en høiere Straffegrad indenfor den lovbestemte Strafs Grændser end den, han under den tidligere Sag er bleven idømt. Opmærksomheden har iøvrigt været henledet paa, at der vel kan tænkes Tilfælde, hvor de senere oplyste Gjerninger vel ikke vilde have medført høiere Strafs Idømmelse under den tidligere paakjendte Sag paa Grund af de andre Lovovertrædelsers Betydning, men som det dog kunde være rigtigst at faae constaterede ved Dom paa Grund af den særegne Virkning, der maatte være dem tillagt i Gjentagelsestilfælde. Man har imidlertid ikke fundet det nødvendigt at optage en særlig Bestemmelse betræffende deslige Tilfælde i Straffelovens almindelige Deel. Forsaavidt det kan have nogen Vanskelighed at clausulere en saadan Dom, der paa engang skulde frifinde for Straf og dog erklære den Paagjældende skyldig i den omhandlede begaaede Lovovertrædelse, turde det Nærmere herom nærmest henhøre til Criminalprocessen.

Den i Sen givne Regel om en Tillægsstrafs Idømmelse for de senere oplyste Forbrydelser, vil, naar man holder sig strængt til, at Tillægsstraffen skal være identisk med det Straffequantum, som de senere oplyste Forbrydelser vilde have medført udover den Straffegrad, som den Paagjældende under den tidligere Sag blev idømt, kunne føre til, at navnlig Strafarbeide vilde blive at idømme for kortere Tid end de ordinaire Minima for saadant. Det turde imidlertid være Tvivl undergivet, hvorvidt dette maatte være hensigtsmæssigt og rigtigt, navnlig naar enten den ham tidligere idømte Straf ikke var Strafarbeide, men vilde være bleven det, hvis hine da ikke oplyste Forbrydelser havde været bekjendte, eller den tidligere idømte Straf vel var Strafarbeide, men allerede er udstaaet paa den Tid, da han skal dømmes til den omhandlede Tillægsstraf. Da derhos den til Grund for Sen liggende Tanke tilstrækkeligen fyldestgjøres ved, at Tillægsstraffen kommer til at svare til Forskjellen mellem den Straf, som den Paagjældende er bleven, og den Straf, som han vilde være bleven idømt, hvis de først senere oplyste Forbrydelser havde ligget for under den tidligere Sag, har man troet, at det vilde være rettest at give Reglen i mere almindelige Udtryk („en saadan Tillægsstraf, som han med Hensyn til disse ikke tidligere oplyste Forbrydelser vilde have forskyldt"), hvorved der aabnes Domstolene Adgang til ved Valget af Straffearten at tage de forskjellige concrete Hensyn tilbørligt i Betragtning, uden at det derfor er udelukket at idømme Strafarbeide under det derfor bestemte Tidsminimum som Tillægsstraf, naar saadant efter Omstændighederne maatte findes hensigtsmæssigt.

ad § 56 (57).

Naar Cumulationsprincipet optages for Concurrence af Forbrydelser, ville, som ovenfor antydet, nærmere Regler for de flere muligviis forskjelligartede Straffes Forening være nødvendige. Forsaavidt hiint Princip igjennem disse Regler i Udførelsen for en stor Deel vilde blive lempet og modificeret, turde det ved Overveielsen af det Spørgsmaal, hvorvidt Straffene for de enkelte concurrerende Forbrydelser bør cumuleres, eller Straffen for den største anvendes, medens de andre Forbrydelser i Reglen kun tillægges en skjærpende Indflydelse, — være af særdeles practisk Betydning at have en almindelig Oversigt over, hvilke Lempelser og Modificationer der i Gjennemførelsen af det strænge Cumulationsprincip formeentligen vilde være nødvendige eller hensigtsmæssige. Man har derfor — skjøndt under Forudsætning af Cumulationsprincipets Opgivelse Spørgsmaalet om saadanne Regler for flere Straffes Forening ikke paa denne Maade fremtræder — dog troet, at det vil findes hensigtsmæssigt

korteligen at angive de Resultater, hvortil man i denne Henseende ved en foreløbig Gjennemgaaelse i Commissionen under den modsatte Forudsætning var kommen.

Med Livsstraf og Tugthuusarbeide paa Livstid vilde der efter Straffens Beskaffenhed kun kunne blive Spørgsmaal om at forene Bøde- og Confiskationsstraffe. En Handling, hvorfor kun Bøder er foreskrevet som Straf, synes imidlertid, naar den concurrerer med Handlinger, der qualificere sig til Strafarbeide eller høiere Straf, kun at burde komme i Betragtning som skjærpende Moment ved Valget af Straffegraden for den eller de betydeligere Forbrydelser. Efter Confiskationsstraffens ganske særegne Natur vilde den derimod kunne forbindes med en hvilkensomhelst anden Straf.

Med Hensyn til, at det paa den ene Side neppe vilde være hensigtsmæssigt at combinere en Fængselsstraf med en Arbeidsstraf, medens der paa den anden Side opstaaer særegen Vanskelighed ved Converteringen af Fængselsstraf til Strafarbeide, som ofte vilde gjøre en Udregning i enkelte Dage af Strafarbeide nødvendig, synes der fremdeles at være Foie til at opstille som almindelig Regel, at naar Forseelser, hvorfor den lovbestemte Straf er Fængsel, concurrere med andre strafbare Handlinger, der medføre Straf af offentligt Arbeide, blive hine ordentligviis kun at tage i Betragtning som skjærpende Omstændigheder ved Fastsættelsen af Arbeidsstraffen, idet man vel turde forudsætte, at der ved de Forbrydelser, hvorfor Loven paabyder en større Grad af Strafarbeide, vil være givet Dommeren et saa stort Spillerum ved Straffens Fastsættelse, at herigjennem de concurrerende mindre Forbrydelser, hvorfor Straffen er Fængsel, vilde kunne erholde den behørige Betydning. Den almindelige Regel maatte dog maaskee rettest modificeres derhen, at der aabnedes Domstolene Adgang til, naar Arbeidsstraffen var mindre f. Ex. under 1 Aar, medens Fængselsstraffen var af større Betydning, da istedetfor denne at føie en Tillægstraf til den bestemte Straf af offentligt Arbeide af indtil det Halve af denne.

Naar flere Straffe af tidsvarigt offentligt Arbeide eller flere Straffe af Fængsel skulde forenes, er det fremdeles forekommet Commissionen, at det vilde være rigtigst at fastholde de med Hensyn til de forskjellige Straffearters særegne Natur særligt foreskrevne Maxima, saaledes at disse ikke maatte overskrides. Forsaavidt flere Straffe af Tugthuusarbeide angaaer, vilde der da herefter blive Spørgsmaal, om enten det Beløb, hvormed den samlede Straf maatte overstige 16 Aar (der efter § 10 er Maximum for tidsvarigt Strafarbeide) skulde bortfalde, eller om i saa Tilfælde livsvarigt Strafarbeide skulde idømmes. Commissionen har troet at maatte udtale sig for det første mildere Alternativ. Naar flere Straffe af Tugthuusarbeide og af Forbedringshuusarbeide skulle forenes, eller naar ved Foreningen af flere Forbedringshuusstraffe Maximum for Forbedringshuusarbeide (der efter § 10 er 4 Aar) vilde overskrides, vilde det formeentligen være hensigtsmæssigst, at hele den samlede Straffetid overgik til Tugthuusarbeide i lige saa lang Tid, Alt i Overeensstemmelse med, hvad der under Conferencen med Overfængselsinspecteuren (see ovenfor ad § 10) er oplyst om Forholdet mellem de 2 Arter af Strafarbeide, der adskille sig fra hinanden i Henseende til Længden af den Tid, hvorfor de ere beregnede, men iøvrigt ikke i Henseende til Art og Beskaffenhed. Naar endelig ved Foreningen af flere Fængselsstraffe det for hver enkelt af disse foreskrevne Maximum (see Udkastets §§ 12—14) vilde overskrides, maatte det Overskydende forandres, og det turde da formeentligen være billigst at forandre det til den mindre strænge Fængselsstraf i Overeensstemmelse med Udkastets § 19. Herefter vilde da altsaa alle 3 Fængselsstraffe kunne komme til Anvendelse successive, den ene efter den anden, stedse den strængere først, og den Deel af den samlede Straf af simpelt Fængsel, som maatte overstige Maximum for denne Straffeart, ganske bortfalde.

Under den Forudsætning derimod, at det Princip, som er gjort gjældende i Udkastets § 55, maatte endeligen vinde Bifald, det nemlig, at hvor flere Forbrydelser skulle paakjendes under Eet, kun Straffen for den største af disse bliver at anvende, vil der selvfølgelig forsaavidt ikke blive Spørgsmaal om deslige Regler for flere Straffes Forening. Forsaavidt der imidlertid i § 55, jfr. § 57 (56), aabnes Domstolene Adgang til, naar flere Forbrydelser concurrere, at overskride selv Maximum af den for den største Forbrydelse almindelige lovbestemte Straf med en Tillægsstraf af indtil det Halve af denne, turde der dog være Anledning til i Straffeloven at optage en Bestemmelse om, at de for de enkelte Straffearter foreskrevne Maxima herved dog ikke maae overskrides (Udkastets § 56 Nr. 1), og at navnlig, naar Forbedringshuusarbeide derefter skulde idømmes for længere Tid end 4 Aar, dette Strafarbeide bliver at forandre til Tugthuusarbeide i ligesaa lang Tid (Udkastets § 56 Nr. 2), samt at det Beløb, hvormed den forhøiede Straf vilde komme til at overstige Maximum for hver enkelt Art Fængselsstraf, skal overgaae til Fængsel af den næste ringere Art efter det i Capitel 2 § 19 bestemte Forhold indtil det for denne Art fastsatte Maximum, saaledes at det strængere Fængsel stedse bliver at udstaae først (Udkastets § 56 Nr. 3).

Det bemærkes slutteligen, at der i det Tilfælde, at en Person efter at være dømt, forinden Straffen er begyndt, eller dog inden den fuldstændigen er udstaaet — og maaskee umiddelbart efter dette — ved en ny Dom skal dømmes for andre senere end den første Dom begaaede Forbrydelser, kunde blive Spørgsmaal om lignende nærmere Regler for de flere Straffes Forening som de ovenfor omhandlede i Tilfælde af Cumulation under den samme Sag. Herom turde det være hensigtsmæssigt

at optage Noget i Straffeloven enten ved en almindelig Henvisning til analog Anvendelse i Udkastets § 56 eller paa et andet Sted i den almindelige Deel, maaskee i dens 2det Capitel (see dens § 19 1ste Mbr.), jfr. ovenfor Bemærkningerne ad § 10 in fine samt nedenfor ad § 58.

ad § 58.

Naar den, der allerede er dømt til livsvarigt Strafarbeide, begaaer en Forbrydelse, hvorfor der ikke er bestemt Dødsstraf, er det en Selvfølge, at de almindelige Straffebestemmelser ikke kunne komme til Anvendelse. Ligeledes vil det ofte være meget uhensigtsmæssigt eller ugjørligt at bringe disse til Anvendelse med Hensyn til de af Straffanger i Straffeanstalten begaaede egentlige Forbrydelser, selv om de ikke ere dømte til Strafarbeide paa Livstid, og i begge Tilfælde vil der saaledes opstaae Spørgsmaal om, hvilke andre Straffe der skulle substitueres istedetfor Lovens ordinaire Straffe. Dette Spørgsmaal kan neppe ganske forbigaaes i den almindelige Lov om de egentlige Forbrydelser og Straffene herfor, derimod kunde der vel reises Tvivl, om Bestemmelserne om de for Straffanger istedetfor Lovens almindelige substituerede extraordinaire Straffe for egentlige Forbrydelser, hvad enten disse begaaes i eller udenfor Straffeanstalten, rettest optages i selve Straffeloven, eller om det maatte være hensigtsmæssigst i denne i saa Henseende blot at henvise til en samtidigt med Straffeloven udkommende Lov om Straffeanstalterne (jfr. ovenfor Bemærkningerne ad Udkastets § 10 in fine), i hvilken Lov naturligviis i hvert Fald Straffebestemmelserne angaaende de mod Orden og Disciplin i Straffeanstalten stridende Handlinger ville blive at optage. Man har i Udkastet fulgt den sidste Fremgangsmaade, hvorved det selvfølgeligen vil komme til at beroe paa den eventuelle Disciplinarlovs Indhold.

ad § 59.

En Bestemmelse af Indhold som Udkastets § 59 findes i den nugjældende danske Strafferet, jfr. Frd. 18. Decbr. 1767, men det turde imidlertid ikke være uden al Betænkelighed at optage en saadan § i Straffeloven. Ligesom det saaledes vel kan tænkes, at Nogen begaaer en Forbrydelse for at blive dømt et andet Strafonde end netop Dødsstraffen, saaledes bør formeentligen overhovedet de reent individuelle subjective Stemninger ikke tillægges for stor Vægt ved Udøvelsen af den dømmende Retfærdighed, ved hvilken man fornemmeligen bør stille sig paa den objective Retfærdigheds Standpunct; om da end i ganske singulaire Tilfælde en streng Fastholdelse af dette Princip maatte kunne føre til Mislighed, kunde det synes, at disse retteste burde søges hævede ad Benaadningsveien. Paa den anden Side kan imidlertid herimod erindres, at der dog vel turde være en practisk Grund til at give en saadan Bestemmelse som den, Sen indeholder, netop for Forbrydelser begaaede i den Hensigt at miste Livet, uden at der derfor just turde være den samme Opfordring til at give en lignende Regel for det Tilfælde, at Nogen skulde begaae en Forbrydelse i den Hensigt at blive dømt et andet Strafonde; og forsaavidt det dernæst erkjendes at stride mod en høiere Retfærdighed at dømme Dødsstraf for en Gjerning, hvis Motiv netop har været Ønsket om at lide Døden paa Skafottet, synes det lidet rigtigt kun at aabne Adgang for denne høiere Retfærdigheds Fyldestgjørelse igjennem Benaadning, medens Domstolene ved Loven nødes til at dømme en Straf, der i det concrete Tilfælde maa siges ikke at stemme med Retfærdighed. Det gjør i saa Henseende fra Principets Side betragtet Intet til Sagen, om det end antages, at den Dømte ikke kan modsætte sig Benaadningen, skjønt det under denne Forudsætning — der uden Tvivl er den rigtige — forsaavidt bliver af mindre practisk Vigtighed, om hiin Bestemmelse optages i Straffeloven eller ikke, og ligesaalidt synes det efter hiin Betragtning fra Principets Standpunct at kunne være tilstrækkeligt, at der gives Domstolene en facultativ Myndighed til at kunne forandre Dødsstraffen under saadanne Omstændigheder, hvor den ikke bør dømmes, fordi den ikke er retfærdig. Det er iøvrigt en naturlig Forudsætning for den hele Bestemmelse, at det kan anses godtgjort, at Forbrydelsen virkelig er udøvet i den Hensigt at miste Livet hvilket naturligviis i sin Tid vil henhøre under Nævningernes Afgjørelse.

Ottende Capitel.

Som Capitlets Overskrift viser, handler det ikke i Almindelighed om Straffens Ophør, men kun om dens Bortfalden ved Præscription eller, for at bruge et dansk Ord, ved Forældelse. Hvad nemlig de andre Maader angaaer, der pleie at nævnes som de, paa hvilke Straf kan bortfalde, nemlig ved Forbryderens Død, Straffens Fuldbyrdelse eller dens Eftergivelse ved Benaadning, Abolition eller Amnesti, da er det ikke fundet nødvendigt at optage Noget derom i Straffeloven, ligesaalidt som f. Ex. den norske Lov om Forbrydelser eller den preussiske Straffelov indeholder Bestemmelser desangaaende, da det, som kan siges om

Straffens Bortfalden paa de 2 forstnævnte Maader, ligefrem følger af Sagens Natur, og Sagen med Hensyn til den tredie Maade i det enkelte Tilfælde vil beroe paa, hvad der fastsættes i Benaadningsacten eller Anestidecretet. Dersom der skulde optages Noget desangaaende i Straffeloven, skulde det vel nærmest være med Hensyn til Benaadningens Indflydelse paa den Paagjældendes Æreretligheder og deslige; da det imidlertid er fundet rigtigt ikke at optage Noget angaaende Straffenes Virkninger i disse Retninger i det almindelige Capitel om Straffene, turde der heller ikke være nogen Anledning til i Straffeloven at give nærmere Bestemmelser om Betydningen af Straffens Ophør med Hensyn til disse middelbare Virkninger af samme.

Endmindre er der fundet Anledning til i Straffeloven at optage Noget om, hvorvidt Straffe kunne bringes til Udførelse paa den, der efter Forbrydelsens Begaaelse bliver vanvittig (Udkastet for Hertugdømmerne § 94), eller om hvorvidt ny Undersøgelse kan indledes imod og Straf paalægges den, der engang er bleven frifunden for den samme Forbrydelse (Udkastet for Hertugdømmerne § 95), idet Bestemmelser herom i alt Fald nærmest synes at maatte høre hjemme i Criminalprocessen, jfr. Bemærkningerne ovenfor ad § 9 in fine.

Derimod har det i Commissionen været megen Tvivl underkastet, om ikke det hele 8de Capitel retteft udelodes af Straffeloven paa Grund af, at der saavel fra Principets Side som med Hensyn til de forskjellige practiske Forviklinger, som derved foranlediges, kan reises vægtige Betænkeligheder mod at statuere en Forældelse af Strafskylden, som heller ikke i Almindelighed udenfor Sager, der ere Gjenstand for privat Forfølgning, er kjendt i den nugjældende danske Strafferet, jfr. Grundsætningen i Pl. 25. Jan. 1816. Det maa saaledes erkjendes, at det ene Moment, der pleier at tages i Betragtning som Grund til at lade Forfølgningen bortfalde, naar en meget lang Tid er hengaaet, efterat Forbrydelsen blev begaaet, at Sagens Undersøgelse nemlig derved er bleven i høi Grad vanskeliggjort, og at navnlig Beviset for den Paagjældendes Skyld er blevet usikkert, egentlig slet ikke indeholder noget Argument for, at Strafansvarets Forældelse kan forsvares som principmæssig. Snarere kunde det gjøres gjældende, at den, der for lang Tid siden har overtraadt Loven, men derefter har levet et ustraffeligt og maaskee hæderligt Liv, har viist sig som den, der i Gjerningen har fortrudt hiin ældre Forbrydelse og respecterer Lovens Herredomme, og har derved saa at sige forsonet den krænkede Retsorden, saa at Opretholdelsen af Retsideens absolute Berettigelse ikke længere fordrer en Strafs Anvendelse, der nu vilde fremtræde som meget haard og dobbelt følelig for den Paagjældende, som maaskee endog derved vilde være udsat for atter at blive revet bort fra den Ustraffelighedens og Hæderlighedens Bane, som han alt med Held har indslaaet paa. Men hertil kan dog erindres deels, at dette Argument svækkes ved den Betragtning, at der ikke er nogen Garanti for, at den, der i saa lang Tid har vidst at skjule hiin ældre Forbrydelse, ikke ogsaa i Mellemtiden, hvor hans Liv tilsyneladende har været ustraffeligt, virkelig ikke har begaaet nogen anden Retskrænkelse, deels, at hiint Raisonnement i alt Fald kun synes at kunde holde Stik, naar den ommeldte ældre Forbrydelse var en mindre betydende Retskrænkelse, men ikke, hvor den er af et grovere Slags. Det har derhos, som anført, flere practiske Ulemper at statuere en saadan Præscription af Strafskylden. Det kan saaledes stundom være tvivlsomt, om virkelig den bestemte Frist er hengaaet, siden den Tid, paa hvilken Forbrydelsen er udøvet, fornemmelig med Hensyn til de forskjellige Maader, hvorpaa man kan deeltage i en saadan; for at denne Tvivl kan blive klaret, vil da ofte en nærmere Undersøgelse være nødvendig; naar denne imidlertid fører til det Resultat, at Præscriptionstiden er forløben, maa al videre criminel Undersøgelse bortfalde, skjøndt der maaskee allerede foreligge Data, der gjøre det utvivlsomt, at Forbrydelsen er begaaet. Forsaavidt der opstilles forskjellige Præscriptionsterminer for de forskjellige Forbrydelser, hvilket vel burde skee, og Udskillelsen i saa Henseende bindes til Maximum af de foreskrevne Straffe, vil der fremdeles kunne fremkomme den Misligheed, at en in concreto mindre strafbar Forbrydelse ikke præscriberes, medens en i det enkelte Tilfælde større Forbrydelse gaaer ind under Præsciptionsbestemmelsen. At gaae ud fra en Classification af Forbrydelserne efter disses egen almindelige Beskaffenhed ved Fastsættelsen af de forskjellige Præscriptionsterminer turde ligeledes være forbundet med særdeles Vanskeligheder, og at bestemme disse forskjellige Terminer efter de individuelle Forbrydelsers Beskaffenhed i det enkelte Tilfælde kan ikke lade sig gjøre, uden at man kommer i Strid med Hensigten af Præscriptionsprincipet, som netop gaaer ud paa, at den egentlige criminelle Undersøgelse angaaende Forbrydelsen ikke maa finde Sted. Hvilket Fundament der end lægges til Grund for Bestemmelsen af de forskjellige Præscriptionsterminer, vil det endelig kunne skee, at der reises Sag angaaende en Forbrydelse, fordi den efter de foreliggende Data antages at qualificere sig til en høiere Straf eller at være af et grovere Slags; ogsaa her gjælder det da, at det synes at være noget besynderligt, at Undersøgelsen senere igjen skal afbrydes, fordi det viser sig, at Forbrydelsen var mindre, end man fra Først af antog, skjøndt der maaskee er fremkommet fuldt Bevis for, at en Forbrydelse og muligen endog en ikke ganske ringe Forbrydelse er begaaet.

Trods disse Betænkeligheder har Commissionen dog troet, at der i Hensynet til den almindelige Stemning, der synes at være for, at Strafskyld maa kunne forældes, og som ogsaa, skjøndt i meget forskjellig Grad har fundet Udtryk i de fleste nyere Straffelove, f. Ex. den norske, den preussiske og flere tydske Straffelove, jfr. Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne § 97 — ligger tilstrækkelig Opfordring til i Udkastet at optage Bestemmelser i denne Retning. Man har imidlertid formeent ved

Affattelsen af disse stadigt at burde have for Øie, at det med Hensyn til Retsordenens Sikkerhed og Opretholdelsen af Straffelovens Betydning er af særdeles Vigtighed, at Adgangen til Straffrihed paa Grund af Præscription ikke utilborligen lettes, og idet man herved særligt har taget Hensyn til Lovovertrædelsernes forskjellige større eller mindre Strafbarhed, har man navnlig fastholdt, at den begaaede Forbrydelse kan have været saa betydelig og grov, at Straffen derfor synes aldrig at burde bortfalde, i alt Fald ikke uden ad Benaadningsveien.

Til de enkelte §§'er i det 8de Capitel fremsættes følgende Bemærkninger.

ad § 60.

Her udtales den almindelige Regel, at efter de nærmere i de følgende §§'er givne Bestemmelser og foreskrevne Frister bortfalder Forfølgning til Straf for en begaaet Forbrydelse. Det er herefter, som ovenfor oftere berørt, den hele Sag, der bortfalder, ikke blot den Straf, hvortil denne kunde lede, men det er paa den anden Side ogsaa kun med Hensyn til Gjerningens criminalretlige Følger, at Forældelsen skal finde Sted, hvorimod Bestemmelsen ingen Indflydelse vil have med Hensyn til de privatretlige Forhold, som f. Ex. den Forurettedes Erstatningsret eller en Medborgers Adgang til ved Beviis for Sigtelsens Rigtighed at værge sig imod Sogsmaal, som den Paagjældende muligen maatte anlægge imod ham paa Grund af en directe eller indirecte Beskyldning for at have begaaet hiin Retskrænkelse.

Fremdeles fremgaaer det af Hovedreglen i § 60, hvad der imidlertid er fundet Anledning til særligt at udtale i §'ens Slutningssætning, at der kun bliver Spørgsmaal om Forældelse af Strafansvaret for de endnu ikke forfulgte Forbrydelser, men ikke af allerede idømte Straffe. Vel er det ikke blevet overseet, at de Grunde, der pleie at anføres for Præscription af Strafansvaret, tildeels ogsaa kunne gjøres gjældende for en Forældelse af idømte Straffe — om end Termínerne og de øvrige Betingelser i saa Henseende kunde stilles noget anderledes — navnlig det Argument, der hentes fra Tidens forsonende og lægende Kraft. Men ligesom andre Grunde, navnlig den, der hentes fra Bevisets Usikkerhed, ikke kunne komme til Anvendelse, naar Gjerningen er constateret ved Dom, saaledes turde der formeentligen ogsaa være mindre Grund til at aabne en Forbryder Adgang til at undrage sig den ham idømte Straf, ved f. Ex. at undflye og holde sig skjult i længere Tid, end til at give en Bestemmelse, der gaaer ud paa, at naar en Sag maaskee uden den Paagjældendes Skyld ved Øvrighedens Forsømmelse i lang Tid slet ikke er bleven forfulgt, skal den ikke drages frem paa en Tid, hvor den hele Undersøgelse og den Straf, der vil resultere deraf, maa blive dobbelt følelig. En Forældelse af idømte Straffe forekommer heller ikke i de fremmede Straffelove, der iøvrigt have optaget Bestemmelser om Præscription af Strafansvaret[1]).

ad § 61.

Skjøndt der, som ovenfor berørt, kan fremkomme den Mislighed af at gjøre Straffens Maximum til Criteriet for Præscriptionstidens Bestemmelse, at derefter muligen en i det enkelte Tilfælde mindre strafbar Handling ikke vil kunne gaae ind under en Præscriptionsbestemmelse, der omfatter en in concreto mere strafbar Handling, vil det dog uden Tvivl være ikke blot i practisk Henseende det meest Hensigtsmæssige, men ogsaa i og for sig det Naturligste at binde de forskjellige Præscriptionstermíner til Maximum af de for de forskjellige Forbrydelser foreskrevne Straffe, eftersom Forbrydelsens generelle Grovhed dog væsentligen characteriseres ved det Straffemaximum, hvortil den kan føre.

Overeensstemmende med de udviklede almindelige Anskuelser om Præscription indeholder §'ens første Pasus, at Strafskylden aldrig forældes for Forbrydelser, hvorfor ubetinget er foreskrevet Dødsstraf eller Straf af Tugthuusarbeide for Livstid. Udkastet stemmer i denne Henseende ogsaa overeens med de fleste nyere Straffelove, hvori Præscription af Strafskylden forekommer, saaledes den norske, østerrigske, hannoverske, badenske og sachsiske Straffelov, see og Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne § 97; Udkastet til den preussiske Straffelov indrømmede heller ikke Præscription af Straf for Forbrydelser, der belægges med Dødsstraf, hvorimod selve Loven efter Forslag fra den i Kamrene nedsatte Commission til at bedømme Udkastet blev forandret derhen, at Præscription indtræder ogsaa med Hensyn til disse Forbrydelser, men først efter 30 Aars Forløb (Lovens § 46).

For andre Forbrydelser fastsætter den preussiske Straffelov overeensstemmende med Regjeringens Udkast Præscriptionstermíner af 5, 10 og 20 Aar efter Forbrydelsernes Strafbarhed, og paa lignende Maade bestemmer Udkastet for Hertugdømmerne Præscriptionstiden til resp. 5, 10, 15 og 20 Aar. Efter den norske Straffelov (Cap. 7 §§ 10—11) finder derimod ingen Præscription Sted for Forbrydelser, hvorfor Straffen er ubetinget Strafarbeide eller høiere Straf, medens Straf af Fængsel, Bøder eller Riis bortfalder efter 2 Aars Forløb, og Strafskylden for de Forbrydelser, for hvilke Dommeren har Valget mellem

[1]) Jvfr dog code d'instruct. crim. II—7—5, den würtembergske Straffelov af 1839 Alm. Deel Cap. 6, den brunsvigske af 1840 I—8—71 f., den badenske af 1845 I—8—194 ff. m. fl.

Strafarbeide i 5te Grad (fra 6 Maaneder til 3 Aar) og Fængsel, præscriberes med 5 Aar. I nærværende Udkast har man troet at kunne opstille en Præscriptionstid af 20 Aar for Forbrydelser, hvorfor Straffens Maximum er Tugthusarbeide paa 10 Aar eller derover, og af 10 Aar for de Forbrydelser, for hvilke Maximum af Straffen er Strafarbeide under 10 Aar, medens Strafskyldens Forældelse efter S'ens sidste Stykke vil indtræde efter 2 Aars Forløb, naar den strafbare Handling alene kan medføre Bøder eller simpelt Fængsel (jfr. Grundlovens § 85), og for alle andre Forseelser efter 5 Aars Forløb.

Vel har det været under Overveielse i Commissionen at sætte Præscriptionstiden noget høiere end 20 Aar (f. Ex. til 30 Aar) for de Forbrydelser, for hvilke Straffens Maximum er Tugthusarbeide paa Livstid eller mindst 16 Aar; man har imidlertid ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at lade de ommeldte Forbrydelser udgjøre en egen Classe i Henseende til Præscriptionstiden, hvorved man har havt for Øie, deels at 20 Aar nu engang er den længste i dansk Ret forekommende Præscriptionstermin, deels at 20 Aar i og for sig synes at være en tilbørlig lang Tid, hvorhos bemærkes, at der igjennem Contumacialprocessen, naar en saadan bliver indført, i mange Tilfælde vil aabnes Udvei til at forfølge Sagen mod Forbryderen, uagtet han ved Flugt maatte have unddraget sig Justitien.

Det erindres slutteligen, at forsaavidt der maatte findes Anledning til at gjøre Undtagelse i den ene eller den anden Retning fra de almindelige Regler om Strafansvarets Præscription med Hensyn til Forbrydelser i visse Forhold, saaledes som i den norske Straffelovs Cap. 28 § 1 med Hensyn til Rigsretsager, jfr. samme Lovs Cap. 7 § 12 med Hensyn til Forbrydelser, der medføre Fortabelse af Embede eller Bestilling, ville særlige Bestemmelser desangaaende kunne optages i de dertil Forhold specielt vedrørende Lovbestemmelser, med Hensyn til Rigsretssager navnlig i en eventuel Lov om Ministeransvarligheden.

ad § 62.

Med Hensyn til denne §, der indeholder nærmere Regler om Præscriptionstidens Beregning, bemærkes, at det er Meningen, at hvor Flere ere deelagtige i en Forbrydelse, være sig ved foregaaende eller efterfølgende Handlinger, bliver Enhvers forbryderiske Virksomhed i Henseende til Præscriptionstidens Beregning at bedømme for sig, uagtet Meddeelagtigheden kan finde Sted ved Handlinger, der i Tiden falde langt adskilte fra den egentlige Gjerningsmands Virksomhed. Det kan vel ikke nægtes, at den practiske Gjennemførelse af denne Regel kan lede til noget paafaldende Resultater, navnlig forsaavidt herefter den mere Skyldiges Strafansvar kan være forældet paa en Tid, da den mindre Strafskyldige vil være at dømme; ikke destomindre turde den anførte Regel vistnok være correct og rigtig. Udkastet nævner specielt, at Forældelsestiden ved fortsatte strafbare Handlinger, saasom Høer, Blodskam, uberettiget Næringsbrug osv., først tager sin Begyndelse med den Dag, da disse Handlinger sidste Gang bleve foretagne, for at forebygge den Misforstaaelse, at den Deel af den fastsatte Forbrydelse, som falder udover Præscriptionstiden, ikke skulde blive at tage med i Betragtning ved Straffens Fastsættelse, naar Sag for den begaaede Forbrydelse reises paa Grund af, at den ikke i sin Heelhed var afsluttet forinden Præscriptionstidens Udløb.

Ved de brugte Udtryk, at Forældelsestiden ophører at løbe „ved enhver mod Gjerningsmanden paabegyndt Undersøgelse eller Paatale", er det betegnet, at ikke enhver i Anledning af Forbrydelsen stedfunden Undersøgelse standser Præscriptionen, men kun en imod Gjerningsmanden rettet Undersøgelse, altsaa naar han har været stillet som Inquisit, uden at det er muligt nøiere at angive dette Punkt i Undersøgelsen, naar man ikke vil gaae videre og fordre Action. Naar det hedder, at Forældelsestiden „begynder paany at løbe fra den sidste mod ham foretagne Retshandling", ere disse Ord saaledes at forstaae, at den fulde Præscriptionstid maa være forløben fra dette Tidspunkt, for at Straffskylden kan bortfalde, saa at der altsaa ikke kan være Tale om at sammenlægge den efter den sidst foretagne Retshandling med den forinden den første mod Gjerningsmanden reiste Undersøgelse forløbne Tid, for at udbringe Præscriptionstiden.

Det er iøvrigt en Selvfølge, som ovenfor berørt, at naar det under den allerede reiste Undersøgelse skulde vise sig, at Præscriptionstiden er forløben, maa al videre Undersøgelse hæves, og at hvis en saadan ikke destomindre urigtigen maatte have fundet Sted, denne da ex officio maa annulleres af Dommeren.

ad § 63.

Ved Siden af de i § 61 opstillede Præscriptionsterminer for offentlige Forbrydelser bestemmer § 63 for saadanne Retskrænkelser, der kun paatales af den private Forurettede eller dog kun efter hans Forlangende af det Offentlige — hvortil ogsaa hører det Tilfælde, der omhandles i Lov af 3. Jan. 1851 § 7 — en relativ Præscriptionsfrist, der altsaa vil komme til Anvendelse i Forbindelse med de absolute Terminer i § 61 navnlig dens sidste Stykke. En saadan relativ Præscriptionstermin for private Forbrydelser er heller ikke ukjendt i den nugjældende danske Strafferet, jfr., foruden den almindelige, men mindre practiske Bestemmelse i 1—14—1, endvidere Frd. 25. Marts 1791 § 17, 30. Jan. 1807 § 13, 8. Jan. 1810 § 22, 13 Decbr. 1837 § 6, 20. Mai 1840 § 36. Nogen Tvivl har været reist i Commissionen, om ikke den fastsatte relative Præscriptionstid af 6 Maaneder fra den

Tid, den Forurettede er kommen til Kundskab om Gjerningen (den preussiske Straffelov § 50 har 3 Maaneder, medens den norske Cap. 7 § 13 har 1 Aar), i nogle Tilfælde navnlig t. Ex. for mundtlige Injurier, turde være vel lang; man har imidlertid ikke fundet tilstrækkelig Anledning til for enkelte Tilfældes Skyld at gjøre særegne Undtagelser fra den almindelige Præscriptionstid, der som saadan synes at være passende, hvorved gjentages den Erindring, at det naturligviis ikke ved denne er udelukket med Hensyn til Forbrydelser i særegne Forhold udenfor den almindelige Straffelov at bestemme kortere Præscriptionsterminer.

Nærmere Bestemmelser for Anvendelsen af den i § 'en givne Regel i Lighed med dem, der ere optagne i den preussiske Straffelov §§ 51—54, jfr. Udkastet for Hertugdømmerne Tit. 9 §§ 99—103, for de Tilfælde, at Flere ere berettigede til at paatale en Forseelse, at Flere have deeltaget i Handlingen og Sagen forfølges imod en af dem, at Begjæringen om Sagens Forfølgning senere ønskes tilbagetaget, og at den Fornærmede er mindreaarig, — synes ikke at egne sig til Optagelse i Straffeloven, da de deels høre hjemme i Criminalprocessen, deels følge af Lovgivningens almindelige Bestemmelser om Myndighedsforholdene.

Motiver

til

det forelobige Udkast

til

Lov om Forbrydelser.

Anden Deel.

Trykt hos J. H. Schultz.

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

Første Capitel.

Med Hensyn til nærværende Capitel, der omhandler de umiddelbart mod Staten selv, dens Forfatning, Selvstændighed og Sikkerhed rettede Forbrydelser, bemærkes, at det i Overskriften brugte Udtryk „Høiforræderi" som bekjendt tidligere har været et vor Lovgivning fremmed Begreb; men da Grundlovens § 47 har givet Ordet Borgerret i vor juridiske Sprogbrug, har man, overeensstemmende med den Betydning, hvori det forekommer i flere fremmede Love, nemlig som Udtryk for den groveste Art af Statsforbrydelser (crimen perduellionis), optaget det her som Betegnelse for den ene Hovedart af de i Capitlet omhandlede Forbrydelser.

Udtrykket „Landsforræderi" har man foretrukket for „Statsforræderi", da dette synes bedre at passe som det generelle Udtryk, der omfatter de forskjellige Arter af Forræderi, hvilke iøvrigt ikke altid ere skarpt afgrændsede, idet en forræderisk eller statsforbryderisk Handling kan i sig indeholde saavel de for den ene som de for den anden Art characteristiske Momenter.

Forsaavidt iøvrigt det Spørgsmaal er blevet opkastet, om det ikke efter Begrebet udfordres til ethvert Forræderi, at en Troskabspligt, begrundet i et undersaatligt Forhold, skal være krænket — hvilket dog ikke udelukker, at Staten til Betrygggelse for sin Fred bruger sin Straffemyndighed mod dem, som i Gjerningens Øieblik ikke stode i undersaatligt Forhold til den (jfr. Overskriften til Cap. 9 i den norske Straffelov og Schweigaards Commentar II. p. 10) — er der dog med Undtagelse alene af de i § 8 omhandlede forræderiske Handlinger ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at gjøre nogen Modification i de i Udkastet til Straffelovens alm. Deel §§ 2 og 7 opstillede almindelige Regler med Hensyn til de heromhandlede Forbrydelser, der efter deres særegne Beskaffenhed netop kunde gjøre en slig Modification betænkelig.

Der kunde endog, naar hensees til Beslutningen i det svenske Udkast til en Straffelov Cap. 9 § 11 og i Udkast til en Straffelov for Hertugdømmerne, være Spørgsmaal, om ikke Udlændinge, der i Udlandet staae i et særeget Tjenestepligtsforhold til Staten, naar de med Tilsidesættelse af dette gjøre sig skyldige i nogen af de i nærværende Cap.s §§ 7, 9 og 10 ommeldte Handlinger, ligefrem burde stilles i Klasse med egentlige Undersaatter; men man har dog ikke fundet Føie til at optage nogen hertil sigtende Bestemmelse.

ad § 1.

Ved Affattelsen af denne §, der deels opstiller det almindelige Begreb om Høiforræderi, deels fastsætter Straffen for den groveste Art af samme — som man har troet at burde sætte ikke lavere end til Livsstraf — har man, for at undgaae en Definition, der dog vanskelig vilde blive aldeles udtømmende, under Ét sammenfattet Begrebsbestemmelsen og Straffebestemmelsen for Høiforræderi i visse nærmere angivne Tilfælde.

Forsaavidt som §'en iøvrigt sætter Høiforræderistraf for „enhver Handling, som umiddelbart gaaer ud paa" noget af de under Nr. 1—3 ommeldte Foretagender, altsaa uden Hensyn til, om den ved Handlingen tilsigtede Følge er indtraadt, naar blot Handlingen selv er udført — bemærkes det, at disse Udtryk ere valgte for at undgaae at give Begrebet af den omhandlede Forbrydelse en altfor stor Vide ved nemlig herunder at indbefatte en saadan Handling, som tilsigter — muligen kun gjennem flere mellemliggende Handlinger — en af de nærmere betegnede Følger. En saadan Handling vil nemlig formeentlig rammes tilstrækkeligt ved Bestemmelserne i de følgende §§ 3 og 5, hvorunder indbefattes enhver Forberedelse til og ethvert Attentat paa et høiforræderisk Foretagende, som overhovedet bør straffes.

I §'ens Nr. 1 har man foretrukket det mere omfattende Udtryk „berøve ham (Kongen) Friheden eller Thronen" for det i enkelte fremmede Love forekommende „tage ham til Fange eller overlevere ham i Fjendens Vold", da der vel kan tænkes andre Maader at opnaae det tilsigtede Øiemed paa end netop disse. Til de nævnte forbryderiske Foretagender føies der saavel i flere tydske Criminallove som ogsaa i Straffelovsudkastet for Hertugdømmerne endvidere „gjøre ham uskikket til Regjeringen". Men ligesom Grunden hertil for en stor Deel turde være at søge i den af flere tydske Statsretslærere antagne Mening, at visse Legemsvanheder, f. Ex. Blindhed, gjorde Kongen uskikket til at regjere, saaledes kan dette Udtryk med Hensyn hertil give Anledning til Tvivl om Bestemmelsens Anvendelighed, og da Tilfældet derhos maa betragtes som noget ganske Singulairt, naar det forstaaes saa indskrænket, som Meningen med samme formeentlig er, — have de fleste af Commissionens Medlemmer holdt for, at de omhandlede Udtryk rettest maatte udgaae. Andre af Medlemmerne have imidlertid villet have dem bibeholdte som en Bestemmelse, der ellers vilde savnes, da en lignende som antydet findes i flere nyere Straffelove og Tilfældet meget vel lader sig tænke.

Naar §'ens Nr. 2 under Retsforfatningen udtrykkeligt indbefatter Thronfølgeloven, da er dette formeentlig ligefrem begrundet i det monarchiske Princip. Det har iøvrigt været under Omhandling under dette Nr. ogsaa at henføre Handlinger, der gaae ud paa, ved at dræbe eller paa anden Maade fjerne nærmeste Thronarving, at bringe Forandring ind i Thronfølgerækken; men det er fundet at være af særdeles, maaskee uovervindelig Vanskelighed, at give en hertil sigtende Bestemmelse behørig Begrændsning.

Uagtet de under Nr. 3 nævnte høiforræderiske Handlinger ere nærbeslægtede med Landsforræderi, ville dog Dele af Monarchiet kunne unddrages Kronens Høihedsret, uden at de derved bringes under nogen fremmed Stats Herredømme, eller uden at dertil benyttes en fremmed Stats Bistand.

Sluttelig bemærkes, at Commissionen ikke har overseet de eiendommelige Vanskeligheder ved Affattelsen af Nr. 2 og 3, som foranledige ved de særegne statsretlige Forhold, som finde Sted for de forskjellige til Monarchiet henhørende Landsdele og navnlig ved Hertugdømmerne Holsteens og Lauenborgs Forhold til det tydske Forbund. Det har fornemmelig været Gjenstand for Tvivl, hvorvidt man under Nr. 2 skulde indbefatte ulovlig Forandring af Forfatningen for en Landsdeel udenfor Kongeriget — Noget, som det dog, naar et sligt Foretagende ikke gik ud paa tillige at bringe den paagjældende Landsdeel under fremmed Statshøihed, ikke synes tilraadeligt at characterisere som Høiforræderi. Imidlertid har dog Commissionen af Hensyn til det her Antydede, henstillet Redactionen af de omtalte to Nr. til nærmere Overveielse ved en senere Bearbeidelse af Udkastet.

ad § 2.

Med Hensyn til Affattelsen af nærværende §, der gaaer ud paa nærmere at udføre den i Grundlovens § 47 indeholdte Bestemmelse, have Meningerne i Commissionen været meget delte. Medens Flerheden af Medlemmerne have erklæret sig for, ikke at indskrænke sig til en simpel Henvisning til Grundlovens § 47, men hellere, saaledes som i §'en skeet, nærmere at detaillere det i den nævnte Grundlovs-Bestemmelse omhandlede Foretagende, hvorved man tillige vilde undgaae i Straffeloven at optage den Passus af tiltrædte § „udsteder eller adlyder nogen dertil sigtende Befaling", der kunde synes ubetinget at paalægge selv de menige Soldater, der adlyde en saadan Befaling, Strafansvar, medens det dog i det enkelte Tilfælde af Domstolene maa blive at afgjøre, hvorvidt den Paagjældende kan siges ifølge sin Stilling at have havt den Frihed med Hensyn til de af ham foretagne Handlinger, som er en Betingelse for den criminelle Tilregnelighed, — have andre af Medlemmerne foretrukket, enten ligefrem at bibeholde de i Grundlovens § 47 brugte Udtryk, eller i Overeensstemmelse med den norske Criminallovs Cap. 9 § 24 at affatte Bestemmelsen omtrent saaledes: „Den, som ved Vold eller Trudsel om Vold enten hindrer eller forstyrrer Rigsdagens Sammenkomster eller Friheden i dens Raadslagninger, straffes som skyldig efter Grundlovens § 47 med o. s. v."

ad § 3.

Det er ikke blevet anseet for hensigtsmæssigt, saaledes som skeet er i Udkast til Straffelovbog for Hertugdømmerne, at fordre som Betingelse for, at en bestemt Aftale skal kunne siges at have fundet Sted, at de Paagjældende have aftalt „Tid, Sted og Udførelsesmaade". Imidlertid er det ikke desmindre forudsat, at det virkelig er kommet til en fast og bestemt Aftale, og dette har man meent vilde tilstrækkeligt fremgaae af Udtrykket „(endelig) Aftale om Udførelsen af o. s. v.". Ordene „to eller flere" ere med Flid valgte for at afskjære mulig Tvivl om, hvorvidt to kunne kaldes „flere".

Det har iøvrigt ved denne § været Gjenstand for Overveielse, om der ikke i Lighed med Udkast til en Straffelovbog for Hertugdømmerne, §§ 107—9 og Udkast til den militaire Straffelovbog, § 83 burde aabnes Adgang til Strafformildelse eller endog Straffrihed for den Deeltager i et forræderisk Foretagende, som itide anmelder saadant og derved forhindrer dets Udførelse; men da en saadan Bestemmelse imidlertid ogsaa burde omfatte Landsforræderi og i det Hele være af et almindeligere Indhold, har man foretrukket at give den Plads i Capitlets Slutning, jfr. nedenfor § 11.

ad § 4.

Man har med velberaad Hu brugt det i §'en forekommende Udtryk „fremkalder Forsamlinger", da man ikke har villet indskrænke Straffebestemmelsen til kun at anvendes paa den, som selv i egentlig Forstand har sammenkaldt Forsamlingen. Det har vel været anseet for ønskeligt, noget nærmere at kunne fixere Begrebet „Forsamling"; men det er blevet erkjendt, at en slig Begrændsning vilde være særdeles vanskelig, ligesom den ogsaa turde være meget betænkelig, naar hensees til Farligheden af de i §'en omhandlede Forbrydelser. — Under Udtrykket „misbruger den ham anbetroede Embedsmyndighed" har man villet have indbefattet ei blot den faste, vedvarende Embedsstilling, men ogsaa det midlertidige, ved en enkelt Leilighed overdragne Hverv, naar dette iøvrigt efter sin Betydning og Character kunde henføres til Begrebet om et Embede. Da det iøvrigt maa indrømmes, at der efter Beskaffenheden af de i §'en omhandlede Handlinger kunde være Grund til at aabne Adgang til en noget mildere Straf end den i § 3 fastsatte, har man givet Domstolene Bemyndigelse til, under særdeles formildende Omstændigheder, at vælge Statsfængsel istedetfor Tugthusarbeide.

ad § 5.

Forsaavidt Lov 3die Januar 1851 § 5 for en Forbrydelse, der falder ind under nærværende §, som et Straffealternativ fastsætter Landsforvisning, er det under Behandlingen af §'en blevet henstillet til Overveielse ved en senere Bearbeidelse, om der ikke maatte være Anledning til at optage bemeldte Straffeart, der da maatte kunne idømmes paa Livstid, som et Alternativ ved Siden af de øvrige.

ad § 6.

Medens det under Forhandlingerne om denne § fra en Side er blevet gjort gjældende, at det turde have sine store Betænkeligheder i en saa ubegrændset Almindelighed, som skeet er, at stemple enhver Forberedelse af et høiforræderisk Foretagende som strafbart, — er det fra den anden Side fremhævet, at det dog formeentlig vil være nødvendigt, at have en almindelig Regel om slig Forberedelses Strafbarhed foruden de i §§ 4 og 5 kun for visse og det de farligste Forberedelsesmaader givne Bestemmelser, og at det navnlig vistnok turde være ugjørligt i disse §§ endog blot nogenlunde udtømmende at opregne alle de forskjellige Maader at forberede et Høiforræderi paa, som dog bør kunne rammes af Straffelovene, hvortil kommer, at det formeentlig er i Consequents af det System, der i § 1 er lagt til Grund for Begrebet om Høiforræderi — hvorefter nemlig Handlinger, der efter den almindelige Regel blot vilde være at betragte som Forsøg, stemples som fuldendt Forbrydelse — at ogsaa blotte Forberedelser til Høiforræderi straffes, medens Forberedelser til andre Forbrydelser, saalænge disse ikke indeholde en Paabegyndelse af Forbrydelsens Udførelse, jfr. Udkastets almindelige Deel Cap. 4 § 36, og heller intet Komplot er tilstede, jfr. l. c. § 38, ikke ere strafbare. Nogen Enighed mellem disse divergerende Anskuelser er ikke tilveiebragt: fra hiin Side er det vel blevet indrømmet, at Consequentsen af § 1 maatte føre til, at visse Forberedelser erklæres strafbare, og antaget, at det Tilsigtede kunde opnaaes ved foruden de i §§ 4 og 5 omhandlede Forberedelsesmaader i disse §§ endnu at optage nogle flere, hvorved det ogsaa er anført, at den norske Straffelovs Cap. 9 ikke har anseet det nødvendigt at give særlige Straffebestemmelser om Forberedelse til høiforræderiske Handlinger, — men den almindeligere Mening i Commissionen har dog været for at bibeholde §'en, navnlig naar det maatte være muligt at begrændse den almindelige Regel saaledes, at den ikke kom til at omfatte de aldeles fjerne, maaskee ikke i nogen egentlig ydre Virksomhed fremtraadte Forberedelser. Men at gjøre dette saaledes, at Begrændsningen kom til at holde den rette Middelvei mellem den blotte Intention og den mere virksomme Forberedelse, er fundet at være særdeles vanskeligt.

ad § 7.

Denne § og de følgende omhandler det egentlige Landsforræderi. Med Hensyn til Anordningen af de forskjellige Arter af denne Forbrydelse har man, som det vil sees, først givet Regler om det Landsforræderi, der bestaaer i at fremkalde Krig eller andre fjendtlige Foranstaltninger mod Fædrelandet (§ 7), dernæst om den Undersaat, der under en Krig bærer Vaaben mod Staten (§ 8), i § 9 om Forræderi under en udbrudt Krig og i § 10 om samme Forbrydelse udenfor Krigstilfælde. Slutnings-§'en, der sætter Straffrihed for den Deeltager i et forræderisk Foretagende, der gjør betimelig Anmeldelse om samme, slutter sig til det hele Capitel.

Forsaavidt det i 1ste Stykke af § 7 erklæres for Landsforræderi, at „Nogen sætter sig i Forbindelse med en fremmed Regjering for at fremkalde Krig", bemærkes det, at det i Reglen ikke vil være tilstrækkeligt til at constituere Begrebet af et fuldbyrdet Landsforræderi, at den Paagjældende har foretaget aldeles eensidige Skridt for at sætte sig i en saadan Forbindelse, hvorimod den fremmede Regjering, som Følge af disse Skridt, paa en eller anden Maade maa være traadt i Forhold til Gjerningsmanden, for at det kan siges, at han har sat sig i Forbindelse med den. Foreligger der kun aldeles eensidige Skridt fra den

Paagjældendes Side, vil han kun blive at straffe for Forsøg paa Landsforræderi, forudsat at der dog er tilstede, hvad der udfordres til Begrebet om et Forsøg, nemlig en Paabegyndelse af den Virksomhed, som, hvis den var bleven fuldbyrdet, vilde udgjøre et sligt Forræderi. Man har endvidere med Flid valgt Udtrykket „en fremmed Regjering", da det kun kan siges at være et fuldbyrdet Landsforræderi, naar Nogen har sat sig i den omhandlede ulovlige Forbindelse med en fremmed Statsmagt, der repræsenterer det fremmede Rige ud ad til, som altsaa er en Regjering eller en Deel af en Regjering, medens en saadan Forbindelse med en fremmed Stat, der ikke gaaer ind under det her anbydede Begreb, f. Ex. med Folkerepræsentationen eller en Deel af denne, vel kan udgjøre et Attentat paa Landsforræderi, men ikke noget fuldbyrdet Landsforræderi.

I Lighed med flere fremmede Straffelove, f. Ex. den norske, Cap. 9 § 2, den preussiske, § 67, jfr. ogsaa Udkast for Hertugdømmerne, har man i §'ens 1ste Stykke troet at burde indskrænke Anvendelsen af Livsstraf til det Tilfælde, at den Paagjældendes Bestræbelser i den omhandlede Henseende have fort til det tilsigtede Maal, ved at Krigen f. Ex. er udbrudt. For saadanne Tilfælde, hvor Nogen sætter sig i ulovlig Forbindelse med en fremmed Regjering i anden Hensigt end netop at fremkalde Krig eller dermed beslægtede fjendtlige Foretagender mod Danmark, f. Ex. for at tilskynde den til at gjøre visse Fordringer gjældende eller til at indblande sig i den danske Stats Anliggender, har man fundet at burde indrømme Anvendelsen af mildere Straf (offentligt Arbeide indtil 10 Aar), og da det er erkjendt at være forbundet med megen Vanskelighed fyldestgjørende og udtømmende at betegne det Forhold, som det tilsigtes at ramme med Straf, saaledes at Bestemmelsen hverken kommer til at omfatte for meget eller til at blive uden Anvendelse paa Tilfælde, der burde henføres derunder, — har man troet det hensigtsmæssigt under formildende Omstændigheder at aabne Adgang til Anvendelse af Statsfængsel.

ad § 8.

Det er ved nærværende § forudsat, at der ikke kan blive Spørgsmaal om at straffe den danskfødte Mand, som forinden Krigens Udbrud var traadt i fremmed Krigstjeneste og derefter, forblivende i samme, fører Vaaben mod den danske Stat eller dennes Bundsforvandte, naar hans undersaatlige Forhold til Danmark virkelig forinden fuldstændig er hævet. Naar derimod den Paagjældende ikke formelt er udtraadt af det undersaatlige Forhold til Fædrelandet, kan det have sin Vanskelighed i det enkelte Tilfælde at afgjøre, om han dog ikke maa siges factisk at være udtraadt af dette Forhold. Da den omhandlede Forbrydelse saaledes kan være af en høist forskjellig Beskaffenhed, eftersom Gjerningsmanden i længere eller kortere Tid, meer eller mindre factisk har levet sig ind i den fremmede Stat og er traadt ud af Forbindelsen med Fædrelandet, har man fundet Anledning til at sætte Straffen saaledes, at der i dette Tilfælde gives Mulighed til en betydelig Nedsættelse af Straffen (til Statsfængsel), hvorimod Livsstraf paa den anden Side kan indtræde, naar intet saadant formildende Moment som det anbydede er tilstede. Det er iøvrigt selvfølgelig forudsat, at det er frivilligt, den Paagjældende er forblevet i den fremmede Krigstjeneste, og at virkelig Tvang i saa Henseende fra den paagjældende fremmede Stats Side maa medføre Straffrihed.

Ved at bruge Ordene „bærer Vaaben" imod Staten, har man fra §'ens Straffebestemmelse villet udelukke den, der kun som Sygevogter, Officeersoppasser eller desl. tjener i den fjendtlige Hær — Forhold, der ogsaa tilstrækkelig ville rammes af Bestemmelserne i § 9, under hvilken de gaae ind —, endvidere den, der vel tjener i den fjendtlige Stats Hær, men i et fjernt Land, maaskee endog under den udtrykkelige Betingelse, at han ikke maa bruges i den Deel af Hæren, der kjæmper med hans Fædreland. Efter almindelig Sprogbrug ere derimod de omhandlede Udtryk ikke indskrænkede til at gjælde alene om dem, der tage activ Deel i den egentlige Fægtning, idet ogsaa de, der som Stabsofficerer eller paa anden lignende Maade hjælpe Fjenden ved Krigsforetagenderne, maae gaae ind derunder.

ad § 9.

Det er under Forhandlingerne i Commissionen fundet at være ikke uden Vanskelighed at gruppere de i denne § omhandlede Forbrydelser, der alle gaae ud paa Forræderi under en udbrudt Krig; men i Lighed med den norske Straffelov har man troet at burde opstille dem, som skeet er i Udkastet, med Tilføielse af en almindelig Bestemmelse om anden paa mindre virksom Maade Fjenden ydet Bistand. Vel er det blevet anseet for ønskeligt, om man kunde udsondre de groveste Tilfælde af denne Art Forræderi, hvorfor Livsstraf ubetinget skulde idømmes, og saaledes undgaae det noget Mislige i at opstille denne Straf som Alternativ ved Siden af anden Straf, hvorimellem Domstolene da skulde vælge; men det er paa den anden Side erkjendt, at man herved vil være udsat for enten blandt de Tilfælde, hvorfor Livsstraf ubetinget skulde anvendes, at optage flere, hvorfor hiin Straf efter Sagens Beskaffenhed og Gjerningens mindre Betydenhed i det concrete Tilfælde turde være altfor streng, eller ogsaa at henvise til ubetinget Ikke-Dødsstrafs Anvendelse mangen forræderisk Virksomhed, der i det enkelte Tilfælde i høi Grad kunde egne sig til at straffes paa Livet og navnlig ligesaameget som flere af de Handlinger, hvorfor denne Straf ubetinget var foreskrevet. Idet man iøvrigt har forbeholdt dette vigtige Spørgsmaal en nærmere Overveielse ved en eventuel Revision af

Udkastet, har man derfor ved Siden af Livsstraf aabnet Domstolene Adgang til, men kun under særdeles formildende Omstændigheder, at idømme Tugthuusstraf paa ikke under 10 Aar og derhos givet S'en den ovenfor omtalte Tilfoielse om den, der til Statens Skade paa mindre virksom Maade befordrer eller begunstiger Fjendens Foretagender.

Med S'ens Litr. c maa sammenholdes Udkastets Cap. 3 § 32 om ulovlig Hverving i Almindelighed og § 33 om Forledelse til Romning (Desertion). I nærværende § er Forudsætningen for Straffens Anvendelse ei blot, at Landet er indviklet i Krig, men ogsaa at Hvervingen er skeet til fjendtlig Krigstjeneste (jfr. Frd. 9de Juni 1819 § 5), eller at den Paagjældende har forledt Mandskabet til at romme over til Fjenden.

Ved Udtrykket „til at forlade en betroet Post" har man villet antyde, at for at Forledelse til Romning, naar Mandskabet ikke tillige forledes til at gaae over til Fjenden, skal belægges med Straffen for Forræderi, maa den Tjeneste, som Mandskabet forledes til at unddrage sig, efter de concrete Omstændigheder have en vis Betydning for den danske Krigsmagts Stilling eller Krigsoperationerne.

ad § 10.

Man har fundet Anledning til, i Lighed med hvad skeet er i den norske Straffelovs Cap. 9 §§ 9 og 10, med Hensyn til den heromhandlede Forbrydelse at skjelne mellem, om den Paagjældende, som røber Statshemmeligheder o. s. v., ifølge sin offentlige Stilling har havt Adgang til at blive bekjendt med disse og saaledes gjør sig skyldig i et grovt Misbrug af sin Embedsstilling eller af den ham viste Tiltro, eller om han kun af Andre middelbart har faaet Kundskab om de Ting, som han til Statens Skade aabenbarer.

Naar det iøvrigt i Slutningen af S'ens 1ste Membrum hedder „ved Udforelsen af et ham overdraget offentligt Hverv handler mod Statens Tarv", da er herunder forudsat indbefattet det Tilfælde, som specielt er optaget i det svenske Straffelovsudkast, at den Paagjældende i det ham overdragne Hverv tager Penge af den fremmede Regjering.

ad § 11.

Som allerede ovenfor antydet, slutter § 11 — der aabner Adgang til Straffrihed for den Deeltager i et forræderisk Forehavende, der betimelig gjør Anmeldelse, forudsat dog at han ikke er den egentlige Hovedmand, i hvilket Tilfælde Angivelse kun medfører en Formildelse i Straffen — sig til samtlige Capitlers foregaaende §§. Man har ved denne Bestemmelse fornemmelig havt Indholdet af § 83 i Udkastet til den militære Straffelovbog for Hie.

Forsaavidt som det i Anledning af denne § ogsaa har været under Overveielse, om man ikke i nærværende Capitel tillige skulde optage en Bestemmelse om Forpligtelsen til overhovedet at angive ethvert forestaaende forræderisk Foretagende, om hvilket man kom til Kundskab, hvorved det da tillige er blevet henstillet, om ikke Straffen for Undladelse af slig Angivelse i visse Tilfælde kunde bortfalde, naar den Paagjældende selv forhindrer Foretagendets Udforelse, jfr. §§ 108 og 123 i Udkastet til en Straffelovbog for den danske Krigsmagt, — bemærkes det, at i Udkastet til nærværende Straffelovs almindelige Deel § 43 er der under Straf af Fængsel eller Forbedringshusarbeide paabudt en almindelig Angivelsespligt med Hensyn til visse grove Forbrydelser, derunder ogsaa indbefattet Høiforræderi og Landsforræderi, og at det er blevet forbeholdt en senere Bearbeidelse at give den citerede § i den almindelige Deel den nærmere Bestemthed ved der at indskyde en Regel om, med Hensyn til hvilke §§ i nærværende Capitel Angivelsespligten under Straffeansvar skulde gjøres gjældende.

Andet Capitel.

Man har i dette Capitel, som overskrives „Om Majestætsforbrydelse", som det vil sees, indskrænket Begrebet af denne Forbrydelse inden langt snevrere Grændser, end Tilfældet er med Christian V's D. L. 6—4, idet man herunder kun har troet at burde indbefatte Fornærmelser deels mod Kongen selv, deels mod enkelte af Kongehusets Medlemmer, nemlig Dronningen, Enkedronningen, Thronarvingen og endelig Rigsforstanderne, hvorved man i det Hele nærmest har havt Lov 3die Januar 1851 § 6 for Øie. I Modsætning til Straffebestemmelserne i det nævnte Capitel af Christian V's Lov, hvoraf i alt Fald, forsaavidt de her omhandlede Forbrydelser angaaer, den 1ste Artikels Bestemmelser om Legemsfornærmelser endnu staaer ved Magt, vil det befindes, at Straffene her ere langt mildere og mere stemmende med de i Tidens Løb forandrede Anskuelser og Forhold.

ad § 12.

Som det vil bemærkes, er Straffen for de under S'ens Nr. 3 nævnte Fornærmelser mod Kongen sat ikke ubetydeligt høiere end den i Lov af 3die Januar 1851 § 6 for Fornærmelser mod Kongen i et trykt Skrift bestemte Straf. Selv under

Forudsætning af, at hiin Lov skulde blive uforandret bestaaende ved Siden af nærværende Straffelov, vilde denne Forskjel imidlertid alligevel ikke medføre nogen Modsigelse eller Uovereensstemmelse, idet det vil erkjendes, at Fornærmelser fremførte imod Kongen personlig tildeels have en mere strafbar Charakteer end fornærmende Udladelser om ham, selv om disse ere publicerede gjennem Pressen. Naar det iøvrigt i bemeldte Nr. hedder at Straffen „under (særdeles) formildende Omstændigheder" kan være Fængsel, bemærkes, at man ved dette Udtryk, der forsaavidt maaskee ikke er ganske adæquat, kun har havt Gjerningens mindre strafbare objective Charakteer for Øie og ikke saadanne subjective eller personlige Forhold, der ellers ved Fornærmelser mod Private kunne afgive Grunde til en mildere Bedømmelse af Handlingen.

ad § 13.

Idet Straffen for de i denne § omhandlede Forbrydelser i det Hele er fundet at burde være ringere end Straffen for de i § 12 omtalte, har man dog, forsaavidt S'en ogsaa omfatter Rigsforstanderen, fundet Anledning til paa Grund af hans Stillings større Betydning at aabne Adgang til en Forhøielse af Straffens Maximum i Nr. 1 og 2 ved i disse Nr. at lade Straffen efter Omstændighederne kunne gaae op til resp. Strafarbeide paa Livstid og Tugthusarbeide indtil 6 Aar.

Tredie Capitel.

Det er, i Modsætning til flere fremmede Straffelove, der behandle Forbrydelser mod fremmede venskabelige Magter i Forbindelse med de egentlige Statsforbrydelser, anseet for rigtigere at samle dem i et eget Capitel. Under Udtrykket „venskabelige Magter" har man i Overeensstemmelse med almindelig juridisk og diplomatisk Sprogbrug villet indbefatte enhver til den folkeretlige Forbindelse mellem Staterne henhørende Magt, med hvilken Danmark er i Fred.

ad § 14.

Med Hensyn til Subjecterne for de her omhandlede Forbrydelser har man i Ligehed med, hvad der er vedtaget i Cap. 1, anseet det for rettest at bruge det almindelige Udtryk „Nogen" og iøvrigt henholde sig til Bestemmelserne i Udkastets almindelige Deel § 2 og § 4, 2den Pasus, idet det neppe vil kunne være tvivlsomt, at Reglen for, hvilken Straf der vil være at idømme, naar Justitsministeriet i Medhold af den citerede Bestemmelse i § 4 maatte beordre Sag anlagt, bør søges i nærværende §, selv om der ikke her gives nogen udtrykkelig Regel desangaaende.

Overeensstemmende med flere fremmede Straffelove — jfr. t. Ex. den preussiske, § 78 og Udkastet til den brunsvigske, § 86, der dog ved den endelige Redaction blev forandret — har man gjort S'ens Straffebestemmelser afhængige af Reciprocitet fra vedkommende fremmede Magts Side, idet man har forudsat, at der paa Grund af Bestemmelserne i den følgende § 17, hvorefter Tiltale kun finder Sted efter den fremmede Magts eller dens Gesandts Begjæring, altid vil gives god Leilighed til at erfare, hvilke Grundsætninger der i den omhandlede Henseende følges i den vedkommende fremmede Stat, hvorved endnu bemærkes, at man ved den omhandlede Regel ikke alene har villet lade det være Meningen, at der i den fremmede Stats Love skulde være en udtrykkelig Bestemmelse af det angivne Indhold.

Med Hensyn til Betegnelsen af hvilke Handlinger, der begaaede mod fremmede Magter skulle straffes efter denne §, har man troet det rettest at henvise til de 6 første §§ i Cap. 1 med Undtagelse af § 2, hvorhos man af Hensyn til den store Forskjel i Arterne af de Forbrydelser, der saaledes komme til at gaae ind under S'en, har givet Straffebestemmelsen en tilsvarende stor Vide.

ad § 15.

Uagtet man med Straffeloven for Kongeriget Hannover af 1840 § 142 har erkjendt, at den, der virkelig ikke efter de forhaandenværende Omstændigheder har havt eller kunnet have nogen Forestilling om, at den af ham angrebne Person har været en fremmed Regent, ikke bør eller kan straffes efter S'en, har man dog ikke fundet det hensigtsmæssigt herom at optage nogen udtrykkelig Bemærkning.

Med Hensyn til Fornærmelser i Ord har man her ligesom i § 12 vedtaget at skjelne mellem, om Fornærmelsen yttres umiddelbart imod den Paagjældende eller ikkun om ham, og medens man med Hensyn til den sidste Art af Injurie i Henseende til Straffebestemmelsen i det Hele har holdt sig til Lov 3die Januar 1851 § 7 — hvis Udtryk „Fængsel" man har forstaaet som „simpelt Fængsel" — har man ligesom i § 12 troet at burde sætte Straffen haardere med Hensyn til de i 2det Membrum

omhandlede Fornærmelser, for hvilke man har udelukket Bodestraf og derhos ved Siden af simpelt Fængsel aabnet Adgang til Idømmelsen af andet Fængsel (Fængsel paa Vand og Brød).

ad § 16.

Det har været Gjenstand for Tvivl, hvorledes man skulde betegne de Repræsentanter for fremmede Magter, som S'en tilsigter at give en særlig Beskyttelse. Man har i saa Henseende fundet, at Udtrykket „en her akkrediteret Gesandt" maaskee vilde være en temmelig adæquat Betegnelse, idet en fremmed Gesandt, der tilfældig f. Ex. paa Gjennemreise opholder sig her i Riget, men uden at staae i noget diplomatisk Forhold til det danske Hof, ikke bør gaae ind under S'en, jfr. dog den norske Straffelov Cap. 9 § 28. Men ligesom man i Straffeloven bør undgaae at bruge fremmede Ord, kunde der ogsaa reises Tvivl, om hiint Udtryk er omfattende nok navnlig med Hensyn til, at Ordet „Gesandt" undertiden bruges som Betegnelse for en særegen Klasse af diplomatiske Personer. Man har derfor foretrukket Udtrykket „en fremmed Magts Befuldmægtigede ved Kongens Hof", hvorved man ikke saaledes som Frd. 4de October 1833 § 20 — der iøvrigt ogsaa indeholder langt strængere Straffebestemmelser — har villet medtage de øvrige til Gesandtskabet hørende Personer.

Ogsaa her har man fundet Grund til at skjelne mellem fornærmende Tiltale til den Paagjældende og andre Handlinger, hvorved han, skjønt fraværende, fornærmes.

ad § 17.

Idet man i det Hele paa de i dette Capitel omhandlede Forbrydelser har gjort Reglen i Presselovens § 7 2det Membrum anvendelig, har man dog af letfattelige Grunde herfra undtaget § 15 1ste Membrum (Overfald eller Trudsel om Overfald paa fremmed Regent).

Efter den i § 16 1ste Membrum givne Bestemmelse af, hvilke Personer der haves for Øie, er der ikke fundet Betænkelighed ved her i S'en at bruge det der omgaaede Ord „Gesandt".

Fjerde Capitel.

Det er under Forhandlingerne i Commissionen blevet erkjendt, at dette Capitel, der overskrives „Om Forbrydelser mod Statens Ro og Sikkerhed, mod den offentlige Orden og forskjellige andre Statsformaal", maaskee omfatter for mange og for forskjelligartede Forbrydelser; men da man ligesaalidet har kunnet finde nogen anden mere passende Plads til de her omhandlede Forbrydelser, som navnlig heller ikke fundet det let at udsondre den hele Masse i forskjellige Capitler, har man med den norske Straffelovs Cap. 10 ladet det forblive med deres Behandling paa dette Sted og under eet Capitel.

Med Hensyn til den Gruppe af mere nærbeslægtede Forbrydelser, som omhandles i §§ 18—24, bemærkes, at det navnlig har været forbundet med særegen Vanskelighed skarpt at udsondre og indbyrdes begrænse Begreberne af de forskjellige her omhandlede Forbrydelser og navnlig fyldestgjørende at afgrænse Begrebet Opstand fra anden Opsætsighed mod den offentlige Myndighed. Flere fremmede Love have søgt at hæve den her anstrøbede Vanskelighed ved at fordre Deeltagelse af et bestemt angivet Antal Personer til at constituere Bebrebet Opstand; men, saavist det end er, at det, hvorpaa det med Hensyn til det omhandlede Begreb kommer an, er, at Opsætsigheden mod den offentlige Myndighed vises af et saa stort Antal Mennesker, som er istand til at lamme Øvrighedens Virksomhed til Opretholdelse af Ro og Orden, saalidet hensigtsmæssigt synes det paa den anden Side at opstille et bestemt Tal paa Deeltagerne i Foretagendet, udover hvilket dette skal ansees som Opstand, medens dette Begreb ikke faaer Anvendelse, naar Tallet ikke er naaet. Man har troet her bedre at kunne fjerne Vanskelighederne ved, ligesom skeet er i den norske Straffelov Cap. 10 og i Udkastet til den svenske Straffelov, at gaae en Vei, hvorved en fuldkommen skarp Begrændsning af de forskjellige Tilfælde formeentlig bliver mindre nødvendig, ved nemlig at begynde med den mindre Forbrydelse, der nærmest maa charakteriseres som Opsætsighed (§§ 18—21), og derefter gaae over til den mere qualificerede, den egentlige Opstand (§ 22).

ad §§ 18—21.

Man har ved Affattelsen af § 18 ikke indladt sig paa at skjelne mellem forskjellige Classer af Embedsmænd, idet man er gaaet ud fra, at det, der giver den omhandlede Forbrydelse dens særegne Grad af Strafbarhed, er Opsætsighed mod Øvrighedsmagten som saadan, og at de forskjellige Embedsstillinger forsaavidt maae betragtes fra det samme Synspunkt. Forøvrigt har man heller ikke, saaledes som omvendt Tilfældet er med Frd. 4. October 1833 §§ 18 og 19, fundet Anledning til at tillægge Stedet, hvor Vold eller Modstand mod en Embedsmand er udøvet, nogen særlig qualificerende Indflydelse.

Medens § 18 omfatter alle Embedsmænd og § 19 Skildvagter og andre sig i lige Stilling befindende militaire Personer, hvilke man i enhver Henseende har fundet at burde indbefatte under Bestemmelserne i § 18, har man i § 20 givet Regler for Vold og Modstand mod underordnede Bestillingsmænd og Betjente. Man har blandt disse fundet det rigtigst udtrykkelig at nævne Toldassistenter, da en Deel af disse have kgl. Bestalling og derfor vel maatte kunne henføres under Udtrykket „Embedsmænd" i § 18, hvis de ikke udtrykkelig vare nævnte i § 20, medens der dog neppe er Grund til at skjelne mellem Toldassistenter med kgl. Udnævnelse og uden saadan, da de iøvrigt, hvad Forretninger angaaer, ganske maae henføres til en og samme Klasse Betjente. Under den almindelige Betegnelse „andre lignende offentlige Bestillingsmænd" har man villet have indbefattet saavel de fast ansatte Retsvidner som Arrestforvarere, Raadstuetjenere o. s. v., ligesom man endelig under samme Cathegori har forudsat henført saadanne Personer, der ere kaldede til Bistand og derved autoriserede af en Embedsmyndighed, der i saa Henseende har den fornødne Competence, f. Ex. de af en Foged-, Skifte- eller Auctionsret tiltagne Retsvidner, jfr. Frd. 9. Juni 1847 § 13.

En særlig Beskyttelse lige med de nævnte Embeds- og Bestillingsmænd kan der imidlertid ogsaa med Grund være Tale om at tillægge de af Communerne valgte Ihændehavere af offentlig Myndighed, saasom Sogneforstandere og Amtsraadsmedlemmer og man har i saa Henseende troet det rigtigst at stille disse sammen med de egentlige Embedsmænd. — Da man iøvrigt har forudsat som en Selvfølge, at de i §§ 18 og 20 om Embeds- og Bestillingsmænd indeholdte Bestemmelser i det Hele ogsaa maae komme til Anvendelse paa Personer, der blot ere constituerede i et Embede eller en Bestilling eller til hvem et Embedshverv midlertidigen er overdraget, er det anseet for overflødigt at optage nogen udtrykkelig Bemærkning desangaaende.

Forsaavidt det i § 18 hedder: „modsætter sig de af en offentlig Autoritet i Embedsmedfør udstedte Befalinger", bemærkes det, at det er antaget, at den Omstændighed, at Befalingen i det concrete Tilfælde i Realiteten er uretig, ikke kan berettige Borgerne til at modsætte sig samme; men da det paa den anden Side vistnok er en Betingelse for Borgernes Forpligtelse til at adlyde en af en Embedsmand given Befaling, at han har udstedt denne i Egenskab af Embedsmand, og at han ved at give den ikke er gaaet ganske udenfor Grændserne for hans Embedsmyndighed i Almindelighed, hvilket ikke udelukker, at Befalingen i det enkelte Tilfælde efter Omstændighederne burde have været en anden — er det henstillet, om man ikke istedetfor Udtrykket „i Embedsmedfør" skulde sætte „indenfor Embedsmyndighedens Grændser", hvorved dog er fremhævet, at det i det praktiske Liv kan have store Vanskeligheder at gjøre denne Distinktion gjældende, og at meget i saa Henseende maa overlades til Domstolenes Afgjørelse. Imidlertid har man dog i § 21 givet den Omstændighed, at vedkommende Embeds- eller Bestillingsmand ved uretigt Forhold selv har givet Anledning til Handlingen, en betydelig Virkning til Straffens Nedsættelse endog under det fastsatte Minimum, og herved dog forudsat, at Embedsmanden ikke aldeles er gaaet udenfor sin Myndigheds Grændser eller har handlet aldeles lovstridigt, da det i saa Fald maa anses som en Selvfølge, at Modstanden som berettiget ingen Straf kan drage efter sig.

Med Hensyn til Straffebestemmelserne i de omhandlede §§ bemærkes, at man for det i § 18 Nr. 1, jfr. §§ 19 og 20, omhandlede Tilfælde har fundet ikke at kunne sætte Straffen lavere end skeet er, da der efter den almindelige Regel om Cumulation (jfr. alm. Deel Cap. VII § 53) ikke vil kunne blive Spørgsmaal om Overskridelse af de resp. Maxima af Straf, selv om en betydelig Overlast er tilføiet den Paagjældende under meget graverende Omstændigheder, naar Voldsgjerningen ikke i og for sig maatte qualificere sig til høiere Straf. Det er iøvrigt ikke fundet nødvendigt at gjøre en udtrykkelig Bemærkning om, at i saa Fald denne høiere Straf maa komme til Anvendelse. — Paa Grund af den ringere Grad af Myndighed og Betydning, der tilkommer de i § 20 omhandlede Personer, er Maximum af Straffen her sat ikkun til det Halve af den i § 18 foreskrevne.

ad § 22.

For at undgaae de allerede ovenfor antydede Vanskeligheder ved at give en Definition af Begrebet Opstand og paa den anden Side dog faae udtalt det, der giver det i §'en omhandlede forbryderiske Foretagende dets særegne Charakteer i Modsætning til de Handlinger, de foregaaende §§ omhandle, nemlig den collective Optræden i Forbindelse med den Omstændighed, at Opsætsigheden har et mere offentligt Præg — har man valgt den i §ens Begyndelse forekommende Betegnelse. Idet man ved §'en i det Hele har havt for Øie Bestemmelserne i den norske Straffelovs Cap. 10 § 9, har man dog ikke saaledes som denne her villet indlade sig paa Begrebet om den saakaldte offentlige Vold (Sammenrottelse af et Antal Mennesker for offentlig med forenet Magt egenmægtig at gjøre en formeentlig Ret gjældende eller tage Hævn for en formeentlig Retskrænkelse), da man har fundet, at den ved dette Udtryk betegnede Fremfærd mere passende sættes i Forbindelse med Bestemmelserne enten om Selvtægt eller om Vold paa Person og Gods i Almindelighed.

Uagtet det maa erkjendes, at et forbryderisk Forehavende af den i §'en omhandlede Art maa tillægges en meget mindre Betydenhed, naar Mængden, uden at det er kommet til en Opfordring af Øvrigheden, stilles ad af egen Tilskyndelse, er der dog

af Hensyn til at Forsamlingens Beskaffenhed og dens Forehavendes Betydning dog væsentlig karakteriseres ogsaa af andre Momenter end det nysnævnte, der efter Omstændighederne endog maaskee kun kan fortjene liden Vægt, yttret Betænkelighed ved at indskrænke Straffen efter §'ens 1ste Membrum alene til Fængsel, saaledes at den i intet Tilfælde skulde kunne stige høiere, hvorimod Straffebestemmelsen, naar der blev sat Forbedringshusarbeide indtil et Aar, tillige vilde komme til at staae i et mere passende Forhold til § 18 3die Stykke. Fra en Side i Commissionen er dog ikke desmindre den Anskuelse blevet fastholdt, at Forbedringshusstraffen kun bør komme til Anvendelse, naar Mængden først efter foregaaet Opfordring af Øvrigheden er gaaet fra hinanden, og at i modsat Fald ikke høiere Straf end Fængsel bør kunne idømmes.

For det Tilfælde, at Øvrighedens Opfordring til Mængden om at skilles ad ikke straks er blevet efterkommet, uden at dog Vold er blevet forøvet, har man i 2det Membrum i det Hele sat Straffen høiere, hvorved bemærkes, at det, uagtet Udtrykket „bevæbnede Deeltagere" maaskee kan give Anledning til nogen Tvivl, dog er blevet anseet for hensigtsmæssigt at fastholde Tanken om i det omhandlede Tilfælde at sætte en høiere Straf for de nævnte mere farlige Deeltagere i Forehavendet end for de andre.

Med Hensyn til §'ens 3die Membrum bemærkes, at det ikke er en Betingelse for dets Anvendelse, at en Opfordring af Øvrigheden om at vende tilbage til Orden er blevet uden Frugt, men at det er tilstrækkeligt, at den samlede Mængde har til Fremme af sine oprørske Hensigter øvet Vold. Man har i saa Henseende fjernet sig fra den citerede Bestemmelse i den norske Straffelov, da der vel kan tænkes Tilfælde, hvor en med oprørske Hensigter forsamlet Mængde kan udøve Vold, endog maaskee mod selve Øvrigheden, uden at denne har havt Leilighed til at fremføre den ommeldte Opfordring, eller dog uden at en saadan er bleven fremsat, og et saadant Tilfælde, der ikke vil gaae ind under de forudgaaende Dele af §'en, hvor det forudsættes, at ingen Vold er øvet, bør formeentlig rammes med Bestemmelserne i nærværende Afsnit af §'en. — Det er forøvrigt blevet anseet som Noget, der forstaaer sig af sig selv og derfor ikke behøver særlig at udhæves, at de Forbrydelser, der maatte være udøvede under de i denne Deel af §'en nævnte Opstandstilfælde, blive at straffe efter de almindelige Straffebestemmelser for disse Forbrydelser, forsaavidt disse ville føre til et strængere Resultat end Anvendelsen af Bestemmelsen i nærværende §. Men det er derhos fundet rigtigt, at de Deeltagere i Opstanden, der have udøvet de Voldsgjerninger eller andre Forbrydelser, som give det hele Foretagende dets mere strafbare Charakteer, paa Grund af denne deres mere qualificerede Deeltagelse kunne paadrage sig en Forhøielse af de almindelige, for de begaaede Forbrydelser bestemte Straffe ved et Tillæg af indtil $^1/_2$ eller $^1/_3$ af det fastsatte Straffemaximum, forsaavidt dette ikke er større end efter nærværende §. Herved vil da tillige den Anomali undgaaes, som ellers kunde indtræde, at nemlig den, der ved at øve Vold bevirker, at Opstanden faaer den mere farlige Charakteer, der drager meget strængere Straffe til Følge for alle Deeltagerne, dog, naar han f. Ex. ikke er bevæbnet, kunde efter den forøvede Volds Beskaffenhed slippe med Fængselsstraf, medens den bevæbnede Deeltager i Opstanden, uanseet at han maaskee slet ikke har gjort sig skyldig i Vold, ubetinget maatte ansees med Forbedringshusstraf.

ad § 23.

Under Forhandlingerne om nærværende § er Opmærksomheden blevet henledet paa, om det ikke kunde være ønskeligt nærmere at betegne den criminalistiske Forudsætning for Bestemmelsens Anvendelse eller med andre Ord det, der charakteriserer Samlingen af Mennesker som Oplob og saaledes begiver Øvrighedens Indskriden, jfr. det svenske Straffelovsudkast. Paa den anden Side er det dog fundet, at en saadan Tilføining har sin Vanskelighed, da det dog i det enkelte Tilfælde maa overlades Øvrigheden selv at afgjøre, naar der er Opfordring for den til at skride ind, ligesom Betingelsen for Strafbarhed efter §'en dog kun kan være, at Vedkommende ikke har efterkommet den Befaling, som Øvrigheden, selvfølgelig paa sit Ansvar for Loven, har givet, og som han uden videre er pligtig at adlyde. Den anbydede Tilføining vilde derfor egentlig kun blive et Slags Instrux for Øvrigheden, der ikke synes at høre hjemme i Straffeloven. For dog imidlertid nærmere at betegne, at Bestemmelsen ikke aldeles vilkaarlig kan bringes i Anvendelse, har man tilføiet Udtrykket „i Lovens Medfør".

Forsaavidt som under Ordene „offentligt Sted" ogsaa indbefattes Forsamlinger i Huse, er det blevet fremhævet, om ikke Grundlovens § 93 ved ikkun at give Politiet Ret til at overvære samme (ɔ: for at mærke sig, hvad der foregaaer, samt for straks at kunne skride ind mod den eller dem, der foretage eller sige noget Ulovligt), medens den udtrykkelig giver Øvrigheden Ret til at forbyde Forsamlinger under aaben Himmel paa Grund af den Fare for den offentlige Fred, som af saadanne maatte kunne befrygtes, ligefrem synes at give tilkjende, at Politiet (Øvrigheden) ikke kan byde en Forsamling i Huus at skilles ad, hvori egentlig ligger et Forbud mod Forsamlingens Fortsættelse, som i Gjerningen omtrent kunde blive det samme som et Forbud mod dens Afholdelse. Commissionens Pluralitet har imidlertid dog ikke antaget, at det skulde være Meningen af den citerede §'s 2den Passus at betage Øvrigheden den naturlige og nødvendige Myndighed til paa Stedet at opløse en Forsamling, der truer med at blive farlig for den offentlige Orden, idet der er en væsentlig Forskjel imellem at give Øvrigheden Ret til forud aldeles

at nægte en Forsamlings Afholdelse paa Grund af en befrygtet Fare derved og at afbryde en Forsamling, der allerede har antaget en farlig Charakteer, og hvis længere Varighed mulig kan fremkalde de mest indgribende Samfundsforstyrrelser. Mod mulig Misbrug af denne Øvrighedens Myndighed har man i alt Fald tænkt sig, at der i Capitlet om Embedsforbrydelser kunde optages passende Straffebestemmelser.

ad § 24.

Da den her omhandlede Opfordring i Tale og Skrift til at modsætte sig Øvrigheden paa den i § 22 betegnede Maade i det Hele synes snarere at egne sig til Gjenstand for en særegen Straffebestemmelse end til ikkun at gaae ind under de almindelige Regler om Deelagtighed i, navnlig Tilskyndelse til, en Forbrydelse, — er det foreløbig fundet hensigtsmæssigt her at optage en dertil sigtende Bestemmelse, og er da Straffen i Forhold til den i § 22 1ste Membrum bestemte fastsat alene til Fængsel.

ad §§ 25—27.

§§ 25 og 26 ere optagne efter den norske Straffelovs Cap. 10 §§ 24 og 20. Foreløbig er endvidere § 27 optaget efter samme Lov l. c. § 22, idet man forøvrigt har tænkt sig paa et andet Sted i Udkastet at optage en almindeligere Bestemmelse om ulovlig Selvtægt.

ad § 28.

Ved til Udtrykket „en Fange" — der iøvrigt omfatter saavel Gjældsarrestanter som Varetægts- og Straffanger — at føie Ordene „udaf Øvrighedens eller Rettens Magt" har man villet betegne, at §'en ikke kan komme til Anvendelse paa Befrielsen af en Person, der blot er anholdt, uden endnu at være stillet for Øvrigheden eller Dommeren, jfr den norske Straffelov Cap. 10 § 14.

Den Omstændighed, at Fangens Befrielse er skeet paa voldelig Maade eller Vold ved samme er foranlediget, er man blevet enig om at fremhæve som et særlig qualificerende Moment, uden at det dog efter 2det Membrum gjøres til en absolut Betingelse for den strængere Straf's Anvendelse — saaledes som i den norske Straffelov l. c. — at Befrieren selv har øvet Vold, naar denne dog paa en eller anden Maade kan tilregnes ham. Derimod har der været yttret Tvivl om, hvorvidt Opbrydelse af Fængslet burde stilles lige med Udøvelse af Vold, i hvilken Henseende det fra en Side i Commissionen er anført, at Varetægtsfængslerne i Landjurisdictionerne ofte befinde sig i en meget mangelfuld Tilstand. Da det derhos er fundet, at den strængere Straf, navnlig offentligt Arbeide, ikke i Reglen burde komme til Anvendelse paa den, der ikkun befrier en Gjældsarrestant, har man tilføiet en Bestemmelse herom, hvorved tillige er skjelnet mellem forøvet Vold og Opbrydelse af Fængslet, saa at denne sidste i saa Fald ikke udelukker Anvendelse af den mildere Straffebestemmelse. Derimod har den overveiende Deel af Commissionens Medlemmer fundet Betænkelighed ved, hvad eet Medlem har villet, at udvide dette ogsaa til Befrielsen af en Fange, der kun er sigtet eller dømt for en Forbrydelse, som ikke medfører Strafarbeide.

I Lighed med den i Udkastets almindelige Deel Cap. V § 42 optagne Bestemmelse, jfr. den norske Straffelov Cap. 10 § 18, har man foreløbig tilføiet §'en den Indskrænkning, at Fangens Ægtefælle, Sødskende, Beslægtede eller Besvogrede i op- og nedstigende Linie (Svigerforældre og Svigerbørn, men derimod ikke Svogre) skulle, naar der ved Befrielsen ikke er anvendt Vold, ikkun ansees med Fængsel eller Bøder istedetfor Strafarbeide eller Fængsel.

ad § 29.

Med Hensyn til det Forhold, hvori nærværende § (der indeholder Bestemmelser om den Handling at skjule en af det Offentlige forfulgt Person) staaer til den i Udkastets almindelige Deel Cap. V § 42 omhandlede efterfølgende Deelagtighed i en Forbrydelse, navnlig forsaavidt denne kan vise sig i en Virksomhed, sigtende til at unddrage Forbryderne for Straf, bemærkes, at det, der qualificerer den Understøttelse til Flugt, der ydes en paa Grund af en begaaet Forbrydelse af det Offentlige forfulgt Person, som efterfølgende Deelagtighed i Forbrydelsen, er den Understøttendes Deeltagelse i Gjerningsmandens forbryderiske Hensigt, til hvis Fuldbringelse han vil gjøre Sit, eller som han dog ex post facto billiger ved at hjælpe Gjerningsmanden til at komme vel fra dens Iværksættelse, — hvoraf følger, at den efterfølgende Deelagtighed forudsætter Kundskab eller dog vis Formodning hos den Paagjældende om den specielle begaaede Forbrydelse, i alt Fald om dens Art. En saadan Kundskab behøver derimod ikke nødvendigviis at være tilstede i det i § 29 omhandlede Tilfælde, idet det ofte kun vil være den Hjælpende bekjendt, at den, som han skjuler, eller hvis Flugt han understøtter, har begaaet Noget, der nøder ham til at flye, og som maaskee kan paadrage ham Straf, medens hiin kan være ganske uvidende om den begaaede Forbrydelses Størrelse og Art, ja maaskee endog

staae i den Formening, at den Mistanke, der foranlediger Forfølgelsen, er ugrundet. Paa den anden Side kan imidlertid den, der skjuler eller understøtter den Forfulgte, gjerne have endog en ganske bestemt Kundskab om den specielle Forbrydelse, der er begaaet, uden at han derfor kan siges at gjøre sig skyldig i efterfølgende Deelagtighed i denne, naar nemlig den Sympathi for Forbrydelsen, som efter det Ovenanførte charakteriserer den efterfølgende Deelagtighed, ikke er tilstede hos ham. Men forsaavidt saaledes ikkun nærværende § 29 og ikke den almindelige Deels § 42 kan komme til Anvendelse paa den, der med fuld Bevidsthed om den begaaede Forbrydelse, selv om denne er nok saa grov, skjuler Gjerningsmanden, der forfølges af det Offentlige, naar han gjør dette uden al Tanke om at fuldkommengjøre dennes forbryderiske Hensigter eller understøtte Forbrydelsen, — kunde det vel være Gjenstand for Tvivl, om ikke Straffens Maximum i nærværende § maatte være sat for lavt. Imidlertid har Commissionen alligevel foreløbig erklæret sig for Bibeholdelsen af bemeldte Straffemaximum.

ad § 30.

De i denne § indeholdte Bestemmelser, som man under Forhandlingerne om nærværende Capitel havde erklæret sig enig i at optage her, ere senere paa et formeentlig mere passende Sted optagne i Capitlet om Embedsforbrydelser, jfr. sammes § 209 sammenholdt med § 225, og S'en vil som Følge heraf udgaae.

ad § 31.

Da Sammenrottelse af Straffanger om fælles Undvigelse neppe vil kunne inddrages under de for Fængsler og Varetægtsarrester iøvrigt givne Disciplinarbestemmelser, har man troet at burde optage en Regel om, at de herfor blive at ansee med Straf efter Loven om Strafarbeidsanstalterne. Hertil er i 2den Passus knyttet en Bestemmelse om Foreninger af andre Fanger om fælles Undvigelse, hvorfor er sat Straf af simpelt Fængsel indtil 2 Maaneder eller af andet Fængsel i tilsvarende Tid.

ad § 32.

Man har med Hensyn til den her omhandlede Forbrydelse anseet det for rigtigst, for at forebygge mulig Misforstaaelse, udtrykkelig at udtale, at det er en Forudsætning for S'ens Anvendelse, at Hvervingen er foretagen uden Kongens Tilladelse, ligesom man ogsaa med Frd. 9de Juni 1819 og flere fremmede Love — og forøvrigt ogsaa i Overeensstemmelse med Forbrydelsens Begreb — har udtalt, at Hvervingen er fuldført, saasnart Nogen er antaget til fremmed Tjeneste uden Hensyn altsaa til, om der f. Ex. er givet Haandpenge eller ei. Derimod har man ikke kunnet finde det rigtigt at optage nogen Bestemmelse, svarende til den i den citerede Forordning forekommende Regel om, at de der fastsatte Straffe blive anvendelige, hvad enten det er Indlændinge eller Udlændinge, der hverves her i Riget. En saadan Regel, der nærmest maa ansees begrundet i Hensyn til de mulige Conflikter med fremmede Magter, der kunde fremkaldes, naar det her tillodes at hverve Udlændinge til fremmed Krigstjeneste, synes nemlig ikke tilstrækkelig retfærdiggjort, idet der fra Statens eget Standpunkt dog maa være en væsentlig Forskjel imellem, om Hververne til fremmed Krigstjeneste antage Landets egne Undersaatter eller andre Landes Undersaatter, der ikke saaledes som hine ere bundne til den danske Stat og dens Forsvar i mødende Tilfælde.

Det er ikke undgaaet Opmærksomheden, at det, naar der foreskrives endog meget betydelige Straffe for den, der forleder en dansk Undersaat til at gaae i fremmed Krigstjeneste, kunde synes synderligt, at der for selve det Faktum, at lade sig antage til fremmed Krigstjeneste, ikke er fastsat nogen Straf. Denne Afvigelse fra Frd. 9de Juni 1819 § 3, jfr. § 5, er imidlertid begrundet deri, at det ifølge Lov om almindelig Værnepligt af 12te Februar 1849 §§ 36, 37, 57 og 58 i Reglen ikke er forbudt, navnlig i Fredstid, at forlade Landet og derved blive istand til at modtage Engagement i Udlandet. Det synes nemlig ikke stemmende hermed at foreskrive Straf for at lade sig hverve til fremmed Krigstjeneste, da den Paagjældende dog i ethvert Fald kan reise ud af Landet og derefter træde i udenlandsk Krigstjeneste. Vistnok kan der tænkes Forhold, som maatte gjøre det betænkeligt, at Landets Undersaatter gaae i fremmed Militairtjeneste, navnlig naar der er Fare for, at Landet kan blive indviklet i Krig, eller naar Hensyn til Bevarelsen af Landets Neutralitet under en Krig mellem andre Magter gjør det misligt, at danske Undersaatter kunne hverves for en af de krigførende Magters Tjeneste; men under saadanne særegne Forhold maatte der da retteft udgaae en særlig, efter Omstændighederne maaskee foreløbig Lov, hvorved det indtil videre under Straf forbødes danske Undersaatter at indtræde i nogen fremmed Krigstjeneste. — Medens der saaledes ikke her i Straffeloven synes at være nogen fyldestgjørende Grund til i Almindelighed at sætte Straf for danske Undersaatter, der lade sig hverve til fremmed Militairtjeneste, vilde der kunne være Mere, der talte for at belægge den omhandlede Handling med Straf for det Tilfælde, at den foregik paa en Tid, da Landet var indviklet i Krig — et Spørgsmaal, som Commissionen derhos ogsaa har forbeholdt nærmere Overveielse ved Lovens endelige Redaktion.

Jfr. iøvrigt ved denne § i dens Heelhed, hvad ovenfor er bemærket ad § 9 Litr. c.

ad § 33.

Angaaende Forholdet mellem denne § og Bestemmelsen i § 9 Litr. c., bemærkes, at den i nærværende § omhandlede Forberedelse til eller Understottelse af Mandskabs Komning forsaavidt er forskjellig fra den paa hiint Sted ommeldte, at der selv under en Krig vel kan forekomme en Forledelse til Desertion, navnlig af en enkelt eller enkelte Militaire, uden at dermed er forbundet nogen landsforræderisk Hensigt, idet derved hverken tilsigtes at understotte Fjenden eller at svække Statens Stridskræfter paa nogen saadan Maade, at Fjendens Foretagender derved indirecte lettes eller begunstiges. Det er for at antyde denne Forskjel i Forudsætningerne, at man har brugt Udtrykket „forleder nogen af det tjenstgjørende Mandskab".

Det kunde maaskee ved forste Diekast synes mindre consequent, at sætte Maximum af Straffen efter denne § mildere end efter den foregaaende; men man har ved ikke desmindre at erklære sig for det valgte Maximum taget Hensyn deels til de i Udkastet til en Straffelov for den danske Landkrigsmagt, §§ 98 og 99, jfr. §§ 59 og 103, for Komning foreslaaede Straffe, samt det i Landsthinget nedsatte Udvalgs Betænkning over samme, deels til, at den her omhandlede Forbrydelse efter Forudsætningen kun finder Sted med Hensyn til enkelte Personer, medens Hverving i Reglen vil omfatte eller dog tilsigte at omfatte en Mængde Individer.

ad § 34.

Det er en Forudsætning for Anvendelsen af §'en, at den Paagjældende har handlet mala fide, ligesom det er den formelle Mangel paa Competence og ikke dennes Overskriden i Realiteten i det concrete Tilfælde, der haves for Die. Forsaavidt den ubeføiede Tilegnelse af offentlig Myndighed iovrigt kun er et Middel til Opnaaelsen af andre forbryderiske Hensigter, bliver den selvfølgelig tillige at straffe efter Beskaffenheden af disse.

ad § 35.

Forsaavidt der i denne § ganske i Almindelighed tales om „Deeltagelse i Foreninger, som have et ulovligt Diemed", medens det saavel i den preussiske Straffelov, som i Udkast til en Straffelov for Hertugdommerne nærmere betegnes, hvori Foreningens ulovlige Character skal bestaae, — bemærkes, at man har fundet det hensigtsmæssigst at bruge de nævnte almindelige Udtryk, som ogsaa svare til Ordene i Grundlovens § 92, idet det dog er anseet rettest dertil at foie en udtrykkelig Bestemmelse om, at Deeltagelse i en ulovlig Forening selvfølgelig vil kunne medfore høiere Straf, naar derved tilsigtes egentlige Forbrydelser. Det er iovrigt ikke undgaaet Opmærksomheden, at det vel efter Grundlovens § 92 kan tænkes, at en Forening ophæves ved Dom som ulovlig, uden at det derfor er givet, at Deeltagerne i den kunne straffes, idet den almindelige criminalistiske Forudsætning for Straffskyld, navnlig Bevidsthed om Foreningens ulovlige Character, ikke nødvendig vil være tilstede i alle de Tilfælde, hvor der kan være foie til at stemple Foreningen som ulovlig eller som havende et saadant Diemed, at den ikke bor vedblive.

Nogen Bestemmelse om Confiscation af ulovlige Foreningers Formuesgjenstande har man ikke villet optage, da der formeentlig ikke vil møde nogen practisk Vanskelighed for Statsmagten til at sætte sig i vedvarende Besiddelse af deslige Foreningers Protokoller eller saadanne Gjenstande, som staae i Forbindelse med sammes ulovlige Virksomhed, jfr. Udkastets almindelige Deel § 26.

ad §§ 36—39.

Ved Udtrykket i § 36, „deeltage i Rigsdagsvalg", er ogsaa sigtet til Valg af Valgmænd, ligesom Ordene „forhindrer eller søger at forhindre Nogen" ere valgte for at betegne, at det ikke er en Forudsætning, at flere Borgere skulle være forhindrede i Valg.

Det er anseet rettest i § 37 udtrykkelig at fremhæve, at Straffebestemmelsen er betinget af Forsætlighed, saa at de ved Valghandlingen af Uagtsomhed eller Forsommelse begaaede Feil ikke falde ind under denne Bestemmelse, men blive at bedomme efter Valglovens Forskrifter. Ved det brugte Udtryk „forvandsker Stemmegivningen" er tænkt saavel paa at formere eller formindske Antallet af Stemmesedler, som paa at forfalske eller ombytte dem.

Den i § 38 foreskrevne Straf for Kjøb og Salg af Stemmer, jfr. den norske Straffelov, Cap. 10 § 25, er ikke blot anvendelig paa Kjøb af en Stemme for sig selv, men ogsaa paa Kjøb for en Anden, hvad enten det nu skeer med eller uden dennes Vidende og Villie. Derimod vil den, der blot beværter Vælgerne eller giver dem fri Befordring o. desl., i Reglen ikke kunne straffes; men det vil iovrigt i det concrete Tilfælde være at afgjøre af Domstolene, om en saadan Handling, uagtet den nærmest træder frem under Form af Beværtning ell. desl., dog efter sin hele ovrige Beskaffenhed maa henføres til Kjøb og Salg af Stemmer.

Med Hensyn til Straffen er det blevet henstillet til nærmere Overveielse, om ikke Forbrydelse af Valgret, i alt Fald for nogen Tid, maatte være en passende Straf for den Vælger, der sælger sin Stemme, forudsat dog, at en saadan Straf vilde lade sig forene med Grundlovens Bestemmelser om Valgretten.

For lignende Forseelser med Hensyn til Communalvalg, som med Hensyn til Rigsdagsvalg ere omhandlede i §§ 36—38, har man i § 39 sat Straffen forholdsviis mindre.

Femte Capitel.

Man har givet Capitlet „Om Eftergjøren og Forfalskning af Mynt og Pengerepræsentativer" Plads paa dette Sted i Udkastet, fordi denne almeenfarlige Forbrydelse staaer i nær Forbindelse med de i de foregaaende Capitler omhandlede Forbrydelser mod Staten og mod den af Staten beskyttede offentlige Orden -- hvilket iøvrigt tildeels ogsaa gjælder om de strafbare Handlinger, som ere Gjenstand for de 3 følgende Capitler.

Det er fundet rettest i nærværende Cap. ikke at optage Bestemmelser om Forfalskning af offentlige Documenter — der i den norske Straffelov, Cap. 11, behandles i Forbindelse med Myntforfalskning — fordi denne Materie staaer i saa nøie Forbindelse med Documentforfalskning i det Hele, hvilken Forbrydelse i sit Væsen er meget forskjellig fra Myntforfalskning. Da imidlertid Forfalskning af fremmed Mynt, hvorom Bestemmelser ere optagne i nærværende Cap., fra een Side betragtet maaskee staaer nærmere ved Forfalskning af Statspapirer, Actier o. desl. end ved Forfalskning af indenlandsk Mynt, og da det overhovedet maa erkjendes, at der er en vis Forbindelse mellem Myntforfalskning og Forfalskning af Statspapirer, mellem denne og Forfalskning af andre offentlige Documenter og endelig ogsaa af private, — har det været Gjenstand for Overveielse, om man ikke i alt Fald burde stille de forskjellige Capitler om Myntforfalskning og Forfalskning af saavel offentlige som private Documenter sammen i Straffeloven, istedetfor at afhandle de sidste i Forbindelse med Materien om Bedrageri.

I Lighed med Bestemmelserne i Frd. 11te April 1840 og den norske Straffelov, har man troet at burde skjelne mellem Eftergjøren og Forfalskning af Mynt og af Pengerepræsentativer, ligesom man ogsaa har anseet det rettest, at blive staaende ved den i den citerede Frd. gjorte Adskillelse mellem Landets egen og fremmed Mynt — en Distinction, som derimod hverken den norske eller preussiske Straffelov kjender — idet man er gaaet ud fra den store Forskjel, der er mellem Landets Mynt og Pengerepræsentativer som tvungent Betalingsmiddel og fremmed Mynt, hvortil endnu kommer, at Eftergjøren og Forfalskning af indenlandske Penge ogsaa har eller kan have en ganske anden Betydning end Eftergjøren og Forfalskning af fremmed Mynt med Hensyn til Forstyrrelsen af det almindelige Creditvæsen i Landet.

ad § 40.

Ved Ordet „Mynt" er meent gjældende Mynt eller Mynt, der er udpræget efter de bestaaende Regler og som derfor er lovlig gangbar, om der end ikke, som undtagelsesviis Tilfældet med danske Guldmynter, er nogen Forpligtelse til mellem Mand og Mand at tage en vis Mynt som tvungent Betalingsmiddel efter en vis Kurs. Forsaavidt Mynt derimod vedbliver at cirkulere, efter at den er indkaldt og sat ud af Kraft, saaledes som Tilfældet har været med visse Arter Skillemynt, kan den ikke retteligen kaldes Mynt, og hvis saadanne Penge skulde blive eftergjorte eller forfalskede, hvilket dog ikke let vil skee, maa dette betragtes som et andet Bedrageri og kan ikke henføres til Falskmyntneri. Da der for Tiden ikke her i Landet findes andre Pengerepræsentativer end Nationalbankens Sedler og Tegn (hvilke sidste forøvrigt ikke for Øieblikket existere, men dog efter Nationalbankens Octroi kunne komme til at existere), har man fundet det rettest kun at nævne disse. Det er vel med Hensyn hertil blevet gjort gjældende, at man hellere maatte bruge et mere omfattende Udtryk, som „lovlige Pengerepræsentativer", da der dog i sin Tid kunne komme andre*) end de nævnte; men man har dog holdt for, at der i det anførte Tilfælde i Loven om deslige Pengerepræsentativer kunde optages en Bestemmelse om at Forfalskning af dem skulde straffes lige med Pengeforfalskning efter nærværende §.

Naar det i Begyndelsen af §'en hedder „*eftergjør* dansk Mynt o. s. v.", er Meningen, at Eftergjørelsen skeer i den Hensigt at udgive den som Penge; men det er ikke anseet for nødvendigt udtrykkelig at tilføie dette, saameget mere, som det dog fremgaaer af den i Slutningen af §'en forekommende Passus „om den end ikke er udgiven". Under Eftergjøren af Nationalbankens Sedler indbefattes ogsaa den Handling, at udfylde Blanketter eller underskrive Navnene paa de ikke færdige Sedler, der,

*) Til saadanne har man dog ikke meent, at de i sin Tid ifølge Frd. 5te Juni 1848 udstedte Creditbeviser kunde henregnes.

som saadanne, ikkun kunne betragtes som Materiale til Sedler. For endelig at fjerne Tvivl, om ikke Udgivelsen efter Begrebet hører med til den omhandlede Forbrydelses Fuldbyrdelse, har man fundet det retteſt at optage en lignende Beſtemmelſe om Forbrydelſens Fuldbyrdelſe ſom den, der indeholdes i Frd. 11te April 1840 § 70.

Af Henſyn til, at der kan forekomme Falſkmyntneri i det Smaa, f. Ex. Eftergjøren af Skillemynt — hvorfor det vilde have ſine Betænkeligheder at opſtille en ſæregen Straf — har man ſat Straffens Minimum ſaa lavt ſom til 3 Aars Strafarbeide, hvorved der ogſaa vindes et ſtørre Spillerum ved Valget af Straffegraden, hvor Forbedringshuusarbeide findes at være den meſt paaſende Strafeart.

ad § 41.

Ihvorvel det indrømmes, at en Forfalſkning af Nationalbankens Sedler for Tiden neppe vil kunne tænkes, idet den ſærdeles ioinefaldende Forſkjel, der ſaavel med Henſyn til Papirets Farve, ſom den hele øvrige ydre Form finder Sted mellem de paa forſkjelligt Beløb lydende Sedler, gjør det næſten umuligt at foretage en ſaadan Forandring med en Seddel, at den kunde udgives for et høiere Beløb, end den var udſtedt for, — har man dog fundet det rigtigſt at have en Beſtemmelſe desangaaende. Lettere vil viſtnok en Forfalſkning af Mynt kunne forekomme, nemlig en ſaadan, hvorved Mynten, ſkjøndt beholdende ſit oprindelige Præg, faaer en ringere Værdi; men, ſaaledes ſom den norſke Straffelov, Cap. 11 § 9, at nævne de ſæregne Maader, hvorpaa ſlig Forfalſkning kan ſkee, er ikke fundet henſigtsmæssigt.

ad § 42.

Som allerede antydet ovenfor i Bemærkningerne til Cap. i Almindelighed, har man fundet overveiende Grund til at ſætte Straffen for Eftergjøren og Forfalſkning af fremmede Penge lavere end for de ſamme Forbrydelſer, begaaede med Landets egen Mynt, og man har, ſom det vil ſees, tildeels i Ligheb med Frd. 11te April 1840, ſat Straffen for hiin Forbrydelſe omtrent til det Halve af Straffen for denne.

ad § 43.

Hvad angaaer de i Frd. 11te April 1840 § 72, jfr. § 71, ſærlig udhævede Tilfælde, nemlig at den, der udgiver de falſke Penge, i Forveien har forenet ſig med Falſkneren om at udgive de Penge, der af ham forfærdiges, og at Forfærdigelſen af de falſke Penge ſkeer i Udlandet, ſaa at Ingen ſom Hovedmand derfor kan drages til Strafanſvar her i Landet, — har man været enig om, at der bør kunne idømmes ſamme Straf for Udgivelſen, ſom for ſelve Eftergjørelſen eller Forfalſkningen af Pengene; udenfor diſſe Tilfælde derimod er Straffen i Overeensſtemmelſe med den tidligere Lovgivning fundet at burde være forholdsviis mindre. Med Henſyn til den Form, der i Henhold hertil vilde være at give §'en, har der iøvrigt været nogen Tvivl, nemlig, om hvorvidt man først burde udtale, at i de ommeldte to Tilfælde er Straffen for Udgiverne den ſamme ſom for Falſkmyntneren, og hertil føie, at i andre Tilfælde bliver Straffen forholdsviis mindre, eller om Reglen om den mindre Straf burde være den principale og dertil knyttes en Beſtemmelſe om, at høiere Straf kunde idømmes i de nævnte qualificerede Tilfælde. Commiſſionens overveiende Flerhed har imidlertid erklæret ſig for det Første.

Nærværende § har alene en ſaadan Udgivelſe af falſke Penge for Øie, der mere eller mindre ſtaaer i Forbindelſe med Eftergjørelſen eller Forfalſkningen og forſaavidt kan henføres under Begrebet om efterfølgende Deelagtigheb i den nævnte Forbrydelſe, medens derimod det Forhold, der er Gjenſtand for den følgende § 44, netop derved charakteriſeres ſom mindre ſtrafbart, at det ikke ſtaaer i nogen Forbindelſe med ſelve Falſkmyntneriet. Imod ſaaledes at betinge Anvendelſen af § 43 af, at Udgivelſen af de falſke Penge ſtaaer i Forbindelſe med Falſkneriet, ſaa at Udgiveren kan ſiges at være deelagtig i dette, har iøvrigt et enkelt Medlem af Commiſſionen udtalt ſig navnlig med Henſyn til, at der kan forekomme Tilfælde, hvor Udgiveren af falſke Penge ikke kan ſiges at ſtaae i Forbindelſe med Falſkmyntneren og dog ikke efter de brugte Ord gaaer ind under Beſtemmelſen i § 44, og heller ikke ſynes at burde gaae ind derunder, t. Ex. naar En i dolos Henſigt udgiver falſke Penge, han har faaet af en Anden, der bona fide har modtaget dem, eller paa anden Maade med forbryderiſk Tanke fra Begyndelſen af er kommen i Beſiddelſe af dem, t. Ex. ved Fund, uden dog paa nogen Maade at ſtaae i Forbindelſe med eller kjende Falſkneren.

ad § 44.

Om Forudſætningen for §'ens Anvendelſe er det Fornødne allerede antydet i Bemærkningerne til § 43. I Ligheb med Frdn. 11te April 1840 har man med Henſyn til Straffebeſtemmelſen ſkjelnet imellem Vished og Formodning om, at Pengene vare ægte. Forſaavidt det Første er Tilfældet, har der været Tvivl, om Straffen burde indſtrænkes alene til Fængſel, eller om

der ikke under særdeles, mod Gjerningsmanden talende, Omstændigheder burde kunne idømmes Strafarbeide indtil 1 Aar, ligesom ogsaa med Hensyn til det andet Tilfælde, om Bøder alene eller tillige Fængsel burde sættes som Straf.

Man har fundet det rigtigst, simpelthen at bruge Ordet „udgive" uden at indlade sig paa de Spørgsmaal, som anden-steds ere blevne opkastede, om hvorvidt forskjellige Benyttelsesmaader af falske Penge kunne gaae ind herunder. Man har endvidere foretrukket Udtrykket „modtage som ægte" for de i Frd. 11te April 1840 § 72 brugte Ord „Penge, hvormed han selv er bleven skuffet", da det er Gjerningsmandens bona fides ab initio, hvorpaa det kommer an, ikke, om han af nogen Anden er bleven bedragen.

Sjette Capitel.

I nærværende Capitel, der overskrives „Meeneed og andre dermed beslægtede Forbrydelser", og til Grund for hvilket man i det Hele har lagt Frd. 15de April 1840, har man foruden den egentlige Meeneed tillige behandlet falsk Forklaring for Retten, falske Angivelser paa Tro og Love eller under Eds Tilbud, samt endelig mindre betydelige Misligheder ved Beedigelsen af Forretninger.

ad § 45.

Da der med Hensyn til Betegnelsen af den her omhandlede Forbrydelse, at et Vidne for Retten aflægger falsk edelig Forklaring, hvorunder enhver subjektiv falsk Ed indbefattes, kunde reises Tvivl om, hvorvidt under dette Udtryk ogsaa kunne indbefattes de Tilfælde, hvor undtagelsesviis Vidneforklaringen afgives, efterat Vidnet forud er edfæstet, saaledes som efter Rigsretsloven af 3die Marts 1852 § 63, og navnlig de Tilfælde, hvor en yderligere Forklaring af et Vidne afgives i Continuation af en tidligere, maaskee i et foregaaende Retsmøde aflagt Forklaring i Henhold til den med Hensyn til denne stedfundne Edfæstelse, uden at Vidnet særlig beediger Tillægsforklaringen, — har man for at afskjære slig Tvivl givet Begrebsbestemmelsen af Forbrydelsen en hertil sigtende Tilføining. Det maa da i det enkelte Tilfælde af Domstolene afgjøres, hvorvidt en Continuationsforklaring rettelig er skeet i Henhold til den tidligere aflagte Ed, eller om ikke ny Edfæstelse burde have fundet Sted paa Grund af Tillægsforklaringens Indhold, i hvilket sidste Tilfælde Straffen for Meened ikke vil kunne anvendes, naar Tillægsforklaringen befindes at være falsk, men kun Straffen for en ubeediget falsk Forklaring.

Man har ikke anseet det for rigtigt, i Lighed med den norske Straffelov, Cap. 12 § 3, at optage en særegen Bestemmelse om det svigagtig udstadige, da dette ligefrem gaaer ind under Begrebet om et falsk Vidne, og der ikke synes at være Føie til at give nogen særegen mildere Bestemmelse om et saadant.

Hvad Straffen angaaer, da har man, uden at miskjende den omhandlede Forbrydelses høie Grad af Farlighed og Strafværdighed, dog troet, noget at kunne nedsætte det i Frd. 15de April 1840 § 1 fastsatte Minimum, medens derimod Maximum er forblevet uforandret.

Med Hensyn til S'ens andet Membrum, der sætter høiere Straf for det Tilfælde, at det falske Vidnesbyrd medfører fordærvelige Følger for Andre, bemærkes, at der i Commissionen har været yttret nogen Betænkelighed ved overhovedet at optage en saadan til Reglerne i Frd. 15de April 1840 § 3 svarende Bestemmelse, og navnlig ved at lade qualificeret Straf indtræde blot fordi Vidnesbyrdet kan paaføre Nogen en saadan Skade, som nærmere i S'en ommeldt. Naar det nemlig fordres, at det falske Vidne beviislig skal have havt den bestemte Hensigt, ved det falske Vidnesbyrd at paaføre en Anden en saadan Skade, vil Bestemmelsen uden Tvivl ikkun faae liden practisk Betydning, og stilles det saaledes, at det skal komme an paa, om Nogen har lidt (hvorved dog kun kan forstaaes: er dømt til) en betydelig Straf paa Grund af det falske Vidnesbyrd, opstaaer der let Vanskeligheder ved Afgjørelsen af Causalitetsforholdet mellem dette og hiin Domfældelse. Det er derfor blevet henstillet, om man ikke — som antydet — maaskee rettest ganske udelod den omhandlede Bestemmelse, i alt Fald saaledes, at Maximum af Straffen efter første Membrum forhøiedes Noget, da, naar det falske Vidnesbyrd virkelig var et Attentat paa Mord, Straffen for et saadant naturligviis vilde blive at anvende, dersom den maatte være større end den for Meened. Desuagtet har dog den overveiende Mening i Commissionen været for at optage en Bestemmelse om qualificeret Straf for det omtalte Tilfælde, med en nærmere Begrændsning i Henseende til Beskaffenheden af den Skade, der paaføres Andre, og saaledes at baade Intentionen og Skadens factiske Indtræden tillægges Virkning til en Forhøielse af Straffens Maximum, — og i Overeensstemmelse hermed er da det omhandlede Membrum affattet.

ad § 46.

I Lighed med Frd. 15de April 1840 § 4, har man for det i S'en omtalte Tilfælde sat Straffen langt ringere end for det i § 45 omhandlede, hvorhos man af Hensyn til den Modsættelse af det i den citerede Frd.s § 1 fastsatte Straffe-Minimum,

for hvilket man i foregaaende § har erklæret sig, ogsaa her har sat Minimum lavere end til det i Frd.s § 4 bestemte 8 Maaneders Strafarbeide.

Forsaavidt Frd. af 1840 § 4, i Overensstemmelse med de fleste fremmede Straffelove, bruger Udtrykket: „naar ved den senere Tilbagekaldelse al den skadelige Følge afværges o. s. v.", da har man troet, uden Betænkelighed her at kunne udelade en slig Passus, da Ordene i sig selv ere noget ubestemte og derfor let kunne give Anledning til Tvivl, og derhos Bethdningen af det ved dem antydede Moment er saa iøinefaldende, at det synes overflødigt særlig at udhæve det.

ad § 47.

Medens nærværende § i det Hele svarer til § 5 i Frd. af 1840, har man dog istedetfor at optage de der brugte Udtryk: „Naar Nogen har aflagt falsk Forklaring for Retten uden endnu at have bekræftet samme med Ed" — foretrukket at betegne den omhandlede Forbrydelse saaledes, som skeet er: „Naar Nogen uden at være bleven taget i Ed har aflagt o. s. v.", hvorved deels fjernes den Tvivl, som muligen kunde ligge i Ordet „endnu", om nemlig ikke derved skulde antydes en Forudsætning om, at den Paagjældende i sin Tid skal aflægge Ed, deels den Indvending afværges, at Ordene „bekræftet med Ed" ikke ganske synes at passe paa de Tilfælde, hvor Edsfæstelsen undtagelsesviis gaaer forud, og Eden saaledes er en Løftes-Ed.

Med Hensyn til Straffebestemmelsen har der været nogen Meningsforskjel, idet et af Commissionens Medlemmer imod de øvrige vedblivende har udtalt sig for, at Straffen efter 1ste Membrum under særdeles formildende Omstændigheder burde kunne gaae ned til simpelt Fængsel ikke under 3 Maaneder og efter 2det Membrum i lige Tilfælde endog til Bøder.

ad § 48.

Det har i Commissionen været under nøie Overveielse, hvilken Bethdning det skal tillægges, at Vidneacten lider af formelle Mangler, der kunne medføre dens Ugyldighed, og navnlig at Vedkommende, der under Ed har afgivet falsk Forklaring for Retten, ikke burde have været edfæstet som Vidne t. Ex. paa Grund af, at han er impliceret i Sagen som Part eller Medskyldig, enten nu dette først senere under Sagen viser sig, eller det allerede var vitterligt, da Edsfæstelsen fandt Sted, og denne saaledes kun er skeet ved en Feil fra Dommerens Side. Hvad dette Spørgsmaal angaaer, da kan der neppe opkastes grundet Tvivl om, at de blot formelle Mangler ved Vidneacten, t. Ex. at rette Vedkommende ikke ere stævnede til at paahøre Vidneforhøret, naar iøvrigt Alt, hvad der væsenligen hører med til denne, er tilstede, ikke bør tillægges den Indskydelse at hæve det falske Vidnesbyrds Strafbarhed. Med Hensyn derimod til det andet Tilfælde, at en Person urigtigen er taget i Ed, har man formeent, at den i den danske Criminalproces gjældende Regel, at Ingen kan drages til Ansvar for de urigtige Forklaringer, som han til at frie sig selv for Straf afgiver, maa føre til, at, naar en Person urigtig er behandlet som Vidne, kan han, naar dette ligger for, ikke straffes som falsk Vidne for en usand Forklaring, ligesom hans Forklaring under hiin Forudsætning heller ikke vilde være bleven taget til Følge som en egentlig Vidneforklaring — hvoraf det imidlertid ingenlunde er en Følge, at en slig Person skulde være aldeles straffri, navnlig naar han har beediget sin Forklaring. Uagtet det nu er blevet gjort gjældende, at det — selv indrømmet Rigtigheden af alt det Anførte — dog har sin Vanskelighed i Loven udtrykkelig at optage en Bestemmelse som den antydede, paa Grund af den Tvivl, som ofte kan være tilstede, om en Person skal tages i Ed eller ei (jvfr. dog det i 1854 udkomne Udkast til den baierske Straffelov § 194 samt det sachsiske Udkast § 228, jfr. § 233, hvorefter Straffen skal nedsættes til det Halve, naar det siden viser sig, at den Paagjældende ikke burde være tagen i Ed, ligesom Revisionscommissionen med Hensyn til Udkastet til den norske Straffelov i Henhold til den ældre lemfældigere Praxis havde foreslaaet at optage en noget lignende Bestemmelse, hvilket Forslag iøvrigt ikke blev taget til Følge), saa har dog den overveiende Mening i Commissionen været for den Anskuelse, at der fra et strængt criminalprocessuelt Standpunct maa siges ikke at ligge noget Criminelt i den falske Forklaring for Retten, naar Betingelserne for Forpligtelsen til at forklare sig fuldstændigt og sandfærdigt ikke ere tilstede, og denne Betragtning har ført til ikke at sætte Straf i disse Tilfælde for den ubeedigede falske Forklaring og til for den beedigede kun at foreskrive en lempeligere Straf, væsentligen med Hensyn til den i Meeneden liggende Mangel paa Agtelse for det høieste Væsen. Et enkelt Medlem har imidlertid dog villet, at Undtagelsen fra Straffebestemmelserne i de foregaaende §§ ogsaa skulde omfatte det Tilfælde, hvor Vidneforhøret lider af blot formelle Mangler, samt at Straffebestemmelsen i nærværende § burde sættes som kun bemyndigende Dommeren til at kunne idømme Straf, naar Forklaringen var beediget.

ad §§ 49 og 50.

Da de i § 49 og § 50 1ste Membrum omhandlede Forbrydelser, betragtede fra det Synspunct, der overhovedet bør lægges til Grund for Meenedsforbrydelsens Behandling i en Straffelov, maae erkjendes at være ligesaa strafbare som falsk Ed, aflagt af et Vidne, er det formeentlig overflødigt nærmere at paavise Grunden til, at de her ere stillede lige med hiin Forbrydelse.

I den første af de omhandlede §§, der i det Væsentlige stemmer med Frd. af 1840 § 7, har man efter „Øvrigheden" specielt af Hensyn til Loven om faste Taxationsmænd til Jordboniteringer af 4de Juli 1850 troet det retteſt at tilføie „eller anden offentlig Myndighed."

Naar en Part ved ſin Meened ikke har villet paaføre nogen Anden et Retstab, men ikkun frie ſig ſelv fra et Onde, har man fundet, at Straffen burde kunne nedſættes endog til den laveſte Grad af Forbedringshuusarbeide (ɔ: 6 Maaneder). Da det formeentligen ikke vil kunne ſiges, at den Paagjældende ikke paaforer Nogen et Retstab, undtagen hvor Sagen dreier ſig om et Anſvar, ſom det ikke kan interesſere Nogen i privatretlig Henſeende at faae gjort gjældende imod ham, har man ſøgt, udtrykkelig at betegne dette ved det i 2det Membrum af § 50 brugte Ord „Lovovertrædelsesſager".

Ved § 49 jvfr. iøvrigt de nedenfor ſtaaende Bemærkninger ad § 55.

ad § 51.

Det mere omfattende Udtryk „for en offentlig Myndighed" er valgt af Henſyn til, at der i det Foregaaende, navnlig i § 49, ogſaa omhandles Tilfælde, hvor Ed aflægges udenfor egentlige Retsſager. Under §'en indbefattes iøvrigt ikke de Tilfælde, hvor Nogen efter Lovgivningen har at gjøre viſſe Angivelſer paa Tro og Love under Tilbud om ſenere, hvis det forlanges, at beedige dens Rigtighed, jvfr. t. Ex. Frd. af 12te Sept. 1792 § 4, Frd. om Afgift af Eiendomme af 8de Febr. 1810 § 2 d, men alene de Tilfælde, hvor Nogen virkelig gjør ſaadanne Angivelſer under Ed, f. Ex. Frd. af 1ſte Mai 1747 § 3, 4de Mai 1803 § 4, hvorimod den følgende § 56 handler om falſke Angivelſer paa Tro og Love.

ad §§ 52 og 53.

Med Henſyn til diſſe §§'er, hvis Realitet neppe kræver videre Begrundelſe, ſkal det kun bemærkes, at man har anſeet det retteſt at affatte § 53 ſaaledes, at den ogſaa omfatter de Tilfælde, i hvilke efter Lovgivningen en paa en viis Maade uden Ed afgiven Forſikkring træder iſtedetfor ædelig Bekræftelſe, jvfr. den norſke Straffelov Kap. 12 § 6. Naar der iøvrigt henviſes til de „ovennævnte Straffe", er det en Selvfølge, at ikke blot Straffen for den beedigede, men ogſaa for den endnu ubeedigede falſke Forklaring o. ſ. v. efter Omſtændighederne kan komme til Anvendelſe i det her omhandlede Tilfælde.

ad § 54.

Forſaavidt der i denne §, hvortil Frd. af 1840 ikke har nogen tilſvarende, afvigende fra Reglen i Udkaſtets almindelige Deel § 39 (hvor det forudſættes ſom den almindelige Betingelſe for Strafbarhed, at Anſtifteren har forledet ɔ: bragt det til et virkelig forbryderiſk Forſæt hos en Anden) foreſkrives Straf for den, der ſøger at forlede Nogen til en af de i dette Capitel omhandlede Forbrydelſer, uden at denne Henſigt er bleven opnaaet, — da vil en ſaadan Afvigelſe fra de almindelige Regler formeentlig findes vel begrundet i Henſynet til den omhandlede Forbrydelſes ſæregne Natur. Medens Commiſſionens Fleerhed har været for, at Straffen for det omtalte Tilfælde ſkulde ſættes forholdsviis mindre, end om Forføreren havde opnaaet ſin Henſigt at bibringe den Anden det forbryderiſke Forſæt, uden at dog Forbrydelſen endnu var bleven paabegyndt, — have enkelte Medlemmer meent, at det burde hedde: „ſtraffes paa ſamme Maade, ſom om han havde o. ſ. v.", eftersom Reglen i den almindelige Deels § 39, angaaende ringere Straf for Anſtifteren, naar Forbrydelſen ikke er bleven paabegyndt, er given ſaa almindelig, at der derefter bliver Leilighed for Dommeren til ved Straffens Udmaaling at tage paſſende Henſyn til, at Forføreren i det heromhandlede Tilfælde ikke har naaet ſin Henſigt at forlede den Anden.

Det er forøvrigt blevet henſtillet til nærmere Overveielſe, om der ikke muligen maatte være Føie til at indſkrænke §'ens Beſtemmelſe alene til Forſøg paa at forlede Nogen til falſk Ed eller i alt Fald falſk Forklaring for Retten.

ad § 55.

Under Forhandlingerne om nærværende § er det ikke undgaaet Commiſſionens Opmærkſomhed, at der, uanſeet at der i flere fremmede Straffelove t. Ex. den preusſiſke og norſke findes §§ af lignende Indhold, hvilket tildeels ogſaa kan ſiges om Frd. af 15de April 1840, jvfr. ſammes § 7, dog kan være megen Betænkelighed ved at optage en ſlig Beſtemmelſe. Foruden at det nemlig har ſin Vanſkelighed at faſtholde og betegne, hvilken Uagtſomhed der ſkal medføre Strafanſvar efter §'en, navnlig med Henſyn til den Skyld, ſom meget ofte maa ſøges hos Andre, f. Ex. Dommeren, i de Vildfarelſer og Misforſtaaelſer, ſom foranledige den urigtige Forklaring, og ſom navnlig kan være af megen Betydning i det i § 47 omhandlede Tilfælde, hvor Beedigelſen endnu ikke har fundet Sted, — kan det derhos befrygtes, at en ſaadan §, der ſætter en ringe Straf for urigtig Forklaring af Uagtſomhed, let vil kunne give Meeneederen en Anviisning til at paaſkyde at have verſeret i Uagtſomhed, naar Forklaringens Urigtighed oplyſes, og hos Domſtolene fremkalde en for vidt dreven Betænkelighed ved at forkaſte ſligt Paaſkud. Diſſe

Betragtninger have for nogle af Commissionens Medlemmer været af saamegen Vægt, at de have formeent, at §'en burde udgaae, og at der i dens Sted burde knyttes en til Slutningen af § 7 i Frd. af 1840 svarende Bestemmelse til § 49 om Syns- og Skjønsforretninger, ved hvilke der fornemmelig vil kunne forekomme Misligheder og Undladelse af at vise den tilbørlige Nøiagtighed og Samvittighedsfuldhed ved Forretningens Udførelse, uden at det dog kan siges, at Vedkommende med Forsæt have handlet mod bedre Overbeviisning eller givet en falsk Forklaring. Andre af Medlemmerne have derimod udtalt sig for, at §'en bibeholdtes, naar den, som skeet er, indskrænkedes til de Tilfælde, at den falske Forklaring er bedraget, og derhos Forholdet kan characteriseres som grov Uagtsomhed.

ad § 56.

Man har ikke fundet Foie til i nærværende Capitel at optage nogen til § 10 i Frd. af 15de April 1840 svarende Bestemmelse om Misligholdelse af edelige Løfter, der er meget forskjellig fra den egentlige Meened og i alt Fald vel rettest hører hjemme blandt Embedsforbrydelser. Mere Grund har man fundet til at optage den i §'en indeholdte Regel om falske Forsikkringer paa Tro og Love eller under Eds Tilbud, hvorved det dog er henstillet, om §'en, der neppe vil finde Anvendelse udenfor Forhold vedrørende det offentlige Afgiftsvæsen, jvfr. Frd. af 12te Sept. 1792 og 8de Febr. 1810, af den Grund ikke snarere maatte have sin Plads i et senere Capitel om Bedrigelse af offentlige Afgifter o. desl.

Syvende Capitel.

Faa Afsnit af Udkastet til Straffeloven fjerne sig saameget fra de tilsvarende ældre Bestemmelser, som nærværende Capitel, der omhandler Forbrydelser med Hensyn til Religionen. Det trænger imidlertid neppe til nærmere Paaviisning, i hvor ringe Grad de i D. L. 6—1 i saa Henseende indeholdte Forskrifter svare til den nyere Tids rigtigere Anskuelser om de der omtalte Handlingers borgerlige Strafbarhed, ligesom det vel ogsaa kun behøver at antydes, at en stor Deel af Artiklerne i det citerede Capitel af Loven og af de sig dertil nærmest sluttende Bestemmelser i den senere Lovgivning ere forandrede eller ophævede deels ved Grundlovens §§ 81—84, der indføre fuldstændig Religionsfriheds, deels ved enkelte Lovbestemmelser, yngre end Grundloven, see saaledes D. L. 6—1—1 sammenholdt med Grundlovens §§ 81 og 84, jvfr. § 82, 6—1—3 og 4 og Frd. af 13de Jan. 1741 sammenholdt med Grundlovens § 81, Frd. af 29de Marts 1841 § 19 med Lov af 5te April 1850. Der har i det Hele heller ikke i Commissionen været nogen Meningsforskjel om Rigtigheden af at indskrænke Antallet af Forbrydelserne mod Religionen inden de engere Grændser, som ere fulgte ved Udarbeidelsen af nærværende Capitel. Ikkun med Hensyn til, at det kan være Tvivl underkastet, hvorvidt man under de anførte Bestemmelser i den ældre Lovgivning, der ere bortfaldne ved de citerede §§ i Grundloven, tillige kan indbefatte de Bestemmelser, der sætte Straf for Proselytmageri, navnlig forsaavidt hine Bestemmelser ikke udelukkende gaae ud fra det Synspunct at ville værne om den evangelisk-lutherske Religion som tidligere Statskirke, jvfr. Skrivelse af 15de Mai 1747 § 4, Placat af 27de Decbr. 1842 § 5, — har der været opkastet Spørgsmaal, om man, naar der skal gives en heel ny Straffelov, heri bør foreskrive nogen Straf for Proselytmageri i Almindelighed eller i og for sig. Dette Spørgsmaal er man imidlertid blevet enig om at besvare benægtende; thi om det end maa indrømmes, at Proselytmageri kan antage en saadan Character, at det ikke vilde være uden Foie at betragte det som strafbart, navnlig naar det fremtræder som Forførelse af Umyndige, eller naar man betjener sig af Midler, hvis Brug maa betegnes som Misbrug, f. Ex. Forlokkelse ved Pengefordele, saa kan det dog paa den anden Side antages, at et saadant Proselytmageri i de fleste Tilfælde vil kunne henføres under en eller anden Straffebestemmelse, der ikke umiddelbart er givet just derfor, ligesom det i ethvert Fald turde have sin store Vanskelighed at give en Bestemmelse om strafbart Proselytmageri saaledes, at den hverken kom til at omfatte formeget eller forlidet.

Til Capitlets enkelte §§ bemærkes iøvrigt Følgende:

ad § 57.

Ved nærværende §, der ligefrem er optagen efter Lov af 3die Jan. 1851 § 8, har det været under Overveielse, om man ikke kunde give den omhandlede Forbrydelse en mere omfattende Betegnelse, i hvilken Henseende det er bemærket, at der vel kunne forekomme Bespottelser af den hellige Skrift, som synes at burde straffes, uden at der dog kan siges at foreligge en egentlig Bespottelse af „Troeslærdomme" eller af „Gudsdyrkelsen". Forsaavidt man imidlertid vilde opnaae det tilsigtede Øiemed ved, som det er foreslaaet, at tilføie „Guds hellige Ord", maatte det, naar herved ikke var meent det samme som „den hellige Skrift" (hele Bibelen), bestemtere angives, hvilke Dele af denne der havdes for Øie, eftersom der ikke existerer noget bestemt Begreb om „Guds hellige Ord" som forskjelligt fra „den hellige Skrift"; men en saadan nærmere bestemt Betegnelse vilde være forbunden med megen Vanskelighed.

Under Udtrykket „at drive Spot med Gudsdyrkelsen" har man antaget ogsaa at maatte indbefattes Bestjæmmelser og Forhaanelser af de hellige Kar og andre ved Gudsdyrkelsen benyttede Gjenstande for religiøs Ærefrygt, selv om Forhaanelsen ikke er foregaaet under den egentlige Gudstjeneste.

Endstjondt „*bestaaende* Religionssamfund" ikke er det samme som „anerkjendt", har man dog forudsat, at derved hentydes til en fastere Existents, en vis *factisk* Anerkjendelse som et virkeligt Religionssamfund, saa at ikke enhver uordnet Sect eller Forening af mere eller mindre fra Folkekirken dissentierende Personer kan kaldes saaledes.

Hvad Straffen angaaer, er der ved „Fængsel" alene tænkt paa simpelt Fængsel, hvilket Loven af 3die Jan. 1851 § 8 uden Tvivl ogsaa alene sigter til.

ad § 58.

Det er fundet rettest ikkun at værne paa den i §'en fastsatte Maade om Gudstjenesten, naar denne foretages paa de dertil i Almindelighed bestemte og indviede Steder. Naar enkelte religiøse Handlinger eller Gudstjeneste øves i private Huse, paa aaben Mark eller desl. Steder, ville da Forstyrrelser af og Uordner ved samme gaae ind under de med Hensyn til Krænkelse af Husfreden eller Uorden og Tumult i Almindelighed givne Bestemmelser. Derimod har det været Gjenstand for megen Tvivl, om der skulde optages en Antydning af, at en egentlig Autorisation skulde kræves, forat et Sted kunde betragtes som Forsamlingssted for et Religionssamfund, samt om det skulde forudsættes, at Forsamlingen ikke blot med Hensyn til Stedet, men ogsaa i andre Henseender er lovlig.

ad § 59.

Af Hensyn *deels* til, at en Krænkelse af Gravfreden neppe hyppig vil forekomme, uden at Handlingen paa anden Maade qualificerer sig til at straffes, navnlig paa Grund af, at den som oftest vil være foretagen i vindesyg Hensigt, *deels* til at det kunde synes mindre passende i Capitlet om Forbrydelser med Hensyn til Religionen at omhandle, hvad der i §'en udtrykkes ved det noget tvivlsomme „at behandle et Lig paa anstødelig Maade" — er det i Commissionen blevet henstillet til nærmere Overveielse, om det ikke maatte være rettest her at udelade hele denne §, hvortil der iøvrigt findes tilsvarende i de fleste nyere Straffelove, f. Ex. den norske, Cap. 8 § 4 og den preussiske § 137. Forsaavidt det ikke desmindre maatte findes, at §'en burde bibeholdes, er det ligeledes blevet henstillet, om ikke Begrebet om Gravfredens Krænkelse burde udvides til at omfatte Borttagelse eller Mishandling af Lig, der vel ikke ere begravne, men dog befinde sig under offentlig eller privat Varetægt, indtil Forberedelserne til en egentlig Begravelse kunne tilendebringes, f. Ex. Lig, der henstaae i Kirke eller Lighuus.

I Modsætning til § 57 er der i denne § ved „Fængsel" tænkt paa alt Slags Fængsel.

ad § 60.

Det er fundet hensigtsmæssigt i Udkastet til den almindelige Straffelov at optage en Bestemmelse om Straffen for Helligbrøde, i det der iøvrigt, hvad Begrebet om denne angaaer, henvises til de særegne Lovbestemmelser, der ere eller maatte blive givne om Ordenen paa Søn- og Helligdage. I Lighed med Frd. af 26de Marts 1845 § 16 har Flertheden af Commissionens Medlemmer derhos været for at optage en Bestemmelse om, at naar Forseelsen er forbunden med særdeles Trods eller aabenbar Ringeagt for christelig Orden, kan høiere Straf end den almindelige, endog Fængselsstraf, anvendes.

Ottende Capitel.

Hvad der gjælder om de Forbrydelser, der danne Gjenstanden for det foregaaende Capitel, gjælder i fuldkommen saa høi Grad om de i nærværende Capitel omhandlede „Forbrydelser mod Sædeligheden" (eller, som det maaskee ligesaa passende kunde hedde, „Løsagtighedsforbrydelser"), nemlig at de, skjøndt Anskuelserne neppe om nogen anden Forbrydelses Strafbarhed ere blevne saa meget paavirkede og forandrede af Tidsaanden som netop om disse, dog ikke have været gjorte til Gjenstand for nogen omfattende og almindelig Behandling fra Lovgivningens Side siden Christian den Femtes Lovs Tid. Dette har været Grunden til, at man deels i det Hele har foreslaaet langt mildere Straffe end de, der efter de hidtil ikke forandrede Bestemmelser i Lovens 6—13 endnu af Domstolene maae bringes til Anvendelse, deels ganske har undladt at optage en Deel af den nugjældende Lovgivnings Bestemmelser, der maae erkjendes at være aldeles forældede, og derhos libet naturlige, navnlig D. L. 6—13—2, 10, 11 og 12 samt Frd. af 5te Marts 1734 § 7, forsaavidt den indeholder en Straffebestemmelse.

Med Hensyn iøvrigt til, at D. L. 2—2—5 og 2—11—13 indeholde Bestemmelser, der tildeels have Charakteren af Straffebestemmelser i Henseende til Forhold, der ere beslægtede med det foreliggende Indbegreb af Forbrydelser, bemærkes, at det

vistnok er erkjendt, at ogsaa disse Artikler trænge til Forandring, men tillige formeent, at Bestemmelser svarende til disse mere passende finde deres Plads i Afsnittet om Embedsforbrydelser end i nærværende Capitel.

Hvad angaaer Materien om falsk Udlæggelse af Barnefader m. v., som omhandles i D. L. 6—13—26·28, da staaer vistnok denne i nogen Forbindelse med Capitlet om Løsagtighed; men ogsaa om den gjælder det dog, at den formeentlig mere passende omhandles paa et andet Sted i Straffeloven end netop her.

Sluttelig tilfoies, at det har været Gjenstand for Overveielse, om der ikke her i Capitlet i Forbindelse med Bestemmelserne om Voldtægt og de hertil sig nærmest sluttende Forbrydelser burde optages en Forskrift svarende til den, der indeholdes i den norske Straffelov Capitel 18 §§ 4 og 5, jfr. § 9. Man har imidlertid været enig om, at, hvad det l. c. § 5 omtalte Tilfælde angaaer, at en Mandsperson er lobet bort med et Fruentimmer med hendes Villie, er der ikke Anledning til at foreskrive nogen Straf, forsaavidt Gjerningen iovrigt ikke qualificerer sig til en saadan, og det ligesaalidt naar Fruentimmeret er umyndig (men dog voxent), som naar hun er Enke. Derimod har man vel fundet, at den l. c. § 4 omhandlede egentlige Bortforelse (crimen raptus) bor straffes, men dog troet, at Bestemmelsen herom maaskee rettere finder sin Plads i Capitlet om Angreb paa Friheden end her.

ad § 61.

I det man iovrigt i det Hele med Hensyn til Straffen for den her omtalte Forbrydelse har søgt at holde sig saa nær som muligt til de i saa Henseende nu gjældende Bestemmelser — D. L. 6—13—24, jfr. Frd. af 24de September 1824 §§ 2 og 4, Resol. af 12te October 1812 og 23de Juli 1817 samt særligt for Island Frd. af 24de Januar 1838 § 11 — har man formeent, at, skjondt det neppe kan undgaaes at aabne Adgang til Straf af Boder navnlig i saadanne Tilfælde, hvor Samlivet i det Ægteskab, mod hvilket den Paagjældende har forbrudt sig, er hævet, det være sig nu ifolge en Separationsbevilling eller blot faktisk, turde det dog for i Straffeloven at hævde den sædelige Alvor med Hensyn til Hoersforbrydelse være rigtigst at opstille Straf af Fængsel som den ordinaire Straf og kun aabne Adgang til Straf af Boder under formildende Omstændigheder. Af Hensyn til den forholdsviis store Vide, som Straffen saaledes erholder (ved „Fængsel" er der nemlig tænkt paa alle 3 Arter), har man været enig om, at der ikke var tilstrækkelig Anledning til at foreskrive qualificerede Straffe for gjentagen Hoer. Derimod have Meningerne i Commissionen været noget deelte med Hensyn til den i Ssens 2det Membrum indeholdte Bestemmelse om den Ugifte, der vidende har Omgang med en gift Person, idet det fra en enkelt Side er formeent, at denne fra den hidtil gjældende Ret afvigende Bestemmelse helst maatte udgaae, og fra en anden, at den kun burde gjores gjældende for det Tilfælde, at den Ugifte var en Mandsperson, medens derimod Flerheden af Commissionens Medlemmer har været tilboielig til at bibeholde Bestemmelsen og navnlig holdt for, at der ikke med Hensyn til dens Anvendelse med Grund kunde gjores Forskjel mellem Mandfolk og Fruentimmer.

Hvad angaaer Paatalen af Hoersager, da har man fundet, at den ligesom hidtil bor være offentlig, at den endvidere ikke, saaledes som efter den norske Straffelov Capitel 27 § 24, jfr. og den preussiske § 140, skal betinges af, at Ægteskabet paa Grund af den begaaede Hoerbrode er blevet hævet, samt endelig, at Straffen bor kunne bortfalde efter den uskyldige Ægtefælles Begjæring, og at dette bor være lovbestemt og ikke Noget, hvortil der kun aabnes Adgang ad Benaadningsveien, ligesom Straffen forudsættes at tilkjendes ved Dom og ikke ved Resolution af Øvrigheden, jfr. Frd. af 24de September 1824 § 4 og 24de Januar 1838 § 11. Til tillige at betinge denne Straffrihed af, at den fornærmede Ægtefælle fremdeles vil fortsætte Ægteskabet, jfr. de citerede Lovbestemmelser, er der ikke fundet tilstrækkelig Foie, navnlig naar Ægteskabet søges hævet ad Bevillingsveien og ikke ved Dom, da Ønsket om Sagens Bortfalden fra den fornærmedes Side meget vel kan fremgaae af en agtværdig Følelse for det ægteskabelige Forhold og for den brødefulde Ægtefælle, skjondt den samme Følelse leder til at attraae Forbindelsen hævet. Fra en enkelt Side i Commissionen er det blevet gjort gjældende, at, om man end ikke vilde indskrænke den offentlige Paatale til det Tilfælde, at der derpaa gjores Fordring af den fornærmede Ægtefælle, burde der dog, forinden Paatale institueres, gives denne Leilighed til at erklære sig om hvorvidt han eller hun ønsker, at saadan skal finde Sted. Flerheden af Medlemmerne har imidlertid formeent, at det Naturlige er, at Paatale kan finde Sted, uden at den Fornærmedes Erklæring først udtrykkelig indhentes, idet det er antaget, at Forholdet praktisk vil stille sig saaledes, at denne saa godt som altid har tilstrækkelig Leilighed til, hvis den ønsker det, at forhindre Sagens Anlæg eller videre Forfolgning.

At der iovrigt ikke ved denne § gjores nogen Forandring i Hensende til de privatretlige Virkninger af Hoer til at faae Ægteskabet hævet, forstaaer sig af sig selv.

ad § 62.

Efter denne §, der sætter Straf af Fængsel for det saakaldte dobbelte Hoer, bliver der ikke, som efter foregaaende §, Spørgsmaal om Straffrihed paa Grund af den eller de fornærmede Ægtefællers Andragende derom.

Til med den norske Straffelovs Cap. 18 § 9 at give særlige Bestemmelser om den Forbrydelse, at lobe bort med anden Mands Hustru, jfr. Chr. V.s norske Lov 6—13—22 sidste Membrum, har man ikke fundet tilstrækkelig Anledning, da den vel som oftest vil falde ind under Bestemmelserne om Hoer, jfr. iøvrigt ovenfor de almindelige Bemærkninger til nærværende Capitel.

ad § 63.

Hvad Betegnelsen af den her omhandlede Forbrydelse angaaer, har det været under Omhandling, om der ikke maatte være Anledning til i Lighed med, hvad skeet er i flere fremmede Straffelove, saasom den preussiske, § 139, brunsvigske, § 187, hannoverske, § 260 saavelsom i Udkastet for Hertugdømmerne, § 246 samt i det baierske Udkast af 1854, § 220, ved en Tilføining til S'ens koncise Udtryk „en gift Person, som indgaaer Ægteskab" at bringe det til at træde skarpere frem, hvad der tilsigtes, nemlig at en Person, medens et af samme gyldigt stiftet Ægteskab endnu bestaaer, indgaaer et andet Ægteskab. Man har imidlertid fundet, at dette tilstrækkelig betegnes ved Udkastets korte Udtryk, der omfatter alle de Tilfælde, hvor et gyldigt Ægteskab ikke igjen er blevet fuldstændig opløst ved Skilsmisse eller Død, og paa den anden Side ikke kan anvendes paa den, hvis Ægteskab er opløst navnlig ved den anden Ægtefælles Død.

Med Hensyn til Straffebestemmelsen i S'ens 1ste Membrum bemærkes, at, uagtet man i det Hele har været tilbøielig til at finde det i nævnte Membrum fastsatte Straffe-Minimum af 2 Aars Forbedringshusarbeide passende som poena ordinaria, naar hertil knyttes en Bestemmelse om ringere Strafs Anvendelse under særdeles formildende Omstændigheder, har man dog havt nogen Betænkelighed ved saavel at aabne Adgang til saadan mildere Straf ganske i Almindelighed „under særdeles formildende Omstændigheder", som navnlig ved at tillægge enhver lovlig Skilsmissegrund en saadan Betydning, jfr. Krigsart. f. L. T. ved So Etaten 29de Juli 1756 § 634, medens man paa den anden Side ogsaa har erkjendt det for at være forbundet med Vanskelighed at udsondre og særlig betegne enkelte Tilfælde, hvor en mildere Straf skulde kunne idømmes. Som et saadant Tilfælde, der har en væsentlig ringere Grad af Strafbarhed, har man vel været enig om at ansee det, der omhandles i Frd. 11te September 1839 § 14, jfr. § 16, hvor der har været rimelig Anledning til at formode, at den første Ægtefælle er død, men hvor Frd. dog fordrer en formelig Skilsmissedom (jfr. derimod D. L. 3—16—15—2—6, forsaavidt der sigtes til det i Nr. 5 omtalte Tilfælde, hvor der kun fordres Legitimation for Mandens Død, men ikke, at egentlig Skilsmissedom erhverves); men alene at nævne dette Tilfælde som qvalificeret til en mindre Straf turde dog have det imod sig, at derved andre Tilfælde udelukkes fra en mildere Bedømmelse, som vel turde egne sig til en saadan. Man har derfor foretrukket, udtrykkelig at nævne som slige Tilfælde, at det første Ægteskab var hævet ved Dom, der imidlertid endnu var appellabel og ved høiere Rets Dom forandres (Frd. 23de Marts 1827), eller at det i længere Tid factisk har været hævet efter Separationsbevilling, og den Paagjældende paa Grund af Retsuvidenhed har betragtet det som fuldstændig ophævet. Til, med den norske Straffelov Cap. 18 § 10 med Hensyn til Bigamens Straf, at adskille de to Tilfælde, at han indgaaer Ægteskab med en Gift eller med en Ugift, har man iøvrigt ikke fundet tilstrækkelig Anledning.

Der har ikke i Commissionen været nogen Tvivl om, at den Ugifte, som vidende indgaaer Ægteskab med en Bigam, bør straffes; men man har dog fundet overveiende Grund til i S'ens andet Membrum, for denne Forbrydelse at sætte en langt ringere Straf end for Bigamen selv, og derhos givet de under første Membrum nævnte formildende Omstændigheder en lignende Indvirkning som der til at nedsætte Straffen under ordinarium.

Medens det, med Hensyn til det i S'ens sidste Membrum omtalte Tilfælde, paa den ene Side maa erkjendes, at det kan være meget betænkeligt ubetinget at lade det være straffrit at fortsætte Samlivet med Bigamen, efter at Vedkommende er kommet til Kundskab om hans eller hendes tidligere, endnu bestaaende Ægteskab, og at saadant Forhold virkelig i mange Tilfælde qvalificerer sig til Straf, — kan det dog paa den anden Side ikke nægtes, at det stundom vil være meget haardt og ubilligt under Strafansvar at fordre, at navnlig det Fruentimmer, som bona fide har ægtet en Bigam og i lang Tid levet sammen med ham og avlet Børn med ham, skal, saasnart hun kommer til Kundskab om, at han er bunden ved et tidligere Ægteskab, afbryde Forbindelsen med ham og saaledes, fornemmelig naar offentlig Undersøgelse eller Anklage endnu ikke er reist imod ham, maaskee fremkalde en saadan ved at aabenbare hans Brøde. Man har derfor ikkun forelobig erklæret sig for den i tredie Membrum indeholdte Bestemmelse, og henstillet det til Overveielse ved den endelige Redaktion af Udkastet, om den ikke kan, om ikke ganske udelades, saa dog muligen nærmere begrændses.

Det er iøvrigt med Hensyn til nærværende § i dens Heelhed forudsat som Selvfølge, at dens Straffebestemmelser for dobbelt Ægteskab ligesaavel komme til Anvendelse, hvor et af Ægteskaberne eller begge ere borgerlige, som hvor de ere stiftede ved kirkelig Indvielse, ligesom ogsaa, at den almindelige Regel om Straffen for Attentat er gjældende her, naar Forbrydelsen ikke er bleven fuldbyrdet ved det andet Ægteskabs Indgaaelse.

Det har været Gjenstand for Omhandling, hvorledes Reglen om Straffs Præskription i Udkastets almindelige Deel § 62 vil blive at anvende med Hensyn til den her omtalte Forbrydelse. Det er i saa Henseende fundet, at Præskriptionstiden paa ingen Maade kan begynde at løbe fra Dobbeltægteskabets Indgaaelse, ei heller fra den Tid, da den forhen Ugifte faaer Kundskab om det tidligere stiftede Ægteskab; men, forsaavidt Reglen om fortsatte Forbrydelser i hiin § i den almindelige Deel vel nærmest her maa komme til Anvendelse (uanseet at Ordene her i § 63 fremstille Forbrydelsen som constitueret ved Ægteskabets Indgaaelse), har man været tilbøielig til, for at Præskriptionstiden skal kunne begynde at løbe, at fordre en fuldstændig juridisk Ophævelse — ved Skilsmisse eller Død — af et af de to Ægteskaber, og kun henstillet det til nærmere Overveielse, om hvorvidt en udtrykkelig Regel, i Overensstemmelse med det Anførte, skal føies enten til den almindelige Bestemmelse i almindelig Deel § 62 — hvad der maaskee vilde være mindre passende — eller til den her omhandlede § af den specielle Deel.

Endelig har der ogsaa været opkastet Spørgsmaal, om der maatte være Grund til at optage nogen Straffebestemmelse om den, der, skjøndt forpligtet til et Ægteskab, indgaaer et andet, jfr. Frd. 5te Marts 1734. Det er imidlertid i saa Henseende fundet, at der ikke er Anledning til at give en hertil sigtende Straffebestemmelse Anvendelse, saalænge der er Adgang for vedkommende Fruentimmer til ved Lov og Ret at gjøre sin Fordring paa at vinde Ægteskab gjældende, ligesom der heller ikke synes at kunne tales om en Krænkelse af hendes Ret til Ægteskab, saalænge det ikke er givet, at hun vil gjøre Brug af den. En Bestemmelse af saa stor Almindelighed, som den norske Straffelov i saa Henseende har i Cap. 18 § 24 („den, som besvangrer Nogen under Ægteskabsløfte, der fra hans Side bliver misligholdt, straffes med Fængsel eller Bøder"), har man i alt Fald ikke troet at kunne billige, og det er derfor ikkun blevet henstillet som Gjenstand for nærmere Overveielse, om der burde sættes Straf for den, der ved at indgaae Ægteskab krænker den af en Qvinde ved Dom erhvervede Ret til Ægteskab med ham — en Bestemmelse, der finder nogen Begrundelse i den Betragtning, at den krænkede Qvinde ellers ustraffet vil kunne forurettes uden Udsigt for hende til Skadesopreisning, forudsat at der ikke ellers i Lovgivningen maatte være hjemlet hende Fordring paa Reparation i saa Tilfælde.

Den, der, medens han eller hun lever i Ægteskab, forpligter sig til at ægte en Anden efter hiint Ægteskabs Ophør, kunde der vistnok i flere Tilfælde være Anledning til at ansee med Straf, jfr. D. L. 3—16—7; man har imidlertid troet, at en hertil sigtende Straffebestemmelse neppe vilde være hensigtsmæssig, da den ikke vil kunne hindre, at slige Løfter alligevel gives, skjøndt hemmeligt, ligesom den ogsaa fra et andet Synspunkt turde være mindre nødvendig af Hensyn til, at der vel som oftest i Forhold, hvor saadanne Forpligtelser indgaaes, vil finde en ulovlig Forbindelse Sted, som vil kunne rammes af andre Straffebestemmelser. Udkastet til den norske Straffelov havde ogsaa efter Christian V.s Lov optaget en saadan Bestemmelse, men den fandtes efter nøiere Overveielse rettest at maatte udgaae, jfr. Motiver til det i 1832 udarbeidede Forslag til en Straffelov for Norge, S. 209 ff. — Af Hensyn endelig til de almindelige Regler i Udkastets almindelige Deel, Cap. I., har man anseet det for overflødigt at optage nogen til D. L. 3—16—9 § 8 svarende Bestemmelse.

ad § 64.

I Lighed med, hvad Tilfælde er med de fleste fremmede Straffelove, har man fundet det rigtigst at skjelne mellem 3 Classer af det saakaldte egentlige Blodskam, jfr. D. L. 6—13—14, nemlig mellem Beslægtede i op- og nedstigende Linie (§ 64), mellem Besvogrede i op- og nedstigende Linie (§§ 65 og 66) og mellem Sødskende (§ 67). Da derhos det, der constituerer Blodskam, er Samleiet, saa at paa den ene Side ikke anden letfærdig Omgang eller Utugt hertil er tilstrækkelig, og paa den anden Side Besvangrelse ikke udfordres, har Flerheden af Commissionens Medlemmer været for at betegne det, hvorpaa det saaledes kommer an, ved Udtrykket „legemlig Omgang" hellere end at bruge Ordene „øve Utugt", der mulig kunne give Anledning til Misforstaaelse.

Hvad særlig § 64 angaaer, da har man, uanseet at den nugjældende Lovgivning straffer Forældre og Børn, der have øvet Blodskam, eens, troet at burde opstille en endog saa betydelig Forskjel i Straffen, at Maximum for hine er 10 Aars, for disse kun 2 Aars Arbeide. Derimod har man ikke i denne § saaledes som i de følgende fundet Anledning til at skjelne mellem, om Slægtskabet er lovligt eller ulovligt, hvorimod det i alt Fald forudsættes at være et sandt (kjødeligt) eller paa Blodsforvandtskab begrundet, saaledes at legemlig Omgang mellem Pleieforældre og Pleiebørn, Adoptivforældre og Adoptivbørn ikke er strafbar efter denne §.

ad §§ 65 og 66.

For at undgaae den Vanskelighed, hvormed det vilde være forbundet ved et kortere almindeligt Udtryk eller en Henvisning til den bestaaende Lovgivning at betegne det Svogerskabsforhold, man ved Straffebestemmelsen i § 65 har havt for Øie, — i hvilken Henseende bemærkes, at Frd. 23de Mai 1800 § 1 udtrykker sig paa en mindre rigtig Maade, idet der ikke er noget juridisk Svogerskabsforhold mellem en Person og hans Svigerbarns Afkom, der enten ere hans Børnebørn eller aldeles ikke be-

slægtede eller besvogrede med ham, — har man foretrukket at betegne det heromhandlede Svogerskabsforhold i op- og nedstigende Linie paa den mere detaillerede Maade, som skeet er i den norske Straffelovs Cap. 18 § 13. Med Hensyn til Straffene, der i det Hele paa Grund af Forholdets mindre inderlige Character ere satte ringere end i foregaaende §, bemærkes, at man i de særlige Forhold, i hvilke Stedborn ofte ville befinde sig ligeoverfor Stedforældrene, har fundet skjellig Grund til i §'ens sidste Membrum at aabne Adgang til en mildere Bedommelse af Stedbørns Brode af den her betegnede Art.

Da det ulovlige eller ikke ved Ægteskab grundede Svogerskabsforhold i op- og nedstigende Linie neppe omfattes af Udtrykkene „Svigerforældre og Svigerborn, Stedforældre og Stedborn", og man dog har fundet at burde foreskrive Straf for legemlig Omgang mellem Personer, der paa saadan Maade ere besvogrede — forudsat dog, at dette Forhold er dem vitterligt —, har man gjort en hertil sigtende Bestemmelse til Gjenstand for § 66, hvis Straffe dog i Betragtning af det omtalte Forholds væsentlig ringere Inderlighed og sædelige Betydning ere langt mindre end efter § 65, jfr. den norske Straffelov, Cap. 18 § 14.

ad § 67.

I denne §, der foreskriver Straf for legemlig Omgang mellem Sødskende, har man fundet Betænkelighed ved ubetinget at hjemle lavere Strafs Anvendelse for det Fald, at det omhandlede Slægtskabsforhold er begrundet ved ulovlig Kjønsforbindelse, eftersom herunder ogsaa indbefattes det Tilfælde, at de Paagjældende ere Helsødskende. Da der imidlertid paa den anden Side vistnok er Opfordring til en meget ringere Strafs Idømmelse, hvor de, der ved en ulovlig Kjønsforbindelse staae i Søskendeforhold til hinanden, kun have Fader tilfælles — hvorved dog bestandigt forudsættes bestemt og beviislig Kundskab hos de Paagjældende om saadant Slægtskabsforholds Tilværelse — har man vedtaget, at Straffen i det antydede Tilfælde kan gaae ned til Fængsel.

ad § 68.

Uagtet det vistnok fra eet Synspunct kunde være onskeligt, i selve §'en at betegne de fjernere Slægt- og Svogerskabsforhold, man ved nærværende Bestemmelse har havt for Øie, har den overveiende Mening i Commissionen dog været for at indskrænke sig til den i §'en indeholdte Henviisning til den øvrige Lovgivning, deels fordi den først antydede Betegnelsesmaade, der ikke kunde skee uden en speciel Opregning af de enkelte Tilfælde, vilde blive særdeles vidtløftig („legemlig Omgang med Faster eller Moster, Bedstefaders eller Bedstemoders Søster o. s. v., eller med Broders nuværende eller forrige Kone eller med Farbroders eller Morbroders, Bedstefaders eller Bedstemoders Broders o. s. v. nuværende eller forrige Kone eller med nuværende eller forrige Kones Faster eller Moster og saa fremdeles opad"), deels fordi da en særlig Bestemmelse vilde blive nødvendig om, hvorledes Forholdet skulde betragtes, naar hiint Slægt- eller Svogerskab grunder sig paa ulovlig Kjønsforbindelse.

Det er iøvrigt ikke undgaaet Opmærksomheden, at den i §'ens 2det Membrum forekommende Bestemmelse om Ægteskabs Indgaaelse uden Dispensation mellem de her nævnte Personer strængt taget ikke hører hjemme i Capitlet om Løsagtighedsforbrydelser; men da dette Tilfælde staaer i en vis nær Forbindelse med det i 1ste Membrum omtalte og derhos neppe paa noget andet Sted kunde finde en passende Plads, har man knyttet Bestemmelsen derom som et Tillæg til den i 1ste Membrum indeholdte Regel.

ad § 69.

Idet man ved nærværende Bestemmelse har villet ramme den, der misbruger sin Stilling til at forføre sit Fosterbarn, sin Myndling eller en ham til Opdragelse eller Underviisning betroet Qvinde til Samleie, har man forudsat, at det til §'ens Anvendelse ikke ubetinget kan fordres, at Fosterbarnet, Myndlingen (hvilket Ord forøvrigt her maa tages i dets egentlige, mest indskrænkede Betydning) eller Eleven skal være i den Paagjældendes Huus og undergivet hans huuslige Magt, eller at Forholdet som Fosterbarn er konstitueret ved en juridisk Act, eller endelig at Læreren eller Opdrageren skal være optaget i den Forføres Familie eller dog være mere end blot Timelærer.

Imod den i §'ens Slutning indeholdte Bestemmelse om, at al Straf skal bortfalde for det Fald, at Vedkommende komme i Ægteskab sammen, er der fra een Side yttret Betænkelighed, navnlig forsaavidt som det er kommet ikke blot til Sag, men endog til Dom forinden saadant Ægteskab, og det er derfor henstillet, om ikke maaskee Bestemmelsen kunde udelades, naar der, som i §'ens 1ste Membrum, aabnes Adgang til Idømmelse af Fængselsstraf, og de enkelte Ulemper, der i saa Fald muligen kunde indtræde, søges fjernede ad Benaadningsveien. Imidlertid har dog den overveiende Mening været for Bestemmelsens Bibeholdelse.

ad § 70.

I denne § har man ikke saaledes som i den forrige fundet Anledning til at fremhæve Forførelsesmomentet; her kommer det alene an paa de objective Forhold og den Magt og Indflydelse, disse giver den Paagjældende over Fruentimmeret, den han ikke maa misbruge til at faae sin sandselige Lyst tilfredsstillet.

Mod det i §'ens Slutning omtalte Tilfælde — at en Forhørsdommer misbruger sin Stilling til at øve Utugt med et Fruentimmer, som staaer for Retten som Inquisit —, et Tilfælde, som man iøvrigt har fundet det rettest at indskrænke saaledes som anført, at det nemlig fordres, at Undersøgelsen er rettet imod det paagjældende Fruentimmer, er der fra en enkelt Side reist den Indvending, at det synes mindre ønskeligt ved en saadan udtrykkelig Omtale af sligt Misbrug fra Forhørsdommerens Side at give Loven Skin af at bekræfte Rigtigheden af en mulig Mistanke om, at saadanne Misbrug virkelig skulde gaae i Svang.

ad § 71.

Med Hensyn til Omfanget af Begrebet Voldtægt have Meningerne i Commissionen været noget delte. Fra den ene Side er det i saa Henseende blevet gjort gjældende, at medens det vistnok ikke kan undgaaes at sætte Fremtvingelsen af Samleie ved Trudsler om øieblikkelig Vold i Classe med Voldtægt i streng Forstand, har det sin store Betænkelighed at gaae videre i Begrebets Udvidelse ved nemlig derunder at indbefatte Trudsler af anden Beskaffenhed end den antydede, idet det da bliver særdeles vanskeligt at trække Grændsen for, hvilke Trudsler der skulle komme i Betragtning som analoge med Vold. Herimod er det fra den anden Side fremhævet, at, da Straffen for Voldtægt i §'en er foreslaaet meget vid, bliver det altid mindre betænkeligt at udvide Voldtægtsbegrebet, og saavist som det ikke vil kunne gaae an herunder at henføre Tiltvingelsen af Samleie ved enhversomhelst Trudsel om et ikke blot overhængende, men ogsaa fjernere Onde for den paagjældende Qvinde selv eller Andre, saavist synes det dog unegteligt, at Trudsler, der ikke gaae ud paa øieblikkelig Vold mod Qvinden, dog kunne være af den Beskaffenhed, navnlig naar de opvække en grundet Frygt for uafvendelige Ulykker for hende selv eller hendes Nærmeste af samme Art som de, der kunne afstedkommes ved egentlig Vold, at de maae erkjendes at indeholde en næsten ligesaa stærk Tvang for Qvinden som Trudsler om Vold og derfor at qualificere Gjerningen som ligesaa strafbar, som naar den udøves med Trudsler om umiddelbar Vold. Det synes endvidere, at naar man, som i §'en er skeet, hvad Trudsler angaaer, indskrænker sig til saadanne, der medføre overhængende Fare for Liv eller Helbred, er Begrebet om den uegentlige Voldtægt derved dog altid meget begrændset og bliver det endnu mere ved Udeladelsen af Ordet „Nogens" — som først var foreslaaet — foran „Liv eller Helbred", hvorved det da i hvert enkelt Tilfælde maa blive Domstolenes Sag at afgjøre, deels om Faren for Liv og Helbred kan siges at have været overhængende, saavelsom om Situationen i det Hele taget indeholdt Beføielse for Fruentimmeret til at antage en saadan Fares Tilstedeværelse, deels om og hvorvidt overhængende Fare for Andres Liv og Helbred paa Grund af disses nære Forhold til Qvinden kan stilles i Classe med saadan Fare for hende selv, idet den maa erkjendes at have indeholdt en ligesaa stærk og uimodstaaelig Tvang for hende til at give efter som Trudsler om Vold mod hende selv. — Nogen Overeensstemmelse mellem disse modstaaende Anskuelser er ikke blevet bragt tilveie, og Spørgsmaalet henstaaer derfor til nærmere Overveielse ved Udkastets Revision.

Naar der i §'ens sidste Membrum foreskrives Livsstraf, forsaavidt den krænkede Qvinde omkommer derved (jfr. den norske Straffelov Cap. 18 § 1 „dersormedelst"), da indbefattes ogsaa herunder det Tilfælde, at Voldsgjerningen umiddelbart gjennem den hos Qvinden fremkaldte Skræk eller den derved foranledigede Sygdom forvolder hendes Død — naturligviis under Forudsætning af, at Causalforbindelsen godtgjøres, — derimod ikke det Tilfælde, at hun selv af Fortvivlelse over den hende overgaaede Skam berøver sig Livet.

Paatalen af Voldtægtssager har man formeent at burde være offentlig og ikke, saaledes som i den norske Straffelov Cap. 27 § 3, betinget af den Fornærmedes Forlangende om Sagens Forfølgning. Der har været opkastet Spørgsmaal, om man derimod ikke i Lighed med den citerede Lov Cap. 18 § 6, jfr. ogsaa D. L. 6—13—16, burde lade Strafansvaret bortfalde, naar Voldsmanden ægter det fornærmede Fruentimmer før Sags Anlæg eller dog før Dom er falden i Sagen; da dette Spørgsmaal imidlertid hænger sammen med det almindelige Spørgsmaal om, hvorvidt der ad Benaadningsveien bør være Adgang ikke blot til Eftergivelse af en idømt Straf, men ogsaa til at en Sag kan bortfalde, forinden Undersøgelse er reist eller tilendebragt, har man foretrukket at lade det henstaae til fornyet Overveielse ved en senere Bearbeidelse af Udkastet. At der ikke her i §'en kan blive Tale om Fruentimmerets Ret til at vinde Ægteskab med Voldsmanden, forstaaer sig af sig selv; iøvrigt vil vistnok en saadan Ret, forsaavidt den hjemledes ved D. L. 6--13—16, bortfalde, naar denne Artikel i det Hele hæves.

Sluttelig bemærkes, at §'en er forudsat at finde Anvendelse paa Voldtægt mod enhver Qvinde, gift eller ugift, berygtet eller uberygtet, moden eller umoden. Straffebestemmelsens Vide giver Leilighed til at tage tilbørligt Hensyn i saa Henseende ved

Valget af Straffegraden. — Til i Lighed med den preussiske Straffelov § 144 Nr. 1 at optage nogen Bestemmelse for det synderlige Tilfælde, at et Fruentimmer skulde tiltvinge sig legemlig Omgang med en Mandsperson, har man ikke fundet nogen Anledning.

ad § 72.

Idet man i det Hele har formeent, at den her omhandlede Forbrydelse bør straffes lige med Voldtægt, er det dog blevet fremhævet som en Gjenstand for nærmere Overveielse, om ikke Noget kunde tale for at aabne Adgang til en mildere Strafs Anvendelse, hvor Fruentimmerets ufri Tilstand — hvorunder iøvrigt ogsaa Vanvid indbefattes, jfr. den norske Straffelov Cap. 18 § 20 — ikke er fremkaldt af den paagjældende Mandsperson, jfr. l. c. §§ 2 og 3, men maaskee endog maa tilregnes Fruentimmerets egen Letsindighed eller Uforsigtighed, en Omstændighed, der dog selvfølgelig ikke kan medføre Straffrihed for Mandspersonen, naar han ikke efter de stedfindende Forhold kunde være befoiet til i Fruentimmerets Færd og den Maade, hvorpaa hun har ladet sig bringe i hiin Tilstand, at see et Vidnesbyrd om, at hun ikke var villig til at give ham den af ham benyttede Leilighed til Samleie.

ad § 73.

Til nærværende § indeholdes der vel i enkelte fremmede Straffelove tilsvarende Bestemmelser, men i andre ikke; man har imidlertid fundet det rigtigt og hensigtsmæssigt her at optage en slig Forskrift. Skjøndt den i §'ens 1ste Deel omtalte Svig egentlig omfattes af den i sidste Pasus i Almindelighed nævnte Vildfarelse, i hvis Følge Qvinden anseer Samleiet for ægteskabeligt, har man dog troet at burde særlig udhæve det Tilfælde, hvor Bedrageren fingerer et — kirkeligt eller borgerligt — Ægteskabs Indgaaelse.

Til at sætte Straf for den, der tillister sig Samleie med en Qvinde, ved at udgive sig for en anden Person, naar denne ikke er hendes Ægtefælle, har man ikke fundet Foie.

ad § 74.

Uagtet det maaskee i og for sig kunde synes overflødigt, har man for at forebygge den mulige Misforstaaelse, at nærværende § og kun den altid skal anvendes, naar der er øvet Utugt med Born under 12 Aar, om der ogsaa foreligger en anden større Forbrydelse, f. Ex. Voldtægt eller Blodskam, — tilføiet Parenthesen „forsaavidt ikke Gjerningen medfører høiere Straf".

Af Hensyn til det særdeles Uteerlige i denne Forbrydelse, hvorved den nærmer sig den i § 77 omhandlede, har man ikke troet at burde sætte Straffen lavere end til offentligt Arbeide og saaledes, at den omfatter Tugthusarbeide.

ad § 75.

Forudsætningen for nærværende §'s Anvendelse er, at der finder en egentlig Forførelse Sted, og det paagjældende unge Fruentimmer maa forsaavidt ogsaa have været uberygtet — hvilket sidste Ord man imidlertid ikke har troet udtrykkelig at burde optage, da det Fornødne i saa Henseende allerede ligger i Ordet „forføre". Derimod er det ikke Meningen, at Besvangrelsen nødvendig skal finde Sted, hvorfor man ogsaa til Ordet „forføre" har føiet „til Utugt". Aldersgrændsen, som først af Hensyn til, at Fruentimmer da kunne indtræde i Ægteskab, var foreslaaet sat til det 16de Aar, har man fundet det rettest at sætte til det 15de Aar, med hvilken Alder det fulde criminelle Ansvar indtræder, og Individets Udvikling forsaavidt juridisk præsumeres at være skredet saavidt frem, at det selvstændigt kan domme om og bære Følgerne af sine Handlinger.

Straffen — med Hensyn til hvilken forelobig bemærkes, at „Fængsel" er forudsat at omfatte alle 3 Arter — har man, da Aldersgrændsen er sat ikkun til det 15de Aar, troet under skjærpende Omstændigheder at kunne lade gaae til 2 Aars Forbedringshuusarbeide. Hvad Sagens Forfølgning endelig angaaer, da har man fundet det hensigtsmæssigt og passende at betinge denne af Forældres og Værgers Begjæring derom.

ad § 76.

I §§ 64—72, 74—75 er det bestandig forudsat, at Samleie har fundet Sted; men det er dog fundet, at der med Hensyn til de i de citerede §§ ommeldte Tilfælde ogsaa kunde være god Foie til at foreskrive Straf for anden Tilfredsstillelse af den sandselige Lyst end netop egentligt Samleie, naar det i saa Henseende udviste Forhold dog maa karakteriseres som utugtigt

eller uteerligt, og selv om det ikke er udovet under saadanne Omstændigheder, at det, som nedenfor i § 85 forudsat, giver offentlig Forargelse. Man har derfor i nærværende § for det betegnede Forhold foreskrevet en forholdsviis mindre Straf end den, der under Forudsætning af Samleie er fastsat i den foranførte Paragraphrække.

ad § 77.

Man har i denne § ikke anseet det nødvendigt, som det er skeet blandt andre Steder i den preussiske Straffelov § 143, jfr. det bayerske Udkast § 216 f., nærmere at detaillere de forskjellige Maader (med Personer af det samme eller af det andet Kjøn eller med Dyr), hvorpaa den unaturlige Vellyst kan finde Sted, see D. L. 6—13—15 og den norske Straffelov Cap. 18 § 21. Heller ikke er det anseet rigtigt her at optage Noget om, at det Dyr, hvormed Forbrydelsen er udovet, skal dræbes, da dette, forsaavidt det antages at burde skee — i hvilket Tilfælde Forbryderen og in subsidium det Offentlige maa blive pligtig til at give Dyrets Eier Erstatning —, synes at maatte være Gjenstand for administrativ Foranstaltning.

ad § 78.

Der er i Commissionen fra en enkelt Side yttret den Formening, at hele denne § — hvortil der, hvad fremmede Straffelove angaaer, kun findes en tilsvarende Bestemmelse i den norske Cap. 18 § 25, der hidrører fra den ældre danske og norske Lovgivning — helst maatte udgaae, *deels* af Hensyn til at den ulovlige Tilfredsstillelse af Kjønsdriften har mange Grader, og at der i Loven ikke agtes sat nogen almindelig Straf for Leiermaal, hvortil nærværende Tilfælde kunde ansees at staae i Forhold som qualificeret, ligesom ogsaa Hang til Løsagtighed i andre Forhold end de fremhævede kan vise sig ligesaa meget og maaskee mere end under de i §'en forudsatte Omstændigheder, *deels* paa Grund af den store Vilkaarlighed, der ikke vil kunne undgaaes ved Anvendelsen af en saadan Straffebestemmelse som nærværende, ikke at tale om den Indflydelse, som Tilfældigheden faaer paa, om Betingelserne for Straffskyld efter §'en komme tilstede, forsaavidt der nemlig udfordres Besvangrelse. At der, med Hensyn til at Utugten de 2 første Gange ikke medfører Straf, ikke kan udfordres, at der skal haves Dom for det i saa Henseende udviste Forhold, bliver endelig en Afvigelse fra, hvad der med Hensyn til Gjentagelse af Forbrydelser i Udkastets almindelige Deel § 46 er forudsat. — Hvor megen Vægt der end kan tillægges disse Betragtninger, har dog Majoriteten i Commissionen holdt for, at der kan være god Foie til at foreskrive Straf for den i §'en omhandlede, paa en saa aabenbar Maade fornærgende grove Usædelighed, som derhos ofte kan paavælte Andre (Communerne) en stor Byrde, og man har i saa Henseende navnlig gjort gjældende, at vor Lovgivning gjennem et meget langt Tidsrum og endnu den Dag idag herfor foreskriver Straf, see D. L. 6—13—8 og 9, jfr. Frd. 19de Marts 1751 og 24de Januar 1838 § 12.

Under Forudsætning af §'ens Bibeholdelse har der iøvrigt været Enighed om, at Straffens Anvendelse bør betinges af, at *Besvangrelse* af 3 forskjellige Personer har fundet Sted, medens det derimod forsaavidt er ligegyldigt, om de paagjældende Fruentimmer vare gifte eller ugifte, berygtede eller uberygtede.

ad § 79.

Ogsaa denne § har givet Anledning til en Deel Tvivl og Meningsforskjel navnlig med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvad det egentlig er, der bør charakterisere den i §'en omtalte Forbrydelse, og hvilken Stilling i Henseende til Afgjørelsen heraf der bør tillægges resp. Øvrigheden og Domstolene. Fra den ene Side er det saaledes blevet gjort gjældende, at den reale Betingelse for Straffskyld maa være, at et forargeligt Samliv finder Sted, og at denne Betingelses Tilstedeværelse bør afgjøres af Domstolene, idet det formeentlig ikke vil være rigtigt at overlade Øvrigheden den endelige Afgjørelse heraf ved en Sag, der vil kunne være af indgribende Betydning for de Paagjældendes personlige Frihed, Bedrift og Livsforhold i det Hele; Øvrighedens Tilhold om at fjerne sig fra hinanden burde saaledes nærmest kun være en Advarsel, der gives de Paagjældende, forinden de drages til Strafansvar, og naar de straffedes, burde dette da skee, ikke fordi de havde siddet et Øvrighedsdecret overhørig, men fordi de trods den dem af Øvrigheden givne Advarsel fremturede i deres forargelige Samliv, forudsat at Domstolene kom til den Overbeviisning, at saadant forargeligt Samliv fandt Sted. Herimod er det imidlertid blevet fremhævet, at ligesom Afgjørelsen af, hvorvidt et forargeligt Samliv finder Sted, hvorved det saameget kommer an paa et Skjøn over Data, der ikke noiagtig lade sig fixere og fremstille under retslige Former, naturligst og bedst lægges i Øvrighedens Hænder, saaledes vilde denne formeentlig komme i en skjæv Stilling, der let kunde øve en lammende Indflydelse paa dens Virksomhed, naar Domstolene skulde prøve, hvorvidt Forudsætningen for dens Tilhold virkelig var tilstede, og altsaa ogsaa *kunde* underkjende dens Decret, ligesom endelig Vilkaarlighed af Øvrigheden i denne Art Sager vilde kunne forebygges ved — hvortil forøvrigt ikke her var Stedet — at give den nærmere Forskrifter med Hensyn til Betingelserne for Udstedelsen af et sligt Decret, deriblandt at Vedkommende først skulde gives Leilighed til at erklære sig, hvilket vistnok allerede nu saagodtsom altid finder Sted. Consequentsen af at henlægge

Afgjørelsen af Spørgsmaalet om, hvorvidt et forargeligt Samliv finder Sted, til Domstolene, vilde efter denne Opfattelse af Sagen føre til, at det ogsaa blev Domstolene, af hvem det forelobige Entholdelsesdecret maatte gives. Dette Resultat have Tilhængerne af den først udviklede Anskuelse vel været tilbøielige til at ansee for mindre uheldigt end at overlade den endelige Afgjørelse af det omhandlede Spørgsmaal til Øvrigheden; men de have dog erkjendt, at en saadan Ordning af Sagen vilde medføre Vanskeligheder og derfor vedblivende erklæret sig for at gaae den ovenfor anbydede Vei, nemlig at lade Domstolene afgjøre Spørgsmaalet, naar Sagen bringes ind for dem, fordi de Paagjældende uagtet Øvrighedens Advarsel vedblive det formeentlig forargelige Samliv — en Ordning, i hvilken der ikke vilde ligge noget for Øvrighedsmagten Stødende, naar Sagen opfattes saaledes, at denne ikke giver et Decret, men kun advarer Vedkommende om, at den, saafremt Forholdet mellem dem fortsættes paa samme Viis som hidtil, vil finde sig foranlediget til at bringe Spørgsmaalet ind for Domstolene til nærmere Undersøgelse og eventuel Afstraffelse.

Da den her fremstillede Meningsulighed ikke under Forhandlingerne er bleven udjævnet henstaaer saaledes § 79 til senere nærmere Overveielse.

ad § 80.

Da det er fundet ønskeligt i Loven at undgaae en direkte Hentydning til, at der kan øves Utugt med Sanction af det Offentlige, og det paa den anden Side ikke vilde gaae an at opstille Straffebestemmelsen ubetinget, har man affattet §'ens Begyndelse saaledes: „Fruentimmer, som imod Politiets Advarsel søge Erhverv ved Utugt", hvoraf da følger, at Straf ikke kan anvendes, uden at Vedkommende forinden er advaret om at ophøre med slig Næringsvei og desuagtet vedbliver dermed.

Hvad Straffebestemmelsen angaaer, har man anseet det for passende som Alternativ ved Siden af Fængsel at opstille Hendommelse i en Tvangsarbeidsanstalt, uden at det dog er anseet for nødvendigt at sætte noget Maximum for denne Straffeart, der er antaget at ville blive nærmere reguleret ved særegne Lovbestemmelser. Ligeledes har man fundet det unødvendigt — som først foreslaaet — at foreskrive Udvisning af Riget som Tillægsstraf for udlændiske Fruentimmer, idet det er forudsat, at Politiets Myndighed til at udvise Fremmede, der ikke have vundet Forsørgelsesret heri Riget, naar de ikke her kunne ernære sig paa lovlig Maade, fremdeles vedbliver.

ad § 81.

En Bestemmelse som den i nærværende § indeholdte har man troet at der var Føie til at optage i Loven, navnlig forsaavidt Besmittelsen finder Sted udenfor saadanne Løsagtighedsforhold, der ogsaa afseet herfra ere strafbare, og hvor Besmittelsen derfor vil kunne blive taget i Betragtning som en skjærpende Omstændighed ved Valget af Straffegraden. §'en er iøvrigt kun forudsat at kunne komme til Anvendelse med Hensyn til utilladelige Kjønsforbindelser.

ad § 82.

Med Hensyn til Udtrykket i §'ens Begyndelse „imod Politiets Forbud" jfr. ovenfor Bemærkningerne til § 80. Man har søgt at undgaae det i D. L. 6—22—5 forekommende Udtryk „at holde Horehuus" af Hensyn til, at det vel kan være Tvivl underkastet om det praktisk hyppigste Tilfælde, at nogen leier Værelser ud til offentlige Fruentimmer, gaaer ind herunder, ligesom man ogsaa af Hensyn til det Tvivlsomme i, om Begrebet „Rufferi" efter almindelig Sprogbrug kan anvendes paa den, der, uden at forføre til Utugt eller iøvrigt at træde i noget personligt Forhold til de Paagjældende som Mellemmand, blot aabner Adgang til Utugts Bedrivelse paa sin Bolig, endog naar dette skeer i vindesyg Hensigt, har søgt nærmere at betegne, hvad man har villet have indbefattet under det nævnte Begreb.

ad 83.

Med Hensyn til det indbyrdes Forhold mellem denne §'s 1ste Membrum og § 69 bemærkes, at medens sidstnævnte § maa bringes til Anvendelse, naar de der ommeldte Personer forføre deres Fosterbarn, Myndling eller Elev til legemlig Omgang med dem selv, angaaer nærværende § de Tilfælde, hvor Forældre, Formyndere o.s.v. misbruge deres Stilling til at forføre den deres Myndighed undergivne eller til deres Varetægt anbetroede Person til Løsagtighed i Almindelighed eller til Utugts Bedrivelse med Andre end dem selv. §'ens Affattelse har iøvrigt været Gjenstand for den omhyggeligste Overveielse, for at den ikke efter Ordene skulde komme til at omfatte Forhold, der ikke kunne tillægges en saadan Betydning som dem, man ved Bestemmelsen har havt for Øie, f. Ex. det Forhold, hvori en blot Timelærer staaer til Disciplen.

Imod Optagelsen af Bestemmelsen i §'ens 2det Membrum er der vel fremkommet den Indvending, at den ovennævnte i § 82 for Rufferi foreskrevne Straf turde være tilstrækkelig for det her omhandlede Forhold (at en Ægtemand i egennyttig Hen-

sigt formaaer sin Hustru til utugtig Omgang med en anden Person), som derhos formeentlig kun synes at burde straffes, naar det kan henføres under Begrebet Rufferi. Imidlertid har den overveiende Anskuelse i Commissionen dog været for Bestemmelsens Bibeholdelse af Hensyn deels til, at der vel kan forekomme Tilfælde af den betegnede Art, der egne sig til at belægges med Straf, skjøndt det kan være i alt Fald tvivlsomt, om et egentligt Rufferi har fundet Sted, deels til, at Ægtemandens Stilling til Hustruen synes at være et Moment, der vel kan qualificere Handlingen til at belægges med strængere Straf end efter § 82.

ad §§ 84 og 85.

Bestemmelsen i § 84 1ste Membrum er ligefrem optaget efter Pressefloven af 3die Januar 1851 § 8, og man har fundet god Føie til med samme Straf, som der er foreskrevet, at ansee det i 2det Membrum omhandlede Forhold, der er saa nøie beslægtet med det umiddelbart forud omtalte.

Medens man i § 76 har givet Forskrifter med Hensyn til det uteerlige Forhold, der, uden at egentlig legemlig Omgang har fundet Sted, er udviist i de i §§ 64—72, 74—75 omhandlede Tilfælde, har man ved Bestemmelsen i § 85 villet ramme Uteerlighed eller overhovedet Krænkelse af Sædeligheden, der giver offentlig Forargelse, hvorfor man i vor nugjældende Lovgivning savner en almindelig Straffebestemmelse, — og man har af Hensyn til de i Strafbarhed meget forskjellige Tilfælde, herunder ville kunne indbefattes, ikke troet at burde sætte Straffen inden engere Grændser, end skeet er (Fængsel paa Vand og Brød eller Forbedringshusarbeide).

Niende Capitel.

Med Hensyn til Fordelingen af Stoffet mellem nærværende Capitel og det følgende Capitel X bemærkes, at det har været Gjenstand for Overveielse, om det maatte være rigtigt eller ei, saaledes som den preussiske Straffelov at indskrænke Capitlet om Manddrab til kun at omhandle det forsætlige og reent uagtsomme Manddrab og derimod i Capitlet om Legemsfornærmelser at give Bestemmelser for de Tilfælde, hvor Døden har været en forsætlig Legemsbeskadigelses Følge uden at være tilsigtet (det saakaldte halvforsætlige Manddrab). Uagtet det nu vel er erkjendt, at en Optagelse af de sidstnævnte Tilfælde i Capitlet om Manddrab vil medføre, at flere Bestemmelser, som dette Capitel saaledes vil komme til at indeholde, maae gjentages i Capitel X, er Commissionen dog forelobig bleven enig om at gaae den sidstanførte Vei ved nemlig i nærværende Capitel at give Regler for det saakaldte halvforsætlige Manddrab

Under Forhandlingerne om Capitlet er bl. A. ogsaa det Spørgsmaal kommet under Overveielse, om og hvorvidt der er Anledning til at belægge Duel med Straf, og — den bekræftende Besvarelse af dette Spørgsmaal forudsat — om Straffebestemmelserne i saa Henseende bør gjøres til Gjenstand for et særeget Capitel eller ei. Med Hensyn til det første Punkt har Commissionen fundet Føie til at ansee den med Straf, der i Duel dræber sin Modpart eller tilføier ham en saadan Skade, som nævnes i Fdn. af 4de October 1833 §§ 2 og 3, og til at forhøie den herfor fastsatte Straf for det Tilfælde, at det mellem Parterne har været vedtaget, at Tvekampen skulde fortsættes, indtil den Enes Død var indtraadt, jfr. den norske Straffelov Capitel 14 § 15, 2 Membrum, samt Udkast til Straffelov for den danske Krigsmagt § 222, ligesom det ogsaa er fundet, at Secundanter, der have været vidende om slig Overeenskomst, og ei modsat sig dens Udførelse, jfr. Udkast til Straffelov for den danske Krigsmagt § 225, eller som udenfor det anførte Tilfælde overhovedet have undladt at opfylde, eller forsætligt overtraadt de Pligter, der ifølge den almindelige Vedtægt eller særlig Aftale paahvile dem som saadanne, ikke bør gaae straffri, naar Tvekampen enten har havt Nogens Død tilfølge eller i alt Fald en saadan Beskadigelse, som Fdn. af 4de October 1833, §§ 2 og 3 omhandler. For det Tilfælde endelig, at Nogen under Tvekampen ved lumsk imod Vedtægt eller Aftale stridende Fremgangsmaade har bevirket den Andens Død, har man fundet, at efter Tilfældets Beskaffenhed den for Mord eller Drab i Almindelighed foreskrevne Straf maa blive at anvende. Hvorvidt derimod Duel i Almindelighed burde belægges med Straf, har man fundet noget tvivlsomt, og er det med Hensyn hertil blevet erindret, at det vel er saa, at de i den hidtilgjældende Lovgivning for Duel foreskrevne uforholdsmæssig haarde Straffe have viist sig uvirksomme til at forhindre denne Forbrydelse, men at det neppe er afgjort, at det Samme vilde blive Tilfældet, naar Straffen bragtes til at staae i et passende Forhold til Forseelsen, og at der, skjøndt Dueller under vore Forhold ikke ere særdeles hyppige, dog navnlig efter Indførelsen af den almindelige Værnepligt turde være nogen Anledning til at modvirke samme ved passende Straffe. Imidlertid har dog Commissionen i Betragtning af de med Dueller i Reglen forbundne særdeles Omstændigheder været tilbøielig til ikke at foreslaae Duel i Almindelighed belagt med Straf, og derfor ikke i Straffeloven at optage noget særskilt Capitel om denne Materie, hvorimod man har indskrænket sig til i nærværende Capitel og i Capitlet om Legemsfornærmelser i særegne §§'er at optage de ovenfor anførte Straffebestemmelser, jfr. §§ 96 og 113.

Forøvrigt bemærkes, at det har været paa Bane, om der ikke i Slutningen af nærværende Capitel burde optages en Bestemmelse om, at Straffen for forsætligt Manddrab skal være anvendelig ogsaa, hvor Døden ikke er en umiddelbar Følge af selve den foretagne Handling, naar den dog er fremkaldt ved nogen af denne opstaaet Mellemaarsag, og at ligeledes forsætligt Manddrab skal ansees for at være tilstede uden Hensyn til, om Handlingens dødelige Virkning ved betimeligen anvendte eller hensigtsmæssige Hjælpemidler kunde have været forekommet eller om Handlingen har foraarsaget Døden paa Grund af den Dræbtes særegne Legemsbeskaffenhed eller af de tilfældige Omstændigheder, hvorunder den er foregaaet. Da det imidlertid er fundet, at det, hvorledes man nu end vilde give den ovenfor først anbydede Bestemmelse, dog altid vilde blive et factisk Spørgsmaal, hvis Besvarelse maa overlades Domstolene, om Mellemaarsagen har staaet i en saadan Forbindelse med Handlingen, at den maa betragtes som dennes egentlige Følge eller som et nyt, ved den forbryderiske Handling blot foranlediget Factum, samt at den sidst anførte Regel i og for sig er saa indlysende og stemmende med Forholdets Natur, at Domstolene, selv om den ikke optages i Straffeloven, utvivlsomt ville iagttage den — har man besluttet sig til ikke at optage nogen Bestemmelse som den paapegede, (en Beslutning, som man, da der ved Forhandlingerne af Capitlet om Legemsbeskadigelser opstod Spørgsmaal om at optage en tildeels tilsvarende Regel med Hensyn til de deri omhandlede Forbrydelser, ligeledes fattede der).

Endelig har det været henstillet, om der ikke maatte var Anledning til her i niende Capitel at optage en Straffebestemmelse for Selvmord, men da det er fundet, at dette ikke efter sit Væsen kan ansees som en egentlig criminel Handling, har man ikke villet optage nogen saadan Bestemmelse, hvorimod det er forudsat, at den i D. L. 2—10—4 givne Regel om Udlabelse af Jordspaakastelse, m. v., med Hensyn til Selvmorderen, selv efterat 6—6—21 ved Straffelovens Emanation maatte være blevet sat ud af Kraft, vil vedblive at staae ved Magt, i hvilken Henseende bemærkes, at det i Norge ikke er blevet anseet fornødent at gjenoptage den i N. L. 2—10—4 indeholdte Bestemmelse, skjøndt Straffeloven af 20de August 1842 har hævet N. L. 6—6—21.

ad § 86.

Hvad der med Hensyn til nærværende § navnlig har været Gjenstand for Tvivl, er, hvorledes den Tanke rettelig bør udtales, der er tilsigtet ved Udtrykket, at Forbrydelsen skal være udført „med Overlæg". Det er i saa Henseende blevet fremhævet, at man i Almindelighed er tilboielig til, naar der kræves Overlæg til en Handling, at lægge særlig Vægt paa, at Forbryderen har havt den fornødne Tid til at overveie sin Beslutning, til at betænke sig, og at der derfor ved dette Ord muligen kunde udelukkes andre i sig selv ligesaa strafbare Tilfælde, hvor Forbryderen i selve Gjerningens Øieblik havde fattet Beslutningen med rolig Overveielse af alle Forhold og klar Bevidsthed om Forbrydelsens hele Characteer. Naar der saaledes hos Roveren, idet han plyndrer den af ham overfaldne Reisende, opstaaer Frygt for, at den Overfaldne, hvis han beholder Livet, let kan røbe ham, og han da med koldt Blod beslutter sig til at dræbe ham, bør formeentlig et egentligt Mord siges at være begaaet. Indskrænkes imidlertid § 86 til alene at omfatte de „med Overlæg" udførte Forbrydelser, er det formeentlig at befrygte, at Domstolene kun ville anvende §'en, hvor der mellem Beslutningen og Udførelsen er hengaaet nogen Tid, i hvilken Forbryderen har kunnet betænke sig, men derimod ikke anse sig befoiede til at anvende den, hvor dog rolig Overveielse har fundet Sted ved selve Gjerningens Udøvelse, hvilket kan vise sig i selve den Maade, hvorpaa Gjerningen er udført, saaledes naar Ombringelsen er skeet ved Qvælning i Søvne eller der ved Drabet er anvendt Pinsler, og tildeels kan sluttes af det Motiv, der har fremkaldt Gjerningen, saafom naar den er grundet i Egennytte. Ligesom der saaledes i Ordet „Overlæg" ikke kan antages indbefattet den ifølge en rolig og koldblodig Overveielse i selve Gjerningens Øieblik fattede Beslutning at dræbe en Anden, saaledes vil formeentlig dette Udtryk, naar det staaer ene, ogsaa let kunde medføre, at §'en bliver anvendt, hvor ingen Tid er forløben mellem Beslutningen og dens Udførelse, men Tilskyndelsen til Gjerningen dog har været en saadan, at den har forstyrret Sindets rolige Overveielse. Overeensstemmende med den her fremstillede Betragtning er det da blevet foreslaaet, i Lighed med den norske Straffelov Cap. 14 § 1 og flere fremmede Love, til Ordet „Overlæg" at føie: „eller med beraad Hu". Herimod er det imidlertid fra Flertheden af Commissionens Medlemmer blevet gjort gjældende, at det, der characteriserer det simpelt forsætlige Drab (§ 87) ligeoverfor det i § 86 omhandlede, er den øieblikkeligt tagne Beslutning, og at Modsætningen hertil tilstrækkeligt betegnes ved Ordet „Overlæg", i hvilket man ikke er befoiet til at lægge det ind, at nogen længere eller overhovedet nogen bestemt Tid skal være hengaaet mellem Beslutningen og Udførelsen. Ved at tilføie Ordene: „beraad Hu" vilde man, naar dermed ikke skulde betegnes Andet eller Mere, end hvad der saaledes allerede maa antages at ligge i Udtrykket „Overlæg", gjøre sig skyldig i en Gjentagelse, der saameget snarere bør undgaaes, som man derved udsætter sig for at bringe nogen Forvirring ind i Begreber, der formeentlig i og for sig ere tilstrækkeligt klare. Endog blot en Ombytning af Udtrykket „Overlæg" med „beraad Hu" kan formeentlig ikke billiges, thi medens det første er et i vor Lovgivning almindelig reciperet Udtryk, findes det sidste kun i enkelte Lovbud fra en ældre Tid, jfr. Frd. af 16de October 1697, 7de Februar 1749 og 18de December 1767, hvorhos Ordet „beraad Hu", optaget alene, muligen kunde foraarsage, at Tilfælde, der ikke vare forbundne med det egentligt Characteristiske ved den i § 86 om-

handlede Forbrydelse, og hørte ind under § 87, kunde blive ansete med Straf efter første § — Noget, der ligeledes vilde gjælde med Hensyn til det i Lighed med Udkast til en Straffelov for Hertugdømmerne foreslaaede Udtryk: „et med Overlæg fattet Forsæt". Foruden de her fremstillede Anskuelsesmaader og derpaa begrundede Forslag med Hensyn til Betegnelsen af det omtvistede Punkt, er det ogsaa, for uden Gjentagelse af Udtrykkene at tilveiebringe en skarpere Betegnelse af Modsætningen mellem de tvende §§'er 86 og 87 — Noget hvorom Alle have været enige i, at det væsentligen kom an netop herpaa — blevet henstillet at sætte § 87 foran § 86 og i den første § at udelade Ordene: „dog ikke med Overlæg", medens der i § 86 tilføies: „beraad Hu". Intet af de forskjellige i Forslag bragte Alternativer har imidlertid kunnet forene alle Commissionens Medlemmer om sig, og Affattelsen af § 86 i den her antydede Retning henstaaer derfor til nærmere Overveielse ved Udkastets senere Bearbeidelse.

Forvigt bemærkes, at det ved Udtrykket: „med Overlæg skiller et andet Menneske ved Livet" er tilsigtet at betegne, at selve Drabsforsættet har været overlagt, saaledes at der altsaa til §'ens Anvendelse fordres overlagt Hensigt til at dræbe, hvorimod de nævnte Udtryk ikke indbefatte det i Frd. af 4de October 1833, § 10, 3die Membrum omhandlede Tilfælde, at en overlagt beskadigende Handling har været forbunden med bestemt Hensigt til at skille en Anden ved Livet. Det har vel været under Overveielse, om man ikke ved en Modification i de brugte Udtryk (f. E.: „den, som med overlagt Forsæt skiller, o. s. v.", eller „den, som med Overlæg i den Hensigt at dræbe, skiller, o. s. v.") nærmere kunde begrændse det Omfang, §'en efter det Antydede har; men det er imidlertid fundet, at de citerede Udtryk i saa Henseende ere tilstrækkeligt betegnende.

Uagtet det er erkjendt, at der af Hensyn til det Ubestemte og Variable i Opfattelsen af Begrebet „Mord" maaskee kunde være Anledning til at undgaae Udtrykket „som skyldig i Mord" — hvorved tillige vilde opnaaes, at Ordene: „som skyldig i Drab" i § 87 kunde udelades, hvilke Udtryk forsaavidt ere mindre correcte, som Straffeloven kjender andre Drabstilfælde end de i § 87 omhandlede — har den overveiende Mening dog været for Ønskeligheden af at bibeholde Udtrykket „Mord" som Betegnelse for den i § 86 omhandlede Forbrydelse, saa meget mere, som denne stemmer med den naturlige Opfattelse af Begrebet Mord.

Sluttelig tilføies, at Commissionen har været enig om her, ligesom i Udkastets almindelige Deel § 9, at udelukke de i D. L. 6—9—1 og 12, jfr. Frd. af 4de October 1833, § 10, forekommende qualificerede Livsstraffe, og at man ikke har fundet nogen Anledning til i §'en at optage den Pasjus, som flere fremmede Straffelove indeholde: „paa en retsstridig Maade" eller til at optage en til den norske Straffelov Cap. 14, § 2 svarende Bestemmelse.

ad § 87.

Med Hensyn til §'ens Omfang i subjectiv Henseende bemærkes, at den paa den ene Side indbefatter det bestemte Forsæt (Frd. af 4de October 1833, § 11) samt det alternative som hørende ind under det bestemte Forsæt, og at den paa den anden Side ikke omfatter de i den citerede Forordnings § 10, 2det Membrum, omhandlede Tilfælde, hvor Døden kun staaer i en tilfældig Forbindelse med den overlagte Voldsgjerning. I Henseende til Spørgsmaalet om, hvorvidt den derimod tillige burde omfatte de Tilfælde, hvor Gjerningsmanden vel ikke har havt noget bestemt Forsæt til at dræbe, men dog heller ikke har udelukket denne Følge af sit Forsæt, hvor han, som man siger, har hugget løs, ladet staae til, uden at tilsigte noget bestemt Resultat, og hvor Døden da er indtraadt som Handlingens Følge (den i Systemerne saakaldte dolus eventualis), jfr. Frd. af 4de October 1833, § 10, 1ste Membrum, — har der været yttret nogen Tvivl. Det er nemlig i saa Henseende blevet erindret, at dette Begreb nærmest kun har theoretisk Interesse, og at der i det practiske Liv ikke let vil opstaae nogen Vanskelighed med Hensyn til saadanne Tilfælde, idet Gjerningernes hele Beskaffenhed i Reglen vil oplyse, enten at Gjerningsmanden slet ikke har villet dræbe — i hvilket Tilfælde § 87 selvfølgelig ikke kunde komme til Anvendelse — eller at han har havt i alt Fald alternativt Drabsforsæt. Imidlertid har dog den overveiende Mening været for, at der i den her omhandlede Materie maa tillægges det ovenfor antydede Begreb af dolus eventualis practisk Betydning, men at det vilde være for haardt, hvor denne Imputationsgrad var tilstede, ubetinget at idømme livsvarig Tugthusstraf, og §'en er derfor bleven affattet saaledes, at den tillige omfatter det med dolus eventualis udførte Drab, men at den nysnævnte Straf ubetinget ikkun foreskrives for det med bestemt Drabsforsæt udførte.

Nogen udtrykkelig Bestemmelse om, at §'ens Anvendelse er betinget af, at ikke noget andet Lovbud hjemler enten høiere eller lavere Straf, har man fundet unødvendig.

ad § 88.

Det kunde maaskee omtvistes, om Lovgivningen burde opstille den her omhandlede, fra code pénal hentede justus dolor som den eneste Formildelsesgrund, og om der ikke gives andre Omstændigheder, hvor der er lige saa stor Føie til at nedsætte Straffen, som i det her i §'en ommeldte Tilfælde — i hvilken Henseende særlig er fremhævet Excès i Nødværge —; thi selv om en Formildelse i slige Tilfælde kunde indtræde ad Benaadningsveien, vilde det dog maaskee med Hensyn til Følgerne være betænkeligt kun at erkjende hiin eneste legale Formildelsesgrund. Det maa imidlertid erkjendes, at en mere almindelig Regel, gaaende

ud paa, at mildere Straf kunde anvendes under særdeles undskyldende Omstændigheder, navnlig under de i §'en forudsatte Betingelser, neppe vilde være uden Fare, idet det kunde befrygtes, at den mildere Straf vilde blive anvendt i Tilfælde, som ikke qualificerede sig hertil. Hvad dernæst særlig Excess i Nødværge angaaer, bemærkes, at ligesom dette ofte ligefrem vil gaae ind under Ordene i § 88, saaledes er det ogsaa i Udkastets almindelige Deel § 30 blevet overladt til Domstolene at afgjøre, om Overskridelse af Nødværgerettens Grændser skal tilregnes Gjerningsmanden enten som forsætlig eller som uagtsom eller overhovedet aldeles ikke. Commissionen har derfor ikke troet det rigtigt at give Reglen saa almindelig, som ovenfor anthydet, men ikkun henstillet det til Overveielse ved den senere Bearbeidelse af Udkastets almindelige Deel, om det ikke i Tilfælde af Excess i Nødværge i sammes § 30 kunde overlades Domstolene foruden Valget mellem Straf for enten forsætlig eller uagtsom Forbrydelse at nedsætte Straffen under Minimum af den for den forsætlige Forbrydelse fastsatte.

Det har været Gjenstand for Overveielse, om man for Ordene: „ved en ham selv . . . . tilfoiet Mishandling" burde indskyde: „uden egen Skyld", men man har fundet det retteste ikke at optage disse Ord, da den hele Bestemmelse er facultativ og Domstolene saaledes saavel i denne Omstændighed, som i den Maade, hvorpaa §'en i det Hele udtrykker sig, ere tilstrækkeligt opfordrede til ikke at anvende den i de Tilfælde, hvor Drabsmanden enten forsætlig har fremkaldt det Forhold fra den Dræbtes Side, som han nu paaberaaber sig til Straffens Nedsættelse, eller hans hele umiddelbart foregaaende Adfærd har givet den egentlige Anledning til den Dræbtes Handlemaade, medens det paa den anden Side kunde befrygtes, at der ved Optagelsen af de omhandlede Ord muligen vilde udelukkes Tilfælde, hvor Drabsmanden kun paa en fjern Maade og maaskee for længere Tid siden havde givet Anledning til den Dræbtes Fremfærd.

Udtrykket: „de Nærmeste" har man foretrukket for andre Straffelovens specielle Angivelse af de enkelte herhen hørende Forhold, som dog aldrig kan blive udtømmende, og Ordene: „i denne oprørte Stemning" for „strax paa Stedet", hvilket sidste Udtryk for stærkt urgerer den locale Eenhed, der ikke kan ansees som nogen absolut nødvendig Betingelse, men nærmest kun som et Indicium for, at der ikke er foregaaet nogen Forandring i Drabsmandens oprørte Sindsstemning. Ved at sætte Ordet „Mishandling" foran „grov Fornærmelse", har man bestemt villet betegne, at Mishandlingen ikke behøver at være grov. Det bemærkes iøvrigt, at medens det vel kan være noget tvivlsomt, om egentlige verbale Injurier kunne indbefattes under „grov Fornærmelse" — Noget, det maa overlades Domstolene at afgjøre, jfr. Udkast til Straffelov for Hertugdømmerne § 175, den preussiske Straffelov § 177, den brunsvigske § 146 („schwere Beschimpfungen"), Udkast til den bayerske af 1854, § 229, — har man ligefrem forudsat, at det i D. L. 6—12—4 omhandlede Forhold og legemlige Berørelser af usædelig Character, selv om de ikke kunne kaldes Mishandlinger, kunne hjemle Anvendelse af §'en.

Med Hensyn til Straffebestemmelsen bemærkes, at man har opstillet Fængsel som Straffealternativ „under særdeles formildende Omstændigheder" navnlig af Hensyn til Tilfælde af den Beskaffenhed, som ommeldes i D. L. 6—12—4, jfr. den brunsvigske Straffelov § 146, sammenholdt med Motiverne i Udgaven af 1840 S. 271, der netop med Hensyn til slige Tilfælde hjemler en meget betydelig Straffenedsættelse.

ad § 89.

Det kunde maaskee paa Grund af Tilfældets sjeldne Indtræden synes overflødigt, i Lighed med Udkast til en Straffelov for Hertugdømmerne § 188, i Loven at optage Straffebestemmelser deels for den, der paa en Andens alvorlige og udtrykkelige Forlangende dræber ham, deels for den, der er en Anden behjælpelig med Udførelsen af Selvmord, men da det af Lovens Tausshed med Hensyn til slige Tilfælde imidlertid kunde blive Følgen, at den, der efter en Andens Begjering dræber ham, vilde blive anseet med Straf for forsætligt Drab, og at den, der er en Anden behjælpelig med Selvmord, vilde gaae aldeles fri for Straf, da frembeles det første Resultat, selv om Drabsstraffens Minimum blev valgt, maatte ansees for uforholdsmæssigt strængt, og det sidstnævnte for lidet stemmende med Forholdets Natur, naar dog selv den skal straffes, der ikke sørger for at anvende Redningsmidler paa den, der har taget sig selv afdage, jfr. nedenfor § 104, — har man været enig om, at der i Straffeloven burde optages en udtrykkelig Bestemmelse med Hensyn til begge de anthydede Tilfælde, af hvilke man dog kun paa dette Sted har givet Regler for det første — for navnlig derved at sætte det i nærmere Forbindelse med Materien om forsætligt Drab, som et Tilfælde, i hvilket ringere Straf end den almindelige kan indtræde — medens man derimod har givet Forskriften om det sidste af de anthydede Tilfælde Plads i Capitlets Slutning, jfr. § 105. En til de tvende omhandlede §§ 89 og 105 svarende Bestemmelse indeholdtes i Udkastet til den norske Straffelov af 1835 Cap 14, §§ 3 og 4, men den blev imidlertid efter Revisions-Commissionens Indstilling udeladt som formeentlig egnet til at understøtte vrange moralske Forestillinger og til at befrie Morderen for fortjent Straf, jfr. derimod den brunsvigske Straffelov af 1840 § 147, sammenholdt med Motiverne S. 271 samt § 148, den badenske af 1845, §§ 207 og 208, Udkast til den bayerske § 231.

ad § 90.

Ved Tilfoielsen af Ordet: „forsætligt" har man villet udelukke ei blot det uagtsomme Drab, men ogsaa det saakaldte halv forsætlige, og under Udtrykket: „Slægtning i opstigende Linie" har man villet indbefatte ei blot det lovlige, men ogsaa det ulovlige Slægtskabsforhold, dog at Faderens Forhold til det af ham avlede uægte Barn maa være constateret paa en særegen Maade, i hvilken Henseende den Omstændighed, at han til Barnet har erlagt Alimentationsbidrag, ikke er antaget at være tilstrækkelig. Medens man har været enig saavel om at stille „Ægtefælle, med hvem han (Drabsmanden) lever i Samliv" ved Siden af Ascendenter, som om fra S'ens Bestemmelser at udelukke Drab paa Husbond eller Madmoder, Drab af Fange paa Fangevogter, Opsynsmand eller anden Foresat see den norske Straffelov, Cap. 14, § 5, jfr. § 9, af hvilke de sidste Tilfælde høre ind under den paatænkte Lov om Straffeanstalterne, jfr. derhos Udkastets almindelige Deel § 59, hvorimod Drab paa Husbond og Madmoder formeentlig ikkun have en særdeles farlig og forbryderisk Charakteer, naar det fremtræder som Mord, i hvilket Fald efter § 86 ubetinget Livsstraf skal anvendes — har der derimod været forskjellige Meninger om, hvorvidt den hele Bestemmelse burde være absolut eller som § 176 i Udkastet for Hertugdommerne ikkun facultativ. Imod at gaae den sidste Vei er det blevet gjort gjeldende, at ligesom det overhovedet maa ansees for mindre stemmende med rigtige Lovgivningsprincipер at give Domstolene en facultativ Myndighed til at idømme Livsstraf, hvad navnlig i nærværende Tilfælde, hvor Betingelserne for et Mord forudsættes ikke at være tilstede, formeentlig vilde føre til, at Livsstraf for den i S'en omhandlede Forbrydelse saa godt som aldrig blev ikjendt, saaledes synes det ogsaa at være af Vigtighed, naar Lovgiveren overhovedet opstiller en særegen Straffebestemmelse for Drab paa Ægtefælle og Ascendenter, at Straffen da ubetinget bliver Livsstraf — hvorved ikke udelukkes, at en Nedsættelse af Straffen kan finde Sted gjennem Benaadning — og hertil kommer endnu, at det, naar § 90 gives en facultativ Form, vil blive tvivlsomt, om ikke den i § 88 hjemlede Straffenedsættelse ogsaa kan blive bragt i Anvendelse med Hensyn til forstnævnte § — Noget der dog aldrig har været tilsigtet. Uagtet det her Fremstillede er imidlertid den anbydede Meningsforskjel ikke bleven hævet, hvorimod det som en Middelvei mellem de modstaaende Auskuelser er blevet henstillet til Overveielse at foreskrive, at Straffen for Drab i de i S'en omhandlede Forhold, naar det var ledsaget af de i § 88 nævnte Omstændigheder, kunde gaae ned til den i § 87 foreskrevne Straf.

Forøvrigt bemærkes, at det i Forbindelse med nærværende § har været under Overveielse i Commissionen, om der ikke var Anledning til ligeledes med Livsstraf at ansee det Tilfælde, hvor Gjerningsmanden har underkastet den Dræbte ualmindelige Piinsler, eller det er en frugtsommelig Qvinde, han, vidende om hendes Tilstand, har ombragt, jfr. den norske Straffelov Cap. 14 § 6, samt den hannoverske § 229 III og IV.

Da imidlertid en saadan Bestemmelse, hvad det første Tilfælde angaaer, vilde være mindre stemmende med det Princip, som ellers er lagt til Grund ved Udkastets Udarbeidelse, ikke at tillægge en i og for sig kun i Udforelsesmaaden aggraverende Omstændighed Virkning til at lade Straffen gaae høiere end den i Almindelighed fastsatte, og da fremdeles den hele Bestemmelse er uden noget Tilsvarende i den gjeldende Lovgivning, ligesom den ogsaa savnes i den preussiske Straffelov og i Udkastet for Hertugdommerne, er man blevet enig om ei at optage den i Loven.

ad § 91.

Der er i Commissionen blevet yttret Tvivl, om man overhovedet i Straffeloven burde optage en § som nærværende, der svarer til den preussiske Straffelovs § 178, men hvortil hverken den norske Straffelov eller Udkastet for Hertugdommerne have tilsvarende Bestemmelser. Det er i saa Henseende blevet fremhævet, at naar det i Udkastets § 87 er vedtaget ikke at fastsætte Livsstraf som den almindelige Straf for forsætligt Drab, er det formeentlig mindre rigtigt i de følgende §§'er at opstille Tilfælde, hvor denne Hovedregel igjen opgives, i Særdeleshed da det ikke kan overses, at der gives andre Drabstilfælde, foruden de her i S'en nævnte, som med Hensyn til deres hele Charakteer og det forbryderiske Sindelag, der ved samme lægges for Dagen, maae ansees for ligesaa strafbare, som de i denne § omhandlede. Det synes derhos noget betænkeligt, at den Omstændighed alene, at et forsætligt Drab er udført i Forbindelse med en anden Forbrydelse, — hvorved der efter Udkastets Terminologi maa forstaaes ikke blot delicta atrociora, men ogsaa mindre betydelige Forseelser — ubetinget skal medføre Anvendelsen af Livsstraf. I Henhold til disse Betragtninger, hvortil endnu kommer, at der formeentlig i de fleste Tilfælde, hvor et Drab af den i S'en ommeldte Art er særdeles qvalificeret, vil foreligge et egentligt Mord, hvorfor § 86 ubetinget fastsætter Livsstraf, er det blevet bragt i Forslag principaliter, at udelade den omhandlede §, hvorimod det i alt Fald ved Behandlingen af de enkelte grovere Forbrydelser, f. Ex. Røveri og Mordbrand, der efter deres Natur lade befrygte, at Gjerningsmanden under Udførelsen af samme ikke vil vige tilbage for at begaae et Drab af den omhandlede Beskaffenhed, og hvor derfor et saadant Drab, naar det virkelig begaaes, maa tillægges en særegen større Strafbarhed, vilde kunne blive Gjenstand for Overveielse, om der ikke ved Fastsættelsen af Straffen for disse

Forbrydelser kunde optages Bestemmelser om Idømmelse af Livsstraf for det Tilfælde, at et forsætligt Drab begaaes under Udforelsen af samme — og in subsidium, at §'en i alt Fald gives en facultativ Form.

Imod den her fremstillede Anskuelse er det fra den anden Side blevet gjort gjældende, at det Drab, som begaaes under de i § 91 angivne Omstændigheder, i og for sig maa ansees for at være af en saa særdeles strafbar Charakteer, at det formeentlig ikke bor belægges med en mindre Straf end Livsstraf, men at Forholdene dog ofte ville kunne stille sig saaledes, at der i slige Tilfælde neppe kunde imputeres Gjerningsmanden eller denne i alt Fald neppe kunde overbevises om Overlæg, hvorved altsaa § 86 blev uanvendelig. Forsaavidt som dernæst for §'ens Udgaaen er blevet anført, at der gives andre forsætlige Drabstilfælde, der ere lige saa strafbare, som de her i §'en nævnte, men for hvilke dog Livsstraf ikke i Udkastet er foreskreven, f. Gr. Drab paa Embedsmænd under Udovelsen af deres Functioner, — da er det formeent, at slige Tilfælde sjeldent ville forekomme i det virkelige Liv udenfor Straffeanstalterne, og med Hensyn til Drab begaaet paa disse Steder vilde den paatænkte Lov om Straffeanstalterne kunne komme til at indeholde de fornødne Bestemmelser, men at derimod Erfaringen har lært, at ikke saa og netop de afskyeligste og grusomste Drab blive begaaede under de i § 91 nævnte Omstændigheder, navnlig i Forbindelse med de saakaldte delicta atrociora, og at §'en derfor maatte tillægges en ikke ringe praktisk Betydning, fornemmelig den, at herved Anvendelsen af Livsstraf vil være hjemlet, selv hvor Tilstedeværelsen af Overlæg ikke kan oplyses.

Idet det saaledes er formeent, at §'en, i Henhold til det her Anforte, burde bibeholdes, har man ved Udtrykket: „ved Udforelsen af, o. s. v." villet antyde, at ogsaa det Drab, der udfores efterat Forbrydelsen er bleven fuldbyrdet, men dog i umiddelbar Forbindelse med denne, bor henfores under §'ens Bestemmelse, ligesom man ogsaa efter Ordet „Paagribelse" har tilfoiet „Opdagelse" for at give det i §'en liggende Tankeindhold den fornodne Fuldstændighed — en Tilfoielse, om hvis Hensigtsmæssighed der forovrigt er yttret Tvivl af Tilhængerne af den forst udviklede Anskuelse.

ad § 92.

Under Ordet: „ægte Barn" har man forudsat indbefattet et af en gift Kone med en Person, med hvem hun paa den Tid, Fodselen skeer, ikke har vundet Ægteskab, avlet Barn. Ligeledes er det forudsat, at §'ens Anvendelse ikke udelukkes derved, at Barnet ikke har besiddet Vitalitet. Til at optage en til den norske Straffelov Cap. 14, § 17, svarende Bestemmelse har man ikke fundet Opfordring.

ad § 93.

Anvendelsen af den fulde Straf efter nærværende § er betinget af, at Fosteret kommer dodt til Verden, samt at det ikke oplyses, at Fosteret manglede Liv allerede paa den Tid, da Midlerne til dets Fordrivelse bleve anvendte, hvorimod Straffen for Attentat vil indtræde, saavel hvor slig Oplysning tilveiebringes, som naar Barnet er fodt levende (fuldbaaret eller ufuldbaaret). Efter Ordene indbefatter §'en ogsaa det Tilfælde, at en gift Kone fordriver det med hendes Ægtefælle avlede Foster, og der er ikke fundet tilstrækkelig Anledning til, i Analogi med foregaaende § at indskrænke § 93 til kun at gjælde om det ægte Foster, hvilket heller ikke i andre Landes Lovgivninger er skeet, ligesom det da ogsaa vilde være nodvendigt at foreskrive særlig Straf for den gifte Kone, der saaledes fordrev sit i Ægteskabet avlede Foster.

Med Hensyn til, at der til §'ens Anvendelse fordres, at Causalitetsforholdet mellem det anvendte Middel og Fosterets Dod skal være oplyst, er det fra en Side i Commissionen blevet fremhævet, at det i Virkeligheden vil være særdeles vanskeligt at tilveiebringe et saadant Bevis, da Læge-Erklæringerne i slige Sager saa godt som altid ville gaae ud paa, at det maa ansees for tvivlsomt, om ikke Fosterets Dod er fremkaldt ved en anden Aarsag, og at det derfor turde være et Spørgsmaal, om ikke §'en i Overeensstemmelse med den norske Straffelov Cap. 14, § 22, jfr. Motiverne til § 241 i Udkastet til en Straffelov for Bayern S. 98, burde forandres derhen, at §'en gjordes anvendelig paa ethvert Fruentimmer, som i den Hensigt at fordrive eller dræbe sit Foster anvender dertil sigtende Midler, naar Fosteret derefter kommer dodt til Verden. Herimod er det imidlertid blevet erindret, at det, hvis §'en undergik en saadan Forandring, vistnok vilde være nodvendigt udtrykkelig at tilsoie, at den dog ikke skulde omfatte de Tilfælde, hvor det var givet, at Fosterets Dod var foranlediget ved en anden Omstændighed. Naar det derhos maa erkjendes, at der i Virkeligheden gives Tilfælde, hvor Causalitetsforholdet mellem det anvendte Middel og Fosterets Dod lader sig oplyse — i hvilken Henseende bemærkes, at det til Anvendelsen af § 93 formeentlig vil være tilstrækkeligt, at et i Almindelighed til Fosterfordrivelse skikket Middel er benyttet, at Fosteret derefter kommer dodt til Verden, og at der ikke i Sagens samtlige Omstændigheder er overveiende Sandsynlighed for, at en anden Aarsag har bevirket dette Resultat, — og naar det saaledes maa indrommes, at §'ens Regel, saaledes som den er udtrykt, kan faae practisk Anvendelighed, synes det rigtigere at opstille den i §'ens forste Membrum indeholdte Regel som den almindelige, og i Tilfælde, hvor Causalitetsforholdet ikke er givet, i Henhold til Straffelovens almindelige Deel at lade Straffen for Attentat indtræde. Hvis den ovenanførte Forandring blev foretagen i §'en, vilde

Følgen blive, at Attentatet paa Fosterfordrivelse her opstilledes som en særlig Forbrydelse, og til denne Afvigelse fra det i Udkastet i Almindelighed fulgte Princip er der formeentlig saa meget mindre Grund, som den Straf, § 93 i Forbindelse med den almindelige Deels Bestemmelser om Attentat i slige Tilfælde vilde indeholde Hjemmel til at anvende, i og for sig maa anses for at være tilstrækkelig høi.

Det er ikke fundet hensigtsmæssigt, saaledes som det har været foreslaaet, foran Ordene: „Midler, som hun anvender" at indskyde „indvortes eller udvortes", blandt Andet ogsaa af den Grund, at der vel kunde tænkes Tilfælde, hvor en Moder burde anses med Straf for forsætlig Fosterfordrivelse, uden at der strængt taget kunde siges at være anvendt enten indvortes eller udvortes Midler, f. Ex. naar hun udsætter sig for Sygdom eller anstrængende Arbeide i den Hensigt derved at foranledige Abort. Derimod har der været nogen Tvivl om Rigtigheden af at bibeholde Udtrykkene „ved Midler . . . . . paa sig", idet det paa den ene Side herved er tilsigtet at faae det gjort utvivlsomt, at ogsaa det Tilfælde hører ind under § 'en, hvor Moderen, vidende om Hensigten med det paa hende anvendte Middel, har forholdt sig aldeles passiv med Hensyn til det hele Foretagende, medens det paa den anden Side imod de omhandlede Udtryk er anført, at ligesom Ordene i § 'ens 3die Membrum indirecte anthyde, at ogsaa det nysnævnte Tilfælde falder ind under Hovedreglen i 1ste Membrum, saaledes omfatter Ordene: „forsætligt fordriver . . . . . i Moders Liv" alle Tilfælde, hvor Moderen i criminalistisk Forstand maa siges at have gjort sig medskyldig i Fosterfordrivelse.

Ved i § 'ens 3die Membrum under særdeles skærpende Omstændigheder at sætte Straffen til Tugthusarbeide paa Livstid, har Commissionen fundet det ufornødent udtrykkelig at udtale, at den nævnte Straf ubetinget skal anvendes, hvor Fosterfordrivelsen har forvoldet enten Moderens Død eller en betydelig Skade paa hendes Helbred, idet det er antaget at forstaae sig af sig selv, at slige Omstændigheder qvam maxime ere skærpende.

Sluttelig bemærkes, at der ikke er fundet Anledning til her i Capitlet at optage en til den norske Straffelovs Cap. 14 § 25 svarende Bestemmelse.

ad § 94.

Med Hensyn til den Forudsætning, som ligger til Grund for den hele §, nemlig at Fruentimmeret har født hemmeligt, bemærkes, at man har været enig om, at til Barnefødsel i Dølgsmaal ikke blot maa henregnes det Tilfælde, at Fruentimmeret har begivet sig hen i Cenrum for der at føde hemmeligt, men at § 94 i det Hele ogsaa maa være anvendelig, naar Fødselen er foregaaet under saadanne Omstændigheder, at Fruentimmeret, skjøndt hun i Fødselsøieblikket kunde erholde Hjelp, forsætligt har undladt at aabenbare eller positivt fordulgt, at hun befandt sig i Fødselssmerter, f. Ex. naar Fødselen ved Nattetid foregaaer i andre Personers umiddelbare Nærhed, uden at hun for dem aabenbarer Fødselen. Derimod har man ikke troet, at det kunde anses som Fødsel i Dølgsmaal, hvor Nedkomsten er indtraadt, medens Moderen tilfældigt opholdt sig paa et saa affides beliggende Sted, at hun ikke kunde søge Hjelp, og hun derefter i den Tro, at Barnet var dødt, ikke aabenbarer Fødselen — et Tilfælde, der forsaavidt Moderen har jordet Barnet eller skaffet det tilside, hvad under disse Omstændigheder ofte vil være Tilfældet, vil falde ind under Straffebestemmelsen i følgende § eller under den in subsidium foreslaaede § 105. Det er saaledes erkjendt, at det er Moderens Forhold før og under Fødselen, der maa afgjøre, om Barnefødsel i Dølgsmaal er tilstede eller ei, eller med andre Ord, om Moderen har havt til Hensigt at dølge sin Fødsel eller ei, og i Overeensstemmelse hermed er § 'ens Slutningspassus redigeret.

Betingelsen for Anvendelsen af § 'ens 1ste Membrum, nemlig at der efter samtlige oplyste Omstændigheder maa antages at være en egentlig Causalforbindelse mellem Fødselen i Dølgsmaal og Barnets Død, have nogle af Commissionens Medlemmer været for at udtrykke saaledes: „og Barnets Død under eller efter Fødselen derved bevirkes", idet det er formeent, at den nævnte Causalforbindelse ikke blot kan ligge i Moderens hjelpeløse Tilstand, men ogsaa deri, at hun, efter at have bragt sig i en saadan Tilstand, forsømmer at gjøre, hvad der staaer i hendes Magt for at frelse Barnets Liv.

Flerheden af Medlemmerne have imidlertid foretrukket Udtrykkene: „og Barnet paa Grund af hendes hjelpeløse Tilstand omkommer under eller efter Fødselen" hvilke formeentlig indeholde tilstrækkelig Hjemmel til at anvende § 'en ikke blot, hvor Barnets Død er forvoldet derved, at Moderen har udelukket sig fra at erholde Andres Hjelp, men ogsaa naar hendes hele Tilstand forhindrer hende fra at hjelpe sig selv, hvortil endnu kommer, at de af Minoriteten foreslaaede Udtryk turde gaae for vidt, eftersom det dog maa fastholdes, at den Moder, som forsætligt ombringer sit Barn under Fødselen, ikke bliver at straffe efter nærværende §, men efter § 92.

Hvad angaaer § 'ens andet Membrum, der omfatter de Tilfælde, hvor det er uvist, om Fosteret havde Liv eller ikke, dengang Fødselen foregik, og hvor det vel er givet, at det dengang levede, men ikke oplyst, at dets Død er forvoldet ved den hemmelige Fødsel (men derimod ikke det Tilfælde, hvor det er givet, at Fosteret ikke levede, da Fødselen gik for sig, i hvilket Fald man har fundet det urigtigt, at Barnets Død, der her maa betragtes som et reent tilfældigt Factum, der ikke staaer i For-

bindelse med Fødselen i Dolgsmaal, skulde medføre Straf for dette i og for sig ustrafbare Forhold) — da er det fra en Side i Commissionen formeent, at denne Deel af §'en helst maatte udelades, saaledes at Straffebestemmelsen altsaa indskrænkedes til det i 1ste Membrum omhandlede Tilfælde. Herimod er det imidlertid blevet gjort gjeldende, at selv hvor Barnefødsel i Dolgsmaal er tilstede og lader sig oplyse, vil det, saaledes som Forholdene stille sig i det virkelige Liv, ofte være særdeles vanskeligt at tilveiebringe fuldstændigt Beviis for Causalforbindelsen mellem den hemmelige Fødsel og Barnets Død, og at man derfor ved at fordre denne Betingelse for at belægge Barnefødsel i Dolgsmaal med Straf, i mangfoldige Tilfælde vilde lade denne Forbrydelse hengaae straffri, og om end dette practiske Hensyn ikke kan føre til at belægge et i og for sig ustrafbart Forhold (Fødsel i Dolgsmaal) med Straf, saa maa det dog formeentlig erkjendes, at dette Forhold er saa pligtstridigt, at det vel kan bestaae med Retfærdighedens Fordringer at ansee det med Straf under saadanne særegne Omstændigheder, som maa gjøre det tvivlsomt, om dette Forhold ikke har medført et større Brud paa Retsordenen (Barnets Død) — et Resultat, der frembyder saa meget mindre Betænkelighed, som Straffen efter det omhandlede Membrum af §'en er bestemt at kunne gaae ned til Fængsel.

Medens iøvrigt §'en er anvendelig i alle Tilfælde, hvor et egentligt Foster er kommet til Verden, selv om det er ufuldbaaret, hvorunder altsaa ogsaa Aborter ville kunne henføres, ville Ordene: „foder" og „Barn" udelukke §'ens Anvendelse, ikke blot naar en saakaldet mola er bleven adskilt fra Moders Liv, men ogsaa naar en Abort har fundet Sted saa tidligt efter Besvangrelsen, at der ikke kan være Tale om nogen virkelig Fødsel, idet intet udviklet Foster er tilstede, hvilket iøvrigt i forekommende Tilfælde maa blive Gjenstand for Lægekyndiges Afgjørelse.

Sluttelig bemærkes, at Straffen er af Hensyn til den i § 93 for den der omhandlede beslægtede Forbrydelse valgte Straf, jfr. den norske Straffelov Cap. 14, § 18, sammenholdt med § 22, af hvilke dog den første Bestemmelse er antaget at indeholde en uforholdsmæssig høi Straf, i §'ens 1ste Membrum sat til Forbedringshusarbeide, og i 2det Membrum til samme Art Arbeide indtil 2 Aar eller under formildende Omstændigheder til Fængsel med et Minimum af 3 Maaneder.

ad § 95.

Der har i Commissionen været yttret Tvivl, om der overhovedet er tilstrækkelig Anledning til i Straffeloven at optage nærværende §, eftersom det i sammes 1ste Membrum omhandlede Tilfælde formeentlig vil falde ind under den almindelige Straffebestemmelse i Udkastets § 103 om Uagtsomhedsdrab, ligesom det i 2det Membrum ommeldte under det 2det Punctum af den §, der in subsidium er foreslaaet optaget efter § 104, og eftersom de i disse §§ foreskrevne Straffe synes at staae i et passende Forhold til de her i § 95 omhandlede Forbrydelser efter disses hele Characteer.

Den overveiende Anskuelse har imidlertid dog været for at optage en særegen § om uforsvarlig Omgang med Barnefødsel, og er det i saa Henseende blevet erindret, at slig Omgang, hvorved Barnets Død bevirkes, meget ofte kan foregaae uden positiv Virksomhed fra Moderens Side derved, at hun fortsætlig undlader at foretage, hvad der kan være tjenligt til Barnets Frelse, og at denne Forbrydelse overhovedet kan fremtræde under saamange forskjellige Forhold, at det formeentlig vilde være tvivlsomt, om den almindelige Bestemmelse i § 103 i alle Tilfælde vilde blive anseet anvendelig derpaa, og hertil kommer endnu, at den i §'en omhandlede Forbrydelse, der i sig ofte vil skjule enten Fostermord eller Barnefødsel i Dolgsmaal, i ethvert Fald staaer i et saa nært Slægtskabsforhold til disse Forbrydelser, at den bør sættes i Forbindelse med samme og holdes ude fra Udkastets § 103, hvis Straffebestemmelse formeentlig hellerikke er strænge nok for hiin Forbrydelse.

Ligesom Commissionen saaledes ikke har været enig med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt overhovedet en særegen § om uforsvarlig Omgang med Barnefødsel burde optages, saaledes har der ogsaa — den bekræftende Besvarelse af dette Spørgsmaal forudsat — været forskjellige Meninger om §'ens Affattelse. Fra en Side er det saaledes — af Hensyn til, at det paa Grund af de mange forskjellige Former, hvorunder den anhydede uforsvarlige Omgang kan fremtræde, vil være særdeles vanskeligt at tilveiebringe Beviis for Causalitetsforbindelsen mellem slig Omgang og Barnets Død — foreslaaet at gjøre §'ens 1ste Membrum anvendeligt i alle Tilfælde, hvor Moderens uforsvarlige Omgang med sin Barnefødsel er oplyst og Barnet er omkommet, uden Hensyn til, om der haves Beviis for, at dets Død er foranlediget ved hiint Forhold fra Moderens Side eller fremkaldt af andre Grunde. Hertil er det imidlertid fra den anden Side anført, at naar det er givet, deels at der har fundet uforsvarlig Omgang med Hensyn til Barnefødselen Sted, deels at Barnet er omkommet, vil der i Almindelighed foreligge tilstrækkeligt Beviis for Causalforbindelsen, og at der ikke er Grund til for det mulige Tilfælde, at sligt Beviis dog skulde mangle, at give særegne Regler, eftersom Betingelserne enten for §'ens andet Membrum eller for den efter § 104 in subsidium foreslaaede §, vistnok ville være tilstede i de fleste Tilfælde af saadan Beskaffenhed. Hertil kommer, at flere nyere Straffelove, f. Ex. den preussiske og norske, ligesom ogsaa Udkastene for Hertugdømmerne og for Bayern ikke gaae saa vidt som det anhydede Forslag, og at det formeentlig er mindre stemmende med de almindelige Regler om Straf for Uagtsomhedsforseelser ikke at fordre Beviis for Causalforbindelsen mellem Handlingen og det indtraadte Onde. I Henhold hertil er det da foreslaaet at lade §'en begynde saaledes:

„Har et udenfor Ægteskab besvangret Fruentimmer ikke beviisligen født i Dolgsmaal, men ved uforsvarlig Omgang med sit nyfødte Barn foraarsaget dettes Død, ansees hun o. s. v." En tredie Anskuelse har endelig villet, at der i Analogi med § 95 i nærværende §, iøvrigt affattet som nys anført, skulde optages en særegen Bestemmelse om de Tilfælde, hvor Causalforbindelsen ikke er oplyst, saaledes at Straffen for dette Tilfælde indskrænkes til Fængsel, dog ikke under 3 Maaneder.

Da ingen Enighed er bleven bragt tilveie mellem de her fremstillede modstaaende Anskuelser, henstaaer saaledes Affattelsen af §'ens 1ste Membrum til nærmere Overveielse ved en senere Bearbeidelse af Udkastet, hvor det da ogsaa vil komme under Omhandling, hvorvidt Udtrykkene: „uforsvarlig Omgang med sit nyfødte Barn" eller „med Hensyn til sin Barnefødsel" tilstrækkeligt betegne ethvert Forhold, hvor Moderen bevidst forsømmer at anvende de Midler, som hun ved kunne være tjenlige til Barnets Frelse — Noget hvorom der i Commissionen er blevet yttret Tvivl.

ad § 96.

I det iøvrigt, hvad nærværende § angaaer, henvises til de ovenfor med Hensyn til Capitlet i Almindelighed fremsatte Bemærkninger, skal her kun anføres, at „Tvekamp" er brugt istedet for det fremmede Ord: „Duel" om en Kamp med egentlige krigerske Vaaben, medens der ved „Slagsmaal" er tænkt paa Kamp med Knipler, Knive, o. s. v. Med Hensyn til Ordene „Slagsmaal, hvori de efter Overeenskomst have indladt sig", er det indvendt, at der maaskee efter vore Forhold ikke er Anledning til at optage denne Passus, der findes i den norske Straffelov Cap. 14, § 15, og at det kunde befrygtes, at disse Udtryk muligen kunde medføre, at Tilfælde, som mangle det egentlig Characteristiske ved Duel, nemlig at Kampen føres efter visse Regler, bleve henførte under §'en.

Det er imidlertid antaget, at det af den hele § klart fremgaaer, at der til dens Anvendelse fordres en Overeenskomst om Jagttagelse af Regler, som enten ere aftalte eller ligge i den almindelige Vedtægt, og at Udtrykkene derfor burde bibeholdes.

ad §§ 97—101.

Det er allerede ovenfor i de almindelige Bemærkninger til Capitlet antydet, at det omtvistede Spørgsmaal, om hvorvidt de Tilfælde, der kunne henføres under Begrebet af det saakaldte halvforsætlige Manddrab, rettest behandles i Forbindelse med Materien om Manddrab eller med Reglerne om Legemsbeskadigelser, af Commissionen foreløbig er blevet afgjort derhen, at de ere bleyne optagne her i Capitlet imellem de Bestemmelser, der afhandle det egentlig forsætlige Drab, og de, der angaae de uagtsomme. Da imidlertid de for de omtalte Tilfælde givne Bestemmelser staae i saa særdeles nær Forbindelse med dem, der indeholdes i det nærmest følgende Capitel, idet de subjective Momenter ere de samme, og kun det objective Moment, den indtraadte Følge, er forskjellig — hvorfor begge Rækker af Bestemmelser under Eet ere gjorte til Gjenstand for Forhandling i Commissionen — har man troet det rettest, for at undgaae Gjentagelse, ogsaa her at samle de Bemærkninger, hvortil der maatte være Anledning, paa eet Sted, og hvad der med Hensyn til den nærværende Række af §§ maatte være fornødent særlig at fremhæve, vil derfor findes nedenfor i Bemærkningerne resp. til §§ 109 (110), 111 (112), 114, 115, 110 (111), jfr. ovenfor §§ 88 og 116.

ad § 102.

Man har i det Hele været utilbøielig til i nærværende § at optage Distinctioner, hentede enten fra Stedet, hvor Handlingen foregaaer, jfr. D. L. 6—6—10, eller fra den større eller mindre Sandsynlighed, hvormed Gjerningsmanden kunde vente den udsatte eller forladte Persons Redning, i hvilken Henseende bemærkes, at Udkastet af 1843 til den preussiske Straffelov §§ 317—20 indeholdt slige Distinctioner, men at en saadan casuistisk Affattelse af Loven siden blev forladt, og Straffebestemmelsen givet saaledes, som den nu haves i den nævnte Lov § 183. Ligeledes har man ikke fundet nogen Anledning til at angive de forskjellige Motiver, som kunne forlede til denne Forbrydelse, og hvoraf nogle ere langt mere qualificerede end det i Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne optagne „for at befrie sig for Forsørgelsespligten". Man har derhos foretrukket det mere omfattende Udtryk: „Person i en Alder eller Forfatning, hvori denne ikke formaaer at hjelpe sig selv", der ogsaa betegner Personens hjelpeløse Tilstand paa Grund af Alderen, for den preussiske Straffelovs: „Børn under 7 Aar".

Med Hensyn til Straffen efter §'ens 1ste Membrum bemærkes, at det, for under formildende Omstændigheder at anvende Straf af Fængsel med et Minimum af 6 Maaneder, fra en Side i Commissionen er anført, at det nævnte Membrum af §'en formeentligt ogsaa vil være anvendeligt i Tilfælde, hvor der ikke kan siges at være nogen lav forbryderisk Hensigt tilstede, men hvor Nogen forlader en Anden i en hjelpeløs Forfatning af Mangel paa tilstrækkeligt Mod, uden at den Anden dog befinder sig i Nødstilstand, f. Ex. under Forhold, der omtrentlig ligne til de i den norske Straffelovs Capitel 15 § 18 omhandlede, og at det formeentlig vilde være uforholdsmæssig haardt i slige Tilfælde at anvende Forbedringshusarbeide.

Den overveiende Mening har imidlertid været for, i det nævnte Afsnit af §'en ikke at optage Straf af Fængsel, idet det er bemærket, at ligesom det overhovedet er tvivlsomt, om §'en efter sine Ord kunde anvendes i Tilfælde, som de antydede, vilde Spørgsmaalet i hvert Fald nærmest blive, om den Paagjeldende kunde siges at have paadraget sig noget Ansvar eller ikke, men at der, naar dette først var besvaret bekræftende, ikke vilde kunne være Noget at erindre imod at ansee hans strafværdige Forhold med Forbedringshuusarbeide, hvorhos det endnu er anført, at Besøielsen til under formildende Omstændigheder at anvende Fængselsstraf ogsaa af den Grund er noget betænkelig, at det muligen kunde befrygtes, at denne Straf, da for hyppigt vilde blive bragt i Anvendelse for en i og for sig dog meget graverende Forbrydelse.

Der har været yttret Tvivl, om der ikke mulig var Anledning til noget at forhøie Maximum af Straffen efter §'ens 2det Membrum, eftersom Forbrydelsen, skjøndt det ikke kan oplyses, at Døden har været tilsigtet, ofte vil kunne nærme sig saavel til Mord som til Drab, men det er dog fundet fuldkomment at stemme med Retfærdighedens Fordringer, at der opstilles en betydelig Forskjel i Strafbarheden, eftersom den forbryderiske Hensigt er fuldstændig oplyst eller ei.

Medens man har været enig om som et særeget Tilfælde af ringere Strafbarhed i §'ens 3die Membrum at udsondre det, hvor Handlingen ikke har været forbunden med nogen Fare for den Paagjældendes Liv eller Helbred, har der derimod været deelte Meninger, om Straffen for slige ikke farlige Tilfælde ubetinget burde være Fængsel, eller om den af Hensyn til den særdeles forbryderiske Hensigt, hvormed Handlingen selv under hiin Forudsætning kan være forbunden, t. Ex. at skille en Anden ved betydelige Rettigheder, ikke under skærpende Omstændigheder burde kunne stige til Forbedringshuusarbeide i 2 Aar.

Sluttelig bemærkes, at §'en ikke er forudsat at omfatte det Tilfælde, hvor Forældre for længere Tid forlade deres spæde Børn indelukkede i et Værelse, da de under slige Omstændigheder neppe kunne siges at have tilsigtet at forlade Børnene i en hjelpeløs Forfatning eller overhovedet at have havt nogen strafbar Hensigt, dengang de forlode dem

ad § 103.

Der har i Anledning af nærværende § — der i det Væsentlige er affattet i Ligheb med Frd. af 4de October 1833, § 29, den norske Straffelovs Cap. 14, § 26 og den preussiske Straffelovs § 184 — været opkastet Spørgsmaal, om der ikke kunde være Foie til, i Overeensstemmelse med den citerede § af Frd. af 1833, nærmere at angive Beskaffenheden af de skærpende Momenter, der skulle betinge Anvendelsen af offentligt Arbeide, i hvilken Henseende det er bemærket, at det, hvorpaa det i Særdeleshed kommer an, ikke saameget er, at Gjerningsmanden har handlet fremfusende, som at han maa have været opmærksom paa Handlingens Farlighed. En slig Angivelse er imidlertid fundet mindre nødvendig, eftersom Domstolene vel neppe ville være i Tvivl om, hvad der skal henregnes til de antydede skærpende Omstændigheder, da Saadant i hvert enkelt Tilfælde tilstrækkeligt vil fremgaae af Gjerningens hele Beskaffenhed.

Jøvrigt har man ved Affattelsen af Straffebestemmelsen ladet sig det være magtpaaliggende at antyde, at Straf af offentligt Arbeide kun aldeles exceptionelt under særdeles skærpende Omstændigheder skal anvendes, men at Bødestraffen under formildende Omstændigheder skal staae den almindelige Straf af Fængsel nærmere end hiin skærpede Straf.

Der er ikke — og i alt Fald ikke her — fundet Anledning til at optage en Bestemmelse, svarende til den preussiske Straffelovs § 184, om, at den, der under Udøvelsen af sit Embede eller sin Næringsvei ved Uagtsomhed bliver Aarsag til Nogens Død, skal kunne forbryde Retten til at udøve sin Bestilling enten i en vis Tid eller for bestandigt — en Bestemmelse, der iøvrigt navnlig vilde kunne blive af practist Betydning med Hensyn til Læger, hvis jus practicandi ikke kan betages dem ad administrativ Vei.

ad § 104.

Forsaavidt det i denne §'s 1ste Membrum, jfr. den norske Straffelovs Cap. 24, § 27, 1ste Pasus, er opstillet som Betingelse for sammes Anvendelse, at den Anden omkommer, er det fra en Side i Commissionen blevet erindret, at selv hvor slig Ulykke ikke er skeet, vil dog det i §'ens 1ste Membrum ommeldte Forhold kunne fremtræde som særdeles strafværdigt, naar der for den som uden Fare for sit Liv eller Helbred kunde have bragt Hjelp, maatte være overveiende Grunde til at antage, at hvis han ikke hjalp, maatte den Anden omkomme, og hvor det saaledes maa tilskrives aldeles tilfældige og for ham uforudseelige Omstændigheder, at den i Livsfare stedte Person frelses fra Døden. Det er derfor formeent, at der efter Ordet: „omkommer" burde tilføies: „eller lider betydelig Skade paa Legeme eller Helbred".

Den overveiende Anskuelse i Commissionen har imidlertid været imod at optage denne Pasus, thi om det endog maa indrømmes, at et Forhold af den i 1ste Membrum forudsatte Art kan fremtræde som særdeles strafværdigt, selv hvor Døden ikke er indtraadt, ville saadanne Tilfælde dog i det virkelige Liv være sjeldne, og man vilde, ved at frafalde den bestemte Grændse, at Døden skal være indtraadt, derhos give Reglen et saa ubestemt Omfang, at den let vilde kunne misbruges til Undersøgelser

og Forfølgninger, der, selv hvor der aldeles ikke kan tilregnes den, mod hvem de rettes, nogen virkelig Skyld, ville være graverende og krænkende for ham. Hertil kommer endvidere, at det formeentlig oftere i Straffeloven er nødvendigt at gjøre Straffen for et i og for sig forkasteligt Forhold betinget af, at en vis objectiv Følge indtræder, og af practiske Hensyn ingen Straf at fastsætte for de i det virkelige Liv sjeldne Tilfælde, hvor den subjective Skyld omtrent er den samme, skjøndt hint Resultat ei er indtraadt.

Forsaavidt man endelig maaskee maatte finde, at der ved at optage de ovennævnte Ord vilde opnaaes en større Consequents mellem de tvende respective i 1ste og 2det Membrum omhandlede Tilfælde, da maa det bemærkes, at det dog neppe er ganske det samme Forhold, som omhandles i disse to Bestemmelser. Skjøndt det nemlig vel i 1ste Membrum forudsættes, at den Vedkommende skal have været istand til uden Fare for Liv eller Helbred at bringe Hjelp, vil der dog ofte kunne frembyde sig ikke faa Betænkeligheder for ham ved hans Virksomhed i denne Henseende, medens noget Saadant sjeldent vil være Tilfældet med Hensyn til den i §'ens 2det Membrum foreskrevne Pligt at sørge for de mulige Redningsmidlers Anvendelse. Under de i den sidstnævnte Bestemmelse forudsatte Omstændigheder vil Faren derhos altid fremtræde saa overhængende, at den Tanke nødvendig maa paatrænge sig den Vedkommende, at, hvis han ikke hjelper, vil det være umuligt, at den tilsynelabende Døde kan frelses.

Hvad angaaer §'ens 2det Membrum, da har ligeledes Commissionens overveiende Flerhed udtalt sig imod, hvad der er blevet foreslaaet, at gjøre Anvendelsen af samme afhængig af, „at det skjønnes, at han (den Skindøde) er omkommet paa Grund af saadan Forsømmelse", idet det er fundet at ville være særdeles vanskeligt at tilveiebringe et saadant Bevis, og som Følge heraf den hele Bestemmelse med dette Tillæg vilde blive saa godt som uden al practisk Betydning. Det har ogsaa været under Omhandling, om man ikke ganske kunde udelade §'ens 2det Membrum, imod i 1ste Membrum ved Siden af „stedt i Livsfare" at sætte: „eller befinder sig i skindød Tilstand", samt i Forbindelse hermed at udtale, at Straffen for under de i §'en nærmere angivne Betingelser ikke at hjelpe den Skindøde skal være anvendelig i alle Tilfælde, hvor det ikke kan skjønnes, at slig Hjelp vilde have været frugtesløs; men det er dog fundet, at ligesom de tvende omhandlede Tilfælde i sig selv ere af forskjellig Art, saaledes vil det uden Tvivl være forbundet med særdeles Vanskelighed at redigere det 1ste Membrum saaledes, at det paa eengang kan ramme begge Tilfælde.

Med Hensyn til den in subsidium henstillede §, der i Udkastet er optagen i Marginen efter § 104, bemærkes, at Commissionen har fundet, at det i sammes 1ste Membrum omhandlede Forhold, der vel i Almindelighed vil fremtræde i Forbindelse med en større Forbrydelse, men dog ogsaa kan tænkes uden en saadan, staaer i et saa naturligt Sammenhæng med §'ens 2det Membrum, at der, naar den sidste Bestemmelse maatte blive vedtaget at skulle bibeholdes, formeentlig ogsaa var Grund til at bibeholde det 1ste Membrum. Forsaavidt Commissionen derimod ved en senere Bearbeidelse af Udkastet skulde komme til det Resultat at udelade den omhandlede §'s 2det Membrum, — Noget, der nærmest vilde afhænge af, hvad der maatte blive besluttet med Hensyn til Udkastets § 95 — vilde der formeentlig ikke være tilstrækkelig Grund til at bibeholde den subsidiaire §'s 1ste Membrum,'der nærmest maa ansees som en Politibestemmelse.

ad § 105.

Jevnfør ovenfor Bemærkningerne til § 89, hvor det Fornødne med Hensyn til nærværende § er anført.

Tiende Capitel.

Idet iøvrigt, hvad nærværende Capitel i dets Heelhed angaaer, henvises til, hvad ovenfor er anført i de almindelige Bemærkninger til det foregaaende Capitel (de tvende første Stykker), skal det paa dette Sted bemærkes, at det har været under Omhandling i Commissionen, hvorvidt der her i Capitlet maatte være Anledning til at optage en Bestemmelse om, at simpel personlig Vold udøvet mod Embedsmænd eller nogen af de øvrige ovenfor i Capitel IV §§ 18—20 nævnte Personer under Udøvelsen af deres offentlige Forretninger eller i Anledning af en af dem foretagen Embedshandling, bliver at ansee med de i de citerede §§'er indeholdte Straffe; men da det under Forudsætning af en saadan Bestemmelses Optagelse formeentlig vilde være nødvendigt ligeledes at henvise til Capitel II, § 12 og Capitel III, § 16, jfr. § 15, har man fundet det retteste ikke at optage en

slig Bestemmelse, men derimod forbeholdt det nærmere Overveielse ved en senere Bearbeidelse af Udkastet, om der ikke af Hensyn til, at de i §§ 18—20 samt i § 16 omnævnte Legemsangreb kunne have medført et Onde, for hvilket nærværende Capitels § 109 (110) indeholder større Straf end hine Bestemmelser, kunde være Anledning til i de nævnte §§ at optage en Tilkjendegivelse om, at forsaavidt Forbrydelsen efter sin Natur medfører større Straf, bliver denne at anvende.

Forsaavidt den preussiske Straffelov samt Udkastet til den bayerske og til en Straffelov for Hertugdømmerne i Forbindelse med Materien om Legemsbeskadigelser (eller Manddrab) indeholde Straffebestemmelser for dem, som, uden at tilsigte at skade bestemte enkelte Personer, foretage Handlinger, der sætte et ubestemt Antal af Individer i Fare, f. Ex. ved at forgifte Brønde eller Vandledninger, flytte Somærker, o. desl., har man været enig om, med Hensyn til slige Tilfældes Forskjelligheb fra de mod bestemte Personer rettede Angreb paa Legeme eller Helbred, ikke her i Capitlet at give Bestemmelser for hine Forbrydelser, men at henvise samme til Capitlet om almeenfarlige Forbrydelser.

Man har endvidere ikke fundet Anledning til i Straffeloven at give særegne Bestemmelser, svarende til den norske Straffelovs Capitel 15, §§'ne 21 og 22, der ere hentede fra Artikler i N. L., hvortil D. L. havde parallele nu ophævede Bestemmelser, eftersom de paa de anførte Steder omhandlede Tilfælde som Attentater paa andre strafbare Handlinger ville falde ind under de almindelige Straffebestemmelser om Forsøg paa en Forbrydelse.

Derimod har man vel antaget, at Bestemmelsen i Frd. af 4de October 1833 § 28 (om Erstatning for Lyde og Vanzir i visse Tilfælde) bør optages i Straffeloven, men man har troet, at dens rette Plads vilde være i et særeget Capitel om Skadeserstatning, jfr. den norske Straffelov, Capitel 26, under hvilket det da vilde kunne blive Gjenstand for Overveielse, om ikke den citerede Bestemmelse kunde udvides til andre Tilfælde, f. Ex. hvor en Familieforsørger er bleven dræbt. Ogsaa kunde der maaskee blive Spørgsmaal om i Straffeloven at optage nogle almindelige Bestemmelser om, i hvilke Tilfælde Forseelser kunne være Gjenstand for privat Forfølgning, jfr. Frd. af 1833, § 30, et Spørgsmaal, der dog tildeels staaer i Forbindelse med den paatænkte Omorganisation af Retspleien i Straffesager.

Sluttelig bemærkes, at man ikke har fundet Foie til at optage Straffebestemmelser for Selvlemlæstelse i de Tilfælde, hvor saadan Gjerning maa anses strafbar efter den gjældende Lovgivning, f. Ex. for at unddrage sig Krigstjeneste, idet det er antaget, deels at Straffebestemmelser i denne Henseende ville være libet virksomme til at afskrække fra slige Handlinger, deels at Lemlæstelsen indeholder tilstrækkelig Straf i sig selv, saa meget mere, som den ofte kun vil medføre en Forandring i den Maade, hvorpaa Vedkommende kommer til at aftjene sin Værnepligt, derved at han udskrives til Militairarbeider istedetfor til Soldat.

ad §§ 106—111 (112).

Med Hensyn til nærværende §§'er har der i Commissionen været en saa stor Meningsforskjel, at intet af de fremkomne Forslag har kunnet vinde den almindelige Stemning for sig, hvorfor der i alt Fald med Hensyn til en enkelt af §§'ne foreligge endog 3 forskjellige Affattelsesmaader. Der vil derfor her ikke kunne være Tale om nogen selvstændig Begrundelse af et endog kun foreløbigt Resultat af Forhandlingerne, men ikkun om en Udvikling eller Fremstilling af det Væsentlige i disse.

Det har da først været Gjenstand for Commissionens Overveielse, om hvorvidt man ikkun med Hensyn til mindre betydelige Legemsfornærmelser (simple Hug og Slag samt lette Legemsbeskadigelser) burde opstille en Forskjel mellem den simpelt forsætlige og den overlagte Forseelse, eller om denne Distinction ogsaa burde gjøres gjeldende med Hensyn til de større Legemsbeskadigelser (de i Frd. 4de Octbr. 1833 § 2 omhandlede). For at gaae den først antydede Vei er det navnlig blevet yttret, at det formeentlig kun er ved de mindre Legemsangreb, der som oftest fremtræde som reelle Injurier, at Overlæget har en saa graverende Character fremfor andre aggraverende Momenter, at der er Anledning til at opstille en særegen Strafbarhed for slige Tilfælde, men at dette Moment derimod med Hensyn til de større Legemsbeskadigelser, som i Almindelighed med Hensyn til andre Forbrydelser kun viser sig som en blandt flere aggraverende Omstændighed, hvortil der ved Straffens Bestemmelse kunde tages tilstrækkeligt Hensyn derved, at der i den til § 2 i Frd. af 4de Octbr. 1833 svarende § blev opstillet en betydelig Vide mellem Straffens Minimum og Maximum, jfr. den preussiske Straffelovs Capitel om Legemsbeskadigelser. Paa den anden Side er det imidlertid blevet erindret, at de samme Betragtninger, som føre til at opstille forskjellige Straffebestemmelser med Hensyn til de mindre Legemsfornærmelser, eftersom Overlæg er tilstede eller ei, formeentlig kunne gjøres gjældende med Hensyn til de større Legemsbeskadigelser, og at der vil kunne vise sig en særdeles betydelig Forskjel i Strafbarheden af tvende i objectiv Henseende under Frd. af 4de Octbr. 1833 § 2 hørende Tilfælde, hvor den samme Følge er indtraadt, men hvor den ene Handling er udført med Overlæg, den anden ikke. Handlingens objective Følge kan formeentlig dog overhovedet ikke anses for at være det ubetinget afgjørende Moment med Hensyn til Valget af Straffen, men denne maa lige saa meget bestemmes ved andre Hensyn, f. Ex. til Handlingens Farlighed, i hvilken Henseende det brugte Redskab kommer i væsentlig Betragtning, og dertil kommer endnu, at det turde have sin Betænkelighed at give en Straffebestemmelse med Hensyn til den omhandlede Art af Legemsfornær-

melser en saa betydelig Vide som ovenfor antydet, uden at der tillige gaves Domstolene nærmere Veiledning i Hensende til Valget af de forskjellige Straffegrader. — I Forbindelse hermed er det derhos blevet fremhævet, at der kunde være god Føie til i den §, der vilde komme til at omhandle de i Frd. af 1833 § 2 nævnte Legemsbeskadigelser, at lade Minimum af Straffen gaae under offentligt Arbeide, i Betragtning nemlig af, at der under en saadan § vilde blive indbefattet Tilfælde, hvor Følgen ikke staaer i naturlig Forbindelse med den foretagne Handling, og Gjerningsmanden saaledes ikke har forudseet eller kunnet forudsee samme, f. Ex. hvor den, der i Slagsmaal kaster omkuld af en Anden, falder paa en spids Steen, hvorved Synet eller maaskee endog Livet beroves ham. Det antydede Minimum af Straffen vilde derhos finde Medhold i den almindelige Opinion om de her omhandlede Forbrydelsers Strafbarhed i Sammenligning med Eiendomsindgreb, som Tyveri og Bedrageri. Det er imidlertid herimod indvendt, at man ved at give den her antydede Betragtning for meget Rum let vilde komme til at omstøde det i og for sig dog vistnok rigtige System med Hensyn til Straffens Bestemmelse, at lægge særdeles Vægt paa den indtraadte Følge, og at derhos Sikkerheden for saa vigtige Retsgoder som Liv og Helbred fordrer, at der opstilles strænge Straffe for ethvert Angreb af den Natur, at det berører den Angrebne disse Retsgoder. — Ligeledes har det Spørgsmaal været Gjenstand for Overveielse, hvorvidt det med Hensyn til Legemsfornærmelser vilde være tilstrækkeligt at opstille en Todeling i Hensende til det objective Moment, den indtraadte Følge, eller om man, saaledes som Tilfældet er med Frd. af 4de Octbr. 1833, burde vælge en Tredeling, og er der navnlig i saa Hensende yttret Frygt for, at man ved hiin vilde komme til under samme Straffebestemmelse at indbefatte Tilfælde, der dog maatte ansees som særdeles forskjellige.

Med formeentlig størst mulig Hensyntagen til de her antydede forskjellige Betragtninger er det da blevet foreslaaet (et Forslag, som i det Følgende for Kortheds Skyld vil blive betegnet med Litr. A), at indskrænke Capitlets Begyndelsesparagraph (§ 106) til kun at omhandle simple Hug og Slag og anden dermed beslægtet personlig Vold, udøvet uden Overlæg (med Straf af Fængsel eller Bøder), dernæst (i § 107) at give Regler for de samme Legemsfornærmelser, udøvede med Overlæg (med Straf af Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar), i § 108 (som nedenfor nærmere skal omhandles), at sætte Straf for simpel personlig Vold mod Ascendenter, i § 109 at omhandle de i Frd. af 1833 § 2 nævnte Legemsbeskadigelser uden at distingvere mellem, om Overlæg har været tilstede eller ei, og med Straf af offentligt Arbeide indtil 10 (eller indtil 8) Aar, i § 110 at give Regler for de Tilfælde, der, paa Grund af, at Gjerningen er bleven fremkaldt ved den Angrebnes eget urigtige Forhold, have en ringere Strafbarhed, og endelig i § 111 at sætte Straf deels for de Tilfælde, hvor Fornærmelsen objectivt taget er grovere end simple Hug og Slag, uden at den tilføiede Skade naaer den i Frd. af 4de Octbr. 1833 § 2 ommeldte Storrelse, deels for de Tilfælde, hvor vel et større Onde er indtraadt, men hvor Skaden maa tilskrives saadanne tilfældige Omstændigheder, at Gjerningsmanden ikke har kunnet forudsee samme som en rimelig Følge af Handlingen (med Bemyndigelse for Domstolene til her at lade Straffen gaae ned til Fængsel ikke under 3 Maaneder).

Det til Grund for dette Forslag liggende System vilde da fornemmelig deri være forskjelligt fra den gjældende Ret, at medens Frd. af 4de October 1833 har anseet det nødvendigt ved Siden af Gradationer i Straffen efter Hensynet til Storrelsen af det indtraadte Onde at opstille en Række af forskjellige Omstændigheder, der i Forbindelse med dette Moment skulle have Indflydelse paa Straffens Bestemmelse, er det her med enkelte Modificationer i det Hele anseet rettest at indskrænke sig til forskjellige Straffesatser efter den indtraadte Beskadigelses Betydning, men at give disse en saadan Vide, at det bliver Domstolene muligt i hvert enkelt givet Tilfælde at tage tilbørligt Hensyn til alle de aggraverende eller formildende Omstændigheder, der ledsage Gjerningen (istedetfor §§ 1 og 7 og tildeels for §§ 4, 5 og 6 i Frd. 1833 vilde saaledes træde nærværende Lovs §§ 106 og 107, istedetfor Frds. §§ 2, 3, 8, 9, 12 og tildeels for §§ 4, 5 og 6, 10, 11 2det Membrum og 13 nærværende Lovs §§ 109 og 111, hvorhos det formeentlig vilde være mindre nødvendigt i Straffeloven at optage Bestemmelser, svarende til Frds. § 14, 1ste Mbr. og § 15).

Medens nu det her fremstillede System og det derpaa baserede Forslag vel i sin Almindelighed har vundet Bifald hos Commissionens Pluralitet, er det fra en Side derimod blevet erindret, at, skjøndt det vel maa ansees for nødvendigt at optage enkelte af de aggraverende Momenter, hvorom der i Frd. af 4de Octbr. 1833 er givet udtrykkelige Bestemmelser, gives der formeentlig paa den anden Side netop med Hensyn til Legemsbeskadigelser andre qualificerende Omstændigheder, der i lige saa høi Grad som den indtraadte Følge betinge Forbrydelsens Strafbarhed. Ligesom det fra denne Side vedblivende maatte formenes, at det var betænkeligt at opstille Straffebestemmelser af en saadan Vide, som i det ovenfor fremsatte Forslag, uden at give Domstolene nærmere Veiledning med Hensyn til Straffens Udmaaling, og at Overlægget burde tillægges en særegen qualificerende Virkning ogsaa med Hensyn til de større Legemsbeskadigelser efter §§ 109 og 111 (jfr. ovenfor), saaledes gjaldt det Samme ogsaa om den bestemte Hensigt til at tilføie det Onde, som er indtraadt, hvilken i mange Tilfælde vil kunne fremtræde endog mere qualificerende end Overlæg.

Fra en anden Side i Commissionen, der heller ikke har fundet sig tilfredsstillet ved den ovenfor antydede Affattelsesmaade af de omhandlede §§, er som Modsætning hertil blevet bragt i Forslag at redigere Capitlets første §§ saaledes (en Redaction, som i det Følgende betegnes med Litr. B):

§ 106: „Den, som forsætligt tilføier en Anden Hug og Slag eller anden personlig Vold, uden at saadanne Omstændigheder dermed ere forbundne, som medføre større Straf, ansees med Bøder fra 5 til 200 Rdlr."

§ 107: „Er ved slig voldelig Behandling den Angrebne tilføiet Skade paa Legeme eller Helbred, som dog er af mindre Betydenhed end i § 109 forudsat, ansees den Skyldige med Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder fra 20 til 500 Rdlr. (eller: i Almindelighed ikke under 20 Rdlr.)."

§ 108: „Den, som med Overlæg udøver nogen af de i §§ 106 og 107 omhandlede Legemsfornærmelser, ansees med Fængsel, dog kan Straffen, hvis der ikke er tilføiet noget større Onde end i § 106 ommeldt, under iøvrigt formildende Omstændigheder gaae ned til Bøder ikke under 20 Rdlr. Er derimod Skade indtraadt efter § 107, kan Straffen under skærpende Omstændigheder stige til Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar."

§ 109: (i det Væsentlige som Litr. A, § 108).

§ 110: (som Litr. A, § 109, blot med den Tilføielse, at Straffen under særdeles formildende Omstændigheder kan gaae ned til 1 Aars Fængsel).

§ 111: (ganske som Litr. A § 110).

§ 112: „Naar den indtraadte Skade maa tilskrives saadanne tilfældige Omstændigheder, at o. s. v." (som den sidste Deel af Litr. A § 111).

Hvad denne Affattelsesmaade af de omhandlede §§ angaaer, er det — foruden at det fra den modsatte Side i Commissionen er fastholdt, at Overlæg kun bør tillægges qualificerende Virkning med Hensyn til de mindre betydelige Legemsfornærmelser, ja endog udtalt, at den hele Bestemmelse om Overlæg som qualificerende Omstændighed hellere maatte ganske bortfalde (imod at Straffen efter § 106 forholdsmæssig forhøiedes) end udvides, saaledes som efter dette Forslag — derhos fra flere Sider for det Første med Hensyn til § 106 fundet betænkeligt at indskrænke Straffen til Bøder, der i mange Tilfælde maa ansees for en utilstrækkelig og mindre afskrækkende Straf for Fornærmelser, der ofte ville være meget krænkende for den Angrebne, og forsaavidt det med Hensyn hertil kunde indvendes, at Straffen for slige Fornærmelser dog i Frd. af 1833 § 1 ikke gaaer videre, uden at dette antages at have medført nogen Ulempe, er det bemærket, at, naar, som man har bifaldet, Bestemmelsen i § 6 af Frd. af 1833 om, at Angreb paa sagesløs Mand straffes som overlagt Vold, udelukkes af Straffeloven, vil der under Litr. B § 106 blive indbefattet Tilfælde, som efter Frd. af 1833 vilde have været ansete med Straf efter § 7 (Fængsel paa Vand og Brød i det Mindste i 3 Gange 5 Dage, og under ganske særegne Omstændigheder høiere Bøder), jfr. ligeledes Frds. §§ 15 og 19, ligesom det, selv hvor Overlæg factisk er tilstede, i mange Tilfælde vil være vanskeligt at overbevise Gjerningsmanden herom og saaledes bevirke Anvendelsen af den foreslaaede § 108. Af Hensyn til de meget betydelige Legemsbeskadigelser, der ville falde ind under Litr. B § 107, f. Ex. betydelige Saar, langvarig eller farlig Sygdom, der dog ikke har efterladt saa vedvarende Følger, som forudsat i Litr. A § 109 (eller efter det her omhandlede Forslag § 110), — er der fremdeles blevet yttret Betænkelighed ved at indskrænke Straffen i § 107 til Fængsel og i Tilfælde af Overlæg at sætte 1 Aars Forbedringshusarbeide som Maximum, saa meget mere som Fornærmeren kan have havt bestemt Hensigt til at tilføie et stigt betydeligt Onde, uden at Straffen paa Grund heraf kan gaae udenfor de nævnte Grændser. Bleve disse Straffesatser optagne i Loven, vilde de i Frd. af 1833 indeholdte Straffe med Hensyn til slige Forbrydelser i ganske særdeles Grad blive formildede, jfr. Frds. §§ 3, 3die Mbr., 9, 11, 2det Mbr., 12 og 13. Der er endvidere blevet fremsat Tvivl om, hvorvidt de Tilfælde, der skulle henhøre under Litr. B § 107, tilstrækkelig skarpt betegnes ved det i denne § brugte Udtryk: „Skade paa Legeme eller Helbred" og navnlig, om der ikke under disse Ord vil blive henført ubetydelige Beskadigelser som Ridser, Hovenhed, blaa Striber paa Legemet, o. s. v., hvilke efter deres Beskaffenhed dog kun kunne ansees som naturlige Følger af Hug, Slag eller anden personlig Vold efter § 106. Hertil er det rigtignok atter blevet bemærket, at Ordet „Skade" saavel efter den ældre Lovgivning, som efter Frd. af 1833 in specie § 3, formeentlig har en saa bestemt ogsaa i den almindelige Sprogbrug hjemlet Betydning, at Domstolene neppe ville være i nogen Tvivl om, hvad der i Almindelighed skal henregnes til dette Begreb, og at den Uvished, der dog i det concrete Tilfælde muligen kan opstaae, om et tilføiet Onde kan characteriseres som en „Skade", ikke er af anden Natur end de mange factiske Tvivlsspørgsmaal, hvis Afgjørelse i Straffeloven maa overlades Domstolene; — men fra den modstaaende Side er det, uagtet denne Bemærkning og uagtet Vanskeligheden ved at finde nogen almindelig Betegnelse, der kan passe for alle de omhandlede Mellemtilfælde, er blevet erkjendt, dog formeent, at en Deel af Vanskeligheden vilde bortfalde ved (som i Forslaget Litr. A) at følge det i Frd. af 1833 brugte System, nemlig først at opstille det mindste og det største Onde (resp. Frds. §§ 1 og 2) og derefter at give Regel for den Skade, der ligger mellem disse to Yderpuncter (Frds. § 3) og det saa meget mere, som en stor Deel af de Tilfælde, der

ville falde ind under Litr. B § 107, naar en betydelig Skade er indtraadt, formeentlig ville staae langt nærmere ved de i Litr. B § 110 forudsatte Tilfælde end ved simple Hug og Slag efter § 106, hvorfor Bestemmelsen om Straf for disse Tilfælde synes at burde knyttes til hiin og ikke til denne §.

I Forbindelse med de her angivne Indvendinger imod Redactionen Litr. B er der blevet reist Spørgsmaal, om man ikke, for at undgaae, at den §, der efter hiin Redaction vilde blive § 107, skulde komme til under samme Straffebestemmelse at indbefatte i og for sig meget forskjelligartede Tilfælde (paa den ene Side ubetydelige Beskadigelser, paa den anden Side betydelige Saar, langvarig Sygdom, der nærmer sig til de i Frd. af 1833 § 2 ommeldte Tilfælde), kunde affatte § 106 saaledes, at deri tillige gaves Regel for de aldeles ubetydelige, let helbredelige Beskadigelser, hvorved det derhos blev sat udenfor al Tvivl, at saadanne Beskadigelser som Riftet, Hovenhed o. s. v., ville være at straffe efter sidstnævnte §, og under hvilken Forudsætning alle Medlemmer af Commissionen have været enige om, at Fængsel i denne § maatte optages ved Siden af Bødestraffen. I Overensstemmelse hermed vilde da § 106 være at redigere omtrent saaledes: „Den, som forsætligt har tilfoiet en Anden Hug og Slag eller anden personlig Vold, hvorved ikke er bevirket nogen Legemsbeskadigelse, eller dog kun en saadan lidet betydelig Skade, som i Almindelighed helbredes af sig selv, ansees med Fængsel eller Bøder fra 5 til 200 Rdlr."

Ihvorvel det nu maa erkjendes, at dette Forslag har ikke lidet for sig, ligesom den Indvending, som derimod er blevet fremsat, at den Indskydelse, den Angrebnes Individualitet kan have paa Helbredelsens større eller mindre Lethed, da vilde kunne medføre en forskjellig Straf, fjernes ved Udtrykket: „i Almindelighed" — er der dog blevet yttret Frygt for, at der vilde blive givet denne Udvidelse af § 106 et større Omfang, end derved er tilsigtet. Da derhos Meningerne om, hvorvidt en Skade efter sin Beskaffenhed i Almindelighed fordrer Lægehjælp eller ei, ofte kunne være delte, vilde det formeentlig blive en Følge af hiin Tilfoielse, at Domstolene saa godt som altid, hvor Helbredelsen ikke factisk var foregaaet af sig selv, vilde indhente Lægeerklæring over dette Spørgsmaal; men ligesom det ofte af Mangel paa tilstrækkelige Oplysninger under Sagens Forfølgning vil være vanskeligt at afgive nogen bestemt Erklæring herover, saaledes synes det overhovedet mindre tilraadeligt at optage en Bestemmelse, der maa forudsees at ville medføre, at Domstolene tage i Betænkning selv at afgjøre et Spørgsmaal, til hvis Besvarelse i Almindelighed ikke fordres særegne lægevidenskabelige Kundskaber, og som kan være af ikke ringe Betydning med Hensyn til Størrelsen af den Straf, der bliver at idømme.

Medens det allerede af det Foregaaende vil fremgaae, at der ikke i Commissionen har været Uenighed om det væsentlige Indhold af Litr. A § 109 (B § 110), hvorfor Forhandlingerne angaaende denne § fornemmelig have dreiet sig om de enkelte Udtryks større eller mindre Hensigtsmæssighed og Correcthed, er det ikkun fra en enkelt Side i Commissionen blevet henstillet, om der ikke maatte være Anledning til ved Siden af de i §'en nævnte større Legemsbeskadigelser at optage de Tilfælde, hvor der er tilfoiet et livsfarligt Saar eller Sygdom, men hvor Beskadigelsen helbredes uden at efterlade nogen saadan vedvarende Svækkelse, som i §'en forudsat, idet det formeentlig kunde være at befrygte, at Gjerningsmanden, hvor en slig Beskadigelse ikke har efterladt nogensomhelst blivende Følge, da i Henhold til § 106 vil blive anseet med en uforholdsmæssig ringe Straf.

Herimod er det imidlertid navnlig blevet gjort gjældende, at man ved en slig Tilfoielse vilde gjøre Brud paa det System, der, som ovenfor nævnt, er lagt til Grund for de heromhandlede Bestemmelser om Legemsfornærmelser, og som i sin Heelhed er blevet bifaldet, nemlig at opstille forskjellige Straffebestemmelser efter Hensynet til den virkelig indtraadte Skade, og at Consequentsen af den tilsigtede Udvidelse af §'en vilde føre til at optage særegne Bestemmelser ogsaa for de Tilfælde, hvor en Mishandling har medført særdeles Fare for Synet, Hørelsen, o. s. v., skjøndt disse Sandser desuagtet bevares. Da det derhos maa antages, at en saadan livsfarlig Beskadigelse, forsaavidt den undtagelsesviis ikke maatte efterlade en af de i Litr. A § 109 (B § 110) ommeldte Følger, utvivlsomt, som medførende en betydelig Skade, jfr. Frd. 4de October 1833 § 3, vil falde ind under Litr. A § 111 (B § 107), er det ikke anseet nødvendigt at optage nogen Bestemmelse i den paapegede Retning, hvorimod der i Hensynet til slige Tilfældes særdeles Strafbarhed muligen turde ligge en yderligere Opfordring til at indskrænke Straffen i Litr. B § 107, forsaavidt Commissionen ved en senere Bearbeidelse maatte erklære sig for denne §, til Fængsel. — Det er ligeledes, hvad Straffen angaaer, fra en enkelt Side imod de øvrige Medlemmers Anskuelse formeent, at der af Hensyn til, at der muligen kunne tænkes Tilfælde af den i §'en forudsatte Beskaffenhed, der, uden at være forbundne med de formildende Omstændigheder, der ommeldes i nogen af de to følgende §§, dog ere af en saa ringe strafbar Characteer, at offentligt Arbeide for dem maa anses for en uforholdsmæssig haard Straf, — ved Siden af den ordinaire Straf burde aabnes Adgang til under særdeles formildende Omstændigheder at idømme Fængsel ikke under 1 Aar. Det bemærkes endnu med Hensyn til den heromhandlede §, at der ikke er fundet Anledning til at udvide den til Legemsbeskadigelser, der have været ledsagede af ualmindelige Piinsler eller bevirket en Lyde, som dog ikke er forbunden med en saadan betydelig vedvarende Svaghed, som i §'en forudsat.

Hvad der gjælder om den nysomhandlede §, nemlig at den i det Hele har vundet den almindelige Stemning i Commissionen for sig, gjælder ligeledes om den i Forslag Litr. A § 111 og i Forslag Litr. B § 112 indeholdte Bestemmelse om

mildere Strafs Anvendelse, hvor det større Onde maa tilskrives en tilfældig, Gjerningsmanden uforudseelig Omstændighed. Kun af et enkelt Medlem er det blevet henstillet, om ikke denne Bestemmelse kunde udvides til at gjelde i alle Tilfælde, hvor Gjerningsmanden ikke har havt bestemt Hensigt til at skade. Det er imidlertid herimod blevet erindret, at ligesom disse Ord formeentlig vilde efterlade Tvivl, om derved var meent bestemt Hensigt til at tilsøie den virkelig indtraadte Skade, eller blot Hensigt til at skade i Almindelighed, saaledes maatte det, under Forudsætning af, at bestemt Hensigt til at skade er taget i den forstnævnte Betydning, befrygtes, at en slig Tilsoielse paa Grund af det Vanskelige i at overbevise Nogen om saadan bestemt Hensigt, vilde have til Følge, at offentligt Arbeide, der forudsættes at skulle være poena ordinaria, hvor et Onde efter § 109 (Forslag B § 110) er indtraadt, kun undtagelsesviis vilde blive anvendt.

Man har i det Foregaaende, for ikke at adskille nær sammenhængende Materier, nærmest indskrænket sig til at omhandle Hovedparagrapherne (efter Forslag Litr. A §§ 106, 107, 109 og 111) uden Hensyn til disses Rækkefølge, og derimod foreløbig ladet Indskudsparagrapherne Litr. A §§ 108 og 110 udenfor Betragtning. Det vil derimod nu være paa sit Sted at gjøre disse til Gjenstand for speciel Omtale. Hvad da først angaaer § 108 (Litr. B § 109), bemærkes, at man har været enig om, at denne §, hvis Begyndelsesord ville komme til at afhænge af den endelige Beslutning, der i sin Tid maa blive tagen med Hensyn til de foregaaende §§'s Redaction, bør (med den Modification, at de to Aar som Maximum for Forbedringshusarbeidet da bortfalder) udvides til ogsaa at gjelde for de under Litr. B § 107 hørende Tilfælde, hvis denne Bestemmelse maatte blive vedtagen af Commissionen.

Medens man fremdeles har været enig om ikke, saaledes som i Frd. 4de October 1833 § 22, at give nogen særlig Bestemmelse om større Legemsbeskadigelser, udøvede mod de i den heromhandlede § nævnte Personer, samt hellerikke at udvide Bestemmelsen til Sviger- eller Stedforældre eller særligt at omtale de i Frd. af 1833 § 23 ommeldte Personer, hvem man skylder særdeles Ærbødighed eller kjærlig Omhu, — have Meningerne været deelte, om §'ens Regel ikke ogsaa bør udvides til at gjelde om Ægtefæller, der leve i Samliv med hinanden, jfr. den norske Straffelov Cap. 15 § 22. Forsaavidt det imidlertid som en Grund herfor er blevet anført, at Ægtefælle ovenfor i § 90 er bleven stillet sammen med Ascendenter, er det bemærket, at der formeentlig er en saa væsentlig Forskjel mellem det i hiin § ommeldte og det her foreliggende Tilfælde, at en Slutning fra, hvad der indeholdes, synes mindre bindende. Det bemærkes endnu, at der ikke i Commissionen har været deelte Meninger om, at der ikke er Anledning til i Straffeloven at optage nogen til Frd. 4de October 1833 §§ 19 og 21 (angaaende Stedets Indflydelse paa Straffen) svarende Bestemmelse. Til Forordningens § 20 svarer Cap. III § 16, og Legemsfornærmelser mod Kongen ere omhandlede ovenfor i Cap. II § 12.

Med Hensyn endelig til Litr. A § 110 (B § 111) skal det kun bemærkes, at man i det Hele har søgt at gjøre Redactionen saa overeensstemmende med § 88 som muligt, jfr. denne §, og at man, da der Intet er til Hinder for, at saavel den her omhandlede Formildelsesgrund, som den, der nævnes i Litr. A § 111 2det Led (B § 112) paa eengang kunne være tilstede, med Hensyn til de tvende §§'s Følgeorden i Forhold til Litr. A § 109 (B § 110), har erklæret sig for at sætte den her omhandlede § først.

ad § 112 (113).

I Lighed med hvad skeet er i Frd. 4de October 1833 § 5, har man været enig om, at bemyndige Domstolene til, for det Fald, at nogen af de i Litr. A § 109 (B § 110) omhandlede Legemsbeskadigelser ere udøvede under Slagsmaal, at nedsætte Straffen efter den citerede § til Fængsel ikke under 3 Maaneder. For det Fald, at en Beskadigelse efter Litr. A § 111 (B § 107) er udøvet under Slagsmaal, eller at Slagsmaalet har holdt sig indenfor de i § 106 afstukne Grændser, have derimod Meningerne været noget deelte, idet det fra en Side er blevet formeent, at der om forstnævnte Tilfælde skal gjelde en lignende Regel, som naar Skade er skeet efter Litr. A § 109, og at Domstolene ikkun for det andet Tilfældes Vedkommende bør kunne lade al Straf bortfalde, medens det derimod fra den modsatte Side er fastholdt at betragte begge Tilfælde paa samme Maade ved nemlig efter Omstændighederne at bemyndige Domstolene til enten at nedsætte Straffen eller ganske at lade den bortfalde, hvad enten nu Tilfældet, naar ikke Slagsmaal havde fundet Sted, vilde have hørt under § 106 eller under B § 107.

ad § 113.

Man har saavidt muligt søgt at affatte denne § i Lighed med den ovenfor omhandlede § 96, saaledes at de i sidstnævnte § givne Bestemmelser med en forholdsmæssig Nedsættelse i Straffen gjøres anvendelige her, forsaavidt der er indtraadt en Legemsbeskadigelse af den i Litr. A §§ 109 og 111 (B §§ 110 og 107) omhandlede Beskaffenhed, jfr. iøvrigt ovenfor Bemærkningerne til § 96 samt til Cap. IX i Almindelighed.

ad § 114.

Det har under Forhandlingerne om nærværende § været under Omtale, om der ikke turde være Anledning til som et særeget Tilfælde med høiere Straf end den her i §'en fastsatte at udsondre det, hvor Flere have overlagt i Forening at udøve et Angreb paa en Person, der medfører den i §'en forudsatte Følge. Man er imidlertid blevet enig om ikke at optage nogen Bestemmelse i den anhydede Retning, og er det for dette Resultat navnlig blevet anført, at der til Anvendelse af § 114 udfordres, at Foreningen mellem de Flere ikke gaaer ud paa at tilføie en større Legemsfornærmelse end efter § 106 — i modsat Fald vil nemlig Straf for Meddeelagtighed i den tilføiede Legemsbeskadigelse indtræde for Deeltagerne — og at der ikke synes at være en saa væsentlig Forskjel mellem det Tilfælde, hvor Flere have overlagt i Forening at foretage en Voldshandling, og et i Hidsighed og uden foregaaende Overlæg af Flere i Forening udøvet Angreb, at der er Anledning til at opstille forskjellige Straffebestemmelser for disse to Tilfælde.

Uagtet det er anerkjendt, at der efter Forholdets Natur ikke vilde være noget Væsentligt at erindre imod at gjøre §'en anvendelig paa de betydeligere af de Beskadigelser, som falde ind under Litr. A § 111 (B § 107), har man dog anseet det for mindre rigtigt at udvide Bestemmelsen til alle de under nærværende § hørende Tilfælde, og da det vilde være forbundet med Vanskelighed at opstille nogen Deling med Hensyn til de her omhandlede Beskadigelser, er man blevet enig om ikkun at betinge Anvendelsen af nærværende § af, at en Beskadigelse efter Litr. A § 109 (B § 110) indtræder.

Der har forøvrigt været yttret Tvivl, om det er fuldkommen stemmende med Retfærdighedens Fordringer under de i § 114 opstillede Betingelser at fastsætte Straffen for den, der blot som Deeltager er med i en Voldsdaad, med særdeles Hensyn til den Skade, der under samme udøves af Andre, hvilken saaledes paa en vis Maade bliver Deeltagerен tilregnet. Det er imidlertid dog fundet, at Deeltagelse med Flere i Udøvelsen af et Angreb, der har en saa betydelig Følge, som her forudsat, i og for sig maa anseés for at være et saa strafbart Forhold, at det bør anseés med en ikke aldeles ringe Straf. Den betydeligere Følge bliver altsaa ganske vist forsaavidt at tilregne Deeltageren, som det ikke vil kunne have undgaaet hans Opmærksomhed, at Voldsdaaden let har kunnet medføre et større Onde, end han havde tilsigtet, jfr. den preussiske Straffelov § 195, 1ste Membrum, samt tildeels D. L. 6—6—2 og Frd. 4de October 1833 § 25.

ad § 115.

Endskjøndt det er erkjendt, at den i nærværende §'s 1ste Membrum angivne Forudsætning, at Voldsgjerningerne ikkun i deres Forening have medført den ulykkelige Følge, sjeldnere vil være tilstede ved Legemsbeskadigelser efter Litr. A § 111 (B § 107), er det dog af Hensyn til, at det formeentlig er rigtigst at gjøre det i §'ens 2det Membrum indeholdte almindelige Princip gjeldende ogsaa med Hensyn til de i de citerede §§ omhandlede Forbrydelser, fra flere Sider i Commissionen holdt for, at Reglen i §'ens 1ste Membrum bør udvides til ogsaa at være anvendelig paa Legembeskadigelser efter de tvende ovenfor anførte §§ (dog at Straffen i saa Fald kun bliver Fængsel eller Bøder), medens derimod andre af Medlemmerne have erklæret sig imod at anvende enten nærværende §'s 1ste eller 2det Membrum paa andre Legemsbeskadigelser end de, der omhandles i Litr. A § 109 (B § 110).

ad § 116.

Der er blevet opkastet Spørgsmaal, om ikke denne § maa anseés overflødig under Forudsætning af, at de i samme ommeldte Tilfælde, hvis §'en udelades, ville blive anseete med de almindelige Straffe for større Legemsbeskadigelser, hvor saadan Følge er indtraadt, og med Straffen for Attentat paa den nævnte Forbrydelse, hvor ingen eller kun mindre betydelig Skade er skeet.*) Commissionen har imidlertid dog anseet det for rettest at optage §'en, eftersom den Handling at indgive en Anden Gift eller deslige i den Hensigt at skade i og for sig er af en saa farlig og strafbar Character, at den uden Hensyn til Følgen bør belægges med en følelig Straf, jfr. den provisoriske Straffelov § 197, den norske Cap. 15, § 8, sammenholdt med Cap. 14, § 2, Udkast til den bayerske § 237 og til Straffelov for Hertugdømmerne § 198, sammenholdt med § 178.

Derimod have Meningerne været deelte, om §'en burde indskrænkes til alene at angaae Indgivelse af Gift eller andre livsfarlige Stoffer, eller om den ikke burde udvides til ogsaa at gjelde, hvor Stoffet enten paa Grund af sin Qvalitet eller

*) Det bemærkes iøvrigt, at det her anhydede Spørgsmaal tillige gjelder den i nøieste Sammenhæng med nærværende § staaende § 101, blot med den naturlige Modification, at dennes Udeladelse maatte bevirke Idømmelsen af de almindelige Straffe respective for Manddrab og for Attentat paa denne Forbrydelse.

den ringe Mængde, hvori det indgives, vel ikke har medført nogen egentlig Fare for den Paagjeldendes Liv, men dog været farlig for hans Sundhed. Fra den Side i Commissionen, der har erklæret sig for den her anbydede Udvidelse af §'en, er det i Forbindelse hermed foreslaaet at nedsætte Straffens Minimum ved at forandre Ordene: „ansees med Tugthusarbeide indtil 8 Aar" til: „ansees med Strafarbeide indtil 8 Aar" (altsaa fra 6 Maaneders Forbedringshusarbeide indtil 8 Aars Tugthusarbeide). Det er herfor navnlig blevet anført, at Ordet „Gift" er saa omfattende, at derunder ogsaa kan henregnes Stoffer, om hvilke det med Bestemthed vides, at deres Indgivelse ikke vil medføre nogen Fare for Liv eller Helbred, men som dog forsaavidt kunne ansees for skadelige, som de i kortere eller længere Tid kunne medføre et Ildebefindende for de Paagjeldende. Det vilde nu formeentlig være uforholdsmæssig strængt at straffe Bibringelsen af en saadan Gift i den Hensigt at skade med i det Mindste 5 Aars Tugthusarbeide. Paa den anden Side kan der vistnok tænkes Stoffer, der uden at være livsfarlige ere skikkede til at tilføie særdeles betydelige Onder, f. Ex. at berøve Nogen Forstanden eller Forplantelsesevnen, og der er formeentlig nødvendigt i Straffeloven at have særegne Bestemmelser med ansselig Straf for de Tilfælde, hvor et Stof af denne Beskaffenhed er indgivet i saadan Hensigt. —

Imod den her paapegede Udvidelse af §'en er det imidlertid fra andre Sider blevet gjort gjeldende, at Ordet: „Gift", der faaer sin nærmere Bestemmelse ved det paafølgende Udtryk: „andre *livsfarlige* Stoffer", neppe vil blive anseet anvendeligt paa Substantiver af den ovenfor først anbydede Beskaffenhed, og at de Stoffer, der efter hine ere omtalte, og som egne sig til at berøve Nogen Forstand eller Forplantelsesevne, vistnok saagodtsom altid tillige ville være livsfarlige, idet de i Almindelighed ville medføre en særdeles betydelig Forstyrrelse i den Paagjeldendes hele Constitution, og det ikke let er tænkeligt, at Gjerningsmanden saaledes skulde kunne afpasse Stoffets Qvalitet og Qvantitet efter den Andens hele Individualitet, at det med Bestemthed kan siges, at Stoffet paa den ene Side har egnet sig til at bevirke et af de ovennævnte Resultater, uden dog paa den anden Side at medføre nogen Fare for den Paagjeldendes Liv. Ligesom derfor den paapegede Udvidelse af §'en formeentlig maa anseés for mindre nødvendig, saaledes kunde Nedsættelsen af Straffens Minimum befrygtes at ville medføre, at de større og farligere Forgiftningstilfælde ikke vilde blive anseete med en tilstrækkelig høi Straf. — Da ingen Enighed med Hensyn til dette Punct er tilveiebragt, henstaaer altsaa §'ens Affattelse forsaavidt til nærmere Afgjørelse ved Udkastets senere Bearbeidelse.

Imod §'ens 2det Membrum er der reist den Indsigelse, at det synes mindre naturligt paa samme Tid at tillægge saavel den Maade, hvorpaa et Onde tilføies, som selve den indtraadte Skade Virkning til Straffens Forhøielse. Medens der vistnok er god Føie til at optage særegne Straffebestemmelser om Forgiftning og deslige i §'ens 1ste Membrum, der ikke til sin Anvendelse forudsætter, at nogen betydelig Skade skal være indtraadt, synes det mindre rigtigt at skærpe de almindelige Straffe for bethydelige Legemsbeskadigelser i Litr. A § 109 (B § 110) af Hensyn til, at Skaden er tilføiet ved Forgiftning eller deslige, idet de Omstændigheder, der kunne ledsage en ved udvortes Vold tilføiet Beskadigelse af saadan Storrelse, ofte kunne være af lige saa graverende og strafbar Characteer, som Indgivelse af Gift. Naar en Forbrydelse har medført en saa betydelig Følge, synes Udførelsesmaaden kun at kunne betragtes som et aggraverende Moment, ikke som et qualificerende, og forsaavidt som det er blevet vedtaget i § 101 at sætte Straf af Tugthusarbeide paa Livstid — altsaa en strengere Straf end den almindelige for forsætligt Manddrab (§ 87) —, hvor Døden uden at være tilsigtet er en Følge af Forgiftning, er Grunden hertil formeentlig den, at det af Hensyn til Vanskeligheden ved at bevise Drabshensigten ved Forgiftninger, skjøndt overlagt Hensigt til at dræbe vistnok i de fleste Tilfælde har været tilstede, er nødvendigt at opstille særegne strænge Straffe, hvor Indgivelse af Gift og deslige har havt Døden til Følge. — Den overveiende Anskuelse har imidlertid dog været for, at den Omstændighed, at en bethydelig Skade paa Legeme eller Helbred tilføies ved Hjælp af Gift eller andre slige lumske Midler, giver den hele Handling en særegen strafbar Characteer, forskjellig fra den, der ligger til Grund for Straffen for egentlige Legemsbeskadigelser, ligesom den hele Forbrydelse tyder hen paa et saa strafværdigt Sindelag hos Gjerningsmanden, at det vel stemmer med Retfærdighedens Fordringer for Forgiftning at sætte høiere Straffe end for egentlige Legemsbeskadigelser. Da derhos Bestemmelsen i Litr. A § 109 (B § 110), saaledes som den foreligger, forudsætter, at Beskadigelsen er bevirket ved en voldelig Behandling, er det tvivlsomt, om et ved Gift bevirket Onde af den i den citerede § ommeldte Storrelse falder ind under Straffebestemmelsen i denne §; men ligesom det vilde være forbundet med særdeles Vanskelighed at foretage en saadan Forandring i Redactionen af Litr. A § 109, at Forgiftningstilfælde ogsaa faldt ind under samme, saaledes vilde det vistnok ogsaa være mindre rigtigt at indskrænke Straffelovens Regler angaaende dem, der indgive Andre Gift, uden at Døden indtræder, til den i nærværende §'s 1ste Membrum givne Bestemmelse, hvorefter Følgen, om den end er meget bethydelig, kun vil blive et aggraverende Moment ved Valget af Straffen, men ikke have nogen særegen Virkning til Straffens Forhøielse, hvilket staaer i bestemt Strid med det Princip, der ellers er lagt til Grund for det nærværende Capitel. — Heller ikke mellem de tvende her fremstillede modstaaende Anskuelser er det kommet til nogen Enighed, og dette omtvistede Punkt henstaaer følgelig ligeledes til nærmere Overveielse paa et senere Stadium af Udkastets Behandling.

Sluttelig bemærkes, at det fra enkelte Sider er formeent, at hvis Straffen efter 1ste Membrum i sin Tid maatte blive sat til „Strafarbeide indtil 8 Aar", burde Minimum af Straffen efter 2det Membrum fastsættes til 5 Aars Tugthusarbeide.

ad § 117.

Nærværende § er med den fornødne Modification affattet i Overeensstemmelse med § 103, hvorefter det da i ethvert enkelt Tilfælde vil blive Domstolenes Sag at afgjøre, om den Paagjeldende kan ansees som virkelig Aarsag til Beskadigelsen, eller om denne i Forhold til ham maa betragtes som tilfældig.

Det er under Forhandlingen om denne § blevet henstillet til Overveielse, om der ikke — under Forudsætning af, at der senere med Hensyn til andre Uagtsomhedsforseelser, f. Ex. uagtsom Brandstiftelse, uagtsom Beskadigelse af Jernbaner, o. s. v., der efter deres Beskaffenhed let vilde kunne medføre betydelig Legemsbeskadigelse, og det, som ved den sidste Forseelse, maaskee for mange Personer, maatte blive fastsat høiere Straf end Fængsel, — maatte være Anledning til her i S'en at tilføie: „forsaavidt Handlingen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører høiere Straf". Men det er dog fundet, at selv om en Legemsbeskadigelse er foranlediget ved en slig uagtsom Forseelse, vil Gjerningen dog nærmest blive tilregnet den Paagjeldende med Hensyn til det Retsbrud, der er dens egentlige umiddelbare Følge, og Legemsbeskadigelsen vil i de fleste Tilfælde end ikke kunne tilregnes Gjerningsmanden som uagtsom, men kun staae i en tilfældig uforudseelig Forbindelse med Handlingen. Der er derfor ikke antaget at være Grund til den omhandlede Tilføining, som kun bør findes der, hvor dens Udeladelse vilde medføre et Savn, som kunde fremkalde Tvivl.

Forsaavidt den preussiske Straffelov i Forbindelse med Materien om uagtsomme Legemsbeskadigelser i §§ 199—203 opstiller særegne Straffebestemmelser for Qvaksalveri, Læger, som ikke yde Hjelp, Jordemødre, som ikke tilkalde Læger, Bygmestere og Haandværkere, der ved Opførelsen af Bygninger ikke iagttage den fornødne Forsigtighed, o. s. v., bemærkes, at der er fundet at kunne være Anledning til i særegne Capitler at give Regler for de af disse Tilfælde, der angaae specielle Forhold og Pligter, medens der ikke synes at være Foie til i særegne Bestemmelser at udhæve de Tilfælde, der kun kunne ansees som Exempler paa det almindelige Begreb om uagtsomme Legemsbeskadigelser, saalidt som i Straffeloven at optage D. L's Bestemmelser i 6—10—4 om Ansvar for vilde Dyr, der ligeledes antages at falde ind under den almindelige Bestemmelse i § 117.

Ellevte Capitel.

I de Capitler, der i den norske og preussiske Straffelov svare til nærværende, ere optagne Straffebestemmelser for Fremsættelsen af Undsigelser og Trudsler, uden at Nogen herved skal være formaaet til at gjøre eller undlade Noget. Det maa maaskee ogsaa indrømmes, at, forsaavidt man overhovedet maatte billige slige Straffebestemmelsers Optagelse i Loven, vilde deres mest passende Plads være i Capitlet om Krænkelse af Andres Frihed; men Commissionen har ikke troet det rigtigt eller fornødent at give nogen Straffebestemmelse for slige Handlinger, og antaget, at man burde indskrænke sig til Anvendelsen af den i D. L. 1—23—1 hjemlede Præventionstvang. Ligesom nemlig den gjeldende Lovgivning ikke indeholder almindelige Straffebestemmelser for Undsigelser eller Trudsler, men kun opstiller Straffe for qvalificerede Tilfælde, f. Ex. for Trudsler mod Embedsmænd og deslige, see D. L. 6-4—18, Frd. 1ste Februar 1797 § 92, 12te December 1838 § 25, jfr. nærværende Udkast Cap. II § 12, III §§ 15 og 16, IV §§ 18, 19, 36, 39 m. fl., saaledes maa det i Udkastets almindelige Deels § 36 opstillede Princip, hvorefter Forsøg paa en Forbrydelse ikkun straffes, naar Forbrydelsens Udførelse er paabegyndt, medføre, at Undsigelse eller Trudsel ikke kan betragtes som et strafbart Attentat paa det Retsbrud, hvormed der er truet. Hvis Undsigelsen desuagtet skal kunne belægges med Straf, maa det være begrundet deri, at denne maa ansees for et nødvendigt og hensigtsmæssigt Middel deels til at afskrække fra Udtalelsen af slig Undsigelse, deels til at sikre det undsagte Individ mod Iværksættelsen af samme. Men en saadan Straf vil meget ofte kun end ydermere ophidse den Paagjeldende mod den Anden, saa at denne ved Straffens Ophør vil være udsat for større Fare end forhen, hvorhos Straffen, naar endelig Dom er afsagt eller Execution paabegyndt, vil være uforanderlig, saaledes at der ikke kan tages Hensyn til de mange forskjellige senere indtrædende Omstændigheder, der kunne have Indflydelse paa Sikkerhedens Beskaffenhed eller Nødvendighed. Derimod vil det ovenanførte Øiemed bedre opnaaes ved Anvendelsen af den i 1—23—1 ommeldte Præventionstvang, der frembyder fuldkommen tilstrækkelig Garanti for det truede Individ og derhos ikke paalægger den Truende et større Onde, end han maa siges ved sin Gjerning at have forskyldt, saa meget mere, som den i den citerede Artikel omhandlede Sikkerhedsstillelse vil kunne ydes paa forskjellig Maade, ikke blot ved

Caution, Deponering af Penge, o. s. v., men ogsaa ved Bortreise og deslige, hvorhos den aldeles kan ophøre, naar der indtræder Omstændigheder, som gjøre al Sikkerhedsstillelse overflødig, f. Ex. det truede Individs Død eller Bortreise, eller som gjøre det sandsynligt, at al Fare for Trudselens Iværksættelse er falden bort.

Idet Commissionen saaledes har antaget, at der ikke er Grund til ved Siden af en Anvendelse af Præventionstvang efter 1—23—1 at opstille en almindelig Straf for Undsigelse og Trudsler, er der derimod i Afsnittet om Forbrydelserne mod Eiendomssikkerheden givet særegne Forskrifter om Trudsler, fremforte i egennyttig Hensigt, jfr. nedenfor §§ 134, 139, 142 og 143, ligesom det ogsaa er antaget, at Trudsler rettede mod Personer, til hvilke man staaer i Pietetsforhold, under visse Betingelser bør belægges med Straf, men at Bestemmelser herom ikke høre hjemme i nærværende Capitel.

I Forbindelse med det her fremstillede Spørgsmaal om Optagelsen af Straffebestemmelser for Undsigelse og Trudsler har det været taget under Overveielse, om der ikke maaskee kunde være Anledning til i Straffeloven at optage en til D. L.s 1—23—1 omtrentlig svarende Bestemmelse om Anvendelsen af Præventionstvang i slige Tilfælde. Den overveiende Stemning i Commissionen har dog været herimod, efterdi en saadan Tvang i sit Væsen er meget forskjellig fra en Straf og den hele Regel maa ansees for nærmest at være af privatretlig Natur, og derom har der i alt Fald kun været een Mening, at en Bestemmelse i denne Retning ikke burde optages i nærværende Capitel. Idet man saaledes — i den Forudsætning, at naar Straffeloven ikke kom til at indeholde nogen Regel om Følgerne af Undsigelse eller Trudsler, vilde D. L.s 1—23—1 vedblive at staae ved Magt — foreløbig har ladet det antydede Spørgsmaal henstaae uafgjort, er det dog for det Tilfælde, at det i sin Tid maatte blive besluttet i Loven at optage en saadan Regel, som den omspurgte, blevet udtalt som ønskeligt, at den tilbeels i Overeensstemmelse med den gjældende Ret maatte komme til at indeholde, at Anvendelsen af Præventionstvang er betinget af, at Trudselen er af en særdeles faretruende Charakteer, at Tvangen skal bestaae i Sikkerhedsstillelse og i manglende Fald i Varetægtsfængsel uden Bekostning for det truede Individ, at det er de offentlige Autoriteter, der paa den Vedkommendes Begjæring have at bringe en saadan Bestemmelse til Anvendelse, og at det er Domstolene, der afgjøre, om Sikkerhedsstillelse overhovedet skal finde Sted, medens det overlades Fogden under Appel til Overdomstolene at bestemme dens Beskaffenhed, Størrelse, om den paa Grund af Omstændighederne maaskee ganske kan bortfalde, o. s. v. Det er ligeledes blevet udtalt, at der i Tilfælde af den omspurgte Regels Optagelse kunde være Anledning til at tillægge det Offentlige en Ret til Anvendelsen af Præventionstvang, naar Trudselen ikke er rettet mod et eller flere enkelte Individer, men har en almeenfarlig Charakteer, hvorimod man, forsaavidt Opmærksomheden er blevet henledt paa, at Straffeloven for Baden § 280 fastsætter som Følge af Undsigelse eller Trudsler, at den Paagjældende sættes under Politiets Opsigt, har været enig om, at en saadan Følge af Undsigelsen vilde, naar den stod ene, være aldeles utilstrækkelig til det truede Individs Betryggelse.

Endnu bemærkes, at forsaavidt den preussiske Straffelovs § 214 i Capitlet om Krænkelse af Andres Frihed ligeledes indeholder Straffebestemmelse for dem, som sammenrotte sig for at trænge ind i private Boliger, Forretningslocaler, o. s. v., har man fundet, at en slig Bestemmelse ikke hører hjemme i nærværende Capitel, men snarere i Capitlet om Vold.

ad § 118.

Den til nærværende § svarende Bestemmelse i den norske Straffelovs 16de Capitel § 13 findes i det citerede Capitels Slutning som en §, der supplerer de foregaaende; men da det synes ligesaa lidt passende at give S'en Plads før som efter § 124, har man foretrukket at stille den i Spidsen for Capitlets Bestemmelser.

Ved den parenthetiske Sætning: „forsaavidt Gjerningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører en høiere Straf", er der navnlig tænkt paa de Tilfælde, hvor der er anvendt Tvang mod Kongen, mod fremmede Regenter og Gesandter, mod Embedsmænd, jfr. Capitlerne II, III og IV, endvidere paa Tvang til Udførelse af en Forbrydelse, jfr. Udkastets almindelige Deel § 39, o. s. v. Med Hensyn til, at saaledes de fleste mere graverende Krænkelser af Andres Frihed ville falde ind under andre Straffebestemmelser, og til at § 118 efter sine Udtryk omfatter Tilfælde af ringe Strafbarhed, har man været enig om at opstille Bøder som den almindelige Straf ved Siden af Fængsel; men da S'en paa den anden Side tillige indbefatter Tilfælde, hvor Krænkelsen af Andres Frihed er skeet i egennyttig Hensigt uden at kunne kaldes Bedrageri, er det anseet fornødent under særdeles skjærpende Omstændigheder at fastsætte Straf af Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar.

Der er ikke fundet Foie til i nærværende § at sætte Straf for det Tilfælde, at Trudselen om Vold ikke har bestemt Nogen til at gjøre, tåale eller undlade Noget, og hvor den saaledes har været uden Resultat, ligesom man ogsaa har været enig om, at det under ingen Omstændigheder hørte ind under Capitlet om Krænkelse af Andres Frihed at give en Straffebestemmelse for den, der med List faaer en Anden til at gjøre, tåale eller undlade Noget, hvilket Forhold derhos, forsaavidt det ikke indeholder et Bedrageri eller gaaer ud paa, at den Anden skal udføre noget objectiv Retstridigt, i Almindelighed er antaget ikke at burde belægges med Straf.

ad § 119.

Medens man ikke har anseet det nødvendigt med den preussiske Straffelovs § 211 at nævne de forskjellige Tilfælde, i hvilke Frihedsberøvelsen ikke kan ansees som uberettiget, har man derimod troet det retteste at opstille bestemte Straffe ogsaa for de mere graverende Tilfælde af den heromhandlede Forbrydelse istedetfor, som skeet er i Frd. af 4de October 1833 § 24, 2det Membrum, at henvise til Analogien af de for en anden Forbrydelse fastsatte Straffe. Med Hensyn til Forbrydelsens Betegnelse har man iøvrigt foretrukket Udtrykket: „uberettiget binder eller indespærrer, o. s. v." for de i det nysciterede Lovsted brugte Ord: „voldelig binder, o. s. v.", der ikke altid passe paa Indespærring eller kunne anvendes, hvor Nogen er bunden i Sovne.

Fra enkelte Sider i Commissionen er det formeent, at Straf af Bøder i §'ens 2det Membrum burde opstilles jevnsides med Fængselsstraffen, idet der under §'ens meget omfattende Ord hyppigt vil kunne falde Tilfælde, hvor Handlingen ikke har anden retstridig Hensigt end at udsætte den Paagjældende for Spot og den Skade, som heraf kan følge, og hvorfor ubetinget Straf af Fængsel synes særdeles haard, medens der derimod er et nært Slægtskab mellem saadanne Tilfælde og verbale Injurier eller mindre betydelig Vold, for hvilken Straffen efter § 106 kan fastsættes til Bøder. Hertil kommer, at hvis den sidste Straf ikke optages i §'ens 1ste Membrum, vil det let kunne blive Tilfældet, at Forseelser som de nævnte, der dog efter deres Beskaffenhed fortjene at belægges med Straf, hengaae straffri. Det er imidlertid fra andre Sider herimod blevet gjort gjældende, at ligesom Handlinger af den omhandlede Beskaffenhed, naar de alene ere foretagne i Spøg, ikke ville falde ind under Straffebestemmelsen, saaledes er der mindre imod, at den Indespærring, der er foretaget i spottende Hensigt, gaaer fri for Straf — hvad der i det virkelige Liv saa godt som altid vil blive Tilfældet alene af den Grund, at den Paagjældende ikke vil udsætte sig for ved at bringe Sagen for Domstolene at henlede den almindelige Opmærksomhed paa den uheldige Situation, hvori han har befundet sig — end at den hele Straffebestemmelse i §'ens 1ste Membrum, ved at Bodestraffen factisk bliver den almindelige, taber den Strænghed, som bør være forbunden med Straffens Fastsættelse for Forbrydelser af en saa graverende Natur som de, der omhandles i tilnævnte Membrum af §'en.

Sluttelig skal endnu blot tilføies, at det er formeent tilstrækkelig klart at fremgaae af Ordene i §'ens 3die Membrum, at den her givne Regel er anvendelig paa §'ens saavel 1ste som 2det Membrum.

ad § 120.

Den her i §'en omhandlede Forbrydelse forudsættes at være fyldbyrdet ved den blotte Bemægtigelse af en Andens Person, uden at det til Anvendelsen af den fulde Straf efter §'en er fornødent, at den forbryderiske Hensigt at bortføre ham til fremmede Lande, o. s. v., skal være opnaaet. Hvad iøvrigt angaaer Betegnelsen af denne forbryderiske Hensigt, hvis Tilstedeværelse er en Betingelse for Anvendelsen af §'en, bemærkes, at medens man har været enig om Optagelsen af Udtrykkene: „bortføre ham til fremmede Lande" og „udsætte ham i hjælpeløs Forfatning", ved hvilke sidste Ord man navnlig har havt saadanne Tilfælde for Øie, hvor Nogen henbringes til en øde Ø eller udsættes i en Baad i det aabne Hav, o. s. v., — har der derimod været deelte Meninger om Optagelsen af de i Frd. af 4de October 1833 § 24 2det Membrum brugte Ord: „undergiver ham uberettigede Personers Magt og Myndighed". Imod at benytte disse Udtryk er det blevet anført, at medens Frd. af 1833 ved deres Optagelse navnlig har havt de Tilfælde for Øie, hvor Nogen i forbryderisk Hensigt bringer Børn i sin Vold, er der i den følgende § 121 givet særegne Straffebestemmelser for denne Handling. Men naar nu de omtvistede Ord saaledes ikke sigte til det nævnte Tilfælde, synes de at være altfor ubestemte og ikke tilstrækkelig at tilkjendegive, at mindre betydelige Overordnelsesforhold, som det, der begrundes ved et Tyendeforhold, ere udelukkede, men at der alene er tænkt paa Forhold af en saadan særegen Art, som at bringe Nogen i Skibstjeneste eller fremmed Krigstjeneste — hvorfor denne Deel af §'en formeentlig udtrykkelig burde indskrænkes til de to sidstnævnte Tilfælde, jfr. den preussiske Straffelov § 204 og Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne § 215. Skjøndt det nu vel er blevet indrømmet, at Udtrykkene: „uberettigede Personers Magt og Myndighed" ikke let i det virkelige Liv ville være anvendelige udenfor de to ovennævnte Tilfælde, hvor det tilsigtes at bringe Nogen i Skibstjeneste eller fremmed Krigstjeneste, ligesom at i det Hele den i §'en omhandlede Forbrydelse i Almindelighed kun vil forekomme under særegne sociale Omvæltningsforhold (Krigs- og revolutionaire Forhold), — er det dog paa den anden Side formeent, at en Affattelse af den omhandlede Deel af § 120, hvorved Straffebestemmelsen indskrænkes til de enkelte vigtigste Tilfælde, i hvilke Forbrydelsen antages at ville fremtræde, mindre vel stemmer med det System, der ellers er lagt til Grund ved Affattelsen af Udkastet til Straffeloven, saavidt muligt at give de enkelte Bestemmelser et almindeligt Indhold. Ligesom derhos Ordene: „uberettigede Personers Magt og Myndighed" efter deres naturlige Betydning maae antages at forudsætte et Overordnelsesforhold af en særegen Art, saaledes kunde der mod at indskrænke Reglen til: „at bringe i Skibstjeneste eller fremmed Krigstjeneste" maaskee erindres, at Frihedsberøvelsen ikke er den Side af Forbrydelsen, der træder stærkest frem ved disse Handlinger. Da

Commissionen med Hensyn til det her omhandlede Punkt ikke er kommen til Enighed, henstaaer §'en forsaavidt til nærmere Overveielse ved Udkastets senere Bearbeidelse.

ad § 121.

Ligesom den Handling ved List eller Magt at unddrage Forældre eller andre rette Vedkommende et Barn under 15 Aar ingenlunde altid vil være foretaget i egennyttigt eller usædeligt Diemed, saaledes kan der endog tænkes Tilfælde, hvor den nærmest er skeet i Barnets egen Interesse, for nemlig at unddrage det fra den haarde Behandling, det er udsat for hos Forældre eller andre Vedkommende, der ikke ere at formaae til godvillig at skille sig ved det. Man har med dette for Øie i §'ens 1ste Membrum bestemt Straffen til Fængsel ikke under 6 Maaneder, jfr. den preussiske Straffelov § 206, Udkastet til den bayerske § 254; men da der paa den anden Side ogsaa maa tages Hensyn til den Forstyrrelse og Forrykkelse, som ved den ommeldte Handling kan afstedkommes ikke blot i Barnets, men ogsaa i Gjerningsmandens Familie og Slægtskabsforhold og til det Tilfældige i, om ikke Handlingen dog vil blive til Skade for Barnet, er der i 2det Membrum givet Bemyndigelse til under skærpende Omstændigheder og navnlig, naar Handlingen er foretaget i egennyttigt eller usædeligt Diemed, at anvende Strafarbeide indtil 6 Aar.

Idet man forøvrigt, hvad Betegnelsen af Forbrydelsen angaaer, har ladet sig det være magtpaaliggende at affatte §'en saaledes, at det deraf fremgaaer, at det Forbryderiske ved Handlingen ikke saa meget er Krænkelsen af Barnets Frihed, som at det derved unddrages de Personer, hvem der tilkommer Forældremyndighed over det, — bliver det unægtelig ved denne Affattelse tvivlsomt, hvorvidt Straffebestemmelsen kommer til at omfatte ikke blot det Tilfælde, hvor Barnet bringes i Gjerningsmandens Vold, men ogsaa hvor den, hvem et Barn af rette Vedkommende er betroet, ulovligt holder det tilbage for selv at tilegne sig Forældremagt over samme, jfr. den norske Straffelov Cap. 16 § 4.

ad § 122.

Som allerede ovenfor anført (see de almindelige Bemærkninger til Cap. VIII) er Commissionen, under Forhandlingerne om Capitlet om Forbrydelser mod Sædeligheden, foreløbig blevet enig om at give Reglerne om de i §§'ne 122 og 123 omhandlede Forbrydelser Plads i nærværende Capitel.

Hvad angaaer den i den første af de citerede §§ ommeldte Handling, bemærkes, at man har troet det rigtigst med Hensyn til denne at skjelne mellem, om Hensigten gaaer ud paa at formaae til Utugt eller til Ægteskab, og for det sidste Tilfælde at sætte en meget ringere Straf end for det første, under særdeles formildende Omstændigheder endog kun Fængsel paa Vand og Brød, og det saa meget mere, som meget forskjelligartede Tilfælde, Forbrydelser ikke blot mod uberygtede, men ogsaa mod berygtede Fruentimmer, gaae ind under §'en. Det er iøvrigt henstillet til nærmere Overveielse ved en senere Bearbeidelse af Udkastet, om ikke Straffen for det første af de nævnte Tilfælde er sat uforholdsmæssig høi i Sammenligning med Straffebestemmelsen i Capitel VIII §§ 69 og 70, og derfor muligen noget kunde nedsættes.

Ligesom der have været deelte Meninger om, hvorvidt Straffeansvaret efter §§ 69 og 71 (Forførelse af Fosterbarn o. s. v. og Voldtægt) bør bortfalde, naar de Vedkommende komme i Ægteskab sammen, for Sag er blevet anlagt eller Dom falden, saaledes er Commissionen heller ikke blevet enig, om en dertil sigtende Bestemmelse bør optages i nærværende §. Paa den ene Side er det blevet anført, at hvis en saadan Bestemmelse ikke optages, vil Straffen komme til at gaae ud ogsaa over den krænkede Qvinde, og at den for hende ene væsentlige Oprejsning, som hun opnaaer ved Ægteskabet, netop vil forstyrres ved Mandens Straf. Men herimod er det blevet erindret, at det synes mindre naturligt, at Strafansvaret for en saa grov Forbrydelse, som den her omhandlede, skal kunne bortfalde ved en Eftergivelse fra private Personers Side, og at ligesom en saadan Bestemmelse i mange Tilfælde vil bevirke, at Gjerningsmanden gaaer videre, end han oprindelig har paatænkt, for at naae til Ægteskabet og derved undgaae Straf, saaledes vil Hensynet til, at det afhænger af Familien eller Fruentimmeret selv, om Forbryderen skal idømmes en betydelig Straf eller ikke, ofte medføre, at der gives Samtykke til et Ægteskab, som man under andre Omstændigheder vilde have modsat sig. I det virkelige Liv vil det derhos ikke let skee, at der skulde blive anlagt Sag, naar de Vedkommende ønske den neddysede og foretrække Ægteskab, og i ethvert Fald vil under særdeles Omstændigheder Straffens Eftergivelse kunne indtræde ad Benaadningsveien. Naar endelig, som ovenfor anført, Straffen for at formaae til Ægteskab efter §'en kan gaae ned til Fængsel paa Vand og Brød, synes der at være mindre Anledning til af Hensyn til Ægtefællen at gjøre en Tilføining, som den omhandlede. Jøvrigt vil det omtvistede Spørgsmaals Afgjørelse være afhængigt af den Beslutning, som ved Udkastets endelige Bearbeidelse vil blive tagen om de lignende Spørgsmaal med Hensyn til §§ 69 og 71, jfr. § 61, og forsaavidt nærværende § i Modsætning til § 123 ogsaa omhandler Forbrydelser mod Enker, vil Bestemmelsen om Paatales Bortfalden i Tilfælde af sammes Optagelse ikke som i sidstnævnte § alene kunne være afhængig af Forældres eller Værgers Samtykke.

Der har været opkastet Spørgsmaal, om der ikke turde være Anledning til i Lighed med den norske Straffelovs Cap. 18 § 4 at gjøre nærværende § anvendelig ogsaa, hvor den Vedkommende ikke kan siges i egentlig Forstand at *have bragt* Fruentimmeret i sin Vold, men hvor hun har været betroet til hans Varetægt, f. Ex. som Myndling, eller er i hans Tjeneste, og han paa Grund af denne hendes Stilling ulovlig *beholder* hende i sin Vold for at formaae hende til Utugt eller Ægteskab; men ligesom ethvert Tilfælde, hvor der er anvendt Vold mod Fruentimmeret for at øve Utugt med hende, vil falde ind under Bestemmelsen i Cap. 8 om Voldtægt, saaledes synes det her antydede Forhold fra Værgens eller Husbondens Side, forsaavidt det overhovedet egner sig til at belægges med Straf, snarere at høre hjemme i Capitlet om Forbrydelser mod Sædeligheden end i Materien om Krænkelse af Andres Frihed, og der er derfor ikke fundet Føie til at udvide nærværende § i den angivne Retning.

ad § 123.

Medens man har været enig om, at det ikke er fornødent ved Affattelsen af denne § at sondre imellem, om Bortførelsen er skeet for at øve Utugt eller for at indgaae Ægteskab, og at der, hvad end i samme Retning i sin Tid maatte blive besluttet med Hensyn til §§ 69, 71 og 122, i *nærværende* § er fuld Føie til at optage en Bestemmelse om Paatales Bortfalden for det Tilfælde, at Gjerningsmanden ægter den Bortførte, og Forældre eller Værge ikke derpaa gjøre Fordring, — have Meningerne været deelte, deels om der maatte være Anledning til under særdeles skærpende Omstændigheder at opstille strængere Straf end Fængsel, f. Ex. Strafarbeide indtil 1 Aar, deels om denne skærpede Straf burde udstrækkes til enhver Bortførelse efter §'en, eller alene indskrænkes til det Tilfælde, hvor Hensigten er at øve Utugt. For den skærpede Straf navnlig i det sidstnævnte Tilfælde er det blevet anført, at medens Forbrydelsen udøvet mod et Barn under 15 Aar vilde falde ind under § 121, der herfor fastsætter Straf af offentligt Arbeide indtil 6 Aar, synes det mindre naturligt, at der under nok saa skærpende Omstændigheder, naar Fruentimmeret netop har fyldt det 15de Aar, kun skulde kunne anvendes Straf af Fængsel. Fra den anden Side er det dog fundet, at det maa tillægges en særdeles Indflydelse paa Strafbarheden, om et i alt Fald tildeels udvoxet Fruentimmer har givet sit Samtykke til Bortførelsen, med Hensyn til hvilken det derhos, om det end ikke udtrykkelig er udtalt, dog maa være hende klart, at Diemedet er enten usædeligt eller at bringe et Ægteskab tilveie. Hvis nemlig Mandspersonen har lagt Dølgsmaal paa Hensigten med Bortførelsen, vil han være at ansee med Straf efter foregaaende §.

ad § 124.

Denne § er paatænkt at skulle træde istedetfor de i Frd. af 3die Juli 1835 §§ 17—26 indeholdte Straffebestemmelser, medens de øvrige i Forordningen givne Regler forudsættes at ville blive staaende ved Magt, og skjøndt det er at forudsee, at de nævnte Straffebestemmelser, efterat Ufrihedstilstanden er blevet hævet i de dansk-vestindiske Colonier, ikke let ville blive bragte i Anvendelse, er det dog navnlig af Hensyn til de bestaaende tractatmæssige Forhold blevet anseet for nødvendigt i Straffeloven at optage en udtrykkelig Bestemmelse om Negerhandel.

Der er forøvrigt blevet yttret nogen Betænkelighed ved i en enkelt § at samle saa forskjelligartede Tilfælde som de, nærværende § omfatter, og saaledes uden nærmere Veiledning og Adskillelse at overlade til Domstolene i det enkelte Tilfælde at vælge en Straf mellem ½ og 16 Aars offentligt Arbeide, hvorfor det maaskee turde være rigtigere i Straffeloven at udsondre de forskjellige Omstændigheder, der kunne have Indflydelse paa Strafbarhedens Grad og for de flere Tilfælde at opstille Straffesatser af mindre Vide. Da imidlertid den paapegede Ulempe ikke synes at være af stor Betydenhed med Hensyn til en saa lidet practisk Forbrydelse, som den foreliggende, og det derhos vilde være mindre vel stemmende med det i Udkastet ellers fulgte System, om man for denne specielle og vistnok sjeldne Forbrydelse vilde opstille en Række af §'er med udførlige Bestemmelser for alle mødende Tilfælde i Lighed med hvad i Frd. af 3die Juli 1835 er skeet, — er der ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at give efter for den antydede Betænkelighed, ligesom det ogsaa er antaget, at der ikke vilde opnaaes noget Væsentligt i den ommeldte Retning ved i Overeensstemmelse med den norske Straffelov Cap. 16 §§ 8 og 9 at indskrænke sig til at opstille en Forskjel mellem Hovedmænd og Medhjælpere.

Forsaavidt som det ligeledes er blevet bragt paa Bane, om der ikke maatte være Anledning til med nogen Nedsættelse i Straffen at udvide §'en, der forudsætter, at en egentlig Negerhandel har været Diemedet med Skibets Udrustning og Expedition, til ogsaa at omfatte de Tilfælde, hvor et Skib, der er bestemt til en iøvrigt lovlig Handel, ved Siden heraf benyttes til at fremme Negerhandel, f. Ex. derved, at en Deel af Skibsrummet af en Slavehandler fragtes til at overføre Slaver fra et Sted til et andet (hvad navnlig i Orienten kunde tænkes udført med andre end Negere) — da er det herimod blevet gjort gjældende, at det ikke let er tænkeligt, at en Handling af denne Natur skulde blive gjort til Gjenstand for Paatale ved danske Domstole, ligesom ogsaa, at det vilde være forbundet med Vanskelighed nærmere at betegne de Omstændigheder, hvorunder Deelagtighed i et saadant Fore-

tagende vil være at anſee med Straf, og man har derfor ikke fundet ſig foranlediget til at give §'en nogen Tilføining i den omſpurgte Retning.

Sluttelig bemærkes, at man, uagtet Straffen efter Frd. af 3die Juli 1835 § 22 kan ſynke ned til Fængſel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, dog ikke har anſeet det tilraadeligt i en Beſtemmelſe af et ſaa almindeligt Indhold ſom § 124, at nedſætte Straffens Minimum under ½ Aars Forbedringshuusarbeide, hvorimod en Formildelſe vil kunne indtræde ad Benaadningsveien i de enkelte Tilfælde, hvor denne Straf maatte anſees at være for ſtreng.

Tolvte Capitel.

Uagtet Materien om Krænkelſer af Eiendomsretten, der danner Gjenſtanden ſaavel for nærværende Capitel, ſom for de nærmeſt følgende, og ſom maaſkee er den i practiſk Henſeende vigtigſte, hører til de ſeneſt bearbeidede Affnit af det hele criminelle Lovgivningsomraade, har den dog tildeels netop af denne Grund frembudt ikke faa Vanſkeligheder, da det, naar man ikke har villet gjøre et alt for ſtort Spring fra den gjældende Lovgivning, har været nødvendigt i mange Tilfælde at ſlutte ſig til Frd. af 11te April 1840, ſelv hvor denne Forordning har overført Beſtemmelſer fra den ældre Lovgivning, om hvis Henſigtsmæſſighed der kan reiſes Tvivl. Ikke desmindre har man dog troet i mange væſentlige Punkter at burde fjerne ſig fra den nævnte, ellers til Grund for Behandlingen lagte Forordning, i hvilken Henſeende det, forſaavidt nærværende Capitel angaaer, og idet der iøvrigt henvises til de nedenſtaaende Bemærkninger til Capitlets enkelte §§'er, forelobig fremhæves, at Udkaſtet i det Hele opſtiller et mildere Straffeſyſtem end den gjældende Lovgivning, navnlig med Henſyn til 1ſte og 2den Gang begaaet ſimpelt Tyveri, der er udſondret i tvende Claſſer, og med Henſyn til Forbrydelſens Gjentagelſe, at der er tillagt det Stjaalnes Værdi en langt mere beſtemt Indflydelſe paa Straffen, end Tilfældet er i den gjældende Lovgivning, og at de grove Tyverier ere ſamlede under een Straffebeſtemmelſe, medens Forordningen af 1840 har gjort dem til Gjenſtand for en heel Række af tildeels afvigende Beſtemmelſer.

I Modſætning til flere fremmede Straffelove, f. Ex. den preusſiſke og tildeels den norſke, ſamt Udkaſtet til den bayerſke, har man her ikke villet opſtille nogen Definition af Begrebet Tyveri, da en ſaadan nærmeſt hører hjemme i Syſtemerne og ikke i en Lovbog, og da der derhos i Praxis har uddannet ſig et beſtemt Begreb om Tyveri, ſom gjør en legal Definition mindre nødvendig.

Forſaavidt iøvrigt den preusſiſke Straffelov i det til nærværende Capitel ſvarende Affnit (jfr. §§ 228 og 29) hjemler Straffrihed for Underſlaaen, der udøves af Forældre og Bedſteforældre mod Børn og Børnebørn eller af Ægtefæller mod hinanden, og foreſkriver, at Tyverier og Underſlaaen af Børn og Børnebørn mod Forældre og Bedſteforældre, Svigerforældre, Stedforældre, Sødſkende indbyrdes, m. v., kun ſkulle paatales efter Forlangende af den Fornærmede, ligeſom endvidere det bayerſke Straffelovudkaſt i ſin § 283 har en tilſvarende Beſtemmelſe, der ogſaa er udvidet til at gjælde om Bedragerier efter §§'erne 294 og 312, og endelig den norſke Straffelovs Cap. 27 § 3 foreſkriver, at ſimple Tyverier, udøvede af Forældre og Børn, Sødſkende eller lige faa nær Beſvogrede mod hinanden indbyrdes, ikke ſkulle paatales af det Offentlige, medmindre det attraaes af Nogen, ſom derved er fornærmet, — bemærkes, at Commiſſionen ikke har fundet tilſtrækkelig Anledning til at optage hertil ſvarende Beſtemmelſer i Straffeloven.

Der er formeentlig Intet der taler for de Forældre, der begaae egentlige Tyverier mod deres Børn, ligeſom det er misligt at give Børn en Slags Udſigt til Straffrihed i ſaadanne Forhold, da der dog i § 131 er aabnet Adgang til mildere Straffe for Tyveri, begaaet af Børn, og det, naar Forældre ikke ønſke ſaadan Forſeelſe paatalt, ordentligviis ikke vil være vanſkeligt at faae Sagen neddyſket eller dog ſenere at fade Straffen eftergivet ad Benaadningsveien. Forſaavidt tildeels endog Beſvogrede medtages i de ovennævnte Love, da ſynes dette dog i hvert Fald at være alt for meget, — jfr. ved diſſe Bemærkninger Motiverne til Frd. af 11te April 1840 i Coll. Tid. for ſamme Aar, Side 449 i Noten.

En til § 38 i Frd. af 11te April 1840 ſvarende Beſtemmelſe om Liigs Udplyndring — hvorom der forøvrigt i flere af de nyere Straffelove er optaget Beſtemmelſer, ſee ſaaledes den ſachſiſke § 228, brunsvigſke § 219, hannoverſke § 290 og Udkaſtet for Hertugdømmerne § 296, jfr. den preusſiſke § 137, der dog kun handler om violatio sepulchri — har man ikke fundet det nødvendigt at optage, da denne Forbrydelſe i ſit Væſen ſaa godt ſom altid vil være et Tyveri, hvorimod det med Henſyn til Valrov efter D. L. 6—16—3, der ikke kan ſiges at gaae ind under Begrebet Tyveri, er erkjendt, at ſamme af denne Grund vel kan forbigaaes her, men at det dog er tvivlſomt, om man ganſke kan undvære en Beſtemmelſe desangaaende, hvis Optagelſe paa et andet Sted i Loven derfor er forbeholdt nærmere ſenere Overveielſe.

Endelig bemærkes, at det ogsaa har været paa Bane, hvorvidt Bestemmelser, svarende til §§ 39 og 40 i Frd. af 11te April 1840 maatte have deres Plads her i Capitlet. Hvad den første af disse §§'er, der handler om det saakaldte Besidbelsestyveri, angaaer, — hvortil den preussiske har en tilsvarende i Capitlet om Utroskab, den norske i Capitlet om Bedrageri, og Udkastet til den bayerske endelig i Capitlet om Tyveri — da har man været enig om, at den deri omhandlede Forseelse ikke kan komme ind under Tyveriets Begreb, men opløser sig i en ulovlig Selvtægt, og da Grunden til, at en Bestemmelse herom er optagen i Frd. af 1840 derhos alene er, at der i D. L. 6—17—12 fandtes et Lovbud i denne Retning, medens det dog ved den Plads, der er givet § 39 i bemeldte Forordning, tilstrækkeligt tilkjendegives, at Lovgiveren ikke betragter Forholdet som Tyveri, har man fundet det retteſt her ikke at optage nogen tilsvarende Bestemmelse, men henvise samme til et eventuelt Capitel om Selvtægt. Den anden af de nævnte §§, der ikke var optaget i Udkastet til Frd. af 11te April 1840, men kom ind i denne efter Indstilling fra Provindsialstænderne, og hvortil den norske Straffelov har en tilsvarende § i Capitlet om ulovlig Brug af hvad Andre eie og besidde, har man ligeledes vedtaget at udelukke af det her omhandlede Capitel, og henstillet det til nærmere Overveielse at optage den i et særeget Capitel om strafbar Egennytte og ulovlig Brug af Andres Eiendele, forsaavidt et saadant maatte findes nødvendigt, hvorunder da ogsaa maatte optages Straffebestemmelser for at benytte Andres Eiendele i videre Omfang end tilladt, jfr. D. L. 5 8—7 og den norske Straffelov Capitel 22 § 17.

ad §§ 125 og 126.

Hvad der med Hensyn til disse §§ har været Hovedgjenstanden for Commissionens Overveielse, er, om den i §§'erne opstillede Adskillelse mellem det simple Tyveri uden nogensomhelst skærpende Omstændigheb og det af saadanne Omstændigheder ledsagede simple Tyveri — en Distinction, hvortil findes tilsvarende i flere fremmede Love — kan bifaldes. Det er i saa Henseende erkjendt, at en stor Deel af de hyppigst forekommende Tyverier ere saa ubetydelige, at de første Gang begaaede ikke bør belægges med en høiere Straf end Fængsel paa Vand og Brød, ligesom det foruden den positive Virkning for den Skyldige ogsaa giver hele Handlingen et andet Præg og gjør den til Gjenstand for en mildere Bedømmelse i den offentlige Mening, at den ikke kan belægges med en høiere Straf end den anførte — samt at denne Straf ogsaa bør komme til Anvendelse selv for 2den Gang begaaet ringe Tyveri. Forsaavidt den gjældende Lovgivning nemlig ubetinget sætter Straf af offentligt Arbeide for 2den Gang begaaet Tyveri, maa dette efter Forbrydelsens Beskaffenhed i mange Tilfælde ansees for at være alt for haardt, og idet man derfor har været enig om, at Minimum af Straffen for 2den Gang begaaet Tyveri efter § 125 bør være Fængsel paa Vand og Brød, er der endog fra en enkelt Side blevet reist Spørgsmaal, om Straffen for 2den Gang begaaet Tyveri efter § 126 absolut skal være Forbedringshuusarbeide, eller om den ikke ogsaa her kan nedsættes til Fængsel paa Vand og Brød i en af de høiere Grader t. Ex. 6 Gange 5 Dage, hvilket da vil medføre, at Minimum af Straffen for første Gang begaaet Tyveri efter samme § maa nedsættes til 3 Gange 5 Dage. Herpaa har imidlertid den overveiende Flerhed af Commissionens Medlemmer ikke kunnet gaae ind, da der formeentlig er Grund til at befrygte, at den egentlige Nerve i Adskillelsen mellem de to §§'er derved vil tabe sig, og da det, naar man overhovedet beholder denne Adskillelse, turde være nødvendigt, netop i det berørte Punkt at beholde Udkastets Straffesatser.

Vanskeligt er det iøvrigt aldeles bestemt at adskille de to omhandlede §§'er fra hinanden. Det er saaledes fremhævet, at medens det i det enkelte Tilfælde kan være alt for haardt at et Tyveri af en ubetydelig Gjenstand, som en tjenende Person har benyttet en gunstig Leilighed til at bemægtige sig, skal komme ind under § 126 og straffes med mindst 4 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød og i Gjentagelsestilfælde ubetinget med offentligt Arbeide, er der paa den anden Side flere Tyverier, der ikke ville kunne komme ind under § 126, saaledes som den foreligger, men som dog i og for sig kunne være temmelig betydelige, hvilket navnlig gjælder om Lommetyverier, der i mange Tilfælde kunne være ligesaa graverende, som et ringe Tyveri iværksat f. Ex. ved at itubrække en skrøbelig Laas. Imidlertid er det dog antaget, at saadanne Tyverier som de sidstnævnte i Reglen ville komme ind under § 126, fordi det netop om dem ofte vil kunne siges, at de ere udførte med særdeles Snedighed eller Dumdristighed, — og vagtet det fra alle Sider er erkjendt, at en aldeles skarp Adskjønbring af de to omhandlede §§'er neppe lader sig udføre, har man dog ligeledes fra alle Sider i alt Fald foreløbig erklæret sig for Adskillelsen mellem dem.

Hvad særlig § 125 angaaer, var det for om muligt derved at give denne § et mere positivt Indhold med Hensyn til Begrebet henstillet, at affatte den saaledes: „ringe Leilighedstyveri eller andet mindre betydeligt Tyveri, som ikke er forbundet med nogen af de i § 126 nævnte Omstændigheder, o. s. v." Det er herfor blevet anført, at der er en heel Masse af ringe Tyverier, eller, som de i daglig Tale benævnes, Rapserier, som uden at kunne henføres til de saakaldte undtagne Tyverier, hvorom § 133 handler, dog ubetinget maae betragtes som aldeles simple Tyverier og belægges med Straf efter § 125, og at det ved den antydede Affattelsesmaade vil opnaaes, at § 125 bliver et Complement til § 126, der vil tjene til nærmere at betegne Charakteren af de der omhandlede Tyverier. Men ihvorvel det ansaaes for ønskeligt, om der kunde findes et generelt positivt Epitheton

for de i § 125 ommeldte Tyverier, blev der dog yttret overveiende Betænkelighed ved at gaae ind paa den antydede Affattelsesmaade, der let kunde føre til, at en for stor Deel Tyverier kom til at gaae under denne undskyldende Betegnelse.

Med Hensyn til de enkelte Membra i § 126 bemærkes Følgende:

ad Nr. 1. Forsaavidt det som et skærpende Moment her nævnes, at det (ved eet eller flere Tyverier) Stjaalne har en Værdi af 50 Rdlr. eller derover, jfr. den badenske Straffelov § 377, den hannoverske § 284 f., Udkastet til den bayerske §§ 273, 274 og 281, da er der vel yttret nogen Betænkelighed ved at tillægge en vis opgiven Værdi af det Stjaalne en saadan Virkning som her, idet det kan være aldeles tilfældigt, at den Paagjældende kommer i Besiddelse af en saa stor Sum, som anført, ligesom denne Bestemmelse ogsaa forhøier Tyvens Interesse af at lægge Dølgsmaal paa hvad han har stjaalet, fremfor naar det Stjaalnes Værdi ikke har en saa bestemt Indvirkning paa Straffen; — men den overveiende Anskuelse har dog været for, at det af Hensyn til Nødvendigheden af at tilveiebringe en saa bestemt Adskillelse som mulig mellem §§ 125 og 126 ikke godt kan undgaaes at medtage en vis Værdi af den stjaalne Gjenstand blandt de skærpende Momenter. At ombytte den valgte Sum for Værdien med det almindelige Udtryk: „en betydelig Værdi" og da overlade det til Domstolene at bestemme, hvad der maa ansees som en saadan, kan vistnok have Meget for sig, naar, som nu er Tilfældet, det Stjaalnes Værdi kun i Almindelighed skal være et aggraverende Moment, men det lader sig ikke forene med det paatænkte nye System, hvorefter Værdien af det Stjaalne skal bevirke, at Tyveriet gaaer over i en anden Classe af Tyverier. Udfindelsen af det Stjaalnes Værdi er forøvrigt antaget at maatte skee paa den i Udkastets almindelige Deel § 49 ommeldte Maade, navnlig efter Priserne paa den Tid, Gjerningen foretoges, forsaavidt disse ere oplyste, hvoraf da følger, at naar det ikke kan oplyses, at Gjenstanden dengang havde den fastsatte Værdi, gaaer Tyveriet ind under § 125. Til at tillægge den særdeles Skade, som den Forurettede maatte have lidt paa Grund af Gjenstandens Borttagelse, den Betydning, at det derpaa skal beroe, om Handlingen vil falde ind under § 126, jfr. Frd. af 11te April 1840 § 2, har man ikke fundet Anledning, hvorimod der vel ved Straffens Udmaaling dertil kan tages Hensyn, navnlig naar det ikke kunde være Tyven ubekjendt, at saadan Skade deraf vilde opstaae. Ligeledes har man været enig om, at det ikke kan komme an paa, om Tyven har havt Kundskab om, at den stjaalne Gjenstand var af den i §'ens Nr. 1 fastsatte Værdi eller ei, men at der alene kan være at tage Hensyn til, om der i Virkeligheden er stjaalet for et saa stort Beløb, da det nemlig aldeles vilde svække Betydningen af den omhandlede Bestemmelse, hvis Justitien skulde overbevise den Paagjældende om, at han vidste, hvor stort et Tab han paaførte den Anden.

ad Nr. 2. Dette Membrum er i det Hele optaget efter Frd. 11te April 1840 § 3 Nr. 2, og der har ikke været deelte Meninger om, at den her nævnte Omstændighed, at Tyveriet er iværksat ved at opbryde eller paa anden saadan Maade aabne et Gjemme, egner sig til at medtages blandt de Momenter, der bringe Tyveriet ind under den skærpede Straffebestemmelse i § 126. Ikkun med Hensyn til Ordene: „at bryde Segl" har det været hensttillet, om der ikke kunde være Grund til at sjelne mellem offentlige Autoriteters og et privat Segl, uden at Commissionen imidlertid forsaavidt har troet at burde afvige fra Ordene i den citerede § af Frd. 1840. Det er derhos erkjendt, at Udtrykket „tillistede Nøgler" kan give Anledning til nogen Tvivl, i hvilken Henseende det bemærkes, at en Nøgle, som Tyven har sat sig i Besiddelse af for dermed at aabne et Gjemme, i Almindelighed maa kunne siges at være tillistet, selv om den har henligget paa et af Eieren dertil valgt Sted i det Værelse, hvor Tyveriet er blevet begaaet, men derimod naturligviis ikke, naar den har siddet i Skabet eller Kisten. Nøgle fremmede Straffelove, f. Ex. den preussiske § 224, Udkastet til den bayerske § 280, have søgt ved en nærmere Forklaring af Begrebet at fjerne den antydede Tvivl, men man har troet det rigtigst at overlade Domstolene som et factisk Spørgsmaal i hvert enkelt Tilfælde at afgjøre om Nøglen skal siges at være tillistet eller ei. Til at optage en saadan Bestemmelse, som den, der indeholdes i den norske Straffelov Cap. 19 § 8 („har Nogen i Hensigt at stjæle, eller vidende om, at Nogen har saadan Hensigt, forfærdiget eller anskaffet Dirik eller falsk Nøgle, straffes han med Fængsel") har man ikke fundet Anledning, da dette, forsaavidt det kommer ind under Begreberne om respective Forsøg og Meddeelagtighed, maa straffes efter de almindelige Regler herom.

ad Nr. 3. Det har været foreslaaet at optage det her nævnte Tyveri blandt de qualificerede Tyverier i § 128; men idet der herimod er blevet yttret overveiende Tvivl, har man fundet mere Grund til at optage det her, i hvilken Henseende Opmærksomheden er blevet henledet paa det Mærkelige i, at Frd. 11te April 1840 § 11, hvorefter Bestemmelsen er dannet, i Betragtning af det særdeles Strafbare i bethydelige og planmæssige Tyverier, udøvede under saadanne Forhold, som de deri nævnte, har optaget Tyverier begaaede ved slige Leiligheder, under de grove, medens Straffen dog er fastsat saaledes, at kun den almindelige Tyvstraf forhøies indtil det Tredobbelte (jfr. Motiverne i Coll. Tid. for 1840 S. 413), saa at den altsaa under særdeles formildende Omstændigheder, overeensstemmende med, hvad ogsaa Høiesteret har antaget, kan gaae ned endog til 2 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød. Idet man forøvrigt nøie har holdt sig til den oven citerede § i Frd. 1840, har man dog udeladt dennes Udtryk: „besvige", da man paa dette Sted, hvor alene Tyveri omhandles, ikke har villet medtage nogen under Bedragerietś Begreb hørende Handling.

ad Nr. 4. Det er vel erkjendt, at denne Bestemmelse frembyder nogen Betænkelighed, forsaavidt den er temmelig ubestemt, men det er paa den anden Side antaget, at de her omhandlede Momenter ikke vel lade sig undvære, naar man overhovedet vilde holde paa Distinctionen mellem de to §§ 125 og 126. Idet man iøvrigt har lagt Frd. 1840 § 3 Nr. 4 og 5 til Grund for Affattelsen af denne Bestemmelse, har man, som det vil sees, modificeret de der brugte Udtryk endeel, da det ellers maatte befrygtes, at alt for mange Tilfælde vilde blive henførte under dette Nr., og da det er antaget, at det med Hensyn til dette Punkt fornemmelig kommer an paa det objective Moment, at man ikke godt kan sikkre sig mod Tyveri i de ommeldte Forhold.

ad Nr. 5, der er dannet efter Nr. 6 i § 3 af Frd. 1840, bemærkes kun, at man har urgeret, at det paagjældende Tyveri maa grændse *meget* nær op til det grove Tyveri og derhos udeladt Slutningen „med Hensyn til de Egenskaber, o. s. v."

Hvad endelig angaaer Nr. 6, da er der med Hensyn til dette Punkt yttret en lignende Betænkelighed, som ovenfor med Hensyn til Nr. 4, men tillige ligesom med Hensyn til dette antaget, at Bestemmelsen ikke kunde undværes. Flere fremmede Straffelove, f. Ex. den norske og preussiske, have rigtignok sogt at undgaae en saa almindelig Bestemmelse ved en udtømmende Opregning af de Omstændigheder, der skulle medføre en skærpet Straf; men herved maa da bemærkes, at i disse Love har poena ordinaria en betydelig Vide (i den norske Lov Fængsel eller Strafarbeide indtil 3 Aar, i den preussiske Fængsel indtil 5 Aar). En saadan Opregning lader sig derimod ikke vel forene med det her foreslaaede System, hvorefter Minima af Straffen efter §§ 125 og 126 ere rykkede meget nær til hinanden og Maximum af Straffen for første Gang begaaet Tyveri efter § 125 kun er Fængsel paa Vand og Brød.

De i Frd. af 11te April 1840 § 3 Nr. 1, 3 og 7 nævnte Momenter (det under Nr. 8 omtalte Moment, at Tyven under samme Sag findes skyldig i flere Tyverier, har man som det vil sees, i nærværende §'s Nr. 1 kombineret med det Stjaalnes Værdi) er der ikke fundet Foie til her at medtage, da det første (at den stjaalne Gjenstand er af saadan Beskaffenhed, at Vedkommende ikke kan holde samme i nøie Forvaring) tildeels falder ind under § 126, Nr. 4 og derhos ligesaa vel kan tænkes at indeholde noget Mitigerende som det Modsatte, og de to andre (at den Skyldige befinder sig i en trangfri Forfatning, og at hans øvrige Vandel vidner om, at streng Straf behøves for at overvinde hans forbryderiske Tilbøielighed) ere af reen subjectiv Characteer. Hellerikke har man med flere fremmede Love villet optage nogen Bestemmelse om det Tilfælde, at et Tyveri er udøvet af Flere i Forening, da man har været enig om, at Deeltagelsen af To ikke bør kunne henføre Tyveriet under § 126, og at Tilfældet ellers vil gaae ind under Bestemmelsen om Overlæg i §'ens Nr. 6.

Forsaavidt Gjentagelse af Tyveri er nævnt i de her omhandlede §§, maa det erindres, at det allerede i Udkastets almindelige Deel § 46 er angivet, hvad der forstaaes ved Gjentagelsen af en Forbrydelse, ligesom der ogsaa sammesteds er givet Regler om Præscription af Gjentagelsens Virkninger, saa at det ikke er nødvendigt, som enkelte fremmede Love have gjort, at optage Bestemmelser herom i Materien om Tyveri.

Hvad angaaer de i Frd. af 11te April 1840 §§ 19 (om de efter en Persons Domfældelse opdagede Tyverier, paa hvilke han forhen har lagt Skjul) og 20 (om de den Skyldige tidligere overgangne Domme, der opdages efterat han for nye Forbrydelser er tiltalt) indeholdte Bestemmelser, bemærkes, at Commissionen ikke har fundet Anledning til i dette Capitel at optage hertil svarende Regler, da der, hvad den første af de citerede §§ angaaer, haves en almindelig Bestemmelse i saa Henseende i Udkastets almindelige Deel § 57 og man, i Henseende til § 20 har været imod det til Grund for samme liggende Princip, idet man har formeent, at den Omstændighed, at den Skyldige har fortiet de ham tidligere overgaaede Domme, kun bør være et aggraverende Moment. Fremdeles er det fundet, at en til § 18 i Frd. 1840 svarende Bestemmelse om Indskydelsen af de den Skyldige i Medhold af ældre Love overgaaede Domme ikke hører hjemme i selve Straffeloven, men i en Lov om Sammes Indførelse.

ad § 127.

Da man har vedtaget at opløse det ringere Tyveri i de 2 respective i § 125 og § 126 omhandlede Arter, har man ogsaa troet det rigtigst at optage en saadan udtrykkelig Regel, som den i nærværende § indeholdte, om Straffen for den, der efter at være dømt efter § 125, forbryder sig mod § 126 og omvendt.

ad § 128.

I Lighed med hvad Stifternes Provindsialstænderforsamling i sin Tid androg paa, har man troet at burde samle alle de grove Tyverier i een §, medens Frd. af 11te April 1840 derimod har gjort hver Art af de under det anførte Begreb indgaaende Tyverier til Gjenstand for en særlig §. Der er ikke fundet tilstrækkelig Grund til med den nys citerede Forordnings § 8 (der hidrører fra den ældre Lovgivning, nemlig Frd. 6te August 1762, og hvortil der vel i enkelte af de nyere Love, f. Ex. Straffeloven for Würtemberg § 323 Nr. 2, Baden § 385 Nr. 3, Brunsvig § 215 Nr. 4 A, saavelsom i Udkastet for Hertug-

dømmerne, § 291 Nr. 5 og § 295 Nr. 3, findes tilsvarende Bestemmelser, medens saadanne derimod savnes i de fleste, af hvilke nogle derimod sætte skærpet Straf for Tyverier, begaaede i Musæer og Samlinger af Kunstgjenstande, milde Stiftelser, o. s. v.) at henregne Slotstyveri til de grove Tyverier; thi forsaavidt S'en navnlig ubetinget sætter Straf af 3—12 Aars offentligt Arbeide for Tyveri, begaaet i Værelser, der ere indrettede til Brug for Kongen selv eller noget af de Kongelige Herskaber, maa denne Straf ansees for at være alt for streng, foruden at Bestemmelsen i det Hele indeholder meget Ubestemt.

Hellerikke har man troet det rigtigt her at optage nogen til Frd. af 11te April 1840 § 10 (jfr. Frd. af 5te Februar 1751) svarende Bestemmelse, da Skipperen ordentligviis ikke kan siges at begaae Tyveri paa de Ting, der ere under hans Varetægt eller Tilsyn. Bestemmelsen vil derimod have sin rette Plads i Capitlet om Bedrageri, see ogsaa den norske Straffelov Cap. 21 § 6. Forsaavidt som endelig flere fremmede Straffelove under de grove Tyverier have henført f. Ex. Tyverier paa offentlige Landeveie og Jernbaner, samt den norske Lov af 1842 Tyveri af Landtoug, Ankertoug eller Anker, hvormed et Fartoi er fortoiet, o. fl., bemærkes, at man har været enig om at indskrænke sig til de i S'en nævnte grove Tyverier, da man i saa Henseende har troet, saavidt muligt, at burde holde sig til den gjældende Lovgivning.

Med Hensyn til S'ens enkelte Afsnit bemærkes Følgende:

ad Nr. 1. I Henseende til Spørgsmaalet om, hvorvidt man i Lighed med, hvad der er skeet ikke blot i det bayerske Udkast, men ogsaa i den badenske, sachsiske og hannoverske Straffelov (medens derimod den norske, der ellers har fulgt den hanoverske, ikke har optaget en vis Værdi af det Stjaalne som noget qualificerende Moment) bør lade det her omhandlede Moment bringe Tyveriet ind under S'ens Straffebestemmelse — have Meningerne i Commissionen været deelte. Fra en Side er det fundet, at naar man, saaledes som skeet er, har opstillet den Regel, at den, der efter engang at være dømt efter § 126 stjæler en Gjenstand af 50 Rds. Værdi, derved ubetinget paadrager sig Straf af Forbedringshusarbeide, er en vis Værdi af det Stjaalne allerede tillagt en saa stor Indflydelse, at Consequentsen synes at maatte føre til ogsaa at medtage dette Moment blandt dem, der gjøre et Tyveri til grovt, hvortil kommer, at efter den gjældende Lovgivning vil dog den, der har stjaalet en Gjenstand af 1000 Rds. Værdi, selv om det er første Gang, han begaaer Tyveri, neppe slippe med en ringere Straf end offentligt Arbeide. Fra andre Sider er det derimod gjort gjældende, at fordi en vis Værdi af det Stjaalne er medtaget blandt de skærpende Momenter i § 126, følger deraf ikke med streng criminalistisk Consequents, at en forholdsviis større Værdi skal gjøre det simple Tyveri til et qualificeret, at der hellerikke maa lægges for megen Vægt paa, at Borttagelsen af en Gjenstand af 50 Rds. Værdi for den, der tidligere er dømt efter § 126, ubetinget medfører Straf af offentligt Arbeide, da denne Straf er en Følge af Iterationen af tvende mere betydelige Tyverier, at det er langt mere betænkeligt at medtage dette Moment her, end i § 126 fordi det her vil have langt betydeligere Følger, og fordi det kan være, at Tyven, uden derom at være vidende, kommer i Besiddelse af en Gjenstand af en saa stor Værdi, medens Forbrydelsen i subjectiv Henseende kan være meget ringe. Forudsat iøvrigt, at Bestemmelsen skulde blive staaende, har der fra alle Sider været Enighed om, at der her kun er Spørgsmaal om Gjenstanden for et enkelt Tyveri, men at Bestemmelsen ellers i det Hele maa opfattes paa samme Maade som § 126 Nr. 1, saaledes at det ikke kommer i Betragtning, om Tyven vidste, at Gjenstanden havde saa stor Værdi eller ei, og at der ikke kan tages Hensyn til Andet end hvad Gjenstanden er værd i objectiv Henseende, at altsaa med andre Ord den betydeligere Skade, som Tyveriet paa Grund af særegne Omstændigheder kan have medført for den Bestjaalne, kun er et aggraverende Moment.

ad Nr. 2. Der kunde maaskee reises Tvivl, om der efter de nuværende Forhold er særdeles Anledning til at optage den her omhandlede Art af Tyveri, der vistnok forekommer mindre hyppigt, blandt de qualificerede, og om det ikke maatte være tilstrækkeligt at lade det gaae ind under § 126, jfr. den preussiske Straffelov § 217, men man har dog antaget det for at være af Vigtighed i saa Henseende at holde sig til den gjældende Lovgivning, navnlig fordi man paa Landet ikke kan beskytte sig mod saadant Tyveri og dette derhos i Almindelighed er temmelig betydeligt, hvortil kommer, at Grunden til dets formeentlig mindre hyppige Forekommen maaskee tildeels netop er at søge i den almindelige Bevidsthed hos Almuen om, at det rammes af en haard Straf. Imidlertid har man dog troet at burde indskrænke Bestemmelsen til Hefte og stort Qvæg, med Tilføiende, at Føl og Kalve ikke blive at henregne hertil, saalænge de ere under 1 Aar gamle — paa Tyveri af Dyr, der ikke falde ind under denne Bestemmelse, saasom Faar og Svin, vil da i hvert Fald § 126 Nr. 5 være anvendelig, uden at det er anseet nødvendigt at optage noget Udtrykkeligt herom. Ordene: „paa Marken", som for mere at præcisere Tanken med Flid ere satte i Begyndelsen istedetfor som i § 6 af Frd. af 11te April 1840 efter Ordene: „stort Qvæg", kunne vel give Anledning til forskjellige Tvivlsspørgsmaal, men disse kunne som blot factiske ikke løses af Lovgivningen, men maae overlades til Domstolenes Afgjørelse, t. Ex. om Bestemmelsen skal anvendes paa Driftefæ efter D. L. 5—9—4, naar Tyven har været bekjendt med, at Qvæget ikke længere befandt sig paa den Mark, hvor det var udsat efter Eierens Bestemmelse, men var drevet andetsteds hen.

ad Nr. 3. Til Grund for denne Bestemmelse ligger Frd. af 11te April 1840 § 7, der dog saaledes er modificeret, at Tyveriet kun bliver simpelt (men dog strafbart efter § 126), naar den stjaalne Gjenstand ikke hører til Kirken eller staaer i nær Forbindelse med Gudstjenesten, at Slutningsbestemmelsen i den citerede § om den, der stjæler af Kirkeblokken, er udeladt, fordi der, saafremt denne findes i Kirken, ingen Tvivl vil være om, at den maa siges at høre til Kirken, og Tyveriet altsaa blive qvalificeret, hvorimod Tyveriet, forsaavidt den var udenfor Kirken, maa falde ind under § 126 Nr. 5, at man fremdeles har udeladt Ordene: „eller dermed i Forbindelse staaende Indretning" som overflødige, hvorimod man har forandret Ordene „tilhøre Kirken" til „høre til Kirken". Medens man har været enig om, at Begrebet „Kirke" forudsætter en til Udøvelsen af den christelige Religion indviet Bygning, saa at det t. Ex. ei er anvendeligt paa en Synagoge, men vel paa et til den reformeerte eller katholske Cultus indviet Locale, — have Meningerne derimod været deelte om Optagelsen af Ordet: „Gudstjeneste". Det er herimod blevet indvendt, at dette, ligesom det i og for sig er noget uklart og svævende, saaledes ogsaa maa antages at være altfor snævert, forsaavidt der kunde være flere kirkelige Handlinger, f. Ex. Begravelse, Daab og Confirmation, som i alt Fald fra et strængt juridisk Standpunkt ikke gaae ind under Ordets Begreb. Det er derfor foreslaaet istedetfor dette Ord at sætte: „kirkelig Handling" (jfr. den norske Straffelov Cap. 19 § 3 f., der har Udtrykket „Gudstjeneste eller anden Religionshandling"); men herimod er paa den anden Side gjort gjældende, at forsaavidt der er kirkelige Handlinger, der ikke gaae ind under Begrebet „Gudstjeneste", er det et Spørgsmaal, om man behøver at lade dem nyde den her tilsigtede fortrinlige Beskyttelse, og at man ved at forandre det omtvistede Ord vil imod, hvad der har været Hensigten og hvad der maa anses for rigtigt, komme til at udvide Bestemmelsen i Frd. af 11te April 1840 § 7, jfr. ogsaa den hannoverske Straffelovs § 286 Nr. 7, den badenske § 385 Nr. 1, den preussiske § 218 Nr. 1, Udkastet til den bayerske § 274 II 5 samt Udkastet for Hertugdømmerne § 295 Nr. 3. Sluttelig bemærkes, at man ved Udtrykkene „ere bestemte til at bruges til (ved) en kirkelig Handling (Gudstjeneste)" har søgt at urgere, at Gjenstanden skal være bestemt til at benyttes af den, der forretter den kirkelige Handling, saa at t. Ex. den, der stjæler et til Brug ved en Brudevielse foran Brudeskammelen henlagt Tæppe, der ikke hører til Kirken, ikke kommer ind under Bestemmelsen.

ad Nr. 4. Afseet fra de blotte Redactionsforandringer i Frd. af 11te April 1840, § 9, har man ved dette Nr. troet at burde udelade S'ens Slutningsbestemmelse om, at det er en skærpende Omstændighed, naar Handlingen er forøvet af en ved Postvæsenet ansat Person, ligesom ogsaa den i S'ens Begyndelse forekommende Passus „eller paa anden ulovlig Maade tilvender sig", da der her alene er Tale om Tyveri, ei om Bedrageri. Forsaavidt endvidere S'en bruger Udtrykkene „Penge eller Andet" og saaledes lader det tvivlsomt, om hvorvidt Borttagelsen af Breve gaaer ind herunder, da „Penge" synes at anthyde, at det maa være en res pretii, er det af Hensyn til Vigtigheden af at kunne ramme den nævnte Forbrydelse, der kan medføre betydelig Skade for den Paagjeldende, og derhos vanskelig kan medtages paa noget andet Sted, fundet rettest udtrykkelig at indbefatte Borttagelsen af Breve under S'en. Endelig er Udtrykket „Ansvar" ombyttet med „Varetægt", da Postvæsenet ifølge Lov af 11te Marts 1851 § 10 in fine intet Erstatningsansvar overtager for løse Breve og Sager, som alene taxeres i Forhold til Brevportoen.

ad Nr. 5. Flere fremmede Love, t. Ex. den preussiske Straffelovs §§ 222—224, indeholde meer eller mindre udførlige Forklaringer om, hvad der skal forstaaes ved Indbrud, Indstigen ved Diriker og falske eller tillistede Nøgler, men man har været enig om, at det ikke er hensigtsmæssigt at optage saadanne forklarende Bestemmelser, hvorved man i Virkeligheden dog ikke kommer Sagen synderlig nærmere, da Afgjørelsen af de Tvivlsspørgsmaal, der kunne opstaae, dog i de concrete Tilfælde maa overlades Domstolene. Medens man derhos i det Hele har fundet det betænkeligt at gjøre nogen væsentlig Forandring i de i Frd. af 11te April 1840 § 12 brugte Udtryk, da disse ved de mangfoldige Domme, der siden Forordningens Emanation ere affagte i Sager af denne Beskaffenhed, have faaet deres nærmere Forklaring, har det, med Hensyn til Betegnelsen af Begreberne Indbrud og Indstigen ikkun været Gjenstand for Overveielse, hvorvidt det efter de Erfaringer, der ere gjorte ved Domstolenes Anvendelse af § 12 i Frd. af 11te April 1840, maatte være muligt i enkelte Retninger at udtrykke den til Grund for S'en liggende Tanke paa en heldigere Maade end i Forordningen.

I saa Henseende er det for det Første fremhævet, at Udtrykket: „paa en voldsom Maade" egentlig siger for meget, forsaavidt dertil efter almindelig Sprogbrug maa fordres en betydeligere Kraftanvendelse, medens Domstolene have anvendt qvalificeret Tyvsstraf, selv hvor ikkun en ringe og neppe hørlig Kraftanvendelse har fundet Sted, f. Ex. naar et Tyveri er iværksat paa den Maade, at Tyven har skaffet sig Indgang ved at sønderbryde en slet Laas eller med Fingeren løsne eller fraboie nogle Søm. Endskjøndt det nu vel maatte erkjendes, at der i det omhandlede Udtryk efter Ordbetydningen synes at ligge noget Mere end man i Praxis har antaget, er det dog anseet for betænkeligt at gjøre nogen Forandring i saa Henseende, der da egentlig maatte gaae ud paa noget skarpere at udtrykke, at en betydelig Voldsanvendelse skal have fundet Sted, eftersom man ved at formilde Udtrykket maatte befrygte, at Bestemmelsen i Praxis vilde blive yderligere udvidet. Hertil kommer, at det af Hensyn

til Eiendomssikkerheden, der er Motivet saavel til Frd. af 11te April 1840, § 12 som til den her omhandlede Bestemmelse — i mange Tilfælde kan være vigtigt med den qualificerede Straf at kunne ramme Tyverier, der ere iværksatte uden Anvendelse af Vold i den strænge Betydning af dette Ord, navnlig fordi det i det daglige Liv ikke er muligt at aflukke saaledes, at en Opbrydelse ikke let kan finde Sted, selv ved en ubetydelig Kraftanstrængelse.

Om Ordene „Diriker, falske og tilliftede Nøgler" gjelder, hvad ovenfor under § 126 Nr. 2 er fremstillet; ved en Dirik navnlig er forstaaet ethvert til at aabne en Laas tildannet Instrument, som ikke gaaer ind under Begrebet Nøgle.

Da Ordet „Adgang" efter rigtig Sprogbrug ikke synes at passe til Huus og Gaard, forsaavidt Meningen dog er, at Tyven skal være kommen ind i Huset, har man ombyttet Ordene: „banet sig Adgang til" med „skaffet sig Indgang i". Forsaavidt man iøvrigt i Praxis under Ordet „Huus" har indbefattet Materialhuse og Træskure, der alene benyttes til Opbevaring af Redskaber, har der været opkastet Spørgsmaal, om man ikke fra Begrebet kunde udelukke saadanne Huse ved f. Ex. i Lighed med den preussiske Straffelov at knytte Begrebet om Beboelse til Huus. Da det imidlertid ligeledes af Hensyn til Eiendomssikkerheden er fundet nødvendigt, at der haves en særlig Beskyttelse for de Gjenstande af ofte betydelig Værdi, som det ikke staaer i Vedkommendes Magt at opbevare andetsteds end netop i Materialhuse o. desl., har man troet det rigtigst i saa Henseende ikke at gjøre nogen Forandring. Da der ved Ordet „Gaard" i Frd. af 11te April 1840 efter de samme forudgaaede Forhandlinger utvivlsomt maa forstaaes Gaardsrum eller Gaardsplads, men der dog under „Gaard" i denne Betydning ikke kan indbefattes enhver indhegnet Plads, men kun en saadan, der er tilborlig indesluttet og staaer i Forbindelse med et Huus som dettes Tilbehør, er det blevet henstillet, for at forebygge Misforstaaelse, i Lighed med den preussiske Straffelov § 218 Nr. 3 og 4, jfr. § 221 Nr. 4, noget nærmere at betegne dette. Medens man derfor ogsaa for større Tydelighedś Skyld efter „Huus" har sat „eller den dertil hørende Gaard", har man iøvrigt fundet, at det ved de foregaaende Bestemmelser om den Maade, hvorpaa Tyven skal have skaffet sig Indgang, tilstrækkeligt er betegnet, at Gaarden maa være indesluttet.

Med Hensyn til Optagelsen af de i Frd. af 1840 efter „Værelser" tilføiede Ord „beboede eller ubeboede" have Meningerne været delte. Fra nogle Sider er det formeent, at disse Ord ere overflødige, da man dog ikke kan lægge Vægt paa, om Værelset in casu har været beboet eller ei, men det er Rummets egen Beskaffenhed som Værelse, der er det afgjørende, og hertil maa efter Sprogbrugen fordres, at det egner sig til Beboelse; men herimod er det gjort gjeldende, at da man i Praxis har opfattet Betydningen af disse Ord saaledes, at man deri, at det ikke skal komme an paa, om Værelset er beboet eller ikke, har fundet Hjemmel til at gaae udenfor det egentlige og stringente Begreb om et Værelse og saaledes er kommet til at medtage Kamre af ethvert Slags, saasom Pulterkamre, Forraadskamre, m. v., er det betænkeligt, naar man forøvrigt i det Hele slutter sig til § 12 i Frd. af 11te April 1840, da at udelade disse Ord, hvorved man vil gjøre det nødvendigt i Fremtiden at lægge den egentlige Betydning af Værelse til Grund og saaledes udelukke de omtalte Kamre, som Praxis er for at medtage. Uagtet disse Bemærkninger er det imidlertid fra den modsatte Side formeent, at der i alt Fald bør gjøres Forskjel mellem egentlige Værelser og saadanne Rum, som man i daglig Tale ikke benævner paa denne Maade, selv om man iøvrigt maatte være tilbøielig til af Hensyn til Eiendomssikkerheden for de ofte værdifulde Gjenstande, der opbevares paa saadanne Steder, i Overeensstemmelse med den ved Domstolene gjeldende Praxis, at sætte dem lige med Værelser, — og derfor foreslaaet at udelade Ordene „beboede eller ubeboede" og derimod efter „Værelser" at tilføie „eller aflukkede Lofts- og Kjelderrum" for saaledes tydeligere at betegne, hvilken Art af Aflukker, der i den omhandlede Henseende kunne sættes ved Siden af Værelser. Man har nemlig været enig om, at medens dette vel maa gjelde om Pakkjeldere, kunde t. Ex. et Aflukke under en Trappe til at opbevare Sand i — hvad ogsaa Domstolene have antaget — derimod ikke sættes i samme Cathegori.

Forsaavidt der ved Udtrykket i Frd. af 1840 § 12 „Adgang til Skib" efter Sprogbrug ikkun betegnes, at Tyven har skaffet sig Adgang til Dækket, medens der netop maa antages at være meent, at han skal have banet sig Nedgang i Kahytten eller Lastrummet, er det vedtaget i Forbindelse med den ovenfor omtalte Ombytning af „Adgang til" med „Indgang i" at føie Ordet „Skibsrum", der findes i den norske Straffelov, men forøvrigt er mindre hyppigt i den danske Lovgivning, og i ethvert Fald maaskee maa antages at betegne det samme som „Skib", jfr. Frd. af 21de Marts 1705 § 7 (tænder Nogen Ild paa Skibsrum).

Hvad angaaer den med Ordene „eller det er skeet ved at stige over Huus, Muur, o. s. v." begyndende anden Passus, da er den, som det vil sees (blot med den Modification, at „ad" sprogrigtigere er forandret til „igjennem") affattet ganske i Overeensstemmelse med § 12 i Frd. af 11te April 1840. Uagtet nemlig vel ogsaa denne Deel af S'en har givet Anledning til endeel Tvivl ved dens Anvendelse i Praxis, har man dog fundet, at disse Tvivl ved de affagte Domme tildeels ere hævede, idet S'en navnlig ikke er antaget anvendelig i saadanne Tilfælde, hvor Indstigningen er skeet igjennem Aabninger, der tilfældigen ere

opstaaede i forfaldne Bygninger, men indskrænket til kun at omfatte Indstigen gjennem Aabninger, der med Forsæt ere anbragte til Nytte, uden dog at være bestemte til Indgang.

Straffen for de under §'ens Nr. 1—5 omhandlede Tyverier, hvis Minimum i Frd. af 11te April 1840, med Undtagelse af § 12, i Almindelighed er sat til 3 Aars offentligt Arbeide, har Flerheden af Commissionens Medlemmer foreslaaet sat til Strafarbeide fra 1—8 Aar, idet det herved vil opnaaes, hvad der i det Hele maa ansees for heldigt, at Straffesatserne i §§ 126 og 128 flyde over i hinanden — i Lighed med hvad der er skeet i den norske Straffelov, hvor Minimum af Straffen for det grove Tyveri med formildende Omstændigheder endog er det samme som Maximum af det simple Tyveri med aggraverende Omstændigheder, nemlig Strafarbeide i 5te Grad (ɔ: indtil 3 Aar) — medens det derimod fra en enkelt Side, der har fundet en saadan Nedsættelse af Minimum for betænkelig, er foreslaaet at sætte Straffen fra 2 til 8 Aars offentligt Arbeide.

Efterat § 128 Nr. 1—5 har opregnet de Tyverier, der som grove skulle belægges med Straf af offentligt Arbeide fra 1—8 Aar, fastsættes der i sammes 2det Hovedstykke en strængere Straf nemlig fra 3 (2) til 12 Aars Arbeide for det i høiere Grad qualificerede Indbrudstyveri, — hvorefter det endelig i §'ens Slutningsmembrum bestemmes, at den samme Straf (3—12 Aars Arbeide) skal være anvendelig, naar Tyven har været beredt paa til sit Forsvar at gjøre Brug af Vaaben eller andet sligt farligt Redskab.

Med Hensyn til de her nævnte Dele af § 128 bemærkes, at det har været foreslaaet at udsondre samme i en særegen §, men at man dog paa Grund af den nære Forbindelse mellem de i det første af de her nævnte Membra og de i Nr. 5 omhandlede Forbrydelser har anseet det rettest at bibeholde dem i nærværende §, men saaledes, at det ved en ny Linie betegnes, at der gjøres Overgang til et yderligere qualificeret Tyveri end de forud nævnte. Omvendt er det ligeledes fra en enkelt Side blevet foreslaaet ganske at udelade §'ens 2 sidste Membra og samle det hele Indbrudstyveri, hvad enten det er forovet om Dagen eller ved Nattetid, samt det med væbnet Haand udøvede Tyveri under en Straffebestemmelse med det almindelige grove Tyveri i alt Fald med Tilføiende af, at det er en aggraverende Omstændighed, at det er udført ved Nattetid — og gjort gjældende, at dette i legislativ Henseende vilde være meget ønskeligt, navnlig paa Grund af de mange Tvivlsspørgsmaal, der let kunne opstaae og ogsaa i Praxis ere opstaaede ved Fortolkningen af den tilsvarende Bestemmelse i Frd. af 11te April 1840. En Straf af 8 Aars offentligt Arbeide, der er Maximum af Straffen for det grove Tyveri efter §'ens Nr. 1—5, maatte ifølge denne Anskuelse ansees tilstrækkelig for 1ste Gang begaaet Indbrudstyveri selv under de meest aggraverende Omstændigheder, jfr. den norske Straffelov, der straffer Indbrudstyveri i det Hele med Strafarbeide i 3die, 4de eller 5te Grad (i $^1/_2$—9 Aar) og ikke har nogen særegen qualificeret Straf for det ved Nattetid udøvede Indbrud, ligesom en saadan Bestemmelse hellerikke findes i Udkastet til den svenske Straffelov. Commissionens overveiende Flerhed har imidlertid anseet det for at være af Vigtighed at bibeholde den i Lovgivningen engang etablerede Adskillelse mellem tvende Arter af Indbrudstyveri med forskjellige Straffesatser og har derfor ikke kunnet billalde det antydede Forslag.

Hvad iøvrigt angaaer Affattelsen af de omhandlede Membra af § 128, da vil det sees, at denne fjerner sig endeel fra det tilsvarende 2det Membrum af § 12 i Frd. 11te April 1840. Dette er nemlig fundet efter Sætningernes Construction at lide af nogen Uklarhed, idet der ved Ordet „ellers" i 3die Pasus („eller dersom ellers nogen af de ovennævnte Handlinger o. s. v.") er henviist til det Foregaaende, saa at der i det Følgende indeholdes en Supplering af dette, ligesom det, forsaavidt der ved „ovennævnte Handlinger" maa antages at være sigtet til de i 1ste Membrum omhandlede Indbrudstyverier, der ere forovede om Dagen, maa ansees mindre heldigt, at der, efter at 1ste og 2den Pasus i 2det Membrum i Modsætning hertil omhandle de ved Nattetid udøvede Tyverier, derefter i 3die og 4de Pasus paany vendes tilbage til at omhandle de om Dagen forovede Indbrudstyverier, hvorved der altsaa opstilles to forskjellige Cathegorier for at ramme et og samme Tilfælde. For at raade Bod paa denne Uklarhed har man forøvrigt med det samme Hensyn for Øie, som har været det ledende ved Affattelsen af det ommeldte Membrum af § 12 i Frd. 11te April 1840, Hensynet nemlig til den med Tyveriet forbundne Fare for den personlige Sikkerhed — modificeret den nysnævnte Bestemmelse saaledes, at man først har omtalt de Tilfælde, hvor Tyven om Natten ved Indbrud eller Indstigen har skaffet sig Indgang i et bebodet Sted, eller hvor han har indsneget sig sammesteds for der ved Nattetid at udøve Tyveri, og derefter i et særeget Membrum bestemt, at den samme Straf, som er fastsat for disse Tilfælde, skal komme til Anvendelse paa et Tyveri, selv om dette ikke er udøvet paa en af de her antydede Maader (Indbrud, Indstigen, Indsnigen), naar Tyven har været forsynet med Vaaben eller deslige og saaledes har været beredt paa at bruge Vold. For dette sidste Tilfælde, hvor en virkelig Fare er tilstede, er der formeentlig nemlig nok saa megen Anledning til strænge Straffebestemmelser, som for de i det foregaaende Membrum nævnte Tilfælde, hvor der kun er en i den gjældende Lovgivning derhos ikke bestemt udtalt Præsumtion for, at Tyven vil gaae saa vidt at øve personlig Vold, jfr. den hannoverske Straffelov § 292 Nr. 4, den brunsvigske § 213 Nr. 1, jfr. § 214, den badenske § 381 Nr. 1, den preussiske § 218 Nr. 7 samt Udkast for Bayern § 274 Nr. 3 og for Hertugdømmerne Slesvig og Holsteen § 291 Nr. 1.

Ligesaalidt som i Frd. 11te April 1840 har man her troet det nødvendigt eller muligt ved Angivelse f. Ex. af Klokkeslet eller deslige at bestemme, hvad der skal forstaaes ved „Nattetid"; det maa beroe paa de concrete Omstændigheder og der maa herved navnlig sees hen til, om det efter Aarstiden, Stedet og de øvrige Forhold kan antages, at Husets Folk ikke ville være oven Senge, i hvilken Henseende bemærkes, at Straffebestemmelsen i Frd. 11te April 1840 § 12, 2det Membrum ved Domstolene ikke er fundet anvendelig i et Tilfælde, hvor Tyven ved Indstigen gjennem et Vindue ved Midnatstid havde skaffet sig Indgang og stjaalet i et Huus, hvori der til den Tid afholdtes et Gilde og hvor Beboerne desaarsag vare oppe den hele Nat — en Omstændighed, hvorom Tyven var vidende.

Med Hensyn til Udtrykket: „beboet Sted" er der fra en enkelt Side yttret Tvivl, om dette efter Sprogbrugen kan omfatte Gaardsrum, og derfor foreslaaet, for at fjerne mulig Misforstaaelse, udtrykkeligt at gjentage samtlige de i Nr. 7 nævnte Localiteter, om end dette fra Formens Side bliver noget vidtloftigt. Fra den modsatte Side er det derimod anseet rettest at bibeholde Udtrykket „beboet Sted", da det dog ikke lader sig gjøre ved en Forandring af dette Udtryk at hæve de mange Vanskeligheder, der kunne opstaae i den practiske Anvendelse, og som det maa overlades Domstolene at løse. I saa Henseende er det navnlig blevet fremhævet, at man i Praxis mere har holdt sig til, om den til Grund for 2det Membrum af Forordningens § 12 liggende, ovenfor anbydede Forudsætning, at Tyveriet har været forbundet med Fare for den personlige Sikkerhed, var tilstede, end til den strænge Betydning af Ordene i dette Afsnit af S'en, idet man f. Ex. ikke har fundet 2det Membrum anvendeligt paa en Tyv, der ved Nattetid var brudt ind i et ellers beboet Huus, hvis Beboere imidlertid — hvad der ogsaa var Tyven bekjendt — paa den Tid vare fraværende under saadanne Omstændigheder, at de ikke snart kunde ventes tilbage.

Idet man saaledes under Udtrykket „beboet Sted" har villet indbefatte Huus, Gaardsrum og Skib, har man derimod anseet det for rettest at tilføie: „eller beboede Leiligheder i samme", for at hæve al Tvivl om, at den, som uden at være brudt ind i Huset (som navnlig enten har fundet Døren til samme aaben eller allerede i Forveien har befundet sig der) gjør Indbrud i et ellers beboet Værelse, medens Beboerne ei der ere tilstede, ogsaa maa rammes med den i det her omhandlede Membrum af § 128 fastsatte Straf. Naar nemlig endog Tyveri udøvet i et Gaardsrum bliver at belægge med denne Straf, blot fordi Tyven har skaffet sig Adgang til samme paa den særegne Maade S'en nævner, synes det samme ogsaa at maatte gjelde om den Tyv, som paa saadan Maade har skaffet sig Adgang til Beboelsesleiligheder i Huset, hvorimod Indbrud i en aldeles ubeboet Etage ikke er fundet egnet til at gaae ind under den her omhandlede Straffebestemmelse, naar Tyven ikke tillige er brudt ind i Huset, men allerede befandt sig der.

Næst at bemærke, at man har fundet det rettest at udelade de i 2det Membrum af § 12 i Frd. 11te April 1840 forekommende Ord: „paa underfundig Maade", der ikke betegne andet end hvad der allerede ligger i Udtrykket „indsneget" — skal det endnu kun anføres, at man ved Affattelsen af den Passus: „eller dersom han har indsneget sig sammesteds for at kunne, o. s. v." har ladet sig det være magtpaaliggende at betegne, at, forsaavidt Tyven ikke har indsneget sig for at stjæle, men i anden Hensigt, og derpaa efter at være kommen ind i Huset begaaer et Tyveri, kan Bestemmelsen ikke komme til Anvendelse.

Hvad angaaer Straffen for det her omtalte i høiere Grad qvalificerede Tyveri, da har man vel været enig om, at den i 2det Membrum af § 12 i Frd. 1840 fastsatte Straf burde nedsættes, men ikke om, hvorlangt Minimum burde gaae ned, idet nemlig de af Commissionens Medlemmer, der ville have Minimum af Straffen efter § 126 fastsat til 1 Aars offentligt Arbeide, have formeent, at Minimum her i S'en bør sættes til 3 (et enkelt Medlem endog til 2) Aars Strafarbeide, medens der derimod fra den modsatte Side er holdt for, at en Nedsættelse af Minimum indtil 4 Aars offentligt Arbeide vil være tilstrækkelig.

ad §§ 129 og 130.

Commissionen har været enig om, at de i Frd. 11te April 1840 for gjentaget Tyveri fastsatte Straffe, der tildeels som Følge af den ældre Lovgivnings Anskuelser ere altfor uforholdsmæssig haarde, trænge til en betydelig Formildelse — ja fra en enkelt Side er det endog blevet udtalt, at det turde være et Spørgsmaal, om det ikke vilde være principriktigst at lade al særlig Straf for Gjentagelse falde bort, og alene overlade Domstolene at bedømme ethvert Tyveri efter dettes egen Beskaffenhed i Forbindelse med Hensynet til Forbryderens vita anteacta. Med Hensyn derimod til Spørgsmaalet om, hvorledes Straffefastsætterne for Gjentagelsen bør opstilles, have Meningerne været meget delte, og i saa Henseende er ingen Enighed kommet istand.

Den overveiende Stemning i Commissionen har været for, i § 129 at sætte Strafarbeide fra 1—6 Aar for 3die Gang og fra 2—12 Aar for 4de Gang og oftere begaaet simpelt Tyveri, med Tilføiende af, at den sidstnævnte Straf ogsaa skal anvendes, hvor Nogen efter 2 Gange at være dømt for simpelt Tyveri, gjør sig skyldig i et grovt Tyveri, og dernæst i § 130 at bestemme, at den, som efter eengang at være dømt for grovt Tyveri, atter gjør sig skyldig i Tyveri, skal, hvis det er et simpelt Tyveri, ansees med Strafarbeide fra 1—6 Aar, og hvis det er et grovt Tyveri, med Strafarbeide fra 2—12 Aar, samt

at han, hvis det skeer oftere, skal, hvis det er simpelt Tyveri, straffes med Arbeide fra 4—12 Aar, og hvis det er et grovt Tyveri, med Tugthusarbeide (altsaa fra 5 Aar*) indtil Livstid). Idet der, naar hensees til, at der efter § 125 for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri vil kunne idømmes endog kun 4 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød, ved de her foreslaaede Minima formeentlig bliver en passende Overgang fra Straffen for 2den til den for 3die Gang begaaet Forbrydelse, synes derhos et Maximum af 6 Aars offentligt Arbeide for 3die Gang begaaet simpelt Tyveri at være tilstrækkelig høit, naar 12 Aars Strafarbeide sættes som absolut Maximum selv for de hyppigste Gjentagelser af simpelt Tyveri. At Maximum af Straffen for 3die Gang begaaet simpelt Tyveri herefter bliver mindre end Maximum af Straffen for det grove Tyveri efter § 128, finder tilstrækkelig Begrundelse deri, at der iblandt den hele Classe af grove Tyverier, som indbefattes under den nævnte §, kan forekomme enkelte særdeles grove, saa at det, for tilbørligen at kunne ramme disse, er nødvendigt at sætte Maximum noget høiere end i § 129, hvor man dog ikkun har mindre betydelige Tyverier for Øie. Forsaavidt det endelig ved Fastsættelsen af Minimum af Straffen for 4de Gang og oftere begaaet simpelt Tyveri til 2 Aars offentligt Arbeide skulde befrygtes, at denne Straf kunde blive idømt for 5te og 6te Gang eller endog oftere gjentagne Tyverier, maa det bemærkes, at Muligheden heraf i practisk Henseende er næsten forsvindende, da det dog maa forudsættes, at Domstolene ville anvende Bestemmelsen paa en fornuftig og med Lovens Aand stemmende Maade, og der i Fastsættelsen af det ommeldte ringere Minimum egentlig ikke ligger Andet, end at der under Straffebestemmelsen indbefattes Tilfælde, der kunne rammes med Straffen af 2 Aars offentligt Arbeide.

Imod det her fremstillede System er det fra den modsatte Side navnlig blevet gjort gjeldende, at dettes Straffesatser formeentlig fjerne sig altfor meget fra den gjeldende Lovgivnings Bestemmelser, som man dog ikke ganske kan see bort fra, at flere nyere Straffelove, saasom den preussiske, jfr. sammes § 219, har meget høie Straffe for gjentaget Tyveri, og at der, selv om man vil indrømme, at der kan være Grund til at sætte Minimum af Straffen for 3die Gang begaaet simpelt Tyveri saa lavt, som foreslaaet, ikke er samme Øie til at gaae saa dybt ned i Fastsættelsen af Maximum, som til 6 Aar, eftersom § 129 ikke udelukker, at alle 3 Tyverier kunne være temmelig betydelige. Idet der derfor i det Hele er holdt for, at Straffesatserne burde være høiere, have imidlertid Meningerne, selv indenfor denne Fraction af Commissionens Medlemmer, ikke været udelte med Hensyn til Spørgsmaalet om Grændserne for Straffene (see de i Marginen af Udkastet anførte Straffesatser).

Sluttelig bemærkes, at forsaavidt der efter § 130 in fine vil kunne idømmes livsvarigt Tugthusarbeide for det oftere gjentagne grove Tyveri, er der blevet yttret nogen Betænkelighed herved, i hvilken Henseende navnlig er bemærket, at selv ikke den preussiske Straffelov, der dog ellers har meget strænge Straffe for gjentagne Tyverier, har sat livsvarig Frihedsberøvelse som Straf herfor**); men man har dog ikke troet at burde give efter for denne Betænkelighed, saa meget mere, som efter den gjeldende Lovgivning Tugthusarbeide paa Livstid skal idømmes allerede for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri.

ad § 131.

Det kunde maaskee synes mindre nødvendigt at optage denne til §§ 26—28 i Frd. 11te April 1840 svarende §, da der i nærværende Udkasts almindelige Deel § 50 haves en Bestemmelse om, at Børn mellem 10 og 15 Aar kun straffes, naar det efter Forbrydelsens Art og den Paagjældendes Forstandsudvikling maa antages, at han har indseet Handlingens borgerlige Strafbarhed, samt at Livsstraf og Tugthusarbeide ingensinde maa anvendes paa Personer i denne Alder, hvorhos Tyveri specielt er nævnt blandt de Forbrydelser, for hvilke Børn kunne straffes. Bestemmelsens Optagelse er ikke desmindre fundet hensigtsmæssig, fordi den citerede § 50 ikke udelukker Anvendelsen af Forbedringshusstraf paa Børn, medens man netop har været enig om, at Bestemmelsen i Frd. 11te April 1840 § 27 om, at Børn, der 3die Gang lade sig finde i Tyveri, kunne idømmes Strafarbeide indtil 2 Aar, ikke bør adopteres her i Loven. — Da der iøvrigt i Udkastets almindelige Deel § 23 er givet Forskrifter for, hvorledes Straf af Riis skal anvendes, er det ikke fundet nødvendigt at optage noget herom i §'en, ligesom man af Hensyn til, at der i § 17 i Udkastets almindelige Deel haves en Bestemmelse om, at Fængsel paa Vand og Brød ikke maa anvendes paa Personer under 15 Aar, hellerikke har troet det fornødent at bestemme, at „Fængsel" skal opfattes som „simpelt Fængsel". Ligeledes har man, uagtet det er erkjendt, at en længere Fængselsstraf for Personer i denne Alder maa anses for skadelig, ikke fundet det nødvendigt nærmere at begrændse Varigheden af den Tid, i hvilken Fængsel skal kunne idømmes, da det ligger i §'ens

---

*) Eller nu efter Loven af 30te November 1857 § 1 fra 6 Aar indtil Livstid.

**) I Udkastet af 1843 § 415 var livsvarig Tugthusstraf vel fastsat for 3die Gjentagelse, men denne Straf fandtes ved Lovrevisionen i 1845 uforholdsmæssig streng og ikke overeensstemmende med andre nyere Straffelove.

Affattelse, at den høieste Grad af Fængselsstraf efter Udkastets almindelige Deel § 12 er Maximum for Gjentagelsen af Tyveriet og denne saaledes sjeldnere vil blive valgt af Domstolene. —

En til § 29 i Frd. 11te April 1840 svarende Bestemmelse om Tyveri begaaet af unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar har man ikke fundet Føie til at optage her, da der i Udkastets almindelige Deel § 52 haves almindelige Regler med Hensyn til Forbrydelser begaaede af Personer i denne Alder.

ad § 132.

Ved nærværende § tilsigtes der en væsentlig Forandring i den gjeldende Lovgivning, idet ikkun Borttagelse af et skovet Ved efter D. L. 6–17—26, Frd. 18de April 1781 § 40 og Pl. 8de November 1765 ansees og straffes som egentligt Tyveri, medens derimod ulovlig Skovhugst, der efter D. L. 6—17—27 og 29 samt 6–15—15 og Frd. 13de September 1687 straffedes som Tyveri, nu efter Frd. 26de Januar 1733 og 18de April 1781 ordentligviis ikkun ansees med Bøder. I Frd. 11te April 1840 § 31 er Spørgsmaalet holdt aabent, idet det nemlig hedder, at det, hvad ulovlig Skovhugst og anden Skovforbrydelse angaaer, skal have sit Forblivende ved de derom udgivne særegne Anordninger. Medens der nu vel maa erkjendes at være al Anledning til ved strængere Straffebestemmelser at frede om Skoveulturen og ikke længere at tage Hensyn til den Opinion, som tidligere tildeels under andre Landboforhold har gjort sig gjeldende og fremkaldt de mildere Straffebestemmelser i Forordningerne af 1733 og 1781, saameget mere, som der oftere, navnlig i den jydske Stænderforsamling i sin Tid er reist stærke Tvivl mod disses Rigtighed, idet det særligt er fremhævet som urimeligt, at den, der borttager det skjønneste Træ i Skoven, skal slippe for Tyvsstraf, naar denne dog rammer den, der blot tager nogle Stykker Favnebrænde, — er der dog blevet yttret nogen Betænkelighed ved i denne Retning at gjøre Forandring i Straffebestemmelser, der gjennem mere end et Aarhundrede have bestaaet, saa meget mere, som det kongelige Rentekammer i et efter Frd. 11te April 1840 udarbeidet Commissionen til Afbenyttelse under dens Forhandlinger tilstillet Udkast til en Lov om ulovlig Skovhugst og anden Skovforbrydelse endnu troede at burde holde paa de milbere Straffebestemmelser, saa at efter dette Udkast Tyvsstraf først skulde indtræde naar Forbrydelsen blev begaaet 3die Gang. Efter nøie Overveielse har Commissionen imidlertid troet ikke at burde give den antydede Betænkelighed Rum, eftersom ulovlig Skovhugst dog har alle Tyveriets Kriterier og derfor efter streng juridisk Consequents bør belægges med den almindelige Tyvsstraf, i hvilken Henseende det ogsaa som et ikke væsentligt Moment er fremhævet, at den norske Straffelov efter dens Cap. 19 § 1, jfr. Cap. 22 § 14, straffer den omhandlede Forbrydelse som andet Tyveri.

Hvad Affattelsen af S'en angaaer, da har man troet at burde gjøre den saa kort som muligt og navnlig anseet det for ufornødent at optage Noget om Borttagelsen af skovet Brænde o. desl., da dette som antydet allerede efter den gjældende Lovgivning straffes som Tyveri, ligesom det ogsaa er fundet unødvendigt udtrykkelig at bemærke, at efter Omstændighederne saavel § 128 Nr. 1, som § 133 vil kunne komme til Anvendelse paa den omhandlede Forseelse.

Den vedtagne Forandring i Straffen for ulovlig Skovhugst maa vistnok ogsaa medføre en Forandring i flere af de i Frd. af 26de Juli 1837 om Processformen i Skovforbrydelsessager givne Bestemmelser, navnlig om Ransagningen efter borttagne Effecter og om, at den Paagjældende skal straffes, naar det bevises, at Ting, der svare til de i hans Besiddelse forefundne, ere bortkomne i Skoven; men Forskrifter, sigtende til at gjøre Forandring i disse Bestemmelser, ere ikke fundne at have deres Plads her i Loven.

Det samme gjælder om de i det ovenfor omtalte af Rentekammeret i sin Tid udarbeidede Lovudkast indeholdte Straffebestemmelser for at beskadige Træer ved at bore i dem eller rive Barken af, for at plukke Bær, afmeie Græs og Lyng uden Eiermandens Tilladelse, for uberettiget Græsning af Kreaturer, for at antræffes i anden Mands Skov med Øxe, Saug eller lignende Redskab, o. s. v. — Bestemmelser, der ville være Gjenstand for en særegen Forstpolitilov, der forudsættes at ville udkomme samtidigt med Straffeloven.

Forsaavidt foruden de ovenfor nævnte Skovforordninger ogsaa Frd. af 29de October 1794 § 22 sætter ringere Straf end Tyvsstraf for den, der borthjælper Hegn, bemærkes, at det er forudsat, at denne Forseelse fremtidigen maa blive at betragte enten som simpelt eller undtaget Tyveri og straffes som saadant.

ad § 133.

Idet man i det Hele har været enig om i Straffeloven at optage en saadan til § 30 i Frd. af 11te April 1840 (om Tilfælde, hvor den almindelige Tyvsstraf bortfalder paa Grund af Forbrydelsens Beskaffenhed) svarende Bestemmelse som nærværende §, har imidlertid Affattelsen af denne været forbundet med store Vanskeligheder og givet Anledning til megen Tvivl. Vilde man indskrænke sig til de i den citerede § i Frd. af 1840 udtrykkelig nævnte Tilfælde ved i Lighed med, hvad flere fremmede Straffelove — navnlig den preussiske i dens § 349 Nr. 3 — have fastsat, alene at bestemme, at Borttagelsen af Føde- og

Drikkevarer til umiddelbar Fortæring, m. v., ikke skal straffes som Tyveri, vilde der ikke frembyde sig nogen videre Vanskelighed; men denne ligger netop i, at man ved ikke at indskrænke sig til disse Tyverier alene, men ved tillige at undtage fra den almindelige Tyvsstraf ganske ubetydelige Tyverier og saaledes i § 'en at maatte optage Noget om Gjenstandens Ubetydelighed — hvad der i saa Fald er uomgængelig fornødent — nødvendigviis maa have en Begrændsning og en nærmere Bestemmelse af, hvad det er, der foruden Gjenstandens Ubetydelighed, der maa ansees som en ufravigelig Betingelse for § 'ens Anvendelse, skal komme til for at hjemle en ringere Straf end den almindelige Tyvsstraf. Den norske Straffelov og Udkastet til den svenske have søgt at afskjære Vanskeligheden ved en bestemt Begrændsning med Hensyn til Værdierne, der forøvrigt er meget forskjellig, idet efter den norske Straffelov Cap. 22 § 14 Tyvsstraf skal anvendes, naar den stjaalne Gjenstand er af en Værdi af over 12 Sk., medens derimod det svenske Udkast Cap. 22 § 1, jfr. § 8, betragter Borttagelsen af Gjenstande af ringere Værdi end 5 Rd. ikkun som „snatteri" i Modsætning til det egentlige Tyveri; — men man har været enig om, at det ikke er hensigtsmæssigt at drage en saa skarp Grændse for, hvad der skal komme ind under Begrebet om undtagne Tyverier. Man har derimod besluttet sig til at gaae den Vei, i Spidsen af § 'en at stille den fra Frd. af 11te April 1840 hentede Bestemmelse om Borttagelsen af Frugter samt Føde- og Drikkevarer til umiddelbar Fortæring, o. s. v., — hvilken Passus, selv om man betragter det objective Moment, at Handlingen ikke i den almindelige Foreſtilling fremtræder som et Tyveri, som det egentlige Hovedpunkt i Frd. af 1840 § 30, er antaget ikke at kunne udelades, da derved gives en Veiledning til den rette Opfattelse af det Følgende — og derefter at optage den mere almindelige Regel om Gjenstandens Ubetydelighed i Forbindelse med de øvrige særegne Omstændigheder, der skulle medføre, at Handlingen undtages fra den almindelige Tyvsstraf. — Men medens man saaledes vel har været enig om Gangen i § 'ens Dispoſition, have Meningerne om Affattelsen af den antydede mere almindelige Regel været noget deelte. Der har nemlig for det Første været reist Tvivl om, hvorvidt man alene burde indskrænke sig til Ordene: „Gjenstandens Ubetydelighed i Forbindelse med . . . . . medføre, at Handlingen ikke i den almindelige Foreſtilling fremtræder som et Tyveri", eller modificere den her udhævede Passus saaledes, at den kom til at lyde: „medfører, at Handlingen ikke vidner om en paa Tilvendelsen af Andres Gods rettet Villie eller i den almindelige Foreſtilling fremtræder som et Tyveri". Imod den sidstanførte Affattelse er det navnlig blevet gjort gjældende, at der i den foran udhævede Passus formeentlig er givet Domstolene en tilstrækkelig Veiledning til § 'ens Anvendelse, og at man ved den antydede Tilføielse maa frygte for at komme bort fra det, der egentlig er § 'ens Mening, forsaavidt det dog ikke kan nægtes, at den i § 'ens Begyndelse omtalte Borttagelse af Frugter m. v. netop er begrundet i en saadan Villie til at tilvende sig, hvad der tilhører Andre, hvortil endnu kommer, at § 'en, affattet saaledes som her imødegaaet, faaer en altfor doktrinair Form. En Minoritet af Commissionens Medlemmer har imidlertid vedblivende foretrukket den her imødegaaede Affattelsesmaade, og begge Redactioner henstaae saaledes til nærmere Overveielse ved Udkastets senere Gjennemgaaelse.

En lignende Meningsuligheid har gjort sig gjældende med Hensyn til Optagelsen af de i § 30 af Frd. af 11te April 1840 benyttede Ord „Handlingens Ubetydelighed i Forbindelse med dens øvrige Beſkaffenhed o. s. v.", idet det fra en enkelt Side for her at optage disse Ord er blevet fremhævet, at det i det enkelte Tilfælde kan tænkes, at en Gjenstand, der har en betydeligere Værdi, er borttaget af den Paagjældende i den Tro, at den var aldeles ubetydelig, medens derimod Commissionens Flerhed har fundet Betænkelighed ved at gaae ind herpaa, da den egentlige Hovedbetingelse, der i ethvert Tilfælde maa fordres, for at § 133 kan komme til Anvendelse, er, at Gjenstanden er ubetydelig.

Med Hensyn til Straffen bemærkes, at man udtrykkelig har bibeholdt det i Frd. af 1840 for Boden bestemte Maximum af 20 Rd., fordi det maatte befrygtes, at Domstolene vilde gjøre en altfor hyppig Anvendelse af § 'en, naar det ikke ved selve Straffen tydelig tilkjendegaves, at Talen her kun er om ringe Forseelser, hvorfor ogsaa et Forslag om at bestemme Straffens Maximum til 100 Rd. ikke fandt Bifald hos Commissionen.

Den sidste Passus i § 30 af Frd. af 1840 („Dog hvis et Forhold af foranførte Slags enten fordi det i Begyndelsen har havt Udseende af en større Brøde eller formedelst sin Forbindelse med andre Handlinger, der egnede sig til offentlig Undersøgelse, er blevet Gjenstand for en saadan, bliver den Straf, som den Paagjældende derved har paadraget sig, at bestemme ved den Dom, som afsiges under den desangaaende anlagte Justitssag, forsaavidt ikke vedkommende Eier har frafaldet Paatale") har man udeladt som ikke hørende hjemme i en Straffelov, uden at man dog derved har villet udelukke, hvad der bestemmes i denne Deel af § 'en, og som forøvrigt er antaget at maatte følge af de almindelige Regler om, i hvilke Tilfælde Undersøgelse bør institueres.

ad § 134.

Medens den norske Straffelov har taget det fornødne Hensyn til Ransforbrydelsen ved at give en Definition af Begrebet Tyveri, hvorunder ogsaa Ran indbefattes, og derhos henføre det under det grove Tyveri, at Nogen ved Magt eller Vold,

uden at dog Mishandling finder Sted, bemægtiger sig en Andens Gods, — har man, da man efter den Maade, hvorpaa man har vedtaget at gaae frem ved Udarbeidelsen af nærværende Straffelov, ikke har givet nogen Definition paa de forskjellige Forbrydelser, anseet det nødvendigt at optage en saadan §, som nærværende, der nærmest er dannet efter §§'ne 32 og 33 i Frd. af 11te April 1840, som Modstykke til den senere givne Bestemmelse om Roveri. Medens der imidlertid er blevet reist Tvivl, om det ikke maatte være rigtigere at udsondre Ransforbrydelsen af nærværende om Tyveri handlende Capitel og behandle den i Forbindelse med Materien om Roveri, er der tillige, hvad Bestemmelsens Affattelse angaaer, blevet yttret nogen Betænkelighed ved det i §'ens Slutning forekommende Udtryk: „Mishandling", der muligen er for stærkt, saa at det kan befrygtes, at Domstolene ville lægge alt for meget ind deri. I Frd. af 11te April 1840, §§'ne 33 og 34, er der nemlig givet en nærmere Forklaring om, at det ikke skal ansees for nogen egentlig Mishandling, at Nogen blot snapper eller slaaer en Ting ud af en Andens Haand, medens en saadan derimod er tilstede, naar Nogen bindes, knebles eller saares; men naar man, som her, med Udeladelse af disse Exempler, blot sætter Ordet „Mishandling", kan det formeentlig være et Spørgsmaal, om ikke endog en betydelig Vold kan anvendes og Forholdet dog komme ind under nærværende §, navnlig hvor Forbryderen er den Anden aldeles overlegen i Styrke. Herimod er det imidlertid blevet gjort gjældende, at det, naar Ordet „Mishandling" opgives, maa befrygtes, at den hele Bestemmelse bliver alt for svævende, og at det af de valgte Udtryk formeentlig fremgaaer, at der er tænkt paa en Borttagelse, ved hvilken Behændigheden er det mest fremtrædende Moment og Magten det mere underordnede.

Forsaavidt Frd. af 1840 § 32 tillige omhandler egenmægtig Behandling af Andres urørlige Ting, bemærkes, at sligt ikke har kunnet medtages paa dette Sted i Straffeloven, men derimod maa blive Gjenstand for et muligt Capitel om ulovlig Brug af, hvad Andre eie eller besidde. Det er derhos anseet for overflødigt at optage Slutningsbestemmelsen i den nævnte § 32 om D. L. 6—15—19.

ad § 135.

Det har været Gjenstand for Overveielse, om der ikke i Modsætning til den gjældende danske Lovgivning, men derimod i Overensstemmelse med flere fremmede Straffelove, navnlig den preussiske og Udkastet til den bayerske kunde være Grund til at skjelne mellem to forskjellige Classer af Hæleri, det simple og det qualificerede, eftersom Gjenstanden er Nogen fravendt ved simpelt Tyveri (og Bedrageri) eller ved grovt Tyveri (og Roveri)*). Da der imidlertid med Hensyn til den her omhandlede Forbrydelse alene er Spørgsmaal om en Meddeelagtighed ex post facto, har man ikke fundet Foie til at lægge saa megen Vægt paa Beskaffenheden af Hovedforbrydelsen, som antydet, men anseet det for tilstrækkeligt at gjøre Grændserne for Straffen saa vide, at det Factum, at Gjenstanden er fravendt Nogen ved grovt Tyveri eller Roveri, kan blive en aggraverende Omstændighed, hvortil der ved Straffens Bestemmelse kan tages Hensyn. Man har derhos med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Hælerstraffen ogsaa skal gjøres anvendelig paa den, der hæler med Bedrageren, anseet det for rettest at indskrænke i alt Fald Hæleriets Begreb til kun at omfatte efterfølgende Deelagtighed i Tyvsforbrydelsen. Idet man i Overeensstemmelse med dette Begreb har optaget fra Frd. af 11te April 1840 § 22 Ordene i §'ens Begyndelse „uden foregaaende derom truffen Aftale", har man iøvrigt ogsaa i Lighed med Frd. af 11te April 1840 forudsat, at den Omstændighed, at Vedkommende tilstrækkelig er overbeviist om at have havt Formodning, skjøndt ikke bestemt Vished om, at Gjenstandene ere Tyvekoster, er nok til at bevirke Hælerstraffens Anvendelse, og derhos i Overeensstemmelse med den gjældende Praxis ogsaa indbefattet den under Begrebet „Hæler", der kun har villet unddrage en Anden fra Tyvsstraf, jfr. Udtrykket „fordølger".

Hvad angaaer Straffen, da har man i Henhold til det System, der er lagt til Grund ved Vedtagelsen af Straffene for Tyveri, i det Hele fastsat dem langt mildere end Tilfældet er i Frd. af 11te April 1840, efter hvilken f. Ex. offentligt Arbeide paa Livstid ubetinget indtræder for 6te Gang begaaet Hæleri, medens derimod Maximum for endog nok saamange Gange gjentaget Hæleri efter §'en ikkun er 8 Aars offentligt Arbeide.

ad § 136.

De nyere Straffelove, der indeholde Bestemmelser, svarende til denne §, have med Hensyn til Forbrydelsens Betegnelse indskrænket sig til et af de her benyttede Udtryk „Vane eller Næringsvei", navnlig den preussiske til det første og den hannoverske

---

*) Det bemærkes, at den norske Straffelov atter distingverer paa en herfra forskjellig Maade, idet der i Cap. 19 § 6. jfr. Cap. 5 § 9, skjelnes mellem, om Hæleri er begaaet i egennyttig Hensigt eller ei; kun i første Fald straffes det som Tyveri og endda kun med Straf som for simpelt Tyveri, skjøndt Udtrykkene: „som om han selv var Gjerningsmanden" kunde synes at tyde paa noget mere.

til det sidste Udtryk; men man har dog anseet det rettest i Lighed med Frd. af 11te April 1840 § 24 at bibeholde begge de nævnte Ord, der tjene til indbyrdes at oplyse hinanden. Endskjøndt det er en Forudsætning for §'ens Anvendelse, at den Paagjældende først bliver greben, efterat han i længere Tid har drevet Hæleri, da han ellers ikke kan siges at have gjort Vane eller Næringsvei deraf, og der saaledes er Anledning til at sætte en ikke ubetydelig Straf, har man dog ikke kunnet sætte Straffen for dette qvalificerede Hæleri, første Gang begaaet, høiere end lige med Straffen for 3die Gang begaaet simpelt Hæleri, hvortil kommer, at det dog kan være hensigtsmæssigt at aabne Adgang til for ganske enkelte Tilfælde at kunne anvende Straf af Fængsel paa Vand og Brød.

ad § 137.

Da Commissionen har fundet, at der er al Anledning til at tillægge Tyveri og Hæleri indbyrdes en saadan Virkning med Hensyn til Iterationsstraffens Anvendelse, som er bestemt i Frd. af 11te April 1840 § 25, har man her uden videre væsentlig Forandring optaget Indholdet af bemeldte §.

ad § 138.

Denne § er dannet efter § 23 i Frd. af 11te April 1840, der, afseet fra mindre væsentlige Modificationer, ikkun er undergaaet den Forandring, at Ordene „uden at han derved har havt til Hensigt at fravende Eieren sit Gods" ere udeladte, da det kan tænkes, at en Person, der paa en redelig Maade er kommen i Besiddelse af stjaalne Koster, naar disse senere efterspørges, af øieblikkelig Forlegenhed og for at undgaae Ansvar lader sig bestemme til at bortkaste dem — et Tilfælde, for hvilket §'ens Anvendelse, naar hine Ord vare bibeholdte, vilde være udelukket, fordi det da ikke tilstrækkeligt kunde godtgjøres, at det ikke har været hans Hensigt at fravende Eieren hans Gods, medens dette dog i hvert Fald ikke har været hans oprindelige Hensigt, og derhos de to andre i §'en opstillede Forudsætninger ere tilstede.

I Forbindelse med § 138 har det været under Overveielse, om man her skulde optage en Bestemmelse i Lighed med Pl. af 24de September 1841 om Straf for den, der har udviist nogen Mislighed eller Uforsigtighed ved Erhvervelsen af stjaalne Koster. Da imidlertid Forseelsen ikke gaaer ind under Begrebet om Hæleri, er det blevet underkastet Tvivl, om en saadan Bestemmelse egentlig vilde høre hjemme i nærværende Capitel, hvilket i alt Fald maatte beroe paa, om man vilde optage Noget om det indirecte Hælerbeviis, hvormed Bestemmelsen staaer i nøie Forbindelse.

Under Forudsætningen af Indførelsen af Nævninger, der skulle dømme efter et frit Skjøn, vil man sandsynligviis komme til at opgive det nævnte Beviis og derved vil da ogsaa den her omhandlede Bestemmelse falde. Man har derfor ikkun henstillet dens Optagelse til nærmere Overveielse ved en senere Gjennemgaaelse af Udkastet.

Trettende Capitel.

Med Hensyn til Capitlets Overskrift bemærkes, at uagtet det i § 143 omhandlede Forhold ligger udenfor Begrebet om Røveri, har man dog indskrænket sig til i Titelen at optage dette ene Ord, og ikke villet forsøge paa at gjengive det i Overskriften til den preussiske Straffelovs 2den Deel Tit. 19 forekommende Udtryk: „Erpressung", hvortil der neppe haves noget af Sprogbrugen hjemlet tilsvarende dansk Ord, idet navnlig Ordet „Udpresning" neppe vil findes ganske passende dertil.

Der har under Forhandlingerne om nærværende Capitel været reist Spørgsmaal om, hvilken Straf der vil være at anvende i det i D. L. 4—1—10 omhandlede Tilfælde, at Skibsmandskabet bruger Vold mod Skibsføreren og sætter sig i Besiddelse af Skib og Ladning. Det kan i saa Hensende bemærkes, at den norske Straffelov, skjøndt den ikke har ophævet N. L. 4—1—10, dog i Cap. 20 § 2 e bruger saa omfattende Udtryk („i aaben Sø overfalder Søfarende for at komme i Besiddelse af Fartøi eller Gods"), at det nævnte Forhold maa gaae ind derunder. Da den omhandlede Forbrydelse, der, skjøndt nærbeslægtet med Røveri, dog ikke pleier at henføres derunder, men sædvanligt benævnes Mytteri, ikke saa sjeldent forekommer, medens det egentlige Søroveri derimod i de nordlige Farvande er saa godt som uhørt i vor Tid, er det derhos foreslaaet i nærværende Capitel at optage en særlig Straffebestemmelse desangaaende. Commissionen har imidlertid fundet det tvivlsomt, om en saadan Bestemmelse, der egentlig hører til Søretten, burde optages i den almindelige Straffelov, ligesom D. L. 4—1—10 i ethvert Fald ikke vilde høre hjemme i dette Capitel, forsaavidt Artiklen ogsaa indbefatter det Tilfælde, at Mytteri er udøvet mod Skibsføreren uden Hensigt til at bemægtige sig Skibet og Ladningen. Naar derimod personligt Overfald paa Skibsføreren har fundet Sted

i den nævnte Hensigt, vil Forholdet formeentlig komme ind under § 139 eller efter Omstændighederne § 140, forsaavidt ikke, hvad vel oftere vil være Tilfældet, Drab tillige er begaaet.

ad § 139.

Denne § er nærmest dannet efter 1ste Membrum af § 34 i Frd. af 11te April 1840 med Tilføiende af Forordningens § 36, hvis Indhold formeentlig retteſt bør medtages i nærværende §, hvor det almindelige Begreb om Røveri gives, skjøndt Bestemmelsen naturligviis ogsaa finder Anvendelse med Hensyn til det i følgende § omhandlede Røveri. For nærmere at betegne, at det hører til Forbrydelsens Begreb, at det er umiddelbart ved personlig Vold eller Trudsel om saadan, at den Paagjældende søger at komme i Besiddelse af Gjenstanden, hvilket netop udgjør Forskjellen mellem det her omhandlede og det i § 143 ommeldte Tilfælde, at Nogen søger at tiltvinge sig en Fordeel ved at true med en Forbrydelse som noget tilkommende, har man tilføiet Ordet „øieblikkelig" foran „personlig Vold", og forsaavidt som det dog mere er Tilegnelsen eller Bemægtigelsen fra Forbryderens Side end Dossessionen, det kommer an paa, har man ombyttet Forordningens Udtryk „skiller anden Mand ved" med „sætter sig i Besiddelse af anden Mands".

Straffens Minimum har man ikke villet nedsætte yderligere end til 2 Aars offentligt Arbeide, idet de enkelte Tilfælde, der ere af en særdeles ringe Farlighed, i Reglen ville kunne lempes ind under § 134 om Ran, jfr. den norske Straffelov Cap. 20 § 1, der har 3 Aars Strafarbeide som Minimum.

Jfr. iøvrigt nedenfor Bemærkningerne til § 142.

ad § 140.

Medens det fra en enkelt Side i Commissionen er formeent, at det har endeel imod sig i en Straffelov at opstille qualificerende Momenter, der ikke kunne udtrykkes bestemtere end de i nærværende § nævnte, og at der, navnlig naar man vil fastsætte skærpet Straf for Gjentagelsen af det simple Røveri, derfor turde være Anledning til ganske at udelade S'en og derimod i § 139 at bestemme, at Straffen 1ste Gang er offentligt Arbeide fra 2 til 12 Aar og for gjentagen Forbrydelse fra 4—16 Aar eller paa Livstid, — har derimod Fleerheden af Medlemmerne været enig om Nødvendigheden af den omhandlede S's Optagelse i Loven. Det er nemlig vel ogsaa fra denne Side erkjendt, at med Undtagelse af den i S'en førstnævnte Omstændighed, at Røveriet er iværksat ved Indbrud eller paa nogen anden af de i § 128 Nr. 5 nævnte Maader, ere de Momenter, der skulle gjøre Røveriet til et qualificeret, temmelig ubestemte, saa at Adskillelsen mellem de to §§'er 139 og 140 bliver noget svævende, navnlig forsaavidt angaaer det i practisk Henseende virksomste Moment, at Omstændighederne give Forbrydelsen en særdeles Grad af Farlighed; men ligesom man med Hensyn til det simple Tyveri har fundet Anledning til at sondre mellem tvende Classer, skjøndt Adskillelsen ikke har kunnet gives aldeles bestemt, men i de enkelte Tilfælde maa beroe paa et ofte vanskeligt Skjøn, saaledes er det holdt for, at Consequentsen ogsaa her maatte føre til den omhandlede Distinction.

Ogsaa med Hensyn til Spørgsmaalet om Iterationsstraffens Anvendelse paa Røveri have Meningerne været deelte, idet det fra den ene Side er blevet gjort gjældende, at der ikke i og for sig er Anledning dertil, da Maximum af Straffen for det simple Røveri i § 139 er fastsat saa høit, og Frd. af 11te April 1840, der forøvrigt har et meget udvidet Iterationssystem, dog ikke har fundet det nødvendigt i denne Henseende at medtage Røveri, — medens det fra den anden Side er fremhævet, at det dog for Consequentsens Skyld synes retteſt at optage en Bestemmelse om Iterationsstrafs Anvendelse paa Røveri, paa Grund af, at denne Forbrydelse er saa beslægtet med Ran, paa hvilken de samme Regler, der gjælde om Gjentagelsen af Tyveri, komme til Anvendelse.

Hvad iøvrigt S'ens Affattelse angaaer, da har man ved samme nærmest havt Frd. af 11te April 1840 § 34, 2det Membrum for Øie. Den nævnte S's 3die Membrum, der bestemmer, at Kagstrygning under særdeles skærpende Omstændigheder skal forbindes med livsvarig Arbeidsstraf, har man ikke fundet sig foranlediget til at optage, da det under Forhandlingerne om Udkastets almindelige Deel er vedtaget, at lade Kagstrygningsstraffen bortfalde, ligesom man ogsaa har udeladt S'ens 4de Membrum, eftersom det heri ommeldte Tilfælde maa blive at bedømme efter Bestemmelserne i Capitlerne IX og X. Selv med disse Udeladelser bliver S'en vel noget udførligere end sædvanligt i Straffeloven, men herved maa dog bemærkes, at flere fremmede Straffelove gaae i en langt større Detail ved f. Ex. at udhæve, at den Overfaldne er sat i en qvalfuld Tilstand, at Roverne have været maskerede eller sværtede i Ansigtet, o. s. fr. Medens nu vel ingen Stemme har hævet sig for i saa Henseende at følge de fremmede Loves Exempel, har det derimod været henstillet, om der ikke kunde være Føie til at udhæve, hvad der egentlig characteriserer Stimanden, nemlig at han har lagt sig i Skjul for at overfalde veifarende Folk, jfr. D. L. 6—9—12 og den norske Straffelovs Cap. 20 § 2 d; men det er dog fundet at S'ens Udtryk, hvorefter Tiden, Stedet, Fleerheden af Personerne og

de Vaaben, der ere benyttede, skulle komme i Betragtning, ere saa omfattende, at et fuldbyrdet Stratenrøveri utvivlsomt maa komme ind under §'en, og saafremt det endnu ikke er blevet fuldbyrdet, maa det straffes med en forholdsviis mindre Straf.

ad § 141.

Idet man i det Hele har været enig om, at denne § burde dannes efter §§'ne 1 og 2 i Frd. af 20de April 1825, jfr. Frd. 11. April 1840 § 34 in fine, saa meget mere, som disse Bestemmelser ere optagne efter andre Landes Forskrifter om Sørøveri, og der, efter hvad man har havt Leilighed til at erfare, af de fremmede Magter lægges megen Vægt paa, at der i Lovgivningen er fastsat betydelige Straffe for denne Forbrydelse, — har der ikkun med Hensyn til Betegnelsen af denne været nogen Meningsulighed, idet det fra en Side er anseet for rettest at holde sig strængt til de i Frd. af 20de April 1825 benyttede Udtryk: „Enhver, som befindes at have indladt sig i en Forbindelse, der har Udredningen af et Sørøverfartøi til Gjenstand eller at have gjort Tjeneste paa et saadant o. s. v.", hvorimod Flerheden af Medlemmerne har fundet Grund til at befrygte, at et endog meget fjernt Forhold til Forbrydelsen, f. Ex. at forstrække med Penge, som man vidste vilde blive anvendte til et saadant Foretagende, vil kunne gaae ind under hiin Betegnelse og derfor anseet det for bedre at benytte de samme Udtryk, som i § 124 ere benyttede om Negerhandel: „tager Deel i Udrustningen af et Sørøverfartøi o. s. v.", hvorved et sligt fjernt Forhold til Forbrydelsen, som det antydede, udelukkes, ligesom det i ethvert Fald har endeel for sig ikke at variere Udtrykkene, hvor den samme Tanke dog ligger til Grund.

De øvrige §§ i Frd. af 20de April 1825, der alene angaae Proceduren i Sager om Sørøveri i de vestindiske Colonier, er der selvfølgelig ikke fundet Anledning til at optage i Straffeloven. Forsaavidt § 6 hjemler Gouverneuren Ret til at fritage for Tiltale og Straf den Medskyldige i Forbrydelsen, der ved Angivelse har bidraget til at hindre Sørøveriet eller faae de Skyldige afstraffede, i Lighed med hvilken Bestemmelse der i Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne § 310 er givet Udsigt til Straffrihed for den, der søger at komme fra Sørøverskibet, bemærkes, at da Straffeloven kun vil komme til at hæve §§'ne 1 og 2 i bemeldte Frd., maae de øvrige Bestemmelser og derunder § 6 fremdeles staae ved Magt, ligesom der neppe udenfor de vestindiske Colonier vil blive Spørgsmaal om Sager af denne Beskaffenhed.

ad § 142.

Man har troet det nødvendigt at optage denne §, der er affattet efter § 37 i Frd. af 11te April 1840, fordi det, som i Motiverne til bemeldte Frd. udtalt, ikke kan indbefattes under Fratagelsen af Penge eller Gods, at Nogen aftvinger en Anden en Forskrivning eller andet Document, der kan paadrage ham eller Andre Forpligtelser eller skille ham eller Andre ved Rettigheder. Forsaavidt det muligen ved første Øiekast kunde synes, at §'en gaaer videre end § 139, idet det her alene hedder: „Trudsel om Vold" og ikke „Trudsel om øieblikkelig Vold", bemærkes, at Intimationen alene for at undgaae Gjentagelse af de nærmere Bestemmelser i § 139 er affattet som skeet er, og at Slutningsordene: „som om han umiddelbart o. s. v." formeentlig tilstrækkelig tydeligt antyde den Forudsætning, at Forbrydelsen i den heromhandlede Henseende skal være udført paa samme Maade, som i § 139 betegnet.

Under Forhandlingerne om nærværende § er Opmærksomheden blevet henledet paa, at en lignende Straf som her fastsat formeentlig bør komme til Anvendelse, naar den Overfaldne er frataget et af Voldsmanden eller af 3die Mand udstedt Document af den i §'en betegnede Beskaffenhed. Da dette Forhold nu neppe vil kunne indbefattes under § 139, der alene har Udtrykket: „Penge eller Gods", er det fundet nødvendigt enten i § 142 at tilføie: „saavelsom den, der paa lige Maade tvinger en Anden til at udlevere et Document, der begrunder Rettigheder" eller i § 139 at optage en Bestemmelse om, at der under „Gods" ogsaa bliver at indbefatte saadanne Documenter.

Den overveiende Stemning har været for det sidste Alternativ, idet man, skjøndt Gjenstanden for Røveri nærmest er Formuerettigheder, dog har antaget, at Straffen ogsaa maa komme til Anvendelse, naar Nogen paa voldsk Viis har frataget en Anden Documenter, der, uden at have umiddelbar Pengeværdi, kunne være af stor Interesse og Værdi for den, hvem de ere fratagne; men den endelige Afgjørelse af Spørgsmaalet om Bestemmelsens Plads er blevet forbeholdt til Udkastets senere Bearbeidelse.

ad § 143.

Medens der ovenfor i § 118 er sat Straf for den, der ved Vold eller Trudsel om Vold uberettiget tvinger en Anden til at gjøre, taale eller undlade Noget, har man ved nærværende § nærmest havt til Hensigt tilbørligt at ramme det Nedrige og Uværdige i uberettiget at tiltrue sig en Fordeel. Det er imidlertid erkjendt at være forbundet med særdeles Vanskelighed paa en fyldestgjørende Maade at betegne den Forbrydelse man saaledes har havt for Øie, og navnlig er det, forsaavidt det har været henstillet at optage den i den preussiske Straffelov tilsvarende § 234, jfr. §§ 235 og 236, brugte Betegnelse: „Trudsel om en

Forbrydelse eller Forseelse", gjort gjældende, at man herved vilde udelukke det Tilfælde, der dog utvivlsomt synes at gaae ind under den heromhandlede Forbrydelse, at Nogen for at opnaae en ulovlig Fordeel truer en Anden med at aabenbare Noget om ham, som denne, skjøndt det er stemmende med Sandheden, og skjøndt dets Aabenbarelse ikke angriber hans Ære i juridisk Forstand, dog af en eller anden Grund ikke ønsker offentliggjort. Idet man derfor med Hensyn til Forbrydelsens Betegnelse nærmest har fulgt den østerrigske Straffelov § 98, har man ved Optagelsen af Udtrykket: „Omdomme" særligt havt det nys antydede Tilfælde for Øie, og er end ved den saaledes brugte Betegnelse det Nedrige i Handlingen ikke udtrykt saa skarpt og bestemt, som maaskee ønskeligt var, antages det dog at være antydet deri, at Forbrydelsen efter S'en bestaaer i at skaffe sig en Fordeel ved at true med Noget, man ikke er berettiget til.

Sluttelig bemærkes, at man netop paa Grund af det omtalte Uværdige og Nedrige i Handlingen her har sat Straffen ikke ubetydeligt høiere end i den ovennævnte § 118.

Fjortende Capitel.

Det vil, som nærmere skal vises nedenfor i Bemærkningerne til § 173, afhænge af den Beslutning, der ved Udkastets endelige Bearbeidelse vil blive taget med Hensyn til Indholdet af bemeldte §, om Bedrageri i indskrænket Forstand, svigagtig Fallit og Efterskriven og Forfalskning af Documenter enten skulle, saaledes som af Commissionen først paatænkt, resp. være Gjenstand for 3 særlige Capitler (XIV, XV og XVI) eller derimod samles i et enkelt Capitel betitlet „Om Bedrageri". Uagtet altsaa Spørgsmaalet desangaaende endnu ikke endelig er afgjort, har man dog anseet det for rettest for bedre Oversigts Skyld her at bibeholde Fordelingen af de omhandlede Eiendomsindgreb i tre særlige Capitler.

Medens ellers i det Hele de i Frd. af 11te April 1840 indeholde Bestemmelser om Bedrageri med større eller mindre Modificationer ere overførte i nærværende Capitel og de to nærmest følgende, har man dog ikke her fundet Anledning til at optage Frds. § 69 om Svig begaaet af Embedsmænd, Værger, Curatorer, o. s. fr. Commissionens Flerhed har nemlig fundet, at en Straf valgt indenfor det i § 144 fastsatte Maximum selv for saadanne Tilfælde vilde være tilstrækkelig, ja for de heromhandlede Personer, efter deres hele Stilling i Samfundet, endog meget følelig, og at en særegen Bestemmelse om Straf i de omtalte Forhold i hvert Fald nærmest vilde høre hjemme i et Capitel om Embedsforbrydelser, jfr. den preussiske Straffelov, hvis tilsvarende Bestemmelser findes i Afsnittet om „Untreue". Fra en enkelt Side er det dog blevet henstillet, om der ikke maatte være Anledning til et Sted i Straffeloven at udtale, at en strængere Straf end den almindelige skal komme til Anvendelse paa Embedsmænd eller Andre, f. Ex. Sagførere, der nyde offentlig Tillid og misbruge deres Stilling til at forøde betroede Midler. Forsaavidt det i Forbindelse hermed er blevet fremhævet, at under Forudsætning af, at den i Frd. af 11te April 1840 § 44, jfr. Udkastets § 147, hjemlede Straffrihed kunde komme til Anvendelse ogsaa i de i Frds. § 69 omhandlede Tilfælde, hvilket forøvrigt er anseet for tvivlsomt, burde dog Sagens Forfølgning, selv om den Forurettede ønskede det, ikke frafaldes, forinden Samtykke var indhentet fra det Offentlige, — er det herimod blevet gjort gjældende, at saafremt der blev tilføiet en Bestemmelse herom, vilde Justitien være i en vanskelig Stilling, naar det skyldige Beløb af den Paagjældendes Slægt eller Venner var deponeret saaledes, at det først blev udbetalt, naar Tiltale var frafaldet, da det Offentlige i saa Fald for at skaffe den Forurettede Fyldestgjørelse dog maatte lade selv betydeligere Bedragerier gaae ustraffet hen.

Det har været henstillet, om der ikke her i Capitlet burde optages en Bestemmelse i Ligheд med den norske Straffelovs Cap. 21 § 4 c., der sætter Straf af Fængsel eller Strafarbeide i 5te Grad for den, „der afhænder Bofæ, der er belagt med Syge, som er smitsom og i Almindelighed ulægelig". Da imidlertid Frd. om Syge Heste af 28de November 1806 § 13, der ved en Overretsdom af 2den Marts 1852, jfr. Juridisk Ugeskrift 13de Aargang, S. 236, er antaget ikke at være forandret ved Frd. af 11te April 1840 § 49, ikkun straffer den, der paa offentligt Torv falholder en Hest, der kan skjønnes at være angreben af smitsom Syge, med Bøder fra 10 Rd. til 50 Rd., forudsat at Kjøbet skal være ugyldigt, har man anseet det unødvendigt at optage en saadan Bestemmelse, idet Straffen for Bedrageri, hvor et saadant er udøvet, maa kunne komme til Anvendelse ved Siden af den omhandlede Bødestraf, der nærmest er foreskrevet for Politiovertrædelsen paa Grund af dennes almeenfarlige Character, hvorimod der vel kunde være Spørgsmaal om, for at forebygge Tvivl i saa Henseende, naar Straffeloven udkom, at optage den omhandlede Bestemmelse i Frd. af 28de November 1806 blandt dem, der udtrykkelig hæves.*)

*) Dette vil i ethvert Fald nu være overflødigt, da den citerede Frd. af 28de November 1806 er hævet ved den senere udkomne Lov om smitsomme Sygdomme hos Huusdyr af 29de December 1857 § 15.

I Forbindelse med Materien om Bedrageri er der frembeles i flere fremmede Straffelove fat Straf for at bryde Andres Breve; men til at følge det saaledes givne Exempel har man hellerikke fundet Føie, da Handlingen, hvor den ikke blot er et Indgreb i den Andens private Hemmeligheder, men et virkeligt Bedrageri, maa komme ind under den almindelige Straffebestemmelse for denne Forbrydelse.

Der kunde endelig have været Spørgsmaal om i nærværende Afsnit af Straffeloven at optage en til den preussiske Straffelovs § 243 Nr. 3 og 4 svarende Bestemmelse om at forringe Mønt ved at file af den eller beskære den og derefter sælge det indvundne Metal — en Handling, der nærmest maa betragtes som et Bedrageri. Man har imidlertid ikke villet optage en saadan Bestemmelse her i Capitlet, men reserveret det nærmere Overveielse ved Udkastets senere Gjennemgaaelse, om den ikke burde tilføies i Cap. V § 41.

Endnu bemærkes, at det ligeledes er blevet forbeholdt nærmere Overveielse paa et senere Stadium af Udkastets Bearbeidelse, om der maatte kunne gives en almindelig Bestemmelse om Fortabelse af Næringsret for visse af de i dette og de to følgende Capitler omhandlede Forbrydelser, — en Bestemmelse, der da er fundet maaskee rettest at burde gives facultativt, saaledes at Domstolene bemyndiges til, naar Nogen havde forseet sig paa en saadan Maade, at dertil maatte findes Anledning, da at ansee ham med Borgerskabs eller anden Næringsrettigheds Fortabelse, selv hvor han iøvrigt blev tilfunden en ringere Straf end offentligt Arbeide, der nu, jfr. Pl. af 29de October 1824, er Betingelsen for slig Rettigheds Tab.*)

ad §§ 144 og 145.

Det har vel været anseet for ønskeligt, om man ved at give et almindeligt Begreb om Bedrageri i Lighed med, hvad skeet er i flere fremmede Straffelove — see den norske Straffelov, Cap. 21 § 1, den preussiske § 241, Udkast til den bayerske §§ 304 og 305 — kunde have undgaaet at opregne de forskjellige Arter af Bedrageri, som skulle ansees med den almindelige Straf for denne Forbrydelse; men ligesom det ved Udarbeidelsen af Frd. af 11te April 1840 ikke blev fundet gjørligt at give et saadant almindeligt Begreb om Bedrageri og det paa Grund af denne Forbrydelses særegne Beskaffenhed og de mange forskjellige Maader, hvorpaa man kan gjøre sig skyldig i samme, heller ikke fandtes tilstrækkeligt med Udeladelse af en Definition alene at slutte sig til det tilvante Begreb om denne Forbrydelse, saaledes har man her troet at burde følge samme Vei ved i § 144 og følgende §§'er at angive de forskjellige Hovedarter af Bedrageri og derefter i § 153 at give en almindelig Bestemmelse, der omfatter de i det Foregaaende ikke specielt omhandlede Bedragerier, og det saameget mere, som selv de fremmede Straffelove, der have søgt at give et almindeligt Begreb om den omhandlede Forbrydelse, dog have været nødte til, for nærmere at forklare det, at opstille en Række af forskjellige Bedrageritilfælde.

Ligesom der saaledes ikke har været deelte Meninger om Ugjørligheden af at opstille et almindeligt Begreb om Bedrageriet, saaledes har der i det Hele ogsaa i Commissionen været Enighed om, ikke her at tillægge Værdien af Forbrydelsens Gjenstand en saadan Indflydelse med Hensyn til Straffens Fastsættelse, som er forslaaet med Hensyn til Tyveri, og det er ikkun af et enkelt Medlem i Commissionen, der, som ovenfor omtalt, tildeels har erklæret sig imod med Hensyn til Straffen for Tyveri at lade det omtalte Moment faae en slig Indflydelse, blevet udtalt, at naar man dog har vedtaget Saadant med Hensyn til Tyveri, kunde der synes at være Føie til at anvende samme Regel med Hensyn til Bedrageri, ved hvilken Forbrydelse det i Almindelighed ikke saaledes som hyppigt ved Tyveri, er tilfældigt, om Forbryderen kommer i Besiddelse af en Gjenstand af betydelig Værdi, jfr. den brunsvigske Straffelov §§ 225 og 226, den østerrigske §§ 200 og 203, Udkastet til den bayerske § 307, see derimod Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne Capitlet om Bedrageri, sammenholdt med Motiverne. Netop fordi man saaledes har erklæret sig imod at lade Gjenstandens Værdi spille en saadan Rolle som ved Tyveriet, har man hellerikke her etableret en saadan Distinction mellem to Arter af simpelt Bedrageri, som med Hensyn til det simple Tyveri er opstillet i §§ 125 og 126, og som i alt Fald tildeels er motiveret eller dog staaer i nøie Forbindelse med den omhandlede Indflydelse af det Stjaalnes Værdi.

Mere deelte have Meningerne derimod været med Hensyn til Optagelsen og Fordelingen af det i §§ 41 og 42 i Frd. af 11te April 1840 indeholdte Stof og navnlig om, hvorvidt Udkastets til disse §§ svarende Bestemmelser burde gjøres til Gjenstand for een eller tvende §§. Det er i saa Henseende fra en Side i Commissionen blevet gjort gjældende, at den nysnævnte Frd. egentlig har havt tre Hovedtilfælde af Bedrageri for Øie, — om end denne Adskillelse ikke er bestemt gjennemført, navnlig

*) Pl. af 29de October 1824 er senere hævet ved Lov om Haandværks- og Fabrikdrift m. m. af 29de December 1857 § 100, jfr. § 11, der bestemmer, at den, som ved Dom er funden skyldig til Straf paa Ære eller offentligt Arbeide, tillige skal have sin ved Borgerskab eller Næringsbevis erhvervede Ret forbrudt.

forsaavidt som Frds. § 42 sammenfatter forskjellige af disse Tilfælde, — nemlig deels, at Nogen ved falske Foregivender eller andre svigagtige Midler tilegner sig, hvad han ikke tidligere var i Besiddelse af, deels at Nogen svigagtig fragaaer, hvad han er i Besiddelse af, deels endelig at Nogen, der er i lovlig Besiddelse af en Gjenstand, ulovlig disponerer over denne, dog uden at nægte det. Til det forstnævnte Hovedtilfælde, der omhandles i Frds. § 41, slutter sig den i dens § 42 ommeldte Handling, at fremføre opdigtede Fordringer i et Dødsbo og tildeels det ligeledes i § 42 nævnte Forhold, at Nogen svigagtig modtager Penge eller Gods, som en Anden troer sig pligtig at afgive til ham. De tvende sidstnævnte Hovedtilfælde omhandles resp. i Frds. §§ 42 og 43, til hvilke Kilden nærmest er at søge i D. L. 5—2—88 og 5—8—3 og 4.

I Overeensstemmelse med den saaledes formeeentlig til Grund for Frd. af 11te April 1840 §§ 41—43 liggende Plan er det blevet bragt i Forslag at danne tre tildeels tilsvarende §§ (144—146), af hvilke den første da kom til at optage Bestemmelserne i Frds. § 41 i Forbindelse med de ovenfor under det første af de 3 Hovedtilfælde henførte Bestemmelser i § 42, medens Resten af § 42 samledes i den anden.

Med dette Udgangspunct for Øie er det da blevet foreslaaet først at optage Bestemmelsen i Frds. § 41. Forsaavidt det imidlertid i denne hedder: „ved falskelig at gaae en Andens Creinde og af denne at være bemyndiget til at modtage Varer, Penge eller deslige", er dette erkjendt at være en mindre heldig Dobbeltheð i Udtrykket, og idet man har været enig om at kunne indskrænke sig til eet af disse Udtryk, er det for at bibeholde det første: „at gaae en Andens Creinde" anført, at dette netop er en af de hyppigste Former, hvorunder Bedrageri begaaes, medens det derimod fra den modsatte Side er gjort gjældende, at den sidste Betegnelse er mere omfattende, da den t. Ex. ogsaa passer paa det Tilfælde, at den Bedragne selv er kommet til Bedrageren, og at denne først paa Forespørgsel desangaaende har foregivet en Bemyndigelse til at modtage Varer eller Penge. Udtrykkene i Frds. § 41's Slutning „eller ved andre lignende svigagtige Midler fravender", til hvis nærmere Forklaring der ingen sikker Veiledning haves i de foregaaende Exempler, kunne vel være paa deres Plads i Frd. 11te April 1840, hvor § 41 er stillet i Spidsen som en særegen § af et noget mere alminbeligt Indhold, men have mere imod sig her, hvor de forskjellige Tilfælde af Bedrageri stilles i Række ved Siden af hinanden og derfor ogsaa bør udsondres skarpere, — og det er derfor fundet rettest at udelade dem, saa meget mere som man har erkjendt ikke at kunne give en fuldkommen udtømmende Fremstilling af de mange forskjellige Maader, hvorpaa Bedrageri kan udføres. Til den heromhandlede Bestemmelse er det dernæst i Henhold til, hvad allerede ovenfor er anført, foreslaaet at knytte Frds. § 42 4de Mbr. om den, der fremfører opdigtede Fordringer, og samme §'s 3die Mbr. om det dermed beslægtede Tilfælde svigagtig at nægte en Tilbagegivelse eller Betaling, dog saaledes, at det kun kommer til at hedde: „eller gjennem Fremsættelsen af opdigtede Fordringer, eller af Fordringer, der allerede ere afgjorte, idet han svigagtig nægter den Tilbagegivelse eller Betaling, som har fundet Sted" — og endelig som en Tillægsbestemmelse efter Angivelsen af Straffen at optage det i fjernere Forbindelse med det forstomtalte staaende Tilfælde, svigagtig at modtage Penge eller Gods, som en Anden paa Grund af urigtig Kundskab til Omstændighederne troer sig pligtig til at betale eller afgive til den Paagjældende.

I den følgende § (145) vilde efter den ovenfor angivne Disposition først være at optage den i Frds. § 42 1ste Mbr. indeholdte Bestemmelse. I denne har man været enig om at udelade den noget ubestemte Sætning „eller paa anden saadan Maade bevirker Nogen ved forsætligt at fordølge, hvad han er pligtig at opgive", da den, der nægter en stedfunden Tilbagebetaling, ogsaa kan siges at fordølge, hvad han er pligtig at opgive, og da Udeladelsen ikke kan medføre nogen Fare, eftersom de mulige Tilfælde, som derved lades uomtalte, i alt Fald ville gaae ind under den almindelige Tillægsbestemmelse i § 153. Da det er tvivlsomt, om Nogen svigagtig kan siges at „underslaae en Fordring", er det blevet foreslaaet til „underslaaer" enten at tilføie: „eller fordølger", hvorved man lader det staae hen, om „underslaaer" ogsaa gaaer paa „Fordring" eller ikkun paa „Gods", eller at sætte: „underslaaer noget et Dødsbo tilhørende Gods eller fordølger en samme tilkommende Fordring". Det er endvidere anseet rettest, til „Fordring" at tilføie: „som han er pligtig at opgive", fordi der ikke er sigtet til, at det er Debitor selv, som underslaaer eller fordølger Fordringen, men derimod til, at denne holdes ude af Boet enten af Arvingerne eller af Andre, der staae i et lignende Forhold til dette som disse. Frds. § 42 2det Membrum, som man derefter har foreslaaet at optage, indeholder en lignende Dobbeltheð i Udtrykket, som ovenfor med Hensyn til dens § 41 omtalt, forsaavidt det hedder: „mod bedre Vidende og for at fravende en Anden hvad der lovligt tilkommer ham". Da et af disse Udtryk er anseet tilstrækkeligt, har man været enig om at udelade „mod bedre Vidende" og derimod at beholde det sidste dog med en Forandring af Ordet „fravende" — der her ikke som i Frds. § 41 bruges i Betydning af at skaffe sig Besiddelsen af — ved i dets Sted at sætte: „forholder". Ordene: „saaledes at enten det Modtagne selv skulde tilbagegives eller noget Andet istedetfor samme betales, har man vedtaget at udelade som overflødige, da det allerede ligger i Tilføielsen af „være sig Penge eller Andet" efter „Laan", at der tænkes ikke alene paa Laan til Brug, men ogsaa paa Laan til Eie. Imod Frds. § 42 6te Mbr., som skulde danne Slutningen af den heromhandlede § 145, er der blevet reist den Indvending, at Udtrykkene ere alt for alminbelige, da de ogsaa kunne komme til Anvendelse paa den, der blot for at skabe og uden selv at have mindste Fordeel deraf tilintetgjør et Document, og derfor — forsaavidt det maaskee ikke maatte være rigtigere ganske

at udelade dette Membrum eller i alt Fald at optage det i en særegen § efter den heromhandlede, da der dog i de Tilfælde, det nævner, egentlig kun er et Attentat tilstede — foreslaaet at tilføie: „i bedragerisk Hensigt".

Imod det her fremstillede Forslag er det fra den modsatte Side for det Første fremhævet, at det ikke klart fremgaaer af Motiverne til Frd. 11te April 1840, at man har villet opstille de forskjellige Arter af Bedragerier efter en saadan systematisk Tredeling, som ovenfor antydet, hvorimod Udskillelsen snarere synes at ligge i, at § 41 forudsætter, at det er ved den positive Fremkaldelse af falske Forestillinger, at Bedrageriet iværksættes, hvormed da rigtignok ogsaa maa sammenstilles det i § 42 4de Mbr. omhandlede Tilfælde, at der fremføres opdigtede Fordringer i et Dødsbo, medens § 42 iøvrigt forudsætter en mere negativ Virksomhed, — hvorfor ogsaa den ovenfor nævnte, i § 42, 5te Mbr. nævnte Handling, svigagtig at modtage Penge eller Gods, som en Anden troer sig pligtig at afgive, netop synes at høre hjemme i denne §, — samt at § 42, forsaavidt den nævner Besvigelse ved forsætlig at forbolde, hvad man er pligtig at opgive, ikke derved kan siges at antyde en Fragaaelse af Noget, den Paagjældende netop er i Besiddelse af.

Det er endvidere blevet gjort gjældende, at medens det i Frd. 11te April 1840 § 42 3die og 4de Mbr. omhandlede Bedrageri — saaledes som disse Bestemmelser ere blevne opfattede i Praxis — betragtes som fuldført allerede ved en mala fide fremsat bestemt Benægtelse af en stedfunden Betaling eller ved den blotte Anvendelse af en opdigtet Fordring, gjøres der, ved som foreslaaet at sætte disse to Afsnit i Forbindelse med den i Frds. § 41 indeholdte Bestemmelse, der forudsætter, at Noget skal være fravendt den Bedragne, den væsentlige Forandring heri, at det, for at den fulde Straf for Bedrageri i de heromhandlede Tilfælde skal komme til Anvendelse, ikke er nok, at en saadan Benægtelse eller Anvendelse, som den omtalte, har fundet Sted, men at dertil endnu maa komme, at den Paagjældende har erholdt Noget udbetalt. Foruden at det nu i og for sig synes at være tilstrækkeligt til den fulde Strafs Anvendelse, at Forbryderen fra sin Side har faaet udført Alt, hvad der behøves, hvilket t. Ex. er Tilfældet, naar der foreligger en formelig Anmeldelse i et Bo af en opdigtet Fordring, uden at dertil endnu skal komme, at han har opnaaet sin Hensigt ved at erholde Udlæg i Boet, — falder det ogsaa naturligere i det i Frds. § 41 omhandlede Tilfælde at lægge Vægten paa Fravendelsen, fordi det Hele her forudsættes at være en actus continuus, hvorimod de i Frds. § 42 3die og 4de Mbr. omhandlede Tilfælde have en herfra forskjellig Character, og der navnlig i et Bo ordentligviis endog vil medgaae en længere Tid mellem Anmeldelsen af Fordringen og dennes Fyldestgjørelse ved Udlægget. Deposséssionen synes derhos ikke med Nødvendighed at ligge i Bedragerietś Væsen, og Fordringen om, at den skal være tilstede, vil have til Følge, at det ofte vil være meget vanskeligt at afgjøre, om Bedrageriet er fuldført eller ikkun attenteret, og ligesom Consequentsen da ogsaa maa medføre, at Fordringen om Deposséssion opstilles med Hensyn til det i Frds. § 42 2det Mbr. omhandlede Tilfælde, saaledes vil den foreslaaede Forandring i Begrebet om Bedragerietś Fuldførelse kunne medføre Vanskeligheder med Hensyn til den hele Række af Tilfælde, der omhandles i de følgende §§'er. Det kan i den ommeldte Hensende fremdeles bemærkes, at den norske Straffelov Cap. 21 § 3, jfr. § 1, ikke fordrer, at der skal være tilføiet et Formuestab, for at et Bedrageri kan siges at være fuldendt, og i Overensstemmelse hermed har den norske Høiesteret ved Dom af 21de Januar 1844 anseet det for et fuldbyrdet Bedrageri, at en Person havde falbudt to Klumper Zink, som han udgav for Sølv, uden at der dog var blevet sluttet nogen Handel derom.

Afseet fra den heromhandlede Indvending vil man fremdeles ved at følge ovenfremstillede Forslag formeentlig paa den ene Side komme til at sammenstille Tilfælde, som egentlig ikke høre sammen, og paa den anden Side sondre Tilfælde, som ligge hinanden meget nær. Det vil saaledes formeentlig ikke være heldigt at sammenstille to saa væsentlig forskjellige Tilfælde, som det, ved urigtige Foregivender at bevæge en Anden til et foretage Dispositioner, som ere til hans Skade, og det at fremføre opdigtede Fordringer i et Bo, og paa den anden Side er Bestemmelsen om svigagtigen at nægte en skeet Betaling eller Tilbagegivelse efter dens hele criminelle Character meget nær forbunden med Bestemmelsen om at fragaae Modtagelsen af hvad der er betroet til Laan, o. s. v., og det synes derfor mindre rigtigt at adskille disse to Tilfælde af Bedrageri, der begge gaae ud paa at vælte Beviisbyrden over paa Modstanderen, i to forskjellige §§'er, i Særdeleshed da dette efter den foreslaaede Redaction har til Følge, at i det ene Tilfælde skal Forbrydelsen først være consumeret, naar Bedrageren har opnaaet sin Hensigt at fravende en Anden Noget, medens Bedrageriet i det andet Tilfælde ansees som fuldendt, naar t. Ex. Debitor svigagtig har fragaaet Modtagelsen af et Pengelaan. Forsaavidt som det dernæst er foreslaaet at optage Bestemmelsen i Frds. § 42, 6te Mbr. i Forbindelse med Bestemmelserne i samme §'s 1ste og 2det Mbr., da gaaer dette formeentlig ikke an, da Bestemmelsen i 6te Mbr. støtter sig ei blot til 2det Mbr., men ogsaa til 3die Mbr., der efter det ovenfor fremstillede Forslag er optaget i den første af dettes to §§'er, og ganske at udelade Bestemmelsen i 6te Mbr. vil formeentlig hellerikke være heldigt, fordi det kan lede til den Mistydning, at det efter Grundsætningerne om det strafbare Attentat ikke skal være tilstrækkeligt til at constituere et saadant, at den Paagjældende har gjort et Document ubrugeligt eller tilintetgjort det, men at dertil endnu maa fordres, at han støtter en Benægtelse derpaa. Der synes tvertimod at være god Grund til at belægge det i det omhandlede Mbr. omhandlede Tilfælde med den fulde Straf for Bedrageri i Lighed med hvad der er skeet i den norske Straffelov Cap. 21 § 3.

Fra den Side af Commissionen, der saaledes ikke har fundet sig tilfredsstillet ved det her imødegaaede Forslag, er det i Modsætning dertil foreslaaet — ved de ovenangivne Forandringer i Redactionen og med Udeladelse af Slutningsbestemmelsen i § 42 om Beviset, der ikke hører hjemme i en Straffelov — at samle det i §§ 41 og 42 af Frd. 11te April 1840 indeholdte Stof i en enkelt §, og kun med Hensyn til den Orden, hvori de i de nævnte §§ indeholdte Bestemmelser skulle optages, har der — som det vil sees af de i Marginen ved Udkastets heromhandlede §§'er anførte to forskjellige Redactioner — selv indenfor denne Fraction af Commissionens Medlemmer været nogen Meningsuligheд.

Uagtet de fremsatte Indvendinger er imidlertid det først udviklede Forslag med dets Sondring i to §§'er blevet fastholdt af dets Tilhængere, og navnlig ogsaa, forsaavidt det som antydet tildeels gjør en Forandring i det hidtil fulgte Begreb om Bedragerіets Fuldendelse. Netop med Hensyn til det her antydede Punct er det imod de gjorte Indvendinger blevet fremhævet, at Frd. 11te April 1840 §§ 41 og 42 ikke er consequent med Hensyn til Begrebet om Forbrydelsens Fuldendelse, idet § 41 bestemt fordrer en Fravendelse, medens § 42 tilstæder Anvendelsen af den fulde Straf paa den, der i et Bo eller ved andre Leiligheder fremfører opdigtede Fordringer, og at det derfor ikke kan ansees heldigt i saa Henseende at slutte sig til Forordningen. Dennes Bestemmelser ere formeentlig overhovedet i flere Retninger mangelfulde. Medens saaledes den, der borttransporterer et Gjældsbrev, som han i det Hele eller tildeels har faaet betalt, uden at Betalingen er affrevet paa det, ikke vil kunne komme ind under nogen af de i samme ommeldte Tilfælde, skjøndt han ganske vist har gjort sig skyldig i et fuldført Bedrageri, ere Udtrykkene paa andre Steder saa omfattende, at der under dem indbefattes Forhold, som maaskee slet ikke ere Bedragerier. Det gjælder navnlig om de i Frd. 1840 § 42 3die Mbr. omhandlede Tilfælde, at der maa fordres noget Mere end den blotte svigagtige Nægtelse af en stedfunden Betaling, for at der kan siges at være et fuldført Bedrageri tilstede, da der under dette Mbr. i den Skikkelse, i hvilken det er foreslaaet overført her i Straffeloven, ellers vil kunne indbefattes Tilfælde, der slet ikke indeholde noget Strafbart, t. Ex. naar en Person nægter en stedfunden Betaling, for hvilken hans Modstander ikke har sikret sig noget Bevиis, men denne Nægtelse alene er fremsat for øieblikkelig at tjene en Tredіemand, uden at den videre benyttes eller agtes benyttet til derpaa at støtte en Fordring, eller uden at Nægtelsen fortsættes under en senere i den Anledning anlagt Sag. Forsaavidt som det fremdeles er indvendt, at der ogsaa til Fuldendelsen af det i Frds. § 42 2det Mbr. omhandlede Bedrageri consequent maa fordres, at Noget er den Paagjældende fravendt, er det blevet henstillet at optage dette Mbr. i den første af de to foreslaaede §§'er, medens den foreslaaede Forandring i Bedragerіets Begreb derimod med Hensyn til de øvrige Tilfælde ikke er fundet at kunne medføre nogen Vanskelighed, da de følgende §§'er omfatte bestemt betegnede Handlinger, der skulle ansees med Straffen for Bedrageri. Ligesom endvidere det svenske Udkast til en Straffelov forudsætter, at en Fravendelse af Noget har fundet Sted, for at den fulde Straf for Bedrageri kan komme til Anvendelse, saaledes fordrer Udkastet til en Straffelov for Bayern § 304, der giver et almindeligt Begreb om Bedrageri, ogsaa, at en Formuesbeskadigelse skal være skeet, og det angives nærmere i Motiverne, at da Bedrageriet hører til Forbrydelserne mod Eiendomssikkerheden og Tyngdepunktet med Hensyn til alle disse Forbrydelser ligger i den stedfundne Beskadigelse (Benachtheiligung), kan Bedrageriet ikke ansees fuldført blot ved den skuffende Handlings Fuldendelse, — og endelig kræver den preussiske Straffelov § 241 ligeledes som et Moment i Bedragerіets Begreb en Beskadigelse af en Andens Formue i vindesyg Hensigt. Skulde man nu, efter i Ligheд hermed at have opstillet Bedragerіets Begreb, finde, at der er flere Tilfælde, som fortjene at belægges med den fulde Bedragerіstraf, uagtet den Paagjældende ikke har opnaaet sin Hensigt, vilde det formeentlig vel kunne forenes hermed at samle disse Tilfælde i en særegen § med Tilføiende, at den samme Straf som for Bedrageri i disse Tilfælde skulde komme til Anvendelse.

Fra den modsatte Side er det atter herimod blevet gjort gjældende, at da den til 3die Mbr. af Frd. 1840 § 42 svarende Passus af den foreslaaede § 144 fordrer, at Nægtelsen skal være svigagtig, ligger deri formeentlig tilstrækkeligt antydet, at Hensigten maa være at inhærere sin Fordring, og at det i alt Fald neppe vil være muligt at give en anden Redaction af denne Passus end ovenfor anført. Forsaavidt derhos den preussiske Straffelov § 241 opstiller Begrebet om Bedrageri saaledes, at dertil fordres en Formuesbeskadigelse, da har den i Tit. 22 om Utroskab, Tit. 23 om Documentforfalskning og Tit. 25 om strafbar Egennytte, navnlig i § 271, ikke fastholdt hiin Betingelse, og det for Tilfælde, hvor en saadan eiheller i den hos os gjældende Lovgivning er opstillet. Det Samme gjælder ogsaa om Udkastet til den bayerske Straffelov, som i § 307 Nr. 4, i 20de Hovedstykke navnlig § 314 og i 21de Hovedstykke § 322 ikke har gjort „tilføiet Skade" til Betingelse for de i Forslag bragte Straffe. Den østerrigske Straffelov af 1852 har ogsaa i § 197 opstillet Begrebet om Bedrageri saaledes: at Andre ved listige Forestillinger eller Handlinger bringes til Vildfarelse, hvorved skal bevirkes Skade paa Eiendom eller Rettigheder; i § 199 ere derhos flere Tilfælde opregnede, i hvilke Handlingens Beskaffenheд bevirker Straf for Bedrageri, og i § 200 fastsættes Straffen med Hensyn til bevirket eller tilsigtet Skade. I Forbindelse hermed er det endelig bemærket, at den preussiske Straffelov udtrykkelig har sat samme Straf for Forsøget paa, som for det fuldendte Bedrageri.

Nogen Enighed mellem de her fremstillede modstaaende Anskuelser er saaledes ikke bragt tilveie, og det henstaaer derfor til nærmere Overveielse ved den endelige Bearbeidelse af Udkastet, hvorledes de i Frd. af 11te April 1840 §§ 41 og 42 indeholdte Bestemmelser ville være at overføre i Straffeloven. Forsaavidt man da ved denne Bearbeidelse af Udkastet skulde komme til det Resultat ikke at antage det ovenfor først fremstillede Forslag, er det af et af de Medlemmer af Commissionen, fra hvem dette Forslag hidrører, in subsidium blevet henstillet, at udsondre den til Frd. 1840 § 41 svarende Passus, som en særegen § med et mere almindeligt Indhold.

ad § 146.

Affeet fra de mindre væsentlige Redactionsforandringer, som man, idet man her har overført Bestemmelsen i Frd. 11te April 1840 § 43, har foretaget i denne, bemærkes, at det er fundet rettest at udelade Slutningsbestemmelsen om den Fæster eller Forpagter, der svigagtig forvanskter den ham overleverede Besætning og Inventarium, da en saadan singulair Bestemmelse — hvis Hensigt, som i Motiverne til Forordningen angivet, var at betage sletsindede Forpagtere og Fæstere den Sikkerhed, hvormed de troede at kunne ødelægge den dem overleverede Besætning m. v., hvilket i nogle Egne af Landet var blevet almindeligt — deels ikke hører hjemme i en almindelig Straffelov og deels er mindre nødvendig, forsaavidt et saadant Forhold falder ind under §'ens øvrige Bestemmelser, hvortil kommer, at en Forskrift, som den omhandlede, ikke længer vil være af synderlig Betydning hvad Fæsteforholdet angaaer, efterhaanden som dette enten ophører eller dog udvikler sig saaledes, at det bliver almindeligt, at Fæsteren selv eier Besætningen, og der i Forpagtningsforhold ordentligviis i den derom oprettede Contract indeholdes bestemte Regler om Erstatningsansvaret for Forvanskning af den overleverede Besætning m. v. — Forsaavidt de valgte Udtryk: „afhænder eller pantsetter Gods . . . hvorover Trediemand har erhvervet en Rettighed o. s. v." indbefatte en Afhændelse eller Pantsættelse af arresteret Gods, er det blevet fremhævet, at ligesom Erfaringen viser, at Almuen ikke ret kan indsee det Urigtige i slig Disposition, fordi det arresterede Gods dog endnu er Paagjældendes Eiendom, saaledes have Domstolene ogsaa i flere Tilfælde vist Tilbøielighed til at undskylde et saadant Forhold, hvor dette lod sig gjøre, t. Ex. med Retsuvidenhed, og at det overhovedet turde være Tvivl underkastet, om den nævnte Handling ubetinget tør erklæres for et egentligt Bedrageri, hvilket i hvert Fald ikke kan siges, hvor det blot har Characteren af Selvraadighed og ingen svigagtig Hensigt er tilstede. Man har derfor, idet det er antaget, at det ikke gik an ganske at udelukke det omhandlede Tilfælde af §'en, dog i Lighed med den norske Straffelov Cap. 21 § 6, og med hvad, den jydske Stænderforsamling i sin Tid foreslog med Hensyn til § 43 i Frd. 11te April 1840, i §'ens Begyndelse tilføiet Ordene „i bedragerisk Hensigt". Med Hensyn til den blotte Bortflyttelse af arresteret Gods har der været yttret endnu stærkere Tvivl; men Flerheden af Commissionens Medlemmer har dog foreløbig erklæret sig for, naar den er skeet i svigagtig Hensigt, at betragte den som Bedrageri og derhos vedtaget til „bortflytte" at tilføie „forstikker", da den herved betegnede Handling kan være ligesaa hyppig som en Bortflytning.

ad § 147.

Commissionen har fundet, at en §, som den foreliggende, uagtet dens særegne Character, ikke vel kan undværes i Straffeloven, da det herombandlede Forhold er meget forskjelligt fra det, der omhandles i foregaaende § (jfr. dog den norske Straffelov Cap. 21 § 6, der svarer til § 146, men efter sine Ord ogsaa omfatter Forødelse af betroede Penge, udøvet af Private, uden at hjemle en saadan Straffrihed, som nærværende §, medens derimod Cap. 24 § 21, sammenholdt med § 20, for det Tilfælde, at det er en Embedsmand, der har forødt betroede Penge, og han inden et Aar efter Mangelens Opdagelse erstatter det skyldige Beløb, tilstæder Anvendelsen af en mildere Straf, end den for saadant Forhold sædvanlige). — Paragraphen er forøvrigt dannet efter § 44 i Frd. af 11te April 1840 med Udeladelse deels af Sætningen om Uanvendeligheden af Arrest, der ikke synes at høre hjemme i en Straffelov, og deels af Slutningsbestemmelsen om, at Frd. 4de Marts 1690 ikke længere skal være anvendelig med Hensyn til private Regnskabsbetjente, — en Bestemmelse, der, efterat Frd. 8de Juli 1840 er udkommen, er overflødig. Mellemsætningen „dersom det ikke er ved at bryde ..... ikke svigagtigen har fragaaet Modtagelsen" kan maaskee ogsaa, som følgende af sig selv, synes overflødig, men man har dog for større Tydeligheds Skyld anseet det for rettest at lade den forblive staaende. — Forsaavidt §'en ikkun nævner „Penge", hvortil dog Landsover- samt Hof- og Stadsretten ved Dom af 5te August 1843 i et enkelt Tilfælde under særegne Omstændigheder har henført Kongelige Obligationer, lydende paa Ihændehaveren, er det blevet bemærket, at det samme egentlig maa gjelde om alle res fungibiles, og derfor henstillet, om der ikke efter „Penge" burde tilføies „Korn eller andre Varer". Ligeledes er det blevet henstillet til nærmere Overveielse, ved en senere Bearbeidelse af Udkastet, om der ikke kunde være Anledning til at udelade §'ens Slutningsmembrum, da det er paatænkt senere i en mere almindelig Form at give Regler for de Tilfælde, hvor Forfølgningen skal afhænge af den Fornærmedes Villie.

ad § 148.

Idet man ved Affattelsen af nærværende § har havt Bestemmelsen i § 45 af Frd. 11te April 1840 for Øie, har man dog kun optaget denne med ikke ubetydelige Modificationer. Man har saaledes ombyttet den vidtløftige Betegnelse „for at udvide sin Eiendomsret eller skaffe den paa en Andens Bekostning en fordeelagtig Egenskab" med Ordene: „i bedragerisk Hensigt", endvidere forandret Udtrykket: „optager" til: „borttager" og foran dette i Lighed med den norske Straffelov Cap. 21 § 11 tilføiet Ordet „sætter", da det vel kan tænkes, at en Person i bedragerisk Hensigt anbringer en Skjelsteen, hvor der tidligere ikke har været anbragt nogen saaledes betegnet Grændse mellem de forskjellige Eiendomme.

Der kunde muligen være Spørgsmaal om i nærværende § at optage den i Frd. 1840 § 50 3die Punctum indeholdte Regel, der supplerer Bestemmelsen i sammes § 45; men man har dog ikke troet at burde optage nogen saadan Regel, der ikkun gaaer ud paa at hjemle ringere Straf, naar bedragerisk Hensigt ikke er tilstede. Da nemlig Forholdet, forsaavidt saadan Hensigt mangler, blot har Characteren af Selvraadighed, vil den omtalte Regel meget passende finde sin Plads i et Capitel om utilladelig Selvtægt, hvorhos bemærkes, at der i civilretlig Henseende ved Frd. 6te April 1842 er anviist den Paagjældende forskjellige andre Midler til i saadanne Tilfælde at komme til sin Ret.

ad § 149.

Denne § er dannet efter § 46 i Frd. 11te April 1840, dog saaledes, at Bedrageri i Spil er stillet i Spidsen og nærmere betegnet i Lighed med Bestemmelsen i den norske Straffelov Cap. 21 § 13, ligesom man og i Overeensstemmelse med den citerede Lovs Cap. 21 § 10 blandt Bedragerier ved overtroiske Kunster specielt har fremhævet Spaaen som en af de hyppigste Maader, hvorpaa slige Bedragerier udøves. Slutningsbestemmelsen i Frd. af 1840 § 46 om Ophævelsen af D. L. 6—1—10-13 o. s. v. er her som overflødig udeladt.

ad § 150.

Ved nærværende §, der svarer til Frd. 11te April 1840 § 47, bemærkes, at man har anseet det for overflødigt med den nævnte Forordning at indlade sig paa at anføre de forskjellige Maader, hvorpaa Maal- og Vægtredskaber kunne forfalskes, eller paa særligt at omtale den, der lader forfærdige falsk Maal, m. v. eller forfalske de rette, da dette Forhold maa bedømmes efter § 39 i Udkastets almindelige Deel. Ligesom § 47 i Frd. 1840 ikke forudsætter, at Nogen er bleven bedragen, saaledes er det ogsaa efter den her omhandlede § tilstrækkeligt, at falske Maal- og Vægtredskaber ere blevne forfærdigede eller benyttede for dermed at bedrage Andre, ihvorvel det, naar saadanne Redskaber ere blevne benyttede, ordentligviis ogsaa vil være Tilfældet, at Nogen dermed er bleven bedragen. Man har foretrukket Udtrykket „urigtige" for „falske", fordi det sidste Ord maaskee vilde involvere, at Redskabet skulde, om just ei udgives for justeret, saa dog have Udseende deraf, medens det, hvorpaa det kommer an, dog nærmest er, at det er dannet af større eller mindre Indhold end det anordnede; Modsætningen hertil er da i Overeensstemmelse hermed betegnet ved Udtrykket „rette". Det Tilfælde, at Nogen ved Brugen af iøvrigt rigtig Maal og Vægt foruretter Andre, der i Frd. af 1840 er behandlet under Eet med det i nærværende §'s 2det Membrum omhandlede Tilfælde og belagt med samme Straf, som for det sidste er fastsat — hvilket, som i Motiverne til bemeldte Forordning angivet, nærmest er foranlediget ved, at den ældre Forordning om Vægt og Maal af 10de Januar 1698 ikkun straffede slige Bedragerier i Smaahandelen med ubetydelige Bøder — har man her udsondret derfra og belagt med samme Straf, som det i §'ens Begyndelse omhandlede Tilfælde, da man nemlig har fundet, at denne Forbrydelse meget vel kan tænkes at være udført i et saadant Omfang og under saadanne Omstændigheder, at den ikke bør ansees med en mildere Straf end den almindelige for Bedrageri foreskrevne.

Forsaavidt Frd. 1840 for det nys omtalte Tilfælde som og for Brugen af Maal og Vægt, der ikke er justeret, eller som ved Tid og Brug er bleven forandret, sætter Straf blandt Andet af Fortabelse af Borgerskab og anden Adkomst til Næringsbrug, bemærkes, at det har været under Forhandling, om en saadan Bestemmelse ogsaa burde optages her og maaskee endog udvides til de i §'ens 1ste Pasus omhandlede Bedragerier, forsaavidt disse ikke straffes med offentligt Arbeide, men ikkun med Fængsel paa Vand og Brød, men at man dog er bleven enig om ikke i denne § at optage en slig Bestemmelse, men derimod reserveret til nærmere Overveielse, om der skulde optages en mere almindelig Regel om Næringsrettens Fortabelse for de i denne og de nærmest paafølgende 2 §§ omhandlede Forseelser i Handels- og Næringsforhold.

Det er ikke fundet nødvendigt at tilføie Noget om, at de falske eller forfalskede Maal m. v. skulle confiskeres og kasseres, hvorom Bestemmelser fandtes i den ældre Anordning om Vægt og Maal, da det maa være Politiet overladt, hvad der i saa Henseende skal foretages. Ligeledes har man troet at kunne udelade Slutningsbestemmelsen i Frd. 1840 § 47 om Straffen for den, i hvis Handel eller Næring urigtig Maal og Vægt er benyttet eller Nogen forurettet ved Brugen af urigtig Maal og

Vægt, eftersom det synes at ligge i Forholdets Natur, at Huusbonden maa bære Ansvaret for, hvad der i hans Handel og Næring udøves af hans Folk og en saadan Bestemmelse i alt Fald ikke ret vilde passe i en Straffelov.

ad § 151.

Denne § er ligefrem dannet efter § 48 i Frd. 11te April 1840, dog at — foruden nogle mindre væsentlige Modificationer i Affattelsen — den Pasfus: „eller den, som er bemyndiget til ... den Egenskab, som derved skal udtrykkes" ligesom ogsaa det i Slutningen tilføiede Exempel paa Tilvendelse af Stempel paa forfalskede Varer (der hidrører fra Guldsmedenes Laugs-Artikler af 7de November 1685 § 11) som overflødige ere udeladte.

ad § 152.

Den her foreliggende § svarer vel til § 49 i Frd. 11te April 1840, men fjerner sig dog i Affattelsen betydeligt fra denne, hvis Construction og Disposition i det Hele ikke kan ansees for heldig. Man har da navnlig været enig om at udelade det 2det og 4de Membrum af den citerede §, — da det følger af sig selv, at det er en skjærpende Omstændighed, at en Fabrikants Stempel er benyttet, hvis Navn skal bidrage til at forskaffe Sogning, eller at Nogens Liv og Helbred er sat i Fare ved Vareforfalskningen — og derhos sammenknyttet de Bestemmelser, der findes i §'ens 1ste og 5te Membrum. Derimod har det været mere omtvistet, hvorledes man rettelig burde stille sig til det i 3die Membrum af Frds. § 49 omhandlede Salg af Varer, der ere forsynede med urigtigt Stempel eller Mærke, uden at de dog ere af mindre Godhed end den, Stemplet antyder, og er i saa Henseende Opmærksomheden navnlig blevet henledet paa den norske Straffelovs Cap. 21 § 12, jfr. Udkastet for Hertugdømmerne § 333, der sætter Straf af Bøder eller Fængsel for Anbringelsen af et urigtigt Stempel eller Mærke, uden at skjelne mellem, om disse ere af lige saa god eller ringere Beskaffenhed. Da imidlertid den uhjemlede Anbringelse af en anden Fabrikants Mærke paa Varer i en dobbelt Henseende er strafbar, idet den deels indeholder et Indgreb i vedkommende Fabrikants Rettigheder og deels en Forurettelse mod Kjøberne, som derved føres i Vildfarelse, er man kommen til det Resultat, i nærværende §'s 2det Membrum at sætte Straf af Bøder eller Fængsel for Anbringelsen af saadant Mærke eller Falholdelsen af dermed forsynede Varer, naar disse ikke ere af kjendelig ringere Beskaffenhed end den, som Mærket antyder.

Under Forhandlingerne om nærværende § er Opmærksomheden blevet henledet paa, at det i Handelen ikke sjeldent forekommer, at Noget udgives for en større Qvantitet end det i Virkeligheden indeholder, hvilket t. Ex. er Tilfældet med Tobakker, hvoraf visse Sorter sælges, saaledes at 1 Pd. ikke indeholder mere end 28 Lod, jfr. Canc.-Skr. af 23de August 1831, ligesom en Canc.-Skr. af 13de August 1845 omtaler, at der ved Salg af enkelte Pd. Lys ikke gives fuld Vægt, uden at Frd. 11te April 1840 § 47 dog er blevet anseet anvendelig i dette Tilfælde. Commissionen har imidlertid ikke fundet tilstrækkelig Anledning til at tage noget Hensyn hertil, da det er antaget, at en saadan ringere Vægt, der ligeledes hidrører fra, at Indpakningen indeholder noget af Vægten, ikke forekommer i større Handeler, men kun i Detailhandelen, hvor den udgjør en Deel af Udsælgernes Fordeel ved Forhandlingen og i alt Fald, forsaavidt den er grundet i gammel Vedtægt, ogsaa maa forudsættes at være Kjøberen bekjendt, saa at han ikke skuffes derved.

ad § 153.

Nærværende §, der indeholder en Bemyndigelse til at ansee ethvert andet Bedrageri, der paa lignende Maade, som de Handlinger, der i de foregaaende §§'er ere belagte med den almindelige Straf for Bedrageri, gaaer ud paa at bevige Andre, med den nævnte Straf, svarer altsaa til § 76 i Frd. 11te April 1840. Da §'en imidlertid ikke saaledes som sidstnævnte Bestemmelse har faaet sin Plads efter den hele Materie om Bedrageri, har det været nødvendigt at tilføie: „forsaavidt det ikke falder ind under andre Straffebestemmelser".

ad § 154.

Denne § er blevet endeel kortere og simplere end den tilsvarende § 50 i Frd. af 1840, idet man navnlig har udeladt de i denne forekommende Exempler, der, skjønbt de unægtelig tjene til at tydeliggjøre Begrebet, dog passe mindre godt i en almindelig Straffelov. Slutningsbestemmelsen i den citerede § om, at den mildere Straf ikke lettelig bør komme til Anvendelse, naar den Paagjeldende forhen har gjort sig skyldig enten i lignende Forseelse eller endog i en saadan Forbrydelse, at han derved har paadraget sig enten Straf efter Anordningens § 81 eller anden lige eller større Straf, — har man ligeledes troet at kunne udelade, da den hele Bestemmelse om den mildere Straf er facultativ og Domstolene saaledes ikke ere bundne til i det enkelte Tilfælde at anvende den.

ad § 155.

Ogsaa hvad denne § angaaer har man anseet det for overflødigt at optage de i Frds. tilsvarende Bestemmelse indeholdte Exempler, hvorhos man har forandret de der forekommende alt for svævende Ord: „saadanne svigagtige Handlinger" til: „Bedragerier, der ere beslægtede med o. s. v".

Frds. § 52 om, at de i den forrige § og tildeels ogsaa i § 50 omhandlede Forseelser ikke blive at paatale uden efter Begjering af den Forurettede, er antaget at vedkomme Criminalprocessen og ikke at høre hjemme i Straffeloven.

Imidlertid er det dog fra en enkelt Side blevet henstillet, om ikke en til bemeldte § svarende Bestemmelse, der i ethvert Fald maatte indskrænkes til den første Passus af samme, burde optages i § 155 i Ligheb med den Bestemmelse i samme Retning, der er optaget ovenfor i § 133, eller om man ikke burde udelade nysnævnte Bestemmelse i § 133 og optage en almindelig Slutningsbestemmelse i Straffeloven om, at Paatale af det Offentlige i visse Tilfælde ikke skal finde Sted uden efter den Forurettedes Ønske, jfr. den norske Straffelov Cap. 27 § 3, der dog gaaer meget videre — et Spørgsmaal, hvis Afgjørelse henstaaer til Udkastets senere Bearbeidelse.

ad §§ 156 og 157.

Under Udtrykkene i § 156 er forudsat indbefattet ikke blot Hittegods i egentlig Forstand, men ligesom under § 58 i Frd. 11te April 1840, jfr. D. L. 5—9—2 og Pl. 7de August 1752, ogsaa Driftefæ og Dannefæ.

I Forbindelse med Forskriften om Straf for at undlade at oplyse Hittegods, indeholde næsten alle fremmede Straffelove Straffebestemmelser for at tilegne sig, hvad man tilfældig er kommen i Besiddelse af, t. Ex. Gjenstande, der ere overleverede til Reparation eller til Transport fra et Sted til et andet. Imod saadedes at forbinde Straffebestemmelserne for hver af de omhandlede Forbrydelser til een, er det imidlertid blevet anført, at medens det med Hensyn til Hittegods er tilstrækkeligt til at bevirke Straffeansvar, at Finderen ikke har oplyst det, maa der med Hensyn til de Gjenstande, som den Paagjældende tilfældig er kommen i Besiddelse af, fordres noget mere og navnlig, at han ulovlig tilegner sig dem eller dog fordølger dem, naar de efterspørges, og det er derfor anseet rettest istedetfor at sammenknytte begge Tilfælde i een § og derved paalægge Vedkommende en Forpligtelse til at oplyse, hvad han saaledes tilfældig er kommen i Besiddelse af, at gjøre det sidst omtalte Tilfælde til Gjenstand for en særlig § 157.

Hvad Straffen angaaer, bemærkes, at man for de her omhandlede Forbrydelser, første Gang begaaede, ikke har villet sætte dens Maximum høiere end Maximum af Straffen for første Gang begaaet Hæleri, hvorimod Minimum af Straffen endog er fundet at burde være lavere end Minimum af Straffen for hiin Forbrydelse, idet det her er sat til Fængsel i Almindelighed. Ligesom man derhos har været enig om, at Straffen i Gjentagelsestilfælde bør kunne stige til 2 Aars Forbedringshusarbeide, saaledes har man ogsaa været enig om, at den facultative Bestemmelse i Slutningen af § 156 om Straffrihed eller i alt Fald Nedsættelse af Straffen under særegne Omstændigheder bør kunne komme til Anvendelse ogsaa i Gjentagelsestilfælde.

ad § 158.

Med Hensyn til den i nærværende § omhandlede Forbrydelse have tvende forskjellige Anskuelser gjort sig gjeldende i Commissionen. Fra den ene Side er det blevet foreslaaet principaliter at udelade §'en, hvis Følge Underslaaen af eller uredelig Omgang med strandet Gods vilde komme til at gaae ind under § 156, hvis Straffebestemmelser formeentlig vilde være passende for denne Forseelse, og hvorved det opnaaedes, at Straffen kunde nedsættes til Bøder eller endog aldeles bortfalde, naar en Gjenstand af ubetydelig Værdi var borttaget — og in subsidium at affatte §'en saaledes: „Naar Nogen underslaaer eller paa anden uredelig Maade omgaaes med strandet Gods, kommer ligeledes § 156 til Anvendelse, dog at Straffen under skjærpende Omstændigheder kan stige til Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar og i Gjentagelsestilfælde til lige Arbeide indtil 4 Aar". Det er herfor blevet anført, at det i og for sig er mere strafbart ikke at oplyse Hittegods, som den Paagjeldende maa formode, at en Eier vil melde sig til, end at bemægtige sig ubetydelige Gjenstande, der findes paa Strandbredden, og til hvilke som oftest ingen Eier kan udfindes, saa at det alene er et Indgreb i Statskassens Ret, samt at der under Udtrykkene „strandet Gods" formeentlig ogsaa bør indbefattes løst fra Havet opdrevet Gods, som ikke efter Omstændighederne maa antages at hidrøre fra en foregaaende Indstranding.

Commissionens Flerhed har imidlertid fundet Betænkelighed ved at gaae ind paa dette Forslag, navnlig forsaavidt herefter Straf for den omhandlede Forbrydelse i noget Tilfælde skulde kunne bortfalde. Ligesom det nemlig formeentlig er af Vigtighed, at Lovgivningen yder strandet Gods en særdeles Beskyttelse, og at man derfor bør søge at vedligeholde den almindelige Forestilling om, at uredelig Omgang dermed er en ikke aldeles ubetydelig Forbrydelse, saaledes er det ogsaa formeent, at dette For-

hold efter sit Væsen er mere strafbart end ulovlig Omgang med Hittegods, og at der ikke er Anledning til i noget Tilfælde at lade Straffrihed indtræde. Hvad særligt angaaer det ovenfor omtalte løse fra Havet opdrevne Gods, er det bemærket, at saadant Gods, der ikke behøver at hidrøre fra en Stranding, men tilfældig kan være falbet ud fra et Skib eller være bortkyllet fra Landjorden, af Høiesteret er anseet for ikke at være indbefattet under Bestemmelsen om strandet Gods, men derimod betragtet som Hittegods. Idet man paa Grund af det Anførte har troet at burde holde den her omhandlede Forbrydelse ude fra Begrebet om ulovlig Omgang med egentligt Hittegods, og at fastsætte Straffen i Lighed med den for det simple Tyveri foreskrevne, har man dog erkjendt, at det i mangt et Tilfælde vil kunne være ubetydelige Gjenstande, der fra Stranden borttages, og af Hensyn hertil indrømmet, at Straffen under formildende Omstændigheder kan gaae ned til Fængsel eller endog til Bøder.

Da ingen Enighed er kommet tilveie mellem de her fremstillede modstaaende Anskuelser om §'ens Affattelse, henstaaer den saaledes til nærmere Afgjørelse ved Udkastets senere Bearbeidelse.

ad § 159.

Man har troet at kunne affatte denne § en Deel kortere end den tilsvarende § 53 i Frd. 11te April 1840 ved navnlig ikke at indlade sig paa, hvad der er anseet for overflodigt, at opregne de i hiin Bestemmelse nævnte qualificerende Omstændigheder og ved at udelade dennes 3die og 4de Membrum (om den, der for at besvige Forsikkreren forsætlig sætter Ild paa Huus eller tilsætter Skib under saadanne Omstændigheder, at Nogens Liv derved sættes i Fare), hvis Indhold er antaget ikke at høre hjemme her, men derimod i Capitlet om almeenfarlige Forbrydelser. Det kunde maaskee synes, at den sidstnævnte Udeladelse dog i alt Fald maatte medføre Optagelsen af en Passus som: „hvis Handlingen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed egner sig til at belægges med en høiere Straf", men endog dette er af Hensyn til Bestemmelsen i Udkastets almindelige Deel Cap. VII § 53 ikke anseet nødvendigt.

I Overeensstemmelse med Frd. 11te April 1840 og med den norske Straffelov Cap. 21 § 16, (jfr. derimod Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne § 336, Nr. 8) har man under §'en ikkun indbefattet Bedrageri, begaaet af Forsikkringstageren, men derimod ikke det omvendte Tilfælde, altsaa ikke f. Ex. en Fragaaelse fra Assurandeurens Side af, at Præmien er betalt eller Assurancen tegnet o. s. v. Forsaavidt derhos §'en alene nævner Sø- og Brandassurance uden at omtale Livsassurance, bemærkes, at man i Lighed med, hvad der er udtalt i Motiverne til Frd. af 1840, har været enig om, at Livsforsikkringsanstalter uagtet deres Vigtighed dog ikke i samme Grad som de førstnævnte Arter af Forsikkring trænge til Lovgivningens Beskyttelse, men at den almindelige Straf for Bedrageri vil være tilstrækkelig for Besvigelse med Hensyn til Livsassurance.

Hvad Straffebestemmelsen angaaer, bemærkes, at man har fundet Føie til blandt de formildende Omstændigheder, der skulle kunne gjøre Fængselsstraf anvendelig, særlig at udhæve den, at det oplyses, at den Paagjeldende ikke allerede ved at lade Assurance tegne har paatænkt Bedrageriet, men først senere, naar Ulykken har rammet ham, benytter Omstændighederne til at gjøre sig en Fordeel paa Assurandeurens Bekostning.

ad § 160.

I denne § har man samlet de i Frd. 11te April 1840 §§ 9 og 10 omhandlede Tilfælde, der som ovenfor omtalt ere fundne mere passende at have deres Plads i Capitlet om Bedrageri end blandt Bestemmelserne om Tyveri.

Da de her ommeldte Handlinger vel paa den ene Side undertiden kunne egne sig til at belægges kun med Straf af Fængsel paa Vand og Brød, medens de paa den anden Side ogsaa kunne være udøvede under saadanne Omstændigheder, at de bør ansees med en strængere Straf end den almindelige for Bedrageri bestemte, har man sat Straffen lige med den i foregaaende § indeholdte.

Femtende Capitel.

ad § 161.

Det har ved nærværende § fornemmelig været Gjenstand for Overveielse, om ikke Begrebet om den svigagtige Fallit, i Lighed med, hvad der finder Sted i næsten alle nyere fremmede Straffelove — dog med Undtagelse af den brunsvigske og østerrigske, jfr. Motiverne til det bayerske Straffelovsudkast ad § 315 f. og den østerrigske Straffelov § 199 f. — bør indskrænkes til Handlende og Fabrikanter eller andre Personer, der drive saadanne Næringsveie, som medføre, at de komme til at staae i betydelige Creditforhold til Andre. For den nævnte Indskrænkning er det blevet anført, at der er en ganske anden Leilighed for denne Classe af Personer end for Andre til at skaffe sig Fordeel ved Benyttelsen af det udviklede Creditsystem, og derfor af Hensyn til de commercielle Interesser antaget

at kunne være Grund til at opstille en Adskillelse mellem Handlende og Andre, saaledes at en strængere Straf kom til Anvendelse paa den heromhandlede Forbrydelse begaaet af Handlende og Personer i lignende Forhold, end af Andre. Imod at gjøre en saadan Distinction er det imidlertid fra den modsatte Side blevet gjort gjeldende, at man vanskelig kan give den en saa tilstrækkelig Bestemthed, at der ikke opstaaer Tvivl om, hvo der skulle henføres under Cathegorien „Handlende og Fabrikanter" eller, som det i den preussiske Straffelov hedder „Handlende, Skibsrhedere og Fabrikanter", t. Ex. om derunder ogsaa indbefattes Vexelerere, Mæglere o. fl., samt at man dog maa komme omtrent til den samme Straf for Handlende som for andre Personer, og navnligen ikke kan indskrænke Anvendelsen af Fængsel paa Vand og Brød til disse sidste, da der ogsaa med Hensyn til den her omhandlede Forbrydelse, begaaet af Handlende, kan være i høi Grad formildende Omstændigheder tilstede. Hertil kommer, at selv om en saadan Distinction ikke udtrykkelig optages, ville Domstolene dog ved Bestemmelsens Anvendelse tage Hensyn til, at det omhandlede Forhold i det Hele er mere strafbart, naar det begaaes af en Handlende, ligesom endelig Andre ikke let ville komme i saadanne Tilfælde. Uagtet disse Betragtninger er det dog fra en enkelt Side vedblivende blevet foreslaaet i alt Fald at knytte en Bestemmelse i den anførte Retning til §'ens Straffebestemmelser, ved nemlig at sætte: „ansees med Strafarbeide indtil 8 Aar, dog at under formildende Omstændigheder, især naar det ikke er en Handlende, Fabrikant eller lignende Næringsdrivende, Straffen kan gaae ned til, o. s. v.". Men endog en saadan Udtalelse af, at der med Hensyn til Handlende o. desl. ikkun maa gjøres en sparsom Anvendelse af den mildere Straf af Fængsel paa Vand og Brød er af Commissionens Flerhed fundet betænkelig, da der som ovenanført ogsaa, naar den omhandlede Forbrydelse begaaes af Handlende og lignende Personer, kan tænkes at være i høi Grad formildende Omstændigheder tilstede. Det bemærkes forøvrigt, at det for om muligen at undgaae den paapegede Mangel paa Bestemthed ved den heromhandlede Distinction er blevet henstillet, om man ikke kunde begrunde Adskillelsen paa, om Vedkommende drive saadan Næringsvei, at de ere pligtige til eller dog nødvendigviis maae føre Handelsbøger, men at det herimod er blevet fremhævet, at en saadan Bestemmelse vilde forudsætte en heel anden og mere detailleret Fallitlovgivning end vor nuværende, da det ikke vel vilde gaae an i Straffeloven at give Regler for Forelsen af saadanne Bøger og Opgjørelsen af en aarlig Ballance, ligesom man i ethvert Fald ikke vilde kunne fordre noget Saadant, forsaavidt som Handel med visse Gjenstande, saasom Statspapirer, Kornvarer, m. v. er aldeles fri.

Uagtet §'en forudsætter, at det paagjeldende Bo er insolvent, har man dog fundet det rettest at medtage Ordet „Opbudsbo", da det vel kan tænkes, at den Paagjeldende ikkun forudseer, at han vil blive nødsaget til at gjøre Opbud, medens, det dog senere under Behandlingen af Opbudsboet viser sig, at dette er utilstrækkeligt til Creditorernes Fyldestgjørelse, i hvilket Tilfælde altsaa §'ens Bestemmelser maae komme til Anvendelse. Med Hensyn til Ordene: „eller paa en Tid, da han maatte forudsee o. s. v." bemærkes, at det har været henstillet, om det ikke for nærmere at betegne det Tidspunct, paa hvilket den criminelle Forudsætning er tilstede, burde antydes, at Opbudet eller Fallitten kan forudsees som umiddelbart forestaaende, men at man har fundet en slig Antydning betænkelig, da det dog maa være tilstrækkeligt, at den Paagjeldende bestemt forudseer, at Opbudet eller Fallitten vil indtræde, selv om der endnu kan hengaae nogen Tid før sammes virkelige Indtræden. Fremdeles er det for at bringe §'ens Affattelse mere i Overeensstemmelse med den korte og concise Udtryksmaade, der i det Hele i Udkastets Bestemmelser er fulgt, blevet foreslaaet efter §'ens Hovedregel: „Naar Nogen efterat . . . . . i egennyttig Hensigt foretager Noget, der gaaer ud paa, at Boets lovlige Eiendele eller Fordringer ikke komme samme tilgode, eller at urigtige Fordringer paa Boet gjøres gjeldende" ikkun at optage „eller forstikker Noget af sin Formue" og derimod at udelade det Øvrige af §'en indtil Straffebestemmelsen, da dette, der er optaget efter Frd. af 11te April 1840 § 54, ikkun kan betragtes som Exempler paa Hovedregelen, og disse Exempler tilmeld alle reducere sig til en saadan Forstikkelse, som den nævnte, idet den, der hemmelig indbriver sine Fordringer eller afhænder noget af Boet, egentlig først kommer ind under §'ens Bestemmelser, naar han forstikker den modtagne Betaling ved ikke at lade denne komme Boet tilgode. Imod dette Forslag er der imidlertid yttret overveiende Betænkelighed, da de omhandlede Exempler dog bidrage til at forklare Hovedsætningen, og man ved i denne Retning at udelade Noget af det, som findes i §'ens Kilde, fremkalder Tvivl om, hvad der har foranlediget denne Forandring.

Det har været under Overveielse, om man ikke i denne § burde medtage deels den, der paa en Tid, da han maa forudsee sit nærforestaaende Opbud eller Fallit, optager nye Forstrækninger, deels — i Lighed med Frd. af 11te April 1840 § 54, 2det Membrum — den, der paaskyder en Uvederhæftighed, som ikke finder Sted, og derved bringer sit Bo til Concurs alene for at bedrage sine Creditorer. Det første Tilfælde er der imidlertid ikke fundet nogen særdeles Anledning til at medtage i denne §, efterat det udtrykkelig er udhævet, at her alene handles om Dispositioner i egennyttig Hensigt, og hvad det andet angaaer, da er det vel indrømmet, at dette Tilfælde netop er den i egentligste Forstand svigagtige Fallit, og at det har en mere strafbar Characteer end det almindelige i §'en omhandlede, jfr. Udkast til en Straffelov for Hertugdømmerne § 336 Nr. 1, men da Tilfældet dog kun meget sjeldent vil indtræde, da det i hvert Fald maa gaae ind under §'ens Bestemmelser, jfr. Udtrykkene:

„i egennyttig Hensigt", og da endelig Maximum af den i denne indeholdte Straf synes at maatte være tilstrækkelig for et saadant Forhold, har man fundet mindre Anledning til udtrykkelig at omtale det.

Straffens Maximum har man troet ikke at kunne sætte lavere end til 8 Aars Strafarbeide, da det er af Vigtighed, navnlig ogsaa naar hensees til de meget betydelige Straffe, der findes i fremmede Straffelove (i det bayerske Udkast endog Tugthusarbeide indtil 15 Aar), at det omhandlede Forhold i den almindelige Mening stemples som en meget betydelig Forbrydelse.

ad § 162.

Nærværende §, der ikke som den foregaaende forudsætter egennyttig Hensigt hos Gjerningsmanden, er dannet efter Frd. af 11te April 1840 § 55, dog at denne er undergaaet nogen Forandring i Udtrykkene, og at navnlig dens Slutning om Proforma-Afhændelser m. v. er udeladt. Om Nødvendigheden af i denne § at optage Noget om den, der paa en Tid, da han maa forudsee sit forestaaende Opbud eller Fallit, optager nye Forstrækninger, have Meningerne i Commissionen været delte, og Afgjørelsen af dette Punct henstaaer derfor til nærmere Overveielse ved Udkastets senere Bearbeidelse. Fra en Side er det i saa Henseende blevet fremhævet, at da Ordene i § 55 af Frd. af 11te April 1840: „som ville give enkelte af hans Creditorer Fortrin for de øvrige" maae forudsættes alene at gaae paa det umiddelbart Foregaaende: „eller udsteder nye Panteforskrivninger" og derimod ikke paa: „optager nye Forstrækninger", maa dette sidste udelades, og at det heller ikke godt gaaer an at medtage det, medmindre man vil anvende Bestemmelsen alene paa Handlende, men dette forudsætter da atter, at der saaledes som i det bayerske Straffelovsudkast § 315 er et bestemt Tidspunct, udover hvilket Kjøbmanden ikke maa fortsætte sin Virksomhed, nemlig naar hans Passiva have naaet det Dobbelte af hans Activa, samt at der haves Bestemmelser om Bogføring m. v. Ved at optage en Bestemmelse om Straf ogsaa for Ikke-Handlende, der paa en Tid, da de maae forudsee deres forestaaende Opbud eller Fallit, optage nye Forstrækninger, vil man give det Udseende af, at den, der, efterat han til en vis Grad er gjeldbunden, gjør ny Gjeld, derved kommer ind under denne Straffebestemmelse, hvilket dog ikke kan være Meningen. Herimod er det imidlertid fra andre Siider blevet gjort gjeldende, at for at Forholdet skal blive strafbart, maa der forudsættes at være en Svig tilstede imod den, hos hvem man optager Forstrækningen, idet man nemlig forudseer, at denne aldeles ikke vil kunne hjelpe til at undgaae en Fallit, og at denne Forudsætning vel nærmest finder Anvendelse paa Handlende, da det for Andre ikke let med Bestemthed lader sig forudsee, naar en Fallit vil indtræde, men at dette dog ikke er en tilstrækkelig Grund til at indskrænke Bestemmelsen alene til Handlende, naar en saadan Indskrænkning ikke er fundet nødvendig i foregaaende §.

Med Hensyn til Straffen bemærkes, at man har antaget, at Strafarbeide neppe her bør være poena ordinaria, og at man derfor har sat den til Fængsel paa Vand og Brød eller Forbedringshusarbeide indtil 2 Aar eller under særdeles formildende Omstændigheder til simpelt Fængsel ikke under 3 Maaneder.

ad § 163.

Det egentlige Criterium for den strafbare Handling, som omhandles i 1ste Membrum af denne § — hvilken man passende har troet at burde indskrænke til dem, der ere pligtige til at føre Handelsbøger — er det, at Nogen enten paa en uredelig Maade har ført eller forvanskет sine Handelsbøger, forinden hans Bo er kommet under Opbuds- eller Fallitbehandling, uden Hensyn til om han i Forbindelse dermed har foretaget saadanne Handlinger, der forøge Boets Gjeld, hvorved bemærkes, at det ikke er nok, at Vedkommende, som det i Frd. af 11te April 1840 § 56 hedder, har ført sine Bøger saaledes, at den Oplysning om hans Tilstand og Handlinger, som disse burde give, mangler. Istedetfor den citerede §'s Udtryk: „forfalske" har man foretrukket at sætte „forvanske", da dette indbefatter noget mere end hiint og navnlig ogsaa det, at den Paagjeldende, som i den norske Straffelov Cap. 21 § 24 c fremhævet, har gjort sine Bøger ubrugelige. Forsaavidt den Paagjeldende har tilintetgjort sine Handelsbøger eller i svigagtig Hensigt undladt at føre dem eller dog, hvad der ordentligviis vil være Tilfældet, fra et vist Tidspunct har ophørt med at føre dem, har man antaget, at dette maa stilles lige med den falske og uredelige Bogføring og som denne belægges med Straf efter § 161.

Med Hensyn til §'ens 2det Membrum, der svarer til Slutningsbestemmelsen i Frd. af 1840 § 56, have Meningerne i Commissionen været delte, om Straffen bør fastsættes til Fængsel indtil 6 Maaneder eller indtil 1 Aar.

ad § 164.

Uagtet man har erkjendt, at en saadan §, som nærværende, ikke let vil komme til Anvendelse, har man alligevel fundet det betænkeligt at udelade den, da det dog har sin Betydning navnlig for Creditorernes Skyld, at der i Straffeloven findes en Straffebestemmelse for et saadant Forhold, som det, her haves for Øie, ligesom et tilsvarende Bud ogsaa findes i de fleste fremmede

Love. — Da det omhandlede Forhold, skjøndt det i Særdeleshed vil have practisk Betydning med Hensyn til Handlende, dog formeentlig ikke er af den Beskaffenhed, at det udelukker §'ens Anvendelse ogsaa paa andre Personer, der lige saa vel som Handlende kunne ødelægge deres Formue ved ødsel Levemaade, høit Spil m. v., har Flerheden af Commissionens Medlemmer udtalt sig for, at denne § ligesaalidt som §§ 161 og 162 bør indskrænkes til alene at gjelde om Handlende, o. desl., men ligesom den tilsvarende § i Frd. 11te April 1840 ogsaa omfatte andre Personer, medens det derimod fra en enkelt Side er fastholdt, at Bestemmelsen ikkun bør gives Anvendelse paa Handlende, Fabrikanter og andre lignende Næringsdrivende. — Det har været under Overveielse til §'ens Straffebestemmelser at knytte en lignende Bestemmelse som den i Frd. af 1840 § 57, 2det Membrum indeholdte, men i den Forudsætning, at der senere paa et andet Sted i Straffeloven vil blive tilføiet en mere almindelig Bestemmelse om Fortabelse af Næringsret, har man ikke her villet optage nogen saadan Regel.

Sluttelig bemærkes, at man har fundet Anledning til i Regelen at lade det her omhandlede Forhold være Gjenstand for privat Paatale, men at man dog har forbeholdt det nærmere Overveielse paa et senere Stadium af Udkastets Bearbeidelse, om Regelen herom ikke burde udelades her og derimod optages i en mere almindelig Bestemmelse om Forbrydelsers Paatale, i Lighed med den norske Straffelovs Cap. 27.

Sextende Capitel.

Det har været under Overveielse, hvorvidt der maatte være Anledning til i nærværende Capitel at optage en til den preussiske Straffelovs § 252 svarende Bestemmelse om Straf for den, der for at skaffe sig eller Andre Fordeel eller tilføie nogen Anden Skade bevirker, at Forhandlinger, Erklæringer eller Kjendsgjerninger, som ere af Vigtighed med Hensyn til Rettigheder eller Retsforhold, blive i offentlige Documenter, Bøger eller Registre bekræftede som afgivne eller foregaaede, skjøndt de enten aldeles ikke eller paa anden Maade eller af andre Personer ere afgivne eller foregaaede, jfr. Udkastet til en Straffelov for Bayern § 307 Nr. 10 og den norske Straffelov, der i Cap. 24 § 12 dog kun omhandler Forbrydelsen, forsaavidt den er udført af en Embedsmand. Da man imidlertid har antaget, at den nævnte Handling maa gaae ind under det almindelige Begreb om Bedrageri og at den tilstrækkeligt vil rammes ved den for denne Forbrydelse fastsatte almindelige Straf, har man ikke fundet Føie til at optage nogen saadan Bestemmelse, som den antydede.

ad § 165.

Denne § er dannet efter § 60 i Frd. af 11te April 1840, hvorhos bemærkes, at man ikke har fundet nogen Anledning til at optage den i den dertil sig nøie sluttende § 67 indeholdte Regel om, at Strafarbeide paa Livstid kan anvendes, naar et meget betydeligt Onde er tilsigtet, ligesom ogsaa Slutningen af samme § er fundet overflødig, da der i Udkastets almindelige Deel § 53 haves en Bestemmelse om, at naar der ved een Handling er begaaet flere Forbrydelser, bliver kun Straffen for den største at anvende.

Da det ikke fordres til Anvendelsen af Straffen efter § 60 i Frd. af 1840, at den Persons Haandskrift, hvis Navn falskelig er underskrevet, skal være efterlignet, hvilket kunde synes at ligge i Ordet: „efterskriver", har man for at afskjære al Tvivl i saa Henseende, ombyttet dette Ord med: „falskelig skriver ... under". — Der har dernæst været Spørgsmaal, om man ikke kunde finde en almindelig Betegnelse for de i §'en nævnte Documenter og saaledes undgaae den noget vidtløftige Opregning af Exempler, men da disse dog tjene til at oplyse, hvilken Art af Documenter, der sigtes til, og en lignende Opregning derhos findes i andre Love, f. Ex. i Udkastet til den svenske, og i den norske Straffelov Cap. 21 § 27 — der forøvrigt tilføier „eller noget andet privat Document, som tjener til Beviis for, at en Rettighed tilkommer Nogen, eller at han er fritagen for en Forpligtelse" — har man troet det rettest i saa Henseende at følge det i Frd. af 1840 givne Exempel og derhos optage en lignende Tilføielse, som den nys citerede i den norske Straffelov, hvis Udtryk imidlertid ere blevne noget modificerede, forsaavidt som de omhandlede Documenter egentlig begrunde selve Rettigheden eller Forpligtelsen og ikke kunne siges blot at tjene til Beviis for samme. Af de i Frd. af 1840 nævnte Documenter har man udeladt „Creditiv", da dette indbefattes under: „Anviisning", hvorhos man har anseet det for rettest at sætte „Qvittering" sidst i Rækken. Hvad angaaer „Testament", da er det vel saa, at den blotte Underskrift ikke gjør dette Document fuldgyldigt, idet dertil endvidere fordres, at de befalede Former, der skulle constatere, at Vedkommende i Udfærdigelses-Øieblikket har været ved sin Fornufts fulde Brug, ere iagttagne, men da det dog kan have sin Betydning, at der er tilveiebragt et Document, som paa forskjellig Maade kan benyttes i bedrageriske Øiemed, har man ikke villet udelade det.

I Frd. af 1840 hedder det i den citerede §'s 2det Membrum „er det en Statsforskrivning eller Veksel eller andet saadant til almindeligt Omlob bestemt Gjeldsbrev"; men da herunder ikke er antaget at kunne indbefattes Actier, hvilke dog formeentlig her bør medtages, har man forandret Udtrykket til „andre saadanne Papirer".

Den i Frd. af 1840 for den heromhandlede Forbrydelse foreskrevne Straf har man nedsat saaledes, at den derved er kommen til bedre at svare til de for de øvrige Bedragerier vedtagne Straffesatser.

ad § 166.

Idet man i nærværende § i det Væsentlige har sluttet sig til Frd. af 11te April 1840 § 61, har man dog troet det overflødigt at optage sammes Slutningsbestemmelse om, at det ikke skal komme i Betragtning, at Documentet ved Paaankning eller Klage kunde have været Forandring underkastet eller forøvrigt liber af en Feil, som kunde have betaget det dets Gyldighed, da dette formeentlig er en Selvfølge.

Det har været omspurgt, om denne § ikke maa være anvendelig ogsaa, naar et offentligt Document, der forøvrigt efter sin hele Form forkynder sig som udstedt af en virkelig Autoritet, er forsynet med en Andens Navn end dens, som for Tiden er berettiget til at tage en saadan Beslutning, som den omhandlede, idet der ikke her saaledes som ved de i foregaaende § nævnte private Documenter alene er Tale om bestemte Personer, men nærmest om en vis Egenskab eller Embedsstilling, der hjemler en saadan Myndighed, ligesom et sligt Document, om end det underskrevne Navn er en Andens end den virkelig Berettigedes, ligefuldt vil kunne skuffe de Paagjældende, da det, naar ikke just hensees til de høieste Autoriteter, ofte ikke er let at skaffe sig Kundskab om rette Vedkommendes Navne-, der ogsaa muligen skrives saa utydeligt, at Underskriften i sig selv ikke betyder meget. Dette Spørgsmaal er imidlertid blevet besvaret derhen, at det efter Udtrykkene „paa lige Maade" maa forudsættes, at §'en kun er anvendelig, naar den Persons Navn, som er berettiget til at tage en saadan Beslutning, som den omhandlede, er skrevet under Documentet, saa at det ikke er tilstrækkeligt, at dette forøvrigt er udfærdiget i et Ministeriums eller en Øvrigheds Navn og i Formen fremtræder som en Expedition fra samme, hvorimod Bestemmelsen i § 171, jfr. Frd. af 1840 § 68, i saa Fald maa komme til Anvendelse. Det er derhos antaget, at der ikke bør lægges nogen Vægt paa, om Documentet er forsynet med Segl eller ikke, medmindre dette efter Expeditionens Beskaffenhed hører med til dens Fuldgyldighed, t. Ex. ved de gjennem Ministerierne udfærdigede Expeditioner ad mandatum, der forsynes med det Kongelige Segl.

Med Hensyn til Affattelsen af §'ens sidste Halvdeel har der været nogen Meningsuligheд, idet det fra en enkelt Side er foreslaaet at sætte: „der skal indeholde en bindende Regel eller Afgjørelse eller og udgjøre et juridisk Bevis", medens derimod Flerheden af Commissionens Medlemmer har troet at burde følge de i Frd. af 1840 brugte Udtryk blot med Forandring af Ordene „der, hvis Underskrifterne vare rigtige, vilde indeholde" til „der skal indeholde".

ad § 167.

Ligesom den tilsvarende § 65 i Frd. af 11te April 1840 bruger saa almindelige Udtryk, at der, om end maaskee §'en nærmest har tænkt paa offentlige Documenter, jfr. Motiverne, dog ogsaa herunder indbefattes private af Kongen underskrevne Documenter, f. Ex. et af ham udstedt Gavebrev, saaledes har man heller ikke her fundet Anledning til at skjelne mellem offentlige og private Documenter, og det saa meget mindre, som Straffen har et betydeligt Spillerum, og flere fremmede Love paa samme Maade sætte qualificeret Straf for Efterskrift af Kongens Haand, uden at skjelne imellem, om det er skeet med Hensyn til offentlige eller private Documenter, jfr. Udkastet for Hertugdømmerne § 328 Nr. 1.

ad § 168.

Denne §, der er Modsætningen til §§'ne 165 og 166, er væsentligt dannet efter Frd. af 11te April 1840 § 62 dog at Indholdet af sammes 2det og 3die Punctum ikke specielt er udhævet, ligesom derhos §'ens Slutning, som nærmest kun indeholdende et Motiv, er udeladt. Endelig er Straffen fastsat i Forhold til den i § 165 vedtagne og derfor selvfølgelig mildere end Forordningens.

ad § 169,

der med nogen Forandring i Udtrykkene er dannet efter Frd. af 11te April 1840 § 63, skal det kun bemærkes, at den norske Straffelov i Forbindelse med de her nævnte Handlinger i Cap. 21 § 30 har en særegen Straffebestemmelse for at forfærdige Segl i den Hensigt at eftergjøre eller forfalske noget Document, eller vidende om, at Nogen har saadan Hensigt; men at man har fundet, at denne Handling ikke kommer ind under Begrebet Bedrageri, men maa betragtes som en særegen Forbrydelse og derfor ikke hører hjemme her.

ad § 170.

Idet man i Overeensstemmelse med Frd. af 11te April 1840 § 64 og saa godt som alle fremmede Straffelove i nærværende § har bestemt den samme Straf for Forfalskning af et Document som for falskelig at have forfattet et saadant, har man dog været enig om, at Straffen bør kunne nedsættes — under særdeles formildende Omstændigheder endog til Fængsel paa Vand og Brød, hvor Forfalskningen er saa kjendelig, at Ingen uden aabenbar Uforsigtighed derved kan skuffes.

ad § 171.

Ved her i Udkastet at overføre § 68 i Forordningen af 11te April 1840, har man foruden mindre væsentlige Modificationer i Udtrykkene navnlig udeladt Alt det i S'en, der nærmest maa ansees som Motiv, ligesom ogsaa Bestemmelsen om, at S'en ikke er anvendelig paa Proformavexler, da disse ikke gaae ud paa et Bedrageri, men nærmest paa en Besvigelse af Stempelpapirs Intraderne og derfor ikke høre hjemme i dette Afsnit af Straffeloven, samt derhos udtrykt Straffebestemmelsen ved „ansees med en forholdsviis mindre Straf" istedetfor Forordningens „Straffen bliver . . . . . at nedsætte til det Halve".

ad § 172.

Der er fra en enkelt Side yttret Betænkelighed ved, saaledes som i nærværende § skeet, at opstille det som en almindelig Betingelse, at den Paagjældende skal have gjort Brug af Documentet, navnlig paa Grund af det fra det tidligere forskjellige Begreb om et strafbart Attentat, som Commissionen har vedtaget i Udkastets almindelige Deel Cap. IV § 36, hvorefter et saadant skal have viist sig i Gjerninger, der indeholde en Paabegyndelse af Forbrydelsens Udførelse. Man maa nemlig herefter formeentlig befrygte, at, naar der til Forbrydelsens Fuldendelse fordres, at den Paagjeldende har gjort Brug af Documentet, vil dette have til Følge, at Forfattelsen af samme ikke endnu ansees som et strafbart Forseg. Den norske Straffelov kræver ogsaa ikkun, at den Paagjældende falskelig udfærdiger et Document o: bringer det i fuldfærdig Stand, uden at opstille det som en Betingelse, at han tillige skal have gjort Brug af det, og lignende Bestemmelser findes i flere fremmede Love. I Betragtning heraf er det da blevet foreslaaet at lade den hele § udgaae, saameget mere som det ogsaa med Hensyn til Redactionen har endeel imod sig, at man efter i de foregaaende §§ at have udtrykt det, som om Forbrydelsen var fuldendt ved Underskriften, Udfyldningen eller Forfalskningen af et Document, derefter gjør den Modification i de givne Bestemmelser, at Forbrydelsen dog ikke skal ansees som fuldbyrdet, medmindre den Paagjældende tillige har gjort Brug af Documentet. I Modsætning til den her fremstillede Anskuelse har imidlertid Flerheden af Commissionens Medlemmer fundet at burde fastholde Bestemmelsen i Frd. af 1840 § 66, jfr. D. L. 6—18—6, i hvilken det fordres som Betingelse for Forbrydelsens Fuldbyrdelse, at den Paagjældende har gjort Brug af Documentet, og Opmærksomheden er i saa Henseende blevet henledet paa, at den preussiske Straffelov §§ 247 og 248 udtrykkelig fordrer det samme, samt at Udkastet til en Straffelov for Bayern §§ 181—184, sammenholdt med Motiverne S. 84—85, lader dette komme i Betragtning ved Straffens Valg. — For at forebygge den ovenfor antydede Tvivl, om Forfattelsen af et saadant Document som her omhandlet kunde ansees som et strafbart Attentat, er det derhos fra en enkelt Side blevet henstillet at give S'ens Begyndelse paa samme Maade som Forordningens § 66, hvilket dog imidlertid fra andre Sider er fundet unødvendigt. — Da der saaledes ikke er kommet nogen Enighed tilveie med Hensyn til S'ens Optagelse og Affattelse, henstaaer Afgjørelsen heraf til Udkastets senere Bearbeidelse.

Det har været under Overveielse, om der maatte være Anledning til at gjøre en Tilføielse til S'en i Lighed med Forordningens § 66, 3die Membrum om den, som vidende benytter sig af et af en Anden udfærdiget falskt Document, jfr. den preussiske Straffelovs § 249, den norske Cap. 21 § 29 og Udkastet til den bayerske § 186. Men da dette Forhold ordentligviis vil falde ind under Reglerne om Meddeelagtighed, og, dersom den Paagjældende efter selv at være bleven skuffet ved et falskt Document, senere benytter det, maa gaae ind under det almindelige Begreb om Bedrageri, har man anseet det for unødvendigt at gjøre en Tilføielse som den nævnte.

ad § 173.

Der har i Commissionen yttret sig saare forskjellige Meninger angaaende Spørgsmaalet, om og hvorvidt den i § 79 af Frd. 11te April 1840 indeholdte Regel om Virkningen af den den Paagjældende for et tidligere begaaet Eiendomsindgreb overgaaede Dom paa Straffen for et senere begaaet af samme eller af en anden Art burde overføres i Straffeloven. Medens nemlig vel Alle — som ogsaa fremgaaer af de ovenfor med Hensyn til § 137 gjorte Bemærkninger — have været enige om, at der er fuld Føie til at lade Domme, som forhen ere blevne overgaaede for Tyveri eller anden Meddeelagtighed deri end Hæleri, komme i Betragtning til Straffens Skærpelse, naar han derefter gjør sig skyldig i Hæleri, paa samme Maade, som om han ved den tidligere Dom var befunden i sidstnævnte Forbrydelse, men derimod ikke til omvendt at lade Hæleri have lige Virkning med

Tyveri — have derimod Anskuelserne med Hensyn til Spørgsmaalet om Virkningen deels af Gjentagelse af Bedrageri deels af Afvexling af Bedrageri og Tyveri og omvendt været saa divergerende, at der i saa Henseende foreligge tre forskjellige Forslag.

Fra en enkelt Side er det for det Første imod den almindelige Anskuelse om, at der med Hensyn til Bedrageri er lige saa fuld Føie til at tillægge Gjentagelsen Virkning til Straffens Skærpelse som med Hensyn til Tyveri, formeent, at det er retteſt albeles at opgive Iterationsprincipets Anvendelse paa den førstnævnte Forbrydelse, hvilket foruden at have historiske Grunde for sig, idet den ældre Lovgivning før Frd. 1840 ikke kjendte nogen saadan Virkning af denne Forbrydelses Gjentagelse, ogsaa af criminalistiske Hensyn formeentlig lader sig forsvare paa Grund af Bedrageriets særegne Beskaffenhed og de mange forskjellige Maader, hvorpaa det kan begaaes, — og derimod at forhøie Maximum af den ordinaire Straf for Bedrageri til 4 Aars offentligt Arbeide, hvilket formeentlig ogsaa i andre Hensеender kunde være ønskeligt, da Bedragerier uden at være begaaede under saadanne Omstændigheder, at de komme ind under de §§, der hjemle en qvalificeret Straf, meget ofte gaae ud paa langt betydeligere Gjenstande end Tyverier. Som allerede antydet har imidlertid dette Forslag ikke vundet nogen almindelig Stemning for sig, og er det navnlig derimod blevet gjort gjældende, at Tyveri og Bedrageri dog ere saa beslægtede og eensartede Forbrydelser, at ikke ganske forskjellige Principer bør komme til Anvendelse med Hensyn til dem, hvilket vilde blive Tilfældet ved at tillægge Gjentagelsen Virkning ved Tyveri, men ikke ved Bedrageri, samt at man forrykker det rette Forhold mellem disse Forbrydelser ved ikke at holde Straffene i Niveau med hinanden.

Idet Flerheden af Commissionens Medlemmer saaledes har holdt det for retteſt at anvende Iterationsprincipet paa Bedrageri (derunder da ogsaa indbefattet svigagtig Fallit og Efterskriven og Forfalskning af Documenter, som under denne Forudsætning formeentlig burde samles i eet Capitel med Bedrageri), men dog at gjøre det til en Betingelse for Iterationsstraffens Anvendelse, at den Paagjældende tidligere er anseet for Bedrageri med den almindelige i § 144 fastsatte eller med en høiere Straf og derefter gjør sig skyldig i et lige saa strafbart Bedrageri, saa at t. Ex. en tidligere Dom for letsindig Fallit efter § 164 ikke kan tillægges saadan Virkning med Hensyn til senere Bedrageri, — har den derimod ikke været stemt for det fra en tredie Side fremkomne Forslag, i Lighed med Frd. 11te April 1840 § 79 at lade alle de i Capitlerne XII—XVI omhandlede Eiendomsindgreb computeres mod hinanden. Det er til Fordeel herfor blevet anført, at det er betænkeligt at forlade det til Grund for nysnævnte § liggende System, der nu i længere Tid har bestaaet, og at de ommeldte Forbrydelser derhos ere saa eensartede, at det i og for sig synes rigtigt at lade dem computeres mod hinanden, ligesom ogsaa den norske Straffelov Cap. 19 § 7 og 20 § 7, sammenholdt med Cap. 21 § 2, tillægger Gjentagelsen Virkning ikke blot med Hensyn til Tyveri og Røveri indbyrdes, men ogsaa, naar den senere Forbrydelse er et Bedrageri, saa at Straffen for denne Forbrydelse skærpes, naar den Paagjældende tidligere har været dømt for Tyveri eller Røveri. Imod Forslaget er det imidlertid navnlig blevet gjort gjældende, at Bestemmelserne i Frd. 1840 § 79 i den practiske Anvendelse kunne lede til ubillige Resultater og hellerikke ere tilstrækkeligt begrundede, da de i Frd. omhandlede Forbrydelser, skjøndt de alle have det tilfælleds, at de gjøre Indgreb i Andres Eiendomsret, dog kunne være af en meget forskjellig Beskaffenhed og derfor ikke i den omhandlede Henseende bør slaaes sammen.

Sluttelig bemærkes endnu, at det er blevet henstillet, om ikke, naar man saaledes nægter Iterationsprincipet Anvendelse med Hensyn til Tyveri og Bedrageri indbyrdes og som Følge heraf ogsaa paa Afvexling af Tyveri og Røveri, Consequentsen da maa føre til at lade det samme gjælde om Ransforbrydelsen, da det formeentlig maa erkjendes, at det, der udgjør denne Forbrydelses criminelle Kjendemærke, ogsaa ligger i Røveriets Begreb, hvilket da atter synes at maatte medføre, at Ransforbrydelsen udsondres af Capitlet om Tyveri og stilles sammen med Røveri, hvormed dette formeentlig staaer i naturlig Forbindelse, — men at dette Punkt, da den antydede Anskuelse ikke har vundet almindeligt Medhold, ogsaa henstaaer til Afgjørelse ved Udkastets senere Bearbeidelse.

Syttende Capitel.

Efter flere fremmede Straffelovs Exempel har man troet det rigtigt og passende i nærværende Capitel under Eet at behandle de forskjellige Arter af almeenfarlige Forbrydelser. Imidlertid indeholder Capitlet flere §§'er, hvis Gjenstand ikke gaaer ind under dette Indbegreb af Forbrydelser, jfr. navnlig §§ 192, 193 og 194, men som man dog ved Udkastets første Gjennemgaaelse har medtaget her, idet det da er forbeholdt nærmere Overveielse paa et senere Stadium af sammes Bearbeidelse, om de enten burde bibeholdes paa dette Sted, hvorved da Capitlets Overskrift maatte modificeres, eller om de ikke snarere maatte gjøres til Gjenstand for et særeget Capitel, svarende til den preussiske Straffelovs Tit. om Formuebeskadigelser.

ad § 174.

Til Grund for denne og de af Capitlets følgende §§'er, der omhandle Brandstiftelse, ligger Frd. 26de Marts 1841, dog saaledes, at der med dennes Bestemmelser er skeet ikke uvæsentlige Forandringer, og at de af dens §§er ere udeladte, der maatte ansees ufornødne, forsaavidt derom haves Bestemmelser i nærværende Lovs almindelige Deel.

Hvad specielt angaaer § 174, da svarer denne til nysnævnte Frds. §§ 1—3, hvorhos den af Frds. § 7 har optaget Forklaringen af Ordet „Huus", som formeentlig ikke godt kan undværes, og hvortil man, uagtet det er erkjendt, at Slutningsordene give den hele Forklaring noget Ubestemt, dog har fundet det vanskeligt at finde mere betegnende Udtryk; imidlertid har man dog for at undgaae at give Tilføielsen Characteren af en Definition foretrukket Ordene: „til Huus bliver at henføre o. s. v." for Forordningens: „under Benævnelsen Huus indbefattes". Hvad der skal forstaaes ved „Skib", har man troet at kunne overlade til Domstolenes Afgjørelse, uden at det vilde være nødvendigt derom at give en saadan Forklaring som den nysomhandlede. Ihvorvel man ikke har fundet det passende i Straffeloven at optage de i Frds. §§ 1 og 2 til nærmere Forklaring tilføiede Exempler, har man dog ikke ved denne Udeladelse havt til Hensigt at forandre Tanken i Forordningen, hvorefter det ikke er nok, at der virkelig har viist sig at være Fare for Andres Liv eller for en udstrakt Ødelæggelse, men det tillige fordres, at Forbryderen selv har maattet indsee dette, idet han var bekjendt med Omstændighederne.

Med Hensyn til Straffen bemærkes, at man har fundet passende at kunne sætte denne til Tugthuusarbeide ikke under 8 Aar og dertil alene at føie, at Straffen, hvis Nogen ved Ildebranden omkommer, kan stige til Livsstraf, hvorved man er gaaet ud fra, at dersom Brandstiftelsen er skeet i den Hensigt, at Nogen derved skulde indebrænde, vil den Paagjældende, eftersom den saaledes tilsigtede Følge er indtraadt eller ei, blive at straffe enten for fuldbragt eller attenteret Mord, uden at man har troet det nødvendigt specielt at optage Noget herom paa dette Sted. Fra en enkelt Side er det vel blevet henstillet, for at undgaae mulig Tvivl i saa Henseende, efter „ansees den Skyldige" at tilføie: „saafremt Handlingen ikke efter sin Beskaffenhed egner sig til at belægges med en større Straf"; men Flertheden af Commissionens Medlemmer har dog fundet Sligt overflødigt, da en saadan Tilføielse paa andre Steder i Loven ikkun er gjort, hvor man ellers kunde ledes til at troe, at den omtalte Handling ikke kunde høre ind under nogen anden Straffebestemmelse, hvilket ikke er Tilfældet her. Der har iøvrigt været reist Spørgsmaal, om der ikke i Lighed med den norske Straffelov Cap. 23 § 4 burde fastsættes en mildere Straf end S'ens i Tilfælde, hvor en paasat Ild slukkes, inden den har udbredt sig og gjort Skade, navnlig naar dette er en Følge af, at den har været paasat paa en aldeles upractisk Maade, skjøndt Omstændighederne forøvrigt kunne være saadanne, at den Paagjældende maatte indsee, at der, saafremt det virkelig kom til Ildebrand, vilde være Fare for Andres Liv; — men man har fundet, at det vilde være vanskeligt at begrændse en saadan Undtagelse, og at det vilde være at vente, at Domstolene i et saadant Tilfælde vilde erklære sig for, at der ikke kunde siges at have været nogen aabenbar Fare tilstede.

ad § 175.

Denne § svarer til §§'erne 4 og 5 i Frd. af 26de Marts 1841, hvorved dog bemærkes, at man har anseet det for ufornødent at optage saavel Slutningen af Frds. § 4 som sidste Passus i § 5 om ringere Straf for det Tilfælde, hvor Forbrydelsen nærmest er udøvet for at opvække Medlidenhed eller i anden saadan mindre strafværdig Hensigt — et Tilfælde, der formeentlig kun sjelden vil indtræffe, og hvor da i alt Fald Benaadningsretten kan komme til Anvendelse.

I S'ens 1ste Mbr. har man sat Minimum af Straffen til 2 Aar (fra en enkelt Side er endog 1 Aar anseet tilstrækkeligt), ihvorvel det ikke er ladt ubemærket, at Straffen derved faaer et meget stort Spillerum, hvilket i flere Henseender er lidet ønskeligt, navnlig saavel med Hensyn til Handlingens Bedømmelse i den almindelige Mening, idet Borgerne da ikke let faae et tydeligt Begreb om, hvad Straf en vis Forbrydelse medfører, som ogsaa fordi Domstolene da mangle de Holdepuncter, som de kunne behøve ved Straffens Afveining.

For de i 2det Mbr. omhandlede Tilfælde har man fundet, at der var Anledning til at sætte Straffen noget lavere, end den i 1ste Mbr. bestemte, nemlig til Strafarbeide fra 1 indtil 8 Aar; et enkelt Medlem har endog formeent, at den burde sættes endnu lavere, nemlig kun til „Strafarbeide indtil 8 Aar". Med Hensyn til Betegnelsen af de i dette Mbr. af S'en ommeldte Handlinger bemærkes det iøvrigt, at man har anseet det for retteſt ikke at indskrænke sig til Ordene „i retsstridig Hensigt", men med Flid i Forveien tilføiet „for at bedrage Brandassurancen", for derved udtrykkeligt at udhæve det Øiemed, hvori saadan Ildspaasættelse ordentligviis skeer.

ad § 176.

I denne § har man forbundet det i Frd. 26de Marts 1841 § 7 omhandlede Tilfælde, at Brandstiftelsens Gjenstand har været saadanne Hytter eller Skure, der ikke kunne gaae ind under Begrebet Huus, med den i § 6 ommeldte Ildspaasættelse

paa Skov, Tørvemoſe, o. ſ. v. — hvorved for større Tydeligheds Skyld udtrykkelig bemærkes, at de efter Opregningen af de enkelte Gjenſtande tilføiede Ord: „og andre lignende Gjenſtande“ referere ſig til alt det Foregaaende, „Hytter eller Skure“ indbefattet — og derhos i Overeensſtemmelſe med, hvad der er ſkeet i foregaaende §, i to forſkjellige Membra udſondret de tvende Tilfælde, a) at de nævnte Arter af Ildspaaſættelſe ere udøvede med Hensyn til, hvad der tilhører Andenmand og b) at Ildspaaſættelſen har været rettet mod Gjerningsmanden ſelv tilhørende Gjenſtande eller vel mod hvad der tilhører Andenmand, men ſaaledes, at Handlingen er udført efter dennes Begjæring eller med hans Samtykke — i hvilket ſidſte Tilfælde man ligeſom i foregaaende § har fundet Grund til at ſætte Straffen noget lavere.

I §'ens Slutningsmembrum har man endelig henviiſt til Bedømmelſe efter §§ 174 og 175 ſaavel de Tilfælde, i hvilke Ildspaaſættelſen vel umiddelbart er udøvet med Hensyn til de i §'ens 1ſte Mbr. nævnte Gjenſtande, men dog i den Hensigt, at Ilden derfra ſkulde udbrede ſig til Huus eller Skib, og denne Følge er indtraadt, ſom ogſaa de, i hvilke Ildspaaſættelſen har medført aabenbar Fare for Andres Liv.

Det bemærkes iøvrigt, at man i Opregningen af de Gjenſtande, paa hvilke §'ens Beſtemmelſer blive anvendelige, ikke har troet det nødvendigt ſom Frds. § 6 at optage „Brændeſtabel“, da denne er antaget tilſtrækkelig indbefattet under Ordet: „Brændeforraad“.

Medens, hvad Straffen angaaer, Flerheden af Commiſſionens Medlemmer har været enig i, at den, naar Forbrydelſens Gjenſtand er af ſær ringe Betydning og iøvrigt under formildende Omſtændigheder bør kunne gaae ned til Fængſel paa Vand og Brød — dog ſaaledes, at der med Hensyn til §'ens første Membrum har været den Meningsuligheд, at Nogle have villet have 3 Gange 5 Dages, Andre 2 Gange 5 Dages Fængſel paa Vand og Brød faſtſat ſom Minimum, — har et enkelt Medlem vedblivende gjort gjældende, at man burde gaae endnu videre, og navnlig til ſimpelt Fængſel. For denne Mening er paaberaabt, at Frd. af 26de Marts 1841, der har faſtſat poena ordinaria til 5 Aars offentligt Arbeide, desuagtet i § 7 gaaer ned til et aldeles ubeſtemt Minimum, at Begyndelſen af Frds. § 7 omhandler Gjenſtande, der ikke kunne ſættes ved Siden af de i § 6 nævnte, hvorefter det hedder, at en ringere Straf ogſaa ſkal komme til Anvendelſe, naar Gjenſtanden vel hører til de ommeldte men er af ſær ringe Betydenheд o. ſ. v., medens nærværende § er gaaet videre ved nemlig ſyſtematiſk at udelukke Alt, hvad der ikke gaaer ind under bemeldte § og den tilſvarende § 6 i Forordningen, at der kan tænkes Tilfælde af en ſaa ganſke ſæregen Beſkaffenheд, at Fængſel paa Vand og Brød vilde være en altfor ſtræng Straf, og at det dog maa indrømmes, at der kan ſættes Ild paa andre Gjenſtande end de i §§ 174 og 176 nærmeſt tilſigtede, medens det vilde være meget vanſkeligt udtrykkelig at opſtille en Tredeling i ſaa Henſeende, at endelig den norſke Straffelov, der iøvrigt ikke er mild i Bedømmelſen af Brandſtiftelſe, dog ſætter Straf af ſimpelt Fængſel i det her omhandlede Tilfælde. Herimod er det imidlertid blevet fremhævet, at den ringere Straf, der nævnes i Frds. § 7, ſkjøndt uden beſtemt Minimum, dog danner et Complement til den ordinaire Straf af 5 Aars offentligt Arbeide, ſaa at det neppe tør forudſættes, at Lovgiveren har tænkt ſig, at Straffen kunde gaae ſaa langt ned ſom til ſimpelt Fængſel, at den første Paſſus af Frds. § 7 ikke uden Begrændsning kan anſees anvendelig paa hvilkeſomhelſt Gjenſtande, ſom ikke ere omhandlede i den foregaaende §, da det dog maa forudſættes, at Gjenſtanden er af en ſaadan Beſkaffenheд, at der overhovedet kan blive Spørgsmaal om en Ildspaaſættelſe, hvilket t. Ex. ikke gjælder om rørlige Ting, forſaavidt der ikke ſættes Ild paa ſamme for derved at fremkalde Brandſtiftelſe paa de urørlige Gjenſtande, med hvilke de ſtaae i Forbindelſe, at endelig alle de Tilfælde, hvor Forholdet ikke kan betragtes blot ſom en Egenraadighed eller nærmeſt ſom Vold og Hærværk, ſaa at der ikke bliver Spørgsmaal om nogen egentlig Brandfare, maae gaae ind under § 176, navnlig t. Ex. Ildspaaſættelſe paa Fiſkegaarde, større Indhegninger, ja endog paa et eneſtaaende Træ.

ad § 177.

Det har under Forhandlingerne om nærværende § været henſtillet, om der ikke maatte være Grund til at frafalde den i Frd. af 26de Marts 1841 § 14 efter D. L. 6—19—2 optagne Grundſætning, at den, der ved Uforſigtigheд afſtedkommer Ildsvaade, alene er pligtig til at erſtatte Skaden, og at der kun, naar han ikke gjør dette, bliver Spørgsmaal om Straf, nærmeſt for at Handlingen ikke ſkal blive aldeles uden Følger for ham. Men man har dog fundet overveiende Betænkeligheд ved at fraviige denne gjennem en ſaa lang Aarrække ſtaaende Grundſætning, og derfor i den omhandlede Henſeende holdt ſig til den citerede Frd., hvoraf da vil følge, at §'ens Straffebeſtemmelſer helleriкke ville komme til Anvendelſe, naar Ilden ikke har udbredt ſig til Andenmands Gjenſtande, men det kun er Gjerningsmandens egen Intereſſe, der lider ved den uagtſomt fremkaldte Ildsvaade.

Med Henſyn til Straffebeſtemmelſen have Meningerne i Commiſſionen været noget deelte, idet det fra en Side er formeent ikke at være betryggende nok, at ſelv den meeſt ubeſindige og fremfuſende Adfærd, hvis betydelige Fare har ſtaaet Gjerningsmanden for Øie, ikke kan medføre større Straf end Fængſel endog uden nogen Begrændsning til et viſt Minimum, og derfor foreſlaaet under ſærdeles ſkjærpende Omſtændigheder at lade Straffen ſtige til 1 Aars Forbedringshuusarbeide — medens

derimod Flerheden af Commissionens Medlemmer har anseet Fængselsstraffen for tilstrækkelig, ja et enkelt Medlem endog henstillet, at man som en Mulighed burde forbeholde Anvendelsen af Bøder.

Forsaavidt de gjældende Brandpoliti-Anordninger i flere Tilfælde fastsætte større Straffe, end nærværende § indeholder, endog hvor Antændelsen ikke har havt Følger, ligger det i denne §, at de ophæves. De maatte derfor formeentlig undergaae en Revision, hvorved de bringes i Harmoni med den foreliggende §, navnlig forsaavidt som Anordn. af 29de Febr. 1792 og 1ste Novbr. 1805 i visse Tilfælde sætte Straf af Forbedringshuusarbeide fra 4 Uger til 1 Aar.

ad § 178.

Man har fundet det passende og hensigtsmæssigt efter den preussiske Straffelovs § 289 at optage en saadan Bestemmelse, som den, der indeholdes i nærværende §, og hvortil den gjældende Lovgivning ikke har nogen tilsvarende. Den preussiske Straffelov har forøvrigt udtrykkeligt indskrænket Regelen til saadanne Gjenstande, der efter deres Beskaffenhed kunne sprænges ved en Explosion, idet den har Udtrykket: „Räumlichkeiten", som dog ikke godt har kunnet gjengives paa Dansk. Forsaavidt der kunde reises Tvivl, om Udtrykkene: „tilintetgjør eller ødelægger (zerstört)" ikke ere altfor stærke, naar der kun finder en Beskadigelse eller aldeles partiel Ødelæggelse Sted, bemærkes, at en blot Beskadigelse nærmest maa komme ind under Begrebet om Vold paa Andres Eiendele, og at §'en ikke ganske kan svare til Bestemmelsen om Ildspaasættelse, da her netop er den Forskjel, at medens Ildspaasættelsens Virkninger i Reglen ere aldeles uberegnelige, kan den heromhandlede Ødelæggelse formeentlig indrettes aldeles partielt og paa en Maade beregnes mathematisk.

ad § 179.

Kilderne til denne § ere den norske Straffelovs Capitel 23 §§ 6 og 7 og den preussiske § 303. Man har med forstnævnte Lov foretrukket Udtrykket „Fartøi" for „Skib", da §'en under Betingelse af, at Menneskers Liv udsættes for Fare, maa bringes i Anvendelse ogsaa paa den, der sænker en Baad. Straffen er fastsat paa samme Maade som ovenfor i § 174, og det er forudsat, at den maa komme til Anvendelse uden Hensyn til, om Fartøiet tilhørte Gjerningsmanden eller en Anden.

Med Hensyn til, at den norske Straffelov Cap. 23 § 6, sammenholdt med Cap. 28 § 13, har hævet Straffebestemmelsen i Loven af 6te August 1824 § 33, forsaavidt samme handler om den Lods, der forsætlig sætter Skib paa Grund, uagtet det deri ikke er forudsat, at nogen virkelig Skade er afstedkommet af Lodsen, og der saaledes kunde opstaae Spørgsmaal, om den tilsvarende Bestemmelse i Lods-Anordningen for Danmark af 27de Marts 1831 § 31, der sætter Straf af Fæstningsarbeide eller Døden, vil blive hævet ved nærværende §, — bemærkes, at det er antaget, at medens den Lods, der forsætlig sænker Fartøi eller forvolder Skibbrud under de i §'en nævnte Omstændigheder, maa komme ind under sammes Straffebestemmelser, maa Bestemmelsen i Frd. af 1831 derimod komme til Anvendelse, forsaavidt han blot sætter Skibet paa Grund, uden at Menneskers Liv derved udsættes for Fare, men at det ikke er fornødent specielt at optage Noget herom i denne §, hvorimod der i en Slutningsbestemmelse til Straffeloven kunde blive at optage det Fornødne om de Straffebestemmelser i de gjældende Love, der ved samme maae betragtes som hævede.

ad § 180.

Da det er fundet at ville være for haardt ubetinget at sætte Straf af offentligt Arbeide for den, der under andre Omstændigheder end de i foregaaende § forudsatte, sænker et aldeles ubetydeligt Fartøi, har man været enig om i nærværende § at gjøre en lignende Tilføielse, som i § 176 1ste Mbr. om, at Straffen, hvis Gjenstanden er af sær ringe Betydenhed og iøvrigt under formildende Omstændigheder, kan gaae ned under offentligt Arbeide, medens Meningerne iøvrigt her ligesom hist have været delte, om Minimum af Straffen bør sættes til Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 eller 2 Gange 5 Dage eller endog til simpelt Fængsel.

ad § 181.

Ved Affattelsen af nærværende §, der iøvrigt er dannet efter den norske Straffelovs Cap. 23 § 8, er man gaaet ud fra, at den, der foretager en af de i samme nævnte Handlinger alene i den Hensigt at vildlede Søfarende, ubetinget bør straffes med Tugthuusarbeide, og at Straffen efter § 179 bør komme til Anvendelse, naar han har handlet i den Hensigt at forvolde en saadan Ulykke, som der omhandles. Forøvrigt bemærkes, at det er erkjendt at have en Deel imod sig at sætte Straffen saa ubestemt som til Tugthuusarbeide uden nærmere Angivelse af Varigheden, men at man dog ved den første Gjennemarbeidelse af Udkastet ikke har villet gjøre nogen Forandring heri.

ad § 182.

Medens man har været enig om at erkjende Nødvendigheden af at have en saadan Bestemmelse, som den i nærværende §'s 1ste Mbr. om den, som forsætligt foretager nogen af de i foregaaende § ommeldte Handlinger, men uden at det skeer i den der nævnte Hensigt, har det derimod været henstillet, om ikke §'ens 2det Mbr. kunde være at udelade, imod at der i Capitlets Slutning optages en almindelig Bestemmelse om den, der af Uagtsomhed foretager nogen af de i samme ommeldte almeenfarlige Handlinger.

Der har været reist Spørgsmaal, om den i Pl. 15de Juli 1801 omhandlede Borttagelse og Beskadigelse af Skibsfortøiningsredskaber ikke nærmest maatte høre ind under denne §, i hvilket Fald da en noget forandret Redaction i Lighed med den preussiske Straffelovs § 302 („welches die Schifffahrt zu gefährden geeignet ist") maatte være at foretrække; men det er dog fundet, at det omhandlede Forhold snarere maa komme ind under en af de følgende §§'er, navnlig § 193, der svarer til den norske Straffelovs Cap. 23 § 11, skjøndt denne er mere omfattende.

ad § 183.

Jhvorvel det er erkjendt, at nærværende §, der er dannet efter den norske Straffelovs Cap. 23 § 9 og den preussiske §§ 290—293 og 301, medens den gjældende Lovgivning intet Tilsvarende indeholder, efter Forholdene her i Landet ikke vil blive af synderlig practist Betydning og navnlig det Tilfælde ikke let vil kunne møde her, at Nogen skulde kunne omkomme ved den omhandlede Oversvømmelse, saa har man ikke desmindre anseet en saadan Bestemmelse for at være paa sin Plads i en almindelig Straffelov.

ad § 184.

Det har været under Overveielse i Commissionen, hvorvidt der var Anledning til paa dette Sted i Straffeloven at optage den i den preussiske Criminallovs § 304 indeholdte Regel i dens Heelhed, men da en virkelig Forgiftning af Brønde eller Varebeholdninger altid i sig vil indeholde et Attentat paa at dræbe, selv om Handlingen ikke er rettet mod en enkelt bestemt Person, har man anseet det rettest at udelade Bestemmelsen herom, hvorved man da tillige vil komme til en mildere Straf end den i hiin Bestemmelse indeholdte, der er fundet altfor haard med Hensyn til den Handling at tilsætte Varer, der ere bestemte til Forhandling eller Benyttelse af Andre, Stoffer, der Gjerningsmanden vitterligt ere egnede til at skade Menneskers Sundhed. Idet man saaledes har indskrænket §'en til det nysnævnte Tilfælde, hvorunder efter de valgte Udtryk indbefattes Leverancer af slige forfalskede Varer til det Offentlige eller Andre, og til det, som dermed maa stilles lige, at Nogen, vidende om denne Varernes Beskaffenhed, falholder dem (hvorved bemærkes, at da det maa anses utilladeligt at sælge saadanne Varer selv med Angivelse af deres forfalskede Beskaffenhed, har man ikke fundet Anledning til med den preussiske Straffelov efter „vidende om" at tilføie: „og med Fortielse af") — har man derfor tillige sat Straffen til Fængsel paa Vand og Brød eller under skærpende Omstændigheder Forbedringshusarbeide, saa at Straffen ikke kommer til at gaae ud over Maximum af denne Art Arbeide, selv om noget Menneske, hvad dog ikke let vil blive Tilfældet, derved skulde omkomme. Man har derhos under Forudsætning af, at en Slutningsbestemmelse, som den ovenfor i Bemærkningerne til § 182 ommeldte ikke blev tilføiet Capitlet, fundet det rettest at give §'en en Tilføining om det Tilfælde, at de ommeldte Handlinger ere foretagne af Uagtsomhed, med Hensyn til hvilken dog Meningerne have været deelte, idet Nogle have villet have Straffen sat til Bøder, Andre til Bøder eller Fængsel og et enkelt Medlem endelig har villet have den hele Bestemmelse om Straf for Uagtsomhed indskrænket til det Tilfælde, at Gjerningsmanden er Næringsdrivende, og at virkelig Skade er skeet.

ad § 185.

Denne § er dannet efter Pl. af 5te Mai 1847 §§ 1 og 2 samt den preussiske Straffelov §§ 294 og 295, hvorved dog bemærkes, at man ikke har troet at burde indskrænke §'en dertil, at Handlingen er foretagen i den Hensigt at bringe Transporten i Fare, saaledes som efter § 1 i Pl. 1847, hvorimod §'ens 1ste Mbr. er gjort anvendeligt paa Enhver, der forsætlig har foretaget en af de der nævnte Handlinger, der alle forudsættes at være af den Beskaffenhed, at de, foretagne af en Uvedkommende, kunne bringe Transporten i Fare, selv om dette muligen i det enkelte Tilfælde undgaaes. Forsaavidt iøvrigt § 11 i Pl. 1847 indskrænker dennes Anvendelse til saadanne Jernbaner, ved hvilke Damp eller et lignende Middel anvendes som Trækkekraft, bemærkes, at man ikke har fundet Anledning til her at optage en saadan Bestemmelse, der hellerikke findes i den preussiske Straffelov. Straffen efter §'ens 1ste Mbr. har man fundet at kunne fastsætte indenfor de samme Grændser som ovenfor i § 183 1ste Mbr., medens man derimod for det Tilfælde, at Handlingen efter sin Beskaffenhed ikke kunde bringe Transporten i nogen

virkelig Fare, har bestemt Straf af Fængsel, medmindre Hensigten ikke desmindre har været at bevirke en Ulykke, i hvilket Fald Straf efter 1ste Mbr. eller efter Omstændighederne høiere Straf kommer til Anvendelse.

ad § 186

bemærkes, at medens §'en iøvrigt er dannet efter Pl. 5te Mai 1847 § 3, er det dog fundet for strængt, at ikke ringere Bøder end 100 Rd. skulde kunne idømmes, og der er derfor her ikke sat noget Minimum for den nævnte Straf. I Lighed med § 177 har man tilføiet, at Straffen, hvis betydelig Skade skeer, og Omstændighederne iøvrigt i høi Grad tale imod den Paagjældende, kan stige til Forbedringshusarbeide indtil 1 Aar.

ad § 187.

Denne § svarer til § 5 i ttnævnte Pl. 1847. Medens Straffen for forsætlig Pligtforsømmelse er fastsat ved Henvisning til § 185, har man for Uagtsomhedsforseelser, begaaede af de nævnte Personer, troet at burde indskrænke Bøders Anvendelse til Tilfælde, der have været forbundne med formildende Omstændigheder, og derhos fastsat et Minimum for samme af 50 Rd. Derimod har man ikke fundet tilstrækkelig Anledning til ved den citerede § 5 i Pl. af 1847 at foreskrive, at den Paagjældende tillige skal afsættes og erklæres udygtig til atter at ansættes ved en Jernbane.

ad § 188.

Ihvorvel andre Love, t. Ex. den preussiske Straffelov §§ 296—300, have en langt udforligere Opregning af de forskjellige Maader, hvorpaa den heromhandlede Forseelse kan begaaes, har man dog anseet det for tilstrækkeligt i nærværende § i det Væsentlige at overføre Reglerne i Lov af 29de Decbr. 1853 §§ 1 og 2 angaaende Straffen for at beskadige de electriske Telegraphindretninger, hvorhos bemærkes, at man ikke har fundet tilstrækkelig Anledning til at indskrænke §'en til de af Staten anlagte Telegrapher, da de af private Selskaber eller Entrepreneurer anlagte synes at kunne gjøre Krav paa den samme Beskyttelse som hine. Commissionen har foreløbig erklæret sig enig i med den citerede Lovs § 1 (jfr. ogsaa § 185 in fine) at optage Sætningen: „forsaavidt Handlingen ikke efter sin Natur medfører en større Straf", da det meget vel kan tænkes, at den Paagjældende ved at beskadige Telegraphen har en særegen forbryderisk Hensigt, t. Ex. at forhindre en Efterretnings Udbredelse, efterat han selv har modtaget den fornødne Underretning; men man har dog forbeholdt det nærmere Overveielse ved Udkastets endelige Redaction, om ikke den omhandlede Passus, der oftere kommer igjen i de enkelte §§'er, ganske kunde udelades, saaledes at man indskrænkede sig til den almindelige Bestemmelse herom i Straffelovens almindelige Deel i alt Fald mod at give denne en skarpere Affattelse. Slutningsbestemmelsen i §'ens 2det Mbr., der er optaget efter Loven af 1853 § 2, er vel en noget singulair Bestemmelse i en almindelig Criminallov, men ligesom den i sig synes at være tilstrækkelig begrundet, saaledes vilde den hellerikke godt kunne undværes, naar det dog var Meningen, at Anmeldelsen af det Skete skulde kunne influere paa Straffen eller endog bevirke, at denne aldeles bortfalder. Bestemmelserne i ttnævnte Lovs §§ 3 og 4 om Gjerningsmandens Forpligtelse til Skadeserstatning og Sagens Behandling som offentlig Politisag, m. v., ere derimod som ikke hjemmehørende i Straffeloven her udeladte.

ad § 189.

Denne § er, dog med adskillige væsentlige Forandringer, dannet efter den preussiske Straffelovs § 306. Da den her omhandlede Forseelse i mange Tilfælde vil bestaae i Undladelse af en positiv af Lovgivningen paabudt Handling, og der ved slig Undladelse ikke kan være Tale om Nødvendigheden af Forsæt, undtagen man dertil vilde fordre Bevidstheden om, at et saadant Paabud existerede, hvorved den hele Lovforskrift vilde blive betydningsløs — har man i §'en ikke skjelnet mellem Forsæt og Uagtsomhed, saaledes at t. Ex. en Skolebestyrers Forsømmelse af i Overeensstemmelse med Frd. 3die April 1810 § 7 at paasee, at de af ham antagne Børn ere forsynede med Vaccinationsattest, maa høre ind under §'en, der i det Hele ikke kan indskrænkes til extraordinaire Tilfælde. Idet man forøvrigt har været enig om, at Bestemmelsen ikke alene maa finde Anvendelse paa Overtrædelsen af de egentlige Love og Anordninger, til hvilke er sigtet ved Ordet „Forskrifter", men ogsaa paa Tilsidesættelse af de Forholdsregler, der af Sundhedspolitiet i Medhold af Lovgivningen ere paabudte, har man givet §'en en dertil sigtende Tilføining, ved hvilken man tillige har anthydet, at Politiet ikke er berettiget til at paabyde saadanne Forholdsregler, medmindre dertil i Loven haves Hjemmel. Med Hensyn til Slutningsbestemmelsen i §'en bemærkes, at det fra en enkelt Side er blevet henstillet, om man ikke til Anvendelsen af den strængere Straf maatte forudsætte Udbredelse af en mere almindelig Smitte og da fastsætte Forbedringshusarbeide alene uden at indskrænke den til et Maximum af 2 Aar — hvilket imidlertid fra andre Sider er fundet betænkeligt

ad § 190.

Da denne § — hvortil den preussiske Straffelov har en tilsvarende i § 307, den norske i Cap. 23 § 12, jfr. §§ 13—16 — omfatter ikke blot Qvægsyge, men ogsaa anden farlig Sygdom hos Kreaturer, ville derved Bestemmelserne ei alene i Frd. 30te Novbr. 1778 og 28de April 1779 om Qvægsyge, men ogsaa Frd. 28de Novbr. 1806 om syge Heste, jfr. Pl. 20de Decbr. 1793, m. fl. blive ophævede*). Man har ikke anseet det for nødvendigt her at have en lignende Bestemmelse som i 2den Pasus af foregaaende §, der da i ethvert Fald maatte gives mere almindelig.

ad § 191.

Man har anseet det for rettest i nærværende Capitel (om just paa dette Sted, er imidlertid forbeholdt nærmere Overveielse ved Udkastets senere Bearbeidelse), at optage en saadan Bestemmelse som den foreliggende, jfr. Frd. 19de Septbr. 1792. Forsaavidt iøvrigt denne Forordnings § 12 i visse Tilfælde sætter Straf af offentligt Arbeide, bemærkes, at ihvorvel slige Overtrædelser kunne blive meget farlige, har man dog fundet det mindre nødvendigt her at sætte høiere Straf end Fængsel eller Bøder, da der nu er truffet andre og mere betryggende Foranstaltninger til at forhindre en større Ødelæggelse ved Sandflugt, end Tilfældet var paa den Tid, da Frd. af 19de September 1792 udkom.

ad § 192

skal det kun bemærkes, at man ved Affattelsen af denne Bestemmelse i det Væsentlige har holdt sig til Regjeringens oprindelige, i Rigsdagens 7de Session forelagte Udkast til den senere under 21de Jan. 1857 udkomne Lov om Dyrplageri saaledes som dette Udkast blev vedtaget ved 3die Behandling i Landsthinget (see Anh. A. Side 451—52, jfr. Landsth. Tid. for samme Session S. 1286 ff. og Rigsdagstidenden f. 8de Session).

ad § 193.

Man har ved Affattelsen af denne § nærmest havt Bestemmelsen i den norske Straffelov Cap. 23 § 11 for Øie. Men medens uagtsomme Beskadigelser af de i nærværende §'s 1ste Pasus ommeldte Gjenstande i den norske Straffelov ansees med Bøder, jfr. sammes Cap. 23 § 21, har man her indskrænket sig til at omhandle forsætlige Handlinger, saaledes at der for uagtsom Beskadigelse alene bliver Spørgsmaal om Skadeserstatning. Omvendt derimod har man ved Ordet: „borttager" udvidet Bestemmelsen til ogsaa at ramme den, der river et saadant Mærke, o. s. v., som det omhandlede, om og lader det ligge, t. Ex. hvor det er sat udenfor et Huus for at antyde, at Taget er under Reparation, hvorved iøvrigt bemærkes, at Forsømmelsen af at sætte et saadant Mærke derimod maa høre ind under de specielle Bestemmelser, der ikke optages i Straffeloven og derfor heller ikke blive hævede ved denne. Det omfattende Udtryk: „eller andet almeentilgængeligt Sted" er med Flid valgt for under Bestemmelsen at indbefatte Mærker, der i den omhandlede Hensigt ere satte paa andre Steder end netop Gader og Veie, t. Ex. paa Isen for at antyde, at der er hugget en Vaage i samme, eller ved Badesteder, hvor Vandet pludseligt bliver dybt. §'ens 2den Pasus hører til de ovenfor omtalte Bestemmelser, der ikke ville kunne finde deres Plads i nærværende Capitel, medmindre det gives en mere omfattende Overskrift end den foreløbig valgte, og hvis Plads derfor er forbeholdt nærmere Overveielse ved Udkastets endelige Redaction.

ad § 194.

Commissionen har været enig om, at der i en almindelig Straffelov ikke kunde undværes en Bestemmelse om Straf for den her omhandlede Vold eller forsætlige Beskadigelse af Andres Gjenstande, jfr. D. L. 6—14—1, hvoraf der er forekommet ikke faa ganske faa Tilfælde ved Domstolene, medens derimod den uagtsomme Beskadigelse alene maa kunne medføre Erstatningsansvar. Man har vel fundet, at Forseelsen har en farligere Characteer, naar den udøves paa en hemmelig Maade, men dog ikke troet, at man selv for dette Tilfælde vilde kunne sætte Straffen høiere end til Bøder eller Fængsel. Iøvrigt gjælder den med Hensyn til 2den Pasus af foregaaende § gjorte Bemærkning ogsaa om denne.

---

*) Den senere emanerede Lov om smitsomme Sygdomme hos Huusdyr af 29de Decbr. 1857 sætter i sin § 12 Straf af Bøder fra 2 til 50 Rd., der i Gjentagelsestilfælde fordobles, for Overtrædelser af de i den indeholdte Forskrifter eller af de i Medfør af disse vedtagne eller paalagte Forpligtelser, jfr. Lovens § 15, der ophæver de i Texten citerede Frr. af 30te Novbr. 1778 og 28de Novbr. 1806 samt Pl. 4de Octbr. 1815 Litr. A og Pl. 3die April 1844.

Attende Capitel.

Ved Affattelsen af nærværende Capitel har man nærmest havt Bestemmelsen i den preussiske Straffelovs Tit. 28 (Verbrechen und Vergehen im Amte) for Øie, men dog tillige taget Hensyn til den norske Straffelov Cap. 24 om Forbrydelser i Embedsforelse. Som det vil sees, gaaer der en temmelig stor Strenghed gjennem Capitlets Bestemmelser, idet man har troet det nødvendigt, at der fastsættes alvorlige Straffe for de her omhandlede Forbrydelser.

Idet iøvrigt henvises til de nedenstaaende Bemærkninger til de enkelte §§'er i Capitlet, skal det her kun anføres, at det under Forhandlingerne om det foreliggende Afsnit af Udkastet har været foreslaaet i Lighed med den preussiske Straffelov at optage en Bestemmelse om Straf af Fængsel eller Bøder for den Sagfører, der i en ham betroet Retssag paa en pligtstridig Maade giver begge Parter Raad og Bistand, og om Straf af Forbedringshusarbeide for det Tilfælde, at Sligt skeer forsætligt i Forstaaelse med Modparten til hans egen Clients Skade. Man har imidlertid fundet overveiende Grunde til ikke at optage en saadan Bestemmelse, der deels ikke er meget practisk og deels frembyder særegne Vanskeligheder, idet man neppe kan forudsætte Muligheden af i noget Tilfælde at constatere, at den paagjeldende Sagfører virkelig har givet begge Parter Raad paa en saadan Maade, at det kan medføre Ansvar for ham; det er nemlig betragtet som en Selvfølge, at det ikke kan anses pligtstridigt, at han søger at jevne Sagen ved Forlig og derunder giver Modparten Raad til, hvorledes han skal forlige sig med den anden Part. Det fortjener ogsaa at anføres, at den norske Straffelov ikke har nogen til den heromhandlede tilsvarende Bestemmelse.

Foruden den nysnævnte Bestemmelse har det ogsaa været henstillet at optage en til den norske Straffelovs Cap. 24 § 30 svarende § om Straf af Bøder, Fængsel eller efter Omstændighederne Embedsfortabelse for den Embedsmand, som ei vil opfylde, hvad ham lovligen er befalet, forsaavidt Straf for Overhørighed ikke med Hensyn til saadant Tilfælde særskilt er fastsat enten i Straffeloven selv eller i andre gjeldende Love. En saadan § har man imidlertid ligeledes erklæret sig imod, da det Forhold, den skulde ramme, gaaer ind deels under § 222 og deels under § 223, og Bestemmelsen derhos i og for sig er temmelig mislig.

ad § 195.

Det har været forbundet med nogen Vanskelighed i denne §, der omhandler det almindelige Tilfælde, at en Embedsmand i Anledning af sine Embedshandlinger, uden iøvrigt derved at krænke nogen Embedspligt, fordrer, modtager eller lader sig tilsige Gaver eller andre Fordele, til hvilke han er uberettiget, — at fastsætte Straffen inden de rette Grændser. Medens saaledes paa den ene Side Bøder eller Fængsel vistnok maa anses som en for mild Straf for det Tilfælde, der gaaer ind under §'en, at en Dommer modtager Gaver for at affige en Dom eller afgive et Votum af et bestemt Indhold, naar det ei er givet, at dette i sig strider mod hans Overbeviisning, og derved gjør sig skyldig i at sælge Retten, eller at en administrativ Embedsmand lader sig betale for en Resolution, saaledes som den Paagjeldende ønsker den, naar denne ei i sig kan siges at være uretfærdig — Tilfælde, der dog i alt Fald under skærpende Omstændigheder kunne egne sig til at belægges med Straf af Embedsforbrydelse — saa maa det dog paa den anden Side erkjendes, at denne sidste Straf vilde være for haard for saadanne mindre betydelige Forseelser, der ogsaa gaae ind under §'ens Ord, f. Ex. at en underordnet administrativ Embedsmand modtager Betaling for en hurtigere Expedition. Da det imidlertid ikke let er muligt at gjøre Forskjel mellem de forskjellige Classer af administrative Embedsmænd, har man sat den almindelige Straf til Fængsel eller Embedsfortabelse og for de mindre vigtige Tilfælde aabnet Adgang til: „under særdeles formildende Omstændigheder" at anvende Bødestraf, skjøndt det unægtelig kan være noget vanskeligt at afgjøre, hvad der skal forstaaes ved „formildende Omstændigheder".

Imod Udtrykket: „i Anledning af sine Embedshandlinger" — som man i Lighed med det bayerske Straffelovudkast § 343 har foretrukket for Udtrykket: „for sine Embedshandlinger," da dette synes at pege for stærkt hen paa en individuel bestemt Handling og saaledes maaskee vilde udelukke det let tænkelige Tilfælde, at en Embedsmand modtager Gaver af Folk i hans Embedskreds, der i Almindelighed ville staae sig godt med ham — er der gjort den Indvending, at dette maaskee vel meget hentyder til, at den Paagjeldende efter at have udført en Embedshandling, lader sig give en Remuneration derfor, og derfor henstillet at benytte Ordene: „med Hensyn til", der ei udelukke det nævnte Tilfælde, at Betalingen gives bagefter.

ad § 196.

Med Hensyn til den heromhandlede Forbrydelses Betegnelse har man foretrukket at give den ved „i Anledning af en Krænkelse af Embedspligt, o. s. v.", der indbefatter baade den positive og negative Krænkelse af sin Pligt, — fremfor at benytte det i den norske Straffelov Cap. 24 § 16 valgte Udtryk: „at fremme Uret", der maa erkjendes at være alt for indskrænket.

Da der i §'en ikke blot er tænkt paa en blot formel Overtrædelse af rene Disciplinairbestemmelser, men paa en virkelig Tilsidesættelse af de den Paagjeldende som Embedsmand paahvilende Pligter, og derhos den Omstændighed, at han har gjort dette for Penge, giver Forbrydelsen en mere strafværdig Characteer, — har Commissionens Flerhed holdt for, at Forbedringshuusarbeide, som i §'en skeet, bør opstilles som et Alternativ ved Siden af de andre nævnte Straffearter. Det fortjener i saa Henseende ogsaa at udhæves, at den preussiske Straffelov § 310 sætter Tugthuusstraf indtil 5 Aar som den almindelige Straf for det her omhandlede Forhold og kun under formildende Omstændigheder Fængsel ikke under 6 Maaneder og „zeitige Unfähigkeit zu öffentlichen Aemtern", og at det med Hensyn til Begrebet om „formildende Omstændigheder" under Forhandlingerne i det preussiske 2det Kammer udtrykkelig blev udtalt, at den ringere Straf nærmest var foreslaaet med Hensyn til Embedsmænd, hos hvem der ei kunde forudsættes Dannelse og som kun havde reent mechaniske Forretninger at udføre. Enkelte Medlemmer have imidlertid af Hensyn deels til, at §'en dog ogsaa omfatter Tilfælde, hvor ingen materiel Uret er tilsøiet ved Forbrydelsen, men nærmest kun skeet et Brud paa de foreskrevne Regler, og deels til, at Forbedringshuusarbeide i saa høi Grad forspilder hele den Paagjeldendes Velfærd, kun villet have denne Straf anvendt under særdeles skærpende Omstændigheder.

Nogen Bestemmelse om at den Paagjeldende foruden at fortabe sit Embede skal kjendes uværdig til at beklæde noget Embede eller nogen offentlig Bestilling, har man troet unødvendig, da der vel ikke let vilde blive Spørgsmaal om at ansætte Nogen, der var dømt efter denne §, i et offentligt Embede, og det paa den anden Side synes altfor haardt at udelukke En, der i ringere Grad har gjort sig skyldig efter §'en, fra enhver, endog aldeles underordnet Bestilling.

ad § 197.

Uagtet nærværende § ikke handler om en Embedsforbrydelse, har man dog — for ikke at adskille nær sammenhørende Materier — vedtaget at optage §'en her. Det er iøvrigt en Forudsætning for sammes Anvendelse, at den Paagjeldende er vidende om, at den Handling, hvorfor Gaven loves eller tilbydes, indeholder en Krænkelse af Embedsmandens Pligt; i modsat Fald kan han ikke ansees med Straf.

Af Hensyn til, at navnlig den uoplyste Almuesmand ofte ikke tilstrækkeligt formaaer at skjelne paa rette Maade med Hensyn til de herhenhørende Forhold, har man som et Alternativ ved Siden af Fængsel optaget Straf af Bøder.

Til med den preussiske Straffelov § 311 at optage en Straffebestemmelse for at indvirke paa den væbnede Magt for at faae den til at see igjennem Fingre med Lovovertrædelser, som den er sat til at forhindre — har man i alt Fald fundet, at her ikke var det passende Sted.

ad § 198.

Nærværende §'s 1ste Membrum danner forsaavidt en Parallel til § 195, som det ganske i Almindelighed sætter Straf for den Dommer, der med Hensyn til sin Dommervirksomhed forbrer, modtager eller lader sig tilsige Gaver, hvortil han er uberettiget, uden Hensyn til, om han gjør det for at affige en uretfærdig Dom eller ei, medens derimod § 200 omhandler det Tilfælde, at han gjør sig skyldig i nogen Uretfærdighed, ligegyldig om han hertil har ladet sig bestikke eller ei.

Man har for den i 2det Membrum omhandlede Forseelse opstillet Bøder som Straffealternativ med Hensyn til, at der er brugt saa omfattende Udtryk, at ogsaa Tilfælde, der ikkun qvalificere sig til denne mildere Straf, gaae ind under Bestemmelsen, f. Ex. at Vedkommende i en ubetydelig Bødesag har anvendt Bestikkelse for at frie sig selv eller en Slægtning for Straf, og dette synes ogsaa af den Grund naturligt, at det omhandlede Foretagende, naar Dommeren er, som han bør være, altid vil være forgjæves. Paa den anden Side har man villet aabne Adgang til under særdeles skærpende Omstændigheder at kunne anvende Forbedringshuusarbeide, dog kun indtil 2 Aar, da Straffen for den, der bestikker, selv i værste Fald synes at burde være mindre end for Dommeren, der lader sig bestikke.

Den preussiske Straffelov § 313 har en Bestemmelse om Nævninger, der modtage Bestikkelse; men hertil har man ikke villet optage nogen tilsvarende Forskrift, saalænge Nævninge-Institutionen ikke er bleven indført hos os.

ad § 199.

Bestemmelsen i Udkastets almindelige Deel Cap. 2 § 26 gjør ikke nærværende § overflødig, da der i hiin alene handles om de egentlige Redskaber til Forbrydelsen og de ved samme frembragte Gjenstande, ligesom Bestemmelsen ogsaa er blot facultativ, medens efter nærværende § Confiscation af det ulovlig Oppebaarne skal finde Sted. Tilsvarende Bestemmelser findes derhos i de fleste fremmede Straffelove, f. Ex. den preussiske § 311 ff., den norske Cap. 24 § 16, Udkast til den bayerske § 349.

ad § 200.

Da der i S'en ei blot er tænkt paa Affigelsen af Domme, men overhovedet paa alle de Forretninger, der ifølge Lovgivningen maae betragtes som judicielle (saaledes ogsaa Foged-, Auctions- og Skifteforretninger), har man i Lighed med, hvad Tilfældet er med § 198, brugt det almindelige Udtryk: „En Dommer, som i sin Dommervirksomhed". Eftersom iøvrigt Forudsætningen for S'ens Anvendelse er, at det skal overbevises Dommeren, at han med Bevidsthed har gjort sig skyldig i en Uretfærdighed, vil vel Bestemmelsen ikke faae synderlig practisk Betydning udenfor de Tilfælde, hvor Bestikkelse har fundet Sted, paa Grund af den Vanskelighed, det vil have at tilveiebringe det fornødne Bevis; men ligesom den gjældende Lovgivning indeholder Bestemmelser i denne Retning, jfr. D. L. 1—5—3 og Frd. 23de October 1700, saaledes har man ogsaa fundet det nødvendigt i Straffeloven at have en Bestemmelse, som den foreliggende. Derimod har man ikke anseet det fornødent paa dette Sted at give en særlig Bestemmelse om den Dommer, som af Uagtsomhed og Uvidenhed afsiger en aabenbar urigtig Dom eller begaaer anden Uretfærdighed, da saadant Forhold maa gaae ind under den almindelige Bestemmelse nedenfor i § 224.

ad § 201.

I Udkastets Cap. 11 § 118 haves der vel en almindelig Bestemmelse om den, der uberettiget tvinger en Anden til at gjøre, taale eller undlade Noget; men det er derfor ikke overflødigt at have en speciel Bestemmelse desangaaende om Embedsmænd, hvis særegne Stilling blandt Andet medfører, at de kunne blive fritagne for Straf i Tilfælde, hvor Andre ubetinget vilde blive straffede.

Med Hensyn til Straffen have Meningerne været noget delte. Fra en enkelt Side er det i saa Henseende blevet fremhævet, at der, da det ikke er muligt i Lovgivningen at give aldeles bestemte Regler for den Myndighed, der tilkommer executive Embedsmænd, kan tænkes Tilfælde, i hvilke det vilde være altfor haardt, om Fængselsstraf ubetinget skulde anvendes paa den Embedsmand, der af Nidkjærhed og for under vanskelige Forhold at overholde Ordenen har overskredet sin Myndighed, saameget mere, som Anvendelsen af Fængsel med Hensyn til Embedsmænd, der dog forudsættes at skulle forblive i deres Embede, har en Deel imod sig ikke blot paa Grund af det Afbræk, der derved skeer i Embedets Bestyrelse, men tillige fordi det svækker den Paagjeldendes Anseelse i høi Grad — og desaarsag blevet foreslaaet ved Siden af Fængsel at sætte Straf af Bøder med et Minimum af 100 Rd. Commissionens Flerhed har imidlertid dog fundet, at Fængselsstraf ikke er for haard, da S'en forudsætter, at Embedsmanden med Bevidsthed har misbrugt sin Embedsmyndighed, og at derhos en Dom, der overgaaer en executiv Embedsmand for Misbrug af Myndighed, selv om Straffen ikkun er Bøder, dog i Reglen vil svække hans Anseelse saa meget, at det bliver nødvendigt at forflytte ham, naar det ikke er en aldeles underordnet Stilling han bekkæder.

Med Hensyn til Betegnelsen af den Forseelse, S'en omhandler, have Meningerne ogsaa været noget delte, idet Flerheden af Medlemmerne have villet have udelukkende det Forsætlige i Handlingen urgeret (uden at fremhæve det Retsstridige, der formeentlig er tilstrækkelig betegnet ved Ordet „misbruger") ved at bruge Udtrykket: „som forsætlig misbruger sin Embedsmyndighed til at tvinge o. s. v.", medens derimod et enkelt Medlem har foretrukket følgende Redaction: „som forsætlig benytter sin Embedsmyndighed til retsstridigen at tvinge, o. s. v."

ad § 202.

Da det heromhandlede Forhold i det Hele maa anses for at være af en mindre strafbar Characteer end det i § 201 omtalte, har der her ikke været forskjellige Meninger om, at Bøder burde optages som et Straffealternativ; men da S'en dog ei alene angaaer simple Hug og Slag, men ogsaa egentlige Mishandlinger, har man ved Siden heraf sat „Fængsel eller Embedsfortabelse".

ad § 203.

Uagtet det maa erkjendes, at den i § 203 indeholdte Bestemmelse, der forudsætter, at Embedsmanden har været sig bevidst, at han var uberettiget til at foretage den omtalte Fængsling, af denne Grund ikke vil faae synderlig megen practisk Betydning, idet det nemlig efter det Anførte ikke er tilstrækkeligt, at den overordnede Domstol ikke billiger, at Arrest i det enkelte Tilfælde er anvendt, men ligefrem ond Villie maa overbevises den Paagjeldende, og det derfor vil blive meget vanskeligt for Overdomstolene at afvise de Undskyldninger, der altid ville kunne fremsættes af den Paagjeldende — saa har man dog fundet, at en saadan Bestemmelse passer ind i den hele Række af Embedsforbrydelser med Hensyn til Strafferetssager, og derhos vil kunne afgive en Veiledning til Forstaaelsen af de følgende §§, navnlig af § 224, under hvilken det omhandlede Forhold vil gaae ind, forsaavidt det ikke er begaaet med Forsæt.

Den blotte ulovlige Anholdelse — hvorunder iøvrigt maa indbefattes enhver Paagribelse og Detention, saalænge et egentligt Arrestdecret endnu ikke er affagt — har man udsondret fra den ulovlige Fængsling og særlig gjort til Gjenstand for §'ens 2det Membrum, da man har fundet, at der herfor burde sættes en særegen mindre Straf.

ad § 204.

Da nærværende § er baseret paa den samme Forudsætning om, at den Paagjeldende har været sig bevidst, at han var uberettiget til at foretage sig de ommeldte ulovlige Handlinger, som ligger til Grund for § 203, gjelder den der gjorte Bemærkning om Bestemmelsens practiske Betydning ogsaa her; man har imidlertid af lignende Grunde som hist fundet det retteſt ogsaa at optage denne Bestemmelse i Straffeloven.

ad § 205.

Imod nærværende § er der blevet reist den Indvending, at det ikke er nogen nødvendig Følge af Grundlovens § 85, at enhver derimod stridende Handling skal straffes, og at der ikke er nogen Grund til at skærpe den citerede Grundlovsbestemmelse, hvortil kommer, at en saadan Forskrift som nærværende vil medføre, at det omhandlede Forhold skal behandles som Gjenstand for særegne Strafferetssager, medens det ellers ordentligviis vil blive at paatale under Hovedsagens Behandling. Man har imidlertid ikke desmindre fundet det ønskeligt i Straffeloven at optage en alminbelig Straffebestemmelse om de heromhandlede formelle Overtrædelser af de i Grundloven foreskrevne Regler for den criminelle Retspleie, og det saa meget mere, som Grundlovens §§ 85 og 86 ikke selv indeholde nogen Straffebestemmelse, og som de citerede §§ ikke kunne betragtes som indeholdende blot processuelle Regler, men fornemmelig tilsigte at beskytte den borgerlige Frihed, hvorfor de ogsaa i Grundloven ere optagne i den Række af Bestemmelser, der have til Øiemed at værne om denne.

ad § 206.

Uagtet det i denne § omtalte ulovlige Forhold egentlig omfattes af den mere almindelige Bestemmelse i § 202, har man dog i Lighed med flere fremmede Love fundet det rigtigst særlig at udsondre det Tilfælde, at Tvangsmidler ere anvendte for at udpresse Tilstaaelser, hvilket har saa meget mindre imod sig, som Straffen efter nærværende § og efter § 202 i det Væsentlige er den samme. Særlig er det blevet fremhævet, at hvad der ved Straffegradens Udmaaling fornemmelig maa lægges Vægt paa, er, om de ulovlige Tvangsmidler ere anvendte i Smug, eller om den brugte Fremgangsmaade er tagen til Protocols, i hvilket sidste Fald der hverken fra Hensigtens eller Virkningens Side kan være Anledning til betydelig Straf.

Til at optage en Bestemmelse om særegen strængere Strafs Anvendelse for det Tilfælde, at en Uskyldig paa Grund af en saaledes udpresset Tilstaaelse bliver dømt til Fængsel eller høiere Straf, har man ikke fundet Føie, da Bestemmelsen er antaget ikke at ville faae practisk Betydning, idet den idømte Straf, naar Dommen forudsættes at være appellabel, ved høiere Rets Dom vil blive sat ud af Kraft.

ad § 207.

Ogsaa om denne § er det erkjendt, at den af lignende Grunde, som flere af de forudgaaende, ikke vil faae stor practisk Betydning, men den er dog fundet at burde medtages for Fuldstændigheds Skyld.

Uagtet §'en efter de brugte Udtryk ogsaa omfatter simple Bødesager, er det dog fundet, at den omhandlede Forseelse er saa grov, at Straffen ikke kunde sættes lavere end skeet er.

Det almindelige Udtryk: „ifjendt Straf" i §'ens 2det Membrum er valgt af Hensyn til, at Straf ikke blot kan resultere af en egentlig Dom, men at f. Ex. Politi-Directeuren i Kjøbenhavn ved sin Resolution er berettiget til at dictere Straf endog af Fængsel paa Vand og Brød, jfr. Placat af 4de April 1809 § 4 og Reskr. af 27de April 1813, see og Frd. af 24de Septbr. 1824 § 4 og Frd. af 28de Febr. 1845 § 4.

ad § 208.

Ved Sætningen: „forsaavidt Gjerningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører en større Straf" er sigtet til de i §§'ne 196 og 198 ommeldte Tilfælde, at Bestikkelse har fundet Sted, hvilket gjør en Forskjel af gjennemgribende Vigtighed. Da Udtrykket: „strafbar Handling" er saa omfattende, at derunder ogsaa indbefattes alle Politiovertrædelser, har man i Lighed med den norske Straffelov Cap. 24 § 11 fundet, at ogsaa Bødestraf maatte kunne anvendes.

ad § 209.

Som ovenfor i Bemærkningerne til Cap. 4 § 30 antydet, havde man paa det nævnte Sted i Udkastet optaget en almindelig Straffebestemmelse om at befordre en Fanges Undvigelse. Da imidlertid en saadan Bestemmelse staaer i naturlig Forbindelse med og danner et Complement til den foregaaende § 207, der handler om Straffemyndighedens Haandhævelse, er man bleven enig om at udelade § 30 og optage dens Indhold paa dette Sted i Udkastet, dog med den Modification, at der, af Hensyn til at nærværende Capitel angaaer Embedsovertrædelser, som Subject for Forbrydelsen her kun nævnes: „en Embedsmand, hvem en Fanges Bevogtning paaligger". Forsaavidt Forseelsen, naar den ikke er begaaet af Nogen, der kan characteriseres som egentlig Embedsmand, saaledes ikke gaaer ind under nærværende §, maa Reglen søges i § 225, der danner et Supplement til det hele Capitel.

ad § 210.

Med Hensyn saavel til Begrebsbetegnelsen af den i denne § omhandlede Forbrydelse, som med Hensyn til Straffen herfor, have i Commissionen tvende forskjellige Anskuelser gjort sig gjeldende. Fra den ene Side er det saaledes blevet formeent, at den Omstændighed, at en urigtig Protocollation eller Attestation gaaer ud paa at skaffe Nogen en Fordeel (hvortil vel og maae henføres at befrie ham for et eller andet Retstab eller andet Onde, som efter de virkelige Forhold vilde ramme ham) neppe kan være tilstrækkelig Grund til den i §'en foreslaaede Straf, der er saa meget høiere end den, Handlingen ellers efter § 211 vilde medføre. I mange Tilfælde vil der nemlig kun foreligge en lidet betydelig Forseelse: § 210 maatte saaledes, som det synes, være anvendelig paa den, der, ved en urigtig Anførsel af den Tid, hvortil Nogen burde have anmeldt sig, søger at befrie ham for en Mulkt eller andre præjudiceerlige Følger af forsildig Anmeldelse — Noget, der neppe egner sig til en saa haard Straf, som §'en paabyder, nemlig offentligt Arbeide indtil 10 Aar. Det bayerske Straffelovsudkast har og i § 353 for falsk Angivelse „af Tids eller Steds Bestemmelse" eller „for at angive en fraværende Person som nærværende" som ordinair Straf sat Pengebod, hvormed kun i betydelige Tilfælde bliver at forene Embedstab, og i Motiverne bemærkes det, at denne Bestemmelse er bragt i Forslag for at afhjælpe en ofte dadlet Haardhed i Straffeloven af 1813. Om den urigtige Protocollation eller Attest kan paaføre Nogen et Retstab, synes overhovedet at være det vigtigste Moment i Strafbarhedens Bestemmelse, hvorimod den iøvrigt i objectiv Henseende meget strafværdige Handling kan, naar der er tilsigtet at virke til Nogens Fordeel, have sin Grund i Godmodighed eller Frygt for at ansees for vrangvillig. Uagtet dette nu vistnok ikke kan fritage en Embedsmand for Straf, naar saadant paatales, er der dog i Tilfælde af den anførte og lignende Beskaffenhed formeentlig ikke Grund til Anvendelse af §'ens — som antydet — meget haarde Straf, og det er derfor foreslaaet principaliter i Lighed med den østerrigske Straffelov af 1852 § 102 c, jfr. § 101 („Schaden zuzufügen") og det bayerske Udkast § 352 („zum Nachtheile des Beschuldigten") at affatte §'ens Begyndelse saaledes: „Hvis nogen Embedsmand i den Hensigt at paaføre Nogen et Retstab o. s. v." — og in subsidium, at der efter Straffen af offentligt Arbeide indtil 10 Aar tilføies: „eller under formildende Omstændigheder med Embedsfortabelse". Imod den her udviklede Anskuelse er det fra den anden Side blevet gjort gjeldende, at ligesom det, naar en Handling foretages for at paaføre Nogen et Retstab, næsten altid vil være Tilfældet, at den Paagjeldende har søgt at tilvende sig eller Andre en Fordeel, saaledes synes det ogsaa naturligere at udtrykke Reglen positivt ved at sætte: „Hvis nogen Embedsmand for at tilvende sig eller Andre en Fordeel eller for at skade Andre o. s. v.", at ved den anden Affattelse af §'en flere Tilfælde udelukkes, i hvilke den Paagjeldende har forfalsket sine Embedsboger af meget urene Motiver og for at skaffe sig selv Fordeel, uden at det just derfor kan siges at have været hans umiddelbare Hensigt at paaføre Nogen et Retstab, og at Straffen efter § 210 i det Hele ikke bør være mildere, fordi her forudsættes at have fundet en Forfalskning Sted af Embedsprotocoller eller Documenter af indgribende Vigtighed. Da imidlertid ingen Overeensstemmelse er kommet istand mellem de her fremsatte modstaaende Anskuelser, henstaae saaledes begge Affattelsesmaader af §'en til nærmere Overveielse ved den endelige Redaction af Udkastet.

ad §§ 211 og 212.

Medens der i foregaaende § fornemmelig lægges Vægt paa den Hensigt, hvori Handlingen er foretaget, er det efter § 211 dennes objective Beskaffenhed, hvorpaa det kommer an, saa at Udstedelsen af falske Attester, m. v., maa gaae ind under § 210, naar det er skeet for at tilvende sig eller Andre en Fordeel eller for at skade Andre (alene for at paaføre Nogen et Retstab), men i modsat Fald under § 211.

Da § 212 forudsætter, at Ingen ved den der ommeldte Handling har lidt eller været udsat for nogen Skade, har man kun foreslaaet, at Embedstab i Gjentagelsestilfælde kan indtræde. Forøvrigt bemærkes, at den her omhandlede

Forseelse ofte ikke vil egne sig til Forfølgning som særlig Forbrydelse, men som simpel Disciplinairforseelse være at behandle af Embedsmandens Foresatte eller, hvis det er en Retsbetjent, af Overdomstolene i Forbindelse med Hovedsagen.

ad §§ 213—215.

Der har i Commissionen været opkastet Spørgsmaal, om det ikke, da der haves en ny almindelig Forordning om Kasse- og Regnskabsvæsenet af 8de Juli 1840, der er udarbeidet med megen Omhu, vilde være hensigtsmæssigst i Straffeloven at henvise til denne i Lighed med, hvad der ogsaa er skeet i Udkastet til en Straffelov for Hertugdømmerne §§ 380 til 382 og i flere nyere tydske Straffelove, og derhos alene at optage de særegne Straffebestemmelser, som maatte findes nødvendige, navnlig forsaavidt der agtedes gjort nogen Forandring i den citerede Forordnings § 21. Uagtet det nu vistnok maa erkjendes, at der, naar man med nogen Afændring vil optage enkelte Bestemmelser af den almindelige Anordnings Forskrifter i Straffeloven, kan være Anledning til at befrygte, at det Hele bliver mindre klart, da det er vanskeligt at faae det, der tilføies, knyttet til hine Bestemmelser med tilstrækkelig Tydelighed, og at man derhos herved let kommer til at indbringe under Straffelovens Forskrift saadanne Forhold, som nærmest maae betragtes som Disciplinairforseelser, t. Ex. de i § 215 nævnte Uordener i Bogføring m. v., men som desuagtet ved at optages i Straffeloven blive Gjenstand for Forfølgning ved de criminelle Domstole, — har der dog i Commissionen yttret sig overveiende Betænkelighed ved i nærværende Capitel at undlade at optage Bestemmelser om de omhandlede Forbrydelser, der kunne begaaes af en stor Mængde administrative Embedsmænd, og den Omstændighed, at Bestemmelserne ikke kunne være udtømmende, er ikke fundet at afgive tilstrækkelig Grund til at udelade denne Materie, da det dog ikke kan undgaaes, at der ogsaa om flere andre Materier i de specielle Love desangaaende ville kunne findes Bestemmelser, som ikke i deres hele Omfang kunne optages i Straffeloven.

Hvad særlig § 213 angaaer, da har man i denne ved Siden af Embedsfortabelse som almindelig Straf for enhver egentlig Kassemangel og under skærpende Omstændigheder tillige Strafarbeide, troet at burde aabne Udvei til en mildere Straf af Fængsel eller Bøder, naar der ikke har været forbundet nogen Svig dermed, og Mangelen erstattes inden kort Tid, i hvilket Tilfælde Sagen efter Frd. af 8de Juli 1840 § 21 kan afgjøres paa en lempeligere Maade. Saavel med Hensyn hertil som i Henseende til Virkningen af, at Vedkommende ikke kan dække, hvad han er funden skyldig at tilsvare, har man fundet at kunne henvise til den bestaaende Lovgivnings Forskrifter. For de Tilfælde, at den Paagjeldende er undvegen med nogen Deel af de ham betroede Midler, og at han paa svigagtig Maade har søgt at skjule Kassemangelen, saasom ved forsætlig at føre sine Bøger urigtigt eller forfalske dem, har man troet, at qvalificerede Straffe burde anvendes. Endelig har man i Lighed med Frd. af 1840 § 57 in fine tilføiet S'en en Bestemmelse om, at hvad der gjelder om Penge, ogsaa gjelder med Hensyn til andre fungible Ting.

Idet endnu bemærkes, at § 214 ganske svarer til Slutningen af § 21 i Frd. af 1840, tilføies sluttelig med Hensyn til § 215, der omhandler Uordener i Bogføring m. v., at man har anseet det rettest at affatte denne § saaledes, at den henviser til den bestaaende Lovgivnings Forskrifter herom.

ad § 216.

Da den i nærværende § omtalte Handling — at afskræ Borgerne større Afgifter, end de skulle erlægge — forudsættes at være forøvet af Egennytte, nemlig for selv at beholde det Mere, da den derhos er ligesaa skammelig som at tilegne sig Noget af det Staten Tilkommende og i flere Henseender ligesaa skadelig navnlig med Hensyn til Virkningerne paa Borgernes Sind og Stemning, synes Forholdet at være ikke mindre strafbart end det i § 213 omhandlede og der er derfor vedtaget samme Straf som den ordinaire efter 1ste Membrum af hiin §.

Forsaavidt den norske Straffelov Cap. 24 § 18 særlig omtaler det Tilfælde, at en Embedsmand imod bedre Vidende urigtigen ansætter Værdi, Storrelse eller Andet, hvorefter Skat, Told eller anden offentlig Afgift retter sig, er dette antaget ligefrem at gaae ind under S'ens Bogstav og derfor overflødigt særlig at udhæve.

Ligeledes har man anseet det for overflødigt at give en Bestemmelse for det Tilfælde, at en Embedsmand, der i Embedsmedfør har at gjøre Udtællinger eller foreskaae Udleveringer af Naturalier, retsstridigt deri gjør Afdrag og anfører Udgiften i sine Bøger og Regnskaber som fuldstændig erlagt, i det man er gaaet ud fra, at forsaavidt en Embedsmand, der har at udbetale en Sum, t. Ex. ved Udlaan af offentlige Midler, gjør et Afdrag i samme af visse Procent efter Overeenskomst med den, der skal modtage Pengene, og som Godtgjørelse for sin Ulejlighed, maa dette Forhold, med Hensyn til hvilket det ikke godt lader sig gjøre i selve S'en at aabne Adgang til en mildere Straf, gaae ind under § 195, og at Forholdet derimod, naar det er af en grovere Art, t. Ex. naar en Embedsmand for at skjule en Mangel i sin Kassebeholdning eller Beholdning af Naturalier

m. v. i sine Bøger anføre større Udbetalinger eller Udleveringer, end virkelig har fundet Sted, enten henhører under den almindelige § om Kassemangel eller i alt Fald under den følgende § 222.

ad §§ 217 og 218.

Man har antaget, at det i en almindelig Straffelov ikke kunde undgaaes at optage Bestemmelser, som de i disse §§'er indeholdte, medens det paa den anden Side er erkjendt, at man her ikke godt kan gaae i Detail med Hensyn til den foreliggende Materie. Idet man forøvrigt i Henseende til Straffen for den i § 218 omhandlede formelle Forseelse har troet at kunne indskrænke sig til en Henvisning til de bestaaende Lovbud desangaaende, har man derimod med Hensyn til den i § 217 omtalte ulovlige Sportulering i Lighed med den preussiske Straffelovs § 326 fundet det nødvendigt at optage en almindelig Bestemmelse om Straf af Bøder eller under skærpende Omstændigheder Embedsfortabelse. Sluttelig bemærkes, at Udtrykket i § 217: „imod bedre Vidende" er valgt for at udelukke det Tilfælde, at Forseelsen er begrundet i feilagtig Fortolkning af den paagjeldende Lovbestemmelse.

ad § 219.

Medens der i Cap. 12 § 128, hvor der handles om qualificerede Tyverier (jfr. iøvrigt og Udkastets Cap. 14 § 160), haves en Bestemmelse om den, der stjæler Noget, som er under Postvæsenets Varetægt, derunder ogsaa indbefattet Breve, hardles der i den foreliggende § ikkun om ulovligen at aabne, tilintetgjøre eller underslaae Breve og Pakker, uden at det forudsættes, at Noget borttages af samme.

Imod §'en er vel gjort den Indvending, at da den, saaledes som den er affattet, formeentlig ogsaa omfatter det Tilfælde, at en Postembedsmand uden tilstrækkelig Grund eller mulig endog af meget undskyldelig Aarsag, t. Ex. af en for vidt dreven Nidkjærhed for at faae opdaget et Forræderi eller afværge en Ulykke, aabner et Brev, — synes den foreskrevne Straf at være alt for haard; men herimod er det gjort gjeldende, at da det dog er en Forudsætning for §'ens Anvendelse, at den Paagjeldende har handlet med Bevidsthed om, at det var noget Lovstridigt, han foretog sig, selv om dette forøvrigt er skeet i en agtværdig Hensigt — hvilket ligger i Udtrykket: „ulovligen" — og da det dog ikkun kunde være under ganske extraordinaire Omstændigheder, at en Postembedsmand kunde finde sig opfordret til at standse og aabne et Brev, bør Straffen, naar man iøvrigt med Strenghed vil værne om Brevhemmelighedens Ukrænkelighed, ikke gaae længere ned end til Embedstab og under skærpende Omstændigheder Forbedringshusarbeide.

Da det iøvrigt maa erkjendes, at en i svigagtig Hensigt foretagen Tilbageholdelse af et Brev bør sættes i Klasse med en Tilintetgjørelse deraf, har man til Ordene: „aabner" og „tilintetgjør" tilføiet „eller underslaaer".

ad § 220.

Imod Affattelsen af nærværende §, der er dannet efter den norske Straffelovs Cap. 24 §§'ne 24 og 25, er det fra en enkelt Side indvendt, at det ikke stemmer med den sædvanlige concise Maade, hvorpaa man har søgt at affatte Bestemmelserne i Straffeloven, naar her nævnes ikke blot „Lov og anden bindende Forskrift", men ogsaa „Forholdets egen Beskaffenhed", og derfor henstillet, om det ikke snarere burde hedde: „Den Embedsmand, der aabenbarer, hvad der, hans Embede vedkommende, hemmeligt bør at holdes o. s. v.". Commissionens Flerhed har imidlertid dog fundet, at det for større Tydeligheds Skyld helst maatte forblive ved de anførte, i §'en optagne Udtryk, da der i den omhandlede Henseende maa tages Hensyn ikke blot til Love og andre bindende Forskrifter, der t. Ex. kunne være givne af overordnede Autoriteter, men ogsaa til „Forholdets egen Beskaffenhed", forsaavidt der ikke kan gives Regler for alle Tilfælde.

Da iøvrigt den i §'en indeholdte almindelige Bestemmelse ogsaa maa komme til Anvendelse paa Præsten, forsaavidt han efter D. L. 2—5—20, jfr. 2—9—26, i Reglen er forpligtet til at fortie, hvad der i Skriftemaalet er ham betroet, har man ikke anseet det nødvendigt at give nogen særlig Regel om hans Brud paa denne Forpligtelse, ligesom man ogsaa har fundet det betænkeligt aldeles at hæve det nævnte Lovbud, fordi den deri indeholdte Indskrænkning i Præstens omtalte Fortielsespligt vil medføre, at han bliver mildere bedømt, naar det kan antages, at han har staaet i den Formening, at det han aabenbarede, stod i Forbindelse med et Forræderi eller en Ulykke, som ved Aabenbarelsen kunde forekommes, — og man har derfor vedtaget ved Affattelsen af Slutningsbestemmelsen i Straffeloven om de ældre Lovbud, der ved denne ophæves, ikkun nævne den citerede Artikel i D. L. som ophævet, forsaavidt Straffen angaaer.

ad § 221.

Der har i Commissionen været Tvivl om, hvorvidt ikke denne § kunde udelades, da der i Udkastets almindelige Deel haves en Bestemmelse om Forlokkelse, hvorunder det her omhandlede Forhold maa gaae ind. Forsaavidt det imidlertid kunde

findes, at der ikke i Udkastets almindelige Deel haves tilstrækkelig Hjemmel til at straffe den Embedsmand, der forleder eller søger at forlede underordnede Embedsmænd til Embedsovertrædelser, har man dog foreløbig erklæret sig for §'ens Bibeholdelse. — Det har iøvrigt været under Overveielse, om der ikke til §'en burde knyttes en Bestemmelse om den Embedsmand, der forleder en sideordnet Embedsmand, der skal føre Control med hans Handlinger, til at lukke Øinene for hans Overtrædelser; men man har fundet, at Bestemmelsen i § 214 gjør Sligt overflødigt.

ad § 222.

Man har troet, at det ikke godt kunde undgaaes i Straffeloven at optage som Supplement til de foregaaende Bestemmelser en § som nærværende, der er dannet efter den norske Straffelovs Cap. 24 § 27.

ad § 223.

Idet det iøvrigt er forudsat overladt til Domstolenes Afgjørelse, hvorvidt en Embedsmands Handling i foreliggende Tilfælde kan siges at være ham forbuden paa Grund af hans Embedsstilling eller at komme i Strid med hans Pligter som Embedsmand — i Modsætning til blot at være uforenelig med hans Embeds Værdighed — bemærkes, at man har opstillet Fængsel som Straffealternativ ved Siden af Bøder og Embedsfortabelse, fordi der, medens Straf af Fængsel vel ikke let bør komme til Anvendelse paa egentlige Embedsmænd, da dette i saa høi Grad svækker deres Anseelse, dog kunne tænkes Tilfælde, navnlig med Hensyn til aldeles underordnede Embedsmænd, hvor en høiere Straf end Bøder kan ønskes anvendt, uden at man dog vil gaae til Embedsfortabelse.

ad § 224.

Idet nærværende § iøvrigt er dannet efter den norske Straffelovs Cap. 24 § 28, er der dog ikke fundet Føie til foruden: „Forsømmelse eller Skjødesløshed" saaledes som hiin tillige at nævne „Uforstand", da en Embedsmand dog vel ikke kan idømmes Mulkt eller Embedstab alene formedelst Uforstand, der ikke kan tilregnes ham selv. Som ved Ordet „oftere" antydet, har det ikke været Meningen med §'en, at en enkelt Forsømmelse eller Skjødesløshed, naar den ikke er særdeles grov, skulde straffes efter denne Bestemmelse.

ad § 225.

Ved denne §, der er optaget efter den norske Straffelov Cap. 24 § 32, har det været under Overveielse, hvorvidt ved Siden af „Bestillingsmænd" tillige „Ombudsmænd" burde nævnes. Man har imidlertid fundet, at der ikke var Føie hertil, da et Ombud, forsaavidt det ikke kan ansees som en Bestilling, nærmest er en Byrde, som det ikke er noget Tab at miste. Ordet kunde derhos ikke her tages i samme indskrænkede Betydning som ovenfor i Cap. IV § 18, hvor der tales om den slige Personer tillagte fortrinlige Beskyttelse under Udførelsen af deres Forretninger og exempelvis nævnes Sogneforstandere og Amtsraadsmedlemmer eller andre lignende valgte Ihændehavere af offentlig Myndighed.

Da det er antaget, at Ophævelsen af en Constitution i et Embede skeer ad administrativ Vei, maa man i saa Fald have et Surrogat for Embedsfortabelse, og Straffen for dette Tilfælde er derfor i §'ens 2den Deel sat til Bøder eller Fængsel.

Nittende Capitel.

Forsaavidt som nærværende Capitel overskrives: „Om Vreformærmelser", bemærkes, at det ikke er undgaaet Commissionens Opmærksomhed, at denne Titel strængt taget ikke er ganske adæquat, idet paa den ene Side ogsaa flere af de i Capitlerne II og III omhandlede Forbrydelser indeholde en Krænkelse af Nogens Æreret, medens her kun er Tale om Vreformærmelser, forsaavidt de ere Gjenstand for privat Paatale — og der paa den anden Side i nærværende Capitel indeholdes Forskrifter om Forseelser, der egentlig ikke kunne henføres til Begrebet om Vreformærmelse, jfr. § 231. Man har imidlertid alligevel i Lighed med flere fremmede Straffelove foretrukket at lade det blive ved den nævnte Overskrift.

Der har ved Forhandlingerne i Commissionen i Anledning af nærværende Capitel været Spørgsmaal om Optagelsen af flere Bestemmelser, som det dog ved nøiere Overveielse er fundet rettest at udelade. Det har saaledes været foreslaaet i Lighed med den preussiske Straffelov § 155 at optage en § om ubeføiet Aabenbarelse af Privathemmeligheder, som ifølge Embede, Stilling eller Næringsvei ere komne til Vedkommendes Kundskab, og hvorved Nogen udsættes for at lide Skaar i sin borgerlige

Agtelse; men en saadan Bestemmelse, hvis rette Begrændsning vilde være særdeles vanskelig (jfr. Ordet „Stilling"), medens det dog ikke gik an at sætte Straf for ubeføiet Aabenbarelse af Privathemmeligheder ganske i Almindelighed, har mødt overveiende Betænkelighed, og man har derfor ikkun — for paa anden Maade tildeels at opnaae, hvad ved en saadan Bestemmelse var tilsigtet — henstillet til Overveielse ved den endelige Redaction af Udkastet, om ikke Ordet „Embedsmand" i § 220 kunde ombyttes med et mere omfattende Udtryk.

Ligeledes har det været paa Bane, om der var Anledning til med den preussiske Straffelovs §§'er 157 og 158 at bestemme, at Beviset for exceptio veritatis ikke fritager for Straf, naar Hensigten til at fornærme tydeligt fremgaaer af Maaden, hvorpaa den paagjældende Yttring er fremført, eller af andre Omstændigheder. Uagtet det nu vel er erkjendt, at den Tanke, at Beviset for Sandheden af de fremførte Yttringer ikke ubetinget hæver det Ærekrænkende i Sigtelsen, i sig selv er rigtig, har man alligevel ikke troet det hensigtsmæssigt at give nogen Regel med Hensyn til den antydede Materie, hvorved man vilde komme ind paa Spørgsmaalet om, naar animus injuriandi er tilstede, og naar ikke — et Spørgsmaal, som man har været enig om aldeles ikke at berøre, som Noget, der maa høre ind under Domstolenes Afgjørelse. Disse maa man da ogsaa kunne overlade at afgjøre, hvorvidt Beviset for Begaaelsen af visse Handlinger hjemler den brugte Benævnelse — og dette er det dog egentligt, hvorpaa det med Hensyn til den antydede Materie kommer an.

Af samme Grund som her anført har man endvidere anseet det for mindre heldigt med flere fremmede Straffelove at give nogen Regel om, at nedsættende Domme over videnskabelige, kunstneriske eller industrielle Arbeider, Yttringer, der ere brugte for at værne om formeentlige Rettigheder, Forehold og Tilrettevisninger af Foresatte til deres Underordnede, Angivelser i Tjenesteforhold og deslige kun da ere strafbare, naar det af samtlige Omstændigheder fremgaaer, at Hensigten har været at fornærme. Man har nemlig fundet det misligt at statuere, at nedsættende Domme over videnskabelige, kunstneriske eller litteraire Arbeider o. s. fr. kunne medføre Straf, fordi der antages at være en fornærmende Hensigt tilstede. Det følger jo vel af sig selv, at man, naar man i Bedømmelsen af et litterairt Værk indblander Uqvemsord eller Sigtelse om uredelige Hensigter o. s. v. vil kunne straffes; men den antydede Forskrift synes at gaae videre og navnlig sigte til en saadan skarp og haanende Behandling af et videnskabeligt Arbeide eller desl., der bærer Vidne om Lyst til at krænke eller fortrædige den, hvis Arbeide bedømmes, og dette alene kan dog ikke medføre Straf.

Slutteligen bemærkes, at det ogsaa har været foreslaaet med Hensyn til Paatalen af de i dette Capitel omhandlede Forseelser at sætte en særegen Præskriptionstermin af 6 Maaneder fra den Tid, da Fornærmelsen blev begaaet; men at Commissionen dog ikke hertil har fundet tilstrækkelig Anledning, eftersom der i Udkastets almindelige Deel § 63 er vedtaget en almindelig Præskriptionstermin af 6 Maaneder fra den Tid, Vedkommende kommer til Kundskab om Fornærmelsen, og da der, selv om man vilde gaae ud fra, at det her nærmest kommer an paa at have en Præskriptionstermin, regnet fra den Tid, Forseelsen er begaaet, i Udkastets almindelige Deel § 61 er med Hensyn til Sager, der gaae ud paa Bøder og simpelt Fængsel, sat en almindelig Præskriptionstermin af 2 Aar, der er anseet for tilstrækkelig ogsaa med Hensyn til Ærefornærmelser.

ad §§ 226 og 227.

Det har i Commissionen været Gjenstand for Tvivl, hvorvidt den Distinction, som ligger til Grund for disse 2de §§'er, er rigtig og tilraadelig, og derfor været henstillet, om de ikke retteste maatte slaaes sammen til een § med fornøden Udvidelse af Straffebestemmelsen i § 226. Det er i saa Henseende navnlig blevet fremhævet, at de i § 227 nævnte Momenter ingenlunde altid qvalificere Fornærmelsen til større Straf end den, som § 226 kunde hjemle, idet nemlig Fornærmelsens egen Grovhed, det personlige Forhold mellem den Fornærmede og Fornærmeren og endelig den mindre Anledning, den Paagjældende har givet til den mod ham fremførte Udeladelse, kan give de Injurier, der ikkun skulle behandles efter § 226, en større Strafværdighed end andre mindre nærgaaende og mere foranledigede Udeladelser, som paa Grund af den Omstændighed, at de ere fremførte i trykt Skrift, offentlig Forsamling o. s. v., bringes ind under Straffebestemmelsen i § 227. Da det imidlertid paa den anden Side er fundet at være meget vanskeligt at præcisere de Momenter, der udenfor de i § 227 nævnte kunne give Fornærmelsen en mere end almindelig strafbar Character, da det fremdeles er erkjendt at man ved at slaae begge de omhandlede §§'er sammen og gjøre Straffebestemmelsen mere omfattende vilde gjøre den hele Forskrift alt for generel, og da det endelig er formeent, at der, netop fordi Talen her er om egentlig ærekrænkende Injurier, kunde være god Føie til at betragte de Tilfælde, hvor Fornærmelsen har faaet en særdeles Publication (og hertil reducere samtlige de i § 227 nævnte Momenter sig), som qvalificerede og for dem i en egen § at foreskrive strængere Straf end den almindelige, — har man erklæret sig for at bibeholde de 2de §§'er og gjøre Straffen efter § 226 saa omfattende, at de ovenfor antydede mere strafbare Tilfælde, der ei vilde falde ind under § 227, ville kunne rammes tilborligt, hvorhos det til Overveielse ved den endelige Redaction er blevet henstillet, om ikke Maximum af Boden efter § 227 burde forhøies fra 500 til 1000 Rd.

Idet man forøvrigt med Hensyn til Begrebsbetegnelsen i § 226 ganske har holdt sig til Lov af 3die Januar 1851 § 9, 1ste Stykke, er det dog blevet forbeholdt nærmere Overveielse ved Udkastets eventuelle Revision, om ikke Udtrykket „Handlemaade" i bemeldte § som mindre adæquat hellere maatte ombyttes med Ordet „Handlinger", hvorved det vilde opnaaes, deels at Modsætningen til den Paasus: „eller Benævnelser, som alene o. s. v." traadte bestemtere frem, og deels, at det blev aldeles utvivlsomt, at ogsaa Beskyldningen for en enkelt skammelig Handling maatte straffes efter S'en.

Man har — som allerede ovenfor antydet — ikke fundet det hensigtsmæssigt, saaledes som i flere fremmede Love er skeet, at indlade sig paa at give Bestemmelser for, naar animus injuriandi skal ansees at være tilstede og naar ikke, ligesom man ikke har troet det nødvendigt udtrykkelig at fremhæve, hvad der forøvrigt er forudsat, at § 226 — saaledes som ogsaa Ordene i samme tilsige — er anvendelig ikke blot paa mundtlige, men ogsaa paa skriftlige Injurier, selv om disse kun ere tilskrevne selve den Fornærmede, og at Bestemmelsen i § 227 ligefrem maa være anvendelig paa det Tilfælde, at Afbildninger eller deslige af egentlig ærerørig Character ere opslagne eller paa anden Maade publicerede, jfr. den preussiske Straffelov § 152.

ad § 228.

Denne § slutter sig til det 2det Stykke af Pressefovens § 9, til hvis Bestemmelser her er føiet en Forskrift om Fornærmelser, tilføiede ved Ladet, Fagter og deslige, til hvilken den norske Straffelov har en tilsvarende Regel, og som nærmest maa være paa sin Plads netop her, da det ikke let lader sig tænke, at man ved Ladet og Fagter kan sigte Nogen for noget egentlig Ærerørigt. Forsaavidt iøvrigt S'en bruger Udtrykket: „anden Gjerning, der tilkjendegiver Ringeagt", bemærkes, at under disse Udtryk vel ikke er indbefattet det Tilfælde, at Nogen bibringer en Anden falske Forestillinger for derved at faae ham til at foretage Noget, hvorved han kommer til at prostituere sig, og saaledes tilføier ham en maaskee værre Art af Fornærmelse, end et Skjældsord eller en anstødelig Gebærde — men at der ikke er fundet Føie til at optage en særlig Bestemmelse for dette specielle og lidet practiske Tilfælde. Ordene „krænker Nogens Ærbarhed" forudsætte ikke, at der er animus injuriandi i strængt Forstand tilstede, naar Handlingen dog efter almindelige Begreber maa ansees som fornærmende, men derimod vel, at Handlingen har været rettet mod og saaledes været til Fornærmelse for en bestemt Person, saa at det ikke er tilstrækkeligt, at den i Almindelighed er stridende mod Anstand og Ærbarhed, hvilket man har villet betegne ved det tilføiede Ord: „Nogens".

Af Hensyn til, at S'en ikke alene angaaer mundtlige, men ogsaa trykte eller paa anden lignende Maade udbredte utilbørlige Sigtelser — idet der ikke her er fundet Anledning til en saadan Adskillelse, som der i §§'erne 226 og 227 er gjort med Hensyn til ærerørige Sigtelser — har man i denne § troet at burde sætte Straffen temmelig vid og navnlig saaledes, at Minimum saavel af Bøde- som af Fængselsstraffen overlades til Domstolene.

Sluttelig bemærkes, at der har været opkastet Spørgsmaal, om der var Anledning til i Lighed med den norske Straffelov Cap. 17 § 9 og med, hvad der med Hensyn til Legemsfornærmelser er vedtaget i nærværende Udkast (see sammes Cap. X § 108, jfr. §§'erne 106 og 107), at optage en Bestemmelse om, at Ærefornærmelser skulle ansees med særegen Strænghed, naar de ere udøvede mod Ascendenter; men man har dog ikke hertil fundet Føie og anseet for tilstrækkeligt i saa Henseende, at det anførte Moment af Domstolene kan tages i tilbørlig Betragtning ved Anvendelsen af de i §§'erne 226, 227 og 228 fastsatte Straffe.

ad § 229.

Uagtet det vel af Hensyn deels til, at Mortification just ikke passer paa tomme Skjældsord, deels til den Forlegenhed, der kan opstaae, naar Sigtelsen for en Deel er begrundet, men ikke i dens hele Omfang — kunde findes, at der maaskee hellere maatte gives Domstolene ikkun en facultativ Myndighed til efter Omstændighederne at mortificere de fornærmende Udtryk, har man dog troet det rigtigere, at det gjøres Dommeren til Pligt efter den Fornærmedes Paastand at anvende Mortification. Iøvrigt vil den hidtidige Praxis, efter Omstændighederne at anvende Mortification af de paastævnede Yttringer, uagtet Fornærmeren ei bliver dømt til Straf — Noget, der forøvrigt ligger udenfor Straffelovens Omraade — ikke ved S'en afskæres.

ad § 230.

Ligesom forskjellige fremmede Lovgivninger, navnlig den preussiske, hannoverske, würtembergske, badenske og brunsvigske, have Bestemmelser, der gaae i samme Retning som nærværende §, saaledes synes ogsaa en saadan Regel — hvortil der ligeledes i den iøvrigt dunkle Forskrift i D. L. 6—21—6 haves et Analogon — at være baade naturlig og anbefalelsesværdig. Det bemærkes iøvrigt med Hensyn til det i S'ens Begyndelse forekommende Ord: „tilbagegives", at dette naturligviis ikke nødvendigt forudsætter, at netop det samme fornærmende Udtryk, som først er benyttet, anvendes ved Retorsionen, ligesom ogsaa, at der ikke

ligger Andet i §'ens Begyndelsespasſus end, at, naar Fornærmelſen ikke øieblikkelig tilbagegives, have Domſtolene ikke den dem for det modſatte Tilfælde givne udſtrakte Myndighed.

ad § 231.

Med Henſyn til denne § (der er optaget efter Lov af 3die Januar 1851 § 10 med den Modification, at den ikke ſom hiin indſkrænker ſig til Meddelelſe om de omhandlede Forhold i trykte Skrifter, men er udvidet til offentlige Meddelelſer af den nævnte Art i Almindelighed) bemærkes, at uagtet §'en ſtrængt taget ikke er paa ſin Plads i Capitlet om Æreforнærmelſer og der i det Hele kunde reiſes Tvivl om Nødvendigheden af en ſlig Beſtemmelſe, har man dog været enig om at optage en Forſkrift af dette Indhold, (hvortil tilſvarende findes f. Ex. i den øſterrigſke Straffelovs § 489) af Henſyn til det ſærdeles Krænkende, ſlige Meddelelſer kunne have, og da der, naar §'en udelodes og Preſſelovens § 10 ved nærværende Lovs Emanation ophævedes, ikke vilde være foreſkreven nogen Straf i vor Lovgivning for den omhandlede Forſeelſe — ligeſom man ogſaa har været enig om at optage §'en i dette Capitel, da Forſeelſen dog ſtaaer i en vis Forbindelſe med Materien om Æreforнærmelſer.

I Betragtning af, at §'en ſom anthydet gaaer videre i Begrebet end den citerede § af Preſſeloven, har man fundet, at Straffen burde gives videre Grændſer end der, ſaaledes nemlig at Bødens Minimum og Maximum bliver reſpective 10 Rd. og 200 Rd.

ad § 232.

I Lighed med den preuſſiſke Straffelovs § 162, jfr. § 160, har man fundet det rigtigt i Capitlets Slutning at optage en ſaadan Regel om Paatalen af de deri omhandlede Forſeelſer, ſom den i denne §'s 1ſte Mbr. indeholdte.

Med Henſyn til §'ens 2det Mbr. bemærkes, at der her har været et dobbelt Henſyn at tage, nemlig deels til den hiſtoriſke Ytringsfrihed, ſom ikke bør indſkrænkes mere end høiſt nødvendigt, deels til, at en Mands Eftermæle umiddelbart efter hans Død ikke bør være aldeles ubeſkyttet. Der kan vel være forſkjellige Meninger om Længden af den Termin efter Dødsfaldet, i hvilken Paatalen kan ſkee og om hvorvidt man bør gaae i Begrebet: „de nærmeſte Slægtninge", hvem Paatale ſkal tilkomme — hvorfor de fremmede Straffelovs Beſtemmelſer herom ogſaa ere meget forſkjellige —, men naar man ſom her indſkrænker det ſidſtnævnte Begreb til Ægtefælle, Forældre og Børn, ſynes der at være al Feie til at optage en ſaadan Beſtemmelſe, ſom den heromhandlede, og det ſaa meget mere, ſom dens Indhold ſtemmer med den tidligere Praxis, og det, hvis ingen ſaadan Beſtemmelſe optages i Straffeloven, deraf vilde følge, at Fornærmelſer mod Afdøde ikke kunde paatales.

Der har i Commiſſionen været opkaſtet Spørgsmaal om, hvorvidt man efter det her behandlede Capitel burde optage et Capitel indeholdende Forſkrifter, ſvarende til §§'erne 1—4 og 11—16 i Preſſeloven af 3die Januar 1851. Da imidlertid Straffebeſtemmelſerne i diſſe §§ ikke er Hovedſagen, og der endog i flere af dem aldeles ikke findes nogen ſaadan, er Commiſſionen blevet enig om foreløbig ikke at optage et ſaadant Capitel, ſom formeentlig ikke hørende hjemme i Straffeloven, men derimod i Udkaſtets Slutningsbeſtemmelſe om de Forandringer i den gjældende Lovgivning, Straffeloven vil medføre, ſærlig at udhæve de §§ af Preſſeloven, der ved hiin ere ophævede, hvoraf da følger, at de tilbageblivende §§, om hvis Henſigtsmæſſighed i deres uforandrede Skikkelſe Commiſſionen af den nysanførte Grund ikke har fundet ſig foranlediget til at yttre nogen Mening, forblive gjældende.

Tyvende Capitel.

Uagtet det, med Henſyn til at de i dette Capitel omhandlede Forbrydelſer ſtrengt taget maae betragtes ſom hørende ind under Begrebet af Politiforſeelſer, kunde være underkaſtet nogen Tvivl, hvorvidt man i Straffeloven burde optage Beſtemmelſer desangaaende, ligeſom ogſaa om, hvorvidt de, naar ſlige Beſtemmelſer alligevel optoges, burde være Gjenſtand for et ſærligt Capitel, i hvilken Henſeende bemærkes, at den preuſſiſke Straffelov omhandler dem i et mere almindeligt Capitel: „Om Forſeelſer mod den offentlige Orden" — har dog Commiſſionen, af Henſyn til de omhandlede Forſeelſers ſærdeles Farlighed for Samfundsordenen, fundet det rigtigſt at gjøre dem til Gjenſtand for Behandling her, og det ſaa meget mere, ſom de i ſaa Henſeende nugjeldende Beſtemmelſer ere erkjendte i væſentlige Punkter at trænge til Forandring.

ad § 233.

Ligesom man allerede tidligere paa andre Steder i Straffeloven har søgt at undgaae Definitioner, saaledes har man ogsaa her undladt at indlade sig paa en nærmere Betegnelse af, hvad der skal gaae ind under Begrebet Betleri, men betragtet dette som givet (t. Ex. i Pl. 1ste Juli 1799 o. a. St.), og uagtet det er erkjendt for at være i alt Fald tvivlsomt, hvorvidt det anhydede, i den bestaaende Lovgivning opstillede Begreb om den omhandlede Forseelse ubetinget kan billiges — hvorved exempelviis kan anføres, at den citerede Pl. 1ste Juli 1799 § 126 bestemmer, at Betleriet er fuldbyrdet, naar Almisse blot er begjært — har man fundet sig Undladelse saa meget mere hensigtsmæssig, som det maa anses ønskeligt, at Domstolene, der i det Hele vel ville henholde sig til, hvad Praxis med Hensyn til Begrebet af den omhandlede Forseelse har statueret, i Behandlingen af denne have temmelig frie Hænder.

Hvad angaaer Straffen, som man har troet at burde foreslaae langt mildere end de altfor strænge Straffe i Frd. 21de August 1829, bemærkes forøvrigt kun, at man, for ikke at gjøre Overgangen fra Straffen for 3die (hvorfor intet Minimum er fastsat) til Straffen for 4de Gang gjentaget Betleri for brat, har sat Minimum af Straffen for det sidste til Fængsel paa Vand og Brød fra 20 til 30 Dage, samt at man har fundet det ønskeligt, at Tvangsarbeide ligesaavel kunde træde istedetfor Forbedringshusarbeide som istedetfor Fængsel paa Vand og Brød.

ad § 234.

Medens det paa den ene Side er erkjendt, at det i nærværende § ikke saaledes som i den foregaaende vilde gaae an at forudsætte Begrebet af Forbrydelsen som givet, er det dog paa den anden Side fundet vanskeligt at give en adæquat Betegnelse deraf. Idet man forøvrigt har været enig om, at den, der har Formue, fast Næringsvei o. s. v., selv om han fører et vagabonderende Liv, ikke gjør sig skyldig i Løsgængeri efter dettes legale Begreb, at man af Hensyn til § 8 i Lov 10de Mai 1854 ikke ubetinget kan betragte Undladelsen af at tage fast Tjeneste som Løsgængeri, og at Tilsidesættelsen af et den Paagjældende af Politiet givet Tilhold ligesom i Frd. 21de August 1829 maa betegnes som „modtvillig", — har man, ved Betegnelsen af hvad dette Tilhold maa gaae ud paa, navnlig ladet sig det være magtpaaliggende at vælge Udtrykkene saaledes, at Alt det, som det maa være Politiet af Interesse at kunne tilholde den Vedkommende til, og som stemmer med tidligere Praxis med Hensyn til slige Tilhold, kan gaae ind derunder.

Straffen har man for denne Forbrydelse som mere farlig troet at burde sætte høiere end Straffen for Betleri.

ad § 235.

Med Hensyn til Afverlingen af Betleri og Løsgængeri har Commissionen troet det rigtigst ganske at slutte sig til det i Frd. 21de August 1829 i saa Henseende adopterede System, hvorefter paa den ene Side tidligere begaaet Løsgængeri med Hensyn til den Person som derefter skal dømmes for Betleri, behandles, som om den eller de tidligere begaaede Forseelser vare Betleri, og paa den anden Side først en Dom for 2den Gang begaaet Betleri ækvivalerer en Dom for 1ste Gang begaaet Løsgængeri.

Enogtyvende Capitel.

ad §§ 236—240.

Forsaavidt de i disse §§ omhandlede Forseelser egentlig nærmest maae betragtes som Politiovertrædelser, har Commissionen fundet, at de strengt taget ikke egne sig til Optagelse i Straffeloven, men at det forsaavidt kunde bero ved den gjældende Lovgivnings Bestemmelser, hvilket vilde være saa meget mindre betænkeligt, som de i disse §§ foreslaaede Straffe ikke ere væsentligen forskjellige fra de nu i Lovgivningen forekrevne. Idet man derfor vel foreløbig har erklæret sig for de omhandlede §§'s Optagelse, er det dog forbeholdt nærmere Overveielse ved den endelige Redaction af Udkastet, hvorvidt de samtlige kunde være at udelade i alt Fald med nogen Forandring i Udtrykkene i § 242.

Under Forudsætning af §§'nes Bibeholdelse har man, hvad specielt § 236 angaaer, forsaavidt fjernet sig fra Straffebestemmelsen i Lov 3die Marts 1854, at man for at danne en mere passende Overgang fra Straffen for 1ste Gang begaaet Forseelse til Straffen for Gjentagelsestilfælde ikke har sat noget Maximum for Fængselsstraffen.

I § 237 har man ikke med Frd. 6te October 1753 fundet Anledning til at skjelne mellem den, der lægger Bank, og den, der kun pointerer, hvorimod man, idet man forøvrigt har indskrænket Bestemmelsen til kun at finde Anvendelse paa Hazardspil paa offentlige Forsamlingssteder, har troet at burde inddrage Verten, der tilsteder slige Spil hos sig, under §'ens Forskrift.

En Selvfølge er det iøvrigt, at der ikke ved §'en skeer eller tilsigtes nogen Forandring i de i Frd. af 1753 indeholdte civilretlige Bestemmelser.

Den følgende § 238 er nærmest at betragte som et Supplement til Lov 22de December 1850 § 5, der nemlig kun indeholder et Forbud, men ikke nogen Straffebestemmelse, hvorfor Domstolene have anseet Overtrædelse heraf arbitrairt.

Med Hensyn til § 239 bemærkes kun, at man ogsaa i Henseende til den der omhandlede Forseelse har fundet det rigtigst at overlade til Domstolenes Afgjørelse, hvilke Handlinger der gaae ind under Begrebet, idet man iøvrigt har optaget de i Lov 6te April 1855 § 4 indeholdte Bestemmelser om Straffen for Aager, og med Hensyn til § 240, at Sætningen: „forsaavidt Lovgivningen ikke derfor fastsætter høiere Straf" er motiveret ved Hensynet til, at der i flere Love vedkommende Næringsvæsenet, f. Ex. Lov 8de Marts 1856*), er sat høiere Straf for uberettiget Næringsbrug end her. Forsaavidt Laugsvæsenet skulde være ophævet til den Tid den endelige Redaction af Udkastet kan skee, ville iøvrigt naturligviis §'ens Slutningsord: „hvorhos han desuden o. s. v." udgaae.

ad § 241.

Imod nærværende §'s Optagelse i Straffeloven er der reist den Indvending, at den formeentlig er overflødig, da de Love, hvortil den henviser, dog ikke i Udkastets eventuelle Slutnings-Capitel ville blive nævnte som ophævede, og da den lignende Henvisning i Frd. 11te April 1840 § 59 der er motiveret ved det særegne Hensyn, som her ikke kommer i Betragtning, udtrykkelig at udelukke de her nævnte Handlinger fra Begrebet Bedrageri. Imidlertid har den overveiende Anskuelse dog været for Bibeholdelsen af §'en som en Bestemmelse, der for Fuldstændigheds Skyld syntes at burde have sin Plads i Straffeloven.

ad § 242.

Hensigten med denne § er at udelukke af Straffeloven det hele Indbegreb af blotte Politiforseelser — forsaavidt ikke enkelte saadanne i det Foregaaende udtrykkelig ere gjorte til Gjenstand for Straffebestemmelser — og i dette Øiemed ere Udtrykkene valgte saa omfattende som muligt.

---

*) Den her citerede Lov er ophævet ved § 100 i den efter Afslutningen af Udkastets første Gjennemarbeidelse emanerede Lov om Haandværks- og Fabrikdrift samt Handel og Bevertning m. m. af 29de December 1857, der i sin § 75 indeholder en almindelig Straffebestemmelse for uberettiget Næringsbrug af Bøder 1ste Gang fra 5 til 50 Rd., 2den Gang fra 10 til 100 Rd., 3die Gang og fremdeles fra 20 til 200 Rd., jfr. §§ 77—82.